

Ellen G. White Estate

VELIKI SPOPAD

ELLEN G. WHITE

Veliki Spopa

Uvod.....	4
Poglavje 1—Razdejanje Jeruzalema.....	28
Poglavje 2—Preganjanja v prvih stoletjih.....	91
Poglavje 3—Odpadništvo.....	120
Poglavje 4—Valdenžani.....	157
Poglavje 5—John Wyclif.....	211
Poglavje 6—Hus in Jeronim.....	263
Poglavje 7—Lutrova ločitev od Rima.....	333
Poglavje 8—Luter pred državnim zborom.....	409
Poglavje 9—Švicarski reformator.....	487
Poglavje 10—Napredek reformacije v Nemčiji.....	527
Poglavje 11—Protest knezov.....	563
Poglavje 12—Francoska reformacija.....	606
Poglavje 13—Nizozemska in Skandinavija.....	687
Poglavje 14—Poznejši angleški reformatorji.....	711
Poglavje 15—Sveto pismo in Francoska revolucija.....	772
Poglavje 16—Pregnani zaradi vere.....	842
Poglavje 17—Znanilci jutra.....	872
Poglavje 18—Ameriški reformator.....	925
Poglavje 19—Luč v temi.....	1004
Poglavje 20—Veliko versko prebujenje.....	1040
Poglavje 21—Zavrženi opomin.....	1101
Poglavje 22—Izpolnjena prerokovanja.....	1149
Poglavje 23—Kaj je svetišče?.....	1203
Poglavje 24—V najsvetejšem.....	1244

Poglavje 25—Nespremenljivost Božjih zapovedi.....	1272
Poglavje 26—Delo obnove.....	1325
Poglavje 27—Sodobna prebujenja.....	1356
Poglavje 28—Preiskovalna sodba.....	1413
Poglavje 29—Izvor zla.....	1453
Poglavje 30—Sovraštvo med človekom in Satanom.....	1492
Poglavje 31—Delovanje hudobnih duhov.....	1511
Poglavje 32—Satanove pasti.....	1532
Poglavje 33—Prva velika prevara.....	1572
Poglavje 34—Zmožnost pokojnih za pogovor z nami....	1632
Poglavje 35—Ogrožanje svobode vesti.....	1667
Poglavje 36—Neizbežen spor.....	1726
Poglavje 37—Sveto pismo kot zaščita.....	1760
Poglavje 38—Zadnji opomin.....	1790
Poglavje 39—Čas stiske.....	1821
Poglavje 40—Osvoboditev Božjega ljudstva.....	1888
Poglavje 41—Opustošena zemlja.....	1942
Poglavje 42—Spopad je končan.....	1969

Uvod

Pred nastankom greha je Adam užival neposredno občestvo s svojim Stvarnikom. Ko se je človek zaradi greha ločil od Boga, je bila človeštvu odvzeta ta velika prednost. Z načrtom zveličanja pa je bila odprta pot, po kateri so lahko prebivalci zemlje še vedno ohranjali stik z nebesi. Bog je bil povezan s človekom po svojem Duhu; izbranim služabnikom je podelil razodetje svoje božanske moči. “Od Boga so govorili ljudje, kakor jih je vodil Sveti Duh.” (2 Pt 1,21 CHR)

V prvih dva tisoč petsto letih človeške zgodovine ni bilo pisnega razodetja. Od Boga poučeni ljudje so prejeta znanje predajali drugim. Tako se je v naslednjih rodovih ohranjalo preko izročila, ki so ga očetje posredovali sinovom. Priprava za napisano besedo se je začela v Mojzesovem času; tako so navdihnjena razodetja bila zbrana v navdihnjeni knjigi. To delo se je nadaljevalo v dolgem obdobju tisoč šeststo let - od Mojzesa, zgodovinarja stvarjenja in zapovedi, do Janeza, pisca najbolj vzvišenih resnic evangelija.

Sveto pismo kaže na Boga kot svojega avtorja; vendar pa je bilo napisano s

človeškimi rokami; raznolik slog v njegovih knjigah predstavlja značilnosti posameznih piscev. Razodete resnice so vse “od Boga navdihnjene”, (2 Tim 3,16) vendar so izražene s človeškimi besedami. Neskončni je po svojem Svetem Duhu razsvetlil misli in srca svojih služab-nikov. Dajal je sanje in prikazni, simbole in podobe; in tisti, ki jim je bila resnica tako razodeta, so sami ubesedili misli v človeški jezik.

Deset zapovedi je izgovoril sam Bog in jih tudi zapisal s svojo roko. So Božje, ne pa človeško delo. Toda Sveto pismo je z od Boga danimi resnicami, ki so izražene v človeškem jeziku, združitev

Božjega in človeškega. Takšna združitev obstaja v Kristusovi naravi, ki je bil Božji Sin in Sin človekov. Tako se lahko tudi za Sveto pismo reče, kakor za Kristusa, da je “Beseda postala meso in je prebivala med nami”. (Jn 1,14)

Svetopisemske knjige so pisali v različnih obdobjih, in sicer ljudje različnih položajev in poklicev ter duševnih in duhovnih sposobnosti, zato predstavljajo široko slogovno raznolikost in tudi pestrost obravnavanih tem. Različnost je opaziti tudi v izražanju; tako je lahko ista resnica izpod peresa drugega pisca predstavljena bolj natančno. Ker pisci

predstavljajo teme z različnih vidikov in stališč, lahko površen, nepozoren ali s predsodki obremenjen bralec v tej različnosti vidi protislovje, med tem ko skrben proučevalec z bistrim razumevanjem razpozna v njej temeljno skladnost.

Tako je resnica podana z različnih zornih kotov. Neki pisec je v skladu s svojo močjo zaznavanja in vrednotenja vzpostavil povsem drug vidik teme, kakor je to storil drugi; vsak pa je pod vodstvom Svetega Duha predstavil, kar se je najbolj vtisnilo v njegov um - v vsakem različni vidiki resnice a vendar v popolnem skladju z vsemi. Tako

razodete resnice so združene, da bi tvorile popolno celoto, in prilagojene, da bi zadovoljile potrebe ljudi v vseh življenjskih okoliščinah in izkušnjah.

Bog želi sporočiti svojo resnico svetu po ljudeh. On sam jih je izbral po svojem Svetem Duhu in jih usposobil opravljati to delo. Vplival je na njihove misli, da so vedeli, kaj naj rečejo in kaj napišejo. Zaklad iz nebes je tako bil zaupan ljudem. Pričevanje je izraženo z nepopolnimi izrazi človeškega jezika, vendar ni zato nič manj Božje. Poslušni in verni Božji otrok zazna v njem slavo božanske moči, polno milosti in resnice.

Bog je v svoji besedi zaupal človeku znanje, ki je potrebno za zveličanje. Sveti spisi morajo biti sprejeti za zanesljivo in nezmotljivo razodetje njegove volje. So merilo značaja, razodetje naukov in preizkus izkušenj. "Vse Sveto pismo je navdihnjeno od Boga in koristno za poučevanje, svarjenje, za poboljševanje in vzgojo v pravičnosti, da bi bil Božji človek popoln in primeren za vsako dobro delo." (2 Tim 3,16.17 EKU)

Vendar dejstvo, da je Bog razodel svojo voljo človeštvu po svoji besedi, ne izključuje nadaljnje navzočnosti in vodstva Svetega Duha. Ravno

nasprotno. Zveličar je obljubil Svetega Duha, da bo odprl besedo njegovim služabnikom, jih poučil in usmeril njihov nauk. Ker pa je bil Božji Duh ta, ki je navdihnil Sveto pismo, je nemogoče, da bi lahko bil nauk Svetega Duha kadar koli v nasprotju s tistim v Božji besedi.

Sveti Duh ni bil dan - niti nikoli ne bo podeljen - kot nadomestek za Sveto pismo; saj Sveto pismo izrecno trdi, da je Božja beseda merilo, po katerem je treba preizkušati vse nauke in izkušnje. Apostol Janez pravi: "Ljubljenci, ne verujte vsakemu duhu, ampak presočajte duhove, ali so iz Boga; ker

mного lažnivih prerokov je prišlo na svet.” (1 Jn 4,1) Izaija pa navaja:

“Postave in pričevanja naj se oklepajo! Ako ne govore po tej besedi, ni zanje jutranje zarje.” (Iz 8,20 CHR)

Ljudje, ki se sklicujejo na svoje razsvet-ljenje in trdijo, da jim vodstvo Božje besede ni več potrebno, sramotijo delo Svetega Duha. Ravnajo se po občutkih, ki jih prepoznavajo kot Božji glas v duši. Vendar duh, ki jih vodi, ni Božji Duh. Takšno ravnanje in zanemarjanje Svetega pisma lahko vodi le v zmedo, zmoto in uničenje. To samo podpira cilje hudobnega. Služba Svetega Duha je življenjsko pomembna za

Kristusovo cerkev. Zato je eden od Satanovih načrtov izrabiti napake skrajnežev in fanatikov, ki omalovažujejo delo Duha, in povzročiti, da Božje ljudstvo zanemari ta vir moči, ki ga je zagotovil Gospod.

Njegov Duh naj bi v skladu z Božjo besedo nadaljeval njegovo delo v času širjenja evangelija. Ko je skozi stoletja nastajalo Sveto pismo Stare in Nove zaveze, je Sveti Duh dalje ohranjal zvezo z umom posameznikov, vendar usklajeno z razodetji, ki bodo zajeta v Svetem kanonu. Samo Sveto pismo poroča, da so ljudje po Svetem Duhu sprejeli svarila, opomine, nasvete in

navodila o stvareh, ki nikakor niso povezane z dajanjem Svetega pisma. Omenjeni so tudi preroki različnih obdobj, katerih govori niso zapisani. Na podoben način je po izoblikovanju kanona Svetega pisma Sveti Duh nadaljeval svoje delo razsvetljevanja, opozarjanja in tolažbe Božjih otrok.

Jezus je svojim učencem obljubil: “A Tolažnik Sveti Duh, ki ga bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo učil vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal. Ko pa pride On, Duh resnice, vas bo vodil k popolni resnici;... in vam bo oznanjal prihodnje reči.” (Jn 14,26; 16,13 EKV) Sveto pismo jasno uči, da obljube

niso omejene le na apostolske dneve, temveč veljajo za Kristusovo cerkev v vseh časih. Zveličar zatrjuje svojim sledilcem; “Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.” (Mt 28,20) Tudi Pavel izjavlja, da so bili darovi in razodevanje Svetega Duha dani v cerkvi, “da se sveti usposobijo za opravljanje poslanstva pri oblikovanju Kristusovega telesa, to vse dotlej, dokler vsi skupaj ne pridemo do edinosti vere in do spoznanja Božjega Sina, do popolnega človeka, do svoje polne doraslosti v Kristusu.” (Ef 4,12.13 EKV)

Apostol je molil za verne v Efezu: “Naj vam Bog našega Gospoda Jezusa

Kristusa, Oče veličastva, da duha modrosti in razodetja, da bi ga resnično spoznali. On naj razsvetli oči vašega srca, da bi doumeli, v kakšno upanje vas je poklical, kako bogato je upanje njegove dediščine, ki jo daje svetim, kakšno neznansko moč, pač v skladu z njegovo brezmejno mogočnostjo, dobivamo od njega mi, ki verujemo.” (Ef 1,17-19 EKU) Pavel je prosil za delovanje Svetega Duha nad efeško cerkvijo, da bi razsvetlil njihov um in srce ter jih usposobil za razumevanje skrivnosti Božje svete besede.

Po čudovitem izlitju Svetega Duha na petdesetnico je Peter spodbujal ljudi k

spokorjenju in krstu v Kristusovem imenu, da bi jim bilo odpuščeno. Rekel je: "In prejmete dar Svetega Duha. Kajti za vas velja ta obljuba in za vaše otroke in za vse, ki so še daleč, kolikor koli jih pokliče Gospod, naš Bog." (Dej 2,38.39 CHR)

Gospod je po preroku Joelu obljubil po-sebno izlivanje svojega Duha, povezano s prizori velikega Božjega dne. (Jl 2,28 CHR) To prerokovanje se je delno izpolnilo z izli-vanjem Duha na petdesetnico. Popolnoma pa se bo izpolnilo v razodetju božanske milosti, ki bo spremljala dokončanje dela evangelija.

Veliki spopad med dobrim in zlim se bo stopnjeval do samega konca časa. Satanova jeza zoper Kristusovo cerkev je bila očitna v vseh časih. Bog pa je svojemu ljudstvu podaril svojo milost in Duha, da bi se lahko uprli močem hudobnega. Ko so Kristusovi apostoli razširili njegov evangelij po svetu in ga zapisali za vsa prihodnja obdobja, so prejeli posebno razsvetljenje Duha. Toda bolj ko se cerkev bliža svoji končni odrešitvi, z večjo močjo deluje Satan. Prišel je dol "z veliko jezo, ker ve, da ima malo časa". (Raz 12,12) Delal bo "z vso močjo, z znamenji in lažnimi čudeži". (2 Tes 2,9) Nekoč je bil najvišji

med Božjimi angeli, sedaj pa je že šest tisoč let ta gospodar teme popolnoma predan delu prevare in uničenja. V končnem spopadu bo proti Božjemu ljudstvu uporabil vse svoje pridobljene veščine in zvitosti ter vso krutost, ki se je razvila v teh stoletnih spopadih. V tem nevarnem času naj Kristusovi sledilci prenesejo svetu svarilo o drugem Gospodovem prihodu, da bodo ljudje, ko bo prišel, pripravljeni stopiti predenj "brez madeža in brez hibe". (2 Pt 3, 14 CHR) To je čas, ko je cerkvi prav tako kakor v dneh apostolov potrebna posebna božanska milost in moč.

Prizori dolgotrajnega spopada med dobrim in zlim so bili po razsvetljenju s Svetim Duhom pokazani piscu teh strani. Od časa do časa mi je bilo dovoljeno opazovati veliki spopad med Kristusom, Knezom življenja, Začetnikom odrešenja, in Satanom, knezom zla, začetnikom greha, prvim prestopnikom Božjih svetih zapovedi. Satan ne sovraži samo Kristusa, ampak tudi njegove sledilce. V vsej preteklosti lahko opazujemo isto sovraštvo tudi do načel Božjih zapovedi, iste prevare, s katerimi se laž predstavi kot resnica. Tako so človeške zapovedi izrinile Božje in je bilo človeštvo spodbujeno k češčenju stvarstva namesto Stvarnika.

Satan se trudi napačno predstaviti Božji značaj. S tem povzroči, da ima človek napačno predstavo o Stvarniku ter nanj gleda s strahom in sovraštvom namesto z ljubeznijo. Prizadeva si odstraniti Božji zakon in spodbuja ljudi k misli, da so oproščeni njegovih zahtev. V vseh obdobjih je odločno preganjal vse, ki so se upali upirati njegovim prevaram, in sicer že v zgodovini očakov, prerokov, apostolov, mučencev in reformatorjev.

V velikem zadnjem spopadu bo Satan uporabil isto taktiko, pokazal bo istega duha in si prizadeval doseči isti cilj kakor v vseh preteklih obdobjih. To, kar je bilo, se bo ponovilo, vendar pa bo

prihajajoč spopad takšen, kakršnega svet še ni videl. Satanove prevare bodo še bolj prekanjene, njegovi napadi še bolj odločni. Ko bi bilo mogoče, bi zapeljal tudi izvoljence. (Mr 13,22)

Najprej je Božji Duh razkril mojemu umu velike resnice njegove besede ter prizore preteklosti in prihodnosti. Potem mi je bilo ukazano, da druge seznanim s tem, kar mi je bilo tako razodeto - torej da opišem zgodovino spopada v preteklih obdobjih in jo predstavim zlasti tako, da osvetli hitro bližajoči se spopad v prihodnosti. V ta namen sem razvrstila dogodke iz cerkvene zgodovine tako, da bi razkrila,

kako so bile v različnih obdobjih svetu dane velike resnice, kako so le-te razjezile Satana ter povzročile sovraštvo neposvečene cerkve in kako so se kljub temu ohranile s pričanjem tistih, ki “niso ljubili svojega življenja prav do smrti”. (Raz 12,11)

V teh zapisih lahko vidimo ponazoritev prihajajočega spopada. Če pričujoče besedilo beremo v luči Božje besede in z razsvetljenjem njegovega Duha, lahko v njem prepoznamo zlobne namere Hudobnega in nevarnosti, ki se jim bodo morali izogibati tisti, kateri želijo biti “brez hibe” pred Gospodom ob njegovem prihodu.

Veliki dogodki, ki so označili razvoj re-formacije v preteklih stoletjih, so zgodovinski dokazi, ki so dobro znani in splošno priznani v protestantskem svetu; so dejstva, ki jih nihče ne more zanikati. To zgodovino sem predstavila kratko in jedrnato, in sicer v skladu z namenom knjige, ki jo je treba vedno upoštevati. Dejstva so zapisana zgoščeno, kakor se je pač zdelo potrebno glede na pravilno razumevanje njihove uporabe. V nekaterih primerih, ko je zgodovinar razvrstil dogodke zelo razumljivo in pregledno ter jih tudi primerno povzel, so njegove besede citirane. Vendar v

takšnih primerih imena avtorjev niso posebej navedena, saj navedki niso dani z namenom, da se navaja pisec ali ugledno ime, ampak zaradi zanesljivosti in učinkovitosti predstavljene tematike. Pri zapisovanju doživetij in pogledov tistih, ki so prenašali delo reformacije v današnji čas, je uporabljena podobna uporaba njihovih objavljenih del.

Prvotni namen te knjige ni predstaviti nove resnice o spopadih v preteklosti, ampak dejstva in načela, ki vplivajo na prihajajoče dogodke. Če te zapise opazujemo kot del spopada med silami luči in teme, dobijo nov pomen. Razsvetljujejo prihodnost in osvetljujejo

pot tistih, ki bodo, kot reformatorji v preteklosti, poklicani, da kljub nevarnosti izgube materialnih dobrin pričajo “za Božjo besedo in za pričevanje Jezusa Kristusa”. (Raz 1,2)

Namen te knjige je razgrniti prizore velikega spopada med resnico in zmoto; razodeti Satanove zvijače in način, kako se jim je možno uspešno postaviti po robu; predstaviti zadovoljivo rešitev iz greha, osvetliti začetek greha in njegovo končno odstranitev, razsvetliti Božjo pravičnost in dobroto ter njegovo ravnanje z ljudmi in predstaviti sveto, nespremenljivo naravo njegovih zapovedi. Iskrena molitev pisateljice je,

da bi se z vplivom pričujoče knjige ljudje lahko rešili pred močjo teme in postali deležniki “dediščine svetih v luči” (Kol 1,12 CHR) v slavo njemu, ki nas je ljubil in dal sebe za nas.

E. G. W.

Poglavje 1—Razdejanje Jeruzalema

Tempeljski grič v Jeruzalemu, pogled z zahoda na Zid objokovanja in Tempelj na skali. V ozadju je del Oljske gore.

“O, da bi tudi ti na ta dan spoznalo, kaj ti prinaša mir, tako pa je prikrito tvojim očem. Prišli bodo nadte dnevi, ko te bodo sovražniki obdali z okopi, te oblegali in stiskali z vseh strani. V tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi in ne bodo pustili kamna na kamnu v tebi, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.” (Lk 19,42-44)

Z vrha Oljske gore je Jezus gledal na Jeruzalem. Pred njim se je razprostiral jasen in miren prizor. Bližala se je velika noč, in iz vseh dežel so se zbirali Jakobovi otroci, da bi praznovali veliki ljudski praznik. Sredi vrtov in vinogradov ter zelenih pobočij, posejanih z romarskimi šotori, so se dvigali terasasti hribi, veličastne palače in masivni braniki izraelske prestolnice. Zdelo se je, kakor da sionska hči ponosno pravi, da je kraljica in da ne bo videla bridkosti. Bila je lepa in prepričana o nebeški naklonjenosti, kakor je stoletja poprej pel kraljevi potujoči pevec: “Krasno se dviga, veselje vse zemlje je gora Sion ... mesto

velikega Kralja.” (Ps 48,2 CHR) Pogled na tempeljske zgradbe je bil veličasten. Žarki zahajajočega sonca so osvetljevali snežno bele marmornate zidove in se odbijali od zlatih vrat in stolpa. Tam je stala “popolnost lepote”, ponos judovskega naroda. Kateri Izraelov otrok bi lahko gledal ta prizor brez radostnega vznemirjenja in občudovanja! Toda Jezusa so zajele drugačne misli. “Ko je prišel bliže in zagledal mesto, se je zjokal nad njim.” (Lk 19,41) Sredi splošnega veselja nad zmagoslavnim prihodom, ko so se zibale palmove veje in so veseli vzkliki poveličevanja odmevali po hribih ter ga je tisoče glasov razglasilo za kralja, je bil

Odrešenik sveta premagan z nenadno in skrivnostno žalostjo. On, Božji Sin, Izraelovo upanje, čigar moč je premagala smrt in priklicala njene ujetnike iz grobov, je bil ves objokan, ne od navadne žalosti, temveč od nezadržnega smrtnega boja.

Ni objokoval sebe, čeprav je dobro vedel, kam ga vodi njegova pot. Čakal ga je Getsemani, prizor njegovega bližajočega se smrtnega boja. Videla so se tudi ovčja vrata, skozi katera so stoletja vodili daritvene živali; odprta bodo tudi zanj, ko ga bodo vodili "kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol". (Iz 53,7) Nedaleč od tod je bila Golgota,

prostor njegovega križanja. Na pot, po kateri se bo Kristus kmalu podal darovat svoje življenje za greh, je padla groza velike teme. Vendar se v tej uri veselja ni razžalostil zaradi razmišljanja o teh prizorih. Niti slutnje o njegovem nadčlo-veškem trpljenju niso omračile njegovega nesebičnega duha. Jokal je zaradi tisočev obsojenih v Jeruzalemu - zaradi slepote in trdovratnosti tistih, ki jih je prišel blagoslovit in rešit.

Jezusu je bila dobro znana več kakor tisoč let dolga zgodovina Božje posebne milosti in zaščitniške skrbi, ki sta bili izkazani Božjemu izvoljenemu ljudstvu. Tam je bila gora Morija, kjer je bil

obljubljeni sin, prostovoljna žrtev,
zvezan na oltarju kot simbol daritve
Božjega Sina. Očetu vernih je bila tam
potrjena zaveza blagoslova, slavna
obljuba o Mesiji. (1 Mz 22,9.16-18)
Plameni žrtvovanja, ki so se dvigali z
Omanovega gumna do nebes, so
odvrnili meč angela pokončevalca (1
Krn 21) - simbola Zveličarjeve daritve in
posredništva za grešnike. Bog je posvetil
Jeruzalem bolj kakor vso zemljo. "Zakaj
Gospod je izbral Sion, zaželel si ga je za
prebivališče." (Ps 132,13) V njem so sveti
preroki skozi stoletja podajali svarila.
Duhovniki so mahali s kadilnicami in
oblaki kadila z molitvami vernikov so se
dvigali pred Boga. Vsak dan je bila

darovana kri zaklanih jagnjet, ki je vnaprej kazala na Božje Jagnje. Jahve je tam razodeval svojo navzočnost v slavi nad prestolom milosti. Od tam izhaja skrivnostna lestev, ki je povezovala zemljo z nebesi (1 Mz 28,12; Jn 1,51) - lestev, po kateri so se Božji angeli spuščali in vzpenjali, in katera je odprla svetu pot do najsvetejšega. Če bi Izrael kot narod ostal zvest nebesom, bi Jeruzalem večno stal kot Božji izvoljenec. (Jer 17,21-25) Toda zgodovina izvoljenega ljudstva je poročilo o neprestanem odpadništvu in upornosti. Uprli so se nebeški milosti, zlorabljali svoje prednosti in pod-cenjevali svoje priložnosti.

Čeprav so Izraelci “zasmehovali Božje poslance, zaničevali njegove opomine in zasramovali njegove preroke”, (2 Krn 36,16) je še vedno gledal nanje kot “Gospod, Gospod, usmiljen in milostljiv Bog, počasen v jezi in bogat v dobroti in zvestobi”. (2 Mz 34,6) Čeprav so ga neprestano zavračali, jih je njegova milost še naprej vabila. Z večjo ljubeznijo, s kakršno oče skrbi za svojega sina, jim je Bog “po svojih poslancih spet in spet pošiljal opomine, ker se mu je smililo njegovo ljudstvo in njegovo prebivališče”. (2 Krn 36,15) Ko svarila, prošnje in opomini niso pomagali, jim je poslal najboljšo darilo

nebes; vsa nebesa jim je podaril v tem edinem Daru.

Sam Božji Sin je bil poslan, da bi se zavzel za nespokorjeno mesto. Kristus je bil ta, ki je popeljal Izraela kot dobro trto iz Egipta. (Ps 80,9) Njegova roka je izgnala pogane pred njim . Zasadil ga je kakor vinograd na zelo rodovitnem hribu. Obdal ga je z ograjo. Svoje služabnike je poslal, da bi ga obdelovali. “Kaj sem mogel še storiti svojemu vinogradu,” je vzkliknil, “pa mu nisem storil?” (Iz 5,1-4) Ker je tako skrbel zanj, bi lahko obrodil grozdje, toda rodil je viničje. Še vedno je hrepeneče čakal na dobro letino; celo sam je prišel v svoj

vinograd, da bi ga tako rešil pred uničenjem. Okopaval ga je, obrezoval in negoval. Neutrudno si je prizadeval za rešitev vinograda, ki ga je sam zasadil.

Gospod luči in slave je tri leta hodil med svojim ljudstvom. "Hodil je iz kraja v kraj, delal dobra dela in ozdravljaval vse, ki so bili pod Hudičevo oblastjo." Ozdravljaval je srčne rane in osvobajal zaprte, povrnil je vid slepim, hromim zdravje, in gluhim sluh, ozdravljaval je gobavce, obujal mrtve in ubogim oznanjal veselo sporočilo. (Apd 10,38; Lk 4,18; Mt 11,5) Vsem ljudem je brez razlike poslal milostni klic: "Pridite

k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vas bom poživil.” (Mt 11,28 EKU)

Čeprav so mu vračali hudo za dobro in sovraštvo za ljubezen, (Ps 109,5) je stanovitno nadaljeval svoje poslanstvo usmiljenja. Nikoli ni zavrnil nikogar, ki je prosil za milost. Čeprav je bil popotnik brez doma in je vsak dan trpel prezir in revščino, je živel, da bi stregel potrebnim, lajšal človeške bolečine in prepričeval ljudi, naj sprejmejo darilo življenja. Valovi njegove milosti, ki so se odbijali od nedostopnih src, so se vračali v še močnejši plimi sočutne neizrekljive ljubezni. A Izraelsko ljudstvo se je obrnilo od svojega najboljšega Prijatelja

in edinega Pomočnika. Preziral so njegova vabila ljubezni, zaničevali njegove nasvete in zasmehovali njegova svarila.

Čas upanja in milosti je hitro mineval. Čaša Božje dolgo zadrževane jeze je bila skoraj polna. Skozi stoletja se je oblak odpadništva in upora večal in postajal vse bolj črn od gorja. Vsak čas bi se lahko utrgal nad grešnim ljudstvom, a tistega, ki bi jih lahko edini rešil pred njihovo grozečo usodo, so žalili, prezirali in zavrgli. Kmalu ga bodo tudi križali. Ko bo Kristus visel na golgotskem križu, se bodo Izraelskemu ljudstvu iztekli dnevi Božje

naklonjenosti in blagoslovov. Izguba celo ene same duše je neprimerljivo večja od izgube vseh zakladov in bogastva sveta. Kristus pa je tedaj imel pred očmi Jeruzalem, obsodbo vsega mesta, vsega naroda - tega mesta in tega naroda, ki je bil nekoč Božji izvoljenec, njegov posebni zaklad.

Preroki so jokali nad odpadništvom Izraelskega ljudstva in strašnim opusto-šenjem, ki ga je doletelo zaradi njihovih grehov. Jeremija je želel, da bi bile njegove oči vodnjak solza, da bi lahko jokal dan in noč zaradi pobitih hčer njegovega ljudstva, zaradi Gospodove črede, ki je bila odpeljana v

sužnost. (Jer 8,23; Jer 13,17) Kakšna je bila šele žalost tistega, ki je s preroškim pogledom videl ne samo leta, pač pa tudi stoletja! Videl je angela maščevalca dvigniti meč nad mesto, ki je bilo tako dolgo Jahvejevo prebivališče. Z Oljske gore, ki jo je kmalu potem zasedel Tit s svojo vojsko, je gledal prek doline na svete palače in veličastne stebre ter z objokanimi očmi videl strašen prizor - obzidje obdano s sovražnikovimi četami. Slišal je korake prihajajoče vojske. Slišal je glasove mater in jokajoče otroke prositi za kruh v obleganem mestu. Videl je, kako je ogenj zajel njegove posvečene in čudovite hiše, njegove palače in stolpe. Tam, kjer so

nekoč stali, je bil samo še kup kadečih se ruševin.

Ko je gledal v prihodnost, je videl svoje ljudstvo razkropljeno po vseh deželah. Videti so bili "kot koščki razbite ladje na zapuščeni obali". V prihajajoči kazni, ki bo kmalu doletela Izraelove otroke, je videl prve kaplje iz čaše jeze, ki se bo ob poslednji sodbi izpraznila do dna. Božansko sočutje in ljubezen sta se pokazala v žalostnih besedah:

"Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnaš tiste, ki so poslani k tebi! Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoja piščeta pod peruti, pa niste hoteli!" (Mt 23,37) O, da

bi ti, med vsemi ljubljeno ljudstvo, spoznalo čas svojega obiskovanja in kaj ti prinaša mir! Ustavil sem pravičnega angela, pozival sem te k spokorjenju, toda zaman. Nisi zavrnilo in odklonilo samo služabnikov, odposlancev in prerokov, temveč tudi Izraelovega Svetnika, svojega Odrešenika. “Nočete priti k meni, da bi imeli življenje.” (Jn 5,40)

Kristus je videl v Jeruzalemu simbol sveta, ki se v svoji trdovratni neveri in uporništvu naglo približuje Božji povračilni sodbi. Trpljenje padlega rodu je pritiskalo na njegovo dušo in izsililo iz njegovih ust bridki jok. Videl je

poročilo o grehu, napisano s človeškimi solzami, trpljenjem in krvjo. Njegovo srce je bilo polno neskončnega sočutja do žalostnih in trpečih Zemljanov. Želel si je rešiti vse. Toda celo njegova roka ni mogla odvrniti plime človeškega trpljenja. Samo nekaj ljudi si je prizadevalo iskati svoj edini Vir pomoči. Bil je pripravljen darovati svoje življenje, da bi jim zagotovil zveličanje. Samo nekaj jih je prišlo k njemu, da bi lahko živeli.

Veličastvo nebes v solzah! Sin neskončnega Boga je klonil v duhu. Strla ga je duševna bolečina! Ta prizor je napolnil vsa nebesa z občudovanjem,

nam pa razodel skrajno grozo greha. Pokazal je, da je celo za Neskončno moč težka naloga rešiti krive pred posledicami prestopanja Božjih zapovedi. Jezus je gledal pred seboj rodove, vse do zadnjega, in videl, da je svet vpleten v prevaro, podobno tisti, ki je povzročila razdejanje Jeruzalema. Velik greh Judov je bil njihova zavrnitev Kristusa; velik greh krščanskega sveta bo njihovo zavračanje Božjih zapovedi, ki so temelj njegove vladavine v nebesih in na zemlji. Jahvejeve predpise so zaničevali in prezirali. Na milijone ujetnikov greha, Satanovih sužnjev, obsojenih na drugo smrt, ni hotelo poslušati resnice, ko jim je bila

posredovana. Strašna zaslepljenost!
Osupljiva nepremišljenost!

Dva dni pred veliko nočjo je Kristus še zadnjič odšel iz templja, potem ko je javno obtožil hinavščino judovskih voditeljev. S svojimi učenci je ponovno odšel na Oljsko goro in se usedel na travnato pobočje, ki se je dvigalo nad mestom. Še enkrat je pogledal na njegove zidove, stolpe in palače. Še enkrat je opazoval tempelj v njegovem zaslepljujočem blišču - krono lepote, s katero je bila kronana sveta gora.

Pred tisoč leti je psalmist poveličeval Božjo ljubezen do Izraela, ker si je

njegov sveti dom izbral za prebivališče. “V Salemu je bil njegov šotor, na Sionu njegovo prebivališče. (Ps 76,3) Izvolil je Judov rod, Sionsko goro, ki jo je ljubil. In sezidal si je enako nebeškim višavam svoje svetišče.” (Ps 78,68.69) Prvi tempelj je bil zgrajen v najbolj uspešnem času izraelske zgodovine. Kralj David je v ta namen zbral ogromne zaloge bogastva, načrte za njegovo zgradbo pa je naredil po božanskem navdihu. (1 Krn 28,12.19) Salomon, najmodrejši med izraelskimi vladarji, je dokončal delo. Tempelj je bil najveličastnejša zgradba, kar jih je svet kdaj videl. Sam Gospod je po preroku Ageju glede drugega templja izjavil: “Slava te druge hiše bo

večja, kakor je bila slava prve. Razgibal bom vse narode; dragocenosti vseh narodov se bodo stekale sem in to hišo bom s slavo napolnil, govori Gospod nad vojskami.” (Ag 2,9.7 EKU)

Tempelj je razdejal Nebukadnezar. Petsto let pred Kristusovim rojstvom so ga obnovili tisti, ki so se iz ujetništva, trajajočega skoraj eno človekovo življenjsko dobo, vrnili v zapuščeno in skoraj opustošeno deželo. Med njimi so bili stari ljudje, ki so videli blišč Salomonovega templja, a so jokali ob temelju nove zgradbe, ker niti zdaleč ni bila podobna prejšnji. Njihove občutke je učinkovito opisal prerok: “Kdo je med

vami ostal, ki je videl to hišo v njeni prvi slavi? In kakšno jo vidite sedaj? Ali ni v vaših očeh kakor nič?" (Ag 2,3; Ezr 3,12) Takrat je bila dana obljuba, da bo slava te hiše še večja kakor prve.

Ampak drugi tempelj se po imenitnosti ni mogel primerjati s prvim; niti ni bil posvečen z vidnimi znaki Božje navzočnosti, ki je pripadala prvemu templju. Nad njim se ni razodela nadnaravna moč, da bi ga posvetila. Nobenega oblaka slave ni bilo videti, ki bi napolnil na novo postavljeno svetišče. Ni bilo ognja, ki bi švignil iz nebes in použil daritev na oltarju. Šekina ni več bivala med keruboma v najsvetejšem;

prestol milosti in skrinja z Božjimi zapovedmi nista bila postavljena vanj. Nobenega glasu ni bilo iz nebes, da bi odgovoril duhovniku, ki je vprašal po Jahvejevi volji.

Judje so si stoletja zaman prizadevali pokazati, v čem se je izpolnila Ageju dana Božja obljuba; njihovi ošabnost in nevera sta zaslepili njihov um pred resničnim pomenom preroških besed. Drugi tempelj ni bil počaščen z oblakom Jahvejeve slave, temveč z živo navzočnostjo tistega, v katerem je učlovečena polnota božanstva - Boga, ki je postal človek. "Hrepenenje vseh narodov" je zares prišlo v svoj tempelj,

ko je mož iz Nazareta učil in zdravil v posvečenih palačah. Samo zaradi Kristusove prisotnosti je drugi tempelj v slavi prekosil prvega. Toda Izrael se je obrnil od ponujenega Dara nebes. S ponižnim Učiteljem, ki je tistega dne šel skozi zlata vrata, je slava za vedno odšla iz templja. Zveličarjeve besede so se že izpolnjevale: "Glejte, vaša hiša bo prazna." (Mt 23,38 EKU)

Učenci so bili začudeni in navdušeni nad Kristusovo napovedjo o razdejanju templja, zato so želeli razumeti pomen njegovih besed. Bogastvo, delo in arhitektonska spretnost - vse to so več kakor štirideset let vlagali v tempelj, da

bi bil sijajnejši. Herod Veliki je zapravil zanj bogastvo Rimljanov in zaklad Judov, cesar sveta pa ga je obogatil s svojimi darovi. Masivni bloki belega marmorja osupljivih razsežnosti so bili pripeljani iz Rima, da bi postali del njegove zgradbe; in nanje so učenci opozorili svojega Učitelja, rekoč: “Učitelj, poglej, kakšni kamni in kakšne stavbe!” (Mr 13,1)

Na te besede je Jezus podal resen odgovor: “Resnično, povem vam: Tu zagotovo ne bo ostal kamen na kamnu, ki bi ne bil zrušen.” (Mt 24,2)

Učenci so uničenje Jeruzalema povezali z dogodki Kristusovega prihoda, in sicer v posvetni slavi, ko naj bi po njihovih pričakovanjih zasedel prestol tedanjega kraljestva, kaznoval nespokorjene Jude in rešil narod rimskega jarma. Gospod jim je povedal, da bo prišel drugič. Odkar je omenil obsodbo Jeruzalema, so se njihove misli vračale k njegovemu prihodu. Ko so se zbirali okrog njega na Oljski gori, so ga vprašali: "Povej nam, kdaj bo to in kakšno bo znamenje tvojega prihoda in konca sveta?" (Vr. 3)

Prihodnost je bila učencem milostno prikrita. Ko bi takrat popolnoma

razumeli dve zastrašujoči dejstvi -
Odrešenikovo trpljenje in smrt ter
razdejanje njihovega mesta in templja -
bi se zgrozili. Kristus jim je razkril le del
slavnih dogodkov, ki se bodo zgodili
pred koncem časa. Tedaj niso razumeli
vseh njegovih besed, toda njihov pomen
se mora razodeti njegovemu ljudstvu,
ko bo potrebovalo navodila, ki so dana
v njih. Njegovo prerokovanje je
pomenilo dvoje: oznanjalo je razdejanje
Jeruzalema in kazalo na grozoto
zadnjega velikega dne.

Jezus je razodel učencem obsodbo, ki bo
doletela odpadniški Izraelski narod in
maščevanje, ki bo prišlo nadnje, ker so

zavrgli in križali Mesija. Pred strašnim koncem se bodo pokazala nezmotljiva znamenja. Ura groze bo prišla nenadoma in bliskovito. Zveličar je opozoril svoje sledilce: “Kadar torej ugledate ‘gnusobo razdejanja’, ki jo je napovedal prerok Daniel, da stoji na svetem kraju, (kdor bere, naj razume!) tedaj naj zbeže tisti, ki so v Judeji, na gore.” (Mt 24,15.16 CHR; Lk 21,20.21)

Ko bodo malikovalske zastave Rimljanov postavljene na svetem zemljišču, ki se je razprostiralo nekaj kilometrov zunaj mestnega obzidja, morajo Kristusovi sledilci zbežati in poiskati zavetje. Nihče, ki se želi rešiti, ne sme spregledati svarilnega znamenja.

Po vsej Judeji in Jeruzalemu morajo nemudoma upoštevati opozorilo za beg. Kdor se bi znašel na strehi, ni smel stopiti v hišo, da bi rešil svoje dragocene zaklade. Tisti, ki bi delali na poljih ali vinogradih, se niso smeli vrniti, da bi vzeli oblačilo, ki so ga odložili zaradi dnevne vročine. Niso smeli odlašati niti trenutka, da jih ni zadelo splošno uničenje.

V Herodovem času je bil Jeruzalem več kot čudovit. Poleg naravne lege pa je s svojimi trdnimi stolpi, obzidji in trdnjavami očitno kazal, da je nepremagljiv. Kdor bi v tem času javno razglašal njegovo uničenje, bi ga, kakor

so svoje dni Noeta, imeli za nerazumnega strahopetca. Toda Kristus je rekel: "Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa nikakor ne bodo prešle." (Mt 24,35) Zaradi grehov izraelskega naroda se je zgrnila jeza zoper Jeruzalem in njihova trdovratna nevera je zapečatila njihovo usodo.

Gospod je napovedal po preroku Miheju: "Poslušajte vendar, vi, poglavarji Jakobove hiše, vi, sodniki Izraelove hiše, vi, ki mrzite pravico in skrivljate, kar je ravno; vi, ki zidate Sion s krvjo in Jeruzalem s krivico! Njegovi poglavarji sodijo za darila, njegovi duhovniki uče za plačilo, njegovi

preroki prerokujejo za denar. Kljub temu se opirajo na Gospoda, rekoč: »Mar ni Gospod sredi med nami? Ne bo nas zadelo nič hudega!«!» (Mih 3,9-11 EKU)

Te besede dobro opisujejo pokvarjene in samopravične Jeruzalemčane. Ti so trdili, da izpolnjujejo predpise Božjih zapovedi, hkrati pa so prestopali njegova načela. Sovražili so Kristusa, ker je njegova čistost in svetost razkrivala njihovo zlobo. Obtoževali so ga, da povzroča težave, ki so jih zadele zaradi njihovih prestopkov. Čeprav so vedeli, da je brez greha, so izjavili, da je njegova smrt nujna za varnost njihovega naroda. “Če ga pustimo kar tako”, so

rekli judovski voditelji, “bodo vsi verovali vanj. Prišli bodo Rimljani in nam vzeli sveti kraj in narod”. (Jn 11,48) Če bo Kristus križan, bodo lahko postali spet močno, združeno ljudstvo. Tako so razmišljali in soglašali z odločitvijo svojega velikega duhovnika, da je namreč boljše, da umre samo en mož kakor pa ves narod.

Judovski voditelji so zidali “Sion s krvjo in Jeruzalem s sprijenostjo”. (Mih 3,10) Ubili so svojega Zveličarja, ker je razkrinkal njihove grehe. Kljub temu so bili še vedno prepričani o svoji pravičnosti in so se šteli za Božje ljubljeno ljudstvo. Pričakovali so, da jih

bo Gospod rešil pred sovražniki. Prerok je nadaljeval: “Zato bo, zavoljo vas, Sion preoran kakor njiva, Jeruzalem bo postal kup ruševin in tempeljski grič bo gozdna višava.” (Vr. 12 EKU)

Skoraj štirideset let potem, ko je Kristus napovedal usodo Jeruzalema, je Bog odložil izvršitev obsodbe nad mestom in narodom. Kako dolgo je bil Bog potrpežljiv z njimi, ki so odklanjali njegov evangelij in umorili njegovega Sina. Prilika o nerodovitni smokvi je predstavljala Božje ravnanje z judovskim narodom. Padla je odločitev: “Posekaj jo, čemu izčrpava zemljo?” (Lk 13,7) Toda božanska milost ji je še

prizanašala nekaj časa. Še vedno je bilo veliko Judov, ki so bili nepoučeni o Kristusovem značaju in delu. Otroci niso mogli sprejeti resnice, če so jo njihovi starši zaničevali. Po oznanjevanju apostolov in njihovih učencev je Bog prižgal luč resnice, ki je svetila nanje. Lahko so razumeli, da se je prerokovanje izpolnilo ne samo s Kristusovim rojstvom in življenjem, ampak tudi z njegovo smrtjo in vstajenjem. Otroci niso bili obsojeni zaradi grehov svojih staršev. Nosili pa so posledice, če so zavrgli resnico, ki so jo prejeli od njih. Če so tako poučeni zavrgli dodatno luč, ki jim je bila ponujena, so postali sodeležniki

njihovih grehov in so napolnili mero njihove krivičnosti.

Dolgotrajna Božja potrpežljivost nad Jeruzalemom je samo okrepila trdovratno zakrknjenost Judov. V svojem sovraštvu in krutosti do Jezusovih učencev so zavrnili še zadnjo ponudbo milosti. Tedaj je Bog umaknil svojo zaščito in jih ni več branil pred Satanom in njegovimi angeli. Narod je bil prepuščen vodstvu izbranih voditeljev. Nadvladalo jih je zlo, saj so zaničevali Kristusovo milost, ki bi ga lahko zatrla. Satan je razvnel v njih najbolj krute in najnižje strasti. Ljudje so izgubili razum in razsodnost - bili so

pod kontrolo strasti in slepe jeze. Postali so okrutni kakor Satan. V družinah in med narodom, v naj višjih in najnižjih slojih je vladalo nezaupanje, sovraštvo, uporništvo, zavist, tekmovalnost, in morjenje. Nikjer ni bilo varno. Prijatelji in sorodniki so izdajali drug drugega. Starši so morili svoje otroke, otroci pa starše. Narodni voditelji niso imeli moči niti za lastno obvladovanje.

Nenadzorovane strasti so jih naredile okrutne. Judje so sprejeli lažno pričevanje, da so lahko obsodili nedolžnega Božjega Sina. Zaradi lažnih obtožb je njihovo življenje postalo negotovo. S svojimi dejanji so dolgo govorili: "Spravite izpred nas Svetega

Izraelovega!” (Iz 30,11) Sedaj so bile njihove želje uslišane. Božji strah jih ni več vznemirjal. Zavladal jim je Satan. Najvišji posvetni in verski oblastniki so bili pod njegovim vplivom.

Voditelji nasprotujočih strank so se občasno združili, da bi oplenili in mučili trpeče žrtve. Potem so se spet neusmiljeno ubijali med seboj. Celo svetost templja ni mogla zadržati njihove strašne krutosti. Verniki so bili pobiti pred oltarjem in svetišče je bilo oskrunjeno s telesi pomorjenih. Pobudniki tega peklenškega dela so v svoji slepoti in bogokletni domišljavosti jasno naznanili, da se sploh ne bojijo

razdejanja Jeruzalema, saj je mesto last samega Boga. Celo ko je rimska vojska že oblegala tempelj, so ti razglašali, da bodo ljudje zanesljivo dočakali Božjo rešitev. Množica je do konca trdno verovala, da bo Najvišji prispeval svoj delež k porazu njihovih sovražnikov. Toda izraelsko ljudstvo je zaničevalo božansko zaščito, zato so bili brez obrambe. Nesrečni Jeruzalem! Bil je sprt med sabo; kri njegovih otrok, ki so pobijali drug drugega, je obarvala njegove ulice, medtem ko je tuja vojska uničevala trdnjave in pobijala njegove vojake!

Vse napovedi, ki jih je Kristus izrekel o razdejanju Jeruzalema, so se dobesedno izpolnile. Judje so izkusili resnico njegovih svarilnih besed: “S kakršno mero merite, s takšno se vam bo merilo.” (Mt 7,2)

“Znamenja in čudeži so se pojavili kot znanilci nesreče in kazni. Sredi noči je nad-naravna luč obsijala tempelj in oltar. Nad oblaki zahajajočega sonca se je pokazala podoba vojnih voz in vojakov, ki so se zbirali za bitko. Duhovnike, ki so ponoči službovali v svetišču, je prestrašil skrivnostni glas. Zemlja se je tresla. Slišalo so je vpitje: ‘Bežimo od tod.’ Velika vhodna vrata, ki

so bila tako težka, da jih je s težavo zapiralo dvajset mož, in so bila zavarovana z ogromnimi železnimi zapahi, pritrjenimi globoko v tlak trdnega kamna, so se opolnoči odprla sama.”

Neki mož je sedem let hodil po Jeruzalemu in oznanjal gorje, ki bo prišlo nad mesto. Dan in noč je pel turobno žalostinko: “Glas od vzhoda! Glas od zahoda! Glas od štirih vetrov! Glas proti Jeruzalemu in proti templju! Glas proti ženinom in nevestam! Glas proti vsemu ljudstvu!” Zaprli so ga v ječo in bičali, vendar se ni pritoževal. Na žalitve in mučenje je odgovoril: “Gorje,

gorje Jeruzalemu! Gorje, gorje njegovim prebivalcem!” Njegovo svareče vpitje ni utihnilo, dokler ni bil umorjen med obleganjem, ki ga je napovedal.

Med razdejanjem Jeruzalema ni umrl niti en kristjan. Kristus je posvaril svoje učence. Vsi, ki so verjeli njegovim besedam, so čakali na obljubljeni znak. “Ko pa boste videli, da so vojske obkolile Jeruzalem,” je rekel Jezus, “tedaj vedite, da je blizu njegovo opustošenje. Takrat naj bežijo v hribe tisti, ki so v Judeji; in tisti, ki so v mestu, naj gredo ven.” (Lk 21,20.21) General Cestij je z rimsko vojsko obkolil mesto. Ko je nastopil najugodnejši trenutek za

napad, je nenadoma opustil obleganje. Obleganci niso verjeli v uspeh odpora. Že so se odločili za vdajo, ko je rimski general brez najmanjšega vidnega vzroka umaknil svojo vojsko. Toda Božja milostljiva skrb je usmerila dogodke v dobro njegovega ljudstva. Čakajoči kristjani so dobili ob-ljubljene znak. Zdaj je bila dana priložnost vsem, ki so poslušali Zveličarjevo svarilo. Dogodki so tekli tako, da niti Judje niti Rimljani niso mogli ovirati kristjanov pri begu. Ko se je Cestij umaknil, so se Judje pognali iz Jeruzalema in zasledovali njegovo prestrašeno vojsko. Medtem ko sta bili obe vojaški sili polno zaposleni, so imeli kristjani priložnost

zapustiti mesto. Takrat v deželi ni bilo niti sovražnikov, ki bi jih utegnili prestreči. Med obleganjem so bili Judje v Jeruzalemu zaposleni s pripravo na praznik šotorov, zato kristjane pri begu po deželi ni oviral nihče. Nemudoma so se zatekli v varen kraj - v mesto Pela v deželi Pereja, na drugi strani Jordana.

Judovske sile so zasledovale Cestija in njegovo vojsko. Zadnjo četo so napadle s takšno silovitostjo, da ji je grozilo popolno uničenje. Rimljani so se s težavo umaknili. Judje so ubežali skoraj brez izgub in se s plenom zmagoslavno vrnili v Jeruzalem. Ta očiten uspeh pa jim je prinesel samo zlo. Navdihnil jih je

z duhom trdovratnega odpora do Rimljanov, kar je povzročilo nepopisno trpljenje obsojenemu mestu.

Nadloge nad Jeruzalemom so se nada-ljevale. V času pashe, ko je bilo milijone Judov zbranih znotraj njegovih zidov, je mesto obkolila Titova vojska. Zaloge živeža, ki bi lahko leta zadostovale prebivalcem, če bi jih skrbno hranili, so uničili iz maščevanja in sovraštva med sprtimi strankami. Zdaj so trpeli grozno lakoto. Merico žita so prodajali za talent. Trpljenje zaradi lakote je bilo tako kruto, da so možje glodali usnje svojih pasov in sandal ter prevleko svojih ščitov. Velika množica

ljudi se je ponoči podala trgat divje nasade zunaj mestnih zidov. Mnoge so zajeli in usmrtili s krutim mučenjem. Komur se je posrečilo vrniti, je bil oropan vsega, kar je nabral v tako veliki nevarnosti. Večino nečloveških mučenj so izvajali voditelji. Od ljudi, ki so trpeli pomanjkanje, so izsilili še zadnje pičle zaloge, ki so jih lahko prikrili. Te okrutnosti so pogosto izvrševali ljudje, ki so sami imeli dovolj hrane in so zgolj poželjivo kopičili zaloge za prihodnost.

Tisoči so umrli zaradi lakote in kuge. Spontana naklonjenost je bila pozabljena. Možje so kradli svojim ženam in žene svojim možem. Otroci so

trgali hrano iz ust svojih ostarelih staršev. Prerokovo vprašanje: “Mar pozabi žena svojega otročiča?” je dobilo odgovor znotraj zidov obsojenega mesta: “Roke usmiljenih žen so kuhale svoje otroke, za hrano so jim bili ob razdejanju hčere mojega ljudstva.” (Iz 49,15; Žal 4,10 CHR) Spet se je izpolnilo preroško svarilo, ki je bilo dano pred štirinajstimi stoletji: “Tudi najnežnejša in najrahločutnejša izmed tvojih žensk, ki od rahločutnosti in nežnosti ne bi niti poskusila položiti svojega stopala na zemljo, bo s hudobnim očesom gledala na moža svojega naročja, na sina in hčer... in na sinove, ki jih bo rodila; kajti ob pomanjkanju vsega bo to na

skrivnem jedla - v stiski in sili, s katero te bo stiskal sovražnik v tvojih mestih.”
(5 Mz 28,56.57)

Rimski voditelji so med Judi sejali strah, da bi jih prisiliti k vdaji. Uporne ujetnike so pred mestnim obzidjem bičali, mučili in križali. Na tak način jih je umrlo stotine na dan. To strašno početje se je nadaljevalo, dokler ni bilo vzdolž Jozafatove doline in na Golgoti postavljenih toliko križev, da se je komaj dalo hoditi med njimi. Kako hitro jih je doletelo strašno prekletstvo, ki je se je slišalo pred Pilatovim sodnim stolom: “Njegova kri na nas in na naše otroke!”
(Mt 27,25)

Tit je želel napraviti konec groznim pri-zorom in Jeruzalemu prizanesti s popolnim uničenjem. S trupli nakopičene doline so mu vzbujale gnus. Navdušil pa ga je veličasten pogled na tempelj z vrha Oljske gore. Ukazal je, da morajo njegovi kamni ostati nedotaknjeni. Pred zavzetjem te trdnjave je resno opozoril judovske voditelje, naj ga ne prisilijo s krvjo oskruniti posvečenega prostora. Če bi se lahko bojevali drugje, nihče od Rimljanov ne bi oskrunil svetosti templja. Jožef (Flavij) jih je s tehtnimi prošnjami rotil, naj se vdajo, da bi rešili sebe, svoje mesto in svoj bogoslužni

prostor. Njegove besede so izzvale le bridke kletvice. Kopja so padala na njihovega zadnjega človeškega posrednika, ko se je zavzel zanje. Judje so zavrnili svarila Božjega Sina. Kasnejši očitki in opozorila so zgolj utrdila njihovo odločitev, da se bodo upirali do zadnjega. Tit si je zaman prizadeval rešiti tempelj. Nekdo večji od njega je napovedal, da v njem ne bo ostal niti kamen na kamnu.

Rimljani so bili ogorčeni in zgroženi nad slepo trdovratnostjo judovskih voditeljev in gnusnimi hudodelstvi, ki so jih zagrešili v obleganem mestu. Zato se je Tit nazadnje le odločil zavzeti

tempelj. Ukazal je, da ga morajo, kolikor bo mogoče, ščititi pred uničenjem, vendar ukaza niso upoštevali. Ko je neko noč počival v svojem šotoru, so Judje pridrveli iz templja in napadli vojake. Eden od njih je v boju zavihtel baklo skozi preddverje, in brž so se vnele s cedrovino obložene notranje stene. Tit je s svojimi generali in častniki prihitel na kraj požara. Ukazal je pogasiti ogenj, vendar njegovim besedam niso več posvečali pozornosti. Razjarjeni vojaki so metali goreče bakle v sosednje tempeljske prostore in z meči pobijali tiste, ki so se zatekli vanj. Kri je kakor voda tekla po tempeljskih stopnicah. Umrlo je na tisoče Judov.

Med šumom bitke so se slišali vzkliki:
“Ihabod!” - kar pomeni: “Ni več slave.”

“Tit je ugotovil, da je nemogoče zadržati jezo vojakov. S svojimi častniki je vstopil v posvečeno zgradbo in pregledal njeno notranjost. Razkošje ga je napolnilo z ob-čudovanjem. Plameni še niso prodrli v svetišče, zato se je še zadnjič potrudil, da bi ga rešil. Še vedno je opominjal vojake, naj ustavijo širjenje požara. Stotnik Liberalis si je prizadeval izsiliti poslušnost s poveljniško palico. Toda celo spoštovanje do poveljnika ni moglo zadržati divjega sovraštva do Judov in nenasitnega pohlepa po plenu. Vojaki so videli, da se vse naokoli blešči od zlata,

ki je sijalo v premočni svetlobi neukrotljivih plamenov. Domnevali so, da v svetišču leži neizračunljivo veliko bogastvo, zato so neopazno podtaknili goreče bakle med zapaha na vratih. Vsa zgradba je bila v trenutku v plamenih. Dim in ogenj sta prisilila častnike, da so se umaknili. Veličastno poslopje je bilo prepuščeno svoji usodi.

Prizor je bil grozljiv že za Rimljane - kakšen je bil torej šele za Jude! Celoten vrh hriba, ki je nekoč kraljeval mestu, je zdaj bruhal kakor vulkan. Mogočne stavbe so se druga za drugo podirale s strašnim truščem in izginjale v ognjenem breznu. Strehe iz cedrovine so

bile podobne gorečim plaščem.

Pozlačeni stolpiči so žareli kakor rdeče klasje. Iz trdnjavskih vrat so se dvigali oblaki dima in plamenov. Sosednji griči so bili razsvetljeni. Skupine ljudi so s tesnobo opazovale napredek razdejanja. Na visokih zidovih gornjega dela mesta se je pojavila množica ljudi; nekateri so bili blede od obupa, drugi so mrko opazovali nesmiselno maščevanje.

Vpitje rimskih vojakov, ki so tekali sem in tja, in ranjencev, ki so umirali v plamenih, so se mešali s prasketanjem ognja in bobnečim padanjem tramov. Po planinah so odmevali kriki ljudi.

Povsod se je slišalo vpitje. Lačni so umirali v izdihljajih tesnobe in obupa.

Vsepovsod so bili zastrašujoči prizori pokola. Brez razlike so morili moške in žene, stare in mlade, upornike in duhovnike, tiste, ki so se bojevali, in tiste, ki so prosili za milost. Število ubitih je presegalo število morilcev. Vojaki so plezali čez kupe mrtvih, da bi dalje pokončevali.”

Po razdejanju templja je vse mesto padlo v roke Rimljanom. Nepremagljivi jeruzalemski stolpi, v katere so se zatekli judovski voditelji, so bili prazni. Tit je osuplo strmел nanje. Zavedal se je, da mu jih je dal v roke sam Bog, kajti tako močnega orožja, ki bi moglo uničiti te mogočne zidove trdnjave, ni bilo.

Mesto in tempelj so zrušili do temeljev. Zemlja, na kateri je stala sveta hiša, se je “oralala kakor njiva”. (Jer 26,18) Med obleganjem in v spopadih je padlo več kakor milijon ljudi. Preživele so kot ujetnike prodali v sužnost. Nekatero so odvlekli v Rim kot zaslužen plen zmagovalcev ali pa so jih vrgli zverem v am-fiteatrih; nekateri pa so se razkropili kot brezdomci po vsem svetu.

Judje so si sami skovali okove, sami so napolnili čašo maščevanja. Doživeli so po-polno uničenje naroda in okusili trpljenje, ki jih je doletelo po razkropitvi - to pa je bila zgolj žetev, ki so jo sami posejali. Prerok pravi: “Tvoja poguba je,

o Izrael ... kajti padel si po svoji pregrehi." (Oz 13,9; 14,1 CHR) Njihovo trpljenje pogosto dojamemo kot od Boga dano kazen. Za takšnim prepričanjem veliki goljuf prikriva svoje lastno delo. Bog je umaknil svojo zaščito zaradi trdovratnega odklanjanja božanske ljubezni in usmiljenja. Tako je bila Satanu odprta pot, da jim zavlada po svoji volji. Grozote, ki so se zgodile ob razdejanju Jeruzalema, so dokaz Satanove uničevalne moči nad tistimi, ki se prepustijo njegovi oblasti.

Ne zavedamo se, koliko dolgujemo Kristusu za mir in zaščito, ki ju uživamo. Božja moč preprečuje, da

človeštvo ne bi prišlo povsem pod Satanov vpliv. Neposlušni in nehvaležni imajo razlog za veliko hvaležnost Bogu. Njegova milost in osupljiva potrpežljivost zadržuje kruto, pogubno moč hudobnega. Toda ko ljudje prestopijo meje božanske potrpežljivosti, se njegova zaščita umakne. Bog z grešniki ne ravna kakor rabelj. Ko zavrnejo njegovo milost, jih samo prepušča samim sebi, oni pa požanjejo, kar so posejali. Zavržene Božje resnice, zaničevani ali prezrti opomini, vdajanje strastem, prestopanje Božjih zapovedi so posejana semena, ki bodo zanesljivo obrodila žetev. Če se grešnik vztrajno upira Božjemu Duhu,

ga ta nazadnje zapusti. Ostane brez vsakršne moči, ki bi obvladale zle strasti duše, in nima nobene zaščite pred Satanovo hudobnostjo in sovraštvom. Uničenje Jeruzalema je strašno in mogočno svarilo vsem, ki se poigravajo z darovi Božjega usmiljenja in se upirajo vabilom njegove milosti. Nikoli ni bilo večjega pričevanja o Božjem sovraštvu do greha in neizogibni kazni, ki bo doletela krivce.

Jeruzalem je enkrat že doživel izpolnitev Zveličarjevih prerokb, vendar se morajo te izvršiti še enkrat. V primerjavi z drugo izpolnitvijo je prva zgolj bežna senca. V usodi izvoljenega

mesta lahko vidimo obsodbo sveta, ki je zavrgel Božjo milost in poteptal njegove zapovedi. Svet je v svoji dolgi zgodovini hudodelstva prepoln temnih zgodb o človeški bedi, ki parajo srce in obremenjujejo duha. Posledice zavračanja nebeške veljave so bile zastrašujoče. Toda v prihodnosti bodo prizori še temnejši. Poročilo preteklosti vsebuje dolg seznam sporov, spopadov in revolucij; v njem sta razkrita “vojaški škorenj, ki hrupno koraka, in ogrinjalo, ki je prepojeno s krvjo”. (Iz 9,4) Toda kaj je to v primerjavi z grozoto tistega dne, ko bo Božji Duh popolnoma odstopil od hudobnih in ne bo več zadrževal izbruhov človeških strasti in Satanove

jeze! Takrat bo svet, kot nikoli poprej, čutil posledice Satanove vlade.

Vendar bo tistega dne, kakor v času uničenja Jeruzalema, Božje ljudstvo rešeno, vsakdo, ki je zapisan za življenje. (Iz 4,3) Kristus je povedal, da bo ob svojem drugem prihodu vzel k sebi tiste, ki so mu bili zvesti: "In takrat bodo jokali vsi rodovi na zemlji: in videli bodo Sina človekovega priti na oblakih neba z veliko močjo in slavo. In ob mogočnem glasu tromb bo poslal svoje angele in zbrali bodo njegove izvoljene od štirih vetrov, od kraja do kraja neba." (Mt 24,30.31 EKV) Tedaj bodo neposlušni evangeliju sežgani z dihom

njegovih ust in uničeni s svetlobo njegovega prihoda. (2 Tes 2,8) Ob koncu se bodo brezbožniki, kakor nekoč starodavni izraelski narod, uničili sami; pokončala jih bo lastna krivičnost. Grešno življenje jih bo tako odtujilo od Boga in pokvarilo njihovo naravo, da bo zanje prikaz Božje slave zgolj uničujoč ogenj.

Paziti moramo, da ne zanemarimo nauka, ki ga je povedal Kristus. Ko je svojim učencem razkril usodo Jeruzalema, jih je opozoril na znamenje, da bi se lahko rešili. Tako je posvaril tudi svet pred dnem končnega uničenja. Razkril je znamenja svojega

prihoda, da bi lahko prihajajoči jezi ubežali vsi, ki želijo. Jezus je dejal: “Znamenja bodo na soncu, luni in zvezdah. Na zemlji bo stiska med narodi.” (Lk 21,25; Mt 24,29; Mr 13,24-26; Raz 6,12-17) Vsaki, ki bo videl ta znamenja njegovega prihoda, bo vedel, “da je On blizu, pri vratih”. (Mt 24,33) “Bodite torej budni,” so njegove svarilne besede. (Mr 13,35) Kdor bo pazil na svarilo, ne bo ostal v temi in ga Gospodov dan ne bo presenetil. Za nepripravljenega pa bo prišel “kakor tat ponoči”. (1 Tes 5,2-5)

Judje niso hoteli poslušati Zveličarjevih opozoril o uničenju Jeruzalema. Tudi

danes ljudje niso nič bolj pripravljeni sprejeti sporočila za današnji čas. Kadar koli bo že prišel Božji dan, bo iznenadil brezbožne. Ko bo življenje ustaljeno teklo dalje v uživanju, delu, trgovanju, služenju denarja, v skrbi voditeljev za napredek svetovnega gospodarstva in izobraževanja ter bodo ljudje zazibani v lažno varnost, bo na brezskrbne in brezbožne nepričakovano prišla poguba, kakor polnočni tat, ki se prikrade v nezavarovano prebivališče, "in ne bodo ubežali". (Vr. 3)

Poglavje 2—Preganjanja v prvih stoletjih

Jezus je svojim učencem odkril usodo Jeruzalema in prizore svojega drugega prihoda. Ob tem je tudi napovedal, kaj bo doživelo njegovo ljudstvo od njegovega vnebohoda do njegove vrnitve, ko se bo pojavil v moči in slavi, da jih bo rešil. Ko je bil na Oljski gori, je videl vihar stisk, ki bo prišel nad apostolsko cerkev. V daljni prihodnosti je zagledal uničevalen vihar, ki bo v prihodnjih stoletjih teme in preganjanja divjal nad njegovimi sledilci. S kratkimi, zastrašujočimi izjavami je napovedal, kakšno stališče bodo imeli vladarji tega

sveta do Božje cerkve. (Mt 24,9.21.22)
Kristusovi sledilci morajo hoditi po isti poti ponižanja, sramote in trpljenja, po kateri je šel njihov Učitelj. Kakor so sovražili Zveličarja sveta, bodo sovražili tudi vse, ki verujejo v njegovo ime.

Zgodovina prve krščanske cerkve priča, da so se Zveličarjeve besede izpolnile. Zemeljske in peklenške moči so vstale proti Kristusu s preganjanjem njegovih sledilcev. Pogani so spoznali, da bodo z zmago evangelija njihovi templji in oltarji poravnani z zemljo. Zato so zbrali vse svoje moči, da bi uničili krščanstvo. Vnel se je ogenj preganjanja. Kristjanom so odvzeli posestva in jih pregnali z

domov. “V trpljenju ste prestali velik boj. Drugi so izkusili zasmehovanje in bičanje pa še verige in ječo.” (Heb 10,32; 11,36) Mnogi so zaradi vere v Kristusa izgubili življenje. Plemiči in sužnji, bogati in revni, šolani in neizobraženi so bili neusmiljeno pobiti.

Ta preganjanja so se začela v Neronovem času, približno tedaj, ko je Pavel pretrpel mučeniško smrt, in so se bolj ali manj na-daljevala skozi vsa stoletja. Kristjani so bili lažno obtoženi najstrašnejših hudodelstev. Krivi so bili za vse - za lakoto, kugo in potrese. Ker so postali predmet splošnega sovraštva in sumničenja, ni bilo težko najti

izdajalce, ki so zaradi dobička izdajali ne-dolžne. Obsodili so jih kot upornike proti kraljestvu, kot sovražnike vere in kot kugo za družbo. Mnoge so vrgli pred zveri ali jih žive sežgali v amfiteatrih. Nekatere so križali, druge so oblekli v kože divjih živali in jih vrgli v areno, da so jih raztrgali psi. Ta mučenja so bila ob ljudskih praznikih pogosto najboljša zabava. Velika množica ljudi se je zbrala, da bi uživala v teh prizorih ter s smehom in ploskanjem pozdravljala smrtne muke obsojenih.

Kjer koli so si Kristusovi sledilci poiskali zavetje, so bili preganjani kakor zveri.

Zatekli so se v puščavo in v osamljene kraje. Bili so “v stiskah in težavah, (njih ni bil svet vreden!) po puščavah tavajoč in po gorah in brlogih in podzemeljskih jamah”. (Heb 11,37.38 CHR) Tisoči so našli zavetje v katakombah. Pod griči zunaj Rima so bili skopani dolgi hodniki pod zemljo in skalami. Temna in zapletena mreža hodnikov se je razprostirala na kilometre zunaj mesta. V teh podzemnih skrivališčih so Kristusovi sledilci pokopavali svoje mrtve. Tukaj so našli pribežališče, ker so bili osumljeni in preganjani. Ko bo Darovalec življenja prebudil tiste, ki so se borili v dobrem boju vere, bodo

mnogi mučenci zaradi Kristusa prišli iz teh temnih votlin.

Te Kristusove priče so ohranile svojo vero neomadeževano tudi v času najstrašnejšega preganjanja. Čeprav jim je bila odvzeta sleherna udobnost in so živeli daleč od sončne svetlobe ter našli dom v temnem, toda prijateljskem naročju zemlje, niso tarnali. Z besedami vere, potrpežljivosti in upanja so hrabрили drug drugega, da so zdržali pomanjkanje in stiske. Izguba kakršnega koli pozemskega bogastva jih ni mogla prisiliti, da bi se odpovedali veri v Kristusa. Skušnjave in preganjanje so

bile samo stopnice, po katerih so se bližali svojemu miru in nagradi.

Mnogi so bili podobno kot Božji služabniki v preteklosti “mučeni in niso sprejeli oprostitev, da bi dosegli boljše vstajenje”. (Heb 11,35) Spominjali so se Jezusovih besed, da se morajo veseliti, kadar bodo zaradi njega preganjani, kajti njihovo plačilo v nebesih bo veliko. Tako so namreč pred njimi preganjali tudi preroke. Veselili so se, da so bili vredni trpeti za Kristusa. Peli so pesmi zmage, ki so odmevale sredi prasketanja ognja. Ko so z vero gledali navzgor, so videli Kristusa in angele, da se nagibajo k njim in jih gledajo z najglobljim

zanimanjem ter odobravajo njihovo zvestobo. Glas z Božjega prestola jim je govoril: “Bodi zvest vse do smrti in dati bom venec življenja.” (Raz 2,10)

Satan je poskušal z nasiljem uničiti Božjo cerkev, toda zaman. Veliki spopad, v katerem so učenci dali svoja življenja, se ni končal z njihovo smrtjo. V tem navideznem porazu so pravzaprav zmagovali. Božji sodelavci so bili pomorjeni, vendar se je njihovo delo nadaljevalo. Evangelij se je dalje širil in število njegovih pristašev se je stalno povečevalo. Prodril je v kraje, ki so bili nedostopni celo za rimske orle. Neki kristjan je razpravljal s poganskim

vladarjem, ki je razpihoval preganjanje. Dejal mu je: "Lahko nas morite, mučite, obsojate. ... Vaša nepravичnost je dokaz, da smo nedolžni. ... Vaša surovost nič ne pomaga. Bolj kot nas ubijate, več nas je. Kri kristjanov je seme." Mučenje zvestih je mnoge ljudi spodbudilo, da so se jim pridružili.

Na tisoče jih je bilo zaprtih in pomorjenih, vendar so namesto njih prihajali drugi. Vsi, ki so trpeli zaradi svoje vere, so zmagovalci v Kristusovih očeh in so popolnoma varni v njem. Bojevali so se v dobrem boju vere. Ko bo Jezus prišel, bodo dobili venec slave. Trpljenje je kristjane še bolj zbližalo med

seboj in z Odrešenikom. Zgled njihovega življenja in pričevanje njihove smrti sta bila mogočni priči v korist resnice. Kjer se je najmanj pričakovalo, so Satanovi podložniki zapustili njegovo službo in stopili pod Kristusovo zastavo.

Zato je Satan spremenil načrt. Odločil se je bojevati proti Božji vladavini tako, da bo postavil svojo zastavo v samo krščansko cerkev. Če mu bo uspelo prevarati Kristusove služabnike, bodo izgubili Božjo naklonjenost. Ostali bodo brez moči, poguma in stanovitnosti in bodo zanj lahek plen.

Odslej si je veliki nasprotnik prizadeval z zvijačo doseči to, česar ni mogel z močjo. Pregarjanje je prenehalo, njegov prostor pa so zasedle nevarne privlačnosti pozemske blaginje in posvetnih časti. Malikovalci so sicer delno sprejeli krščansko vero, zavrgli pa so poglobitve resnice. Privolili so priznati Božjega Sina, verovati v njegovo smrt in vstajenje, vendar pa niso čutili potrebe po spokorjenju in spremembi srca, ker niso dojeli svojih grehov. Pripravljeni so bili malo popustiti na svoji strani, kristjanom pa so predlagali, naj tudi oni nekoliko popustijo na svoji. Tako bi lahko vsem bila skupno izhodišče Kristusova vera.

Tedaj se je cerkev znašla v strašni ne-varnosti. Ječa, mučenje, ogenj in meč so bili blagoslov v primerjavi z njo. Nekateri kristjani so ostali trdni in odločni, da ne bodo sklepali nikakršnih sporazumov. Drugi so bili pripravljene nekoliko popustiti ali spremeniti nekaj točk svoje vere. Združili so se s temi polovičnimi kristjani in upali, da jih bodo tako pripeljali do popolnega spreobrnjenja. Ta pretveza je bila Satanova zamisel. Zvito se je vtihotapil v cerkev, da bi popačil vero in odvrnil njihove misli od besede resnice. Za Kristusove zveste sledilce je nastopil čas velikega strahu.

Večina kristjanov je navsezadnje privolila nekoliko odstopiti od verskih načel. Tako se je krščanstvo združilo s poganstvom. Malikovalci so se formalno priključili cerkvi. Trdili so, da so se spreobrnili, a so se še vedno držali malikovalstva, le da so svoje malike zamenjali s podobami Jezusa, Marije in svetnikov. V cerkvi je bilo posejano uničevalno seme in je začelo rasti v obliki lažnih nauk, praznovernih obredov in poganskih slavljenj, ki so postali del bogoslužja in vere. Ko so se Kristusovi sledilci združili z malikovalci, se je krščanska vera popačila, cerkev pa je izgubila svojo

čistost in moč. Še vedno pa so obstajali kristjani, ki se niso pustili zapeljati s temi slepili. Ostali so zvesti avtorju resnice in častili samo Gospoda.

Med kristjani sta bili vedno dve skupini ljudi. Nekateri so pozorno proučevali Zveličarjevo življenje in si resno prizadevali odpraviti svoje pomanjkljivosti ter posnemati Vzornika, drugi pa so se izogibali jasnim in preprostim resnicam, ki so razodevale njihove zmote. V cerkvi nikoli več niso bili samo zvesti in iskreni kristjani. Zveličar je učil, da vanjo ne smejo biti sprejeti tisti, ki namerno grešijo. To pa ni veljalo za ljudi s pomanjkljivostmi v

značaju. Te je poučil in jim pokazal najboljši zgled, da bi imeli priložnost spoznati svoje napake in se poboljšati. Celo med dvanajsterimi apostoli je bil izdajalec - Judež. Bil je sprejet kljub svojim slabostim, a nikakor ne zaradi njih. Bil je eden izmed učencev, da bi se s Kristusovimi nauki in zgledom naučil, kakšen je krščanski značaj. Tako bi lahko spoznal svoje napake, se spokoril in po Božji milosti očistil svojo dušo s podrejanjem resnici. Toda Judež ni hodil v luči, ki je tako usmiljeno razsvetljevala njegovo pot. Popuščanje grehu je odprlo vrata Satanovim pastem. Slabe lastnosti njegovega značaja so prevladale. Prepustil se je močem teme, in se jezil,

ko je bil opozorjen na svoje grehe. Ti so ga vodili v najstrašnejše dejanje: izdal je svojega Učitelja. Isto delajo tudi ti, ki v svoji hudobnosti, prikriti z lažno pobožnostjo, sovražijo tiste, ki jim vznemirjajo vest z obsojanjem njihovih grehov. Ob prvi priložnosti jih bodo kakor Judež izdali, čeprav so bila njihova svarila dobronamerna. apostoli so v cerkvi naleteli na vernike, ki so se kazali pobožni, hkrati pa so na skrivaj grešili. Ananija in Safira sta bila sleparja. Trdila sta, da sta za Kristusa darovala ves dar, čeprav sta iz pohlepa zadržala del zase. Duh resnice je apostolom razodel njun lažni krščanski značaj. Božja sodba je osvobodila cerkev

madeža, ki je kvaril njeno čistost. Ta vidni dokaz navzočnosti Kristusovega duha v cerkvi, ki zaznava sleherni greh, je bil groza za hinavce in prestopnike. Ti niso mogli dolgo ostati v občestvu z njimi, ki so s svojim življenjem predstavljali Kristusa. Njegovi pravi sledilci so si kljub skušnjavam in preganjanjem želeli postati njegovi učenci; bili so pripravljene zapustiti vse zaradi resnice. Cerkev je ostala čista v glavnem tako dolgo, dokler je trajalo preganjanje. Takoj ko je prenehalo, so vanjo prišli novi spreobrnjenci, ki niso bili popolnoma iskreni in posvečeni. S tem je bila Satanu odprta pot v cerkev.

Knez luči in knez teme nimata ničesar skupnega; to velja tudi za njune sledilce. Ko so kristjani privolili v združitev z delno spreobrnjenimi pogani, so stopili na pot, ki jih je vse bolj oddaljevala od resnice. Satan je slavil zmago, ker mu je uspelo prevarati tako veliko Kristusovih sledilcev. Potem je usmeril vse svoje moči na prevarane in jih spodbudil k preganjanju tistih, ki so ostali zvesti Bogu. Nihče ni mogel bolje razumeti, kako se učinkovito nasprotuje pravi krščanski veri, kakor tisti, ki so jo nekoč zagovarjali. Odpadli kristjani so se združili s svojimi polpoganskimi tovariši in usmerili svoje napade proti

najpomembnejšim točkam Kristusovega nauka.

Tisti, ki so hoteli ostati zvesti, so morali pretrpeti obupen boj. Težko so kljubovali pre-varam in gnusobam, ki so se v duhovniških oblačilih vtihotapile v cerkev. Sveto pismo ni več veljalo za pravilo vere. Nauk o verski svobodi je bil ožigosan kot krivoverstvo, njeni zagovorniki pa so bili osovraženi in preganjani.

Po dolgem in hudem boju se je malo število zvestih odločilo pretrgati sleherno zvezo z odpadlo cerkvijo, če bo dalje vztrajala v laži in malikovalstvu.

Spoznali so, da se morajo ločiti, če želijo poslušati Božjo voljo. Niso si upali zatiskati oči pred usodnimi zmotami in dajati slab zgled, ki bi ogrozil vero njihovih otrok in vnukov. Za ohranitev miru in edinosti so bili pripravljeni popustiti v vsem, razen v zvestobi Bogu. Tudi za ceno miru niso želeli žrtvovati načel. Prepiri ali celo vojne so bili sprejemljivejši zanje, ki niso želeli žrtvovati resnice in pravičnosti za ohranitev miru.

Kako dobro bi bilo za cerkev in svet, če bi načela, ki so navduševala te zveste ljudi, znova oživila v srcih tistih, ki trdijo, da so Božje ljudstvo.

Ravnodušnost do temeljnih naukov krščanske vere vzbuja skrb, prav tako kot tudi prepričanje, da ti niso tako pomembni. Pačenje naukov podpira Satanovo delovanje. Danes na tisoče samozvanih Kristusovih sledilcev z odobravanjem sprejema lažne teorije in usodne prevare, medtem ko so zvesti v preteklih stoletjih darovali svoja življenja, da bi jih razkrinkali in se jim uprli.

Prvi kristjani so bili zares posebno ljudstvo. Njihovo neoporečno vedenje in trdna vera sta neprestano kalila grešnikom mir. Bili so maloštevilni, brez bogastva, položaja in časti. S svojim

značajem in vero so bili povsod strah in trepet za hudobne ljudi. Zato so jih sovražili, kakor je brezbožni Kajn sovražil Abela. Iste spodbude, ki so vodile Kajna k morjenju, so vplivale na ljudi brez Svetega Duha, da so morili Božje otroke, in tudi na Judje, da so zavrgli in križali Zveličarja. Čistost in svetost njegovega značaja sta namreč neprestano oštevali njihovo sebičnost in pokvarjenost. Od Kristusovih dni pa vse do danes so njegovi zvesti učenci vedno vzbujali sovraštvo in nasprotovanje tistih, ki ljubijo greh in hodijo po njegovi poti.

Kako se potem evangelij lahko imenuje sporočilo miru? Ko je Izaija napovedal rojstvo Mesija, ga je imenoval Knez miru. Ko so angeli objavili pastirjem Jezusovo rojstvo, so peli nad betlehemsko ravnino: "Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so mu po volji." (Lk 2,14) Kakor da obstaja protislovje med tema prerokskima napovedma in Kristusovimi besedami: "Nisem prišel, da prinesem mir, ampak meč." (Mt 10,34) Toda če ti dve misli dojamemo pravilno, se popolnoma ujemata. Evangelij je sporočilo miru. Krščanstvo je ureditev, ki širi mir, skladnost in srečo po vsem svetu, če ga sprejmemo in se ravnamo po njem.

Kristusova vera združuje v pristno bratstvo vse, ki sprejmejo njen nauk. Jezusovo poslanstvo je bilo spraviti ljudi z Bogom in med seboj. Toda večina sveta je pod nadzorom Satana, Kristusovega najhujšega sovražnika. Evangelij opozarja ljudi na življenjska načela, ki popolnoma nasprotujejo njihovim navadam in željam, zato se mu upirajo. Sovražijo čistost, ker razodeva in obsoja njihove grehe. Pregarjajo in trpinčijo vse, ki oznanjajo njegova pravična in sveta načela. Evangelij se imenuje meč zato, ker njegove vzvišene resnice izzivajo sovraštvo in boj.

Skryvnostna Božja previdnost dovoljuje roki hudobnih preganjati pravične. Slabotni v veri so zaradi tega zmedeni. Nekateri so celo pripravljene zavreči zaupanje v Boga, ker dopušča, da hudobni napredujejo in s svojo surovo močjo mučijo in zatirajo najboljše in najbolj poštene. Nekateri se sprašujejo, kako to, da On, ki je pravičen, usmiljen in vsemogoč, lahko trpi takšno krivičnost in nasilje. To je vprašanje, ki se nas ne tiče. Kako bi lahko ob tolikih dokazih Božje ljubezni dvomili o njegovi dobroti, ko vendar ne razumemo dejanj njegove previdnosti? Ali ni Zveličar rekel svojim učencem, ko je vnaprej videl dvom, ki bo vznemiril

njihove duše v dneh skušnjave in teme: “Spominjajte se besede, ki sem vam jo rekel: ›Služabnik ni večji kot njegov gospodar.‹ Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas.” (Jn 15,20) Nihče, ki so ga trpinčili hudobni ljudje, ni toliko pretrpel, kot je Jezus za nas. Kdor je poklican zdržati muke in mučeniško smrt, hodi samo po stopinjah Božjega dragega Sina. “Gospod ni počasen glede obljube.” (2 Pt 3,9) Ne pozablja in ne zanemarja svojih otrok. Hudobnim dovoljuje razodeti se v pravi luči, da ne bi nihče, ki želi izpolnjevati njegovo voljo, živel v zmoti glede njihovega značaja. Pravični se čistijo z ognjem stiske. Njihov zgled prepričuje druge o

resničnosti vere in pobožnosti, njihovo stanovitno vedenje pa obsoja brezbožne in neverne.

Bog dopušča, da hudobni napredujejo in pokažejo svoje sovraštvo do njega, da bi lahko vsi spoznali njegovo pravičnost in milost, ko jih bo uničil zaradi prepolne mere njihove hudobnosti. Približuje se dan njegovega maščevanja, ko bodo prejeli pravično plačilo za svoja dela vsi, ki so teptali njegove zapovedi in mučili njegovo ljudstvo. Tedaj bo vsaka krutost in nepravičnost do Božjih zvestih služabnikov kaznovana, kakor da je bila storjena samemu Kristusu.

Obstaja še eno zelo pomembno vprašanje, ki mora danes pritegniti pozornost cerkve. Apostol Pavel je izjavil, da “bodo preganjani vsi, ki hočejo res pobožno živeti v Kristusu Jezusu”. (2 Tim 3,12) Zakaj je potem videti, kakor da je preganjanje skoraj prenehalo? Edini razlog je ta, da se je cerkev prilagodila svetu, zato ne izziva nikakršnega nasprotovanja. Današnja vera nima več tistega čistega in svetega značaja, ki je bil značilen za krščansko vero v Kristusovem in apostolskem času. Krščanstvo je videti tako priljubljeno v svetu samo zaradi svojega sporazumnega popuščanja grehu, zaradi ravnodušnosti do vzvišenih

resnic Božje besede in zaradi pičle mere prave pobožnosti. Ko se bodo verni povrnili k veri in moči apostolske cerkve, bo znova oživel duh preganjanja in vzplamtel ogenj trpljenja.

Poglavje 3—Odpadništvo

Apostol Pavel je v svojem drugem listu Tesaloničanom naopovedal veliki odpad od vere, ki bo vodil k vzpostavitvi papeške oblasti. Povedal je, da mora pred Kristusovim prihodom “priti odpad in se razodeti človek nepostavnosti, sin pogube. Ta se bo uprl in se povzdignil nad vse, kar se imenuje Bog ali uživa Božje čaščenje, tako da se bo celo usedel v Božje svetišče in se razkazoval, kakor da je Bog.” Nadalje jih je opozoril: “Skrivnost nepostavnosti je namreč že na delu.” (2 Tes 2,3.4.7) Že zgodaj je videl, da se v cerkev

vtihotapljajo zmote, ki bodo pripravile pot razvoju papeštva.

Skrivnost nepostavnosti je sprva napredovala v svojem lažnem, bogokletnem delu zelo počasi, malo po malo. Nato se je okrepila in pridobila oblast nad človeškim razumom.

Poganski običaji so si skoraj neopazno utrli pot v krščansko cerkev. V času, ko so pogani preganjali cerkev, je bil duh popuščanja in prilagajanja svetu nekaj časa zadržan. Ko se je preganjanje končalo, je krščanstvo stopilo v kraljevske dvore in palače. Skromno preprostost Kristusa in apostolov je zamenjalo s sijajem in ošabnostjo

poganskih duhovnikov in vladarjev. Na prostor Božjih zahtev je postavilo človeške teorije in izročila. Navidezno Konstantinovo spreobrnjenje na začetku IV. stoletja je povzročilo veliko veselje; tako je svet stopil v cerkev, ogrnjen s plaščem pravičnosti. Pokvarjenost je hitro napredovala. Na videz premagano poganstvo je pravzaprav zmagalo. Njegov duh je zavladal cerkvi. Njegov nauk, ceremonije in praznoverje so se vtihotapili v vero in bogoslužje tistih, ki so se imeli za Kristusove sledilce.

To sporazumno popuščanje med pogan-stvom in krščanstvom je povzročilo razvoj “sina pogube”, ki je v

prerokovanju napovedan kot tisti, ki bo nasprotoval Bogu in se poviševal nadenj. Ta ogromni ustroj lažne vere je mojstrovina Satanove moči - je kot spomenik njegovih prizadevanj, da zasede prestol in vlada svetu po svoji volji.

Satan se je nekoč poskušal sporazumeti s Kristusom. V puščavi je pristopil k njemu, da bi ga izkušal. Pokazal mu je vsa kraljestva sveta in njihovo slavo. Bil mu je pripravljen izročiti vse, če bi hotel priznati vrhovno oblast Kneza teme. Kristus je oštel drznega skušnjavca in ga prisilil, da je odšel. Ko se je Satan z enako skušnjava pojavil pred človekom,

je dosegel uspeh. Da bi si cerkev zagotovila svetovne zaklade in časti, je začela iskati naklonjenost in podporo uglednih imenitnih ljudi. Zavrgla je Kristusa; njena dejanja so jo pripeljala tako daleč, da je obljubila zvestobo rimskemu škofu - predstavniku Satana.

Eden od glavnih naukov rimske cerkve je, da je papež vladar vesoljne Kristusove cerkve in ima vrhovno oblast nad škofi in duhovniki v vseh delih sveta. Vendar to še ni vse. Imenujejo ga celo z božanskimi nazivi: "Gospod Bog papež"(a) in je razglašen za nezmotljivega.(b) Zahteva, da ga častijo vsi ljudje. Isto zahtevo, ki jo je Satan

podal v puščavi, ko je skušal Jezusa, ponovno podaja po rimski cerkvi. Veliko število ljudi se mu je voljno poklonilo.

Toda tisti, ki se bojijo Boga in ga častijo, bodo kakor Kristus zavrnili to bogokletno zahtevo zahrbtnega sovražnika: "Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služi." (Lk 4,8) Bog nikjer v svoji besedi ni omenil, da bo kakšnega človeka postavil za glavo cerkve. Nauk o papeževi nadoblasti je v popolnem nasprotju z naukom Svetega pisma. Papež ne more imeti nikakršne moči v Kristusovi cerkvi, razen če si jo prilasti protizakonito.

Rimska cerkev vztrajno obtožuje prote-stante zaradi krivoverstva in samovoljne ločitve od prave cerkve. Vendar se ta obtožba lahko najprej uporabi prav zanjo. Ona je zapustila Kristusa in odstopila od prave vere, “ki je bila svetim izročena enkrat za vselej”. (Jud 3)

Satan je dobro vedel, da bo Sveto pismo omogočilo ljudem spoznati njegove prevare in se upreti njegovi moči. Sam Zveličar sveta se je uprl Satanovim napadom prav s Svetim pismom. Kristus je vsak napad dočakal s ščitom večne resnice, rekoč: “Pisano je.” Vsakemu sovražnikovemu nagovarjanju

je postavil nasproti modrost in moč Božje besede. Satan lahko vzpostavi svojo moč nad ljudmi in utrdi papeško protizakonito pridobljeno oblast samo tako, da obdrži svet v nepoznavanju Svetega pisma, ki povišuje Boga in postavlja omejenega človeka na njegov pravi prostor. Zato je rimska cerkev sprejela prepričanje, da morajo njegove svete resnice ostati skrite in prepovedane. Več stoletij je bilo širjenje Svetega pisma nedovoljeno. Ljudje ga niso smeli brati niti imeti doma. Duhovniki in opatje, ki so bili brez vesti, so njegove nauke razlagali tako, da so podprli svoje zahteve. Na ta način je papež postal splošno priznan za Božjega

namestnika na svetu, z oblastjo nad cerkvijo in državo.

Ker je bila luč za razkrivanje zmot odstranjena, je Satan lahko delal, kar je hotel. Prerokovanje je napovedalo, da si bo papeštvo prizadevalo "spremeniti čase in postavbo". (Dan 7, 25) Ni se obotavljalo izvršiti tega dela. V krščansko bogoslužje se je postopoma uvajalo čaščenje podob in relikvij. Spreobrnjenim iz poganstva se je tako ponudil nadomestek za čaščenje malikov; s tem se jim je olajšalo sprejemanje krščanstva. Ta ustroj malikovalstva je uzakonil splošni cerkveni zbor.(c) Da bi Rim izpopolnil

bogokletno delo, si je upal iz Božjih zapovedi izbrisati drugo zapoved, ki prepoveduje čaščenje podob, deseto zapoved pa je razdelil na dva dela, da bi število zapovedi ostalo nespremenjeno.

Duh sporazumnega popuščanja poganstvu je odprl pot za nadaljnje preziranje nebeške oblasti. Satan je uporabil neposvečene cerkvene voditelje, da bi svoje uničujoče moči usmerili na četrto zapoved. Poskušal je odstraniti že od nekdaj veljavno soboto, dan, ki ga je Bog blagoslovil in posvetil. (1 Mz 2,2.3) Namesto nje je vzpostavil praznik, ki so ga pogani praznovali kot "čaščenje sonca". Sprememba dneva se

je na začetku poskušala izpeljati neopazno. V prvih stoletjih so vsi kristjani posvečevali pravo soboto. Prepričani o nespremenljivosti njegovih zapovedi, so vneto pazili na njegova sveta načela. Skrbno so varovali Božjo čast. Satan je za uresničitev ciljev zvito delal po svojih ljudeh. Da bi se pozornost ljudstva usmerila na nedeljo, je bila razglašena za praznik v čast Kristusovega vstajenja. Ta dan so imeli bogoslužje, vendar so ga šteli za dan veselja, soboto pa so še vedno imeli za sveto.

Satan je načrtovano delo opravil tako, da je zapeljal Jude pred prvim

Kristusovim prihodom. Soboto so obremenili s strogimi predpisi, tako da je njeno posvečevanje postalo breme. Sedaj je izkoristil lažno prepričanje o spoštovanju sobote in povzročil, da so nanjo gledali s prezirom kot na judovsko uredbo. Kristjani so dalje praznovali nedeljo kot dan veselja, soboto pa so naredili za dan posta in žalosti. Tako so pokazali sovraštvo do judovstva.

Na začetku IV. stoletja je cesar Konstantin izdal odlok, s katerim je nedeljo razglasil za splošni praznik vsega rimskega cesarstva.(č) Dan sonca so častili poganski podložniki,

praznovali pa so ga tudi kristjani. Cesarjeva politika je bila združiti nasprotujoče si koristi poganstva in krščanstva. K temu so ga nagovorili cerkveni škofje. Prežeti s hrepenenjem in željo po oblasti so spoznali, da bo skupno praznovanje istega dne spodbudilo pogane formalno sprejeti krščanstvo. Tako se bo povečala cerkvena moč in slava. Mnogi pobožni kristjani so začeli postopno spoštovati nedeljo kot nekoliko sveti dan. Še vedno pa so bili poslušni četrty zapovedi in so posvečevali pravo soboto kot sveto Gospodu.

Vrhovni slepar ni dokončal svojega dela. Odločil se je zbrati krščanski svet pod svojo zastavo in uresničiti svojo oblast po svojem namestniku, ošabnem svečeniku, ki je trdil, da je Kristusov predstavnik. Svoj namen je izpeljal po napol spreobrnjenih poganih, častihlepnih opatih in duhovnikih, ki so ljubili posvetnost. Od časa do časa so potekali veliki cerkveni zbori, katerih so se udeležili visoki cerkveni dostojanstveniki iz vsega sveta. Kmalu je bila na vsakem od teh zborov sobota, ki jo je Bog vzpostavil, vse manj pomembna, nedelja pa toliko bolj povišana. Tako so začeli spoštovati poganski praznik kot Božjo ustanovo,

medtem ko je bila svetopisemska sobota razglašena za judovski ostanek, njeni posvečevalci pa prekleti.

Velikemu odpadniku je uspelo, da se je dvignil nad vse, "kar se imenuje Bog ali uživa Božje čaščenje". (2 Tes 2,4) Upal si je spremeniti edini predpis Božjih zapovedi, ki nezmotljivo kaže vsemu človeštvu na pravega in živega Boga. Bog se v četrti zapovedi razodeva kot Stvarnik nebes in zemlje, s čimer se razlikuje od vseh lažnih bogov. Sedmi dan je bil posvečen za dan počitka za vse človeštvo kot spomenik stvarjenja. Določen je bil, da ljudi stalno spominja na Boga kot vir življenja, kogar smo

dolžni moliti in častiti. Satan si prizadeva ljudi narediti nezveste Bogu in neposlušne njegovim zapovedim. Zato je svoj napor usmeril posebno proti tisti zapovedi, ki kaže na Boga kot Stvarnika.

Današnji protestanti trdijo, da je Kristusovo vstajenje iz nedelje naredilo krščansko soboto. Toda ta trditev nima dokaza v Svetem pismu. Ne Kristus ne njegovi apostoli niso temu dnevu izkazali takšne časti. Praznovanje nedelje kot krščanske uredbe ima svoj vir v "skrivnosti hudobije", ki je začela svoje delo že v Pavlovih dneh. (2 Tes 2,7 EKV) Kje in kdaj je Gospod posvojil

tega otroka papeštva? Kakšen veljaven dokaz je možno najti za spremembo, ki je Sveto pismo ne odobrava?

Papeštvo se je v VI. stoletju že močno utrdilo. Prestol njegove moči je bil postavljen v cesarskem mestu, rimski škof pa je bil razglašen za glavo celotne cerkve. Poganstvo je odstopilo prostor papeštvu. Zmaj je dal zveri “svojo moč in svoj prestol in veliko oblast”. (Raz 13,2) Tedaj se je začelo 1260 let papeškega nasilja, ki je napovedano v prerokovanjih Daniela in Razodetja. (Dan 7,25; Raz 13,5-7)(d) Kristjani so bili prisiljeni, naj si izberejo, ali bodo opustili svoja načela in sprejeli papeške

ceremonije in bogoslužje, ali pa bodo svoje življenje končali v ječah, na natezalnicah, na grmadi, ali pa jim bo odsekana glava. Sedaj so se začele izpolnjevati Kristusove besede: “Izdajali vas bodo celo starši in bratje, sorodniki in prijatelji, in nekatere izmed vas bodo ubili. Vsi vas bodo sovražili zaradi mojega imena.” (Lk 21,16.17) Začelo se je veliko preganjanje vernih, ki je bilo strašnejše kakor kdaj prej, in svet je postal ogromno bojišče. V naslednjih stoletjih je Kristusova cerkev našla zavetje v samoti in temi. Prerok pravi o tem: “In žena je bežala v puščavo, kjer ima kraj pripravljen od Boga, da jo tam

žive tisoč dvesto šestdeset dni.” (Raz 12,6 CHR)

Prihod rimske cerkve na oblast označuje začetek temačnega veka. Bolj ko je rasla njena moč, tem gostejša je postajala tema. Vera je bila s Kristusa kot pravega temelja prenesena na rimskega papeža. Namesto da bi se ljudje za odpuščanje grehov in večno zveličanje obračali k Božjemu Sinu, so gledali v papeža in njegove pooblašcene duhovnike in prelate. Ti so učili ljudstvo, da je papež njihov zemeljski zastopnik in da se samo po njem lahko približajo Bogu; da je on Božji namestnik, in se mu zato morajo brezpogojno pokoravati.

Odstopanje od njegovih ukazov je bil zadostni razlog, da so prestopnika kaznovali z najstrašnejšo duševno in telesno kaznijo. Tako so bile človeške misli odvrnjene od Boga na ljudi, ki so bili podložni grehu, zmotam in jezi, v resnici torej na samega kneza teme, ki je po njih izvrševal svojo oblast. Greh je bil pokrit s plaščem svetosti. Kadar se potepta Sveto pismo in začne človek imeti sebe za vrhovno bitje, lahko kot posledico tega pričakujemo samo prevaro, laž in krivičnost. S poviševanjem človeških zakonov in izročil se je pojavila pokvarjenost, ki je bila vedno posledica zavračanja Božjih zapovedi.

To so bili dnevi nevarnosti za Kristusovo cerkev. Kristusovih zvestih sledilcev je bilo zares malo. Čeprav resnica ni ostala brez prič, je vendar včasih kazalo, da bosta zmota in praznoverje popolnoma prevladala in da bo prava vera izginila s sveta. Evangelij je bil zanemarjen, verski obredi so se množili, ljudje pa so bili obremenjeni s strogimi zahtevami.

Ljudje so bili naučeni gledati na papeža kot na svojega posrednika in celo zaupati v svoja dela kot sredstvo za očiščenje grehov. Pomiritev Božje jeze in zagotovitev njegove naklonjenosti je

bilo možno doseči le z dolgimi romanji, spokorniškimi deli, čaščenjem relikvij, zidanjem cerkva, templjev in oltarjev, dajanjem velikih vsot denarja cerkvi in podobnimi deli. Kakor da je Bog človek, ki se razjezi zaradi malenkosti, a se ga lahko umiri z darovi in spokorniškimi deli!

Čeprav so pregrehe zavladale celo med vodji rimske cerkve, je vendar njen vpliv vse bolj rasel. Ob koncu VIII. stoletja so papeževi pristaši trdili, da so rimski škofje v prvih stoletjih cerkve imeli prav takšno duhovno oblast, kakršno imajo sedaj oni. Da bi dokazali to trditev, so morali najti ustrezna

sredstva. Pri tem jim je pomagal oče laži. Menihi so si izmislili lažne stare rokopise. Odkrili so dotlej neznane odloke cerkvenih posvetov, ki so dokazovali papeževo svetovno oblast od najzgodnejših časov. Cerkev, ki je zavrgla resnico, se je željno oprijela te laži.(e)

Zvesti, ki jih ni bilo veliko, so zidali svojo vero na pravem temelju. (1 Kor 3,10.11) Bili so zmedeni, ker so smeti lažnega nauka ovirale njihovo delo. Tudi oni so kakor zidarji jeruzalemskih zidov v Nehemijevem času bili pripravljeni reči: "Izčrpana je moč težaka, podrtija je velika; ne bomo mogli

pozidati obzidja.” (Neh 4,10) Nekateri zvesti zidarji so resnično izgubili pogum. Bili so utrujeni zaradi neprestanega boja s prevarami, krivičnostmi, preganjanjem in z drugimi ovirami, ki si jih je izmislil Satan, da bi ustavil njihov napredek. Zaradi ljubega miru in varnosti svojega življenja in imetja so opustili pravi temelj. Drugi pa, ki se niso bali nasprotovanja sovražnikov, so pogumno govorili: “Nikar se jih ne bojte! Spominjajte se velikega in strašnega Gospoda!” Dalje so opravljali svoje delo, vsak opasan s svojim mečem. (Neh 4,8; Ef 6,17)

Isti duh sovraštva in nasprotovanja resnici je v vseh časih navdihoval Božje sovražnike. Božji služabniki so morali biti budni in zvesti. Kristus je prvim učencem namenil besede, ki veljajo tudi za njegove sledilce v zadnjem času: “Kar pravim vam, pravim vsem: Bodite budni!” (Mr 13,37)

Kazalo je, da se tema vse bolj gosti. Čaščenje podob je postalo vsakdanje. Molili so jih in pred njimi prižigali sveče. Prevladovali so najbolj nerazumni in najbolj vraževerni običaji. Človeške misli so bile toliko prežete s praznoverjem, da je celo sam razum izgubil svojo moč. Duhovniki in škofje

so se predajali telesnim užitkom, bili so izprijeni in nemoralni. Kaj se je lahko pričakovalo od ljudstva, ki so ga vodili? Padlo je v globoko neznanje in pregreho.

Naslednji korak papeževe častihlepnosti je bil storjen, ko je v XI. stoletju papež Gregor VII. razglasil popolnost rimske cerkve. Med drugim je izjavil, da po Svetem pismu cerkev nikoli ni in nikoli ne bo naredila napake. Vendar ta trditev ni bila podprta s svetopisemskimi dokazi. Ošabni svečenik je tudi trdil, da ima oblast odstavljati in postavlјati kralje in pravico do spreminjanja

odločitev drugih, medtem ko njegovih odločitev ne more spremeniti nihče.(f)

Svoj surov značaj je kot zastopnik ne-zmotljivosti očitno razodel z ravnanjem do nemškega cesarja Henrika IV, ki si je papeški oblasti drznil odpovedati spoštovanje. Zaradi tega je bil izključen iz cerkve in vržen s prestola. Vendar pa se je prestrašil, ker so mu njegovi knezi zaradi papeževih spodbud grozili in ga nameravali celo zapustiti. Tedaj je spoznal, da se mora spraviti z Rimom. Sredi zime je odšel čez Alpe v spremstvu svoje žene in zvestega služabnika, da bi se ponižal pred papežem. Ko je prišel do

njegovega dvorca, so ga brez spremljevalcev odpeljali v zunanje dvorišče, kjer je v najhujšem mrazu gologlav, bosih nog in v klavrnem oblačilu čakal, da mu papež dovoli stopiti predenj. Šele po treh dneh posta in pokore je papež privolil, da mu odpusti. Njegovo odpuščanje pa je bilo pogojno. Cesar je moral namreč počakati na posebno papeževo dovoljenje, ko se bo lahko okrasil z znamenji cesarskega dostojanstva in začel izvrševati cesarsko oblast. Gregor VII. se je prevzet s svojim uspehom hvalil, da je njegova dolžnost ponižati ošabnost cesarjev.

Kako očitna je razlika med drzno ošab-nostjo tega domišljavega vladarja ter krotkim in blagim Kristusom, ki stoji pred vrati srca in prosi, da ga sprejmejo, ker prinaša odpuščanje in mir. Svoje učence je učil: “Kdor hoče biti med vami prvi, naj bo vaš služabnik” (Mt 20,27)

Naslednja stoletja so pričala o neprestanem povečevanju zmot, ki jih je širil Rim. Še pred ustoličenjem papeštva je bil nauk poganskih filozofov cenjen in je vplival na cerkev. Mnogi, ki so bili spreobrnjeni le na videz, so se še vedno držali poganske filozofije. Proučevali so jo in jo s silo širili med ljudi. V krščanski veri so se pojavile resne zmote. Med

njimi je nauk o nesmrtnosti človeka; o njegovem posmrtnem življenju. To je temelj, na katerem je Rim osnoval sklicevanje na svetnike in čaščenje device Marije. Iz tega je izšel lažni nauk o večnih mukah nespokorjenih, ki se je zgodaj vtihotapil v papeško verovanje.

S tem je bila pripravljena pot za še eno pogansko laž, ki jo je Rim imenoval vice in jo uporabljal za zastraševanje lahkovernih ljudi. Ta lažni nauk trdi, da obstaja prostor muk, v katerem se mučijo duše tistih, ki si niso zaslužili večne pogube. Po pred-hodnem očiščenju od greha pa odidejo v nebesa.

Rimu še ni bilo dovolj neresnic, s katerimi je na račun strahu in pregreh svojih pristašev želel dobiček. Uvedel je nauk o odpuščanju grehov z odpustki. Popolno odpuščanje preteklih, sedanjih in prihodnjih grehov ter osvoboditev od vseh muk in zasluženih kazni se je obljubilo tistim, ki bi sodelovali v vojnah vrhovnega duhovnika. Širili naj bi njegovo oblast, kaznovali njegove sovražnike in iztrebljali vse, ki bi si upali zanikati njegovo duhovno nadoblast. Ljudje so bili tudi naučeni, da se lahko osvobodijo grehov z dajanjem denarja cerkvi. Na ta način so lahko osvobodili tudi duše umrlih prijateljev, ki so se mučile v vicah. Tako je Rim

polnil svoje blagajne, podpiral razsipništvo, sijaj in pregrehe tistega, ki naj bi bil predstavnik Najvišjega, a ta ni imel kam položiti svoje glave.(h)

Svetopisemsko navodilo o Gospodovi večerji je bilo popačeno z malikovalsko daritvijo maše. Papeški duhovniki so trdili, da s svojim nerazumljivim mrmranjem spreminjajo navadni kruh in vino v pravo "Kristusovo telo in kri". Z bogokletno do-mišljavostjo so si odkrito lastili moč, da lahko ustvarijo Boga, Stvarnika vseh stvari. Kristjane so v smrtnih mukah prisiljevali, da verujejo v to strašno krivoverstvo, ki je

kletvina zoper Boga. Mnoge, ki so se temu uprli, so zažgali.(i)

V XIII. stoletju je bila vpeljana inkvizicija, najbolj grozno papeško orodje. Tukaj je knez teme sodeloval z vodji papeške hierarhije. Na njihovih tajnih sejah so Satan in njegovi angeli vodili razum teh hudobnih ljudi. Med njimi je stal nevidni Božji angel. Beležil je njihove grozne sklepe in zapisal zgodovino tako strašnih dejanj, da se niso smela razodeti ljudem. "Veliki Babilon je bil pijan od krvi svetih." Spačena telesa milijonov mučencev so vpila k Bogu po maščevanju nad to odpadniško močjo.

Papeštvo je postalo tiran sveta. Kralji in cesarji so se klanjali odločitvam rimskega škofa. Kazalo je, da je sedanja in večna usoda ljudi v njegovi oblasti. Več stoletij je bil rimski nauk brezpogojno in splošno sprejet. Njegovi obredi so se opravljali s spoštovanjem, prazniki pa so se praznovali povsod. Njegovo duhovništvo se je spoštovalo in velikodušno podpiralo. Rimska cerkev nikoli pozneje ni dosegla večje časti, sijaja in moči.

Toda "papeško poldne je bilo polnoč za svet". Sveto pismo je bilo nepoznano ne samo ljudstvu, temveč tudi

duhovnikom. Papeški vodje so kakor nekdam farizeji sovražili luč, ki je razodevala njihove grehe. Odstranili so Božje zapovedi, merilo pravičnosti, si prilastili neomejeno moč in se vdajali neobrzdani razuzdanosti. Ljudje so varali, živeli lakomno in razsipno. Izvrševanje hudobnih dejanj jih ni ustavilo na poti do bogastva ali položaja. V palačah papežev in škofov so se dogajale najhujše razuzdanosti. Nekateri papeži so se vdajali tako nizkotnim hudodelstvom, da so se jih posvetni vladarji poskušali znebiti. Bili so kot čudna strašila, ki jih ni bilo mogoče trpeti. Evropa dolga stoletja ni dosegla nikakršnega napredka v

znanosti, umetnosti in kulturi.

Kršćanstvo je doletela moralna in intelektualna ohromelost.

Pod rimsko oblastjo je položaj v svetu pomenil strašno in porazno izpolnitev besed preroka Ozeja: “Moje ljudstvo propada, ker nima spoznanja. Ker si ti zavrgel spoznanje, bom jaz zavrgel tebe, da ne boš več moj duhovnik. Pozabil si postaviti svojega Boga, tudi jaz bom pozabil tvoje otroke. ... Ni resnice ne dobrote in ne spoznanja Boga v deželi. Množijo se krivo priseganje in laž, uboj, tatvina in prešuštvo, prelivanje krvi zadeva ob prelivanje krvi.” (Oz 4,6.1.2)

Takšne so bile posledice zavračanja
Božje besede.

Poglavje 4—Valdenžani

V dolgi dobi papeške nadoblasti, ko je tema zajela zemljo, luč resnice ni povsem ugasnila. V vsakem veku so živele Božje priče - ljudje, ki so gojili vero v Kristusa kot edinega posrednika med Bogom in ljudmi. Sveto pismo so imeli za edino načelo življenja in posvečevali so pravo soboto. Nikdar ne bomo vedeli, koliko svet dolguje tem ljudem. Ožigosali so jih kot krivoverce, napadali njihove vzpodbude, obrekovali njihov značaj; njihove spise so uničevali, napačno razlagali ali krnili. Kljub temu so ostali trdni. Iz stoletja v stoletje so

ohranjali svojo vero čisto kot sveto dediščino za prihodnje rodove.

Zgodovina Božjih mož in žena v temačnem srednjem veku, ki je nastopil z rimsko nadoblastjo, je zapisana v nebesih. Ljudje pa ji niso namenjali veliko pozornosti. Najdemo lahko le redke sledi njihovega obstoja, pa še ti so večinoma razodeti samo v obtožbah preganjalcev. Rim je načrtno prekrival vsako sled nestrinjanja s svojimi nauki in odločbami. Vse krivoverstvo je želel uničiti, pa naj je šlo za ljudi ali spise. Izrazi dvoma ali vprašanja o veljavnosti papeških verskih nauk so bili že dovolj za izgubo življenja bodisi

bogataša ali reveža, na visokem ali nizkem položaju. Rim si je prizadeval uničiti tudi vsak dokaz svoje krutosti zoper drugače misleče. Papeški zbori so ukazali sežgati vse knjige in dokumente ki vsebujejo takšne zapise. Pred izumom tiska je bilo število knjig majhno: bile so tudi skrajno neprimerne za shranjevanje. Ni se dalo storiti mnogo, da bi rimskim zagovornikom preprečili izvršitev njihovega namena.

Cerkve znotraj rimske uprave niso dolgo uživale v svobodi vesti. Brž ko je papeštvo dobilo moč, je stegnilo roke, da bi uničilo vse, kar se je upiralo

njegovemu vplivu. Cerkve so druga za drugo padale pod njegovo oblast.

V Veliki Britaniji se je prvotno krščanstvo zakoreninilo zelo zgodaj. Rimsko odpadništvo še ni pokvarilo evangelija, ki so ga Britanci sprejeli v prvih stoletjih. Vendar so poganski cesarji s preganjanjem dosegli celo te oddaljene obale. To je bilo vse, kar so prvotne britanske cerkve dobile od Rima. Mnogi kristjani so se zaradi preganjanja iz Anglije zatekli na Škotsko. Od tod so resnico prenesli na Irsko, in povsod je bila sprejeta z veseljem.

Ko so Britanijo zasedli Saksonci, je nadzor prevzelo poganstvo. Ker so osvajalci prezirali nauke svojih sužnjev - kristjanov so se ti umaknili v gore in na neposeljena močvirna področja. Kljub temu pa je luč resnice, čeprav nekaj časa skrita, gorela še naprej. Na Škotskem je stoletje kasneje zasijala s takšnim sijajem, da je obsijala tudi oddaljene dežele. Z Irskega je prišel pobožni misijonar Columba s svojimi sodelavci. Zbral je razkropljene vernike na samotnem otoku Iona in na njem osnoval središče svojega misijonarskega delovanja. Med zbranimi evangelisti je bil posvečevalec svetopisemske sobote. Tako se je resnica o njej razširila tudi

tukaj. Na Ioni je bila ustanovljena šola, iz katere so odhajali misijonarji ne le na Škotsko in v Anglijo, temveč tudi v Nemčijo, Švico in celo Italijo.

Rim pa je postal pozoren na Britanijo in se odločil, da si jo bo podredil. V VI. stoletju so se rimski misijonarji lotili spreobračanja poganskih Saksoncev. Ponosni barbari so jih sprejeli z naklonjenostjo in tisoči so priznali rimsko vero. Medtem ko je Božje delo napredovalo, so se papeški voditelji in njihovi spreobrnjenci srečali s prvotnimi kristjani. Pokazala se je presenetljiva razlika med njimi. Kristjani so bili preprosti in ponižni. V značaju, nauku

in vedenju so se ravnali po Svetem pismu, medtem ko so spreobrnjeni pogani posebej vraževerje, blišč in papeško nadutost. Rimski poslanec je od teh krščanskih cerkev zahteval priznanje papeževe vrhovne pristojnosti. Britanci so mu z blagim odgovorom naznanili, da želijo ljubiti vse ljudi, da papež nima pravice do nadoblasti v cerkvi in da so mu lahko pokorni le toliko, kolikor so dolžni biti pokorni vsakemu Kristusovemu sledilcu. Rim si jih je še naprej poskušal pokoriti. Osupli nad napuhom rimskih poslancev so ti neomajni kristjani priznavali edinega gospodarja - Kristusa. Zdaj je papeštvo pokazalo svoj

pravi obraz. Rimski voditelj je dejal: “Če nočete sprejeti bratov, ki vam prinašajo mir, boste dobili sovražnike, ki vam bodo prinesli vojno. Če nočete združeni z nami pokazati Saksoncem, kako naj živijo, boste od njih prejeli smrtni udarec.” To niso bile prazne grožnje. Zaradi vojne, spletk in prevar so izginjale te priče svetopisemske resnice, dokler niso bile britanske cerkve uničene ali pa prisiljene priznati papeževo moč.

V deželah, ki jih rimska oblast ni dosegla, so stoletja živeli kristjani skoraj povsem varni pred vplivom papeštva. Njihove dežele so bile obdane s pogani,

zato so zmote poganstva z leti vplivale tudi nanje. Še zmeraj pa so gledali na Sveto pismo kot na edino vodilo vere in ostali zvesti mnogim njegovim resnicam. Verovali so v večnost Božjih zapovedi in posvečevali četrto zapoved o soboti. Cerkve, ki so se tega držale in tako tudi živele, so obstajale v srednji Afriki in med azijskimi Armenci.

Eni izmed najuspešnejših upornikov zoper papeško oblast so bili Valdenžani. V isti deželi, kjer si je papeštvo utrdilo svoj položaj, so neomajno zavračali njegovo hinavstvo in pokvarjenost. Dolga stoletja so cerkve v Piemontu obdržale neodvisnost. Nazadnje je Rim

sklenil, da si bo podredil tudi nje. Voditelji teh cerkva so se dolgo upirali tiranstvu Rima. Po neuspešnih bojih so neradi sprejeli nadoblast moči, kateri je, kakor je kazalo, ves svet izkazoval čast. Vendar so še bili ljudje, ki se niso hoteli ukloniti oblasti papeža ali njegovih predstavnikov. Odločili so se ostati zvesti Bogu in ohraniti čistost in preprostost svoje vere. Zanje je napočil čas ločitve. Zapustili so rodne Alpe in razvili prapor resnice v tujih deželah, ali pa so poiskali zavetje v osamljenih globelih in skalnatih gorskih utrdbah, kjer so svobodno častili Boga.

Vera valdenžanskih kristjanov, po kateri so živeli in jo izpovedovali dolga stoletja, je ostro nasprotovala naukom. Temeljila je na Božji besedi, ki je pravi temelj krščanstva. Ti ponižni kmetje so živeli v svojih zavetiščih daleč od sveta. Skrbeli so za svoje črede in obdelovali vi-nograde. Toda do resnice, ki se je tako razlikovala od verskih naukov in krivoverstva odpadle cerkve, niso prišli sami. Njihova vera ni bila novo odkritje. Podedovali so jo od očetov. Ti so se bojevali za vero apostolske cerkve, “za vero, ki je bila svetim izročena enkrat za vselej”. (Jud 3) Kristusova prava cerkev je bila “cerkev puščave”, ne pa ošabna duhovščina, ustoličena v svetovni

prestolnici. Čuvala je zaklad resnice, ki ga je Bog zaupal svojemu ljudstvu, da ga oznani svetu.

Eden glavnih vzrokov za ločitev prave cerkve od Rima je bil njegovo sovraštvo do svetopisemske sobote. Papeška moč je po-teptala resnico, kakor je napovedalo pre-rokovanje. Božje zapovedi so bile prezrte, človeška izročila in navade pa poviševane. Cerkve, ki so bile pod oblastjo papeštva, so bile zgodaj prisiljene praznovati nedeljo kot sveti dan. Zvesto Božje ljudstvo je bilo zaradi številnih zmot in prevladujočega praznoverja tako zmedeno, da so se nekateri izogibali

delu v nedeljo, čeprav so posvečevali soboto. Vendar to papeških voditeljev ni zadovoljilo. Ti niso zahtevali samo praznovanje nedelje, ampak tudi teptanje sobote. Najostrejše besede so doletele tiste, ki so si jo upali posvečevati. Kdor je želel mirno izpolnjevati Božje zapovedi, je moral pobegniti z ozemlja rimske moči.

Valdenžani so prvi med evropskimi narodi dobili prevod Svetega pisma.(j) Nekaj sto let pred reformacijo je bilo napisano v rokopisu njihovega ljudskega jezika. Imeli so pristno resnico, in zaradi tega so postali poseben predmet sovraštva in

preganjanja. Oznanjali so, da je rimska cerkev padli Babilon iz Razodetja. Kljub smrtni nevarnosti so se uprli njenim pokvarjenostim. Nekateri so pod pritiskom dolgotrajnih preganjanj popustili v svoji veri in po malem odstopili od svojih določenih načel, veliko pa se jih je trdno držalo resnice. V stoletjih temačnega odpada so bili Valdenžani tisti, ki so zavračali vrhov-no rimsko oblast. Niso se hoteli klanjati podobam, ker je to zanje bilo malikovanje. Posvečevali so pravo soboto.(k) V najhujših časih sovraštva so ohranili vero. Neomajno so zagovarjali Božjo besedo in njeno čast, čeprav so jih

Savojci prebadali s svojimi sulicami in sežigali na rimskih grmadah.

Valdenžani so odkrili skrivališče za viso-kimi gorskimi utrdbami. Bile so zavetje preganjanim in tlačnim. Luč resnice je gorela med gorami sredi teme srednjega veka. Priče resnice so tam skozi stoletja ohranjale svojo staro vero.

Bog je svojim zvestim služabnikom pripravil veličastno svetišče, skladno z za-upanimi vzvišenimi resnicami. Gore so jih spominjale na Gospodovo nespremenljivo pravičnost. Pogled svojih otrok so usmerjali v višave, ki so se dvigale nad njimi v nespremenljivem

veličastvu. Govorili so jim o njem, ki se nikoli ne spreminja in primerjali njegovo trdno utemeljeno besedo z večnimi hribi. Gospod je utrdil planine in jih opasal z močjo. Nihče razen Neskončne sile jih ne more premakniti z njihovih temeljev. Na enak način je utrdil tudi svoje zapovedi, temelj svoje vladavine v nebesih in na zemlji. Ljudje lahko mučijo njegove zveste služabnike in jih morijo, vendar ne morejo premakniti planin z njihovih temeljev in jih vreči v morje. Ne morejo spremeniti niti ene zapovedi Božjega zakona niti izbrisati njegovih obljub njim, ki izvršujejo njegovo voljo. Tudi Božji služabniki morajo biti prav tako trdni v

zvestobi njegovim zapovedim kakor nespremenljivi hribi.

Gore, ki so obdajale njihove mirne doline, so bile stalne priče Božje ustvarjalne moči in zanesljivo jamstvo njegove zaščite. Ti potniki so vzljubili neme simbole Jahvejeve navzočnosti. Nikoli se niso pritoževali zaradi težav svojega položaja; nikoli se niso počutili osamljeni sredi pla-ninske samote. Hvaležni so bili Bogu, ker jim je pripravil zavetje pred človeško jezo in krutostjo. Veselili so se, da ga lahko molijo v svoji svobodi. Pogosto so jim mogočni hribi dajali varno zaščito, ko so jih preganjali sovražniki. Z vrhov

nedostopnih skal so peli slavo Bogu, in rimske vojske niso mogle utišati njihove hvalnice.

Pobožnost teh kristjanov je bila čista, preprosta in iskrena. Načela resnice so jim bila dragocenejša od hiš, zemljišč, prijateljev, sorodnikov in celo od samega življenja. Skrbno so si jih prizadevali vsaditi v srca mladine. Od najzgodnejšega otroštva so otroke poučevali iz Svetega pisma. Učili so jih, da so zahteve Božjih zapovedi svete. Prepisi Svetega pisma so bili redki, zato so se njegove dragocene besede učili na pamet. Mnogi so znali dolge odlomke Stare in Nove zaveze. Misli o Bogu so se

združevale z veličastnimi prizori narave in blagoslovi skromnega vsakdanjega življenja. Majhne otroke so učili s hvaležnostjo gledati na Boga, darovalca vseh dobrin in tolažbe.

Čeprav so bili starši nežni in ljubeči, so otroke budno varovali pred samovšečnostjo. Čakalo jih je življenje polno skušnjav in težav, a morda celo mučeniška smrt. Zaradi vzgoje iz otroštva so bili navajeni prenašati težave, se pokoravati ukazom, a vendar misliti in delati samostojno. Že od zgodnje mladosti so znali sprejeti odgovornost, previdno govoriti in dojeti modrost molčanja. Ena nepremišljena

beseda, ki bi jo slišalo sovražnikovo uho, je utegnila spraviti v nevarnost ne samo življenje tistega, ki jo je izgovoril, ampak tudi življenje stotine njegovih bratov; kajti kakor volkovi zasledujejo plen, tako so sovražniki resnice preganjali tiste, ki so si upali zahtevati versko svobodo.

Valdenžani so žrtvovali svojo posvetno blaginjo za ljubezen do resnice in se z vztrajno potrpežljivostjo bojevali za svoj vsakdanji kruh. Vsak del obdelovalne zemlje med planinami je bil skrbno obdelan. Zemljo slabo rodovitnih dolin in obronkov so predelali v rodovitno. Varčevanje in strogo samoobvladovanje

sta bila sestavna dela vzgoje, ki so jo otroci dobili kot edino dediščino. Poučevali so jih, da je Bog določil življenje za šolo in da lahko svoje potrebe zadovoljijo samo z lastnim delom, bistrumnostjo, skrbnostjo in vero. Ta način vzgoje je bil težak in mučen, vendar zato zdrav. Bil je prav to, kar je človeku potrebno v njegovem grešnem stanju - šola, ki jo je Bog določil za izobrazbo in razvoj. Medtem ko so se mladi navajali na delo in trud, ni bil zapostavljen niti umski razvoj. Poučevali so jih, da vse njihove sposobnosti pripadajo Bogu in jih morajo izpopolnjevati in razvijati za njegovo službo.

Valdenžanske cerkve so bile po svoji čis-tosti in preprostosti podobne cerkvi apo-stolskih časov. Zavrgli so vrhovno oblast papeža in škofov ter imeli Sveto pismo za edino najvišjo in nezmotljivo veljavo. Njihovi pridigarji so se v nasprotju z gosposkimi rimskimi duhovniki ravnali po zgledu svojega Učitelja, ki je prišel, ne da bi se streglo njemu, temveč da bi stregel On. Pasli so Božjo čredo, jo vodili na zelene pašnike in k živim vodam svete Božje besede. Ljudje se niso zbirali v ogromnih cerkvah in velikih stolnicah, temveč v senci hribov, v alpskih dolinah daleč od člo-veškega sijaja in ošabnosti. Če je bilo

nevarno, so poslušali besedo Kristusovih služabnikov v skalnatih trdnjavah. Pridigarji niso samo oznanjevali evangelija, temveč so tudi obiskovali bolne, poučevali otroke, opominjali tavajoče, pomagali reševati spore ter pospeševali slogo in bratsko ljubezen. V času miru so se vzdrževali s prostovoljnimi darovi; toda če je bilo potrebno, so se preživljali z lastnim delom. Vsak je obvladal kakšno obrt ali poklic kakor apostol Pavel, ki je bil izdelovalec šotorov.

Pridigarji so poučevali mlade tudi o splošnih znanostih, vendar je bil glavni predmet poučevanja Sveto pismo.

Evangelije po Mateju in Janezu so se naučili na pamet, prav tako tudi mnoge liste. Mladi so prepisovali besedila Svetega pisma. Nekateri prepisi so vsebovali celotno Sveto pismo, drugi samo kratke odlomke s kratkimi razlagami vrst, kar so napisali tisti, ki so bili sposobni razlagati Sveto pismo. Tako je bil osvetljen zaklad resnice, dolgo skrit zaradi tistih, ki so se hoteli povišati nad Boga.

Potrpežljivo in neutrudno so v globokih temnih podzemnih jamah, včasih ob svetlobi bakel, prepisovali svete spise - vrsto za vrsto, poglavje za poglavjem. Tako je delo napredovalo in razodeta

Božja resnica je sijala kakor čisto zlato. Kako slavno in vzvišeno je moralo biti to delo šele za tiste, ki so ga opravljali in zanj tudi trpeli! Nebeški angeli so obdajali te zveste delavce.

Čeprav je Satan spodbudil papeške du-hovnike in škofe, da so pokopali besedo resnice pod razvaline zmot, lažnih nauk in praznoverja, je bila čudežno ohranjena in je ostala nespremenjena skozi vsa temačna stoletja. Ni je zaznamoval človek, ker je imela Božji pečat. Ljudje so si vztrajno prizadevali zatemniti jasen in preprost pomen Svetega pisma in ga prikazati v luči protislovja. Kakor čoln na

vzburkanem morju je Božja beseda kljubovala vsem burjam, ki so ji grozile z uničenjem. Sveto pismo vsebuje zaklade resnice, ki jih lahko odkrijejo samo resni, ponižni in verni raziskovalci. Podobno je rudniku, ki pod površjem zemlje skriva zaloge zlata in srebra in vabi k napornemu delu vse, ki želijo priti do njegovega dragocenega zaklada. Bog je določil Sveto pismo za učbenik vsem ljudem - otrokom, najstnikom in odraslim, da bi ga vedno proučevali. Dal nam je svojo besedo kot razodetje samega sebe. Sleherna nova resnica, ki jo spoznamo, je novo razodetje njegovega značaja. Proučevanje Svetega pisma je določeno

od Stvarnika, ki želi na ta način zbližati ljudi s seboj in jim dati jasnejše spoznanje njegove volje. Tako je vzpostavljena vez med Bogom in človekom.

Valdenžani so imeli Gospodov strah za začetek modrosti, vendar pa so se zavedali, da morajo zaradi svoje splošne razgledanosti in širitve umskega obzorja vzdrževati stik s svetom, slediti novim dognanjem in utripu takratnega življenja. Iz planinskih šol so poslali izbrane mladeniče na vseučilišča v Francijo in Italijo, kjer so imeli več možnosti za študij, razmišljanje in opazovanje kakor v naročju rodnih Alp.

Ti mladeniči so bili izpostavljeni različnim skušnjavam. Bili so priče razuzdanosti. Soočali so se s Satanovimi zvijačami, s katerimi jih je želel vplesti v najfinejše zmote in najnevarnejša slepila. Toda njihova vzgoja v otroštvu je bila takšna, da jih je pripravila na vse.

V šolah, kamor so odšli, niso smeli zaupati nikomur. Njihova obleka je bila skrojena tako, da so vanjo lahko skrili največji zaklad - dragocene rokopise Svetega pisma, ki so bili sad večmesečnega in večletnega dela. Nosili so jih s seboj, da bi jih lahko ob ponujenih priložnostih previdno in brez vzbujanja pozornosti podelili tem, ki so

se zanimali za resnico. Mlade Valdenžane so že od materinega naročja vzgajali s takšnim pogledom na svojo življenjsko nalogo. Razumeli so svoje delo in ga zvesto opravljali. V teh znanstvenih središčih so se mnogi spreobrnili k pravi veri in pogosto so njihova načela prežemala vso šolo. Papeški vodje niso mogli priti na sled temu tako imenovanemu kvarnemu krivoverstvu, čeprav so opravljali najstrožje preiskave.

Kristusov duh je misijonski duh. Prvo hrepenenje prerojenega srca je še druge pripeljati k Zveličarju. Tega duha so imeli valdenžanski kristjani. Čutili so,

da Gospod pričakuje od njih nekaj več kakor samo oh-raniti čisto resnico v svojih cerkvah. Bili so odgovorni za luč resnice, ki je morala zasvetiti ljudem v temi. Z mogočno močjo Božje besede so si prizadevali strgati verige, ki jih je nadel Rim. Valdenžanski pridigarji so se pripravljali za misijonsko službo.

Vsakdo, ki je načrtoval opravljati službo pridigarja, je moral najprej doživeti izkušnjo kot evangelist. Preden je začel službovati v kaki domači cerkvi, je moral tri leta delati kot misijonar.

Takšna služba je že na samem začetku zahtevala samoodpoved in odrekanje. To je bila ustrezna priprava za pridigarski poklic v tistih težkih časih.

Mladenci, ki so se posvetili tej sveti službi, niso imeli možnosti za zemeljsko bogastvo in čast, temveč jih je čakalo življenje dela, nevarnosti ali celo mučeniška smrt. Misijonarji so odhajali na delo po dva in dva. To je bil Jezusov način pošiljanja učencev. Z vsakim mladim pridigarjem je navadno šel starejši in izkušen spremljevalec, ki mu je bil vodja. Odgovoren je bil za njegovo vzgojo, a mlajši se mu je moral podrejati. Ta sodelavca nista bila vedno skupaj, večkrat pa sta skupaj molila, razpravljala in se krepila v veri.

Razkriti cilj svojega poslanstva bi pomenilo povzročiti njegov poraz; zato

so previdno skrivali svojo pravo identiteto. Ker so ti pridigarji obvladali razna obrtniška dela in opravljali številne poklice, so lahko tako prekrili svoje prvotno delo. Navadno so hodili kot trgovci ali prodajalci od hiše do hiše. "Prodajali so svilo, dragocenosti in druge stvari, ki so se lahko tisti čas kupile samo v najbolj oddaljenih središčih. Zato so bili kot trgovci dobro sprejeti tam, kjer bi jih kot misijonarje pregnali." Neprestano so dvigali srca k Bogu in prosili za potrebno modrost, da bi lahko razodeli zaklad, ki je dragocenejši od zlata in biserov. Na skrivaj so nosili s seboj prepise Svetega pisma in v primernem trenutku usmerili

nanje pozornost svojih kupcev. Pogosto so na ta način zbudili zanimanje za branje Božje besede. Tedaj so radi pustili kakšen del Svetega pisma njim, ki so si ga želeli imeti.

Dejavnost teh misijonarjev se je začela v ravninah in dolinah ob podnožju njihovih planin, toda širila se je daleč za temi mejami. Bosonogi, oblečeni v groba oblačila, prašni od potovanja so ti potniki podobni svojemu Učitelju hodili skozi velika mesta in prišli do oddaljenih dežel. Povsod so sejali dragoceno seme. Ob njihovih poteh so klile cerkve, mučeniška kri pa je pričevala v korist resnici. Božji dan bo

pokazal bogato žetev duš kot sad dela teh zvestih ljudi. Božja beseda je skrito in tiho potovala skozi krščanstvo ter naletela na vesel sprejem v mnogih domovih in srcih.

Za Valdenžane Sveto pismo ni bilo samo poročilo o Božjem ravnanju z ljudmi v preteklosti ter razodetje o sedanjih dolžnostih in odgovornostih, temveč jim je tudi razodevalo nevarnosti in slavo prihodnosti. Verovali so, da se približuje konec vseh stvari. Sveto knjigo so proučevali z molitvijo in solzami. Bili so ganjeni z njenimi dragocenimi mislimi, ki so jim še jasneje odkrile njihovo dolžnost, da drugim oznanijo njene

zveličavne resnice. Te svete strani so jim razodevale načrt zveličanja, vera v Jezusa pa jim je prinašala tolažbo, upanje in mir. Bolj ko je luč resnice obsevala njihov razum in razveseljevala njihova srca, bolj so si želeli njene žarke razširiti nanje, ki so živeli v temi papeških zmot.

Spoznali so, da si ljudje pod vodstvom papeža in duhovnikov zaman prizadevajo dobiti odpuščanje grehov z mučenjem svojih teles. Postali so sebični, ker so jih naučili iskati zveličanje v dobrih delih. Ko so spoznali svoje grešno stanje, so menili, da so izpostavljeni Božji jezi, zato so mučili

svoja telesa in duše, a olajšanja ni bilo. Mnoge vestne duše so bile zvezane z rimskimi nauki. Tisoči so zapuščali svoje prijatelje in sorodnike in preživljali svoje dneve v samostanskih celicah. Z nenehnim postom, bičanjem, dolgotrajnim bedenjem, dolgim klečanjem na mrzlih in vlažnih tleh svojih revnih celic, z dolgimi romanji, s ponižujočim trpljenjem in strašnim mučenjem so zaman iskali pomiritev svoje vesti. Obremenjeni z občutkom greha in strahom pred Božjo maščevalno jezo so trpeli, dokler niso stopili v grob popolnoma onemogli in brez enega samega žarka luči in resnice.

Valdenžani so si prizadevali tem lačnim dušam lomiti kruh življenja. Želeli so jim razodeti sporočilo miru, ki ga vsebujejo Božje obljube, in jih pripeljati h Kristusu, njihovemu edinemu upanju zveličanja. Bili so prepričani, da se z dobrimi deli ne da spokoriti za prestopok Božjih zapovedi. Zaupanje v človeške zasluge preprečuje pogled na neskončno Kristusovo ljubezen. Jezus je umrl kot daritev za človeka, kajti padlo človeštvo ni moglo storiti ničesar za priporočilo pri Bogu. Zasluge križanega in od mrtvih obujenega Zveličarja so temelj krščanske vere. Človek je zares odvisen od Kristusa. Zveza z njim mora biti tako tesna, kakor je zveza med

posameznimi udi in telesom ali med trto in mladikami.

Nauki papeža in duhovnikov so zapeljali ljudi v prepričanje, da je Božji in celo Kristusov značaj strog, temačen in neusmiljen. Zveličar je bil prikazan tako neprizanesljiv do padlega človeka, da se je bilo treba sklicevati na pomoč duhovnikov in svetnikov. Tisti, katerih srca so bila razsvetljena z Božjo besedo, so želeli pomagati takšnim ljudem.

Usmerjali so jih k Jezusu, ki jih ljubi, sočustvuje z njimi in z odprtimi rokami vabi, naj pridejo k njemu s svojim bremenom greha, s svojimi skrbmi in težavami. Odstranjali so ovire, ki jim jih

je naložil Satan, da ne bi videli obljub in da bi jim preprečil spovedovati grehe neposredno Bogu ter tako dobiti od-puščanje in mir.

Valdenžanski misijonar je rad razodeval dragocene resnice evangelija ljudem, ki so se zanimali zanje. Previdno je podajal pozorno prepisane dele Svetega pisma. Njegovo največje veselje je bilo prebuditi upanje v zavedni in z grehom ranjeni duši, ki je dotlej poznala samo maščevalnega Boga, ki čaka, da bo pravično kaznoval. S tresočimi ustnicami, s solznimi očmi, pogosto na kolenih je svojim bratom razodeval dragocene obljube, ki so edino

grešnikovo upanje. Tako je luč resnice prodirala v mnoga temna srca, razganjala temne oblake in s svojimi zdravilnimi žarki prinašala sonce pravičnosti. Pogosto se je dogajalo, da so posamezne dele Svetega pisma brali večkrat. Poslušalci so se namreč želeli prepričati o resničnosti slišanih besed. Najpogosteje so morali ponoviti naslednje besede: “Kri njegovega Sina Jezusa Kristusa, nas očiščuje vsakega greha. (1 Jn 1,7 EKU) In kakor je Mojzes povzdignil kačo v puščavi, tako mora biti povzdignjen Sin človekov, da bi vsak, ki vanj veruje, imel v njem večno življenje.” (Jn 3,14.15)

Na ta način so se mnogim odprle oči glede rimskih zahtev. Spoznali so, kako zaman je upati v posredništvo ljudi ali angelov za grešnikovo korist. Ko je prava luč razsvetlila njihov um, so veselo dejali: "Kristus je moj duhovnik; njegova kri je moja daritev; njegov oltar je moja spovednica." Popolnoma so se oprli na Jezusove zasluge in ponavljali besede: "Brez vere namreč ne moremo biti Bogu všeč. (Heb 11,6) Zakaj pod nebom ljudem ni dano nobeno drugo ime, po katerem naj bi se mi rešili." (Apd 4,12)

Nekaterim obremenjenim ljudem je bilo zagotovilo Zveličarjeve ljubezni skoraj

ne-dojemljivo. Tako veliko olajšanje jim je pri-neslo to spoznanje in tako močna svetloba se je izlila nanje, da se jim je zdelo, kakor da so v nebesih. Z zaupanjem so Kristusu predali svoje življenje in začeli hoditi za Skalo vekov. Izginil je sleherni strah pred smrtjo. Sedaj so bili pripravljene na zapor in grmado, samo če bi s tem povečali Odrešenikovo ime.

Božjo besedo so včasih brali na skrivnih prostorih le eni osebi, včasih pa majhni skupini, ki je hrepenela po luči in resnici. Pogosto so prebedeli cele noči. Navdušenje in občudovanje poslušalcev je bilo tako veliko, da je bil glasnik

evangelija pogosto prisiljen prenehati brati, da bi poslušalci dojali sporočilo zveličanja. Večkrat so se slišale besede: “Ali bo Bog zares sprejel mojo daritev? Se bo usmiljeno ozrl name? Ali mi bo odpustil?” Tedaj je bil prebran odgovor: “Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.” (Mt 11,28 EKU)

Poslušalec je z vero sprejel obljubo, potem pa se je slišal vesel odgovor: “Nič več dolgih romanj, nič več mučnih potovanj na svete kraje. K Jezusu lahko pridem takšen, kakršen sem - grešen in neposvečen. On ne bo zavrgel moje spokorniške molitve. Ponuja odpuščanje

grehov in tudi moji grehi so lahko odpuščeni!”

Val svetega veselja je napolnil srce. Jezusovo ime se je povelečevalo s hvalnicami in zahvaljevanjem. Ljudje so se srečni vračali na svoje domove. Po svojih najboljših močeh so širili luč, pripovedovali drugim svoje nove izkušnje in kako so našli pravo pot življenja. Nenavadna in veličastna moč se je skrivala v besedah Svetega pisma, ki so jasno spregovorile resnice željnim srcem. Božji glas je prepričeval poslušalce.

Glasnik resnice je nadaljeval svojo pot. Njegov videz ponižnosti, gorečnosti in iskrenosti je bil predmet mnogih pogovorov. Velikokrat ga poslušalci sploh niso vprašali, od kod prihaja in kam gre. Ker so bili na začetku prežeti z občudovanjem, potem pa še s hvaležnostjo in veseljem, jim to vprašanje ni prišlo niti na misel. Kadar so ga zaprosili, naj stopi v njihov dom, jim je odgovoril, da mora obiskati izgubljene ovce črede. Tedaj so se mnogi vprašali: "Ali ni bil to angel iz nebes?"

V mnogih primerih ga niso nikoli več videli. Odšel je v druge dežele. Morda je bil zaprt ali pa umorjen, ker je

oznanjeval resnico. Toda njegove izgovorjene besede so bile neuničljive. Opravljale so svoje delo v človeških srcih. Samo sodni dan bo popolnoma odkril njihove blagoslovljene sadove.

Valdenžanski misijonarji so prodrli v Satanovo kraljestvo in s tem spodbudili oblasti teme k večji budnosti. Knez hudobnosti je opazoval vsak napor širjenja resnice in spodbujal svoje sodelavce k delovanju. V delu teh ponižnih popotnikov so papeški voditelji videli znamenje nevarnosti. Če bi dovolili, da bi luč resnice neovirano svetila, bi razgnala težke oblake zmot, v katerih je živel ljudstvo. Misli ljudi bi

usmerila k samemu Bogu in na koncu uničila rimsko vrhovno oblast.

Že sam obstoj ljudstva, ki je varovalo stanovitno vero apostolske cerkve, je bil neprestani opomin odpadniškemu Rimu; zato je izzival najbolj ogorčeno sovraštvo in preganjanje. Njihovo odklanjanje izročitve Svetih pisem je bila žalitev, ki je Rim ni mogel prenašati. Odločil se je, da jih bo iztrebil z zemlje. Tedaj so se začele najbolj grozovite križarske vojne proti Božjemu ljudstvu. Čeprav so bili njihovi domovi visoko v planinah, so jih inkvizitorji zasledovali. Pogosto se je ponavljal prizor, v katerem

je nedolžni Abel padel v roke ubijalca Kajna.

Večkrat so bila njihova rodovitna polja opustošena, molilnice in domovi pa zravnani z zemljo. Od njihovega prebivališča je ostala samo še puščava. Rimski pristaši so z mučenjem svojih žrtev postajali vse bolj okrutni.

Spominjali so na krvoločne zveri, ki pobesne, ko okusijo kri. Mnogi verni ljudje so bili preganjani kakor divje živali po planinah in zasledovani in ujeti v dolinah. Zavetje so našli v objemu prostranih gozdov in skalnatih vrhov.

Nikakršne krivde ni bilo mogoče najti proti moralnemu značaju tega izobčenega ljudstva. Celo njihovi sovražniki so potrjevali, da so miroljubni, tihi in pobožni. Vendar so bili krivi, ker niso hoteli služiti Bogu tako, kot je zahteval papež. Zaradi te krivde so morali trpeti ponižanja, zasramovanja in muke, ki si jih lahko izmislijo samo hudobni duhovi in ljudje.

Rim se je odločil iztrebiti osovraženo ločino. Papež je izdal odlok, s katerim jih je obsodil kot krivoverce. Ukazal jih je pomo-riti.(1) Niso jih obdolžili lenobe, nepoštenja ali nereda, pač pa so bili krivi zaradi svoje pobožnosti in svetosti,

ki je po njihovem mnenju zapeljevala “ovce prave črede”. Zato je papež ukazal: “Če se ta hudobna in gnusna ločina ne bo hotela odpovedati svoji veri, jo je treba streti kakor strupenjačo.” Ali je ta ošabni voditelj računal na to, da bo nekoč poklican na odgovornost zaradi teh besed? Ali je vedel, da so zapisane v nebeških knjigah in bodo razodete na sodni dan? Jezus pravi: “Kar koli ste storili enemu teh najmanjših mojih bratov, ste storili meni.” (Mt 25,40)

Papeški odlok je pozval vse vernike cerkve, naj se združijo v križarski vojni zoper krivoverce. Da bi jih navdušil za

sodelovanje v tem strašnem delu, jih je “osvobodil vseh cerkvenih pokor in kazni - splošnih in posebnih. Tem, ki so se pridružili križarskemu pohodu, je odvzel breme priseg. Za veljavno je priznal vse, kar so dosegli nezakonito. Obljubil je odpuščanje vseh grehov tistim, ki ubijejo kakšnega krivoverca. Razglasil je za neveljavne vse pogodbe v korist Valdenžanov in ukazal njihovim služabnikom, naj jih zapustijo. Prepovedal je vsem, da bi jim kakor koli pomagali, in pooblastil vsakogar, da jim je smel odvzeti imetje.” Ta dokument jasno razodeva duha, ki je stal za vsem tem. V njem ne moremo prepoznati

Kristusovega glasu, ampak zmajevo rjojenje.

Papeški vodje so moralna merila postavljali sebi v korist, ne meneč se za Božje zapovedi. Odločili so se prisiliti vsakogar, da se prilagodi tem merilom, ker je tako hotel Rim. Dogajale so se nepredstavljive tragedije. Pokvarjeni in bogokletni duhovniki in papeži so bili marionete v Satanovih rokah. Milost ni imela prostora v njihovih srcih. Isti duh, ki je križal Kristusa in pomoril apostole ter spodbujal Nerona proti zvestim kristjanom tistega časa, je deloval tudi sedaj, da bi izkoreninil z zemlje otroke, ki jih je Bog ljubil.

Te pobožne ljudi so spremljala
preganjanja skozi mnoga stoletja,
vendar so jih potrpežljivo prenašali in si
vztrajno želeli povečati Odrešenika.
Kljub križarskim vojnám in
nečloveškemu morjenju so širili
dragoceno resnico. Bili so preganjani do
smrti, toda njihova kri je namakala
posejano seme, da ni ostalo brez sadu.
Tako so Valdenžani pričali o Bogu več
stoletij pred Lutrovim rojstvom.
Razkropljeni po raznih deželah so sejali
seme reformacije, ki se je začela v
Wyclifovem času in se razširila ter
utrčila v Lutrovih dneh. Ob koncu časa
pa jo morajo nadaljevati tisti, ki so

pripravljene pretrpeti vse za Božjo
besedo in pričevanje Jezusa Kristusa.
(Raz 1,9)

Poglavje 5—John Wyclif

Pred reformacijo je obstajalo le nekaj izvodov Svetega pisma, vendar Bog ni dopustil, da bi bile njegove besede popolnoma uničene. Njegove resnice niso smele biti za vedno skrite. Besede življenja je osvobodil zatiranja, kakor je to večkrat storil svojim služabnikom, ko je pred njimi odpiral železna vrata ječe. V različnih državah Evrope je Sveti Duh spodbudil ljudi, da so preiskovali resnico kakor skriti zaklad. Božja previdnost jih je usmerjala k svetim spisom, ki so jih proučevali z velikim zanimanjem. Bili so pripravljeni sprejeti luč za vsako ceno. Čeprav niso razumeli

čisto vsega, so bili usposobljeni dojemati dolgo skrite resnice. Kakor neustavljivi poslanci nebes so razkrivali ljudem zmote in praznoverja ter vzpodbujali zaslužnjene, naj vstanejo in zahtevajo pravico do svobode.

Božja beseda je bila povsod razen pri Valdenžanih dolga stoletja zapisana v jezikih, ki so jih znali samo šolani ljudje. Toda nastopil je čas, ko naj bi bila prevedena in dana ljudem različnih dežel v njihovem jeziku. Svet je prekoračil polnoč. Ure teme so minile in v mnogih krajih so se pojavili znaki prihajajoče zarje.

V XIV. stoletju je v Angliji vstala “jutranja zvezda reforma-cije” - John Wyclif(m). Bil je razglaševalec reforme ne samo za Anglijo, ampak tudi za vse krščanstvo. Veliki ugovor proti Rimu, ki si ga je upal izreči, ni bil nikoli več utišán. Ta ugovor je povzročil spopad, katerega izid je bila osamosvojitve posameznikov, cerkva in narodov.

John Wyclif je bil vzgajan v svobodomiselnem duhu. Zanj je bil vir modrosti Gospodov strah. Na šoli je bil znan tako po goreči pobožnosti kakor tudi po izredni nadarjenosti in globoki učenosti. Želel si je pridobiti znanje na vseh področjih znanosti. Bil je izobražen

v klasični filozofiji, cerkvenih predpisih in državnem pravu, zlasti v pravu svoje države. Ta zgodnja izobrazba je vidna tudi v njegovih kasnejših delih.

Temeljita seznanitev s čisto teoretično filozofijo njegovega časa ga je usposobila za razkrinkavanje njenih zmot. Študij državnega in cerkvenega prava ga je pripravil k sodelovanju v velikem spopadu za državno in versko svobodo. Ker je dobro poznal Božjo besedo, si je pridobil umsko disciplino, razumel pa je tudi taktiko srednjeveških učiteljev, ki so poučevali na vseučiliščih. Zaradi njegove nadarjenosti in širokega, temeljitega znanja so ga spoštovali prijatelji in sovražniki. Njegovi

somišljeniki so bili zadovoljni, da je njihov zagovornik na-jodličnejši med vodilnimi misleci naroda. Njegovo znanje in vpliv pa sta sovražnikom preprečila spraviti dela reformacije na slab glas.

Wyclif je že v šoli začel proučevati Sveto pismo. V tistem času je Sveto pismo obstajalo samo v starodavnih jezikih, zato so pot k izviru resnice lahko našli samo izobraženi ljudje, neizobraženim pa je ostala zaprta. Tako je bila Wyclifu pripravljena pot za reformatorsko delo. Izobraženi ljudje so proučevali Božjo besedo. V njej so našli vzvišeno resnico o brezplačni milosti, ki so jo širili na

svojih predavanjih. Tako so tudi druge spodbujali, da so se vrnili k živim Božjim razodetjem.

Ko se je Wyclif posvetil proučevanju Svetega pisma, je bil temeljit kakor pri učenju drugih študijskih predmetov. Do tedaj je čutil veliko praznino, ki je nista mogla zapolniti ne sholastični ne cerkveni nauk. V Božji besedi je našel to, kar je prej zaman iskal. Spoznal je načrt zveličanja in Kristusa kot edinega posrednika za človeka. Posvetil se je Kristusovi službi in sklenil objaviti resnice, ki jih je našel.

Kakor poznejši reformatorji tudi Wyclif na začetku svojega dela ni vedel, kam ga bo to pripeljalo. Nehote je nasprotoval Rimu. Vdanost resnici ga je privedla v spopad z zmoto. Kolikor jasneje je spoznaval zablode papeštva, toliko bolj goreče je razlagal svetopisemski nauk. Dojel je, da je Rim za-pustil Božjo besedo zaradi človeškega izročila. Brez strahu je ošteval duhovnike, ker so odtujili Sveto pismo. Zahteval je, da se ga vrne ljudem, da bi se njegova veljava v cerkvi ponovno vzdignila. Bil je sposoben in goreč učitelj ter zgovoren pridigar. Njegovo vsakdanje življenje je pričalo v korist resnicam, ki jih je oznanjal.

Njegovo poznanje Svetega pisma, moč njegovega razsojanja, čistost njegovega življenja, njegov neomahljiv pogum in poštenost so mu zagotovili splošno spoštovanje in zaupanje. Mnogi izmed ljudstva so bili nezadovoljni s svojo dotedanjo vero. Poznali so krivičnost, ki vlada v Rimski cerkvi, zato so z veseljem sprejemali resnice, ki jim jih je razodeval Wyclif. Njegov vse večji vpliv je papeževe vodje navdajal z besom. Wyclif je bil spreten odkrivalec zmot in je odločno napadal mnoge zlorabe, ki jih je odobraval rimska oblast. Kot kraljevski kaplan je pogumno nastopil proti plačevanju davka, ki ga je papež zahteval od angleškega kralja. Dokazal

je, da papeževo prisvajanje oblasti nad svetovnimi vladarji nasprotuje ne samo razumu, ampak tudi razodetju.

Papeževe zahteve so v Angliji izzvale veliko ogorčenje. Wyclifovi nauki so imeli na narodne voditelje močan vpliv. Kralj in plemiči so se enotno odpovedali vrhovni oblasti papeža in mu niso hoteli plačati davka. Tako je papeška nadoblast dobila v Angliji učinkovit udarec.

Drugo zlo, zoper katero se je reformator dolgo in odločno boril, je bil beraški meniški red. Ti redovniki so preplavili Anglijo in ovirali velikost in napredek naroda. Njihov škodljiv vpliv se je čutil

v proizvodnji, vzgoji in morali. Meniško življenje lenosti in beračenja ni bilo samo težko breme za narodni dohodek, ampak je izzvalo tudi prezir do koristnega dela. Mladina je izgubila prave vrednote in se pokvarila. Pod vplivom menihov so mnogi odšli v samostane in se posvetili meniškemu življenju, in sicer brez odobritve staršev, brez njihove vednosti in proti njihovi volji. Eden od očetov rimske cerkve je bil prepričan, da ima meniško življenje prednost pred otrokovo dolžnostjo, da ljubi in posluša svoje starše. Izjavil je: "Če bi tvoj oče ležal pred tvojimi vrati, jokal in vpil, ali če se tvoja mati ne bi imela s čim obleči in bi kazala telo, ki te

je nosilo, in prsi, ki so te dojile, se ne obotavljaj odriniti ju in oditi naravnost h Kristusu.” “Ta strašna nečlovečnost,” kakor jo je pozneje imenoval Luter, “ki je značilna za zveri ali tirane in nikakor za kristjane in ljudi, je zakrknila srca otrok do staršev.” Tako so papeževi voditelji kot nekoč farizeji razveljavljali Božje zapovedi zaradi svojega izročila. Domovi so ostajali pusti, starši pa brez podpore sinov in hčera.

Celo študentje na vseučiliščih so bili za-peljani z lažnimi predstavami menihov in spodbujeni, naj stopijo v njihov red. Mnogi so se kasneje, ko so videli, da so izgubili osebno srečo in

razžalostili starše, skesali. Toda ko so bili enkrat ujeti v zanko, je bila zanje svoboda nedosegljiva. Mnogi starši niso poslali svojih sinov na univerzo, ker so se bali vpliva menihov. Zaradi tega je število študentov v velikih središčih učenosti upadlo. Šole so se redčile, prevladovalo pa je neznanje.

Papež je dal tem menihom pravico spo-vedovati grehe in dajati odpuščanje. To je postalo vir velikega zla, saj so zaradi želje po še večjem dobičku odpustke prodajali brez zadržkov. K njim so po odpuščanje prihajali zlikovci vseh vrst, zato so se hitro začele množiti strašne pregrehe. Bolni in revni so bili

prepuščeni trpljenju, ker so se sredstva, s katerimi bi lahko zadovoljili njihove potrebe, iztekala k redovnikom, ki so z grožnjami izsiljevali miloščino. Za brezbožne so razglasili vse, ki niso hoteli darovati za njihov red. Kljub navidezni revščini se je bogastvo teh beraških redov povečevalo. V primerjavi z njihovimi veličastnimi palačami in razkošnimi pojedinami je bila iz dneva v dan naraščajoča revščina ljudstva še bolj očitna. Čas so preživljali v razkošju in veseljačenju, med ljudstvo pa pošiljali neizobražene ljudi, da bi jih zabavali z lepimi, a varljivimi zgodbami, legendami in šalami. Beraški redovi so med praznoverno množico

širili verovanje, da je vsa njihova verska dolžnost, ki jim zagotavlja prostor v nebesih, priznavanje vrhovne oblasti papeštva, spoštovanje svetnikov in dajanje miloščine menihom. Učeni in pobožni ljudje so si zaman prizadevali reformirati ta meniški red. Wyclif je zaradi svoje izredne dovzetnosti spoznal korenino zla. Izjavil je, da je meniški red napačno organiziran in ga je potrebno ukiniti. Nastale so razprave in vprašanja. Mnogi, ki so videli menihe hoditi okrog po svetu in prodajati papeževe odpustke, so začeli dvomiti o tem, da bi se odpuščanje lahko kupilo za denar. Spraševali so se, ali ni potrebno za odpuščanje prositi Boga in ne

rimskega škofa.(h) Zgražali so se nad to nenasitno lakomnostjo. Govorili so: “Rimski menihi in duhovniki nas raz-jedajo kakor rak. Bog nas mora rešiti, sicer bo ljudstvo propadlo.” Menihi berači so hoteli opravičiti svojo nenasitnost z izjavo, da se ravnajo po zgledu Zveličarja, ki je s svojimi učenci živel od radodarnosti ljudi. Ta trditev jim ni bila v korist, ker je mnoge spodbudila k proučevanju Svetega pisma. V njem so sami spoznali resnico, to pa je bilo zadnje, kar si je želel Rim. Ljudje so bili opozorjeni na Vir resnice, ki ga je Rim hotel skriti.

Wyclif je začel pisati in objavljati razprave proti menihom, pa ne zato, da bi se z njimi prepiral, temveč da bi usmeril pozornost ljudi na nauk Svetega pisma in njegovega pisca. Izjavil je, da papež nima večje oblasti pri dajanju odpustkov ali izključitvi iz cerkve kakor duhovniki in da nihče ne more biti veljavno izključen, če ni sam priklical nase Božje obsodbe. Na ta način se je uspešno lotil podiranja ogromne stavbe duhovne in posvetne oblasti, ki jo je postavil papež in je držala v sužnosti milijone ljudi.

Wyclifa so znova poklicali braniti pravice angleške krone pred rimskim

vmešavanjem. Kot kraljevski poslanec je preživel dve leti na Nizozemskem, kjer se je pogajal z rimskimi predstavniki. Tam se je seznanil z duhovščino Francije, Italije in Španije. Videl je, kaj se dogaja za kulisami, in spoznal mnogo stvari, ki bi mu v Angliji ostale skrite. Naučil se je marsičesa, kar mu je pomagalo v njegovem poznejšem delu. Po predstavnikih papeškega dvora je lahko spoznal pravo naravo in cilje hierarhije. Vrnil se je v Anglijo in začel oznanjati bolj odkrito in še z večjo gorečnostjo. Izjavil je, da so lakomnost, ošabnost in goljufija rimski bogovi.

V neki svoji razpravi je takole povedal o papežu in njegovih pobiralcih davka: “Iz naše dežele odnašajo sredstva, ki so namenjena siromakom. Letno odide na tisoče mark kraljevega denarja za zakramente in duhovne stvari. To trgovanje cerkve je prekleto krivoverstvo, ki so ga razširili po celotnem krščanstvu. Če bi naša kraljevina imela veliko goro zlata, in od nje ne bi jemal nihče drug razen izterjalci ošabnega in posvetnega pontifeksa, bi bila čez nekaj časa porabljena. Iz naše dežele namreč jemljejo vsak dinar, ne dajo pa nam ničesar drugega razen Božjega

prekletstva zaradi trgovanja z duhovnimi stvarmi.”

Kmalu zatem, ko se je Wyclif vrnil v Anglijo, ga je kralj imenoval za župnika v Lutterworthu. To je bil dokaz, da kralj ni bil niti najmanj nezadovoljen z njegovim govorom. Wyclifov vpliv se je čutil pri odločitvah dvora in v oblikovanju narodne vere.

Sedaj je papež usmeril nanj svojo moč. V Anglijo je poslal tri svoje poslanice: univerzi, kralju in višjim duhovnikom. Vse tri so ukazovale, da se takoj odločno ukrepa in zapre usta učitelju krivoverstva. Pred prihodom teh

poslanic so škofje v svoji go-rečnosti povabili Wyclifa, naj pride prednje na zaslišanje. Na sodišče sta ga spremljala dva najbolj vplivna kneza v kraljestvu. Okoli stavbe se je zbralo ljudstvo. Vdrlo je v sodno dvorano in tako prestrašilo sodnike, da je bila preiskava ustavljena, Wyclif pa je smel mirno oditi. Kmalu zatem je umrl Edvard III., ki so ga škofje v njegovi starosti ščuvali proti reformatorju, kraljev prestol pa je zasedel nekdanji Wyclifov varuh.

Papeževa poslanica je pozivala Anglijo, naj ujame in zapre krivoverca.(n) Ti ukrepi so vodili naravnost na grmado. Kazalo je, da bo Wyclif kmalu postal

žrtev maščevalnega Rima. Toda tisti, ki je nekoč rekel: "Ne boj se ... jaz sem tvoj ščit," je spet iztegnil svojo roko, da bi zaščitil svojega služabnika. (1 Mz 15,1) Smrt ni doletela reformatorja, temveč papeža, ki je ukazal Wyclifa usmrtiti. Gregor IX. je umrl, a duhovniki, ki so se zbrali, da bi usmrtili Wyclifa, so se razšli.

Božja previdnost je še naprej nadzorovala dogodke, ki so pospeševali reformacijo. Po Gregorjevi smrti sta bila izvoljena dva papeža - tekmeca. Predstavljala sta dve nasprotujoči si moči. Obe sta se imeli za nezmotljivi in sta zahtevali poslušnost.(b) Vsak papež

je vabil verne, naj mu pomagajo v boju proti nasprotniku. Svoje zahteve je podkrepil s strašnim prekletstvom proti nasprotniku in obljubljal nebeško nagrado vsem svojim pomočnikom. Ta dogodek je zelo oslabil papeško oblast. Nasprotujoči si stranki sta bili zaposleni z medsebojnim bojem, Wyclif pa je nekaj časa imel mir. Prekletstva in medsebojne obtožbe so letele z enega na drugega in potoki krvi so bili preliti v boju za zmago njunih nasprotujočih si koristi. Cerkev so zajeli škandali in hudodelstva. Reformator pa je marljivo delal v tišini svoje župnije v Lutterworthu, da bi preusmeril pozornost ljudi na Jezusa, Kneza miru.

Cerkev je bila razdvojena. Nenehni prepiri in podkupovanja so pripravili pot reformaciji ter omogočil ljudstvu spoznati pravo naravo papeštva. Wyclif je v svoji razpravi z naslovom O razdoru papežev povabil ljudi, naj presodijo, ali ne govorita oba papeža resnice, ko drug drugega imenujeta antikrist. Rekel je: "Bog ni mogel več prenašati, da bi sovražnik vladal samo po enem takem duhovniku ... zato je oblast razdelil med dva, da bi ju verni v Kristusovem imenu laže premagali."

Wyclif je kakor njegov Učitelj oznanjal evangelij revežem, vendar pa ni bil

za-dovoljen, da bi se luč resnice širila samo po skromnih domovih njegove župnije v Lutterworthu. Odločil se je, da jo ponese po vsej Angliji. Organiziral je skupino pridigarjev, preproste in pobožne ljudi, ki so ljubili resnico in hrepeneli po njeni razširitvi. Razkropili so se na vse strani in jo oznanjevali po trgih, ulicah velikih mest in vaseh. Obiskovali so stare, revne in bolne ter jim oznanjali vesela sporočila Božje milosti.

Wyclif je kot profesor teologije v Oxfordu oznanjal Božjo besedo v vseučiliščnih dvorana. Tako zvesto je podajal resnico svojim študentom, da so

ga imenovali doktor evangelija. Največje delo njegovega življenja pa je prevod Svetega pisma v angleščino. V svojem delu O resnici in pomenu Svetega pisma je izjavil, da ga ima namen prevesti. Tako bo lahko vsak Anglež v svojem jeziku bral o čudovitih Božjih delih.

Nenadoma pa se je njegovo delovanje ustavilo. Čeprav še ni dopolnil 60 let, je zaradi neprestanega dela, učenja in sovražni-kovih napadov, ki so ga oslabili, predčasno ostarel. Zbolel je za hudo boleznijo. Novica o tem je razveselila menihe. Mislili so, da se bo grenko skesal za zlo, ki ga je naredil

cerkvi, zato so pohiteli, da bi slišali njegovo spoved. Štirje verski redi so poslali k njemu svoje poslance skupaj s štirimi posvetnimi uslužbenci. Bili so prepričani, da leži na smrtni postelji, zato so mu prigovarjali: "Pred smrtjo ste. Skesajte se za svoje grehe in v naši navzočnosti prekličite vse, kar ste govorili zoper nas." Reformator je mirno poslušal. Zaprošil je svojega služabnika, naj ga nekoliko dvigne, nato pa se je odločno zazrl vanje, ki so čakali na njegov preklic. Z močnim in odločnim glasom, ki jih je pogosto prisilil k trepetanju, je dejal: "Ne bom umrl, temveč bom še živel in naprej

žigosal vaša hudobna dela.” Menihi so zmedeni in osupli pohiteli iz sobe.

Wyclifove besede so se izpolnile. Živel je še naprej, da bi svojim someščanom izročil najmočnejše orožje proti Rimu - Sveto pismo, dano iz nebes, ki osvobaja, razsvetljuje in spreobrača ljudi. Pred Wyclifom so bile ogromne ovire. Zelo je oslabel in zavedal se je, da mu je za delo ostalo samo še nekoliko let. Vedel je, da se bo moral soočiti z nasprotovanjem, toda hrabrile so ga obljube Božje besede, zato je šel pogumno naprej. Posebna Božja previdnost mu je ohranila umsko moč in ga na podlagi njegovih dragocenih izkušenj pripravila za to

največjo nalogo. Medtem ko je v vsem krščanstvu vladal nemir, se je reformator v župniji v Lutterworthu posvetil svojemu izvoljenemu delu in ni več posvečal pozornosti zunanjemu dogajanju.

Končno je bilo delo opravljeno. Prvi prevod Svetega pisma v angleščino je bil dokončan. Božja beseda je bila dostopna Angliji. Reformator se sedaj ni bal ne zapora ne grmade. V roke angleškemu ljudstvu je izročil luč, ki nikoli ni smela ugasniti. Rojaki so bili osvobojeni neznanja in zmot. To delo je za osvoboditev in povzdignjenje naroda

naredilo več kot vse najslavnejše zmage na bojiščih.

Novi prepisi Svetega pisma so se lahko dobili samo s počasnim in napornim delom, saj tiskanja še niso poznali. Zanimanje za to knjigo je bilo tako veliko, da so se mnogi prostovoljno posvetili prepisovanju, a kljub temu niso mogli ustreči vsem. Nekateri bogatejši kupci so hoteli imeti celotni prepis Svetega pisma. Drugi so kupovali samo posamezne dele Božje besede. Pogosto se je združilo nekoliko družin, da so si kupili skupni izvod. Tako je Wyclifov prevod Svetega pisma hitro našel pot v domove ljudstva.

Sklicevanje na zdrav človeški razum je prebudilo ljudstvo iz njegove nedejavne podrejenosti papeškim naukom. Wyclif je oznanjal značilni protestantski nauk: zve-ličanje je možno samo z vero v Kristusa in samo Sveto pismo je nezmotljivo. Pridigarji, ki jih je pošiljal na delo, so razširjali Sveto pismo in reformatorske spise s takim uspehom, da je novo vero sprejela skoraj polovica Angležev.

Pojav Svetega pisma je prestrašil cerkvene voditelje. Sedaj so se srečali z močnejšim nasprotnikom od samega Wyclifa - z nasprotnikom, proti

kateremu njihovo orožje ni dosti koristilo. Tisti čas v Angliji ni obstajal zakon, ki bi prepovedoval Sveto pismo, ker še nikoli ni bilo objavljeno v ljudskem jeziku. Takšne zakone so izdajali pozneje in jih dosledno izvajali. Dotlej pa je bilo obdobje priložnosti, ko se je Božja beseda širila, četudi so temu nasprotovali duhovniki.

Papeški vodje so znova načrtovali utišati reformatorjev glas. Trikrat zaporedoma so ga klicali pred sodišče na zaslišanje, vendar zaman. Najprej je škofovski zbor razglasil njegove spise za krivoverske. Nato je pridobil zase mladega kralja Richarda II. in dosegel,

da je bil izdan kraljevski odlok, po katerem se morajo zapreti vsi, ki se držijo obsojenih nauk.

Wyclif se je po tem zasedanju škofovskega zbora obrnil na parlament. Pred ljudskim zborom je neustrašno obtožil hierarhijo in zahteval reformo mnogih zlorab, ki jih je odobraval cerkev. S prepričljivo močjo je opisal nasilje in pokvarjenost papeštva. Sovražniki so se zmedli. A ker so Wyclifove prijatelje in pomočnike prisilili k umiku, so pričakovali, da se bo tudi sam reformator poklonil združeni oblasti kraljevske krone in papeževega prestola, še posebej sedaj,

ko je bil star, sam in brez prijateljev. Toda namesto tega so bili premagani rimski pristaši. Parlament je bil ganjen nad Wyclifovim pozivom, zato je umaknil odlok o njegovem preganjanju. Tako se je reformator znova znašel na svobodi.

Še tretjič so ga poklicali na zaslišanje in sicer pred najvišje cerkveno sodišče v državi. Pristaši papeštva so bili prepričani, da tam ne bo nikakršne milosti za krivoverstvo. Zmagal bo Rim in reformatorjevo delo bo ustavljeno. Ko bodo dosegli svoj cilj, se bo Wyclif moral odpovedati svojemu nauku ali pa bo

moral zapustiti sodno dvorano in oditi na grmado.

Vendar Wyclif ni ničesar preklical; ni bil hinavec. Pogumno je zagovarjal svoj nauk in spodbijal obtožbe svojih preganjalcev. Pozabil je nase, na svoj položaj in potrebe. Svoje poslušalce je vabil na Božjo sodbo ter tehtal njihove prevare in zvijače na tehtnici večne resnice. V sodni dvorani se je čutil vpliv Svetega Duha. Božja moč je očarala poslušalce. Zdelo se jim je, da ne morejo zapustiti tega prostora. Reformatorjeve besede so prebijale njihova srca kot puščice z Gospodovega loka. Sedaj so se obtožbe o krivoverstvu prepričljivo

usmerile na njegove sovražnike.

Navzoče je vprašal; "Zakaj ste si upali širiti svoje zmote? Ali zaradi zaslužka, da bi trgovali z Božjo milostjo?"

Nazadnje jih je vprašal: "Kaj mislite, s kom se bojujete, mar s starčkom, ki je z eno nogo že v grobu? Ne, ampak z Resnico, in sicer z Resnico, ki je močnejša od vseh vas in bo zmagala!" S temi besedami se je umaknil iz sodne dvorane, in nihče od njegovih sovražnikov si ga ni upal ustaviti.

Wyclifovo delo je bilo skoraj končano. Zastava resnice, ki jo je tako dolgo nosil, bo kmalu padla iz njegovih rok. Vendar

je moral še enkrat pričati za evangelij. Resnica se je morala oznaniti v sami trdnjavi zmote. Poklicali so ga na razpravo pred papeževo sodišče v Rimu, ki je tako pogosto prelivalo kri svetih. Reformator se je zavedal, kakšna nevarnost mu preti. Kljub temu se je želel odzvati pozivu, a mu je paraliza onemogočila potovanja. Odločil se je, da bo Rimu spregovoril po pismu. Poslal ga je iz svoje župnije v Lutterworthu in ga naslovil na papeža. Bilo je napisano vljudno in v krščanskem duhu, vendar je pomenilo oster opomin proti nečimrnosti in ošabnosti papeškega prestola.

Pisal je: "Zares me veseli, da smem vsakemu človeku, a zlasti rimskemu škofu, objaviti in razodeti vero, ki jo imam za zdravo in resnično. Prepričan sem, da bo on pripravljen potrditi vero, ki jo podajam, ali pa jo popraviti, če je napačna.

Prvič, menim, da Kristusov evangelij za-vzema celotne Božje zapovedi. ... Sodim, da je rimski škof, če se ima za Kristusovega namestnika na svetu, bolj kakor kdor koli drug zavezan zakonu evangelija. Velikost Kristusovih učencev ni bila v posvetnem dostojanstvu in časti, temveč v popolnem in natančnem zgledovanju po Kristusovem življenju in

vedenju. ... Kristus je bil v času življenja na zemlji najrevnejši človek, ki je zavračal in odklanjal sleherno posvetno oblast in čast. ...

Noben vernik se ne sme zgledovati po papežu ali svetniku, razen v tem, v čemer se ti zgledujejo po Gospodu Jezusu Kristusu. Peter in Zebedejeva sinova so bili v zmoti, ker so hrepeneli po posvetni časti in niso šli po Kristusovih stopinjah. Zato se jih v tej napaki ne sme posnemati. ...

Papež mora pozemsko gospostvo in vladanje prepustiti svetovni oblasti. Na to mora opozarjati tudi svojo

duhovščino in jo spodbujati k temu. Tako je namreč delal Jezus in zlasti njegovi apostoli. Če se motim v kateri koli od teh točk, bom ponižno sprejel grajo, pa tudi smrt, če bo potrebno. Ko bi lahko ravnal po svoji volji in željah, bi zagotovo prišel pred rimskega škofa. Toda Gospod mi je svetoval drugače in me naučil, naj njega bolj poslušam kakor ljudi.”

Na koncu pisma je zapisal: “V molitvi prosimo Boga za našega papeža Urbana VI., da bi vplival nanj in se s svojo duhovščino zgledoval po Gospodu Jezusu Kristusu v življenju in vedenju in da bi njihov zdrav nauk vzpodbujal

ljudi in bi tudi oni hodili po njegovih stopinjah.”

Tako je Wyclif pokazal papežu in njegovim kardinalom Kristusovo blagost in ponižnost. Njim in vsemu krščanstvu je odkril razliko med Učiteljem in njimi, ki se imajo za njegove predstavnike.

Wyclif je bil prepričan, da bo svojo zvestobo plačal z življenjem. Kralj, papež in škofje so se združili, da bi ga pogubili. Kazalo je, da bo čez nekaj mesecev končal svoje življenje na grmadi. Toda njegov pogum je bil neomajen. Zavedal se je, da ni potrebno

iti kam daleč, da bi trpel za Kristusa. Le njegov evangelij moraš oznanjati ošabnim škofom in doleti te mučeniška smrt. Dejal je: “Kaj, da živim in molčim? ... Nikakor ne! Udarec naj pade! Čakam ga!”

Božja previdnost pa je še vedno ščitila svojega služabnika, ki je vse življenje stal in pogumno zagovarjal resnico. Njegovo življenje je bilo stalno v nevarnosti, vendar ni smel pasti v roke sovražnikov. Wyclif nikoli ni poskušal zaščititi samega sebe. Njegov zaščitnik je bil Bog. Sovražniki so sedaj verjeli, da jim žrtev ne bo ušla, toda Božja roka ga je umaknila njihovemu dosegu. V svoji

lutterworthski cerkvi se je pripravljaj na Gospodovo večerjo. Nenadoma je zaradi paralize padel na tla in čez nekaj trenutkov umrl.

Bog je določil Wyclifu svoje delo. Razodel mu je besedo resnice in ga varoval, da bi ta lahko prišla med ljudstvo. Njegovo življenje je bilo zaščiteno in njegovo delo podaljšano, dokler ni bil postavljen temelj velikega dela reformacije.

Wyclif je prišel iz teme srednjega veka. Nihče pred njim ni s svojimi deli spodbujal k reformatorskemu delu. Nastopil je kakor Janez Krstnik, da bi

opravil posebno poslanstvo in bil glasnik nove dobe. Sistem resnice, ki ga je podajal, je bil enoten in popoln, tako da ga kasnejši reformatorji, tudi po stotih letih, niso prekosili niti dosegli. Položil je tako širok in globok temelj, postavil tako trden in zanesljiv oder, da ga njegovim naslednikom ni bilo treba več postavljati.

Veliko gibanje, ki ga je Wyclif začel za osvoboditev uma in vesti ter reševanje ljudstva izpod Rima, je imelo svoj temelj v Svetem pismu. V njem je bil vir vseh bla-goslovov, ki so kakor reka življenja od XIV. stoletja tekli skozi vsa naslednja obdobja. Wyclif je imel Sveto pismo za

navdihnjeno razodetje Božje volje, za edino pravilo vere in življenja. Zaradi svoje izobrazbe naj bi spoštoval rimsko cerkev kot Božjo ustanovo, verjel v njeno oblast kot nezmotljivo ter v slepem zaupanju sprejemal njene dolgo veljavne nauke in navade. Vendar je vse to zapustil, da bi poslušal Božjo sveto besedo. Ljudi je opozarjal, naj sprejmejo Sveto pismo za vrhovno veljavo. Ni poslušal glasu cerkve, po kateri je govoril papež. Zanj je bila edina oblast Božji glas, ki govori ljudem po svoji besedi. Učil je, da je Sveto pismo popolno razodetje Božje volje, da je Sveti Duh njegov edini razlagalec in da mora vsakdo z osebnim proučevanjem

njegovega nauka spoznati svoje dolžnosti. Tako je vodil srca ljudi od papeža in cerkve k Božji besedi.

Wyclif je bil eden največjih reformatorjev. Malo jih je, ki so ga dosegli v umskih sposobnostih, v jasnosti misli, v trdnosti, s katero se je držal resnice, in v pogumu, s katerim jo je zagovarjal. Čistost življenja, neutrudljiva marljivost v proučevanju in delu, neoporečno poštenje, ljubezen, podobna Kristusovi, in zvestoba v službi so bile lastnosti tega prvega reformatorja. Razvil jih je kljub duhovni temi in moralni pokvarjenosti obdobja, v katerem je nastopil.

Wyclifov značaj je dokaz vzgojne in spreminjajoče moči Svetega pisma. Sveto pismo je naredilo iz njega to, kar je postal. Dojemanje vzvišenih resnic razodetja daje vsem sposobnostim svežino in moč. Razvija razum, izostruje duha in usmerja razsojanje. Proučevanje Svetega pisma plemeniti sleherno misel, vsako čustvo in vsako težnjo bolj kakor katero drugo proučevanje. Daje trdnost odločitvam, potrpežljivost, pogum in moralno moč; plemeniti značaj in posvečuje dušo. Resno in ponižno proučevanje Svetega pisma, ki pripelje preiskovalca v neposredno zvezo z neskončnim umom, vodi ljudi do

boljšega in dejavnejšega razuma in plemenitejših načel. To zdaleč presega najboljšo izobrazbo, ki jo ponuja človeška filozofija. Psalmist pravi: “Komur se tvoja beseda razodene, prejme luč, in razumnost daje ona preprostim.” (Ps 119,130 CHR)

Resnice, ki jih je podajal Wyclif, so se širile dalje. Njegovi sledilci, imenovani viklifovci ali lolardi, so prepotovali ne samo Anglijo, ampak tudi druge dežele in oznanjali evangeljsko sporočilo. Po smrti svojega vodja so delali še bolj goreče kakor prej. Množice so prihajale poslušat njihov nauk. Med spreobrnjenimi je bilo nekaj knezov in

sama kraljeva žena. Na mnogih krajih se je pri ljudeh opazila reforma v navadah; malikovalski simboli rimske cerkve so bili odstranjeni. Toda kmalu je neusmiljeno preganjanje doletelo tiste, ki so si upali živeti po Svetem pismu. Angleški kralji, ki so si želeli utrditi svoj prestol z rimsko podporo, se niso obotavljali pogubljati reformatorjev. Prvič v zgodovini Anglije je bila odrejena smrt na grmadi za učence evangelija. Mučeniške smrti so se vrstile. Zagovorniki resnice, preganjani in mučeni, so lahko dvignili svoj glas samo h Gospodu nad vojskami. Preganjani kot sovražniki cerkve in izdajalci kraljestva so dalje na skrivaj

oznanjevali evangelij. Skrivali so se v skromnih prebivališčih režežev, a pogosto tudi v jamah in votlinah.

Kljub besnečemu preganjanju pa se je še nekaj stoletij nadaljeval miren, pobožen, resen in potrpežljiv odpor zoper prevladujočo pokvarjenost v veri.

Kristjani tistega časa so samo delno poznali resnico, vendar so se naučili ljubiti Božjo besedo in živeti po njej, zato so potrpežljivo trpeli zanjo. Mnogi so žrtvovali za Kristusovo delo vse svoje imetje, kakor so to naredili učenci v apostolskih dneh. Tisti, ki niso bili pregnani s svojih domov, so veselo podpirali svoje brate v izgnanstvu. Ko

pa so bili tudi sami pregnani, so se jim z veseljem pridružili. Tisoči so se sicer prestrašili besnečih preganjalcev. Svojo svobodo so plačali z zatajitvijo vere. Iz zapora so odhajali oblečeni v spokorniška oblačila, s čimer so potrdili svojo odločitev. Vendar pa je bilo od knežjega rodu do skromnejših slojev tudi veliko takšnih, ki so pogumno pričali za resnico v celicah zapora, v lolardskih stolpih, sredi muk in plamenov ter se veselili, da so bili vredni spoznati "delež pri njegovem trpljenju". (Flp 3,10)

Rimski pristaši niso imeli priložnosti uresničiti svojih zlobnih namenov proti

Wyclifu v času njegovega življenja. Sovraštvo pa je besnelo tudi takrat, ko je njegovo telo mirno ležalo v grobu. Na podlagi odločitve cerkvenega zbora v Konstanci so štirideset let po Wyclifovi smrti sežgali njegove kosti in pepel vrgli v bližnji potok. Neki stari pisatelj pravi: "Potok je odnesel njegov prah v Avon, Avon v Severn, Severn v Bristolski zaliv, ta pa v Atlantski ocean. Tako je Wyclifov pepel postal simbol njegovega nauka, ki se je razširil po vsem svetu." Njegovi sovražniki so se premalo zavedali simbolike svojega zlobnega dejanja.

Na podlagi Wyclifovih spisov se je Čeh Jan Hus odpovedal mnogim zmotam

rimske cerkve in začel delo reformacije. Tako je bilo posejano seme resnice v teh dveh med seboj precej oddaljenih deželah. Iz Češke se je delo razširilo v druge države. Pozornost ljudi je bila usmerjena na dolgo pozabljeno Božjo besedo. Božja roka je pripravljala pot veliki reformaciji.

Poglavje 6—Hus in Jeronim

Evangelij je prišel na Češko že v IX. stoletju. Sveto pismo je bilo prevedeno in javna bogoslužja so se opravljala v ljudskem jeziku. Z uveljavljanjem papeževe moči pa je bila Božja beseda zapostavljena. Gregor VII. je hotel ponižati dostojanstvo kraljev in podjarmiti ljudstvo. Na podlagi njegovih namenov je bila izdana pomembna papeška listina, ki je prepovedovala opravljati javna bogoslužja v češčini. Papež je objavil, “da je opravljanje bogoslužja v nepoznanem jeziku vseč Vsemogočnemu in preprečuje mnogo

zla in krivoverstva". Tako je Rim predpisal, da je treba luč Božje besede ugasniti in da naj bodo ljudje zaprti v temi. Vendar je Bog zagotovil druga sredstva za ohranitev cerkve. Mnogi valdenžani in albižani so zaradi preganjanja zapustili domove v Franciji in Italiji in prišli na Češko. Čeprav si niso upali učiti javno, so vendarle skrivoma goreče delali. Tako se je prava vera ohranjala iz stoletja v stoletje.

Že pred Husom so bili na Češkem ljudje, ki so odkrito grajali pokvarjenost v cerkvi in razuzdanost ljudstva. Njihova prizadevanja so vzbudila široko zanimanje. Zaskrbljena hierarhija se je

vznemirila, in učence evangelija so začeli odkrito preganjati. Pregnani so imeli bogoslužja v gozdovih in planinah, kjer so jih vojaki ujeli ali ubili. Čez čas je bilo ukazano, da naj se sežgo vsi, ki so se odpovedali rimskemu bogoslužju. Kristjani so med izročanjem svojih življenj verovali v zmago. Eden teh, ki je "učil, da je zveličanje možno dobiti le po veri v kri-žanega Zveličarja", je pred smrtjo izjavil: "Res sovražniki resnice sedaj besnijo nad nami, vendar to ne bo trajalo večno. Vstal bo nekdo izmed navadnega ljudstva brez meča ali oblasti, a proti njemu bodo ostali brez moči." Lutrov čas je bil še zelo daleč, vendar se je že

naznanjalo, da bo njegovo pričevanje zoper Rim razburilo narode.

Jan Hus je bil skromnega rodu; že zgodaj mu je umrl oče in postal je sirota. Njegova pobožna mati je videla največjo vrednost v vzgoji in Božjem strahu.

Trudila se je, da bi te vrednote zagotovila svojemu sinu. Hus je najprej hodil v podeželsko šolo, kjer je prejel priznanje kot dober učenec. Potem se je napotil na praško vseučilišče. Na poti v Prago ga je spremljala mati, revna vdova, ki ni imela ničesar, kar bi podarila sinu. Ko sta se približala velikemu mestu, je pokleknila ob njem in prosila svojega nebeškega Očeta za

blagoslov. Ni mogla slutiti, kako bo njena molitev uslišana.

Na vseučilišču so Husa kmalu prepoznali po neutrudni marljivosti in hitrem napredovanju. Njegovo vzgledno življenje in vljudno prijazno vedenje sta mu pridobila splošen ugled. Bil je iskren privrženec rimske cerkve in resen iskalec duhovnih blagoslovov, ki mu jih je obljubljala. Ob nekem jubileju je odšel k spovedi. Plačal je nekaj zadnjih kovancev iz svoje skromne zaloge in se pridružil procesiji, da bi lahko postal deležen obljubljene odveze. Po končanem študiju je stopil v duhovniški stan in hitro pridobil ugled.

Kmalu je postal povezan s kraljevim dvorom. Bil je tudi profesor in zatem rektor vseučilišča, na katerem se je nekoč izšolal. V nekaj letih je skromen dobrotljiv učenec postal ponos svoje države in njegovo ime je bilo znano po vsej Evropi.

Vendar je Hus začel delo reforme na drugem področju. Nekaj let po posvetitvi za duhovnika je bil imenovan za pridigarja Betlehemske kapele. Njen ustanovitelj se je zavedal, kako zelo pomembno je pridiganje iz Svetega pisma v ljudskem jeziku. Ta navada na Češkem kljub rimskemu nasprotovanju ni bila popolnoma opuščena. Vendar

ljudje niso poznali Svetega pisma, zato so v vseh slojih prevladovali najhujši grehi, ki jih je Hus neprizanesljivo žigosal. Pri tem se je skliceval na Božjo besedo, da bi uveljavil načela resnice in čistosti, ki jih je strogo zahteval.

Pražan Jeronim, ki se je kasneje tesno povezal s Husom, je ob vrnitvi iz Anglije prinesel s seboj Wyclifove spise. Angleška kraljica, ki je sprejela Wyclifov nauk, je bila češka princesa. Zaradi njenega vpliva so bila v njeni rodni domovini razširjena reforma-torjeva dela. Hus jih je z zanimanjem bral in dojemal njihovega pisca kot iskrenega kristjana. Odobrava je reforme, ki jih je

za-govarjal. Čeprav se ni zavedal, je že stopil na pot, ki ga bo odpeljala daleč proč od Rima.

Nekako v tem času sta v Prago prispela dva učena Angleža. V to oddaljeno deželo sta prišla razširiti prejeto luč. Začela sta odkrito napadati papeževo nadoblast in oblasti so ju kmalu utišale. Vendar se nista bila pripravljena odpovedati svojemu cilju. Delo sta nadaljevala drugače, in sicer ne kot pridigarja, temveč kot umetnika. Na javnem prostoru sta narisala dve sliki. Ena je predstavljala Kristusa, ki stopa v Jeruzalem, "krotak, jezdi na oslici", (Mt 21,5) za njim pa gredo učenci v

ponošeni oblekah in bosih. Druga slika pa je predstavljala papeško procesijo - papež je na njej oblečen v bogata oblačila in papeško tiaro, jezdi na veličastno okrašenem konju, pred njim stopajo trobentači, za njim pa kardinali in prelati v razkošnih oblekah.

To je bila pridiga, ki je pritegnila pozornost vseh slojev. Množice so prihajale in strmele v sliko. Vsak je dojel nauk. Na mnoge je naredila globok vtis razlika med krotkostjo in ponižnostjo Kristusa Gospoda ter napuhom in domišljavostjo papeža - njegovega tako imenovanega služabnika. V Pragi je zavladal velik nemir. Tujca sta čez čas

dojela, da morata zaradi njune lastne varnosti hitro odpotovati. Toda nauk, ki sta ga učila, ni bil pozabljen. Sliki sta naredili globok vtis na Husov razum in ga spodbudili k podrobnejšemu proučevanju Svetega pisma in Wyclifovih spisov. Čeprav še ni bil pripravljen sprejeti vseh reform, ki jih je priporočal Wyclif, je jasneje videl pravi značaj papeštva in s še večjo vnemo žigosal ošabnost, častihlepnost in popačenost vladajoče duhovščine.

Iz Češke se je luč razširila v Nemčijo, ker so nemiri na praškem vseučilišču povzročili odhod stotine nemških študentov. Mnogi med njimi so od Husa

sprejeli svoje prvo znanje o Svetem pismu in so po vrnitvi širili evangelij v svoji domovini.

Novice o delu v Pragi so prispele do Rima. Kmalu so Husa poklicali, naj pride pred papeža. Ubogati je pomenilo izpostaviti se zanesljivi smrti. Češki kralj in kraljica, vseučilišče, člani plemstva in vladni uslužbenci so se združili v zvezi s papeževim pozivom in zaprosili, da naj bo Husu dovoljeno ostati v Pragi in odgovarjati Rimu po zastopniku. Namesto da bi papež uslišal to prošnjo, je dalje sodil Husu in ga obsodil, nazadnje pa še izrekel prekletstvo nad Prago.

V tistih časih je bila tako razglašena obsodba vzrok za množičen preplah. Premišljeni obredi, ki so jo spremljali, so ob pogledu na papeža kot predstavnika Boga, s ključi nebes in pekla, z oblastjo izrekanja posvetne in duhovne obsodbe v ljudeh vzbujali grozo. Verovali so, da so zanje, ki so kaznovani s prekletstvom, nebeška vrata zaprta, mrtvi pa izključeni iz prebivališč blaženosti, vse dokler papež ne bo blagovolil umakniti prekletstva. Zaradi teh strašnih nadlog so odpovedali vsa bogoslužja. Cerkve so bile zaprte. Poroke so se opravljale na cerkvenem dvorišču. Mrtve je bilo prepovedano

položiti v posvečeno zemljo, zato so jih pokopavali brez pogrebnih obredov v jarke ali na poljih. S temi ukrepi je Rim vplival na misli ljudi in jih zlahka usmerjal.

Prebivalci Prage so bili vznemirjeni. Večina je obtožila Husa za vzrok vseh nesreč. Hoteli so ga prepustiti rimskemu maščevanju. Da bi reformator pomiril vihar, se je za nekaj časa umaknil v svoj rojstni kraj. Prijateljem, ki jih je pustil v Pragi, je napisal: "Moral sem se ločiti od vas, da bi se ravnal po nauku in zgledu Jezusa Kristusa v tem, da si brezbožni zaradi mene ne prikličejo večne obsodbe; za pobožne pa ne želim biti

vzrok žalosti in preganjanja. Tako sem storil tudi zaradi Božje besede, ki bi jo brezbožni duhovniki utegnili za dlje časa prepovedati. Nikar ne mislite, da sem se odpovedal božanski resnici, saj sem z Božjo pomočjo pripravljen zanjo tudi umreti." Hus ni prenehal svojega dela, ampak je potoval po okoliških krajih in pridigal vedoželjnim množicam. Tako so papeževi ukrepi proti evangeliju povzročili, da se je še bolj razširil. "Ničesar namreč ne moremo storiti proti resnici; delamo lahko le za resnico." (2 Kor 13,8) "Hus je v tem obdobju preživel notranjo razdvojenost. Čeprav ga je Rimskaja cerkev hotela uničiti, ji ni odpovedal

veljave. Zanj je še vedno bila Kristusova soproga, papež pa Božji predstavnik in namestnik. Hus ni svaril pred oblastjo, pač pa pred njeno zlorabo. To je pripeljalo do hudega spopada med prepričanji njegovega razuma in ugotovitvami njegove vesti. Če je oblast pravična in nezmotljiva - v to pa je verjel - kako je potem mogoče, da se ji ne more pokoravati? Vedel je, da bi poslušati pomenilo grešiti. Toda kako lahko poslušnost nezmotljivi cerkvi pripelje do česa takega? To je bila težava, ki je ni mogel rešiti. Dvom ga je mučil iz ure v uro. Do najnatančnejše rešitve problema so ga pripeljala dejanja duhovnikov, ki so kakor nekoč v

Zveličarjevih dneh postali zli in so uporabljali svojo zakonito oblast za neza-konite namene. To ga je spodbudilo, da je za svoje lastno vodilo sprejel načelo o tem, da naj človekovo vest vodijo samo navodila Svetega pisma, ki so podprta z razumevanjem; ali drugače povedano, nezmotljivi vodnik je Bog, ki govori po Svetem pismu, ne pa cerkev pod oblastjo duhovništva. To načelo je oznanjal drugim in jih spodbujal, da ga sprejmejo.”

Ko se je čez nekaj časa razburjenje v Pragi poleglo, se je Hus vrnil v svojo Betlehemsko kapelo in še z večjo vnemo

in hrabrostjo naprej pridigal o Božji besedi. Njegovi vplivni sovražniki niso mirovali. Toda kraljica in mnogi plemiči so bili njegovi prijatelji, in ljudje so množično stopali na njegovo stran. Potem ko so nekateri primerjali njegov čist vzvišen nauk in sveto življenje s ponižujočimi dogmami, lakomnostjo in razuzdanostjo rimskih duhovnikov, jim je bilo v čast biti na njegovi strani.

Hus je nekaj časa deloval sam, nato pa se mu je v delu reforme pridružil Jeronim, ki je med bivanjem v Angliji sprejel Wyclifov nauk. Njuni življenjski poti sta od takrat tekli skupaj in ostali nerazdružljivi tudi v smrti. Jeronim je

imel vse sposobnosti, ki pritegnejo občinstvo - bistrost duha, zgovornost in učenost. Vendar ga je v la-stnostih, ki odlikujejo pravo moč značaja, Hus presegel. Njegovo mirno presojanje je zadrževalo nemirnega Jeronimovega duha. Jeronim je z resnično ponižnostjo priznaval vrednost tega in se podrejal njegovim nasvetom. Pod njunim združenim delom se je reforma širila hitreje.

Bog je razsvetlil razum teh izbranih mož in jima razodel mnoge napake Rima; vendar nista prejela vse luči, ki je morala biti dana svetu. Po teh svojih služabnikih je Bog vodil ljudi iz rimske

teme. Toda bilo je še mnogo velikih ovir, s katerimi sta se morala spopasti. Bog ju je korak za korakom vodil naprej, kolikor sta lahko zmogla. Nista bila pripravljena sprejeti vse luči naenkrat. Njeno popolno razodetje bi bilo zanj kakor močna svetloba opoldanskega sonca tistim, ki so dolgo živeli v temi, zato bi se obrnila stran. Bog jima je razodeval resnice po malem, kolikor so jo ljudje lahko sprejeli. V prihodnjih stoletjih so nastopili drugi zvesti delavci, ki so vodili ljudi naprej po poti reforme.

Razkol v cerkvi pa se je nadaljeval. Kar trije papeži so se bojevali za vrhovno

oblast, in njihov spor je krščanstvo napolnil s hudodelstvi in zmešnjavo. Ker jih izrekanje prekletstev ni zadovoljilo, so se zatekli k nakupu orožja in pridobivanju vojakov. Za to pa so potrebovali sredstva, ki so jim pritekala s cerkvenimi darili, verskimi službami in cerkvenimi blagoslovi, katere so ponujali za denar.(h) Tudi duhovniki, ki so posnemali svoje nadrejene, so se zatekli k trgovanju s cerkvenimi častmi in službami ter k vojskovanju, da bi ponižali svoje tekmece in okrepili svojo lastno oblast. Hus je bil ogorčen zaradi ogabnosti, ki so se dopuščale v imenu vere. Iz dneva v dan je postajal pogumnejši. Ljudje so

odkrito obtoževali rimske voditelje kot vzrok bridkosti, ki so preplavile krščanstvo.

Ponovno se je zdelo, da je Praga na robu krvavega spopada. Kakor v prejšnjih časih je bil Božji služabnik obtožen kot tisti, ki spravlja Izraela v nesrečo. (1 Kr 18,17) Nad mestom je bilo znova izrečeno prekletstvo, in Hus se je umaknil v svojo rojstno vas. Pričevanje, ki se je zvesto prenašalo iz njegove priljubljene Betlehemske kapele, je bilo končano. Preden bo izročil svoje življenje kot priča za resnico, bo moral govoriti s prostornejše prižnice, in sicer vsemu krščanstvu.

Hudobnosti, ki so vznemirjale Evropo, so se morale odpraviti. Na željo cesarja Sigismunda je po Janezu XXIII, enem izmed treh med seboj tekmujočih papežev, bil sklican splošni zbor v Konstanci. Papež, čigar značaj in politika bi težko zdržali preiskavo celo med cerkvenimi dostojanstveniki ohlapne morale, se je zbora vse prej kot razveselil. Vendar si vseeno ni upal nasprotovati Sigismundovi volji.(o)

Zbor je želel doseči dve stvari: odpraviti razkol v cerkvi in izkoreniniti krivoverstvo. Zato sta bila predenj pozvana tudi dva protipapeža in Jan

Hus kot vodilni ozna-njevalec novih nazorov. Prva dva zaradi skrbi za lastno varnost nista prišla osebno, ampak sta ju zastopala poslanca. Papež Janez XXIII., ki je bil navidezni sklicevalec koncila, pa je prišel nanj z mnogimi dvomi. Slutil je namreč, da ima cesar skrivni namen, da bi ga odstavil. Bal se je, da bo moral odgovarjati za pregrehe, ki so osramotile papeško tiaro, in za hudodelstva, s katerimi si jo je zagotovil. Kljub temu si je za svoj prihod v Konstanco priredil veličasten sprevod, ki so se ga udeležili duhovniki najvišjega razreda, za njim pa je šel sprevod dvorjanov. Vsa duhovščina in mestni dostojanstveniki z ogromno

množico meščanov so mu šli naproti in izrekli dobrodošlico. Nad njegovo glavo je bil zlat baldahin, ki so ga nosili štirje vrhovni sodniki. Pred njim so nosili hostijo, bogata oblačila kardinalov in plemenitašev pa so še povečala sijaj.

Medtem pa se je Konstanci bližal drug potnik. Hus se je zavedal nevarnosti, ki so mu pretile. Od svojih prijateljev se je poslovil, kakor da jih nikoli več ne bo srečal. Podal se je na pot s slutnjo, da ga čaka grmada. Čeprav je dobil zaščitno pismo od češkega kralja in prejel na poti še eno od cesarja Sigismunda, je opravil vse priprave za verjetno smrt.

V pismu svojim prijateljem v Pragi je dejal: “Moji bratje ... odhajam s kraljevim zaščitnim pismom, da se srečam s številnimi in smrtnimi sovražniki. ... Popolnoma zaupam v vseмогоčnega Boga, v svojega Zveličarja. Upam, da bo uslišal vaše goreče molitve in mi dal svojo razumnost in modrost, da bom lahko vzdržal; in da mi bo podaril Svetega Duha, me okrepil v resnici, da se bom lahko srčno spopadel s skušnjavami, ječo in, če bo potrebno, s kruto smrtjo. Jezus Kristus je trpel za svoje, ki jih je ljubil iz vsega srca. Mar nam ni zapustil zgled, da tudi mi sami potrpežljivo trpimo za lastno zveličanje? On je Bog,

mi pa smo njegovo stvarstvo; On je
Gospod, mi pa smo njegovi služabniki;
On je Gospodar sveta, mi pa
nepomembni smrtniki - vendar je On
trpel! Zakaj potem tudi mi ne bi trpeli,
še zlasti, ker nas trpljenje očiščuje?
Zatorej, ljubljeni, če bi ga moja smrt
oslavila, molite, naj pride hitro, in naj
me On usposobi stanovitno prenašati
vse nadloge. Če pa je boljše, da se
vrnem med vas, naj se z Božjo pomočjo
vrnem brez madeža - torej ne poteptam
niti ene malenkosti od evangeljske
resnice in zapustim svojim bratom
izvrsten zgled. V Pragi verjetno ne boste
nikoli več zagledali mojega obraza. Če
pa bo volja vsemogočnega Boga

dopustila, da me povrne k vam, tedaj bomo napredovali z odločnim srcem v spoznanju in ljubezni njegovih zapovedi.”

V pismu duhovniku, ki je postal učenec evangelija, Hus z globoko ponižnostjo graja lastne napake in se obtožuje, da je “z užitkom nosil razkošna oblačila in izgubljal čas v nepomembnih opravilih”. Zatem doda: “Tvoje misli naj zaposlujeta Božja slava in zveličanje ljudi, ne pa posedovanje dobrin in zemljišč. Prizadevaj se bolj za okraševanje svoje duše kakor pa svoje hiše. Usmeri pozornost na duhovno stavbo. Bodi pobožen in ponižen z

ubogimi ter svojega premoženja ne uporabljaj za gostije. Če ne boš popravil svojega življenja in se boš zdržal nepotrebnih reči, se bojim, da boš strogo kaznovan, kakor sem jaz. ... Moj nauk poznaš, saj si prejemal moje napotke od svojega otroštva; zato je nepotrebno, da bi ti kar koli dalje pisal. Vendar te rotim po milosti našega Gospoda, da me ne posnemaš v nobeni slabosti, v katero si me videl pasti." Na pisemsko ovojnico je napisal: "Rotim te, moj prijatelj, da ne odpečatiš pisma, dokler ne boš zanesljivo prepričan, da sem mrtev." Hus je na svoji poti vsepovsod opazil znamenja razširjenosti svojega nauka in naklonjenost, s katero so

gledali nanj. Ljudje so v trumah prihajali, da bi ga srečali. V nekaterih mestih so ga sodniki spremljali skozi njihove ulice.

Ob prihodu v Konstanco je bila Husu zagotovljena popolna svoboda. Cesarjevemu zaščitnemu pismu je bilo dodano osebno papeževo zagotovilo zaščite. Toda v nasprotju s temi svečanimi in večkrat ponovljenimi izjavami je bil reformator v kratkem času prijet po nalogu papeža in kardinalov ter vtaknjen v nagnusno ječo. Kasneje so ga premestili v močno trdnjavo na drugem bregu Rena, kjer so ga zadržali kot zapornika. Papež je imel

le malo koristi od svoje verolomnosti; kmalu je bil namreč zaprt v istem zaporu. Pred koncilom mu je bilo dokazano, da je kriv nizkotnih hudodelstev poleg umorov, trgovanja z duhovnimi stvarmi, prešuštva in “grehov, ki jih ni primerno imenovati”. Vse to je navedel sam koncil. Odvzeli so mu tiaro in ga pahnili v ječo. Tudi oba papeževa tekmeča so odstavili ter izvolili novega papeža.

Čeprav je bil sam papež kriv večjih hudodelstev od teh, za katere je Hus sploh kdaj obtožil duhovnike in zaradi katerih je zahteval reformo, se je vendar isti koncil, ki je odstavil papeža, odločil

uničiti reformatorja. Husovo zaprtje je na Češkem povzročilo veliko ogorčenost. Vplivni plemiči so naslovili na koncil resne ugovore zoper to nasilje. Cesar, ki je nerad dovolil prelomitev svojega zaščitnega pisma, je nasprotoval sodnemu postopku proti Husu. Vendar so bili reformatorjevi nasprotniki hudobni in neomajni. Sklicevali so se na cesarjeve predsodke, na njegovo zaskrbljenost in vnemo za cerkev. Navajali so podrobne vzroke, da bi dokazali, da “ni potrebno držati dane besede pri krivovercih, ne pri osebah, ki so osumljene krivoverstva, čeprav imajo zaščitno pismo od cesarja ali kraljev”. Tako so prevladali.

Hus je bil končno pripeljan pred koncil. Bil je oslabiljen zaradi bolezni in ječe. Vlažen in zatohel zrak njegove celice je povzročil vročico, ki je skoraj končala njegovo življenje. Okovan v verige je stal v navzočnosti cesarja, čigar čast in poštenost sta jamčili za njegovo varnost. Med dolgim sojenjem je odločno branil resnico in v navzočnosti zbranih cerkvenih in državnih dostojanstvenikov izrekel slovesen in resen ugovor zoper pokvarjenost vladajoče duhovščine. Ko so ga pozvali, naj izbere, ali se bo odpovedal svojim naukom ali pa umrl, je sprejel mučeniško usodo.

Božja milost ga je držala pokonci. V tednih trpljenja pred končno obsodbo je nebeški mir napolnil njegovo dušo. “Pišem to pismo,” je napisal prijatelju, “v ječi in z vklenjenimi rokami, medtem ko pričakujem svojo jutrišnjo smrtno obsodbo. ... Ko se bova s pomočjo Jezusa Kristusa ponovno srečala v sijajnem miru prihodnjega življenja, boš zvedel, kako dober se je izkazal sam Bog do mene, kako učinkovito me je podpiral sredi skušnjav in preizkušenj.”

V polmraku ječe je vnaprej videl zmago prave vere. V sanjah se je vrnil v praško kapelo, kjer je oznanjal evangelij. Videl

je papeža in njegove škofe, kako brišejo Kristusove slike, ki jih je narisal na zidove kapele. “Zaradi tega je postal zaskrbljen; toda naslednji dan je videl mnogo slikarjev, ki so popravljali narejeno škodo. Sedaj je bilo slik še več in bile so v še lepših barvah. Brž ko je bilo njihovo delo končano, so slikarji, ki jih je obdajala množica, vzkliknili: ‘Sedaj naj papeži in škofje le pridejo; nikoli več jih ne bodo mogli uničiti!’” Reformator je dejal v zvezi s svojimi sanjami: “Z gotovostjo trdim, da Kristusova podoba ne bo nikoli izbrisana. Želeli so jo uničiti, vendar jo bodo mnogo boljši pridigarji, kakršen sem sam, zopet narisali v vseh srcih.”

Husa so še zadnjič pripeljali pred koncil. Zbor je bil velik in veličasten - cesar, državni knezi, kraljevi poslanci, kardinali, škofje in duhovščina. Zbralo se je tudi ogromno ljudi, ki so prišli opazovat dogodek dneva. Z vseh koncev krščanstva so se zbrale priče te prve velike žrtve v dolgem spopadu, ki bo zagotovil svobodo vesti.

Hus je bil pozvan h končni odločitvi. Povedal je, da odklanja zatajitev svojega nauka. Usmeril je svoj prodorni pogled v cesarja, ki je brez sramu prelomil svojo dano obljubo, ter rekel: "Prostovoljno sem se odločil stopiti pred ta koncil pod

javno zaščito in po dani besedi tukaj navzočega cesarja.” Rdečica je zalila Sigismundov obraz in oči vseh zbranih so se uprle vanj.

Po razglasitvi smrtne obsodbe se je začel ponižujoč obred. Škofje so oblekli ujetnika v duhovniško obleko. Hus je ob tem dejal: “Ko je Herod odpeljal pred Pilata našega Gospoda Jezusa Kristusa, je bil ta ogrnjen v belo obleko kot znak ponižanja.” Ponovno so ga pozvali k zatajitvi, on pa se je obrnil k ljudstvu in odgovoril: “Kako bi lahko gledal nebo in se uzrl na množico ljudi, katerim sem oznanjal čist evangelij? Ne! Njihovo zveličanje je vrednejše od tega ubogega

telesa, ki je sedaj obsojeno na smrt.”
Takrat so z njega začeli slačiti obleko in vsak škof je izgovoril po eno prekletstvo. Tako so opravljali svoj obred. Končno “so na njegovo glavo položili piramidno oblikovano škofovsko kapo iz papirja, na kateri so bile narisane zastrašujoče podobe hudobnih duhov, spredaj pa so bile vidno zapisane besede ‘Glavni krivoverec’. ‘Z največjim veseljem,’ je dejal Hus, ‘bom nosil to sramotilno krono zaradi tebe, o Jezus, ker si ti zame nosil krono iz trnja.’”

Tako opravljenemu “so škofje namenili besede: ‘Sedaj izročamo tvojo dušo

Satanu.’ ‘A jaz,’ je dejal Jan Hus in dvignil svoj pogled k nebesom, ‘izročam svojega duha v tvoje roke, o Gospod Jezus, saj si me ti odrešil.’”

Tedaj so ga izročili svetovnim oblastem in ga odpeljali na morišče. Sledil mu je ogromen sprevod: stotine vojakov, duhovnikov, škofov v svojih bogatih oblačilih in prebivalcev Konstanc. Ko so ga privezali za kol grmade in je bilo vse pripravljeno, da se zaneti ogenj, so mučenca pozvali, naj si reši svoje življenje z odpovedjo svojim zmotam. “Katerim zmotam naj se odpovem?” je vprašal Hus. “Ne čutim se niti malo krivega. Boga kličem za pričo, da je

imelo vse, kar sem pridigal in pisal, namen rešiti ljudi greha in pogube. Zato bom z velikim veseljem s svojo krvjo pričal za resnico, o kateri sem pisal in pridigal." Ko ga je zajel ogenj, je začel peti: "Jezus, Davidov sin, usmili se me!" in nadaljeval, dokler ni njegov glas za vselej utihnil.

Celo na njegove sovražnike je to junaško vedenje naredilo močan vtis. Goreči papežev pristaš, ki je opisoval mučeniško smrt Husa in kmalu za njim umrlega Jeronima, je dejal: "Oba sta v zadnji uri trpela z neomajnim duhom. Pripravila sta se za ogenj, kakor da gresta na poročno slavje. Slišati ni bilo

niti enega glasu bolečine. Ko je ogenj zaplapolal, sta začela peti himne; in šele moč ognja je lahko utišala njuno petje.”

Ko je Husovo telo popolnoma zgorelo, so njegov pepel z zemljo vred, na kateri je počival, zbrali in vrgli v reko Ren, da ga je odnesla v Ocean. Njegovi mučitelji so zaman verovali, da so izkoreninili resnice, ki jih je oznanjal. Niti sanjalo se jim ni o tem, da bo pepel, ki se je izlil v morje, kot raztreseno seme, ki bo v dotlej neznanih deželah sveta rodilo bogate sadove v pričanju za resnico. Glas, ki je govoril v koncilski dvorani v Konstanci, je odmeval še v prihodnjih stoletjih. Husa ni bilo več, toda resnice,

za katere je umrl, ne bodo nikoli izgubljene. Njegov zgled vere in vztrajnosti bo ohrabil množice, da bodo stopile trdno na stran resnice kljub mučenju in smrti. Njegova usmrtitev je pokazala vsemu svetu zahrbtno okrutnost Rima. Sovražniki resnice so nevede pospešili delo, ki so ga hoteli uničiti.

V Konstanci pa je bilo treba pripraviti še eno grmado. Kri še ene priče je morala pričati za resnico. Ko je Hus odhajal na koncil, ga je Jeronim ob slovesu spodbujal k pogumu in trdnosti. Dejal je, da bo prišel sam na pomoč, če bo v kakršnih koli težavah. Ko je slišal, da so

reformatorja zaprli, se je zvesti učenec takoj pripravil, da izpolni dano obljubo. Brez zaščitnega pisma se je s prijateljem podal v Konstanco. Po prihodu je spoznal, da se je izpostavil veliki nevarnosti. Bilo mu je jasno, da nima več nikakršne možnosti za rešitev Husa. Pobegnil je iz mesta, vendar so ga na poti domov ujeli. Vklenjenega so pripeljali nazaj pod nadzorstvom skupine vojakov. Pred zborom je poskušal odgovoriti na obtožbe zoper njega, a so ga preglasili vzkliki: "V ogenj z njim! V ogenj!" Vrgli so ga v ječo in ga prisilili v položaj, ki mu je zadajal veliko trpljenje. Hranili so ga s kruhom in vodo. Po nekaj mesecih krutega zapora

je Jeronim hudo zbolel. Njegovi sovražniki so se zbali, da se jim bo izmuznil, zato so ublažili strogost zapora, čeprav je v njem ostal zaprt še eno leto.

Husova smrt ni učinkovala tako, kakor so pričakovali papeževi pristaši.

Neupoštevanje zaščitnega pisma je izzvalo plaz negodovanja. Zbor se je iz varnostnih razlogov odločil, da

Jeronima ne bodo sežgali, temveč ga prisilili k odpovedi, če bo to mogoče.

Pripeljali so ga pred zbor in mu dali na izbiro, da se odpove nauku ali da umre na grmadi. Smrt bi bila na začetku njegove kazni milost v primerjavi s

hudim trpljenjem, ki ga je preživel.
Ampak sedaj, ko je bil oslabiljen od
boleznih, krutega zapora, trpljenja zaradi
strahu in negotovosti, ko je bil ločen od
svojih prijateljev, obupan zaradi Husove
smrti, se je njegova trdnost omajala.
Klonil je pred zborom. Odločil se je
držati katoliške vere. Sprejel je zborovo
obsodbo Wyclifovih in Husovih naukov.
Ni se pa odpovedal "svetim resnicam",
ki sta jih učila.

Tako je Jeronim želel utišati glas svoje
vesti in se izogniti smrtni obsodbi. V
samoti je če pa je jasneje spoznal, kaj je
naredil. Pomislil je na Husov pogum in
vero ter ju primerjal s svojo odpovedjo

resnici. Mislil je na nebeškega Učitelja. Sam mu je slovesno obljubil, da mu bo služil, saj je zaradi njega pretrpel smrt na križu. Preden se je odpovedal čistemu nauku, je kljub vsemu trpljenju našel tolažbo v gotovosti Božje naklonjenosti. Zdaj so dvomi in očitane vesti mučili njegovo dušo. Vedel je, da se bo moral še večkrat odpovedati, preden se bo spravil z Rimom. Pot, na katero je stopil, se lahko konča samo s popolnim odpadom. Odločil se je, da zaradi kratkotrajnega trpljenja ne bo zatajil Gospoda.

Kmalu so ga zopet pripeljali pred zbor. Njegovo podrejanje ni zadovoljilo

sodnikov. Njihova žeja po krvi, ki jo je spodbudila Husova smrt, je glasno zahtevala nove žrtve. Samo brezpogojna odpoved resnici bi lahko rešila Jeronimovo življenje. Vendar se je odločil, da ne bo tajil svoje vere in bo šel za svojim bratom, mučencem, v plamene.

Preklical je svojo prejšnjo odpoved. Zaradi bližajoče smrti je zahteval priložnost, da se sme zagovarjati. Cerkveni dostojanstveniki so se bali vpliva njegovih besed. Vztrajali so, da prizna ali ovrže resničnost obtožb zoper njega. Jeronim je protestiral zoper to krutost in krivičnost. "Držali ste me

zaprtega tristo štirideset dni v zastrašujoči ječi," je dejal, "v umazaniji, smradu in blatu brez najpotrebnejših stvari. Pripeljali ste me predse in nagnili uho k mojim smrtnim sovražnikom, meni pa nočete prisluhniti. ... Če ste zares modri ljudje in luči svetu, pazite, da ne grešite zoper pravico. Kar se mene tiče, sem samo nebogljen smrtnik; moje življenje ima majhno vrednost. Vendar vas opozarjam, da ne presodite napačno. To delam bolj zaradi vas kakor zaradi sebe."

Njegovi zahtevi so končno ugodili. V navzočnosti sodnikov je Jeronim pokleknil in prosil Božjega Duha naj

nadzoruje njegove misli in besede, da ne bi govoril ničesar, kar bi nasprotovalo resnici ali bilo nevredno njegovega Učitelja. Tisti dan se je uresničila Božja obljuba, dana prvim učencem: “Pred oblastnike in kralje vas bodo vlačili zaradi mene. ... Kadar pa vas izročijo, ne skrbite, kako in kaj bi govorili, kajti tisto uro vam bo dano, kaj naj bi govorili. Ne boste namreč govorili vi, ampak Duh vašega Očeta bo v vas govoril.” (Mt 10,18-20)

Jeronimove besede so izzvale presenečenje in občudovanje celo pri njegovih sovražnikih. Vse leto je bil zaprt v ječi. Ni mogel brati niti gledati.

Prestajal je nepredstavljivo telesno trpljenje in duševne muke. Vendar so njegovi dokazi bili predstavljeni tako jasno in mogočno, kakor da je imel najboljše možnosti za študij. Pozornost svojih poslušalcev je usmeril na dolgo vrsto svetih ljudi, ki so jih obsodili nepravični sodniki. V skoraj vsaki generaciji so živeli ljudje, ki so poskušali oplemenititi ljudstvo svojega časa, a so bili ošteti in izobčeni, pozneje pa se je pokazalo, da si zaslužijo spoštovanje. Sam Kristus je bil obsojen kot hudodelec na nepravičnem sodišču.

Jeronim je ob svoji zatajitvi priznal, da je nad Husom izrečena obsodba pravična.

Sedaj je izrazil svoje kesanje in pričal, da je bil mučenec nedolžen in svet. Dejal je: “Poznam ga od svojega otroštva. Bil je velik človek, pravičen in svet. Kljub njegovi nedolžnosti ga je doletela obsodba. ... Tudi jaz sem pripravljen umreti. Ne bom se izmikal mukam, ki so jih pripravili moji sovražniki in lažne priče. Toda nekega dne bodo morali dajati odgovor za svoje sleparije pred velikim Bogom, ki ga nihče ne more prevarati.”

Jeronim je obtožil samega sebe, ker se je odpovedal resnici, in nadaljeval: “Od vseh grehov, kar sem jih zakrivil od svojega otroštva, ni noben tako težak in

mi ne povzroča toliko duševnih bolečin kakor ta, ki sem ga storil na tem usodnem mestu, ko sem odobril nečastno obsodbo nad Wyclifom in svetim mučencem Janom Husom, mojim učiteljem in prijateljem. Da! To od srca priznam in z grozo izjavljam, da sem iz strahu pred smrtjo obsodil njun nauk. Vsemogočnega Boga prosim, naj mi odpusti grehe, zlasti tega najpodlejšega." Pokazal je na sodnike in z odločnim glasom dejal: "Vi ste obsodili Wyclifa in Husa ne zaradi tega, ker sta omajala cerkveni nauk, ampak ker sta ožigosala nesramna dejanja duhovnikov in škofov, njihovo razkošje, njihovo ošabnost in vse njihove hibe.

Toda vse, kar sta trdila, je neovrgljivo. Potrjujem njune misli in se jima pridružujem v njunih besedah.” Njegov govor je bil prekinjen. Škofje, ki so drhteli od jeze, so začeli vpiti: “Kakšen dokaz nam je še potreben? S svojimi očmi vidimo, da je najupornejši krivoverec!” Jeronima ta hrup ni zmotil, ampak je nadaljeval: “Kaj! Mar mislite, da se bojim smrti? Leto dni ste me držali v okovih ogabne ječe, strašnejše od same smrti. Do mene ste bili krutejši od Turkov, Judov ali poganov. Moje živo meso je dobesedno strohnelo na mojih kosteh. Vendar se ne pritožujem, ker tarnanje ni primerno za srčnega in

pogumnega moža. Osupel sem samo nad vašo veliko krutostjo do kristjana.”

Negotovanje je ponovno preglasilo njegov glas. Sedaj so Jeronima odpeljali v ječo. Na zboru so bili ljudje, na katere so njegove besede naredile globok vtis. Želeli so ga rešiti. Visoki cerkveni dostojanstveniki so ga obiskali, da bi ga nagovorili, naj se podredi zboru. Obljubljali so mu najslavnejšo prihodnost, če se odpove svojemu nasprotovanju Rimu. Vendar je enako kakor njegov Učitelj, ki so mu bila ponujena vsa bogastva tega sveta, ostal neomajen.

Rekel je: “Odpovedal se bom, če mi s Svetim pismom dokažete, da se motim.”

Eden od teh, ki so ga skušali, je na to vzkliknil: “Sveto pismo! Mar se res mora vse presojeti z njim? Kdo ga lahko razume, če ga cerkev ne razloži?”

“Ali naj bolj verjamemo v človeška izročila kakor v evangelij našega Zveličarja?” je vprašal Jeronim. “Pavel ni svetoval njim, katerim je pisal, naj poslušajo človeška iz-ročila, temveč je dejal: ‘Preiskujte pisma.’”

“Krivoverec!” je zadonelo. “Obžalujem, da sem te tako dolgo zagovarjal. Vidim, da te priganja Hudič.”

V kratkem je bil obsojen. Odpeljali so ga na isti prostor, kjer je Hus žrtvoval svoje življenje. Pel je, ko je stopal po poti, njegov obraz pa je žarel od sreče in miru. Gledal je na Kristusa, in zanj je smrt izgubila svojo grozo. Ko je rabelj prišel od zadaj prižgat grmado, je mučenec vzkliknil: “Kar pogumno pridi naprej; prižgi jo pred menoj! Če bi se bal, ne bi bil sedaj tukaj.”

Ovil ga je plamen. Njegove zadnje besede, ki jih je izgovoril, so bile besede

molitve. Vzkliknil je: "Gospod, Vsemogočni Oče, bodi mi milosten in mi odpusti grehe! Ti veš, da sem vedno ljubil tvojo resnico." Glas je utihnil, ustnice pa so še vedno šepetale molitev. Ko je ogenj dokončal svoje delo, so zbrali mučenčev pepel z zemljo vred, na kateri je ležal, in ga vrgli v Ren enako kakor Husovega.

Tako sta umrla zvesta nosilca svetlobe. Toda luč resnice, ki sta jo oznanjala - luč njunega pogumnega vzora - ni ugasnila. Če bi ljudem uspelo ustaviti sonce na njegovi poti, bi lahko preprečili tudi jutranjo zarjo, ki se je pojavila nad svetom.

Husov sežig je na Češkem vnel ogenj ogorčenja in groze. Vse ljudstvo je čutilo, da je bil reformator žrtev zlobe duhovništva in cesarjeve nezvestobe. O njem so govorili kot o zvestem nosilcu resnice. Zbor, ki ga je obsodil na smrt, so razglasili za krivca njegovega umora. Njegovi nauki so sedaj vzbujali še večjo pozornost. Papež je z odlokom obsodil Wyclifove spise na sežig, vendar so jih nekaj obvarovali pred uničenjem. Sedaj so jih proučevali skupaj s Svetim pismom ali njegovimi odlomki. Mnogi so na ta način sprejeli reformirano vero.

Husovi morilci niso mogli mirno stati in opazovati zmago njegovega dela. Papež in cesar sta združila svoje moči, da bi uničila gibanje. Sigismundova vojska je napadla Češko.

Vendar je vstal novi rešitelj - Jan Žižka, ki je postal vodja Čehov. Kljub temu da je kmalu po začetku vojne popolnoma oslepel, je bil eden najslavnejših vojskovodij svojega časa. Čehi so zaupali v Božjo pomoč in verjeli v pravičnost svojega poslanstva. Uprli so se najmočnejšim vojskam, ki so se dvignile zoper njih. Cesar je večkrat napadel Češko s svežimi močmi, vendar je vedno doživel poraz. Husiti so

premagali smrtni strah, in nihče se jim ni mogel zoperstaviti. Nekaj let po začetku vojne je pogumni Žiška umrl. Zamenjal ga je Prokop, ki je bil prav tako pogumen in vešč vodja; v nekaterih ozirih je bil celo sposobnejši.

Ko so češki sovražniki slišali za smrt slepega vojskovodja, so domnevali, da je nastopil primeren čas za povrnitev vsega, kar so prej izgubili. Papež je napovedal križarsko vojno zoper husite. Velike vojske so znova udarile na Češko, vendar so doživele strašen poraz.

Pozneje je bil organiziran še en križarski pohod. V vseh evropskih katoliških državah so zbirali denar, orožje in ljudi.

Množice so drvele pod papeževo zastavo v prepričanju, da bo krivoversko husitstvo dokončno uničeno. Vdrli so na Češko z vero v gotovo zmago. Ljudstvo se je zbralo, da bi jih zavrnilo. Dve vojski sta se približevali druga drugi, dokler ju nazadnje ni ločevala samo še reka. "Križarjev je bilo po številu mnogo več, vendar niso prestopili reke in začeli boj s husiti, zaradi česar so prišli tako daleč, temveč so mirno in v osupli tišini stali pred bojevniki." Tedaj jih je na lepem prevzel skrivnosten strah. Brez kakršnega koli napada nanje se je ta močna vojska razpršila in razblinila, kakor da jo je porazila nevidna moč.

Veliko število so jih pobili husiti, ki so preganjali begunce. Zmagovalci so si pridobili velik plen, tako da je vojna Čehe obogatila, namesto da bi jih osiromašila.

Nekaj let pozneje je novi papež znova začel križarsko vojno. Tudi sedaj so kakor za prejšnje križarske pohode zbirali množice ljudi in sredstva iz evropskih katoliških držav. Tistim, ki bodo sodelovali v tem nevarnem boju, so obljubili velike prednosti. Vsakemu križarju bodo odpuščena najpodlejša hudodelstva. Vse, ki bi padli v vojni, čaka velika nagrada v nebesih, preživeli pa bodo prejeli čast in bogastvo na

bojišču. Velika vojska je zopet prestopila mejo in napadla Češko. Husiti so se umaknili pred njo in zvabili sovražnika v notranjost dežele. Že so mislili, da so zmagali, ko se je naenkrat Prokopova vojska ustavila. Obrnila se je proti sovražniku in ga začela napadati.

Križarji so spoznali svojo napako. Ostali so v taboru in pričakovali napad. Slišali so glas bližajoče se vojske. Še preden so zagledali husite, je med njimi ponovno nastal preplah. Knezi, vojskovodje in vojaki so odvrgli orožje in bežali na vse strani. Papežev poslanec, ki je bil vodja pohoda, je zaman poskušal zbrati svojo prestrašeno in razpuščeno vojsko. Kljub vsem naporom je na koncu tudi njega

potegnil za seboj val beguncev. Poraz je bil popoln. Zopet je bogat plen padel v roke zmagovalcev.

Tako je že drugič brez enega samega udarca pobegnila pred majhnim in slabotnim narodom cela vojska, ki so jo poslali najmočnejši evropski narodi, sestavljena iz pogumnih bojaželjnih ljudi, dobro izurjenih in oboroženih za boj. Znova se je razodela Božja moč. Napadalce je premagal nadnaraven strah. On, ki je uničil faraonovo vojsko v Rdečem morju, pognal v beg Midjance pred Gideonom in njegovimi tristo možmi, v eni noči onesposobil ošabne Asirce, je sedaj znova posredoval, da bi

uničil napadalčevo moč. “Trepotali bodo od strahu tam, kjer ni vzroka za strah. Zakaj Bog raztrese kosti tvojih oblegovalcev, osramočeni bodo, ker jih je Bog zavrgel.” (Ps 53,6 EKU)

Ker so cerkveni voditelji izgubili upanje v zmago s silo, so se zatekli k diplomaciji. Končno je prišlo do sporazuma, ki je dajal Čehom navidezno svobodo vesti, vendar jih je zapeljal pod papeževo oblast. Čehi so podali štiri točke kot pogoj za mir z Rimom: svobodno oznanjevanje Svetega pisma; pravica vseh vernih do kruha in vina pri maši in opravljanje bogoslužja v maternem jeziku;

izključitev duhovništva iz vseh posvetnih služb in oblasti; enaka odgovornost za hudodelstva pred sodiščem za duhovnike in za navadne ljudi. Predstavniki papeževe oblasti “so končno privolili, da sprejmejo in podpišejo te štiri pogoje, vendar so zahtevali, da pravica razlaganja tega sporazuma pripada njim, torej koncilu oziroma papežu in kralju”. Na tem temelju je bil sprejet sporazum. Tako je Rim s hinavstvom in spretnostjo dobil to, česar ni mogel izbojevati s silo. Z lastnim pojasnjevanjem Svetega pisma in pridobljeno pravico do razlage češkega dogovora je lahko po mili volji spreminjal njihov smisel.

Čehi so spoznali, da je njihova svoboda izdana, zato jih mnogo ni privolilo v podpis dogovora. Nastal je razdor in ločitev, kar je pripeljalo do sporov in prelivanja krvi med njimi samimi. V tem medsebojnem boju je padel plemeniti Prokop, z njim pa je propadla tudi češka svoboda.

Sigismund, Husov in Jeronimov izdajalec, je sedaj postal češki kralj. Kljub svoji zaobljubi, da bo varoval pravice države, se je trudil vzpostaviti papeževo oblast. Vendar mu je trud za ugajanje Rimu zelo malo koristil. V svojih zadnjih dvajsetih letih je bil

izpostavljen številnim mukam in nevarnostim. Dolgotrajno in brezuspešno vojskovanje je izčrpalo njegove vojake in izpraznilo blagajne. Po enoletnem vladanju je umrl, zapustil svoje kraljestvo na robu državljanske vojne, naslednikom pa ime, zaznamovano s sramoto.

Vstaje, boji in prelivanja krvi so se še na-daljevali. Češka je trpela zaradi notranjih nemirov in napadov od zunaj. Kdor je ostal zvest evangeliju, je bil izpostavljen krvavemu preganjanju.

Zaradi sporazuma z Rimom in njihovih zmot je nastala posebna cerkev.

Organizirali so jo tisti, ki so ostali zvesti stari veri. Poimenovali so jo Združeni bratje. S tem dejanjem so si naprtili prekletstvo vseh stanov, a njihova odločnost je ostala neomajna. Kljub temu, da so bili prisiljeni iskati zatočišče v gozdovih in votlinah, so se zbirali, da bi brali Božjo besedo in molili Boga.

Svoje poslance so na skrivaj pošiljali v druge države. Od njih so zvedeli, da “obstajajo posamezni sledilci resnice v raznih mestih, kjer so prav tako izpostavljeni preganjanju. Sredi Alp pa je stara cerkev, utemeljena na Svetem pismu, ki se je kakor druge uprla rimski pokvarjenosti.” To novico so sprejeli z

velikim veseljem in si začeli dopisovati z valdenžanskimi kristjani.

Čehi so ostali zvesti evangeliju. V času temačnega preganjanja so upirali oči k ne-besom in pričakovali prva znamenja jutra. “Njihova kocka je padla ob hudem času ... Vendar so se spominjali Husovih besed, ki jih je pozneje ponovil Jeronim: ‘Mora miniti celo stoletje, preden bo zasvital dan.’ Te besede so bile za husite to, kar so bile Jožefove besede za dvanajst plemen v času njihove sužnosti: ‘Jaz bom umrl. Bog pa vas bo gotovo popeljal iz te dežele.’” 26
“Zadnja leta XV. stoletja pričajo o počasnem, a vztrajnem naraščanju

števila cerkev Združenih bratov. Čeprav so bili časi vse prej kot spokojni, so vendarle tu in tam uživali mir. Na začetku XVI. stoletja so imeli na Češkem in Moravskem že okoli dvesto cerkva.”
“Toliko je bilo tistih, ki so se rešili pred uničujočim besom ognja in meča ter so lahko videli, kako se svita dan, ki ga je napovedal Hus.” .

Poglavje 7—Lutrova ločitev od Rima

Martin Luter je stal na čelu tistih, ki so bili poklicani popeljati cerkev iz teme papeštva v luč pristne vere. Bil je goreč, navdušen in pobožen. Bal se je samo Boga, za temelj vere pa je priznaval samo Sveto pismo. Vse to je bilo več kot dobrodošlo za tisti čas. Po Lutru je Bog opravil veliko prenovo cerkve in razsvetlil svet.

Bil je revež kakor vsi prvi glasniki evangelija. Svoja prva leta je preživel v skromnem domu nemškega kmeta. Njegov oče je bil rudar. Z vsakdanjim napornim delom je omogočal sinu

šolanje. Hotel je namreč, da bi postal odvetnik; Bog pa je sklenil, da bo zidar velikega templja, ki se je počasi postavljaj skozi stoletja. Naporno življenje, odpovedovanja in stroga disciplina so bile šola, v kateri je Neskončna modrost pripravljala Lutra za pomembno poslanstvo njegovega življenja.

Lutrov oče je bil človek močnega in delovnega uma. Bil je krepkega značaja, pošten, odločen in iskren. Vedno je bil zvest svojim dolžnostim, saj jih je opravljal ne glede na vse. Njegov zdrav razum je nezaupljivo gledal na meniško življenje. Zato je bil zelo ogorčen, ko je

njegov sin odšel v samostan brez njegovega dovoljenja. Po dveh letih se je oče spravil s sinom, vendar ni spremenil mnenja.

Lutrova starša sta posvečala veliko pozornost vzgoji in izobrazbi svojih otrok. Prizadevala sta si, da bi poznali Boga in opravljali krščanske dolžnosti. Luter je pogosto slišal očeta v molitvah prositi, da bi se njegov sin spominjal Božjega imena in nekega dne delal za napredek resnice. Njegova starša sta izkoriščala sleherno priložnost, ki jima jo je dopuščalo njuno življenje naporenega dela, za moralni in umski napredek. Z resnimi in vztrajnimi

napori sta pripravljala otroke za pobožno in koristno življenje. V svoji odločnosti in trdnosti sta včasih pokazala preveliko strogost. Toda tudi sam reformator je prej odobral, kakor pa obsojal njuno disciplino, čeprav se je zavedal, da včasih ravnata napačno.

Luter je zgodaj začel hoditi v šolo. Tam so z njim ravnali zelo grobo, skoraj surovo. Revščina njegovih staršev je bila tako velika, da je zapustil dom. Šolo je začel obiskovati v drugem kraju.

Prisiljen je bil peti od vrat do vrat, da si je zaslužil za hrano, a vendar je pogosto trpel lakoto. Temačna in praznoverna pojmovanja o veri, ki so tedaj

prevladovala, so ga napolnjevala s strahom. Zvečer se je ulegel z žalostnim srcem in s strahom gledal v temno prihodnost. Zadrhtel je, ko je pomislil na Boga. Zanj je bil strog, neizprosen sodnik in surov tiran, a nikakor ljubezniv Oče.

Kljub pogostemu in velikemu malodušju je odločno hrepenel po višjem moralnem in duhovnem idealu, ki ga je zelo privlačil. Bil je željan znanja: Površne in samo na videz lepe stvari ga niso zanimale. Njegov resen in praktičen duh je raje iskal to, kar je trajno in koristno.

Ko je z osemnajstimi leti stopil na er-furtsko vseučilišče, je bil njegov položaj ugodnejši, možnosti za prihodnost pa svetlejše kakor prejšnja leta. Ker sta si njegova starša z delom in varčnostjo za-gotovili sredstva za življenje, sta lahko tudi njemu nudila vso potrebno pomoč. Vpliv razumnih prijateljev je nekoliko ublažil mračen vtis njegove prejšnje vzgoje. Luter je sedaj začel goreče preiskovati dela dobrih piscev, bogatil svoj um z njihovimi najboljšimi mislimi in si prisvajal modrost mislecev. Že takrat, ko je imel za učitelje suroveže, je dajal upanje, da se bo nekoč izkazal. Sedaj se je v ugodnih razmerah njegov um hitro

razvijal. Dober spomin, živa domišljija, zdravo razsojanje in neutrudno delo so ga kmalu postavili v prvo vrsto med vrstniki. Šola mu je pomagala umsko dozoreti. V njem je prebudila duhovno aktivnost in bistrournost, kar ga je pripravilo za poznejši življenjski boj.

Lutrovo srce je napolnjeval Gospodov strah. Usposabljal ga je, da je trdno vztrajal v namenih in ga v globoki ponižnosti vodil pred Boga. Nепrestano je čutil svojo odvisnost od Božje pomoči. Vsak dan je začel z molitvijo. Njegovo srce je nепrestano prosilo za vodstvo in pomoč. Imel je navado reči: “Dobra

molitev pomeni več kakor pol
proučevanja.”

Nekoč je pregledoval knjige v
vseučiliščni knjižnici in našel latinsko
Sveto pismo. Nikoli prej ni videl takšne
knjige; sploh ni vedel, da obstaja. Pred
tem je poslušal le dele iz evangelijev in
listov, ki so jih brali ljudstvu pri javnih
bogoslужjih. Mislil je, da je to celotno
Sveto pismo. Sedaj je prvič videl Božjo
besedo. S strahom in občudovanjem je
prelistaval njene svete strani. Srce mu je
zadrhtelo in pospešil se mu je utrip. Bral
je besede življenja. Za trenutek je obstal
in vzkliknil: “O, da bi mi Bog dal eno
takšno knjigo!” Nebeški angeli so bili

ob njem, žarki luči z Božjega prestola pa so njegovemu razumu razodevali zaklad resnice. Vedno se je bal, da bo razžalostil Boga. Spoznanje o njegovi osebni grešnosti je bilo sedaj globlje kot kdajkoli prej.

Iskreno hrepenenje, da bi se osvobodil grehov in spravil z Bogom, ga je spodbudilo, da je stopil v samostan in se posvetil redovniškemu življenju. Tam je moral opravljati najnižja in najtežja dela ter beračiti od hiše do hiše. Bil je v letih, ko si človek želi, da ga spoštujejo in cenijo, ta poniževalna dela pa so žalila njegova prirojena čustva. Vendar je potrpežljivo prenašal ponižanje, ker je

verjel, da je to potrebno zaradi njegovih grehov.

Luter je izkoriščal za proučevanje vsak trenutek, ki si ga je lahko vzel od svojih vsakdanjih opravil; odpovedoval se je spanju in celo skromnim obrokom. Bolj kakor vsega drugega se je veselil proučevanja Božje besede. Našel je Sveto pismo, ki je bilo z verigo priklenjeno k samostanskemu zidu. Pogosto je odhajal na ta prostor. Postajal je vse bolj vznemirjen zaradi svojih grehov, zato si je prizadeval doseči odpuščanje in mir z lastnimi deli. Vodil je najstrožje življenje. S postom, nespanjem in bičanjem samega sebe si je

prizadeval premagati hudobna nagnjenja svoje narave, katerih ga meniško življenje ni moglo rešiti. Ni se izogibal nikakršni žrtvi. Želel si je čisto srce, da bi lahko opravičen stopil pred Boga. Pozneje je zapisal; "Resnično sem bil pobožen menih. Ne da se opisati, kako strogo sem izpolnjeval pravila svojega reda. Če bi kdaj kakšen redovnik lahko dobil nebesa na podlagi meniških del, potem bi jaz gotovo imel pravico do tega. ... Vztrajanje v mučenju me je vodilo v zanesljivo smrt."

Posledica njegovega puščavništva in mučenja je bila, da je izgubil moč in zbolel za krči, od katerih nikoli več ni popolnoma okreval. Kljub vsem

naporom njegova trpeča duša ni našla olajšanja. To ga je privedlo na rob obupa.

Ko se mu je zdelo, da je vse izgubljeno, mu je Bog podaril prijatelja in pomočnika. Pobožni Staupitz je Božjo Besedo odprl Lutrovemu umu. Svetoval mu je, naj odvrne pogled s samega sebe, preneha razmišljati o neskončni kazni zaradi teptanja Božjih zapovedi in gleda na Jezusa, svojega Zveličarja, ki odpušča grehe. "Namesto da se mučiš zaradi svojih grehov, se predaj Odrešeniku. Zaupaj vanj, v pravičnost njegovega življenja in spravo po njegovi smrti. ... Poslušaj Božjega Sina. Postal je človek,

da bi te prepričal o božanski milosti. Ljubi njega, ki te je prvi ljubil.” Tako je govoril ta poslanec milosti. Njegove besede so naredile na Lutru globok vtis. Po dolgih bojih proti ukoreninjenim zmotam je bil slednjič sposoben razumeti resnico, v njegovi vznemirjeni duši pa je zavladal mir.

Luter je bil posvečen za duhovnika. Iz samostana so ga povabili na wittenberško vseučilišče, da bi zasedel katedro profesorja. Tam se je posvetil proučevanju Svetega pisma v izvirnih jezikih. Začel je predavati o Svetem pismu. Množici navdušenih poslušalcev je razlagal psalme, evangelije in liste.

Staupitz, njegov prijatelj in predstojnik samostana, mu je svetoval, naj stopi na prižnico in oznanja Božjo besedo. Luter se je obotavljal, saj se ni imel za vrednega, da bi ljudstvu pridigal v Kristusovem imenu. Šele po daljšem upiranju je popustil prijateljevim prošnjam. Bil je že spreten v poznanju Svetega pisma in Božja milost je počivala na njem. Njegova zgovornost je navduševala poslušalce; jasnost in moč, s katerima je podajal resnico, sta prepričevali njihov razum, njegova pobožnost pa je osvajala njihova srca.

Luter je bil še vedno vdan sin papeške cerkve in ni niti pomislil, da bi sploh

kdaj bil kaj drugega. Božja previdnost mu je dala priložnost obiskati Rim. Potoval je peš, prenočeval pa je po samostanih. Začuden je bil nad bogastvom, sijajem in razkošjem nekega italijanskega samostana. Tamkajšnji redovniki so bili preskrbljeni z dohodki s kneževin. Živeli so v veličastnih stanovanjih, se oblačili v sijajne in drage obleke ter obedovali za razkošno mizo. Luter je z bolečino v srcu primerjal te prizore s svojim življenjem samoodpovedi in naporenega dela. Bil je zaskrbljen in zmeden.

Naposled je v daljavi zagledal mesto na sedmih gričih. Globoko ganjen je padel

na tla in vzkliknil: "Pozdravljam te, sveti Rim!" Po prihodu je obiskoval cerkve, poslušal čudne zgodbe, ki so jih ponavljali duhovniki in redovniki, ter opravljaj vse predpisane obrede. Vsepovsod je videl prizore, ki so ga navdajali z osuplostjo in grozo. Videl je, da krivičnost vlada v vseh duhovniških slojih. Poslušal je nespodobne šale višjih duhovnikov in se zgražal nad njihovo strašno brezbožnostjo, ki so jo kazali celo med mašo. Med duhovniki in meščani je videl potratnost in razuzdanost. Kamor koli se je obrnil, povsod je naletel na brezbožnost namesto na svetost. Pozneje je napisal: "Nihče si niti zamisliti ne more, kakšni

grehi in kakšna brezbožna dejanja se delajo v Rimu. Človek mora to videti in slišati, da bi lahko verjel. Zato nekateri upravičeno pravijo: 'Če obstaja pekel, potem je Rim postavljen na njem; to je brezno, iz katerega prihajajo vsi grehi.'

Takrat izdan papežev odlok je obljubljal odpuščanje grehov vsem, ki bi na kolenih splezali na vrh Pilatovih stopnic. Trdilo se je, da je po njih hodil naš Zveličar, ko je šel iz rimske sodne palače; na čudežen način naj bi bile prenesene iz Jeruzalema v Rim. Luter je nekega dne pobožno plezal po njih. Na enkrat je zaslišal gromu podoben glas, ki mu je dejal: "A pravičnik bo živel iz

vere.” (Rim 1,17) Takoj je skočil na noge. Osramočen in začuden je zapustil ta kraj. Te besede nikoli niso izgubile vpliva na njegovo dušo. Od tedaj je razumel jasneje kakor kdaj prej zmoto o zanašanju na človeška dejanja za zagotovitev zveličanja. Spoznal je, kako potrebno je verovati v Kristusove zasluge. Njegove oči so se odprle. Nikoli več ni bil slep za zmote papeštva. Ko je obrnil svoj pogled od Rima, je od njega obrnil tudi svoje srce. Od takrat je to ločevanje postajalo vse večje, dokler končno ni pretrgal sleherne zveze s papeško cerkvijo.

Po vrnitvi iz Rima je dobil na vseučilišču v Wittenbergu diplomo doktorja teologije. Sedaj se je lahko kakor še nikoli doslej posvetil proučevanju Svetega pisma, ki ga je tako ljubil. Slovesno je prisegel, da bo vse dni svojega življenja pazljivo proučeval in zvesto oznanjal Božjo besedo, ne pa papeških nauk in zgodb. Luter ni bil več navaden redovnik ali profesor, temveč pooblaščen glasnik Svetega pisma. Bil je poklican k pastirjevanju Božje črede, ki je bila lačna in žejna resnice. Odločno je izjavil, da kristjanom ni treba sprejemati drugih nauk, temveč samo tiste, ki so utemeljeni na svetopisemski

veljavi. S temi besedami, ki so vsebovale glavno načelo reformacije, je udaril ob temelj papeške oblasti.

Luter je videl, da je nevarno poviševati človeške teorije nad Božjo besedo.

Neustrašno je napadel preračunljivo nezvestobo učenjakov. Nasprotoval je njihovi filozofiji in teologiji, ki sta imeli tako dolgo prevladujoč vpliv na ljudstvo. Njihova poučevanja je razglasil za nekoristna in škodljiva.

Prizadeval si je misli svojih poslušalcev preusmeriti z lažnih sklepov filozofov in teologov k večnim resnicam, ki jih podajajo preroki in apostoli.

Žejnim množicam, ki so ga pozorno poslušale, je prinašal dragoceno sporočilo. Nikoli prej niso slišale takšnega nauka. Veselo sporočilo o Zveličarjevi ljubezni, o zanesljivosti odpuščanja in miru po njegovi preleti krvi je razveselilo srca ter prebudilo v njih nesmrtno upanje. V Wittenbergu je zagorela luč. Njeni žarki so prišli do najbolj oddaljenih krajev zemlje in bodo sijali vse do konca sveta.

Toda luč in tema se ne prenašata. Med resnico in zmoto je nespravljiv spopad. Braniti in zagovarjati eno pomeni napadati in uničevati drugo. Sam Zveličar je rekel: "Nisem prišel, da

prinesem mir, ampak meč.” (Mt 10,34)
Nekaj let po začetku reformacije je Luter rekel: “Bog me ne samo vodi, ampak me celo priganja naprej. Nosi me. Nisem sam svoj gospodar. Hrepenim po mirnem življenju, vendar sem sredi vstaj in revolucij.” Tako je bil Luter pozvan k spopadu.

Rimska cerkev je trgovala z Božjo milostjo. Poleg oltarjev so bile postavljene menjalniške mize, po zraku pa so odmevali vzkliki kupcev in prodajalcev. (Mt 21,12) Papež je dopustil javno prodajanje odpustkov za grehe pod pretvezo, da se zbirajo prispevki za gradnjo cerkve svetega Petra v Rimu. Z

denarjem za hudodelstva se je postavljaj tempelj Bogu, njegov temelj pa je bila krivičnost! Ravno sredstva, ki jih je Rim uporabljal za svoje poveličanje, so povzročila smrtni udarec njegovi moči in velikosti. Prodajanje odpustkov je zbudilo enega najodločnejših in najuspešnejših papeških nasprotnikov. Izzvalo je spopad, ki je zatresel papežev prestol in potresel trojno krono na pontifeksovi glavi.

Uradnik Tetzel je bil v Nemčiji določen za prodajo odpustkov. Obtožili so ga za najpodlejša hudodelstva zoper družbo in Božje zapovedi, a se je zasluženi kazni izognil. Postal je zastopnik

papeževih koristoljubnih in nevestnih načrtov. Z veliko drznostjo je ponavljal najbolj očitne laži in pripovedoval čudne zgodbe, da bi zapeljeval nepoučene in praznoverne ljudi. Če bi imeli Božjo besedo, ne bi bili tako zlahka prevarani. Toda Sveto pismo je bilo zanje prepovedano. Papež jih je držal pod svojim nadzorom, da bi povečal moč in bogastvo častihlepnih vodij.”

Ko je Tetzl prišel v kakšno mesto, je pred njim šel glasnik in oznanjal: “Milost Boga in svetega očeta je pred vašimi vrati.” Ljudstvo je pozdravljalo bogokletnega hinavca, kakor da je sam Bog iz nebes stopil mednje. V cerkvi je

bila odprta nizkotna trgovina, Tetzel pa je povečeval prodajanje odpustkov kot najdragocenejši Božji dar. Govoril je, “da jim bodo na podlagi njegovih potrdil o kupljenem odpustku odpuščeni vsi grehi, celo tisti, ki jih še niso storili; pri tem pa spokorjenje ni nujno potrebno”. Še več, poslušalce je prepričeval, da imajo odpustki moč rešiti žive in tudi mrtve, saj v istem trenutku, ko na dnu njegove skrinjice zažvenketa kovanec za določeno dušo, ta preide iz vic v nebesa.

Ko je čarovnik Simon ponudil apostolom denar, da bi dobil oblast delati čudeže, mu je Peter odgovoril: “Pojdi v pogubo, ti in tvoj denar, če

misliš, da si Božji dar lahko kupiš z denarjem!” (Apd 8,20) Toda Tetzlovo ponudbo so mnogi željno sprejeli. Zlato in srebro sta se stekala v njegovo blagajno. Za denar ponujeno zveličanje je bilo bolj iskano od tistega, za katero je bilo potrebno spokorjenje, vera in moč za premagovanje grehov.(h)

Nauk o odpustkih je naletel na odpor izobraženih in pobožnih ljudi v rimski cerkvi. Mnogo jih ni verjelo trditvam, ki so nasprotovale razumu in Božjemu razodetju. Noben škof si ni upal dvigniti glasu proti tej krivični trgovini; čutila sta se zmedenost in vznemirjenje.

Mnogi so se nestrpno spraševali, kaj bo Bog naredil za očiščenje svoje cerkve.

Luter je bil še vedno najstrožji katoličan. Kljub temu je bil zgrožen nad bogokletnimi dejanji trgovcev z odpustki. Mnogi njegovi farani so kupili potrdila o odpuščanju. Kmalu so začeli prihajati k svojemu duhovnemu pastirju izpovedovat razne grehe in prosit za odvezo. Vendar tega niso storili zaradi spokorjenja ali želje po boljšem življenju temveč zaradi kupljenih odpustkov. Luter jim ni hotel dati odveze. Opozoril jih je, da bodo pogubljeni zaradi svojih grehov, če se ne bodo spokorili in poboljšali življenja. Vznemirjeni so se

vrnili k Tetzlu in mu povedali, da njihov spovednik zavrača njegova potrdila. Nekateri so bili celo tako pogumni, da so zahtevali vračilo denarja. To je meniha razjezilo. Izrekel je najstrašnejša prekletstva, na javnem trgu pa je ukazal prižgati ogenj in dejal, "da je dobil od papeža oblast sežgati kot krivoverce vse, ki si bodo upali nasprotovati njegovim svetim odpustkom".

Tedaj je Luter odločno začel svoje delo kot borec za resnico. Njegov glas je donel s prižnice kot resen in slovesen opomin. Prikazoval je ljudstvu odvratnost greha in učil, da človek s svojimi dejanji ne more zmanjšati svoje

krivde ali se izogniti kazni. Zveličanje je možno samo s spokorjenjem pred Bogom in vero v Kristusa. Božje milosti ni mogoče kupiti; je brezplačni Božji dar. Ljudstvu je svetoval, naj ne kupuje odpustkov, temveč naj z vero gleda na križanega Odrešenika. Pripovedoval jim je svoje boleče doživetje, ko si je zaman poskušal zagotoviti zveličanje s poniževanjem in pokoro. Prepričeval je svoje poslušalce, da je našel mir in veselje šele tedaj, ko je odvrnil svoj pogled s sebe in začel verovati v Kristusa.

Ker pa je Tetzel nadaljeval s svojo trgovino in širil brezbožne trditve, se je

Luter odločil odločno nastopiti proti drznim zlorabam. Kmalu je za to dobil priložnost. Dvorna cerkev v Wittenbergu je imela mnogo relikvij, ki so jih ob določenih prazničnih dneh razstavili pred ljudstvo. Kdor je takrat obiskal cerkev in se spovedal, si je zagotovil popolno odpuščanje grehov. Zato se je ljudstvo v teh dneh množično zatekalo tja. Približeval se je eden največjih praznikov, praznik vseh svetih. Na dan pred tem praznikom se je Luter pridružil tistim, ki so šli v cerkev. Na cerkvena vrata je pribil seznam, ki je vseboval 95 tez zoper nauk o odpustkih. Izjavil je, da jih je pripravljen naslednji dan na vseučilišču zagovarjati pred

vsemi, ki menijo, da so jih sposobni izpodbijati.

Njegove teze so pritegnile vsesplošno pozornost. Ljudstvo jih je bralo in ponovno bralo ter jih vsepovsod ponavljalo. Po vsem mestu in na vseučilišču je nastalo veliko vznemirjenje. Teze so pokazale, da pravica odpuščanja grehov in osvobajanja od kazni nikoli ni bila dana niti papežu niti kateremu koli človeku. Prodajanje odpustkov je zgolj komedija, sredstvo, da se iz naroda izmami denar in izkoristi njegova lahkovernost. Je Satanova zvijača, s katero zapeljuje ljudi, ki verujejo njegovim lažnim

obljubam. Luter je tudi razkril, da je Kristusov evangelij najdragocenejši cerkveni zaklad. V njem je razodeta Božja milost, ki se daje brezplačno vsakomur, kdor prosi zanjo s spokorjenjem in vero.

Lutrove teze so pozivale k razpravi, vendar nihče ni imel poguma sprejeti tega izziva. V nekaj dneh so se razširile po vsej Nemčiji, v nekaj tednih pa so odmevale po vsem krščanskem svetu. Mnogi pobožni katoličani, ki so v cerkvi videli krivičnost in jo obsojali, a niso vedeli, kako naj jo zaustavijo, so jih brali z velikim veseljem. Priznavali so, da po njih govori Božji glas. Čutili so, da je

Gospod usmiljeno iztegnil svojo roko in zadržal poplavo pokvarjenosti, ki je izvirala iz Rima. Knezi in poglavarji so se na skrivaj veselili. Končno bo ustavljena drzna moč, ki je trdila, da nihče ne sme ugovarjati njenim odločitvam.

Toda mnogi, ki so ljubili greh in prazno-verje, so se prestrašili, saj so bila razkrinkana slepila, ki so pomirjala njihov strah. Delo zvijačnih duhovnikov, ki so odobraval prestopke, je bilo ovirano. Videli so, da njihovim dohodkom preti nevarnost, zato so se združili, da bi obranili svoje trditve. Reformator se je moral bojevati proti

hudim tožnikom. Nekateri so ga obtožili, da dela naglo in nepremišljeno. Drugi so trdili, da ga ne vodi Bog, temveč dela po spodbudi svoje ošabnosti in predrznosti. On pa jim je odgovoril: "Splošno znano je, da imajo človeka, ki poda kakšno novo misel, za ošabnega ali celo za začetnika prepira. ... Zakaj so bili Kristus in vsi mučenci obsojeni na smrt? Ker se je zdelo, da ošabno prezirajo modrost svojega časa in širijo novosti, ne da bi ponižno vprašali za nasvet predstavnike starih nazorov."

Potem je dodal: "Ničesar, kar delam, ne želim delati po človeški modrosti,

temveč po Božjem nasvetu. Kdo bo ustavil to delo, če je od Boga? Kdo ga lahko pospeši, če ni od njega? Naj ne bo ne moja ne njihova ne naša, temveč tvoja volja, o sveti Oče, ki si v nebesih!”

Čeprav je Luter začel to delo po spodbudi Svetega Duha, ga vendar ni mogel nadaljevati brez hudih spopadov. Očitki njegovih sovražnikov, napačno predstavljanje njegovih namenov, nepravilne in zlobne pripombe na račun njegovega značaja in njegovih spodbud so se zagnale vanj kakor poplava in niso ostale brez uspeha. Upal je, da se mu bodo ljudski voditelji v cerkvi in šolah prostovoljno pridružili v prizadevanjih

za reformo. Spodbudne besede pomembnih osebnosti so ga razveseljevale in mu vlivale upanje. Že je videl svetlejšo jutranjo zarjo za cerkev. Toda ohrabritve so se sprevrgle v očitke in obtožbe. Mnogi cerkveni in državni visoki dostojanstveniki so bili prepričani o resničnosti njegovih tez. Kmalu pa so dojeli, da bi njihov sprejem povzročil velike spremembe. Razsvetliti in reformirati ljudstvo bi pomenilo spodkopati rimsko veljavo in uničiti vire, ki se iztekajo v njegove zakladnice. To bi zmanjšalo potratnost in razkošnost papeških vodij. Če bi ljudje mislili in delali kakor Jezusu odgovorna bitja in iskali zveličanje samo v njem, bi to tudi

pome-nilo uničenje pontifeksovega prestola in njegove veljave. Zato so zavrgli spoznanje, ki jim ga je ponujal Bog, in nasprotovali človeku, ki jim je z njim odprl oči. S tem so se uprli Kristusu in njegovi resnici.

Luter je zadrhtel ob misli da stoji sam nasproti najmogočnejšim zemeljskim močem. Včasih je podvomil o tem, ali ga pri upiranju cerkveni veljavi resnično vodi Bog. Pisal je: "Kdo sem jaz, da se upiram papeževemu veličanstvu, pred katerim ... trepetajo knezi in ves svet? ... Nihče ne ve, kako sem trpel v teh dveh letih in kakšni dvomi, celo obup, so me pogosto mučili." Vendar ni popolnoma

izgubil poguma. Ko mu je zmanjkalo človeške podpore, je gledal samo na Boga in se učil, da se popolnoma zanaša na njegovo vsemogočno desnico.

Luter je pisal prijatelju reformacije:
“Svetega pisma ni mogoče razumeti ne s proučevanjem ne z razumom. Tvoja prva dolžnost je, da začneš z molitvijo. Prosi Gospoda, naj ti po svoji veliki milosti da pravo razumevanje svoje besede. Ni drugega razlagalca Božje besede razen njenega pisca, ki je sam rekel: ‘Vsi bodo naučeni od Boga.’

Ničesar ne pričakuj od svojega truda, od svojega razuma; zaupaj edino v Boga in v vpliv njegovega Duha. Veruj besedam

človeka, ki je to doživel.” To je zelo pomemben nauk za vse, ki čutijo, da jih je Bog povabil, naj drugim oznanijo svečane resnice za ta čas. Te resnice bodo izzvale sovražstvo Satana in njih, ki so jim vseč njegove izmišljene zgodbe. V spopadu z močmi teme je potrebno mnogo več kakor moč razuma in človeška modrost.

Ko so se nasprotniki sklicevali na običaje ali izročilo, na papeževe izjave in oblast, je Luter odgovarjal s Svetim pismom, samo s Svetim pismom. V njem je našel zanje neovrgljive dokaze; zato so sužnji forma-lizma in praznoverja zahtevali njegovo kri, kakor

so zahtevali Kristusovo. "On je krivoverec!" so vpili rimski gorečniki. "Dovoliti takšnemu krivovercu živeti eno uro dlje, je največja izdaja cerkve. Takoj naj se zanj postavi grmada!" Vendar Luter ni postal tarča njihove jeze. Bog mu je določil delo, ki ga je moral opraviti, zato je poslal nebeške angele, da so ga ščitili. Mnogi, ki so od Lutra sprejeli dragoceno luč, so bili izpostavljeni Satanovi jezi in so zaradi resnice pogumno pretrpeli mučenje in smrt.

Lutrov nauk je po vsej Nemčiji pritegnil pozornost mislecev. Iz njegovih pridig in spisov so izvirali žarki luči, ki so

mnoge prebudili in razsvetlili. Živa vera je na-domestila mrtvi formalizem, v katerem je cerkev tako dolgo dremala. Ljudstvo je vse bolj opuščalo rimsko praznoverje. Predsodki so bili premagani. Božja beseda, s katero je Luter preizkušal vsak nauk in vsako trditev, je bila dvorezni meč, ki si je utiral pot v človeška srca. Povsod se je opažalo prebujenje in želja po duhovnem napredku. Povsod se je čutila takšna lakota in žeja po pravičnosti kakor že dolga stoletja ne. Oči ljudstva, ki so bile tako dolgo uprte v človeške obrede in pozemske posrednike, so se sedaj v spokorjenju in z vero obrnile na križanega Kristusa.

Veliko zanimanje za resnico je še bolj vznemirilo papeške predstavnike. Luter je dobil vabilo, naj pride v Rim odgovarjat na obtožbe zaradi krivoverstva. Ta ukaz je prestrašil njegove prijatelje. Dobro so vedeli, kakšna nevarnost mu preti v tem pokvarjenem mestu, ki je prelivalo kri Kristusovih učencev. Nasprotovali so nje-govemu odhodu v Rim in zahtevali, da ga zaslišijo v Nemčiji.

Predlog je bil sprejet. Papež je imenoval odposlanca, da bi zaslišal primer. V navodilih, ki jih je papež dal svojemu predstavniku, je bilo poudarjeno, da je

Luter že razglašen za krivoverca. Zato je bilo odposlancu ukazano, “naj ga brez obotavljanja toži in zapre”. Če bi se Luter upiral oblasti papeževega odposlanca ga je smel “preganjati v vseh krajih Nemčije, ga prekleti in izključiti vse njegove privrženice”. Papež je hotel popolnoma izkoreniniti to kugo krivoverstva. Poslancu je še naročil, naj razen kralja izključi vse, ne glede na njihovo državno in cerkveno dostojanstvo, ki ne bi bili pripravljene ujeti Lutera in njegovih pristašev ter jih izročiti rimskemu maščevanju.

Tukaj se je pokazal pravi duh papeštva. V vsem tem dokumentu ni niti trohice

kr-ščanskih načel niti samoumevne pravičnosti. Luter je bil zelo daleč od Rima in ni imel priložnosti razložiti ali braniti svoje stališče. Preden je bila njegova zadeva zaslišana, je bil razglašen za krivoverca. V enem dnevu so ga posvarili, obtožili, razsodili njegov primer in ga obsodili. Vse to je odločil tisti, ki se imenuje sveti oče, edina vrhovna in nezmotljiva veljava v cerkvi ali državi!

V tistem času, ko so bili Lutru najbolj potrebni prijateljski nasveti in ljubezen, je Bog poslal v Wittenberg Melanchthona. Bil je mlad, skromen, zadržanega vedenja in zdravega

razsojanja. Imel je veliko znanja in izrazit dar govora, ob tem pa čist in pošten značaj. S temi lastnostmi je pridobil splošno občudovanje in spoštovanje. Njegova plemenita narava ni bila nič manj izrazita od njegove sijajne nadarjenosti. Kmalu je postal resen učenec evangelija, Lutrov najzvestejši prijatelj in visoko cenjeni pomočnik. Njegova ljubeznivost, razumnost in natančnost so dopolnjevale Lutrov pogum in moč. Njuno sodelovanje je dalo reformaciji nov zagon in bilo za Lutra veliki vir ohrabritve.

Za prostor zaslišanja so izbrali Augsburg. Reformator se je tja podal peš. Nekateri so bili zelo zaskrbljeni za njegovo življenje, saj so se razširile grožnje, da ga bodo na poti prijeli in ubili. Prijatelji so ga prosili, naj se ne izpostavlja nevarnosti. Svetovali so mu, naj za nekaj časa odide iz Wittenberga in se zateče k ljudem, ki so ga bili pripravljene ščititi. Vendar ni hotel zavrnil odgovornosti, ki mu jo je zaupal Bog. Kljub burji, ki je besnela z vso močjo, se je čutil dolžnega braniti resnico. Govoril je: "Sem kakor Jeremija, vsem v spotiko; toda bolj mi pretijo sovražniki, večje je moje veselje. ... Mojo čast in moje dobro ime so že spravili na

slab glas. Ostaja mi samo moje ubogo telo; tudi to naj vzamejo. S tem mi bodo sicer skrajšali življenje za nekaj ur, duše pa mi ne morejo vzeti. Kdor želi svetu oznaniti Kristusovo besedo, mora biti ob vsakem času pripravljen umreti.”

Sporočilo o Lutrovem prihodu v Augsburg je papeževega poslanca navdalo z velikim zadovoljstvom. Uporni krivoverec, ki je zbudil pozornost skoraj vsega sveta, je bil sedaj v rimski oblasti. Papežev odposlanec se je odločil, da mu ne bo dovolil uiti iz rok. Reformator je bil brez jamstvenega pisma. Njegovi prijatelji so ga prosili, naj brez tega ne hodi nikamor; ukrenili

so vse, da bi mu ga priskrbeli od kralja. Odposlanec je načrtoval Lutra na vsak način prisiliti k odpovedi. Če mu ne bo uspelo, ga bo odpeljal v Rim okusit Husovo in Jeronimovo usodo. Zato je po svojih poslancih poskušal nagovoriti Lutra, naj pride predenj brez jamstvenega pisma z zaupanjem v njegovo milost. Luter je to odločno odklonil. Pred papeževega poslanca ni prišel, dokler ni dobil dokumenta, s katerim mu je kralj zagotovil svojo zaščito.

Katoličani pa so imeli pretkan načrt. Lutra so poskušali pridobiti z navidezno dobrosrčnostjo. Odposlanec se je

prijateljsko pogovarjal z njim, vendar je zahteval, da se brez pogojev podredi oblasti rimske cerkve in ovrže vse svoje teze brez dokazovanja ali kakršnega koli vprašanja. Ni mu bil še znan značaj človeka, s katerim je moral razpravljati. Luter je v svojem odgovoru poudaril, da spoštuje cerkev, svoje hrepenenje po resnici in je pripravljen odgovoriti na vse pripombe glede svojega nauka, ki ga je voljan podrediti odločitvam nekaterih vodilnih vseučilišč. Ni pa se bil pripravljen odpovedati svojemu nauku brez kakršnega koli dokaza, da je v zmoti, kar je zahteval papežev poslanec.

Od Lutra se je neprestano zahtevalo: "Zanikaj, zanikaj!" Reformator je dokazal, da je njegovo stališče utemeljeno na Svetem pismu. Odločno je izjavil, da se ne more odpovedati resnici. Odposlanec ni bil sposoben odgovoriti na Lutrove dokaze. Zasil ga je z očitki, se posmehoval in mu hkrati laskal; nizal je navedke izročil in pregovore cerkvenih očetov, ob vsem tem pa ni dovolil reformatorju priti do besede. Ko je bilo jasno, da je takšen pogovor neuspešen, je bilo Lutru nazadnje le dovoljeno, da odgovor poda pisno.

Pozneje je pisal svojemu prijatelju:
“Takšen način nasprotovanja daje dvojno korist. Prvič, kar je napisano, lahko presodijo tudi drugi ljudje. Drugič, tako se učinkovito vpliva na strah, če ne tudi na vest ošabnega in klepetavega tirana, ki bi sicer utegnil zmagati s svojim ukazovalnim glasom.”

Na naslednjem zasedanju je Luter jasno, jedrnato in mogočno razložil svoje nazore in jih podprl z mnogimi svetopisemskimi navedki. Ko je prebral svoj spis, ga je dal kardinalu. Ta ga je prezirljivo vrgel vstran in izjavil, da so to samo prazne besede in nebistveni navedki. Lutru so se sedaj odprle oči.

Znašel se je na sovražnikovem področju v spopadu z ošabnim kardinalom, ki je s cerkvenimi izročili in nauki popolnoma ovrigel njegove teze.

Ko je papežev odposlanec spoznal, da Lutrovih dokazov ni mogoče ovreči, je iz-gubil oblast nad seboj. Jezno je vzkliknil: “Zanikaj, ali pa te bom poslal v Rim. Stopiti boš moral pred sodnike, ki bodo prevzeli tvoj primer. Izključil bom iz cerkve tebe, tvoje sledilce in vse, ki ti pomagajo ali pa ti bodo pomagali.” Slednjič je izjavil z ošabnim in jeznim glasom: “Zanikaj! Ali pa mi več ne prihajaj pred oči!”

Reformator se je takoj umaknil s svojimi prijatelji, s čimer je dal jasno vedeti, da od njega ni mogoče pričakovati nikakršnega zanikanja. Tega kardinal ni pričakoval. Pričakoval je, da bo s strogostjo prisilil Lutra k pokornosti. Ostal je sam s svojimi somišljeniki. Nekaj časa je zbegano gledal zdaj enega, zdaj drugega. Bil je razočaran, saj ni pričakoval, da bodo njegovi načrti splavali po vodi.

Lutrovi napor pa so bili uspešni. Pri razpravi je bila navzoča množica ljudi. Lahko so primerjali ta dva človeka, presojali, kateri duh ju vodi, ter ugotavljali moč in resničnost njunih

stališč. Kako pomembna primerjava! Reformator je preprost, ponižen in odločen stal v Božji moči z resnico na svoji strani. Papeški predstavnik pa je domišljavo, drzno, ošabno in nerazumno, brez enega samega svetopisemskega dokaza glasno vpil: “Zanikaj! Ali pa te pošljem v Rim, kjer te bodo kaznovali!”

Kljub temu, da je imel Luter jamstveno pismo, so se predstavniki Rima zarotili, da ga bodo prijeli in zaprli. Lutrovi prijatelji so spoznali, da bi njegovo nadaljnje bivanje v Augsburgu bilo brez koristi. Z največjo previdnostjo in v največji tajnosti so organizirali vrnitev v

Wittenberg. Zato je Luter na konju in v spremstvu vodnika, ki mu ga je določil mestni načelnik, še pred svitom zapustil Augsburg. Poln temačnih slutenj se je podal na temne in tihe mestne ulice. Pozorni in kruti sovražniki so kovali načrt za njegovo uničenje. Ali se bo izognil nastavljenim pastem? Pred njim so bili trenutki strahu in resne molitve. Z vodnikom sta prišla do mestnega zidu. Zagledala sta majhna vrata, ki so se pred njima odprla; varno sta zapustila mesto. Zdaj sta begunca pohitela in preden je odposlanec zvedel za pobeg, je bil Luter že daleč zunaj dosega svojih preganjalcev. Satan in njegovi poslanci so bili premagani.

Človek, za katerega so menili, da ga imajo v svoji oblasti, je pobegnil kakor ptica iz ptičarjeve pasti.

Novica o Lutrovem pobegu je odposlanca presenetila in razjezila. Pričakoval je, da bo deležen pohvale za modrost in odločnost glede ravnanja s tem motilcem cerkve; toda njegovo upanje se je izjalovilo. V izbruhu jeze je napisal pismo volilnemu saškemu knezu Friedrichu. V njem je osramotil Lutra in zahteval, naj ga pošlje v Rim ali pa prežene s Saškega.

Luter je v svojo obrambo odgovoril, da je še vedno pripravljen najresneje

zanikati svoje nauke, če mu odposlanec ali papež iz Svetega pisma dokažeta njegove zmote in pokažeta, da se njegov nauk ne ujema z Božjo besedo. Izrazil je tudi svojo hvaležnost Bogu, ker ga je spoznal za vrednega trpeti v tako svetem delu.

Volilni knez je dotlej zelo slabo poznal reformatorjev nauk. Iskrenost, moč in jasnost Lutrovih besed so naredile nanj globok vtis. Odločil se je biti njegov zaščitnik, dokler ne bo dokazano, da se moti. V odgovor na odposlančevo zahtevo je napisal: "Ker se je doktor Martin Luter javil pred vami v Augsburgu, morate biti s tem

zadovoljni. Nismo pričakovali, da ga boste brez dokazov o njegovi zmoti prisilili k zanikanju. Nihče izmed učenih ljudi v moji kneževini me ni obvestil, da je Martinov nauk brezbožen, protikrščanski ali krivoverski." Knez tako ni hotel poslati Lutra v Rim niti ga pregnati iz svoje države.

Volilni knez je spoznal, da je družbena morala zelo padla. Potrebna je bila velika reforma. Dojel je, da je odveč vsak poskus zatiranja ali kaznovanja hudodelstva, če ljudje ne priznajo in se ne pokorijo Božjim zahtevam in ukazom razsvetljene vesti. Bilo mu je jasno, da si Luter prizadeva doseči ta cilj, zato se je

na skrivaj veselil, ker se je v cerkvi začel čutiti boljši vpliv.

Opazil je tudi, da ima Luter velik uspeh kot vseučiliščni profesor. Minilo je komaj leto, odkar je reformator pribil svoje teze na cerkvena vrata. Rim ni imel več toliko častilcev in ni dobival tolikšnih darov kakor poprej, kajti število romarjev, ki so ob prazniku vseh svetih obiskali cerkev, se je opazno zmanjšalo. Namesto njih so v Wittenberg prihajali drugi ljudje. To niso bili romarji, ki bi častili relikvije, temveč študentje, ki so polnili vseučiliščne dvorane. Niso prišli samo iz Nemčije, temveč tudi iz drugih držav, kajti

Lutrovi spisi so v njih vzbudili novo zanimanje za Sveto pismo. Ko so mladeniči prvič zagledali Wittenberg, “so dvignili roke k nebu in hvalili Boga, da je v tem mestu prižgal luč kakor v preteklosti na Sionu, da je svetila v najbolj oddaljene dežele”.

Luter je doslej zapustil le nekaj rimskih zmot. Ko pa je primerjal Sveto pismo s pa-peževimi odločitvami in ukazi, je osupnil. “Berem papeževe odloke,” je pisal Spalatinu, “in ... ti pravim, da ne vem, ali je papež sam antikrist ali njegov poslanec. Kako lažno je prikazan Kristus in kako je osramočen.” Kljub temu je bil Luter v tem času vdan rimski cerkvi in

niti ni razmišljal o tem, da bi se sploh kdaj ločil od nje.

Reformatorjevi spisi in njegov nauk so se razširili po vsem krščanskem svetu. Prispeli so v Švico in na Nizozemsko, posamezni izvodi pa so si utrli pot tudi v Francijo in Španijo. V Angliji je bil njegov nauk sprejet kot beseda življenja. Resnica se je razširila v Belgijo in Italijo. Tisoči so svoje duhovno mrtvilo nadomestili z veseljem in upanjem v življenje po veri. Rim se je vse bolj jezil zaradi Lutrovih napadov. Nekateri izmed njegovih najhujših nasprotnikov, celo nekateri profesorji katoliških vseučilišč, so dejali, da ne bi storil greha,

kdor bi ubil tega upornega meniha. Nekega dne se mu je približal tujec, ki je pod plaščem skrival pištolo. Vprašal ga je, zakaj povsod hodi sam. Luter je odvrnil: "Sem v Božjih rokah. On je moja moč in ščit. Kaj mi more napraviti človek?" Po teh besedah je tujec prebledel in pobegnil pred njim kakor pred navzočnostjo nebeških angelov.

Rim je želel uničiti Lutera, Bog pa je bil njegova obramba. Njegove nauke so poslušali povsod: "v kolibah in samostanih, v plemiških dvorih, na vseučiliščih in v kraljevskih palačah". Na vseh straneh so vstajali plemeniti ljudje in vzpodbujali njegovo delo.

Približno ob tem času je med branjem Husovih del ugotovil, da je češki reformator učil vzvišeno resnico o opravičenju z vero, ki jo je sam poudarjal in oznanjal. Tedaj je vzkliknil: "Vsi mi, Pavel, Avguštin in jaz, smo husiti, četudi se tega ne zavedamo!" In nadaljeval: "Bog bo zagotovo kaznoval svet zato, ker mu je bila resnica razodeta že pred sto leti, pa jo je sežgal!" Luter je v prošnji za reformacijo nemškemu kralju in plemstvu zapisal o papežu: "Strašno je gledati tistega, ki se ima za Kristusovega namestnika, in živi v večjem razkošju kakor sam kralj. Ali je s tem podoben revnemu Jezusu ali

ponižnemu Petru? Nekateri govorijo, da je on gospodar sveta! Toda Kristus, za čigar namestnika se ima, je rekel: 'Moje kraljestvo ni od tega sveta.' Ali je lahko namestnikova oblast večja od gospodarjeve? "

O vseučiliščih je napisal: "Bojim se, da bodo vseučilišča brez prizadevnega proučevanja Svetega pisma in sejanja njegovih resnic v srca mladih, postala peklena vrata. Nikomur ne svetujem, naj pošlje svojega otroka tja, kjer Sveto pismo ni najvišje merilo. Vsaka ustanova bo brez neprestanega proučevanja Božje besede občutila posledice."

Lutrova prošnja za reformacijo se je bliskovito razširila po vsej Nemčiji. Razburkala je množice in naredila nanje globok vtis. Mnogi so se začeli zbirati pod zastavo reformacije. Lutrove sovražnike je razvnela želja po maščevanju, zato so spodbujali papeža, naj odločno ukrepa proti njemu. Odločeno je bilo, da se njegovi nauki takoj obsodijo. Lutru in njegovim pristašem je bilo dano šestdeset dni, po katerih bodo izključeni iz cerkve, če se jim ne odpovedo.

To je bila strašna kriza za reformacijo. Dolga stoletja je ta rimski odlok o

izključitvi ustrahoval mogočne vladarje in spravljal veličastna kraljestva v nesrečo in obup. Na tiste, ki jih je doletela ta obsodba, so večinoma gledali s strahom in grozo. Izločili so jih iz družbe s somišljeniki vred. Zanje so bili izobčenci, ki se jih je treba znebiti. Luter si ni zatiskal oči pred nastalimi nemiri. Ostal je stanoviten in je popolnoma zaupal, da bo Kristus njegov pomočnik in zaščitnik. Z vero in pogumom trpečega človeka je pisal: "Kaj se bo zgodilo, ne vem, niti ne želim vedeti. ... Udarec naj pade, kamor hoče. Ne bojim se, saj niti list ne pade z drevesa brez volje našega Očeta. Koliko bolj torej skrbi za nas! Odkar je Beseda, ki je

postala meso, umrla za nas, ni težko umreti zanjo. Če z njim umremo, bomo z njim tudi živali. Če bomo preživali to, kar je pred nami preživel on, bomo tudi prišli tja, kjer je On, in bomo večno živali z njim.”

Ko je do Lutra prišla papeževa poslanica, je rekel: “Preziram jo in ji nasprotujem, ker je lažna in sramoti Boga. ... V njej je obsojen sam Kristus. ... Veselim se prenašati trpljenje, ki ima tako plemenit namen. Sedaj sem pomirjen; vem namreč, da je papež antikrist, ki sedi na samem Satanovem prestolu.”

Rimski ukaz pa vendar ni ostal brez učinka. Ječe, mučenje in meč so bili močna orodja za prisilo k pokorščini. Slabotni in praznoverni so trepetali pred papeževim odlokom. Čeprav je večina sočustvovala z Lutrom, so vendar mnogi menili, da je življenje predragoceno, da bi ga tvegali zaradi reform. Vse je kazalo, da se delo reformacije približuje koncu.

Toda Luter je bil še vedno neustrašen. Rim ga je zasul s svojimi prekletstvi. Svet je bil prepričan, da bo moral umreti ali pa se spokoriti. Toda reformator je z vso močjo zavrnil obsodbe in javno razglasil svoj sklep, da za vedno

zapušča Rim. V navzočnosti množice študentov, profesorjev in meščanov vseh slojev je sežgal papeževo poslanico skupaj s kanonskimi zakoni, odločbami in nekaterimi spisi, ki so podpirali papeško oblast. Rekel je: “Moji sovražniki so s sežiganjem mojih spisov prikrajšali preproste ljudi za pomembne resnice in uničili njihove duše. V zameno za to sedaj sežigam njihove knjige. Začel se je resen spopad. Doslej je vse to s papežem bila samo igra. To delo sem začel v Božjem imenu; dokončalo pa se bo brez mene z njegovo močjo.”

V svarilo sovražnikom, ki so zasmehovali njegovo delo, je povedal: "Ne morejo zanikati, da me je izbral in poklical Bog, pa se me kljub temu ne boje prezirati; s tem pa pravzaprav prezirajo samega Boga. Mojzes je bil sam ob izhodu iz Egipta. Elija je bil sam, ko je vladal kralj Ahab; Izaija je bil sam v Jeruzalemu; Ezekiel je bil sam v Babilonu. ... Bog nikoli ni izbral za preroka velikega duhovnika ali drugo pomembno osebo. Navadno je izbiral preproste in prezrte ljudi, nekoč celo pastirja Amosa. Sveti so v vseh stoletjih svarili velikaše, kralje, kneze, duhovnike in učene ljudi, pri čemer so tvegali svoje življenje. ... Ne pravim, da

sem tudi jaz prerok; vendar pra-vim, da se morajo bati predvsem zato, ker sem jaz sam, njih pa je mnogo. Prepričan sem, da je Božja beseda z menoj, ne pa z njimi.”

V Lutru je odločitev, da se loči od cerkve, povzročila velik notranji spopad. V tem času je zapisal: “Vsak dan vse bolj in bolj čutim, kako težko je zapustiti običaje, ki smo jih sprejeli v otroštvu. Čeprav je Sveto pismo na moji strani, sem veliko pretrpel, preden sem zavzel stališče proti papežu in ga razglasil za antikrista! Kako je trpelo moje srce! Kolikokrat sem se bridko spraševal, kar so tako pogosto

ponavljali papeževi pristaši: 'Ali si samo ti pameten? Ali je mogoče, da so vsi drugi v zmoti? Kaj pa, če si kljub vsemu v zmoti ti? Koliko ljudi bo na koncu za vedno pogubljenih zaradi tvojega zapeljevanja?' Tako sem se bojeval s seboj in s Satanom, dokler ni Kristus s svojo nezmotljivo besedo ohrabil mojega srca in me osvobodil dvomov."

Papež je zagrozil Lutru z izključitvijo iz cerkve, če se ne bo odpovedal svojim naukom. Grožnja se je izpolnila z novo papeževo poslanico. V njej je bilo razglašeno, da je Luter izključen iz cerkve in preklet od nebes. Isto prekletstvo je veljalo tudi za vse, ki so

sprejeli njegove nauke. Veliki spopad se je začel z ogromno močjo.

Vsi, ki jih Bog uporablja, da bi objavili resnice za svoj čas, bodo vedno naleteli tudi na nasprotovanja. V Lutrovih dneh je obstajala tedanja resnica - resnica, ki je bila posebno pomembna za tisti čas. Za današnje cerkev obstaja sedanja resnica. Vse dogajanje je podrejeno Božji volji. On vodi ljudi v razne okoliščine in jim zaupa dolžnosti, ki ustrezajo času, v katerem živijo, in razmeram, v katerih se znajdejo. Če cenijo dano luč, jim bo dana še večja. Toda danes večina ljudi prav tako malo hrepeni po resnici kakor papeževi pristaši, ki so se uprli Lutru.

Kakor v preteklih stoletjih tudi danes ljudje raje sprejemajo človeška izročila in teorije. Tisti, ki podajajo resnico za današnji čas, ne smejo pričakovati, da bodo naleteli na boljši sprejem kakor prejšnji reformatorji. Veliki spopad med resnico in zmoto, med Kristusom in Satanom, se bo vse bolj zaostroval do konca svetovne zgodovine.

Jezus je rekel svojim učencem: “Ko bi bili od sveta, svet bi svoje ljubil; ker pa niste od sveta, temveč sem vas jaz odbral od sveta, zato vas svet sovraži. Spominjajte se besede, ki sem jo vam jaz rekel: Hlapec ni večji od svojega gospodarja. Če so mene preganjali, bodo

preganjali tudi vas; če so mojo besedo ohranili, bodo ohranili tudi vašo." (Jn 15,19.20) Po drugi strani pa naš Gospod jasno pravi: "Gorje vam, kadar dobro o vas govore vsi ljudje; kajti ravno tako so delali njih očetje lažnivim prerokom." (Lk 6,26) Duh današnjega sveta je ravno tako v nesoglasju s Kristusovim duhom kot duh prejšnjih časov. Tisti, ki danes oznanjajo Božjo besedo v njeni čistosti, ne bodo sprejeti z večjo naklonjenostjo od tistih iz preteklosti. Nasprotovanje resnici se lahko spremeni; sovraštvo je lahko manj odkrito, zato ga je težje opaziti; toda isto nasprotovanje še obstaja in bo obstajalo do konca.

Poglavje 8—Luter pred državnim zborom

Nemčiji je zavladal novi cesar Karel V. Rimski poslanci so pohiteli, da bi mu čestitali in ga nagovorili, naj uporabi svojo moč proti reformaciji. Iz druge strani je saški volilni knez, komur je bil Karel V. precej dolžan za svojo krono, prosil cesarja, naj ne ukrepa proti Lutru, dokler ga ne zasliši. Tako se je cesar znašel pred težavno zadrego. Papeževi pristaši bi bili zadovoljni zgolj z odlokom o Lutrovi obsodbi na smrt. Volilni knez pa je odločno izjavil, da “ne njegovo veličanstvo ne kdor koli drug ni dokazal, da so Lutrovi spisi ovrženi”.

Zahteval je, “da se doktorju Martinu da jamstveno pismo, s katerim bi lahko stopil pred sodišče učenih, pobožnih in nepristranskih sodnikov”.

Pozornost vseh strank je bila sedaj usmerjena na zbor nemških držav, ki so ga sklicali v Wormsu kmalu potem, ko je Karel V. zasedel prestol. Na zboru bi morali razpravljati o pomembnih političnih vprašanjih in zadevah; nemški knezi so se morali prvič srečati s svojim mladim vladarjem v posvetovalni skupščini. Z vseh strani države so v Worms prišli visoki državni in cerkveni dostojanstveniki: svetovni velikaši visokega rodu, mogočni in

lju-bosumni na svoje dedne pravice; cerkveni poglavarji, ki so se zavedali svojega nadrejenega položaja in svoje moči; dvorni vitezi s svojim oboroženim spremstvom in poslanci okoliških ter oddaljenih držav. Glavni predmet, ki je zbujal pozornost tega velikega zbora, pa je bila seveda zadeva saškega reformatorja.

Karel V. je poprej ukazal volilnemu knezu, naj pripelje s seboj na zbor Lutra. Zagotovil mu je zaščito in obljubil svobodo za razpravljanje o spornem vprašanju s pristojnimi osebami. Luter si je želel stopiti pred kralja. Njegovo zdravje se je tedaj poslabšalo; vendar je

pisal volilnemu knezu: “Če do takrat ne bom ozdravel, bom v Worms prišel bolan, saj cesarjev poziv smatram kot klic samega Boga. Pričakujem, da bodo z menoj ravnali nasilno (saj me ne kličejo, da bi se česa naučili), zato svojo stvar izročam v Gospodove roke. On, ki je rešil tri mladeniče v goreči ognjeni peči, še vedno živi in vlada. Če me On ne reši, moje življenje ni veliko vredno. Preprečiti bo treba, da evangelij ne bo izpostavljen sramotenju hudobnih. Njihova strahopetna zmaga bo povzročila prelivanje krvi zanj. Ne vem, kaj bo bolj koristno za zveličanje vseh, moje življenje ali moja smrt. ... Od mene lahko pričakujete vse, samo ne bega in

zanikanja. Bežati ne morem, zanikati pa še manj.”

Novica, ki je krožila po Wormsu, da bo Luter prišel na zbor, je povzročila v mestu veliko vznemirjenje. Papežev poslanec Aleander, kateremu je bila posebej zaupana naloga ustaviti reformacijo, se je zelo vznemiril in razjezil. Vedel je, da bo Lutrov prihod na zbor imel usodne posledice za papeštvo. Voditi raziskavo o primeru, ki ga je papež že obsodil, bi pomenilo prezreti veljavo neomejenega papeža. Nadalje se je bal, da bi mogočni in zgovorni dokazi utegnili mnoge kneze odvrniti od papeža. Zato je pri Karlu V.

vložil najbolj odločno pritožbo proti Lutrovemu prihodu v Worms. Približno ob tem času je bila objavljena tudi poslanica o Lutrovem izobčenju. Vse to in nagovarjanje papeževega odposlanca je privedlo cesarja k popuščanju. Pisal je volilnemu knezu, da mora Luter ostati v Wittenbergu, če se ne želi odpovedati nauku.

Aleander pa s takšno zmago ni bil zadovoljen. Uporabil je vso svojo moč in zvitost, da bi zagotovil Lutrovo obsodbo. Bil je vztrajen, vendar ne iz plemenitih vzpodbud, pač pa da je obtožil Lutra pred knezi, prelati in drugimi člani zbora zaradi "vstaje,

upora, brezbožnosti in bogokletja". Toda njegova hudobija in jeza sta preočitno razodevali duha, ki mu je vladal. Slišati je bilo opazke; "Spodbujata ga sovraštvo in maščevanje, ne pa gorečnost in pobožnost." Večina zbora je bila bolj kakor kdaj prej naklonjena Lutrovemu delu.

Aleander je s še večjo močjo pritiskal na cesarja, da je dolžan izvršiti papeževe ukaze. Po nemških zakonih pa tega ni mogel narediti brez soglasja knezov. Nazadnje je cesar popustil njegovemu nadlegovanju in ukazal, naj poda svojo zadevo pred zbor. "To je bil slavnostni

dan za papeževega odposlanca. Zbor je bil velik, toda predmet razprave ga je v velikosti prekašal. Aleander se je skliceval na Rim ... mater in gospodarico vseh cerkev." Pred zbranimi krščanskimi knezi je branil vrhovno Petrovo oblast. "Z govorniško spretnostjo je pridobil priložnost, ki jo je predvidel Bog. Hotel je, da Rim pred svojo obsodbo priča in se zagovarja na najbolj veličastnem sodišču po svojem najsposobnejšem govorniku." Tisti, ki so bili naklonjeni reformatorju, so s strahom opazovali vpliv Aleandrovega govora. Saški volilni knez ni bil navzoč, vendar je poslal nekaj svojih svetovalcev

poslušat papeževega poslanca in zapisat njegov govor.

Aleander se je z močjo svoje učenosti in zgovornosti trudil ovreči resnico. S številnimi obtožbami je Lutra označil kot javnega sovražnika cerkve in države, živih in mrtvih, duhovnikov in posvetnih ljudi, cerkvenih zborov in posameznih kristjanov. Dejal je, da je "Lutrovih zmot toliko, da bi bilo treba zaradi njih sežgati sto tisoč krivovercev".

Na koncu govora je zasmehoval vse pristaše reformacije. "Kdo so ti luteranci? Gruča nesramnih učiteljev,

pokvarjenih duhovnikov, razuzdanih redovnikov, ne-razumnih pravnikov, popačenega plemstva z navadnim ljudstvom vred, ki so ga pokvarili in zapeljali. Koliko bolj številna, sposobna in mogočna je katoliška stranka! Soglasna odločitev tega slavnostnega zbora bo razsvetlila preproste, posvarila nerazumne, pomagala neodločnim in okrepila slabotne.”

Na takšen način so bili napadani branilci resnice v vseh časih. S podobnimi dokazi se tudi danes nasprotuje vsem, ki si upajo s preprostimi in jasnimi nauki Božje besede nasprotovati javnim zmotam.

“Kdo so ti oznanjevalci novih naukov?”
vpijejo tisti, ki želijo priljubljeno vero.
“So neizobraženi, maloštevilni in iz
najrevnejših slojev. Vendar trdijo, da
imajo resnico in da so Božje izvoljeno
ljudstvo. V resnici pa so nevedni in
zavedeni. Kako večja je po številu in
vplivu naša cerkev! Koliko velikih in
učenih mož je med nami! Kako večja
moč je na naši strani!” Te trditve imajo
velik vpliv na ljudi, vendar tudi danes
niso dovolj prepričljive, kakor niso bile
niti v reformatorjevih dneh.

Reformacija se ni končala z Lutrom,
kakor nekateri mislijo. Nadaljevati se
mora do konca svetovne zgodovine.

Bistvo Lutrovega dela je bilo obsijati druge z lučjo, s katero je Bog razsvetlil njega. Vendar pa mu ni bila dana vsa resnica, ki mora obsijati svet. Od tistega časa vse do danes se postopoma razodeva nova luč, ki razsvetljuje strani Svetega pisma. Tako so se neprestano razodevale nove resnice.

Govor papeževega odposlanca je na zbor naredil globok vtis. Luter ni bil navzoč, da bi z jasnimi in prepričljivimi resnicami Božje besede premagal papeževega prvaka. Nihče ga ni poskušal braniti. Večina zbora se je strinjala, da se obsodbi njega in njegov nauk, po možnosti pa iztrebi tudi

krivoverstvo. Rim je imel več kot dobro priložnost, da obrani svojo zadevo, saj se je lahko zagovarjal z vsemi možnimi sredstvi. Toda njegova navidezna zmaga je bila znamenje poraza. Po tem odkritem spopadu med resnico in zmoto je razlika med njima postala še jasnejša. Po tistem dnevu Rim nikoli več ni stal tako zanesljivo kakor tedaj.

Medtem ko je bila večina zbora pripravljena izročiti Lutra rimskemu maščevanju, so mnogi med njimi videli in obsojali hudobijo, ki je obstajala v cerkvi. Želeli so izkoreniniti zlorabe pokvarjenih in lakomnih duhovnikov, zaradi katerih je trpel nemški narod.

Odposlanec je predstavil papeško oblast v najlepši luči. Tedaj je Božji Duh spodbudil nekega člana zbora, da je prikazal pravo podobo papeške tiranije. Med zbranimi knezi je plemenito in odločno vstal saški vojvoda Georg. S strašno natančnostjo je opisal vse prevare in pregrehe papeštva ter njegove grozne posledice. Na koncu je dejal:

“To je samo nekaj zlorab, ki pričajo proti Rimu. Zavrgli so sleherno zadržanost; njihov edini cilj je ... denar, denar, denar ... Tako pridigarji, ki bi morali oznanjati resnico, pravzaprav govorijo samo laži. Ljudstvo pa jih mora prenašati in celo

nagrajevati, saj so njihovi dohodki toliko večji, kolikor bolj lažejo. Iz teh motnih studencev teče umazana voda.

Nezmernost ponuja roko skoposti. ... Na žalost duhovščina povzroča pohujšanje, ki toliko ubogih ljudi peha v večno pogubo. Splošna reforma se mora izvršiti.”

Niti sam Luter ne bi mogel podati močnejših in očitnejših obtožb proti papeški pokvarjenosti. Toda te besede so bile učinkovitejše zaradi dejstva, da jih je podal odločen reformatorjev nasprotnik.

Če bi člani zbora imeli odprte oči, bi lahko videli Božje anđele, kako pošiljajo svetle žarke v temo ter odpirajo um in srce za sprejemanje resnice. Moč Boga resnice in modrosti je vplivala celo na sovražnike reformacije. Pot za vzvišeno delo, ki ga je bilo treba opraviti, je bila pripravljena. Martin Luter ni bil navzoč, a vendar se je na zboru slišal glas Nekoga, ki je večji od njega.

Narodni zbor je takoj izvolil komisijo za pripravo seznama vseh papeških davkov, ki so tako surovo tlačili nemški narod. Seznam je vseboval sto eno točko. Izročili so ga kralju in ga prosili, naj z ustreznimi ukrepi ukine te zlorabe.

Pobudniki so izjavili: “Koliko kristjanov je izgubljenih! Kakšno ropanje, izsiljevanje in podkupovanje se dogaja zaradi tega, ker jih dovoljuje vrhovna glava krščanstva! Naša dolžnost je zaustaviti pogubo in sramoto, ki grozi našemu ljudstvu. Zato vas ponižno prosimo, da določite splošno reformo, jo prevzamete in izpeljete.”

Tedaj je zbor zahteval pripeljati reformatorja predse. Aleander je nasprotoval tej zahtevi z izsiljevanjem, protestiranjem in grožnjami; končno pa je le popustil. Lutra so poklicali, da pride pred zbor. Vabilo in jamstveno pismo, ki mu je zagotavljalo varno

vrnitev, mu je v Wittenberg prinesel glasnik. Ta je moral izvršiti tudi ukaz in Lutra spremljati v Worms.

Lutrovi prijatelji so se prestrašili in razžalostili. Ker so poznali predsodke in nenaklonjenost njegovih sovražnikov, so se bali, da ne bodo spoštovali jamstvenega pisma. Prosili so ga, naj svojega življenja ne izpostavlja nevarnosti. Odgovoril jim je: "Papeški pristaši ne želijo mojega prihoda v Worms, temveč mojo obsodbo in smrt. Nič zato. Ne prosite v molitvi zame, temveč za Božjo besedo. ... Kristus mi bo dal svojega Duha, da premagam pridigarje zmot. Preziral sem jih v

življenju, premagal jih bom s smrtjo. Njihov cilj je, da me v Wormsu prisilijo k odpovedi; moja odpoved pa bo naslednja: Prej sem rekel, da je papež Kristusov namestnik, sedaj pa pravim, da je Gospodov nasprotnik in Satanov apostol.”

Luter na tej nevarni poti ni smel potovati sam. Trije njegovi najboljši prijatelji so se odločili, da ga bodo spremljali s cesarskim poslancem vred. Melanchthon se jim je želel pridružiti. Njegovo srce je bilo povezano z Lutrovim, zato si ga je želel spremljati tudi v ječo ali v smrt, če bo treba. Toda njegove prošnje niso bile uslišane. Če bi

namreč Luter moral umreti, bo njegov mladi sodelavec nadaljeval delo reformacije. Ob slovesu mu je reformator dejal: "Če se ne vrnem in če me sovražniki ubijejo, dalje oznanjaj in trdno stoj v resnici. Delaj namesto mene. ... Če ti živiš, bo moja smrt malo pomembna." Študentje in meščani, ki so se zbrali ob Lutrovem odhodu, so bili žalostni. Mnogi, katerih srca je ganil evangelij, so se jokaje poslavljali od njega. Tako so reformator in njegovi spremljevalci zapustili Wittenberg.

Na poti so opazili, da so ljudje potrti zaradi slabih slutenj. V nekaterih mestih jim niso izkazali nikakršne časti. Ko so

se ustavili, da bi prenočili, je prijazen duhovnik povedal, da se boji zanj. Pokazal mu je portret italijanskega reformatorja, ki je pretrpel mučeniško smrt. Drugi dan so zvedeli, da so v Wormsu obsodili Lutrove spise. Cesarski poslanci so raznašali cesarjev ukaz in pozivali ljudstvo, naj oblastem izroči vsa prepovedana dela. Poslanec, ki se je že na zboru bal za Lutrovo varnost, je pomislil, da se je Luter sedaj omajal v svoji odločitvi. Vprašal ga je, ali še vedno želi nadaljevati pot. Luter mu je odgovoril: "Čeprav so me prekleli in to oznanili v vsakem mestu, bom vendar šel."

V Erfurtu so Lutra sprejeli s častjo. Obdan z gručo privržencev je šel po ulicah, po katerih je nekoč pogosto hodil z beraško torbo. Obiskal je svojo samostansko celico in se spomnil spopadov, po katerih je njegovo srce sprejelo luč, ki je sedaj razsvetljevala celotno Nemčijo. Povabili so ga, naj pridiga. To mu je bilo sicer prepovedano, vendar je poslanec privolil. Tako je menih, nekdanji služabnik samostana, spet stopil na prižnico.

Veliko množico poslušalcev je nagovoril s Kristusovimi besedami: "Mir vam!" Nadaljeval je: "Vsi filozofi, doktorji in

pisci so se trudili naučiti ljudi, kako lahko dobijo večno življenje, vendar jim ni uspelo. Prav o tem vam želim spregovoriti. ... Bog je obudil od mrtvih Človeka, Gospoda Jezusa Kristusa, da bi On uničil smrt, izkoreninil greh in razbil peklenška vrata. To je delo zveličanja. ... Kristus je zmagal, to je veselo sporočilo, mi pa smo odrešeni z njegovim delom in ne s svojimi dejanji. ... Naš Gospod Jezus Kristus je rekel: 'Mir vam, pogledajte moje roke.' To pomeni: Pogledaj, o človek, jaz, samo jaz sem tisti, ki odjemljam tvoj greh in te rešujem. Sedaj imej mir, pravi Gospod."

Dalje je razlagal, da se prava vera kaže s svetim življenjem. “Ker nas je Bog rešil, naj bodo naša dela njemu po volji. Ali si bogat? Tedaj naj tvoje bogastvo streže potrebam revežev. Ali si reven? Tedaj naj tvoja služba streže bogatim. Če pa je tvoje delo koristno samo zate, potem je laž služba, za katero misliš, da jo opravljaš Bogu.”

Ljudje so poslušali kakor očarani. Kruh življenja se je lomil tem sestradanim dušam. Kristus je bil povišan nad papeže, odposlance, cesarje in kralje. Luter ničesar ni omenjal o svojem nevarnem položaju. Ni hotel postati predmet pozornosti in sočutja. Z

gledanjem na Kristusa je zgubil sebe spred oči. Skril se je za Človekom z Golgote in si prizadeval predstaviti Jezusa kot odrešenika grešnikov.

Med nadaljevanjem njegove poti so se povsod zanimali za reformatorja. Radovedna množica se je gnetla okrog njega in prijateljski glasovi so ga opozarjali na načrte Rima. "Sežgali vas bodo," so govorili nekateri, "vaše telo bodo kakor Husovo spremenili v pepel." Odgovoril jim je: "Če bi od Wittenberga do Wormsa prižigali ogenj, katerega zublji bi segali do neba, bi vendar šel po tej poti v Gospodovem imenu. Odšel bom prednje, stopil bom v

čeljust tej pošasti, polomil ji bom zobe in oznanjal bom Gospoda Jezusa Kristusa.”

Vest o njegovem približevanju Wormsu je povzročila veliko vznemirjenje. Sovražnike je skrbelo za uspeh njihovega dela, medtem ko so se prijatelji bali za njegovo varnost. Hoteli so ga prepričati, naj ne stopi v mesto. Papeževi pristaši so mu svetovali, naj se umakne v grad nekega prijaznega viteza, kjer bodo lahko v miru prišli do rešitve. Prijatelji so ga začeli strašiti z nevarnostmi, ki mu pretijo. Vsi njihovi naporji so bili zaman. Luter je neomahljivo odgovoril: “Ko bi bilo v

Wormsu toliko hu-dičev, kolikor je opek na strehi, bi vendar stopil vanj.”

Ob njegovem prihodu v Worms mu je pred mestnimi vrati zaželela dobrodošlico tako velika množica ljudi, ki se ni zbrala niti ob kraljevemu pozdravu. Navdušenje je bilo veliko. Na lepem pa je nekdo s prodornim in žalostnim glasom zapel pogrebno pesem, da bi Lutra spomnil na usodo, ki ga čaka. Ko je stopal z voza, je dejal: “Bog bo moja obramba.”

Papeževi pristaši niso verjeli, da si bo Luter upal priti v Worms, zato jih je njegov prihod navdal s strahom. Cesar

je takoj poklical svoje svetovalce, da bi se posvetoval, kako bodo ravnali. Neki škof, zakrknjen papežev pristaš, je izjavil: "O tem smo že dosti razpravljali. Vaše veličanstvo naj se že enkrat znebi tega človeka. Ali ni Sigismund ukazal sežgati Jana Husa? Naša dolžnost ni dajati ali spošto-vati jamstveno pismo nekega krivoverca." Karel V. pa je odvrnil: "Ne, moramo se držati svoje obljube." Torej je bilo odločeno: Luter mora biti zaslišan.

Vse mesto je želelo videti tega nenavad-nega človeka, zato je množica obiskovalcev kmalu napolnila njegovo bivališče. Luter je komaj okreval od

svoje nedavne bolezni. Bil je tudi utrujen od dvotedenskega poto-vanja. Moral se je pripraviti za naslednji dan, saj je bil pred pomembnim dogodkom. Potreben je bil miru in počitka, a mu je na koncu za oddih ostalo le nekaj ur, saj so si ga plemiči, knezi, duhovniki in meščani tako zelo želeli videti, da so se gnetli okrog njega. Med njimi so bili plemiči, ki so od cesarja pogumno zahtevali reformo cerkvenih zlorab. Bili so, kakor je rekel Luter, "osvobojeni z mojim evangelijem". Prijatelji in sovražniki so prihajali, da bi videli pogumnega meniha; vse je sprejemal z enakim mirom in vsem odgovarjal z dostojanstvom in modrostjo. Njegova

drža je bila odločna in pogumna, obraz pa vljuden in vesel, čeprav je bil bled in naguban zaradi napora in bolezni.

Svečanost in globoka resnost njegovih besed sta mu dajali moč, ki se ji niti njegovi sovražniki niso mogli popolnoma upreti. Prijatelji in sovražniki so ga občudovali. Prvi so v njem prepoznali Božjo moč, drugi pa so ponavljali misel farizejev za Kristusa: "Hudič je v njem." Drugi dan so Lutra poklicali pred zbor. Neki cesarski uslužbenec je bil določen, da ga pripelje v zborna dvorana. To mu je komaj uspelo, kajti vse ulice so bile prepolne gledalcev. Želeli so videti meniha, ki si je upal upreti papeški veljavi.

Ko se je Luter podal pred sodnike, mu je neki general, zmagovalec mnogih bitk, vljudno rekel: "Ubogi menih, ubogi menih. Čaka te spopad, kakršnega niti jaz niti kateri koli vojskovodja ni videl v najbolj krvavem boju. Toda če je tvoje delo pravično in si prepričan o tem, pojdi naprej v Božjem imenu in se ničesar ne boj. Bog te ne bo zapustil."

Nazadnje je Luter stal pred državnim zborom. Cesar je sedel na prestolu. Obdajale so ga najbolj imenitne osebnosti kraljestva. Nikoli se noben človek ni pojavil pred veličastnejšim zborom, kakor pa je bil ta, pred katerim

se je moral Martin Luter zagovarjati za svojo vero. “Že sam njegov nastop je bil znak sijajne zmage nad papeštvom. Papež ga je obsodil, a on pogumno stopi pred njegovo sodišče in ga s to potezo popolnoma nadvlada. Papež ga je preklel in izključil iz sleherne človeške družbe; sedaj pa je vljudno poklican in sprejet pred najveličastnejšim svetovnim zborom. Papež ga je obsodil na dosmrtni molk, sedaj pa mora govoriti pred tisočimi pozornimi poslušalci, ki so se zbrali iz najbolj oddaljenih krščanskih dežel. Tako je po Lutrovi zaslugi prišlo do velike prelomnice. Glas nekega meniha je povzročil, da je Rim doživel

ponižanje - začel je izgubljati svoj prestol.”

Pred tako mogočno in slavno skupščino se je reformator skromnega rodu zmedel in prestrašil. Nekateri knezi so videli njegovo vznemirjenje, zato so se mu vljudno približali. Eden izmed njih mu je zašepetal: “Ne bojte se njih, ki ubijajo telo, duše pa ne morejo umoriti.” Drugi je dodal: “Ko pa vas pripeljejo pred vladarje in cesarje zaradi mojega imena, Duh vašega Očeta vam bo dal, kaj naj govorite.” Tako so velikaši tega sveta uporabili Kristusove besede, da bi ohrabрили Božjega služabnika v času preizkušnje.

Lutra so pripeljali do prostora nasproti cesarskemu prestolu. V zborni dvorani je nastala tišina. Tedaj je vstal cesarski služabnik, pokazal na zbirko Lutrovih spisov in povabil reformatorja, naj odgovori na dve vprašanji: “Ali prizna, da so ti spisi njegovi, in ali je pripravljen zanikati mnenja, ki jih podaja v njih.” Ko so prebrali naslove knjig, je Luter v odgovor na prvo vprašanje priznal, da so knjige njegove. Potem pa je dejal: “Drugo vprašanje pa se nanaša na vero in zveličanje ljudi; tiče se Božje besede, ki je največji in najdragocenejši zaklad v nebesih in na zemlji. Zato bi ravnal nerazumno, če bi odgovoril prej, preden

razmislím. Kajti utegnil bi trditi manj, kakor razmere zahtevajo, ali pa več, kakor zahteva resnica, in bi se na ta način pregrešil proti Kristusovim besedam: 'Kdor koli pa me zataji pred ljudmi, zatajim tudi jaz njega pred svojim Očetom, ki je v nebesih.' (Mt 10,33) Zato ponižno prosim kraljevsko veličanstvo, naj mi da čas za razmislek, da bi lahko odgovoril, ne da bi se pregrešil proti Božji besedi."

Lutrova zahteva je bila preudarna. Tako je namreč prepričal zbor, da ne ravna po občutkih ali trenutnih vzpodbudah. Ker je veljal za pogumnega in nepopustljivega, sta njegova vidna

mirnost in samoobvladovanje osupnila zbrane. To je okrepilo njegovo moč in ga usposobilo, da je pozneje odgovoril razumno in odločno, modro in dostojanstveno, s čimer je presenetil in zmedel svoje nasprotnike ter pokaral njihovo drznost in ošabnost.

Naslednji dan je moral zopet stopiti pred zbor, da bi dal svoj končni odgovor. Reformatorju je za trenutek upadlo srce, ko je gledal moči, ki so se združile proti resnici. Njegovo zaupanje se je omajalo; prevzel ga je strah in trepet. Zgrozil se je. Pred njim so se množile nevarnosti. Kazalo je, da bodo njegovi sovražniki slavili zmago in da

bodo zagospodarile moči teme. Oblaki so se kopičili pred njim. Zdelo se je, da ga ločujejo od Boga. Kako si je želel zagotovila, da je Gospod nad vojskami z njim. V duševnem strahu je padel z obrazom na tla in iz njegovega strtega srca se je trgal krik, ki ga je samo Bog lahko popolnoma razumel.

Prosil je: “O vsemogočni in večni Bog, kako strašen je ta svet! Glej, odprl je svoja usta, da me požre, moje zaupanje vate pa je tako slabotno. ... Če se moram zanašati samo na moč tega sveta, potem je zame vse izgubljeno. ... Prišla je moja zadnja ura, moja obsodba je razglašena. ... O Bog, ti mi pomagaj proti modrosti

tega sveta. Naredi to ... ti sam ... kajti to delo ni moje, temveč tvoje. Tukaj nimam česa iskati; nimam česa razpravljati z velikaši tega sveta. ... To delo je vendar tvoje, je pravično in večno. O Gospod, pomagaj mi! Zvesti, nespremenljivi Bog, ne zaupam v nobenega človeka. ... Kar je človeško, je nezanesljivo. Vse propada, kar pride od člo-veka. ... Ti si me izvolil za to delo. ... Bodi z menoj zaradi imena tvojega ljubljene Sina Jezusa Kristusa, ki je moja obramba, moj ščit in moj trdni grad.”

Bog vse modrosti je obvaroval reformatorja pred zaupanjem v lastno moč, ki bi ga vodila v pogubo. Pomagal

mu je spoznati, kakšna nevarnost mu pretili. Groza, ki ga je prevzela, ni izhajala iz strahu pred lastnim trpljenjem ali smrtjo, ki ju je slutil tako blizu. Nastopil je odločilni trenutek, on pa je čutil, da nima moči soočiti se z njim. Zaradi njegove slabosti bi njegovo delo resnice utegnilo doživeti poraz. Bojeval se je z Gospodom ne za osebno varnost, temveč za zmago resnice. Občutil je enak strah in duševni boj, kakor Izrael v noči, ko se je ob osamljenem potoku boril z Bogom in zmagal. Tudi Luter je dosegel to zmago. V svoji popolni nebogljenosti se je s trdno vero oprijel Kristusa, mogočnega osvoboditelja. Ohrabrila ga je gotovost, da pred zbor

ne bo stopil sam. V njegovi duši je znova zavladal mir. Veselil se je dane priložnosti, da lahko poviša Božjo besedo pred vladarji ljudstev.

Luter se je s trdnim zaupanjem v Boga pripravljajal za spopad, ki ga je čakal. Naredil je načrt za svoj odgovor. Preveril je nekaj besedil v svojih spisih in poiskal v Svetem pismu ustrezne dokaze, s katerimi bo podprl svoje trditve. Tedaj je levico položil na sveto knjigo, ki je bila odprta pred njim, desnico pa je dvignil proti nebesom in obljubil, "da bo ostal zvest evangeliju in bo svobodno izpovedal svojo vero,

četudi bi moral to zapečatiti s svojo krvjo”.

Ko se je znova pojavil pred državnim zborom, njegov obraz ni kazal niti sledu zmedenosti ali strahu. Miren in spokojen, z vzvišenim pogumom in plemenitostjo je stal kakor Božja priča pred velikaši tega sveta. Cesarski uslužbenec je zahteval njegovo odločitev o tem, ali je pripravljen zanikati svoj nauk. Luter je odgovoril mirno in ponižno, brez hudobije in strasti. Njegovo vedenje je bilo skromno in spoštljivo, vendar je kazal trdno zaupanje in veselje, s čimer je presenetil zbor.

“Vzvišeni cesar, sijajni knezi, slavna gos-poda,” je dejal, “danes stopam pred vas po ukazu, ki ste mi ga dali včeraj. Po Božji milosti prosim vaše cesarsko veličanstvo, da milostljivo poslušá zagovor dela, za katero sem prepričan, da je pravično in resnično. Če morda zaradi neznanja prekršim dvorne običaje in predpise, vas prosim, da mi odpustite, kajti nisem odrastel v kraljevski palači, temveč v samoti samostana.”

Potem se je lotil obravnave in razlage. Povedal je, da se njegova dela razlikujejo po značaju. V nekaterih

razpravlja o veri in dobrih delih, zato so jih celo njegovi sovražniki priznali za varne in tudi za ko-ristne. Z odpovedjo teh bi zavrgel resnico, ki jo vsi priznavajo. Druge knjige so sestavljene iz spisov, ki odkrivajo papeško pokvarjenost in zlorabo. Odpovedati se tem spisom bi pomenilo okrepiti rimsko nasilje in na stežaj odpreti vrata mnogim še večjim krivičnostim. Tretja vrsta knjig nasprotuje nekaterim osebnostim, ki so zagovarjale obstoječe zlo. Priznal je, da je v teh spisih bil pogosto zelo oster, kljub temu da se dobro zaveda lastnih napak. Tako se niti tem knjigam ne more odpovedati, kajti takšno ravnanje bi opogumilo

sovražnike resnice, in ti bi izkoristili priložnost, da bi s še večjo surovostjo zatirali Božje ljudstvo.

“Vendar pa sem jaz samo človek, ne pa Bog,” je nadaljeval, “zato se bom branil, kakor se je branil Kristus: ‘Če sem govoril hudo, dokažite mi, v čem sem naredil napako.’ ... Zato vas rotim pri Božji milosti, vzvišeni cesar, sijajni knezi in navzoči iz vseh slojev, da mi iz preroških in apostolskih spisov dokažete, da sem naredil napako. Tako j ko me boste prepričali o tem, se bom odpovedal svojim zmotam. Zgrabil bom svoje spise in jih vrgel v ogenj.

Upam, da moje besede jasno kažejo, da sem previdno presodil in ocenil nevarnosti, ki se jim izpostavljam. Vendar se ne bojim, temveč se veselim, da je evangelij tudi danes vzrok sporov in težav, kakor je bil nekoč. To je značaj in usoda Božje besede. Jezus je rekel: 'Nisem prišel, da bi prinesel mir na zemljo, ampak meč.' Bog je čudovit in strašen v svojih nasvetih. Pazimo se, da ne bi pod pretvezo reševanja nesoglasij preganjali Božjo besedo. S tem bi nase priklicali številne nepremostljive nevarnosti, ki vodijo v stiske in večno pusto-šenje. ... Lahko bi spregovoril o številnih primerih iz Svete Božje besede, na primer o faraonu, o babilonskem

kralju in o izraelskih kraljih, ki nikoli niso bolj uspešno delali za svojo pogubo kakor tedaj, ko so mislili, da utrjujejo svoje kraljestvo z navidez modrimi nasveti. Bog prestavlja gore, oni pa tega ne opazijo.”

Luter je govoril nemško; nato so ga zaprosili, naj isto ponovi še v latinščini. Čeprav je bil že na koncu svojih moči, je ustregel prošnji in isti govor ponovil z enako jasnostjo in močjo. Pri tem ga je vodila Božja previdnost. Um mnogih knezov je bil tako zaslepljen z zmotami in praznoverjem, da ob prvem govoru niso prepoznali sile Lutrovih dokazov;

toda pri ponovnem razlaganju so jasno razumeli podane točke.

Nekateri so vztrajno zapirali oči pred lučjo. Bili so razjarjeni zaradi Lutrovih besed in odločni, da se ne bodo dali prepričati z resnico. Ko je Luter prenehal govoriti, je govornik državnega zbora jezno dejal: “Vi niste odgovorili na zastavljeno vprašanje. ... Od vas se zahteva, da daste jasen in natančen odgovor. ... Ali se boste odpovedali ali ne?”

Reformator je odgovoril: “Ker vaše veličanstvo zahteva od mene jasen, preprost in natančen odgovor, vam ga

dajem, in sicer: Svoje vere ne morem pokoriti ne papežu ne zboru. Jasno je kakor dan, da so se ti pogosto motili in nasprotovali drug drugemu. Prepričate me lahko samo s svetopisemskimi dokazi ali z jasnimi razlogi, z istimi besedili, ki sem jih navajal sam, in tudi če vam uspe podrediti mojo vest Božji besedi. V nasprotnem primeru se ne morem in se nočem ničemur odpovedati. Za kristjana je namreč nevarno, da govori proti svoji vesti. To je moje stališče, ne morem drugače, Bog naj mi pomaga! Amen!" Tako je ta pravični mož stal na zanesljivem temelju Božje besede. Nebeška luč je razsvetljevala njegov obraz. Ko je

razodeval moč zmote in pričal v korist veri, ki premaguje svet, so vsi jasno videli velikost in čistost njegovega značaja, mir in veselje, ki so izhajali iz njegovega srca.

Ves zbor je zaradi presenečenja za trenutek onemel. Pri svojem prvem odgovoru pred zborom je Luter govoril tiho. Vedel se je spoštljivo in ponižno. Rimokatoličani so to imeli za dokaz, da je njegov pogum začel kopneti. Prošnja za preložitvev razprave jim je bila prvo znamenje, da se bo odpovedal. Sam Karel V., ki je skoraj s prezirom opazoval Lutrovo upognjeno postavo, ponižno držo in preprosto obleko, je

izjavil: "Ta menih iz mene nikoli ne bo naredil krivoverca." Toda Lutrov pogum in odločnost ter moč in jasnost njegovega dokazovanja so pri zbranih zbudili občudovanje. Cesar je presenečen vzkliknil: "Ta menih govori z neustrašnim srcem in z neomajnim pogumom." Mnogi nemški knezi so ponosno in zadovoljno gledali na predstavnika svojega naroda.

Rimski pristaši so bili poraženi. Njihova zadeva se je pokazala v zelo slabi luči. Prizadevali so si ohraniti svojo oblast, in sicer z grožnjami in rimskimi dokazi, vendar brez podpore Svetega pisma. Govornik državnega zbora je rekel: "Če

se ne odpoveš, bosta cesar in država sklenila, kaj storiti s trmastim krivovercem.”

Lutrovi prijatelji, ki so z velikim veseljem poslušali njegovo plemenito obrambo, so zatrepotali ob teh besedah; reformator pa je mirno rekel: “Bog naj mi bo pomočnik, kajti jaz se ničemur ne morem odpovedati.”

Ukazali so mu, naj med zasedanjem knezov zapusti zbor. Začutilo se je napeto ozračje. Lutrovo vztrajno odklanjanje podreditve bi lahko vplivalo na tok cerkvene zgodovine skozi vse prihodnje veke. Zato so se

odločili, da mu bodo dali še eno priložnost za zanikanje. Poslednjič so ga pripeljali pred zbor. Znova so ga vprašali, ali se želi odpovedati svojim naukom. Odgovoril je: "Nimam česa drugega odgovoriti, kakor to, kar sem že odgovoril." Bilo je jasno, da niti zaradi obljub in groženj ne bo popustil rimskemu ukazu.

Papeški pristaši so se jezili, ko so videli, da navadni menih prezira oblast, pred katero so trepetali kralji in knezi. Želeli so si, da bi v smrtnem mučenju občutil njihovo jezo. Luter pa je govoril s krščanskim mirom in dostojanstvom, čeprav se je zavedal nevarnosti. V

njegovih besedah ni bilo ne ošabnosti ne jeze ne pretvarjanja. Popolnoma je pozabil nase in na pomembne ljudi, ki so ga obdajali. Občutil pa je samo eno - da stoji v navzočnosti tistega, ki je višji od papeža, kardinalov, kraljev in cesarjev. Kristus je mogočno in veličastno spregovoril po Lutrovem pričevanju, ki je prijatelje in sovražnike navdalo z globokim strahom in občudovanjem. Na zboru navzoč Božji Duh je deloval na srca državnih voditeljev. Nekaj knezov je pogumno priznalo pravičnost Lutrove zadeve. Mnogi med njimi so se prepričali o resnici, vendar pa je njihova dovzetnost bila kratkotrajna. Bili so tudi takšni, ki

niso takoj povedali svojega prepričanja, a so pozneje, ko so sami proučili Sveto pismo, postali neustrašni pomočniki reformacije.

Volilni knez Friedrich je zaskrbljeno gledal na Lutrov prihod pred državni zbor. Njegov govor ga je zelo pritegnil. Z veseljem in zadovoljstvom je opazoval pogum, odločnost in vzdržljivost govornika, zato se je odločil, da se bo zavzel zanj. Primerjal je nasprotna tabora in opazil, da je bila modrost papežev, kraljev in kardinalov osramočena z močjo resnice. Papeštvo je doživelo poraz. Njegove posledice so se

čutile med vsemi narodi in bodo prisotne tudi v prihodnjih stoletjih.

Ko je papežev odposlanec opazil posledice Lutrove obrambe, se je kakor nikoli prej prestrašil za varnost rimske oblasti. Odločil se je izkoristiti vsa sredstva, ki jih je imel na voljo, da uniči reformatorja. Uporabil je svoje sposobnosti, in sicer zgovornost in diplomatsko spretnost. Mlademu kralju je poskušal prikazati, kako nerazumno in nevarno bi bilo žrtvovati prijateljstvo in moč rimskega sedeža za nauke neznatnega meniha.

Njegove besede niso ostale brez učinka. Drugi dan po Lutrovem odgovoru je Karel V. na zboru razglasil, da bo nadaljeval politiko svojih predhodnikov in podpiral ter ščitil katoliško vero. Ker Luter ni hotel zanikati svoje zmote, je bilo potrebno proti njemu in njegovim krivim naukom najostreje ukrepati. "Neki nespametni menih se je uprl veri celotnega krščanstva. Žrtvoval bom svoje kneževine, svoje bogastvo, svoje prijatelje, svoje telo, svojo kri, svojo dušo in svoje življenje, da ustavim to brezbožnost. Avguštinca Lutra bom poslal domov in mu prepovedal sleherno delo med ljudstvom. Potem se bom njemu in njegovim pristašem

postavil po robu z izključitvijo, prekletstvom in z vsemi mogočimi sredstvi, samo da jih uničim. Pozivam vse državljane svojih dežel, da se vedejo kakor pravi kristjani.” Cesar pa je kljub temu izjavil, da je potrebno jamstveno pismo, ki je bilo dano Lutru, spoštovati. Zato se mora, preden bodo začeli ukrepati proti njemu, zdrav in živ vrniti domov.

Med člani zbora sta nastali dve nasprotni struji. Papeževi predstavniki so zahtevali, da se ne spoštuje reformatorjevo jamstveno pismo. Rekli so, “da mora Ren sprejeti njegov pepel, kakor je pred sto leti sprejel Husovega”.

Toda nemški knezi, čeprav so bili sami papeževi pristaši in odprti Lutrovi nasprotniki, so nasprotovali takšnemu teptanju dane besede, ki bi sramotilo čast naroda. Opozorili so na nesreče, ki so prišle po Husovi smrti, in priznali, da se bojijo, ker bi te lahko doletele Nemčijo in njenega mladega cesarja.

Sam Karel V. je na to dejal: "Če bi bili čast in vera pregnani iz vsega sveta, bi morali najti zavetje v srcih knezov." Najbolj ogorčeni reformatorjevi sovražniki so pritiskali, naj ravna z njim, kakor je cesar Sigismund ravnal s Husom; izroči naj ga na milost in nemilost cerkvi. Ko pa se je cesar

spomnil Husa, ki je na zboru kazal vklenjene roke in javno obsojal cesarja, ker je poteptal dano besedo, je odvrnil: "Ne želim zardeti od sramu kakor nekoč Sigismund."

Toda Karel V. je načrtno zavrgel resnice, ki jih je zagovarjal Luter. Zapisal je: "Trdno sem se odločil hoditi po stopinjah prednikov." Ni želel stopiti s steze običajev; tudi zaradi pravičnosti in resnice ne. Hotel je kakor njegovi očetje podpreti papeštvo z vsemi njegovimi hudodelstvi in zlorabami. S tem stališčem je zavrgel luč in dano dolžnost, ki so ju zavrgli tudi njegovi očetje.

Tudi danes je mnogo takšnih, ki se držijo očetovskih običajev in izročil. Ko jim Bog pošlje novo luč, je nočejo sprejeti, ker so tudi njihovi očetje ravnali tako. Ne živimo v času svojih očetov. Naše dolžnosti in odgovornosti niso enake njihovim.

Posnemanje in upoštevanje njihovega zgleda v izvrševanju naših dolžnosti nas ne bo opravičilo pred Bogom. Naša odgovornost je večja od odgovornosti naših prednikov. Odgovorni smo za luč iz preteklosti, ki so jo sprejeli in jo izročili nam v dediščino, prav tako pa za

ново luč sedanjosti, ki sveti na nas iz Božje besede.

Jezus je rekel za nezveste Jude: “Ko ne bi bil prišel na svet in jim ne bi bil govoril, ne bi imeli greha; sedaj pa nimajo izgovora za svoj greh.” (Jn 15,22)

Ista Božja moč je cesarju in nemškim knezom govorila po Lutru. Ko je luč zasvetila iz Božje besede, je njegov Duh zadnjič vabil številne člane tega zbora.

Pred mnogimi leti je Pilat zaradi ošabnosti in častihlepja zaprl svoje srce pred besedami Odrešenika sveta; bojazljivi Feliks je ukazal glasniku resnice: “Za zdaj lahko greš! Ko najdem čas, te bom spet poklical;” (Apd 24,25)

ošabni Agripa je priznal: “Še malo, pa me boš prepričal, da postanem kristjan.” (Apd 26,28) Prav vsi so zavrgli iz nebes poslano sporočilo. Prav tako je ravnal tudi Karel V. Popustil je zaradi posvetnega ponosa in politike ter se odločil zavreči luč resnice.

Novice o načrtih zoper Lutra so se hitro razvedele in v mestu povzročile veliko vznemirjenje. Reformator je sedaj imel mnogo prijateljev, ki so poznali zahrbtno krutost Rima do vseh, ki bi si upali razkrivati njegovo pokvarjenost. Odločili so se, da ga zaščitijo. Na stotine plemičev je jamčilo za njegovo varnost. Mnogi so odkrito razglašali, da je

cesarjeva odločitev odraz slabosti, ki ji botruje pokornost prevladujoči moči Rima. Na hišnih vratih in na javnih trgih so se pojavili napisi, ki so zagovarjali ali pa obsojali Lutra. Eden izmed njih je razglašal besede modrega moža: “Gorje ti, dežela, kjer je tvoj kralj deček.” (Prd 10,16) Po vsej Nemčiji so bili ljudje navdušeni nad Lutrom. Cesar in državni zbor sta se zavedala, da bi sleherna nepravilnost, storjena Lutru, ogrozila mir cesarstva in varnost samega prestola.

Friedrich Saški je previdno skrival svoja prava čustva do reformatorja. To ravnanje je bilo preiščeno, saj ga je

neopazno in budno ščutil ter spremljal vsak premik njegovih sovražnikov. Veliko ljudi pa ni skrivalo svojih simpatij do Lutra. Obiskovali so ga knezi, baroni, grofje in druge vplivne osebnosti posvetnega in duhovnega sloja. Spalatin je pisal: "Majhna reformatorjeva soba ni mogla sprejeti vseh obiskovalcev." V očeh ljudi je bil več kot samo človek. Celo tisti, ki niso verovali v njegov nauk, so občudovali izreden pogum, s katerim se je raje izpostavil smrtni nevarnosti, kakor da bi si umazal vest.

Mnogi so si iskreno prizadevali nagovoriti Lutra, naj sklene z Rimom

sporazum. Plemiči in knezi so ga opozorili, da bo kmalu pregnan iz cesarstva in bo ostal brez zaščite, če se bo dalje vztrajno držal svojega mnenja in nasprotoval celotni cerkvi in zboru. Luter pa je na to odvrnil: "Kristusov evangelij se ne more oznanjati brez težav. ... Zakaj naj bi me strah in grožnje ločile od Gospoda in Božje besede, ki je edina resnica? Ne, raje dam svoje telo, kri in življenje."

Znova so ga pozivali, naj se podredi ce-sarjevi sodbi in osvobodi strahu. Odvrnil je: "Nič nimam proti temu, če cesar, knezi in najbolj preprosti kristjani preiščejo in presodijo moje knjige,

vendar pod pogojem, da to store na temelju Božje besede. Samo njo so ljudje dolžni poslušati. Ne pritiskajte na mojo vest, ki se pokorava Svetemu pismu.”

Ob drugi priliki jim je odgovoril: “Brez zadržkov se odpovedujem svojemu jamstve-nemu pismu. V cesarjeve roke izročam sebe in svoje življenje, toda Božje besede - ni-koli.” Izjavil je, da se je pripravljen podre-diti odločitvi splošnega zbora, vendar pod pogojem, da ta zbor sodi po Svetem pismu.

Dodal je: “Kar se tiče Božje besede in vere, lahko vsak kristjan o tem sam presodi prav tako dobro kakor papež,

četudi ga podpira milijon zborov.”
Prijatelji in sovražniki so se končno prepričali, da je zaman vsako nadaljnje nagovarjanje k spravi.

Ko bi reformator popustil v samo eni točki, bi Satan in njegovi sodelavci zmagali. Toda njegova neomajna odločnost je bila sredstvo za osvoboditev cerkve in začetek nove in boljše dobe. Vpliv tega človeka, ki si je v verskih stvareh upal misliti in delovati po svoje, je deloval na cerkev in na svet ne samo takrat, temveč tudi v vseh prihodnjih rodovih. Njegova odločnost in zvestoba bosta v zadnjem času krepili vse, ki bodo morali preživeti podobno

izkušnjo. Božja moč in veličina sta bili povišani nad človeške od-ločitve, nad mogočno Satanovo moč.

Kmalu potem je Luter dobil od cesarja ukaz, naj se vrne domov. Reformator je vedel, da bo v kratkem prišla tudi njegova obsodba. Nevarni oblaki so se zgrnili na njegovo pot. Ko je odhajal iz Wormsa, pa je v srcu čutil veselje in hvaležnost. Rekel je: "Sam Hudič je varoval papeško trdnjavo, toda Kristus jo je dodobra omajal. Satan je moral priznati, da je Bog močnejši od njega."

Po odhodu si je še vedno želel, da njegove odločnosti ne bi razumeli kot

upor, zato je pisal cesarju: “Bog, ki preiskuje srca, je priča, da sem se pripravljen podrediti vašemu veličanstvu bodisi v slavi ali sramoti, v življenju ali smrti, v vsem - razen v Božji besedi, po kateri človek živi. V poslovnih stvareh je moja vdanost neomahijiva, kajti izguba ali dobiček pozemskih stvari ne vplivata na zveličanje. Ko pa gre za večne koristi, Bog ne odobrava pokoravanje človeku. Kajti pravo bogoslužje je poslušnost v duhovnih zadevah, te pa pripadajo samo Stvarniku.”

Luter je bil med vračanjem iz Wormsa sprejet s še večjim navdušenjem kakor

poprej. Visoki duhovni dostojanstveniki so pozdravljali izključenega meniha, državne oblasti pa so izkazovale spoštovanje njemu, ki ga je cesar obsodil. Nagovorili so ga, naj pridiga kljub cesarjevi prepovedi. Tako se je znova stopil za prižnico: "Vedno sem bil proti zatiranju Božje besede," je spregovoril, "in pri tem vztrajam."

Kmalu po njegovem odhodu iz Wormsa je papeškim pristašem uspelo nagovoriti cesarja, da je proti Lutru izdal odlok, ki ga je razglašal za "Satana v človeški podobi in v meniških oblačilih". V njem je bilo ukazano, da se mora njegovo delo preprečiti takoj po poteku

veljavnosti jamstvenega pisma. Nihče mu ne sme ponuditi zavetja, hrane ali pijače. Prepovedana je vsaka podpora in pomoč v besedah ali dejanjih, bodisi javno bodisi zasebno. Takoj se ga mora ujeti in izročiti oblastem. Prav tako je treba prijeti njegove sledilce in jim zapleniti posestvo. Lutrove spise se mora uničiti. Kdor koli bi si upal delati drugače, kakor pravi ta ukaz, mora deliti usodo z njim. Saški volilni knez in drugi knezi, ki so bili naklonjeni Lutru, so kmalu po njegovem odhodu zapustili Worms. Tako je državni zbor odobril cesarjev odlok. Papeški pristaši so slavili zmago. Menili so, da je usoda reformacije zapečatená.

Bog je v tem nevarnem času pripravil pot za rešitev svojega služabnika in budno spremljal vsak njegov korak. Neko zvesto in plemenito srce se je odločilo, da ga bo rešilo. Jasno je bilo, da bo Rim zadovoljen samo tedaj, ko bo slišal, da je Luter mrtev. Edina možnost za rešitev je bila, da ga skrijejo. Bog je dal modrost Friedrichu Saškemu, da je naredil načrt in ga izpeljal s pomočjo prijateljev. Ti so ga na poti domov na lepem prijeli, ugrabili spremstvu in hitro odpeljali skozi gozd v osamljeno trdnjavo Wartburg, ki je stala na vrhu gore. Luter je bil popolnoma skrit pred sovražniki in prijatelji. Njegovo

reševanje je bilo zelo skrivnostno. Niti Friedrich Saški dolgo časa ni vedel, kam je bil odpeljan, kar pa je bilo koristno, saj tako ni mogel povedati ničesar o tem. Zadovoljen je bil z zagotovilom, da je reformator na varnem.

Po pomladi, poletju in jeseni je nastopila zima. Luter je bil še vedno pregnanec. Aleander in njegovi privrženci so slavili zmago. Prepričani so bili, da bo luč evangelija kmalu ugasnila. Vendar pa je reformator svojo svetilnico napolnil z resnico, da bi njena luč zasvetila še močnejše.

Prijateljsko in varno okolje Wartburga ga je osrečevalo; bil je rešen pritiskov in bojevanja. Vendar pa v počitku in spokojnosti ni našel zadovoljstva. Navajen je bil aktivnega življenja in hudega boja, brezdelje pa je težko prenašal. V tej osamljenosti je razmišljal o stanju cerkve. V obupu je vzkliknil: "Joj! Ali v teh zadnjih dneh Božje jeze ni nikogar, ki bi stal kakor skala pred Gospodom in rešil Izraela?" Potem je začel razmišljati o sebi. Prestrašil se je, da bo zaradi svojega umika iz boja obtožen kot bojazlivec. Poleg tega si je očital brezбриžnost in popustljivost. A vendar je delal več, kakor pa bi se lahko pričakovalo od enega človeka. Njegovo

pero nikoli ni mirovalo. Sovražniki, ki so si laskali, da so ga utišali, so bili začudeni in zmedeni nad očitnimi dokazi njegovega delovanja. Izpod njegovega peresa je prišla množica brošur, ki so krožile po vsej Nemčiji. Poleg tega pa je za svoje rojake veliko naredil s prevodom Nove zaveze v nemščino. Z višine svojega skalnatega Patmosa je več kakor leto dni dalje oznanjal evangelij ter razkrival grehe in zmote svojega časa.

Bog ni umaknil svojega služabnika iz javnega življenja samo zato, da bi ga ohranil pred jezo njegovih nasprotnikov in mu zagotovil nekaj mirnega časa za

pomembna dela. Njegov prvoten namen je bil še pomembnejši. V samoti in skritem planin-skem zavetju je bil namreč Luter ločen od vsake zemeljske opore in človeške hvale. Tako je bil obvarovan pred ošabnostjo in samozaupanjem, ki navadno prideta z us-pehom. Trpljenje in ponižanje ga je pripravilo na zanesljivo hojo po strmih višinah.

Ljudje se veselijo svobode, ki jim jo prinaša resnica. Večkrat povišujejo Božje poslance, ki so jih osvobodili zmot in praznoverja. Satan poskuša odvrniti človeške misli in čustva od Boga in jih usmeriti na ljudi. Zapelje jih, da

spoštujejo oznjanjevalce Božje besede, zanemarijo pa Njega, ki v svoji previdnosti upravlja vse dogodke.

Hvaljenje in slavljenje verskih voditeljev pogosto vodi v samozaupanje; odvisnost od Boga pa tone v pozabo. Takšni voditelji si prizadevajo zavladati nad umom in vestjo ljudi, ki si namesto Božje besede izberejo nje. Bog je hotel obvarovati delo reforme, ker je pogosto trpelo zaradi takšnega duha njenih pristašev. Želel je, da bi to delo imelo Božji pečat in ne človeškega. Ljudje so gledali na Lutra kot na razlagalca resnice; zato je bil odstranjen, da bi bili

vsi pogledi usmerjeni na njenega
večnega Avtorja.

Poglavje 9—Švicarski reformator

Vizbiri služabnikov za izvedbo reforme lahko vidimo Božji načrt za širjenje cerkve. Nebeški Učitelj je obšel pozemske velikaše, plemiče in bogataše, ki so bili kot voditelji ljudstva navajeni sprejemati hvalo in spoštovanje. Bili so tako ošabni in samozavestni, da v svoji samohvali in povelečevanju niso mogli sočustvovati z bližnjimi in postati sodelavci ponižnega Nazarečana. Neukima galilejskima ribičema je bilo poslano vabilo: “Hodíta za menoj in naredil vaju bom za ribiča ljudi.” (Mt 4,19) Učenca sta bila ponižna in pripravljena za poučevanje. Kristus je

lahko za svojo službo pripravljaj in poučeval ljudi, ki niso bili pod vplivom lažnega nauka trenutnega časa. Tako je bilo tudi v dneh velike reformacije.

Vodilni reformatorji so bili možje iz skromnega ljudstva - ljudje, ki so bili popolnoma brez vsake domišljavosti, ki jo prinaša družbeni položaj, ter vpliva fanatizma in duhovništva. Bog uporablja skromne ljudi, da bi dosegel velike uspehe. Tedaj se slava ne pripisuje ljudem, temveč njemu; On vpliva nanje, da želijo in izvršujejo njegovo voljo.

Luter je bil rojen v kolibi saškega rudarja. Nekaj tednov po njegovem

rojstvu se je v koči alpskega pastirja rodil Ulrich Zwingli. Okolje, v katerem je Zwingli preživel svoje otroštvo in prejel prvo vzgojo, je bilo dobra priprava za nje-govo poznejše poslanstvo. Ker je bil vzgojen sredi prekrasne narave, njene lepote in osupljive vzvišenosti, je bil njegov um prepojen z občutkom Božje moči, velikosti in veličastva. Zgodovina je razkrivala številna junaška dejanja, ki so bila izvedena med njegovimi rodnimi gorami, in vzbudila v njem mladostne želje. Pobožna babica pa mu je pripovedovala svetopisemske zgodbe, ki jih je združila z legendami in cerkvenimi izročili. Z velikim

zanimanjem je poslušal o delih očakov in prerokov, o pastirjih, ki so pasli črede na palestinskih gričih, kjer so se angeli pogovarjali z njimi, o Otroku iz Betlehema in o Možu z Golgote.

Enako kakor Hans Luter je tudi Zwinglijev oče želel šolati sina, zato je moral deček zgodaj zapustiti svojo rodno dolino. Njegov umski napredek je bil tako nagel, da se je kmalu postavilo vprašanje, kje bodo zanj našli učitelja, ki bi ga bil sposoben poučevati. Ko je dopolnil trinajst let, je odšel v Bern, kjer je bila tedaj najboljša šola v Švici. Tam je bil izpostavljen nevarnosti, ki bi lahko ogrozila obljubo njegovega življenja.

Menihi so ga namreč neprestano nagovarjali, naj stopi v samostan. Dominikanci in frančiškani so tekmovali, kdo bo dobil večjo naklonjenost med ljudstvom. To so želeli doseči z bogastvom in bliščem svojih cerkva, s sijajem svojih obredov, s privlačnostjo znamenitih relikvij in čudodelnih podob.

Bernski dominikanci so videli, da si bodo zagotovili dobiček in čast, če jim bo uspelo pridobiti tega mladega nadarjenega učenca. Njegova nenavadna mladost, naravni dar govorništva in pisateljevanja, nadarjenost za glasbo in pesništvo so

bili vplivnejši kakor ves njihov sijaj in razkošje, s katerima so želeli pritegniti ljudstvo k bogoslužju in tako povečati dohodke svojemu redu. Z zvijačami in laskanjem so si prizadevali pridobiti Zwinglija, da bi stopil v njihov samostan. Luter se je kot študent zakopal v samostansko celico. Če ga Bog v svoji previdnosti ne bi izpeljal od tam, bi bil izgubljen za človeštvo. Zwingli se ni smel podati na to nevarno pot. Bog je o načrtih menihov opozoril očeta, ki ni dovolil, da bi sin stopil na pot brezdelnega in ničvrednega samostanskega življenja. Videl je, da je njegova prihodnost v nevarnosti, zato mu je ukazal, naj takoj pride domov.

Mladenič je ubogal, vendar ni mogel dolgo ostati v svoji rodni dolini. Čez nekaj časa je nadaljeval šolanje v Baslu. Tam je Zwingli prvič slišal pridigo o brezplačni Božji milosti, in sicer od profesorja starih jezikov, Wittembacha. Študij hebrejščine in grščine ga je usmeril na Sveto pismo. Na svojih predavanjih je z žarki Božje resnice razsvetljeval um učencev. Učil jih je, da obstaja starodavna resnica, ki je vrednejša od teorij znanstvenikov in filozofov. Ta stara resnica je spoznanje, da je Kristusova kri edina odkupnina za grešnike. Za Zwinglija so bili to prvi žarki pred bližajočo se zarjo.

Zwinglija so kmalu poklicali iz Basla, da bi začel službovati. Njegovo prvo delovno mesto je bila alpska župnija nedaleč od njegove rojstne doline. Ob posvetitvi v mašnika je eden od njegovih sodelavcev zanj dejal: "Z vso dušo se je posvetil proučevanju božanske resnice. Zavedal se je, da mu je zaupana Kristusova čreda in da mu je znanje še kako potrebno." Čim bolj je preiskoval Sveto pismo, tem jasneje je spoznaval razliko med njegovimi resnicami in rimskimi zmotami. Podredil se je Svetemu pismu kot Božji besedi, edinemu zadostnemu in nezmotljivemu pravilu. Razumel je, da

mora biti Božja beseda razlagalec same sebe. Ni se upal uporabljati Svetega pisma, da bi podprl vnaprej izmišljeno teorijo, temveč se je imel za dolžnega spoznati njegov jasen in očiten nauk. Uporabljal je vsa sredstva, kar jih je imel na voljo, da bi ga razumel popolno in pravilno. Za pomoč je prosil Svetega Duha. Verjel je, da bo njegova moč razodela pravi pomen Božje besede vsakomur, ki bo za to prosil iskreno in z molitvijo.

Zwingli je rekel: "Sveto pismo izvira od Boga, ne pa od človeka. Bog sam te bo razsvetlil in ti bo pomagal razumeti, da je Njegovo pismo njegov govor. Božja

beseda ... je nezmotljiva. Lahko odpre oči, razodeva zmote in poučuje.

Razsvetljuje dušo z zve-ličanjem in milostjo, jo tolaži v Bogu in jo vodi v ponižnost, da lahko pozablja nase in sprejema Boga.” Zwingli je sam doživel resničnost teh besed. Pozneje je govoril o svoji izkušnji iz tega časa in zapisal: “Ko sem začel proučevati Božjo besedo, sta me stalno vznemirjali filozofija in sholastika. Na koncu sem sklenil: ‘Vse to moraš opustiti in iskati Božjo resnico samo v njegovi preprosti besedi.’ Tedaj sem začel prositi Boga za njegovo luč in Sveto pismo mi je postalo razumljivejše.”

Zwingli ni oznanjal Lutrova načela, ampak Kristusov nauk. Švicarski reformator je dejal: "Če Luter oznanja Kristusa, dela to, kar delam jaz. Veliko več jih je pripeljal h Kristusu kakor jaz. Vendar to ni pomembno. Ne bom nosil drugega imena razen Kristusovega, čigar vojak sem; On je moj edini vodja. Nikoli nisem pisal Lutru, niti on meni. A zakaj? - Da bi se videlo, da Božji Duh deluje skladno, saj oba učiva edinstveni Kristusov nauk brez kakršnega koli neujemanja."

Leta 1516 so Zwinglija poklicali za pridigarja einsiedelnskega samostana. Dobil je priložnost bolje spoznati rimsko

pokvarjenost in vplivati na širjenje re-formacije daleč od njegovih rodnih Alp. Einsiedelnska glavna privlačnost je bila podoba device Marije, za katero so trdili, da ima čudodelno moč. Nad vhodnimi samostanskimi vrati je bilo napisano: "Tukaj je možno dobiti popolno odpuščanje grehov." V vseh letnih časih so prihajali romarji, da bi se poklonili pred kipom device Marije. Na veliki letni praznik, ki je bil posvečen v njeno čast, pa je množica romarjev prišla iz vseh krajev Švice ter celo iz Francije in Nemčije. Zwinglija je to zelo žalostilo. Izkoristil je vsako priložnost, da je ljudem, ki so bili zapeljani s

praznoverjem, oznanjal svobodo v evangeliju.

Govoril jim je takole: “Ne mislite, da je Božja moč v tem templju močnejša kakor drugje. Bog je z vami in vas sliši ne glede na to, kje živite. ... Ali lahko nekoristna dejanja, dolga romanja, darovi, slike, klicanje Device in svetnikov zagotovijo Božjo milost? ... Kaj pomagajo mnoge besede v vaših molitvah? Kakšno korist imajo sijajne obleke, obrite glave, dolge in nabrane obleke in z zlatom okrašena obuvala? ... Bog gleda na srce, toda naše srce je daleč od njega. Kristus, ki je bil enkrat darovan na križu, je naša daritev in

žrtev, ki je zadostila za grehe vseh vernikov za vso večnost.”

Mnogim poslušalcem ta nauk ni bil všeč. Grenko so bili razočarani, ko so slišali, da je bil njihov napor zaman. Niso mogli razumeti, da imajo v Kristusu brezplačno odpuščanje. Bili so zadovoljni s staro potjo v nebesa, ki jim jo je utrl Rim, zato so zakrknili srce pred iskanjem nečesa boljšega. Lažje je bilo zveličanje zaupati duhovnikom ali papežu, kakor pa doseči čistost srca.

Nekateri pa so vendar z veseljem sprejeli sporočilo zveličanja v Kristusu. Obredi, ki jih je predpisal Rim, jim niso

prinesli duševnega miru, zato so z vero sprejeli Zveličarjevo kri za svojo spravno daritev. Vrnili so se v rojstni kraj, da bi še drugim razodeli dragoceno luč, ki so jo sprejeli. Tako se je resnica širila iz vasi v vas, od mesta do mesta, število Marijinih romarjev pa se je zmanjševalo. S tem pa so začeli usihati darovi, torej tudi Zwinglijevi dohodki, ki so izviral iz teh darov. Vendar pa je bil vesel ob spoznanju, da se podira moč skrajništva in praznoverja.

Cerkveni dostojanstveniki niso bili slepi za Zwinglijevo delo. Sprva se niso vmešavali, ker so upali, da ga bodo

pridobili z laskanjem. Med tem pa je resnica pridobivala srca ljudi.

Delo v Einsiedelnu je Zwinglija pripravljalo za širše področje, ki ga je čakalo. Po treh letih so ga poklicali za pridigarja züriške stolnice. Zürich je bil tedaj največje mesto v švicarski federaciji; tam-kajšnje dogajanje je imelo daljnosežen vpliv. Duhovniki, ki so Zwinglija poklicali v Zürich, so uvidevno pojasnili, da si ne želijo novosti, in ga poučili o dolžnostih.

Naročili so mu: “Na vso moč si prizadevajte povečati cerkvene dohodke in ne zanemarjajte malenkosti.

S prižnice in v spovednici svetujte vernikom, naj plačujejo svoje prispevke in desetine ter z darovi pokažejo ljubezen do cerkve. Pridobite čim več od bolnih, od maš in od vsake cerkvene dejavnosti.” Njegov starešina je temu dodal: “Med vaše dolžnosti spada opravljanje svetih obredov, pridiganje, skrb za čredo in seveda tudi dela kaplana. Lahko si vzamete pomočnika za te posebne službe, še zlasti za pridiganje. Delitev simbolov svetih obredov je izrecno namenjena zgolj uglednim osebnostim in prilagojena njihovim željam. Vsaka kršitev tega določila je prepovedana.”

Zwingli je molče poslušal. Zahvalil se je za čast, da je bil poklican v tako pomembno službo. Nato je začel podajati načrt, ki ga je nameraval izpeljati. Rekel je: "Pomen Kristusovega življenja se je dolgo skrival pred ljudstvom. Pridigal bom iz celotnega Matejevega evangelija ... in vse prikazal izključno na temelju Svetih spisov; preiskoval bom globine resnice, primerjal odlomek z odlomkom in v neprestani goreči molitvi prosil za razumevanje. Svojo službo bom posvetil v slavo Bogu, v slavo njegovemu edinorojenemu Sinu, pravemu reševanju ljudi in njihovem utrjevanju v pravi veri." Nekateri duhovniki niso

odobravali njegovega načrta in so ga poskušali odvrniti od tega, vendar je ostal neomajen. Povedal je, da nima namena uporabljati neke nove metode, temveč staro, ki jo je cerkev uporabljala v prejšnjih časih.

Resnice, ki jih je oznanjal, so kmalu zbudile zanimanje; ljudstvo je množično prihajalo poslušat pridige. Med njegovimi poslušalci so bili tudi takšni, ki že dolgo niso prihajali v cerkev. Bogoslužje je začel z evangelijem. Poslušalcem je bral in razlagal navdihnjena sporočila o Kristusovem življenju, njegovem nauku in smrti. Tudi tukaj je kakor v Einsiedelnu poudarjal

Božjo besedo kot nezmotljivo veljavo in Zveličarjevo smrt kot popolno daritev. Govoril je: "Hočem vas pripeljati h Kristusu, k pravemu viru zveličanja." Okrog Zwinglija so se zbirali ljudje vseh slojev - od državnikov in znanstvenikov do obrtnikov in kmetov. Z velikim zanimanjem so poslušali njegove besede. Ni samo oznanjeval o daru zveličanja, ki se daje brezplačno, temveč je brez strahu odkrival grehe tedanjega časa. Mnogi so na poti iz stolnice hvalili Boga, govoreč: "Ta mož je pravi pridigar resnice. On bo naš Mojzes, ki nas bo izpeljal iz egiptovske teme." Po prvih trenutkih velikega navdušenja se je pojavilo nasprotovanje. Menihi so se

dvignili, da bi preprečili njegovo delo in obsodili njegov nauk. Mnogi so se mu posmehovali in mu grozili, ga sramotili in žalili. Zwingli pa je vse to prenašal potrpežljivo, govoreč: “Če želimo pridobiti hudobne za Jezusa Kristusa, moramo marsikaj spregledati.”

V tistem času je delo reformacije dobilo novega pomočnika. V Zurich je iz Basla z Lutrovimi spisi prišel neki Lucijan. Poslal ga je človek, ki je podpiral vero reformatorjev. S prodajanjem teh spisov je želel pomagati pri širjenju luči. Pisal je Zwingliju: “Preverite, ali ima ta Lucijan dovolj razumnosti in spretnosti, in ga po svoji presoji pošljite v vsa švicarska

mesta, vasi, celo v vsako hišo. Raznaša naj Lutrove spise in predvsem za vernike napisano razlago Gospodove molitve. Ko bodo ti spisi znani, se bo zanje javilo še več kupcev.” Tako si je luč utirala pot.

Ko Bog namerava zdrobiti verige neznanja in praznoverja, si Satan še bolj prizadeva pokriti ljudi s temo in zategniti njihove okove. Bog je v raznih deželah obujal ljudi, da bi oznanjali odpuščanje grehov in opra-vičenje s Kristusovo krvjo. Takrat je Rim v vseh krščanskih deželah še z večjo močjo postavljajl trgovine z odpustki in ponujal odpuščanje za denar.

Vsak greh je imel določeno ceno. Ljudje so lahko delali hudodelstva, če so s tem polnili cerkveno blagajno. Tako sta se hkrati širili dve gibanji: eno je ponujalo odpuščanje za denar, drugo pa odpuščanje v Kristusu. Rim je dovoljeval greh in ga uporabil za vir svojih dohodkov, reformatorji pa so greh obsojali in kazali na Kristusa kot posrednika in rešitelja.

V Nemčiji je bilo prodajanje odpustkov zaupano dominikancem. Na čelu te trgovine je stal nesramni Tetzel. V Švici je bila trgovina z odpustki zaupana frančiškanom pod nadzorstvom

italijanskega meniha Samsona. Ta je cerkvi že naredil velike usluge, ko je iz Nemčije in Švice prinesel v papeževo blagajno ogromne vsote denarja. Sedaj je šel skozi Švico in pritegnil veliko ljudi. Ubožnim kmetom je uplenil njihove skromne dohodke in od bogatih izvabljal velike darove. Vendar se je že čutil vpliv reformacije. Trgovina z odpustki se je znatno zmanjšala, čeprav ni bila popolnoma preprečena. Zwingli je bil še v Einsiedelnu, ko je Samson začel svojo dejavnost v nekem sosednjem mestu. Reformator je slišal za njegovo poslanstvo in se takoj uprl. Nasprotnika se sicer nista srečala, toda menih je moral oditi, saj je bil Zwingli

uspešen pri razkrivanju njegovih namenov.

Zwingli si je v Zürichu prizadeval ukiniti trgovino z odpustki. Ko se je mestu približal Samson, je mestni svet poslal predenj poslanca. Sporočil mu je, naj se nameni naprej. Kljub temu si je z zvijačo pridobil dovoljenje za vstop v mesto, vendar so ga odslovili, ne da bi kupili en sam odpustek. Kmalu zatem je zapustil Švico.

Leta 1519 je v Švici izbruhnila kuga. Šir-jenje te tako imenovane črne smrti je okrepilo reformacijo. Mnogi so se pred smrtjo spomnili ničevosti in

ničvrednosti odpustkov, ki so si jih kupili za denar. Želeli so si, da bi imela njihova vera trdnejši temelj. Zwingli je v Zürichu zbolel. Bolezen je bila tako huda, da mnogi niso več verjeli v njegovo ozdravitev. Pričele so se širiti vesti, da je umrl. Vendar v tem kritičnem času ni izgubil niti upanja niti poguma. Z vero je gledal na golgotski križ in zaupal v Kristusovo daritev za odpuščanje grehov. Tako je ušel smrti. Od tedaj je oznanjal evangelij še z večjo vnemo, njegove besede pa so imele izjemen učinek. Ljudstvo je z veseljem pozdravljalo svojega dragega pridigarja, ki se je vrnil z roba groba. Ker so sami bedeli ob postelji bolnih in umi-rajočih,

so lahko bolje kakor kdaj prej občutili vrednost evangelija.

Zwingli je še jasneje razumel resnico in še bolj občutil njeno obnavljajočo moč.

Ukvarjal se je s človekovim padcem v greh in načrtom zveličanja. Govoril je:

“V Adamu smo vsi mrtvi, pogreznili smo se v pokvarjenost in prekletstvo.”

“Kristus ... nam je zagotovil večno zveličanje. ... Njegovo trpljenje je ...

večna daritev, ki prinaša večno

ozdravljenje. Zadostna je za božansko

pravičnost v korist vseh, ki se s trdno in neomajno vero naslanjajo nanjo.”

Vendar je jasno učil, da nam Kristusova milost ne daje pravice še dalje živeti v

grehu. “Kjer koli obstaja vera v Boga, tam je Bog; kjer pa je Bog, je tudi gorečnost, ki ljudi priganja in spodbuja k dobrim delom.”

Zwinglijeve pridige so vzbujale zanimanje. Stolnica je bila polna vernikov, ki so ga prihajali poslušat. Svojim poslušalcem je resnico razodeval po malem, kolikor so jo lahko razumeli. Bil je previden, zato jim na začetku ni razodel vseh resnic, ker bi jih lahko zmedle ali v njih vzbudile predsodke. Njegov cilj je bil pridobiti njihova srca za Kristusov nauk, se jih dotakniti z njegovo ljubeznijo in jim predočiti Kristusov zgled. Želel jim je odkriti, da

sprejemanje evangeljskih načel
premaguje praznoverna verovanja in
navade.

Reformacija je v Zürichu napredovala
postopoma. Sovražniki so ji začeli
močno nasprotovati. Pred letom dni je v
Wormsu wittenberški menih papežu in
cesarju izrekel svoj odločni ne. Sedaj je
kazalo, da bodo papeške zahteve
naletele na podobno nasprotovanje tudi
v Zürichu. Zwingli je znova doživel
napad. V papeških predelih so učence
evangelija občasno sežigali na grmadah;
vendar to ni zadostovalo. Učitelj
krivoverstva mora popolnoma
umolkniti. S tem ciljem je konstanški

škof poslal v Zürich tri poslance. Zwinglija bi naj obtožili, da uči ljudstvo teptati cerkvene zakone, kar ogroža mir in dober družbeni red. Poudarili so, da bo nastal splošni nered, če se bo prezirala cerkvena oblast. Zwingli je odgovoril, da že štiri leta oznanja evangelij v Zürichu in da je to mesto "tišje in mirnejše kakor katero koli drugo švicarsko mesto." Nato je zaključil: "Ali ni torej krščanstvo najboljši varuh splošne varnosti?"

Škofovi poslanci so svetovali mestnim odbornikom, naj ostanejo v cerkvi, ki edina zagotavlja zveličanje. Zwingli je odgovoril: "Ta obtožba proti meni naj

vas ne vznemirja. Temelj cerkve je ista Skala, isti Kristus, ki je dodelil Petru ime, ker ga je z vero priznal za Zveličarja. Kdor koli z vsem srcem povsod in v vsakem ljudstvu veruje v Gospoda Jezusa, ga bo Bog sprejel. To je cerkev, zunaj katere ni zveličanja.” Sad tega pogovora je bil, da je eden izmed škofovih poslancev sprejel prenovljeno vero.

Mestni svet ni hotel nastopiti proti Zwingliju, zato se je Rim pripravil za nov napad. Ko je reformator zvedel za načrte svojih sovražnikov, je vzkliknil: “Naj pridejo! Ne bojim se jih, kakor se skala ne boji valov, ki butajo ob njeno

podnožje.” Naponi duhovnikov so samo pospešili delo, ki so ga hoteli uničiti. Resnica se je širila naprej. Nemški reformatorji so sicer izgubili pogum ob izginitvi Lutera, vendar so se ojunačili, ko so slišali za napredek evangelija v Švici.

Bolj ko se je reformacija v Zürichu utrjevala, vidnejši so bili njeni sadovi pri zatiranju grehov ter vzdrževanju reda in sloge. Zwingli je zapisal: “Mir se je nastanil v našem mestu; ni več preprirov, zavisti, hinavščine in nesoglasij. Odkod lahko pride takšna skladnost, če ne od Gospoda in našega

nauka, ki nas napolnjuje s sadovi miru in pobožnosti?”

Reformacija je izbojevala mnoge zmage, ki so pri rimskih pristaših vzbujale željo po njenem uničenju. Spoznali so, kako slabo so s preganjanjem zavrli Lutrovo delo v Nemčiji, zato so se odločili, da jo uničijo z njenim lastnim orožjem.

Določena je bila obravnava z Zwinglijem. Da bi si zagotovili zmago, so si pridržali pravico izbrati prostor, kjer bodo imeli obravnavo, in tudi sodnike, ki bodo odločili, kdo ima prav. Ko bodo imeli Zwinglija v svoji oblasti, bodo poskrbeli, da se jim ne bo izmuznil. Če bo utihnil vodja, bo tudi

gibanje hitro zadušeno. Ta dogovor pa so seveda skrbno prikrili.

Razprava naj bi bila v Badnu, kamor se Zwingli ni namenil. Člani züriškega mestnega sveta so namreč prepovedali svojemu pridigarju, da bi se izpostavljal tej nevarnosti. Niso zaupali papeževim namenom, saj so vedeli za grmade, ki so jih po papeških predelih postavljali za sledilce evangelija. Zwingli je bil pripravljen sprejeti poslanca, ki bi jih Rim poslal v Zurich, toda iti v Baden, kjer je bila pred kratkim prelita kri zagovornikov resnice, bi pomenilo iti v zanesljivo smrt. Ökolampad in Haller sta bila izbrana za zastopnika

reformacije, medtem ko je bil zagovornik Rima dr. Eck, ki ga je podpirala množica izobraženih doktorjev in višjih duhovnikov.

Zwinglijev vpliv se je čutil na sestanku, čeprav osebno ni bil navzoč. Pisarje so izbrali papeževi pristaši, drugim pa so s smrtno kaznijo prepovedali zapisati kar koli. Zwingli je kljub temu vsak dan dobil natančno poročilo o vsem, kar se je govorilo v Badnu. Neki študent, ki je bil navzoč pri razpravi, je vsak večer sestavil poročilo o tamkajšnjem dogajanju. Druga dva študenta sta prevzela nase dolžnost, da bosta sporočila poslala Zwingliju vsak dan

skupaj z Ökolampadovimi pismi. Reformator je odgovarjal ter dajal nasvete in navodila. Svoja pisma je napisal ponoči, študenta pa sta se zgodaj zjutraj vrnila z njimi v Baden. Da ne bi izzvala suma čuvajev pri mestnih vratih, sta v naglavnih košarah nosila piščance in tako neovirano prihajala v mesto.

Tako se je Zwingli bojeval s svojimi zvi-timi sovražniki. Myconij je dejal: "Več je naredil s svojim razmišljanjem, neprespanimi nočmi, nasveti in navodili, kakor če bi bil osebno navzoč pri obravnavi sredi svojih sovražnikov."

Papeževi pristaši, ki so bili ošabno prepričani o zmagi, so prišli v Baden z najlepšimi oblekami in najsijajnejšimi dragocenostmi. Hranili so se razkošno; njihove mize so bile polne najdragocenejših poslastic in izbranih vin. Breme svojih cerkvenih dolžnosti so si lajšali z zabavami in gostijami. Reformatorji pa so bili očitno nasprotje. Preprosta zu-nanjost je pričala o njihovi skromnosti in preprosta hrana o vrednosti njihovega časa. Ökolampad je bil nastanjen pri človeku, ki ga je stalno nadzoroval, vendar ga je vedno zalotil pri proučevanju Svetega pisma in molitvi. Presenečen je sporočil, da je ta kri-voverec zelo pobožen.

Pri otvoritvi obravnave “se je dr. Eck ošabno povzpel na sijajno okrašen govorniški oder, medtem ko je moral preprost in ponižen Ökolampad sedeti na navadnem stolu nasproti svojemu ošabnemu nasprot-niku”. Ecku se zvonki glas in neomejena zanesljivost nista nikoli izneverila. Upanje v zlato in slavo ga je spodbujalo h gorečnosti; kajti branilec vere bo nagrajen z lepim deležem. Ko mu je zmanjkalo boljših dokazov, se je zatekel k posmehovanju in celo obrekovanju.

Ökolampad je bil skromen in ni zaupal vase. Izogibal se je boju, a ga je pričel s

slovesno izjavo: “Za pravilo razsodbe priznam samo Božjo besedo.” Čeprav je bil blag in vljuden, se je pokazal tudi sposoben in nepopustljiv. Rimski pristaši so se po svoji navadi sklicevali na oblast na podlagi cerkvenih običajev, reformator pa se je trdno držal Svetega pisma. Dejal je: “Navade v naši Švici ne veljajo nič, razen če so v skladnosti z ustavo; kar pa se tiče vere, je naša ustava Sveto pismo.”

Razlika med tema govornikoma je vplivala na zbrane. Mirno in jasno reformatorjevo dokazovanje, njegov vljuden in skromen način podajanja sta pridobila poslušalce, da so z gnusom

zavrgli ošabne in hvalisave Eckove trditve.

Razprava je trajala osemnajst dni. Na koncu so si papeževi pristaši z veliko nesramnostjo pripisali zmago. Ker je večina delegatov podpirala Rim, je zbor razglasil reformatorje za premagane in jih izključil iz cerkve z njihovim vodjem Zwinglijem vred. Toda sadovi obravnave so pokazali, kdo je imel prav. Ta razprava je dala še večjo spodbudo delu reformacije, in kmalu potem sta se zanjo odločili pomembni mesti Bern in Basel.

Poglavje 10—Napredek reformacije v Nemčiji

Lutrova skrivnostna izginitev je bila uganka za Nemce. Povsod so spraševali po njem. Širile so se najbolj nenavadne govornice; mnogi so mislili, da je umorjen. Med njegovimi dobrimi prijatelji in med tisoči, ki se še niso odločno opredelili za reformacijo, je nastala velika žalost. Nekateri so se slovesno zarotili, da se bodo maščevali za njegovo smrt.

Rimski voditelji so z grozo ugotovili, kako se je okrepilo sovraštvo do njih. Čeprav so na začetku zaradi Lutrove

do-mnevne smrti slavili zmago, so se kmalu želeli skriti pred na-rodovo jezo. Luter v času svojega najaktivnejšega delovanja s svojimi nauki ni tako vznemirjal sovražnikov kakor sedaj, ko je izginil. Nemočen ujetnik je s strahom navdal tiste, ki so v svoji jezi zahtevali njegovo uničenje. Nekdo izmed njih je rekel; "Naša edina rešitev je, da prižgemo bakle, poiščemo Lutra in ga vrnemo ljudstvu, ki ga zahteva." Cesarski odlok je bil videti brez moči. Papeški predstavniki so bili ogorčeni, ko so videli, da pritegujejo mnogo manjšo pozornost kakor Lutrova usoda.

Novica, da je Luter na varnem, čeprav kot ujetnik, je pomirila narodov strah in povzročila še večje navdušenje. Njegovi spisi so se brali s takšnim zanimanjem kot nikoli prej. Vse več ljudi se je odločilo pridružiti delu pogumnega človeka, ki je v tako tragičnih razmerah zagovarjal Božjo besedo. Reformacija se je neprestano krepila. Povsod je klilo seme, ki ga je posejal Luter. Njegova odsotnost je naredila to, česar navzočnost ne bi mogla. Reformatorjevi sodelavci so sedaj čutili večjo odgovornost, ker je bil njihov veliki vodja odstranjen. Z veliko vero in gorečnostjo so šli naprej in delali po svojih najboljših močeh, da bi se to

čudovito začeto delo neovirano nadaljevalo.

Vendar niti Satan ni lenaril. Trudil se je narediti vse, kar je poskušal pri vsakem reformnem gibanju: prevarati in uničiti ljudstvo tako, da mu podtakne ponaredek namesto pravega dela. Kakor so bili v cerkvi prvih stoletij lažni kristusi, tako so se tudi v XVI. stoletju pojavljali lažni preroki.

Nekatere ljudi je zajelo globoko versko vznemirjenje. Zamišljali so si, da so iz nebes dobili posebno razodetje. Trdili so, da jih je Bog poklical k dokončanju dela reformacije, ki ga je Luter le začel.

V resnici pa so podirali vse, kar je postavil. Zavrgli so vzvišeno načelo, ki je bilo temelj reformacije - Božjo besedo kot zadostno pravilo vere in življenja. Namesto nezmotljivega Vodja so postavili spremenljivo in nezanesljivo merilo osebnih čustev in vtisov. Tako so zavrgli ključ za odkrivanje zmot in prevar. Odprli so pot Satanu, da po svoji volji vlada nad razumom ljudi, in sicer bolje, kakor bi to uspelo njemu.

Eden od lažnih prerokov je trdil, da dobiva navodila od angela Gabrijela. Njegov prijatelj je opustil študij v prepričanju, da ga je sam Bog obdaril z modrostjo za razlaganje svoje besede.

Tudi drugi, ki so bili po svoji naravi nagnjeni k fanatizmu, so postali njihuni pristaši. Delo teh zanesenjakov je izzvalo veliko vznemirjenje. Lutrove pridige so pozivale ljudstvo k reformi, trditve teh novih prerokov pa so zapeljevale mnoge poštene duše.

Vodje novega gibanja so prišli v Wittenberg, da bi Melanchthonu in njegovim sodelavcem vsilili svoj nauk. Povedali so jim: "Bog nas je poslal poučevat ljudstvo. Z Gospodom se zaupno pogovarjamo in vemo, kaj se bo zgodilo. Smo apostoli in preroki ter se sklicujemo na doktorja Lutra."

Reformatorji so bili presenečeni in

zmedeni. Česa takega še nikoli niso doživeli, zato niso vedeli, kako naj ukrepajo. Melanchthon je dejal: “V teh ljudeh so nenavadni duhovi: toda kakšni? ... Po eni strani moramo paziti, da ne bi gasili Božjega Duha, po drugi strani pa nas ne sme zapeljati Satanov duh.”

Kmalu so se pokazale posledice tega na-uka. Ljudje so začeli zanemarjati Sveto pismo in celo razveljavljati njegovo veljavo. V šolah je nastala zmeda. Študentje so brez vsakršnih ovir opustili študij in zapuščali vseučilišča. Ljudje, ki so mislili, da so poklicani k oživljanju in vodenju reformacije, so

njeno delo pripeljali naravnost na rob pogube. Rimski pristaši so se znova opogumili in zmagoslavno vzklikali: "Še en udarec, pa bo vse naše."

Ko je Luter v svojem zavetju v Wartburgu zvedel, kaj se dogaja, je globoko zaskrbljen rekel: "Vedno sem pričakoval, da nam bo Satan poslal takšno trpljenje." Razumel je pravi značaj teh samozvanih prerokov in videl nevarnost, ki je grozila delu resnice. Nasprotovanje papeža in cesarja mu ni povzročalo takšnega nemira in skrbi, ki ju je čutil sedaj. Iz vrst tako imenovanih prijateljev reformacije so vstali njeni najhujši sovražniki. Prav tiste resnice, ki

so mu prinesle tako veliko veselje in tolažbo, so postale vzrok razdora in zmede v cerkvi.

Pri delu reformacije je Lutra spodbujal Božji Duh. Šel je dlje, kakor je pričakoval. Ni predvideval, da se bo znašel v takšnem položaju, v kakršnem je bil, niti da bo izpeljal tako temeljite spremembe. Bil je samo orodje v rokah Neskončne moči. Pogosto se je bal posledic svojega dela. Nekoč je rekel: "Če bi vedel, da bo moj nauk škodil enemu samemu človeku, četudi še tako neznatnemu in neizobraženemu - kar pa se pravzaprav ne more zgoditi, saj je ta

nauk pravi evangelij - bi raje umrl desetkrat, kakor vztrajal pri svojem.”

Wittenberg, središče reformacije, je hitro padel pod vpliv skrajništva in krivičnosti. Teh strašnih razmer niso povzročili Lutrovi nauki, čeprav so njegovi sovražniki po vsej Nemčiji krivdo zvrnili nanj. Z bolečino v duši se je pogosto spraševal: “Ali je to lahko konec velikega reformatorskega dela?” Luter je goreče molil k Bogu. V njegovem srcu je znova zavladal mir. Dejal je: “Delo je tvoje, in ne moje. Ti ne boš dovolil, da bi ga uničili praznoverje ali skrajništvo.” Misel, da bi ostal daleč od boja v tako kritičnem času, je bila

zanj neznosna. Odločil se je vrniti v Wittenberg.

Brez odlašanja se je podal na nevarno pot. Bil je cesarski izobčenec. Sovražniki so ga imeli pravico ubiti; njegovi prijatelji ga niso smeli spremljati in varovati. Cesarska oblast je pripravila najostrejše ukrepe proti njegovim pristašem. Toda on je videl, da je delo evangelija v nevarnosti, zato je odšel brez strahu v Gospodovem imenu, da bi se bojeval za resnico.

Luter je volilnemu knezu v pismu razkril, da namerava zapustiti Wartburg. Napisal mu je: "Vaše

veličanstvo mora vedeti, da se vračam v Wittenberg z močnejšo zaščito, kakor je zaščita princev in volilnih knezov. Ne mislim prositi za podporo vašega veličanstva niti ne potrebujem vaše zaščite; kvečjemu jo lahko ponudim vam. Ko bi vedel, da bi me vaše veličanstvo hotelo in moglo obvarovati, sploh ne bi šel v Wittenberg. Ni meča, ki lahko pomaga temu delu. Sam Bog mora storiti vse brez človeške pomoči in sodelovanja. Kdor ima največjo vero, je zmožen nuditi tudi najboljšo zaščito.”

V nekem drugem pismu, ki ga je napisal na poti v Wittenberg, je izjavil:

“Pripravljen sem pretrpeti nemilost

vašega veličanstva in jezo celotnega sveta. Ali niso vsi Wittenberžani moje ovce? Ali jih ni Bog zaupal meni? Ali ni potrebno, da sem pripravljen umreti zanje, če se bo to zahtevalo od mene? Poleg tega pa se bojim, da bo v Nemčiji izbruhnil strašen upor, s katerim bo Bog kaznoval naš narod." Z veliko previdnostjo in ponižnostjo, toda zanesljivo in odločno je začel svoje delo. Govoril je: "Z besedo moramo podreti in uničiti vse, kar je bilo postavljeno z nasiljem. Ne želim uporabiti moči zoper praznoverne in neverne... Nihče ne sme biti prisiljen, kajti bistvo vere je svoboda." Po vsem Wittenbergu se je razširila vest o Lutrovi vrnitvi. Njegove

pridige so pritegnile ljudstvo z vseh strani. Cerkev je bila prepolna. Ko je stopil na prižnico, je poučeval, opominjal ter ošteval z veliko modrostjo in blagostjo. Spregovoril je o tistih, ki so hoteli z nasiljem odpraviti mašo. Dejal je: "Maša je slaba stvar; Bog je ne odobrava, zato se mora odstraniti. Želim si, da bi se maša po vsem svetu nadomestila z evangeljsko večerjo. Toda nikogar ni treba siliti, da bi jo opustil. Izročimo stvar v Božje roke. Božja beseda naj dela, ne pa mi. Zakaj, se boste vprašali. Zato ker ne držim človeških src v svoji roki, kakor drži lončar ilovico. Govoriti moramo, kar je prav, nimamo pa pravice soditi.

Oznanjajmo, ostalo pa pripada Bogu. Kaj bom dosegel, če bom uporabil silo? Odpor, formalnost, slepo posnemanje, človeške naredbe in hinavščino. ... Toda v tem ne bo ne srčne iskrenosti ne vere ne ljubezni. Kjer pa ni teh treh stvari, manjka vse, in jaz za to ne dam niti prebite pare.... Bog naredi samo po svoji besedi več, kakor če bi vi in jaz in ves svet združili vse svoje moči. Bog osvaja srce; ko pa je pridobljeno, je osvojeno vse....

Oznanjal bom, govoril, pisal; toda nikogar ne bom silil, kajti vera je prostovoljno dejanje. Glejte, kaj sem naredil. Uprl sem se papežu, prodajanju

odpustkov in papeškimi pristašem, vendar brez nasilja ali hrupa. Povišal sem Božjo besedo; pridigal sem in pisal; drugega nisem delal. In medtem ko sem spal... je beseda, ki sem jo oznanjal, oslabilila papeštvo in mu prizadejala več škode kakor kateri koli knez ali cesar. V resnici nisem naredil nič; vse je naredila sama beseda. Ko bi hotel uporabiti moč, bi bila Nemčija verjetno poplavljen s krvjo. Kaj pa bi bil sad tega? Poguba telesa in duše. Zato sem ostal miren in pustil, da se beseda razširi po svetu.”

Cel teden je Luter dan za dnem oznanjal lačni množici. Božja beseda je zdrobila okove fanatičnih spodbud. Moč

evangelija je zapeljane vrnila na pot resnice.

Luter se ni hotel srečati s skrajneži, ki so povzročili nastalo gorje. Vedel je, da so to možje nezdravega razsojanja in neobrzdanih strasti. Ker so se imeli za posebno razsvetljene od zgoraj, niso mogli zdržati niti najmanjšega nasprotovanja niti najvljudnejšega oštevanja ali nasveta. Pripisovali so si najvišjo oblast in zahtevali, da se njihove zahteve potrdijo brez kakršnega koli vprašanja. Ker pa so zahtevali srečanje z njim, jih je privolil sprejeti. Ob tej priložnosti je tako uspešno razkrinkal

njihove namene, da so goljufi kmalu zapustili Wittenberg.

Skrajništvo je bilo za nekaj časa ustavljeno, vendar je čez nekaj let izbruhnilo s še večjo močjo in pustilo še hujše posledice. Luter je govoril o teh vodjih takole: “Zanje je Sveto pismo neuporabno. Vsi po vrsti vpijejo: Duh! Duh! Naj vas ne skrbi, ne bom se pustil voditi njihovemu duhu. Bog naj me po svoji milosti obvaruje takšne cerkve, v kateri so samo svetniki. Želim ostati tukaj, kjer so ponižni, slabotni, bolni, ki poznajo in čutijo svoje grehe, vzdihujejo in neprestano iz dna srca prosijo Boga, naj jim da tolažbo in pomoč.”

Najdejavnější med temi skrajneži je bil Tomaž Münzer, mož velikih sposobnosti, ki bi mu omogočile delati dobro, če bi jih pravilno uporabljal; toda ni se naučil niti prvih načel prave vere. "Zajela ga je želja, da bi prenovil svet, a je kakor mnogi zanesenjaki pozabil, da mora začeti pri sebi." Hrepenel je po položaju in vplivu. V tej želji ni popustil nikomur, celo Lutru ne. Po njegovem mnenju so reformatorji s tem, da so oblast pripisali Svetemu pismu, zgolj spremenili obliko papeštva. Sam je trdil, da ga je Bog poslal izpeljat pravo reformo. Dejal je: "Kdor ima takšnega

duha, ima pravo vero, četudi še nikoli v življenju ni videl Svetega pisma.”

Ti fanatični učitelji so popuščali trenutnim vtisom. Vsako svojo misel in težnjo so smatrali za Božji glas; tako so zašli v veliko skrajnost. Nekateri so celo sežgali svoja Sveta pisma in vpili: “Črka ubija, duh pa oživlja!” Miinzerjev nauk je zadovoljeval tiste, ki so zahtevali čudeže. To je ugajalo tudi njihovi ošabnosti, ki je zahtevala človeške zamisli in mnenja postaviti nad Božjo besedo. Tisoči so sprejeli njegov nauk. Na javnem bogoslužju je zavrgel sleherni red. Izjavil je, da se s

poslušanjem knezov poskuša služiti Bogu in Belijalu.

Ko so se ljudje začeli osvobajati verig papeštva, niso hoteli trpeti niti omejitev državnih oblasti. Prevratniški Munzerjev nauk, ki so ga njegovi pristaši imeli za navdihnjenega od Boga, je povzročil beg pred slehernim nadzorovanjem. Odstranil je predsodke in razmahnil strasti. Posledice tega so bili strašni prizori vstaj in nasilja.

Nemška polja so bila prepojena s krvjo.

Duševno trpljenje, ki ga je Luter prej pre-živel v Erfurtu, ga je sedaj zajelo z dvojno močjo zaradi hudih posledic

skrajništva, ki so jih pripisovali reformaciji. Rimski visoki dostojanstveniki so trdili, da je ta vstaja sad Lutrovega nauka; mnogi so jim bili pripravljeni verjeti. Čeprav je bila ta obtožba neutemeljena, je vendar zelo prizadela reformatorja. Zdelo se mu je, da ne more več zdržati, saj se je delo reformacije predstavilo kot najbolj prostaško skrajništvo. Po drugi strani je občutil sovraštvo s strani voditeljev novega gibanja, ker je nasprotoval njihovemu nauku in trditvam, da jih vodi Božje navdihnjenje, in jih celo proglasil za upornike proti državnim oblastem. Da bi se mu maščevali, so ga razglasili za podlega goljufa. Kazalo je,

da si je reformator nakopal jezo knezov in ljudstva.

Rimski pristaši so se veselili, ker so pričakovali skorajšnji propad reformacije. Lutra so krivili celo za zmote, ki jih je vedno popravljajal z največjo gorečnostjo. Skrajniška stranka je trdila, da se z njo ravna nepravilno; tako ji je uspelo pridobiti simpatije velikega števila ljudi. Začeli so se imeti za mučence, kar je značilno za tiste, ki zavijejo na kriva pota. Sedaj so bili žrtve okrutnosti in nasilja, vredni usmiljenja in povečevanja ravno tisti, ki so tako energično vstali proti reformaciji. To je bilo Satanovo delo; spodbujal ga je isti

uporniški duh, kakršen se je najprej pojavil v nebesih.

Satan si neprestano prizadeva prevarati ljudi. Hoče jih pripeljati tako daleč, da greh imenujejo pravičnost, pravičnost pa greh. Kako uspešno je bilo njegovo delo! Kako pogosto so bili Božji služabniki obsuti z grajami in očitki, ker so se pogumno trudili zaščititi resnico! Satanovi poslanci se hvalijo in povišujejo; nanje se celo gleda kot na mučence, medtem ko so tisti, ki bi morali biti spoštovani in podprti zaradi svoje zvestobe Bogu, prepuščeni samim sebi ter vedno izpostavljeni dvomom in nezaupanju.

Lažna svetost in ponarejeno posvečenje še vedno opravljata svoje delo zapeljevanja. V različnih oblikah ta isti duh podobno kakor v Lutrovih dneh še danes odvrta pozornost ljudi od Svetega pisma. Pri tem jih zapeljuje, da se prepuščajo svojim lastnim občutkom in vtisom, namesto da bi se pokoravali Božjim zapovedim. To je najuspešnejša Satanova iznajdba, ki jo uporablja za omadeževanje čistosti in resnice.

Luter je neustrašno branil evangelij pred napadi, ki so prihajali z vseh strani. V teh bojih se je Božja beseda pokazala kot mogočno orožje. Z njo se je bojeval proti

požrešni papeževi oblasti, proti razumu izobražencev in stal trdno kakor skala proti skrajništvu, ki se je poskušalo združiti z reformacijo.

Vsaka od teh nasprotnih smeri je po svoje zavrgla Sveto pismo in povišala človeško modrost za vir verske resnice in spoznanja. Racionalizem se klanja razumu in ga postavlja za verski temelj. Rimska cerkev priznava navdihnjenje papeški nadoblasti, ki velja že od apostolov in je za vse čase nespremenljivo. Takšno razumevanje ponuja možnost vsaki vrsti razuzdanosti in pokvarjenosti, da se skrije pod svetostjo apostolskega

pooblastila. Navdihnjenje, ki so ga poudarjali Miinzer in njegovi sodelavci, je bilo sad domišljavosti, njegov vpliv pa je rušil sleherno veljavo, kakor človeško tako tudi Božjo. Nasprotno temu ima pravo krščanstvo Božjo besedo za veliko zakladnico navdihnjenih resnic in pre-izkusni kamen slehernega navdihnjenja.

Luter je po vrnitvi iz Wartburga dokončal prevod Nove zaveze. Kmalu potem je nemško ljudstvo dobilo evangelij v svojem jeziku. Ljubitelji resnice so ga sprejeli z velikim veseljem, medtem ko so ga tisti, ki so bolj cenili

človeška izročila in človeške zapovedi, prezirljivo zavrgli.

Duhovniki so se vznemirili ob misli, da bodo lahko sedaj navadni ljudje razpravljali z njimi o načelih Božje besede in da se bo tako razkrinkalo njihovo neznanje. Orožje njihovega mesenega razuma je bilo šibko proti duhovnemu meču. Rim je uporabil vso svojo oblast, da bi preprečil širjenje Svetega pisma, toda odloki, prekletstva in mučenje so se pokazali neučinkoviti. Bolj kot je Rim obsojal in prepovedoval Sveto pismo, bolj je ljudstvo hrepenelo zvedeti za njegov pravi nauk. Tisti, ki so znali brati, so goreče raziskovali Sveto

pismo. Nosili so ga s seboj, ga vedno znova brali ter vztrajali tako dolgo, dokler se niso na pamet naučili daljših odstavkov. Ko je Luter videl, s kakšno ljubeznijo je bila sprejeta Nova zaveza, se je takoj lotil prevajanja Stare; izdajal jo je v delih, kakor jih je dokončeval.

Lutrovi spisi so bili v vaseh in mestih sprejeti z dobrodošlico. "Kar so pisali Luter in njegovi prijatelji, so drugi širili. Menihi, ki so se prepričali o nezakonitosti redovniških priseg, so si zaželeli svoje dotedanje nekoristno življenje nadomestiti z življenjem dela. Ker sami niso bili dovolj poučeni, da bi lahko oznanjali Božjo besedo, so

potovali po pokrajinah, obiskovali vasi in zaselke ter po njih prodajali Lutrove spise in spise njegovih prijateljev. Nemčija je bila hitro preplavljena s takimi pogumnimi kolporterji.”

Spise so z velikim zanimanjem proučevali bogati in revni, šolani in nešolani. Vaški učitelji so jih brali ponoči, in sicer naglas majhnim skupinam, zbranim ob ognjišču. Nekateri so si zelo prizadevali spoznati resnico. Z veseljem so sprejemali Božjo besedo in tudi drugim oznanjali veselo sporočilo.

Tako so se izpolnile navdihnjene besede:
“Komur se tvoja beseda razodene,
prejme luč, in razumnost daje ona
preprostim.” (Ps 119,130 CHR)

Proučevanje Svetega pisma je pripeljalo
do spremembe srca in uma. Papeška
oblast je držala ljudstvo v železnem
jarmu neznanja in ponižanja.

Praznovorni običaji so se morali strogo
spoštovati, srce in um pa sta ob tem
ostajala prazna. V nasprotju s tem je
Lutrov nauk razodeval preproste resnice
Božje besede, ki so skupaj z Besedo v
narodovem jeziku prebudile zaspano
energijo, očistile in oplemenitile
duhovno naravo ter dale umu novo moč
in pogum.

Ljudje vseh slojev so s Svetim pismom v roki branili reformacijski nauk. Papeževi privrženci, ki so proučevanje Svetega pisma prepustili duhovnikom in redovnikom, so bili sedaj poklicani, naj ovržejo novi nauk. Ker pa duhovniki in redovniki niso poznali ne Svetega pisma ne Božje moči, so izgubili v spopadu s tistimi, katere so imeli za neizobražene in krivoverce. Neki katoliški pisec je rekel: "Na žalost je Luter prepričal svoje sledilce, da se jim ni treba zanašati na nič drugega razen na Sveto pismo." Ljudstvo se je zbralo, da bi slišalo, kako ljudje s skromno izobrazbo branijo Božjo besedo in celo razpravljajo s

šolanimi in zgovornimi teologi. Na dan je prišlo sramotno neznanje teh velikih mož, ko so bili njihovi dokazi ovrženi s preprostim naukom Božje besede.

Delavci, vojaki, ženske in otroci so bolje poznali Sveto pismo kakor duhovniki in šolani doktorji.

Razlika med učenci evangelija in zago-vorniki rimskega praznoverja se je pokazala v vrstah učenih in tudi pri neizobraženemu ljudstvu. “Nasproti predstavnikom stare hierarhije, ki je opustila proučevanje jezikov in književnosti, ... se je pojavila navdušena in plemenita mladina, ki je bila vdana študiranju in proučevanju Svetega

pisma, ker je bila željna spoznati stare mojstrovine. Nadarjeni z bistrim umom, s plemenito dušo in pogumnim srcem so mladi kmalu dosegli takšno znanje, da se dalj časa nihče ni mogel kosati z njimi. Ko so se spopadali na kakšnem zboru z rimskimi učitelji, so jih obvladali s takšno lahkoto in zanesljivostjo, da so se rimski bogoslovci takoj omajali, zmedli in osramotili pred vsemi.”

Rimsko duhovništvo je videlo, da se je zmanjšalo število njihovih vernikov. Na pomoč je poklicalo državno upravo in si z vsemi sredstvi poskušalo povrniti vernike. Ljudstvo pa je v novem nauku

našlo zadovoljitev svojih duhovnih potreb in se odvrnilo od teh, ki so ga dolga leta hranili z olupki praznovernih obredov in človeških izročil.

Ko se je preganjanje dvignilo proti uči-teljem resnice, so se ti držali Kristusovega naročila: “Kadar vas preganjajo v tem mestu, bežite v drugo.” (Mt 10,23) Luč je prodirala v vse kraje. Beguncem so se vedno odprla kakšna gostoljubna vrata, kjer so smeli stanovali. Tako so oznanjevali Kristusa; včasih v cerkvi, a včasih zaradi prepovedi v zasebnih hišah ali na prostem. Vsak prostor, kjer so se zbrali poslušalci, je bil kakor posvečen

tempelj. S takšno močjo oznanjevana resnica se je širila z nepremagljivo silo.

Duhovne in državne oblasti so zaman poskušale streti "krivoverstvo". Zaman so uporabljale zapore, mučenje, ogenj in meč. Tisoči so zapečatili svojo vero s krvjo, delo pa je vendar napredovalo. Pregarjanja so samo pospešila širjenje resnice, a fanatizem, ki se je hotel združiti z njo, je pomagal razsvetliti nasprotje med Satanovim in Božjim delom.

Poglavje 11—Protest knezov

Najplemenitejše pričevanje za reformacijo je bil protest krščanskih nemških knezov na državnem zboru v Speyerju leta 1529. Pogum, vera in odločnost teh Božjih mož je pridobila svobodo misli in vesti za prihodnja stoletja. Njihov protest je prenovljeni cerkvi dal ime protestanti; njegova načela so “samo jedro protestantizma”.

Za reformacijo je prišel temačen in grozen dan. Wormski ukaz je razglasil Lutera za prestopnika zakona in prepovedal širiti njegov nauk ali verovati vanj. Kljub temu je v kraljestvu

še obstajala verska strpnost. Bog je previdno zadrževal moči, ki so nasprotovale resnici. Karel V. se je odločil uničiti reformacijo, toda pogosto je bil prisiljen zadržati udarec, ko je dvignil roko, da bi udaril. Vedno znova se je zdelo neizbežno takojšnje uničenje vseh, ki so si upali nasprotovati Rimu. Toda v kritičnem trenutku se je prikazala na vzhodni meji turška vojska ali pa se je vnel boj s francoskim kraljem ali celo s samim papežem, ki je bil ljubosumen zaradi napredka nemškega kraljestva. Tako se je lahko sredi sporov in nemirov med narodi reformacija okrepila in razširila.

Končno so papeževi sovladarji zgladili svoje spore, da so lahko skupaj vstali proti reformatorjem. Državni zbor je leta 1526 dal vsaki državi popolno svobodo glede vere do sklica splošnega zbora. Toda brž ko so minile nevarnosti, ki so zagotavljale to dovoljenje, je cesar sklical drug državni zbor v Speyerju leta 1529, da bi uničil "krivoverstvo". Za nasprotovanje reformaciji je bilo potrebno pridobiti kneze. Karel V. je bil pripravljen uporabiti tudi meč, če bi bilo pridobivanje po mirni poti brez uspeha.

Papeževi služabniki so se veselili. V velikem številu so se zbrali v Speyerju in odkrito pokazali svoje sovražstvo do

refor-matorjev in vseh, ki so jim bili naklonjeni. Melanchthon je dejal: "Mi smo gnusoba in smeti sveta, toda Kristus gleda svoje sveto ljudstvo in ga bo zaščitil." Na državnem zboru je bilo navzočim evangeličanskim knezom prepovedano oznanjati evangelij celo v svojih bivališčih. Speyerčani pa so bili žejni Božje besede, zato so se tisoči kljub prepovedi zbrali k službi, ki se je opravljala v kapeli saškega volilnega kneza.

To je pospešilo krizo. Kraljevo sporočilo je oznanilo državnemu zboru, da odločitev, ki zagotavlja svobodo vesti, povzroča velike neredne, zato cesar

zahteva, da se razveljavi. To samovoljno dejanje je zbudilo ogorčenje in preplah med evangeličanskimi kristjani. Nekdo je rekel: "Kristus je znova padel v Pilatove in Kajfove roke." Rimski služabniki so postali še hujši.

Pobožnjaški papežev služabnik je izjavil: "Turki so boljši kakor luterani; spoštujejo namreč postne dni, luterani pa jih skrunijo. Če moramo izbirati med svetimi Božjimi spisi in starimi cerkvenimi zmotami, moramo zavreči prvo." Melanchthon je rekel: "Faber vsak dan pred polno skupščino vrže kakšen kamen na nas, ki oznanjamo evangelij."

Verska strpnost je bila zakonito vzpo-stavljena, zato so se evangeličanske države odločile nasprotovati kršenju njihovih pravic. Lutru, ki je še bil pod prekletstvom wormskega odloka, ni bilo dovoljeno, da bi se udeležil državnega zbora. Njegov prostor so zasedli sodelavci in knezi, ki jih je Bog postavil, da bi v teh razmerah branili njegovo delo. Prejšnji Lutrov zaščitnik, plemeniti Friedrich Saški, je umrl. Sedaj je njegov brat in naslednik, vojvoda Johan, veselo pozdravil reformacijo. Če je šlo za verske koristi, je pokazal veliko moč in pogum, čeprav je bil miroljuben.

Duhovniki so zahtevali, da se morajo države, ki so sprejele reformacijo, podvreči rimski upravi. Reformatorji so se sklicevali na svobodo, ki jim je že bila dana. Niso mogli privoliti, da bi Rim znova spraval pod svoje nadzorstvo države, ki so s tako velikim veseljem sprejele Božjo besedo.

Končno je bil predložen sporazum, da naj se wormski odlok strogo izvaja tam, kjer se reformacija še ni začela; a tam, “kjer ga je ljudstvo odklonilo in se mu ne bi podredilo brez nevarnosti za vstaje, naj se reformacija ne širi, naj se ne načenja spornih vprašanj, naj se ne nasprotuje opravljanju maše in naj se ne

dovoli rimokatoličanom sprejeti luteranstva". Predlog je bil podan državnemu zboru na veliko zadovoljstvo papeževih duhovnikov in prelatov.

Če bi bil ta sklep uveljavljen, "se refor-macija ne bi mogla niti razširiti... kjer še ni bila znana, niti ne bi imela trdnih temeljev ... kjer je že obstajala". Svoboda govora bi bila prepovedana. Spreobrnitve ne bi bile dovoljene. Od prijateljev reformacije se je zahtevalo, da se takoj podredijo tem ome-jitvam in prepovedim. Kazalo je, da upanje sveta ugaša. "Ponovna vzpostavitev oblasti rimske cerkve ... bi neizogibno

povzročila vzpostavljane starih zlorab;” in zlahka bi se našla priložnost “za popolno uničenje dela, ki je že bilo tako silno pretreseno” zaradi skrajništva in razdora.

Evangeličanska stranka se je zbrala k posvetu. Njeni člani so se osuplo spogledovali in se spraševali: “Kaj je treba narediti?” Na kocki so bile zelo pomembne prednosti za svet. “Ali naj se vodje reformacije pokorijo in sprejmejo odlok? Kako hitro bi se reformatorji v tej strašni krizi lahko podali v napačno smer! Koliko dobrih izgovorov in sprejemljivih razlogov bi lahko našli za vdajo! Luteranskim knezom je bilo

zagotovljeno, da bodo smeli prosto izpovedovati svojo vero. Enako je veljalo tudi za vse njihove podložnike, ki so sprejeli reformatorske nazore pred izdajo tega odloka. Ali jim to ni zadosti? Koliko nevarnostim bi se izognili z vdajo! V kakšne neprijetnosti in spopade jih lahko pripelje odpor! Kdo ve, kaj bo prinesla prihodnost? Sprejmimo mir, vzemimo oljčno vejico, ki nam jo ponuja Rim, in zacelimo Nemčiji rane. S slednjimi dokazi bi reformatorji lahko opravičili sprejemanje smeri, ki bi zagotovo v kratkem času uničila njihovo delo.

Na srečo pa so sprevideli načelo, na katerem je bil utemeljen predloženi sporazum, in so se ravnali po veri. Katero načelo je bilo to? To je bila pravica Rima prisiljevati vest in prepovedati svobodo raziskovanja. Ali oni sami in njihovi protestantski podložniki ne uživajo verske svobode? Da, vendar kakor milost, ki je bila posebej dogovorjena v pogodbi, ne pa kakor pravico. Za vse zunaj te pogodbe pa velja veliko načelo oblasti, po katerem se vest ni upoštevala. Rim je bil nezmotljivi sodnik in moralo se ga je ubogati. Sprejeti predloženo pogodbo bi pomenilo privoliti, da je svoboda dovoljena samo v reformirani Saški. Za

vse ostalo krščanstvo bi svobodno raziskovanje in izpovedovanje reformirane vere pomenilo prestop, ki ga je treba kaznovati z zaporom in grmado. Ali naj verski svobodi postavijo zemljepisne meje? Naj oznanijo, da je reformacija pridobila zadnjega spreobrnjenca, zavzela zadnji kvadratni meter zemlje? Ali naj rimska oblast ostane večno tam, kjer obstaja? Bi lahko bili reformatorji opravičeni zaradi prelite krvi teh, ki bi jih prizadela ta pogodba, saj bi morali darovati svoja življenja v papeževih deželah? To bi pomenilo v tem usodnem času izdati delo evangelija in krščanske svobode.”

Raje bi “darovali vse, celo svoje kneževine, krone in življenja”.

“Zavrzimo ta odlok,” so rekli knezi. “Kogre za vest, večina nima oblasti.”

Poslanci so izjavili: “Odloku iz leta 1526 gre hvala, da to cesarstvo uživa mir; če pa bo razveljavljen, se bo Nemčija napolnila z nemiri in razdori. Državni zbor ni pooblaščen narediti kar koli drugega, kakor pa ohraniti versko svobodo do cerkvenega zbora.” Država je dolžna ščititi svobodo vesti, tukaj pa je tudi meja njene oblasti o verskih zadevah. Vsaka posvetna oblast, ki poskuša določati ali vsiljevati verske predpise, tepta načelo, za katero so se

tako plemenito bojevali evangeličanski kristjani.

Papeževi pristaši so se odločili storiti to, kar so imenovali "drzno nasprotovanje". Začeli so delati razdor med zagovorniki re-formacije in strašiti te, ki se še niso javno opredelili zanjo. Slednjič so pred državni zbor poklicali predstavnike svobodnih mest. Zahtevali so, naj povedo, ali sprejemajo predložene pogoje. Predstavniki so zaprosili za odložitev, vendar zaman. Ko so torej bili postavljeni pred to preizkušnjo, se je skoraj polovica članov odločila za reformatorje. Tisti, ki so na ta način odklonili darovati svobodo vesti

in pravico osebnega mnenja, so dobro vedeli, da bodo v prihodnje predmet kritike, obsodb in preganjanja. Eden izmed delegatov je rekel: "Lahko se odpovemo Božji besedi ali pa - zgorimo."

Kralj Ferdinand, cesarjev zastopnik na državnem zboru, se je zavedal, da bo odlok povzročil strašne razdore, če ne bo mogoče nagovoriti knezov, da bi ga sprejeli in podprli. To je poskušal doseči s prepričevanjem; dobro je namreč vedel, da bi uporaba moči takšne ljudi naredila še odločnejše. "Prosil je kneze, naj sprejmejo odlok, in jim zagotavljal, da bo cesar z njimi zelo zadovoljen."

Toda ti zvesti možje so poznali oblast nad vsemi zemeljskimi vladarji, zato so odločno odgovorili: “Poslušni bomo cesarju v vsem, kar prispeva k ohranitvi miru in čaščenju Boga.”

Kralj je vpričo državnega zbora končno povedal volilnemu knezu in njegovim prijateljem, da bo odlok “moral biti izdan v obliki cesarskega dekreta,” in da “jim ne ostane nič drugega, razen da se podredijo večini”. Tako je zapustil skupščino, ne da bi dal reformatorjem kakršno koli priložnost za premislek ali odgovor. “Zaman je bila k njemu poslana delegacija, ki ga je rotila, naj se vrne.” Edini odgovor na njihove

ugovore je bil: “Zadeva je končana; ostaja vam samo vdaja.”

Cesarska stranka je bila prepričana, da so se krščanski knezi odločili podrediti Svetemu pismu kot veljavi, ki je večja od človeških nauk in zahtev.

Zavedala se je, da bo tam, kjer so bila sprejeta načela reformacije, papeštvo premagano. Ker pa so gledali samo na to, “kar se vidi”, kakor so to delali že pred njihovim časom, so sami sebi laskali, da je cesarjeva in papeževa zadeva močna, a zadeva reformatorjev slaba. Če bi bili reformatorji odvisni samo od človeške podpore, bi bili nebogljeni, kakor so domnevali

papeževi pristaši. Vendar so bili močni, čeprav so bili majhni po številu in sprti z Rimom. “Proti odločitvam državnega zbora so se sklicevali na Božjo besedo, proti cesarju Karlu V. pa na Jezusa Kristusa, Kralja kraljev in Gospoda gospodov.”

Ko kralj Ferdinand ni hotel upoštevati prepričanja njihove vesti, so se knezi kljub njegovi odsotnosti odločili brez odlašanja podati svoj protest pred narodnim zborom. Državnemu zboru je bila posredovana naslednja resna izjava:

“S tem pismom protestiramo pred Bogom, našim edinim stvarnikom,

zaščitnikom, odrešenikom in zveličarjem, ki bo nekega dne naš sodnik, kakor tudi pred vsemi ljudmi in vsemi ustvarjenimi bitji, da zase in za svoje pristaše nikakor ne sprejemamo in ne podpiramo ničesar, kar je podano v odloku, če nasprotuje Bogu, njegovi besedi, naši pravi vesti in zveličanju naših duš.

Kaj? Naj potrdimo ta odlok? Ali naj priznamo, da človek nima pravice sprejeti Božjega spoznanja, ko ga Bog pokliče k temu? Nobenega drugega zdravega nauka ni razen tega, ki se ujema z Božjo besedo. ... Gospod prepoveduje oznanjevati kateri koli

drug nauk. ... Sveto pismo se sme razlagati še z drugimi jasnejšimi besedili. ... Ta sveta knjiga zajema vse, kar kristjan potrebuje; je lahko razumljiva in preganja temo. Zato smo se po Božji milosti odločili ohraniti čisto in nepokvarjeno oznanjevanje njegove edine besede, ki jo vsebujejo svetopisemske knjige Starega in Novega zakona, ne da bi dodali kar koli, kar je v nasprotju z njim. Ta beseda je edina resnica; je zanesljivo merilo nauka in življenja in se nikoli ne bo zmotila ali nas zapeljala. Kdor zida na tem temelju, bo kljuboval vsem peklenkim močem, a vsa človekova nečimrnost, ki se ji upira, bo padla pred Božjim obličjem.

Zato odklanjamo jarem, ki se nam nalaga. Hkrati pričakujemo, da bo njegovo cesarsko veličanstvo ravnalo z nami, kakor se spodobi krščanskemu knezu, ki ljubi Boga bolj kakor vse drugo. Izjavljamo, da smo pripravljeni izkazovati njemu kakor tudi vam, plemenita gospoda, vso ljubezen in poslušnost, kar štejemo za svojo pravično in zakonito dolžnost.”

Na državni zbor je to napravilo globok vtis. Večina se je napolnila z občudovanjem in vznemirjenjem zaradi srčnosti protestnikov. Prihodnost je bila videti temačna in negotova. Razdori,

prepiri in prelivanje krvi so se zdeli neizogibni. Reformatorji so bili prepričani o pravičnosti svoje zadeve in so zaupali roki Vsemogočnega; bili so "polni poguma in odločnosti".

Načela tega znamenitega protesta ... sestavljajo samo bistvo protestantizma. Protest ugovarja dvema človeškima zlora-bama v verskih zadevah: prva je vme-šavanje državne oblasti, druga pa je sa-movoljna cerkvena oblast.

Protestantizem postavlja moč vesti nad oblast in veljavo Božje besede nad cerkveno ustanovo. Odklanja vpliv civilne moči v Božjih stvareh; skupaj s

preroki in apostoli pravi: 'Boga je treba bolj poslušati kakor ljudi.'

Vpričo krone Karla V. povišuje krono Jezusa Kristusa. Protestantizem tudi utemeljuje načelo, da morajo biti vsi človeški nauki podrejeni Božji besedi." Protestniki so se borili predvsem za pravico svobodnega iz-ražanja svojega prepričanja o resnici. Niso želeli samo verovati in poslušati, temveč tudi učiti, kar pravi Božja beseda. Bili so prepričani, da jih duhovništvo in oblast nimata pravice ovirati pri tem. Speyerski protest je bil resno pričevanje zoper versko nestrpnost in odločna

obramba pravice vseh ljudi, da služijo Bogu tako, kakor narekuje njihova vest.

Izjava je bila dana. Vtisnila se je v spomin mnogih in bila vpisana v nebeške knjige, iz katerih je ne more izbrisati nobena človeška roka. Vsa evangeličanska Nemčija je sprejela protest kot izraz svoje vere. Vsepovsod so ljudje v tej izjavi videli obljubo nove in boljše dobe. Neki knez je protestantom v Speyerju rekel:

“Vsemogočni Bog, ki vam je dal milost za odločno, svobodno in neustrašno izpoved, naj vas ohrani v tej krščanski stanovitnosti do dneva večnosti.”

Če bi reformacija potem, ko je dosegla določen uspeh, privolila v prilagajanje raz-meram, s čimer bi pridobila naklonjenost sveta, bi se izneverila Bogu in sama sebi. Postala bi vzrok za svoje lastno uničenje. Izkušnja teh plemenitih reformatorjev vsebuje nauk za vsa prihodnja stoletja. Satan ni spremenil svojega načina delovanja proti Bogu in njegovi besedi. Kakor v XVI. stoletju tudi sedaj nasprotuje temu, da bi bilo vodilo življenja Sveto pismo. V današnjem času je precejšnje odstopanje od njegovega nauka in predpisov, zato se je treba vrniti k velikemu protestantskemu načelu - Sveto pismo in samo Sveto pismo je pravilo vere in

dolžnosti. Satan še vedno deluje z vsemi razpoložljivimi sredstvi, da bi uničil versko svobodo. Protikrščanska moč, ki so jo protestniki v Speyerju zavrnil, si sedaj z obnovljeno močjo spet prizadeva pridobiti izgubljeno vrhovno oblast. Enaka neomajna vdanost Božji besedi, ki se je pokazala v tej krizi reformacije, je edino upanje za današnjo reformo.

Protestantje so videli znamenja nevarnosti, a tudi znamenja Božje zaščite - Božjo roko, ki jih je varovala. To se je uresničilo takrat, ko je "Melanchthon naglo vodil svojega prijatelja Simona Grynaeusa skozi speyerske ulice proti Renu. Priganjal ga

je, naj se čimprej spravi čez reko. Pozneje je bil presenečen nad takšno naglico. Melanchthon je povedal: 'Neznani sta-rec, resnega in svečanega videza, je stopil predme. Dejal mi je, da bo čez nekaj trenutkov prišel od Ferdinanda poslan sodni uslužbenec, da aretira Grynaeusa.'"

Grynaeus je bil namreč tisti dan zgrožen zaradi pridige vodilnega katoliškega učitelja Fabra. Ob koncu je stopil k njemu in ga pograjal zaradi "nekaterih hudih zmot". Faber je sicer prikril svojo jezo, vendar je potem takoj odšel h kralju, ki ga je pooblastil, da sme ujeti nadležnega heidelberškega profesorja.

Melanchton ni dvomil, da je njegovega prijatelja rešil Bog, ki je poslal enega izmed svojih svetih angelov, da ga opozori.

“Melanchthon je stal na bregu Rena in čakal, kdaj bo rečni tok rešil Grynaeusa pred preganjalci. Nazdanje ga je le zagledal na drugi strani. Vzkliknil je: ‘Končno je rešen pred krutimi nasilneži, ki so žejni nedolžne krvi.’ Ko se je vrnil domov, je videl, da so uradniki pretresli njegovo hišo od podstrešja do kleti, da bi našli Grynaeusa.”

Reformacija se je morala podati pred po-membnimi osebnostmi na še

veličastnejši način. Kralj Ferdinand ni hotel poslušati evangeličanskih knezov, ki so imeli priložnost zagovarjati svojo zadevo pred cesarjem in pred zbranimi cerkvenimi in državnimi dostojanstveniki. Karel V. je želel pomiriti spore, ki so vznemirjali cesarstvo. S tem namenom je leto dni po speyerskem protestu v Augsburgu sklical zbor in napovedal, da mu namerava predsedovati osebno. Nanj so bili poklicani tudi protestantski voditelji.

Reformaciji so pretile velike nevarnosti, toda njeni zagovorniki so zaupali svojo zadevo Bogu. Zaobljubili so se, da bodo

trdno branili evangelij. Svetovalci so prosili saškega volilnega kneza, naj ne gre na državni zbor. Dejali so, da cesar zahteva navzočnost knezov, ker jih želi ujeti v past. “Ali ne tvega vsega, če odide in se zapre z mogočnimi sovražniki med zidove mesta?” Drugi so velikodušno izjavljali: “Knezi naj se vedejo pogumno, in Božje delo bo rešeno.” Luter je dejal: “Bog je zvest; ne bo nas zapustil.” Volilni knez se je s spremstvom podal v Augsburg. Vsi so se zavedali nevarnosti, ki preži nanj. Mnogi so bili žalostni in vznemirjeni. Luter jih je spremljal do Coburga. Poživljal je njihovo pojemajočo vero s petjem pesmi, ki jo je napisal na tem

potovanju: “Grad trden je Gospod, naš Bog.” Mnoge temačne slutnje so izginile in potrta srca so se razveselila ob zvokih navdihnjenega napeva.

Protestantski knezi so se odločili sistematično sestaviti točke svoje vere in jih podprte z dokazi Svetega pisma predstaviti državnemu zboru. Pripravo te naloge so zaupali Lutru, Melanchthonu in njunim sodelavcem. Tako nastalo listino verskih resnic so protestantje sprejeli kot izraz svoje vere; zbrali so se, da bi podpisali ta pomembni dokument. To je bil svečan in kritičen čas. Reformatorji so si želeli, da njihova zadeva ne bi bila pomešana s

političnimi vprašanji. Dojeli so, da reformacija ne sme imeti no-benega drugega vpliva razen tega, ki izhaja iz Božje besede. Ko so se krščanski knezi zbrali k podpisu dokumenta o verskih resnicah, se je Melanchthon vmešal rekoč: "Te stvari naj predlagajo teologi in pridigarji; veljavo svetovnih mogočnikov pa prihranimo za druge zadeve." Johan Saški je izjavil: "Bog me obvaruj, da bi me izključili. Odločil sem se delati, kar je prav, ne oziraje se na mojo krono. Želim priznati Gospoda. Moj položaj ni toliko vreden kakor križ Jezusa Kristusa." Po teh besedah je podpisal dokument. Naslednji knez, ki je vzel pero v roke, je dejal: "Če tako

zahteva čast mojega Gospoda Jezusa Kristusa, sem pripravljen ... zapustiti svoja posestva in življenje. Raje se odpovem svojim podložnikom in kneževinam, raje zapustim deželo svojih očetov s palico v roki, kakor pa da sprejmem drugačen nauk, kot ga vsebuje ta dokument." Takšna sta bila vera in pogum teh Božjih mož.

Napočil je čas, da stopijo pred cesarja. Karel V. je sedel na svojem prestolu, obdan z volilnimi knezi in vojvodi. Sprejel je protestantske reformatorje, ki so prebrali dokument svoje vere. V tej vzvišeni skupščini so bile podane evangeljske resnice in razodete zmote

papeške cerkve. Ta dan se upravičeno imenuje “največji dan reformacije in najslavnejši dan v zgodovini krščanstva in človeštva”.

Minilo je komaj nekaj let, od kar je wittenberški menih stal sam v Wormsu pred narodnim zborom. Sedaj so tukaj namesto njega stali najplemenitejši in najmogočnejši knezi cesarstva. Lutru je bilo prepovedano priti v Augsburg, toda bil je navzoč s svojo besedo in molitvami. O tem je napisal: “Zelo se veselim, da sem doživel to uro, v kateri je bil Kristus javno povišan s tako slavnimi izpovedovalci vere in v tako veličastni skupščini.” Tako se je

izpolnilo Sveto pismo, ki pravi: “Pred kralji bom govoril o tvojih pričevanjih.”
(Ps 119,46)

Ker je bil apostol Pavel v ječi zaradi evangelija, se je tudi v njegovem času oznanjal knezom in imenitnikom cesarskega mesta. Tako je bilo tudi ob tej priložnosti; cesar ga je prepovedal oznanjati s prižnice, zato se je oznanjal v kraljevi palači. Cesarski plemiči in knezi so z občudovanjem poslušali to, kar so mnogi šteli kot neprimerno celo za hlapce. Kralji in pomembni možje so bili občinstvo, kronani knezi so bili pridigarji, a pridiga je bila kraljevska Božja resnica. Neki pisec je zapisal: “Od

apostolskih dni nikoli ni bilo večjega dela in veličastnejšega izpovedovanja vere." "Vse, kar so rekli luterani, je res; tega ne moremo ovreči," je izjavil papeški škof. "Ali lahko z razumnimi dokazi spodbijemo dokument vere, ki so ga sestavili volilni knez in njegovi zavezniki?" je nekdo vprašal dr. Ecka. Ta je odvrnil: "S spisi apostolov in prerokov - ne; toda s spisi cerkvenih očetov in zborov - da." Ta, ki je postavil vprašanje, je k temu dodal: "Razumem. Po vaših besedah so luterani v resnici Svetega pisma, mi pa zunaj nje."

Nekaj nemških knezov so pridobili za reformirano vero. Sam cesar je izjavil, da

so protestantski članki čista resnica. Dokument o verskih resnicah je bil preveden v mnoge jezike in razširjen po vsej Evropi. Milijoni so ga v prihodnjih rodovih sprejeli kot izraz svoje vere.

Božji zvesti služabniki dela niso opravljali sami. Medtem ko so se poglavarstva, oblasti in hudobni duhovi pod nebom združili proti njim, Gospod ni zapustil svojega ljudstva. Če bi se njihove oči lahko odprle, bi videli očitne dokaze Božje navzočnosti in pomoči, kakor je to bilo omogočeno starodavnemu preroku. Ko je Elizejev služabnik pokazal svojemu učitelju številno sovražno vojsko, ki ju je

obkolila in preprečila vsakršno možnost za pobeg, je prerok molil: “Gospod, odpri mu vendar oči, da bo videl!” (2 Kr 6,17) In glej, gora je bila polna ognjenih voz in konj, nebeška armada se je postavila, da bi zaščitila Božjega moža. Tako so angeli ščitili delavce pri delu za reformacijo. Luter je poleg ostalih načel odločno poudarjal, da se zaradi podpore in zaščite reformacije ni treba zateči k posvetni moči ali orožju. Veselil se je, da so cesarski knezi sprejeli evangelij; toda ko so mu ti predložili, da bi se združili v obrambno zvezo, je izjavil, da mora “evangeljski nauk braniti Bog sam. ... Čim manj se bodo ljudje vmešavali, tem bolj očitno bo Božje posredovanje za

njegovo korist. Vse politične previdnostne ukrepe je štel za izraze nepotrebnega strahu in grešnega nezaupanja.”

Sovražne moči so se združile, da bi uničile reformirano vero. Videti je bilo na tisoče pripravljenih mečev za njeno uničenje. Tedaj je Luter zapisal: “Satan je pokazal svoj bes; brezbožni višji duhovniki so skovali zaroto; grozijo nam z vojno. Svetujte ljudem, naj se z vero in molitvijo junaško borijo pred Božjim prestolom. Tako bodo naši sovražniki primorani mirovati, ker jih bo premagal Božji Duh. Naša glavna potreba in naše glavno delo je molitev;

ljudstvo naj ve, da je sedaj izpostavljeno ostrini meča in Satanovi jezi, in zato naj moli.”

Na že podan predlog za ustanovitev zveze knezov reformacije je Luter znova odgovoril, da je meč Duha edino orožje, ki ga je treba uporabiti v tej vojni.

Saškemu volilnemu knezu je pisal: “Po svoji vesti ne moremo odobriti predložene zveze. Raje bomo desetkrat umrli, kakor da bi videli, da je evangelij povzročil eno prelito kapljo krvi. Naš delež je biti kakor ovce za klanje. Nositi moramo Kristusov križ. Naj se vaše veličanstvo ne boji. Veliko več bomo napravili z molitvami kakor lahko vsi

naši sovražniki s svojim ponašanjem. Vaše roke naj se ne oskruniyo s krvjo vaših bratov. Če cesar zahteva, da stopimo pred njegovo sodišče, smo pripravljeni stopiti. Ne morete braniti naše vere: Vsakdo mora verovati z lastnim zavedanjem o tveganju in nevarnosti.”

S skrivnega molitvenega prostora je prišla moč, ki je pretresla svet med veliko reformacijo. Tam so Gospodovi služabniki s svetim zaupanjem stopili na skalo njegovih obljub. Med bojem v Augsburgu za Lutra “ni minil dan, da ne bi preživel najmanj tri ure v molitvi; temu je posvetil čas, ki je bil v dnevu

najugodnejši za proučevanje". V tišini svoje sobe je slišal izlivanje lastne duše pred Bogom v besedah "polnih čaščenja, strahu in upanja, kakor da se pogovarja s prijateljem". Govoril je: "Vem, da si naš Oče in naš Bog, in da boš razgnal preganjalce svojih otrok; saj si ravno tako v nevarnosti kakor mi. Vsa ta zadeva je tvoja, in samo po tvoji volji smo se je lotili s svojimi rokami. Torej, Oče, obrani nas!" Melanchthonu, ki je bil potrta zaradi bremena skrbi in strahu, je zapisal: "Milost in mir v Kristusu - v Kristusu pravim, ne v svetu. Amen. S strašnim sovraštvom sovražim te ogromne skrbi, ki te razjedajo. Če je delo nepravično, ga opusti; če pa je pravično,

zakaj bi dvomili v obljubo tistega, ki nam pravi, naj spimo brez strahu? ... Kristusu ni treba zapustiti dela pravičnosti in resnice. On živi, On vlada; čemu naj se bojimo?"

Bog je slišal vpitje svojih služabnikov. Knezom in pridigarjem je podelil milost in pogum, da so obranili resnico pred vladarji teme tega sveta. Gospod pravi: "Glej, polagam na Sionu vogelni kamen, izbran, dragocen, in kdor vanj veruje, ne bo osramočen." (1 Pt 2,6) Protestantski reformatorji so zidali na Kristusu, in peklena vrata jih niso mogla premagati.

Poglavje 12—Francoska reformacija

Po speyerskem protestu in augsburškem dokumentu o verskih resnicah, ki sta pomenila zmago reformacije v Nemčiji, so se vrstila leta boja in teme. Notranja trenja in napadi močnih sovražnikov so oslabili protestantizem. Kazalo je, da bo popolnoma uničen. Tisoči so zapečatili svoje pričevanje s krvjo. Izbruhnila je državljanska vojna; protestantizem je izdal eden izmed njegovih vodilnih pristašev. Najplemenitejši knezi reformacije so padli v roke cesarja; kot ujetnike so jih vodili iz mesta v mesto. Vendar je cesar v času svojega

navideznega zmagoslavja doživel poraz. Videl je, da mu plen uhaja iz rok. Končno je bil prisiljen zagotoviti strpnost do naukov, katerih uničenje je štel za svojo življenjsko nalogo. Da bi izkoreninil "krivoverstvo", je tvegjal kraljestvo, zaklade in lastno življenje. Sedaj je videl od bojov izčrpane armade, porabljeno bogastvo in številna področja kraljestva, ki so bila ogrožena zaradi vstaje. Toda vera, ki si jo je zaman prizadeval uničiti, se je širila na vse strani. Karel V. se je bojeval proti vsemogočni moči. Bog je rekel: "Bodi svetloba," toda cesar si je prizadeval ohraniti popolno temo. Njegovi načrti so propadli; zaradi izčrpanosti od

dolгих bojev se je prezgodaj postaral, zato se je odpovedal prestolu in se zaprl v samostan.

Tudi v Švici so kakor v Nemčiji prišli temni dnevi za reformacijo. Medtem ko so mnoga okrožja sprejela reformirano vero, so drugi slepo vztrajali v rimski. Slednja je preganjala tiste, ki so želeli sprejeti resnico, tako da je nastala državljanska vojna. Zwingli in mnogi, ki so se združili z njim v reformi, so padli na krvavem polju pri Capplu.

Ökolampad je strtl zaradi te strašne nesreče kmalu potem umrl. Rim je slavil zmago. V mnogih krajih je bilo videti, da je dobil nazaj vse, kar je izgubil. Toda

On, čigar nasveti so od večnosti, ni zapustil svojega dela ali svojega ljudstva. Njegove roke so ga morale osvoboditi. Postavil je delavce v drugih deželah, da so nadaljevali reformo.

V Franciji se je začela svitati zarja prej, preden so slišali za reformatorja Lutra. Eden prvih, ki je sprejel luč, je bil ostareli Lefevre, zelo izobražen človek, profesor pariške univerze ter iskren in goreč katoličan. Med raziskovanjem starodavne literature je njegovo pozornost pritegnilo Sveto pismo. Tako je za študente uvedel nov učni predmet, in sicer svetopisemsko proučevanje.

Lefevre je bil navdušen častilec svetnikov. Odločil se je, da bo s pomočjo cerkvenih legend napisal zgodovino svetnikov in mučencev. To delo je zahtevalo mnogo truda. Že je opravil precejšen del, ko je začel proučevati Sveto pismo v prepričanju, da mu bo pri tem v pomoč. V njem je zares našel svetnike, ki bi jih bilo treba objaviti, vendar niso bili prikazani tako kakor v rimskem koledarju. Poplava božanske luči se je razlila po njegovem umu. Z osuplostjo in ostudnostjo je opustil svojo nalogo, ki si jo je postavil, in se posvetil proučevanju Božje besede. Kmalu je začel poučevati dragocene resnice, ki jih je našel v njej.

Lefevre je pisal leta 1512, torej preden sta Luter ali Zwingli začela delo reformacije: "Bog nam po veri daje pravičnost, ki nas po milosti edina opravičuje za večno življenje." Ob razmišljanju o skrivnosti zveličanja je vzkliknil: "O, kako nedopovedljivo velika zamenjava - Brezmadežni je obsojen, a krivec je osvobojen; Blagoslovljeni je preklet, prekleti pa je blagoslovljen; Življenje je umrlo, mrtvi pa je dobil življenje; Slava se je pokrila s temo, a ta, ki ni poznal nič razen sramote, je oblečen v slavo."

Medtem ko je učil, da slava zveličanja pripada edino Bogu, je tudi poudarjal, da je poslušnost človekova dolžnost. “Če si ud Kristusove cerkve,” je govoril, “potem si ud njegovega telesa. Če pa si ud njegovega telesa, potem si poln božanske narave. ... O, ko bi ljudje lahko razumeli to prednost, kako sveto, čisto in nedolžno bi bilo njihovo življenje. Vso slavo tega sveta bi šteli za sramoto, če bi jo primerjali z lepoto notranjosti, ki je telesne oči ne morejo videti.”

Lefevrovi študentje so željno poslušali njegove besede. Nekateri med njimi so na-daljevali širjenje resnice, tudi takrat ko je učiteljev glas moral utihniti. To je

veljalo za Williama Farela. Njegovi pobožni starši so ga naučili brezpogojnega sprejemanja vseh cerkvenih nauk. Skupaj z apostolom Pavlom je lahko rekel o sebi: "Živel sem po naši najstrožji verski ločini, kot farizej." (Apd 26,5) Bil je vdan rimokatoliški cerkvi. Z vso gorečnostjo si je prizadeval uničiti vse, ki so si ji upali nasprotovati. Ko je pozneje pripovedoval o tem obdobju svojega življenja, je rekel: "Škripal sem z zobmi kot razjarjeni volk, če sem slišal koga govoriti proti papežu." Kot vnet častilec svetnikov je skupaj z Lefevrom obiskoval pariške cerkve, klečal pred oltarji in krasil grobove svetnikov. Toda

to mu ni prinašalo duhovnega miru. Na sebi je čutil krivdo greha, ki je niso mogla odstraniti nikakršna spokorniška dejanja. Kakor glas iz nebes je slišal reformatorjeve besede: "Zveličanje je po milosti. Nedolžni je obsojen, krivec pa opravičen. Samo Kristusov križ odpira nebeška vrata in zapira vrata pekla."

Farel je z veseljem sprejel resnico. S spreobrnjenjem, ki je bilo podobno Pavlovemu, se je vrnil iz sužnosti izročilu k svobodi Božjih sinov. "Ko se je okrutno srce krvoločnega volka popolnoma ločilo od papeža in se izročilo Jezusu, se je spremenilo v srce krotkega in neškodljivega jagnjeta."

Medtem ko je Lefevre dalje širil luč med študenti, je Farel začel javno oznanjati resnico. Pokazal je takšno gorečnost za Kristusa, kakršno je prej namenjal papežu. Kmalu se jima je pri oznanjevanju evangelija pridružil cerkveni dostojanstvenik, škof iz Meauxa, in tudi drugi učitelji, ki so uživali visok ugled zaradi svojih sposobnosti in učenosti. Pridobivali so somišljenike med vsemi sloji - od obrtnikov in poljedelcev do kraljevske palače. Reformirano vero je sprejela tudi sestra tedanjega vladarja Franca I. Kazalo je, da sta bila nekaj časa tudi sam kralj in njegova mati - kraljica

naklonjena novi veri, zato so reformatorji z vsem upanjem pričakovali čas, ko bo Francija pridobljena za evangelij.

Toda njihovi upi se niso uresničili. Kris-tusove učence so čakale preizkušnje in pre-ganjanja, ki so bila milostno skrita njihovim očem. Dan jim je bil čas miru, da so si lahko nabrali moči za bližajočo se nevihto; tako je reformacija hitro napredovala. Meauxski škof je v svoji škofiji goreče poučeval duhovnike in ljudstvo. Neizobraženi in nemoralni duhovniki so bili premeščeni in, kolikor je bilo mogoče, nadomeščeni z izobraženimi in

pobožnimi ljudmi. Škof si je zelo želel, da bi njegovo ljudstvo imelo dostop do Božje besede. Njegove želje so bile na dobri poti k izpolnitvi, saj se je Lefevre lotil prevoda Nove zaveze. Ob istem času, ko je Lutrovo nemško Sveto pismo prišlo iz tiska v Wittenbergu, je bila v Meauxu tiskana francoska Nova zaveza. Škof jo je z vso močjo in razpoložljivimi sredstvi širil po svojih župnijah; kmalu so meauxski poljedelci imeli Sveto pismo.

Kakor se od žeje umirajoči potnik razveseli studenca žive vode, tako so ti ljudje sprejeli nebeško sporočilo. Poljedelci in obrtniki so se ob delu na

poljih in delavnicah spodbujali s pogovori o dragocenih svetopisemskih resnicah. Večerna posedanja v krčmah so nadomestili z druženjem po domovih ob branju Božje besede, molitvah in povelečevanju Boga. V teh krajih je kmalu nastala velika sprememba.

Čeprav so pripadali najnižjemu sloju, bili brez izobrazbe in opravljali najtežja fizična dela, se je v njihovem življenju vendar pokazala moč Božje milosti, ki plemeniti in spreminja. Skromni, vljudni in sveti so stali Kakor živ dokaz tega, kar evangelij lahko naredi za tiste, ki ga iskreno sprejmejo.

V Meauxu prižgana luč je daleč širila svoje žarke. Število spreobrnjenih je vsak dan naraščalo. Kralj je nekaj časa držal na vajetih jezo cerkvenih voditeljev, ker je sovražil ozkosrčno skrajništvo menihov; papeški vodje pa so končno zmagali. Postavljena je bila grmada. Meauxski škof je bil prisiljen izbirati med ognjem in odpovedjo. Izbral si je lažjo pot. Čeprav je vodja padel, je njegova čreda ostala stanovitna. Mnogi so sredi plamenov pričali za resnico. S svojim pogumom in zvestobo so ti ponižni kristjani na grmadi spregovorili tisočim, ki v mirnem času nikoli ne bi slišali njihovega pričevanja.

Sredi zasmehovanja in stisk so si revni in ponižni upali pričati za Kristusa. Tudi v knežjih dvorinah gradov in palač so živeli plemeniti ljudje, ki so resnico cenili bolj kakor bogastvo, položaj ali samo življenje. Viteška oprema je skrivala plemenitejšega in pogumnejšega duha, kakor ga je bilo možno najti pod škofovsko obleko in mitro. Pogum, vljudnost, vdanost v proučevanju, uglajenost v vedenju in neoporečna morala - vse to je veljalo za viteza plemiškega rodu, Ludvika Berquina. Pisec zanj pravi; "Bil je velik privrženec papeških uredb ter goreč obiskovalec maš in pridig. ... Vrhunec

vseh njegovih čednosti je zgražanje nad Lutrovim naukom.” Toda podobno kakor mnogi drugi je bil po previdnosti spodbujen k proučevanju Svetega pisma. Osupnil je, ko v njem “ni našel rimskega nauka, temveč Lutrovega”. Od tedaj se je popolnoma posvetil evangeljskemu delu.

Imenovali so ga “najbolj izobražen fran-coski plemič”. Ker je bil varovanec samega kralja, nadarjen, zgovoren, neomahljivo pogumen, neustrašen govornik in vpliven na dvoru, se je mnogim zdelo, da je določen za reformatorja svoje dežele. Beza je zapisal: “Berquin bi bil drugi Luter, če bi

Franc I. bil kakor volilni knez.”

Papeževi pristaši so vpili: “Ta je še hujši kakor Luter.” Resnično so se ga bali.

Izročili so ga v ječo kot krivoverca, toda kralj ga je osvobodil. Spopad je trajal nekaj let. Franc I. je omahoval med Rimom in reformacijo. Nekaj časa je ščutil divjo gorečnost menihov, nekaj časa jo je zadrževal. Papeževe oblasti so kar trikrat zaprle Berquina, vendar ga je kralj vsakič osvobodil. Ker je občudoval njegovo nadarjenost in plemeniti značaj, ga ni hotel izročiti sovraštvu cerkvenih vodij.

Večkrat so ga opozorili na nevarnost, ki mu grozi v Franciji. Svetovali so mu, naj

gre po stopinjah tistih, ki so si poiskali zavetje v prostovoljnem izgnanstvu. Boječ in nestanoviten Erazem, ki mu je poleg vse sijajne učenosti manjkala moralna moč za podrejanje življenja in časti resnici, mu je pisal: "Zahtevaj, da te pošljejo kot poslanca v tujo deželo; potuj v Nemčijo. Poznaš namreč Beda in njemu podobne - on je pošast s tisoč glavami, ki meče svoj strup na vse strani. Tvoji sovražniki se imenujejo Legijon. Ko bi bilo tvoje delo boljše od Jezusa Kristusa, te ne bi pustili, dokler te ne bi klavrno uničili. Ne zanašaj se preveč na kraljevo zaščito. Nikakor pa me ne vpletaj v neprijetno opravilo razsodnika med teologi."

Toda bolj ko so se kopičile nevarnosti, večja je postajala Berquinova gorečnost. Namesto da bi sprejel Erazmov diplomatski in lahko izvedljiv nasvet, se je odločil še za pogumnejša dela. Ni več samo zagovarjal resnico, temveč je tudi napadal zmoto. Obtožbo za krivoverstvo, ki so jo rimokatoličani hoteli naprtiti nanj, je preusmeril nanje. Njegovi najvztrajnejši in najbolj ogorčeni sovražniki so bili izobraženi doktorji in menihi teološke fakultete pariškega vseučilišča, ki je v mestu in med narodom veljalo za eno največjih cerkvenih veljav. Iz spisov teh teologov je vzel dvanajst izjav, za katere je javno

povedal, “da nasprotujejo Svetemu pismu in so torej krivoverske”. Za razsodnika v tem spopadu je poklical kralja.

Kralj, ki ni nasprotoval temu, da bi na-sprotne stranke preizkusile svojo moč in sposobnost razsojanja, in je bil srečen, da bo lahko ponižal ošabno nadutost menihov, je ukazal rimskim pristašem, naj zagovarjajo svoje delo s Svetim pismom. Dobro so vedeli, da jim bo ta obramba malo koristila. Ječa, mučenje in grmada - to je bilo orožje, ki so ga znali vihteti. Položaj se je spremenil. Spoznali so, da bodo sami padli v jamo, v katero so hoteli pokopati

Berquina. Osupli so iskali izhod za pobeg.

“V tistem času je bila na križišču neke ulice poškodovana podoba Device Marije.” Mesto je zajelo veliko razburjenje. Trume ljudi so se zbirale z izrazi žalosti in ogorčenosti. Tudi kralj je bil globoko ganjen. Nastala situacija je bila za menihe priložnost, ki je niso zamudili. Vpili so: “To so posledice Berquinovih nauk. Zaradi zarote luteranov bo vse propadlo - vera, zakoni in sam prestol.”

Berquin je bil znova zaprt. Kralj je odpo-toval iz Pariza, zato so menihi

lahko delali, kar so hoteli. Reformatorja so zaslišali in obsodili na smrt. Da se Franc I. zopet ne bi vmešal in ga rešil, so obsodbo izvršili še isti dan, ko je bila izrečena. Opoldne so Berquina odpeljali na morišče. Zbrala se je velika množica ljudi, da bi bila priča dogodka. Mnogi so z osuplostjo in zaskrbljenostjo opazili, da je izbrana žrtev iz najplemenitejše in najuglednejše francoske družine.

Začudenje, ogorčenje, prezir in grenko sovražstvo je stemnilo obraze razburjene množice. Le na enem obrazu ni bilo niti sence. Mučnikove misli so bile daleč nad zmešnjavo; zavedal se je same Gospodove navzočnosti.

Grozen voz, na katerem je sedel, namrščeni obrazi njegovih preganjalcev, strašna smrt, ki se ji je bližal - prav nič ni pritegnilo njegove pozornosti. Ob njem je bil On, ki je živ in je bil mrtev in je živ na vekov veke ter ima ključke od smrti in smrtne države. Berquinov obraz je odseval nebeško luč in mir. Oblekel si je najboljša oblačila - žametni plašč, telovnik iz satena z bleščječimi vzorci ter svečane hlače". Izpričati je moral svojo vero v navzočnosti Kralja kraljev in pred pričami drugih svetov, zato ni smela niti najmanjša žalost skaliti njegove radosti.

Ko se je sprevod počasi pomikal po pre-napolnjenih ulicah, so se ljudje

čudili ne-navadnemu miru in veselemu zmagoslavju njegovega pogleda in vedenja. Govorili so: “Videti je kakor mož, ki sedi v templju in razmišlja o svetih stvareh.”

Na grmadi je Berquin poskušal ljudem spregovoriti nekaj besed. Ker so se menihi prestrašili posledic, so začeli vpiti, vojaki pa rožljati z orožjem. Njihov ropot je zadušil mučenikov glas. Tako je leta 1529 najvišja literarna in cerkvena veljava pariške kulture “dala ljudstvu iz leta 1793 slab zgled, ker je na morišču zadušila svete besede umirajočega”.

Berquina so zadavili, njegovo telo pa sežgali. Novica o njegovi smrti je med francoskimi reformatorji izzvala veliko žalost. Toda njegov zgled ni bil zaman. Priče za resnico so govorile: "Tudi mi smo pripravljene oditi v smrt in usmeriti oči v prihodnje življenje."

Med preganjanjem v Meauxu je bilo učiteljem reformirane vere prepovedano oznanjati, zato so odšli drugam. Lefevre je čez nekaj časa odšel v Nemčijo. Farel se je vrnil v rodni kraj na vzhodu Francije, da bi razširil luč v domovini svojega otroštva. Tudi tja je že prišlo sporočilo o tem, kar se je zgodilo v Meauxu, zato je resnica, ki jo je

reformator učil z neustrašno
gorečnostjo, našla svoje poslušalce.
Mestne oblasti so se kmalu dvignile.
Utišale so ga in pregnale iz mesta.
Čeprav ni smel več javno delovati, se je
podal čez polja in v vasi. Poučeval je v
zasebnih domovih in na oddaljenih
travnikih. Zavetje si je poiskal v gozdu
in v skalnih votlinah, ki jih je poznal že
iz otroštva. Bog ga je pripravljajal za večje
preizkušnje. Dejal je: "Težav, preganjanj
in Satanovih spletk, na katere sem bil
vnaprej opozorjen, mi ni manjkalo; bile
so celo tako velike, da jih nisem mogel
prenašati sam. Toda Bog je moj oče;
vedno mi je priskrbel potrebno moč in
mi jo bo tudi v prihodnje."

Preganjanje je kakor v apostolskih dneh samo pospeševalo širjenje resnice. (Flp 1,12) Tisti, ki so odšli iz Pariza in Meauxa, "so vsepovsod oznanjali besedo". (Apd 8,4) Tako je luč našla pot v mnoge zakotne francoske pokrajine.

Bog je še vedno pripravljaval delavce za razširitev svojega dela. V neki pariški šoli je sedel resen in miren mladenič. Njegov duh je bil močan in prodoren. Odlikovale so ga čistost življenja, pobožnost in velika gorečnost za proučevanje. Zaradi nadarjenosti in pridnosti je postal ponos šole. Vsi so upali, da bo Jean Kalvin postal

najspodobnejši in najbolj dostojanstven branilec cerkve. Toda žarek božanske luči je prodril celo skozi zidove sholastike in praznoverja, s katerimi je bil obdan. Z grozo je poslušal novi nauk in ni niti najmanj dvomil, da so si krivoverci zaslužili ogenj, v katerega so bili vrženi. Nevede se je z njihovim naukom soočil tudi sam, kajti raziskati je moral moč papeškega bogoslovja, da bi ovrigel protestantski nauk.

V Parizu je živel Kalvinov nečak, ki se je pridružil reformatorjem. Sorodnika sta se pogosto srečala in se pogovarjala o zadevah, ki so vznemirjale krščanstvo. Protestant Olivetan je dejal: "Na svetu

sta samo dve veri. Na eni strani je vera, ki so si jo izmislili ljudje; po njej se je možno rešiti z obredi in dobrimi deli. Na drugi strani je vera, ki jo razodeva Sveto pismo; ta uči človeka gledati na zveličanje kot na dar Božje milosti.”

Kalvin je zavpil: “Ne potrebujem tvojega novega nauka! Mar misliš, da sem doslej živel v zmoti?”

Toda v njem so se prebudile misli, ki jih ni mogel pregnati. V svoji sobi je razmišljal o nečakovih besedah. Zajela ga je zavest o grehu; v navzočnosti svetega in pravičnega Sodnika se je znašel sam, brez zagovornika.

Posredništvo svetnikov, dobra dela in cerkveni obredi niso imeli nikakršne moči, da bi ga očistili greha. Pred seboj ni mogel videti nič drugega, razen teme večnega obupa. Cerkveni doktorji so si zaman prizadevali, da bi mu olajšali gorje. Spoved in pokora ga nista potolažili; z njimi ni mogel spraviti duše z Bogom. Medtem ko je Kalvin tako preživljal neuspešen spopad, je nekega dne po naključju prišel na javni trg, kjer je bil priča sežigu "krivoverca".

Začuden je opazoval izraz miru, ki je počival na mučeniškem obrazu. Sredi muk strašne smrti in še pod strašnejšo obsodbo cerkve je kazal vero in pogum. Mladi študent je z bolečino primerjal

mučenika s svojim obupom in temo, čeprav je živel v skrbni poslušnosti cerkvi. Vedel je, da “krivoverci” temeljijo svojo vero na Svetem pismu. Odločil se ga je proučevati, da bi nekako odkril skrivnost njihovega veselja.

V Svetem pismu je našel Kristusa. Vzkliknil je: “O, Oče, njegova daritev je pomirila tvojo jezo; njegova kri je umila mojo nečistost; njegov križ je nosil moje prekletstvo; njegova smrt me je spravila s teboj. Izmislili smo si mnogo nekoristnih neumnosti, ti pa si postavil predme svojo besedo kakor baklo; dotaknil si se mojega srca; prezrl bom vse druge zasluge razen Jezusovih.”

Kalvina so vzgajali za duhovniško službo. Ko je bil star komaj dvanajst let, je bil postavljen za kaplana majhne cerkve; škof je njegovo glavo ostrigel po cerkvenem predpisu. Ni bil posvečen in ni opravljal duhovniške dolžnosti, postal pa je član duhovništva, imel naziv svoje službe in dobival za to plačo.

Ker pa je sedaj čutil, da nikoli ne bo postal duhovnik, se je za nekaj časa posvetil študiju prava. Končno se je temu načrtu odpovedal in se odločil svoje življenje posvetiti evangeliju. Obotavljal se je postati javni učitelj. Po

naravi je bil boječ in je čutil veliko odgovornost takega položaja, zato se je odločil študirati dalje. Kasneje se je odzval prošnjam svojih prijateljev. Dejal je: "Čudovito je, da je kdo tako nizkega rodu povišan na tako vzvišen položaj."

Kalvin se je mirno lotil svojega dela. Njegove besede so bile kakor rosa, ki osve-žuje zemljo. Zapustil je Pariz. Nastanil se je v nekem provincijskem mestu pod zaščito princese Margarete, ki je iz ljubezni do evangelija zaščitila tudi njegove učence. Calvin je bil mladenič skromnega in vljudnega vedenja. Delati je začel z ljudmi v njihovih domovih. Sredi zbranih

družinskih članov je bral Sveto pismo in jim razlagal zveličavne resnice. Tisti, ki so slišali sporočilo, so oznanili blagovest drugim. Kmalu je kot učitelj zapustil mesto ter odšel v okoliške trge in vasi. Dobrodošel je bil v gradovih in tudi kolibah; pogumno je utiral pot evangeliju. Postavljal je temelj cerkvam, ki so dale neustrašne priče za resnico.

Po nekaj mesecih je znova odšel v Pariz. V krogih šolanih in izobraženih ljudi je zavladalo nenavadno vznemirjenje. Proučevanje starodavnih jezikov je ljudi pripeljalo k Svetemu pismu. Mnogih se resnica še ni dotaknila, vendar so vneto razpravljali o njih in se celo upirali

zago-vornikom papeštva. Čeprav je bil Calvin sposoben borec na področju teoloških razprav, je opravil višje poslanstvo kakor pa ti bučni teologi. Um ljudi je bil vznemirjen, zato je napočil čas, da jim razodene resnico. Medtem ko je po dvoranaх vseučilišča odmeval trušč teoloških prepиров, je Calvin opravljal svoje delo od hiše do hiše, razlagal ljudem Sveto pismo in jim govoril o križanem Kristusu.

Pariz je bil po Božji previdnosti drugič povabljen sprejeti evangelij. Lefevrovo in Farelovo vabilo je bilo sicer zavrnjeno, toda sporočilo se je znova slišalo v vseh slojih tega velikega mesta.

Kralj je v boju proti reformaciji iz političnih vzrokov le deloma podprl Rim. Margareta pa se je še oprijemala upanja za zmago protestantizma v Franciji. Sklenila je, da se mora v Parizu oznanjati reformirana vera. Med kraljevo odsotnostjo je ukazala protestantskemu pridigarju oznanjati v mestnih cerkvah. Papeški dostojanstveniki so to prepovedali, zato je princesa odprla palačo. Ukazala je preurediti sobo v kapelo in oznaniti, da bo v njej vsak dan ob določeni uri pridiga. Nanjo so povabili ljudi vseh slojev in položajev. Množica je prihajala k bogoslužju; med njimi imenitniki, državniki, pravniki, trgovci in obrtniki.

Napolnili pa niso samo kapele, ampak tudi predsobo in sosednje dvorane. Kralj ni prepovedal teh bogoslužij, temveč je ukazal v ta namen v Parizu odpreti dve cerkvi. Nikoli dotlej mesto ni bilo tako razgibano z Božjo besedo. Zdelo se je, kakor da nad ljudmi veje duh življenja iz nebes. Zmernost, čistost, red in marljivost so zasedli prostor pijanstva, strasti, prepira in lenobe.

Toda duhovništvo ni bilo brez dela. Kralj si še vedno ni upal ustaviti oznanjevanja, zato so se obrnili k ljudstvu. Niso varčevali s sredstvi, da bi izzvali strah, predsodke in skrajništvo pri neuki in praznoverni množici. Pariz

je bil slepo vdan svojim lažnim učiteljem kakor starodavni Jeruzalem, ki ni poznal časa svojega obiskovanja, niti tega, kar bi mu prineslo mir. Božja beseda se je dve leti oznanjevala v mestu. Čeprav so mnogi sprejeli evangelij, ga je večina vendar zavrgla. Franc I. je pokazal strpnost zgolj zaradi svojih načrtov, zato je papeževim pristašem uspelo znova pridobiti vpliv. Zopet so zaprli cerkve in postavili grmade.

Kalvin je bil še vedno v Parizu. S pro-učevanjem, razmišljanjem in molitvijo se je pripravljajal za nadaljnje širjenje luči. Nazadnje je postal sumljiv.

Oblasti so se ga odločile sežgati. Ker je menil, da je zaradi svoje zadržanosti varen, ni niti razmišljal o nevarnosti. Na lepem so v njegovo sobo prihiteli prijatelji z novico, da ga prihajajo stražniki odpeljati v zapor. Prav tedaj se je slišalo trkanje na zunanjih vratih. Časa za odlašanje ni bilo. Nekaj njegovih prijateljev je zadržalo stražnike pred vrati, medtem ko so mu drugi pomagali, da se je spustil skozi okno in hitro pobegnil iz mesta. Zavetje je našel v kolibi delavca, ki je bil prijatelj reformacije. Preoblekel se je v njegovo obleko in se z motiko na rami podal na pot. Odšel je proti jugu ter zopet našel zavetje pod Margaretino upravo.

Tam je ostal nekaj mesecev pod zaščito mogočnih prijateljev in dalje proučeval resnico. Njegovo srce se je ukvarjalo z evangeliziranjem Francije, zato ni mogel ostati dolgo nedejaven. Takoj ko se je vihar nekoliko polegel, si je poiskal novo delovno področje v Poitiersu, kjer je bilo vseučilišče in je bil novi nauk že dobro sprejet. Ljudje vseh slojev so radi poslušali evangelij, čeprav je bilo javno oznanjevanje nemogoče. Zato je Calvin razlagal besede večnega življenja v domu mestnega načelnika, v svojem stanovanju ali v parku, in sicer vsem, ki so želeli poslušati. Ko je število poslušalcev čez nekaj časa naraslo, so

menili, da se bo varnejše zbirati zunaj mesta. Za zbirališče so izbrali votlino v tesnem in globokem gorskem klancu. Bila je skrita za drevjem in previsnimi skalami, ki so prostor še bolj prikrile. Majhne skupine so po raznih ulicah neopazno prihajale na ta prostor, kjer so lahko glasno brali in razlagali Sveto pismo. V tem odročnem kraju so francoski protestanti prvič obhajali spomin Gospodove večerje. Iz te male cerkve je pozneje odšlo nekaj zvestih evangelistov.

Kalvin se je še enkrat vrnil v Pariz. Niti sedaj ni mogel opustiti upanja, da bo Francija kot narod sprejela reformacijo.

Med svojim delom je sedaj skoraj povsod našel zaprta vrata. Učiti o evangeliju je pomenilo iti naravnost proti grmadi, zato se je slednjič odločil oditi v Nemčijo. Komaj je zapustil Francijo, že se je nad protestante privalil vihar. Če bi ostal, bi tudi njega zagotovo doletelo uničenje.

Francoski reformatorji so si iskreno želeli, da bi njihova dežela šla v korak z Nemčijo in Švico. Sklenili so, da se bodo odločno bojevali proti rimskim praznoverjem, k čemur bodo pritegnili ves narod. V ta namen so nekoč po vsej Franciji nalepili plakate, s katerimi so napadali mašo. Namesto da bi to vneto,

vendar slabo preračunano gibanje pospešilo napredek reformacije, je uničilo ne samo njene razširjevalce, ampak tudi prijatelje reformi-rane vere po vsej Franciji. Tako so rimski pristaši dobili to, kar so si dolgo želeli - izgovor za zahtevo, da se popolnoma uničijo krivoverci kot nevarni pobudniki, ki ogrožajo trdnost prestola in narodni mir.

Nekdo od nepremišljenih prijateljev ali celo predtkanih sovražnikov, kar je za vedno ostalo skrivnost, je nalepil plakat na vrata kraljeve zasebne sobe. Vladar se je zgrozil. Na njem so bili neusmiljeno napadeni praznoverni običaji, ki so bili dolga leta globoko

spoštovani. Neprimerljivi pogum, ki si je upal prinesiti tako odprte in strašne obtožbe pred kraljeve oči, je izzval njegovo jezo. Nekaj časa je molče stal in se tresel. Potem se je njegov srd razlil v grozovitih besedah: "Brez razlike polovite vse, ki so osumljeni luteranstva! Vse hočem iztre-bit!" Kocka je padla. Kralj se je odločil popolnoma stopiti na stran Rima.

Takoj so ukrenili vse, da bi ulovili slehernega luterana v Parizu. Prijeli so nekega nesrečnega obrtnika, pristaša reformirane vere, ki je vabil vernike k skrivnim zborovanjem. Zagrozili so mu s sežigom na grmadi ter ukazali, naj

popelje papeškega poslanca v hišo vsakega protestanta v mestu. Najprej je zgrožen odklonil to delo, slednjič pa je zaradi strahu pred plameni vendar privolil postati izdajalec svojih bratov. Kraljevski rabelj Morin je spremljal izdajalca, pred katerim so nosili sveto hostijo. Obdan je bil s spremstvom duhovnikov, ki so nosili kadilnice, menihov in vojske. Počasi in molče so hodili skozi mestne ulice. Procesija je morala biti navidezno organizirana v čast svetih zakramentov za očiščenje žalitev, ki so jih protestantje namenili maši. Toda pod to procesijo je bil skrit pogubni načrt. Ko so prišli vštric protestantovega doma, je izdajalec dal

znak, ne da bi izgovoril kakršno koli besedo. Procesija se je ustavila, ljudje so stopili v hišo, izvlekli iz nje družinske člane in jih okovali v verige. Grozna družčina je nadaljevala z iskanjem novih žrtev. "Prizaneseno ni bilo nobeni hiši, ne veliki ne majhni, niti fakultetam pariškega vseučilišča. ... Vse mesto se je treslo pred Morinom. ... Zavladalo je nasilje."

Žrtve so umirale v krutih bolečinah. Ukazano je namreč bilo, naj ogenj gori počasi, da se jim bodo podaljšale smrtne muke. Toda umrli so kot zmagovalci. Njihova odločnost je bila neomajna, njihov mir neskaljen. Pregarjalci so v

resnici čutili poraz, ker niso mogli omajati njihove nezlomljive trdnosti. “Grmade so bile postavljene po vseh pariških četrtih. Sežiganje žrtev je bilo opravljeno ob različnih dnevih, da bi se s podaljševanjem mučenja povečal strah pred krivoverstvom. Prednost je slednjič vendar ostala na strani evangelija. Ves Pariz je lahko videl, kakšne ljudi lahko naredi nova vera. Ni zgovornejše prižnice od mučeniške grmade. Silno veselje, ki je žarelo z obličij teh ljudi, ko so šli na morišče, njihovo junaštvo, ko so stali sredi hudih plamenov, njihovo ponižno odpuščanje krivičnosti so nemalokrat spremenili srd v usmiljenje, sovraštvo v ljubezen in z nepremagljivo

zgovornostjo pričali v korist evangeliju.”

Duhovniki so si prizadevali ohraniti bes naroda, zato so razširili najbolj grozne ob-tožbe zoper protestante. Krivili so jih, da so načrtovali pokol katoličanov, strmoglavljenje vlade in mučenje kralja. Vendar v korist teh trditev niso mogli navesti niti enega samega dokaza. Kljub temu so se njihove napovedi o hudem morale izpolniti, vendar v popolnoma drugačnih razmerah in iz popolnoma nasprotnih vzrokov. Surovosti, s katerimi so katoličani mučili nedolžne protestante, so zahtevale maščevanje. V poznejših stoletjih so bile vzrok za

usodo, kakršna je po njihovem prerokovanju takrat pretila kralju, vladi in podložnikom. Toda glavni povzročitelji tega so bili neverniki in papeževi pristaši sami. Francijo so namreč tristo let pozneje doletele strašne nesreče zaradi tiranije nad protestantizmom, ne pa zaradi njegovega utrjevanja.

Dvom, nezaupanje in groza so zajeli vse družbene sloje. Sredi vsesplošnega preplaha se je videlo, kako globoko so Lutrovi nauki pognali korenine v mislih ljudi, ki so se odlikovali po svoji vzgoji, vplivu in neoporečnem značaju. Zaupni in častni položaji so na lepem ostali

prazni. Obrtnikov, tiskarjev, znanstvenikov, vseučiliščnih profesorjev, piscev in celo dvornih uslužbencev ni bilo več. Na stotine jih je pobegnilo iz Pariza. Prostovoljno so zapustili svojo rodno deželo, s čimer so v mnogih primerih prvič pokazali, da so zagovorniki reformirane vere. Papeževi pristaši so začudeno gledali drug drugega ob misli, koliko neosumljenih "krivovercev" so trpeli med seboj. Svoj srd so izlili na množico skromnih žrtev, ki so bile pod njihovo oblastjo. Ječe so bile prenapolnjene. Zdelo se je, da je celo zrak potemnel zaradi dima grmad, ki so bile prižgane za pristaše evangelija.

Franc I. se je poveličeval kot vodja velikega kulturnega preroda, ki je označil začetek XVI. stoletja. Na svojem zboru je rad zbiral izobražene ljudi iz vseh dežel. Njegovi ljubezni do znanosti in preziru do neznanja in praznoverja menihov gre hvala, da je bil vsaj nekoliko strpen do reformacije. Toda navdihnjen z gorečnostjo, da uniči krivoverstvo, je ta pokrovitelj znanosti izdal odlok, s katerim je bila ukinjena svoboda tiska po vsej Franciji! Franc I. je eden izmed mnogih primerov, ki kaže, da izobrazba ni zaščita pred versko nestrpnostjo in preganjanjem.

Francija se je s svečanim in javnim obredom lotila popolnega uničenja protestantizma. Duhovniki so zahtevali, da se mora za žalitev, ki je bila povzročena nebesom z napadom na mašo, opraviti pokora s krvjo. Kralj mora za dobro naroda javno odobriti to barbarsko delo.

Za ta grozen obred je bil določen . januar 1535. V ta namen so spodbujali praznoverni strah in slepo sovraštvo celotnega naroda. Pariške ulice so bile polne ljudi, ki so prišli iz vse okolice. Dan se je moral začeti z veličastno in sijajno procesijo. “Hiše, mimo katerih bo šla procesija, morajo biti okrašene s

črnimi zastavami, na določenih razdaljah pa morajo biti postavljeni oltarji." Pred vsakimi vrati mora goreti bakla v čast "svetemu zakramentu". Procesija se je pred svitom formirala pri kraljevi palači. "Spredaj so nosili zastave in križe posameznih župnij; za njimi so šli meščani po dva in dva in nosili bakle." Sledili so jim štirje meniški redovi, oblečeni v svojo posebno nošo. Nato je prišla zbirka veličastnih relikvij. Za vsemi temi je jezdil sijajni in bleščeči sprevod cerkvenih dostojanstvenikov v svojih karmezinastih in škrlatnih oblačilih, okrašenih z dragulji.

“Hostijo je nosil pariški škof pod veličastnim baldahinom ... ki so ga podpirali štirje knezi. ... Za hostijo je stopal kralj. ...Franc I. Tisti dan ni nosil ne krone ne kra-ljevskega oblačila. Bil je gologlav, gledal je v tla, v rokah pa je nosil gorečo svečo;” tako se je francoski kralj pokazal “kot spokorjenec”. Pri vsakem oltarju se je ponižno priklonil, vendar ne zaradi grehov, ki so oskrunili njegovo dušo, niti zaradi nedolžne krvi, ki je omadeževala njegove roke, temveč zaradi smrtnega greha, ki so ga storili njegovi podložniki, ko so si upali obsoditi mašo. Za njim je šla kraljica, potem pa državni dostojanstveniki, ki

so prav tako hodili po dva in dva s prižgano baklo.

Del službe tistega dne je bil vladarjev govor najvišjim kraljevskim uslužbencem v veliki dvorani škofove palače. Stopil je prednje z žalostnim obrazom in z ganljivimi besedami objokoval “popačenost, bogokletje, dan žalosti in sramote”, ki so prišli nad narod. “Tedaj je povabil vsakega zvestega podložnika, naj mu pomaga iztrebiti nevarno in škodljivo krivoverstvo, ki Franciji grozi z uničenjem. Dejal je; ‘Kakor drži, gospodje, da sem jaz vaš kralj, tako bi dal posekati vsakogar, ko bi vedel, da je

kdo od mojih udov okužen ali
omadeževan s to ogabno gnilobo. ... Še
več; Ko bi videl, da je s tem oskrunjen
kateri moj otrok, mu ne bi prizanesel. ...
Sam bi ga izročil v daritev Bogu.' Solze
so dušile njegov glas, ves zbor pa je
jokal in enodušno vpil: 'Živeli in umrli
bomo za katoliško vero!'"

Strašna tema se je zgrnila nad narod, ki
je zavrgel luč resnice. Razodela se je
milost, ki prinaša zveličanje; toda ko je
Francija spoznala njeno moč in svetost,
ko je množice osvojila njena božanska
lepota, ko je bilo tisoče mest in vasi
obsijanih z njeno svetlobo, se je obrnila
vstran in izbrala raje temo kakor

svetlobo. Zanemarili so nebeško luč, ki jim je bila darovana. Zlo so poimenovali dobro in dobro zlo, dokler niso padli kot žrtev svoje trmaste samoprevare. Četudi so v bistvu verovali, da opravljajo službo Bogu s preganjanjem njegovega ljudstva, jih njihova iskrenost ni osvobodila krivde. Trmasto so odklonili resnico, ki bi jih lahko rešila pred prevaro in omadeževanjem njihovih duš s prelivanjem krvi.

Svečana prisega za uničenje krivoverstva je bila opravljena v veliki stolnici, v kateri je ljudstvo, ki je pozabilo živega Boga, tri stoletja pozneje ustoličilo boginjo Razuma.

Ponovno je bila organizirana procesija. Predstavniki Francije so prisegli, da bodo opravili to delo, zato so zavihali rokave. "Na krajših razdaljah so bile postavljene grmade, na katerih so sežigali protestantske kristjane. Vse je bilo pripravljeno tako, da so butare zagorele prav tedaj, ko je prišel mimo kralj in je bila procesija priča usmrtitve." Podrobnosti trpljenja, ki so jih zdržale te priče za Kristusa, so preveč grozne, da bi jih opisovali; vendar žrtve niso kazale nikakršnega obotavljanja. Ko so nekega vernika silili k odpovedi, je odvrnil: "Verujem samo to, kar so nekoč oznanjali preroki in apostoli in kar veruje družba svetih. Moja vera temelji

na zaupanju v Boga, ki bo premagal vse peklenške moči.”

Sprevod se je ustavljal pri vseh mučilnih prostorih. Po vrnitvi na izhodiščni prostor ob kraljevi palači se je množica razšla, kralj in prelati pa so se umaknili. Bili so zelo zadovoljni z dogodki dneva in so si čestitali. Verjeli so, da se bo delo, ki so ga začeli, nadaljevalo do popolnega uničenja krivoverstva.

Evangelij miru, ki ga je Francija odklonila, se mora zagotovo izkoreniniti. Strašne posledice tega dela so že bile pripravljene. 21. januarja 1793, dvesto osemindeset let od dneva, ko

se je Francija zavezala popolnoma iztrebiti reformacijo, je šel skozi pariške ulice drug sprevid s popolnoma drugačnim namenom. "Spet je bil kralj glavna oseba, bilo je mnogo krika in vika; slišalo se je vpitje po žrtvah in znova so bila postavljena morišča. Dan je bil napolnjen s prizori strašnega morjenja. Ludvik XVI. se je z rokami otepal paznikov in rabljev, ki so ga vodili proti tnalu. Trdno so ga držali, dokler sekira ni padla. Odsekana glava se je skotalila po krvavem odru." Kralj ni bil edina žrtev; v bližini je bilo dva tisoč osemsto ljudi ubitih z giljotino na tisti krvavi dan, ki mu je gospodovalo nasilje.

Reformacija je pokazala svetu odprto Sveto pismo, odpečatila predpise Božjih zapovedi in vest ljudi spodbujala k njegovim zahtevam. Neskončna Ljubezen je razodela ljudem nebeške uredbe in načela. Bog je rekel: "Držite se jih in jih izpolnajte, kajti to bo vaša modrost in razumnost v očeh ljudstev, ki bodo slišala o vseh teh zakonih; rekli bodo: »Resnično, ta veliki narod je modro in razumno ljudstvo!" (5 Mz 4,6)

Francija je z odklanjanjem nebeškega daru posejala seme nereda in pogube; neizbežne posledice in sadovi njenih dejanj so se pokazali v revoluciji in vladavini nasilja.

Pogumni in goreči Farel je bil prisiljen pobegniti iz svojega rodnega kraja že pred preganjanjem, ki so ga izzvali plakati. Odšel je v Švico in pomagal Zwingliju pri napredovanju reformacije. Tukaj je preživel svoja zadnja leta, vendar je še dalje odločno vplival na reformacijo v Franciji. V prvih letih izgnanstva si je posebej prizadeval razširiti evangelij v svoji rodni deželi. Precej časa je uporabil za oznanjevanje med rojaki v bližini meje. Vztrajno in pozorno je opazoval spopad in pomagal z besedami opogumljanja in svetovanja. Ob podpori drugih izgnancev so bili spisi nemških reformatorjev prevedeni v

francoščino. V velikih količinah so jih tiskali skupaj s francoskim Svetim pismom in jih prodajali po vsej Franciji. To delo je bilo zaupano kolporterjem, ki so na takšen način širili besedo resnice in se tudi preživljali, saj jim je bil s prodajo zagotovljen zaslužek.

Farel je začel svoje delo v Švici v preobleki skromnega učitelja. Umaknil se je v zakotno župnijo in se posvetil poučevanju otrok. Poleg osnovnih predmetov je previdno učil tudi svetopisemske resnice z upanjem, da bodo po otrocih prišle do staršev. Na ta način so nekateri res začeli verovati. Duhovniki so se odločili ustaviti to delo,

zato so praznoverne domačine nahujskali k nasprotovanju. Vztrajno so jim zatrjevali: "To ne more biti Kristusov evangelij, saj vidite, da njegovo oznanjevanje ne prinaša miru, temveč vojno." Pregnali so ga iz mesta, vendar je odšel drugam kakor некоč prvi učenci. Pešačil je iz vasi v vas, iz mesta v mesto in trpel lakoto ter mraz; bil je utrujen in povsod izpostavljen smrtni nevarnosti. Oznanjal je po trgih, cerkvah in tudi s cerkvenih prižnic. Včasih se je znašel v cerkvi brez poslušalcev. Zaradi kričanja in posmehovanja je moral kdaj prekiniti pridigo in večkrat so ga na silo zvezli od prižnice. Pogosto se ga je lotila drhal in ga pretepla skoraj do

smrti. Vendar je šel naprej. Čeprav je bil pogosto zavržen, se je vztrajno vračal na svoj bojni položaj. Videl je, da so mesta in vasi, ki so bile dotlej papeške trdnjave, odpirale vrata evangeliju. Majhna župnija, v kateri je najprej delal, je kmalu sprejela reformirano vero. Mesti Morat in Neuchatel sta opustili rimske običaje in iz svojih cerkev odstranili malikovalske podobe.

Farel si je dolgo želel razobesiti prote-stantsko zastavo v Ženevi. Ko bi bilo to mesto pridobljeno, bi postalo primerno središče reformacije za Francijo, Švico in Italijo. S tem ciljem pred seboj je delal dalje, dokler ni

pridobil mnoga okoliška mesta in vasi. Potem je z enim izmed sodelavcev stopil v Ženevo. Dovoljeno mu je bilo imeti samo dve pridigi. Duhovniki so si zaman prizadevali nagovoriti deželno oblast, da bi ga obsodila. Odločili so se, da ga pokličejo pred cerkveni zbor; prišli so z orožjem, skritim pod plašči, in s trdnim sklepom, da ga ubijejo. Pred dvorano se je zbrala razbesnela drhal s kiji in meči, da bi ga zagotovo usmrtila, če bi poskušal pobegniti z zbora. Vendar je bil zaščiten zaradi navzočnosti oblasti in vojske.

Naslednje jutro so ga s sodelavcem vred prepeljali čez jezero na varno. Tako se je

končal njegov prvi poskus, da bi Ženevi oznanil evangelij. Naslednji poskus je bil dodeljen skro-mnemu mlademu človeku. Zaradi njegove skromnosti so ga hladno sprejeli celo tako imenovani prijatelji reforme. Kaj pa bo naredil takšen mladenič tam, kjer je bil Farel pregnan? Kako bo lahko kljuboval burji tako plah in neizkušen človek, ko pa je bil najmočnejši in najpogumnejši prisiljen pobegniti? “>Ne s silo in ne z močjo, temveč z mojim duhom,< govori GOSPOD nad vojskami.” (Zah 4,6) “Bog si je izbral tisto, kar je v očeh sveta slabotno, da bi osramotil tisto, kar je močno. Kajti Božja norost je modrejša od

ljudi in Božja slabotnost močnejša od ljudi.” (1 Kor 1,27.25)

Froment je začel svoje delo kot učitelj. Otroci so doma ponavljali resnice, ki so se jih učili v šoli. Kmalu so prišli starši poslušat razlago Svetega pisma; učilnica se je napolnila s pozornimi poslušalci. Mnogi, ki se niso upali javno poslušati novih naukov, so dobili izvod Novega zakona in druge brošure, ki so jih delili brezplačno. Čez nekaj časa je bil ta delavec prisiljen pobegniti; toda resnice, ki jih je oznanjal, so ostale globoko v mislih ljudi. Reformacija je bila zasajena, se dalje krepila in širila. Oznanjevalci so se vračali, in z njihovim delom je bilo v

Ženevi končno vpeljana protestantsko bogoslužje.

Mesto se je že opredelilo za reformacijo, ko je po mnogih potovanjih in težavah Kalvin stopil skozi njegova vrata. Vračal se je v Basel s svojega zadnjega obiska v rodni vasi. Ugotovil je, da je glavna cesta zasedena z vojsko Karla V., zato je moral potovati po daljši poti skozi Ženevo.

Farel je spoznal, da je Kalvinovo pot načrtovala Božja roka. Čeprav je Ženeva že sprejela reformirano vero, je bilo treba v njej opraviti še veliko dela. Ljudje se sicer spreobračajo k Bogu kot

posamezniki, vendar ne kakor celotne skupnosti. Obnovitveno delo mora biti opravljeno v srcu in vesti z močjo Svetega Duha, ne pa z odloki cerkvenih zborov. Ženevčani, ki so sicer zavrgli rimsko oblast, niso bili takoj pripravljene opustiti pregreh, ki so cvetele pod njeno vladavino. Pred Farelom je bila težka naloga, ki mu jo je zaupal Bog, in sicer v Ženevi vzpostaviti čista evangeljska načela in pripraviti ljudi, da častno sprejmejo svojo odgovornost.

Farel je bil prepričan, da je v Kalvinu našel enega izmed tistih, ki se mu bodo pridružili pri tem delu. V Božjem imenu je resno rotil mladega evangelista, naj

ostane in dela z njim. Preplašeni Kalvin se je obotavljal. Bil je boječ in miroljuben, zato se je bal stopiti v stik s pogumnim, neodvisnim in celo ošabnim duhom Ženevčanov. Zaradi krhkega zdravja in navad proučevanja je iskal mirnejši prostor. Bil je odločen, da bo svoje delo reformacije nadaljeval s peresom. Hotel je poiskati miren kotiček za proučevanje, odkoder bi s tiskom dajal navodila cerkvam in jih utrjeval. Toda zdelo se mu je, da je Farelovo resno vabilo prišlo iz nebes, zato se ga ni upal odkloniti. Pozneje je povedal, da se mu je zdelo, kako "se je nanj spustila Božja roka iz nebes, ga zgrabila ter

odločno postavila na prostor, ki ga je tako nestrpno želel zapustiti”.

Tisti čas so protestantskemu delu grozile velike nevarnosti. Papeževa prekletstva so grmela proti Ženevi in mogočni narodi so ji pretili z uničenjem. Kako bo moglo to majhno mesto odkloniti močnejšo du-hovniško oblast, ki je tako pogosto prisilila kralje in cesarje, da so se ji pokorili? Kako se bo postavila nasproti armadam velikih svetovnih osvajalcev?

V vsem krščanstvu je bil protestantizem obdan s strašnimi sovražniki. Prve zmage reformacije so minile, Rim pa je

nabiral nove moči, ker je upal, da jo bo dokončno uničil. Vzpostavil je jezuitski red, ki je bil najkrutejši, najnesramnejši in najmočnejši borec za papeštvo. Jezuiti so ignorirali vse zemeljske zveze in človeške pravice; naravna čustva jih niso ganila. Popolnoma so utišali razum in glas vesti ter živeli samo za oblast in pravila svojega reda. Njihova edina dolžnost je bila povečati lastno moč.(p) Kristusovi sledilci so z močjo evangelija bili sposobni prenašati nevarnosti, trpljenje, mraz, lakoto, utrujenost in revščino. Kljub natezalnicam, ječam in grmadam so bili pripravljene povzdigniti zastavo resnice. Jezuiti so v boju proti močem reformacije

navdihovali svoje pristaše s skrajništvom, ki jih je usposabljal pretrpeti enake nevarnosti, in postaviti proti sili resnice vse orožje prevare. Noben zločin zanje ni bil tako velik, da ga ne bi izvršili, nobena zvijača tako podla, da je ne bi izpeljali, in nobena pretveza pretežka, da je ne bi uporabili. Čeprav so bili pod prisego večne revščine in ponižnosti, so se učili, kako bi si pridobili bogastvo in moč, da bi strmoglavili protestantizem in ponovno vzpostavili papeško vrhovno oblast. Člani jezuitskega reda so se skrivali pod plaščem svetosti; obiskovali so ječe in bolnišnice, stregli bolnim in revnim. Trdili so, da so se odpovedali vsemu in

nosijo sveto Jezusovo ime, ki je hodil naokrog, deleč dobrote. Toda pod to neoporečno zunanjostjo so snovali hudodelske in rabeljske načrte.

Temeljno načelo reda je bilo, da cilj opravičuje sredstva. Po tem zakonu se laž, tatvina, lažne prisege in skrivni umor niso samo opravičevali, ampak so se celo priporočali, če je šlo za korist cerkve. Z različnimi pretvezami so jezuiti prišli v državno upravo, postali kraljevi svetovalci in upravljali ljudsko politiko. Delali so kakor hlapci, da bi oprezali za svojimi gospodarji.

Ustanavljali so šole za vzgojo knežjih in plemiških sinov in šole za navadno ljudstvo. Otroke protestantskih staršev

so silili upoštevati papeževe obrede. Z zunanjim sijajem in razkošjem rimskega bogoslužja so ljudstvu načrtno zmešali um, ga očarali in mu zaslužnili domišljijo. Tako so sinovi izdajali svobodo svojih očetov, ki so zanje trpeli in prelivali kri. Jezuiti so se hitro razširili po vsej Evropi, in kjer koli so se nastanili, je znova oživila papeška moč.

Da bi se povečala njihova moč, je bilo ukazano obnoviti inkvizicijo.(r) Papeški vladarji so znova vzpostavili strašno sodišče, čeprav je celo v katoliških deželah vzbujalo gnus. V skrivnih zaporih inkvizicije so se spet ponovile grozote - preveč strašne, da bi smele

priti na dan. V mnogih deželah je bilo na tisoče narodnih veljakov, najboljših in najplemenitejših mož, izobraženih in vzgojenih, pobožnih in vdanih pridigarjev, marljivih in rodoljubnih državljanov, sijajnih znanstvenikov, nadarjenih umetnikov in spretnih obrtnikov pobitih ali pa prisiljenih zbežati drugam.

Tako je deloval Rim, da bi ugasnil luč reformacije, ljudem odvzel Sveto pismo in znova vzpostavil neznanje in praznoverje temačnega veka. Toda protestantizem ni bil uničen zaradi Božjega blagoslova in delovanja plemenitih ljudi, ki jih je Bog obudil za

nadaljevanje Lutrovega dela. Njegova moč ni bila odvisna od naklonjenosti knezov ali njihovega orožja. Najmanjše dežele, najskromnejši in najslabotnejši narodi so postali njegovi obrambni stolpi. Tu je bila majhna Ženeva sredi mogočnih sovražnikov, ki so si jo prizadevali uničiti. Tu je bila Nizozemska na peščenih obalah Severnega morja, ki se je bojevala proti nasilni Španiji, takrat največji in najbogatejši kraljevini; in seveda pusta in nerodovitna Švedska, ki je izbojevala zmago reformacije.

Kalvin je delal v Ženevi skoraj trideset let. Najprej je v njej ustanovil cerkev, ki

se je držala čiste svetopisemske morale, potem pa je razširil reformacijo po vsej Evropi. Njegovo javno življenje ni bilo brezhibno, niti njegov nauk ni bil brez zmot. Bil pa je prenosnik resnic, ki so bile posebno pomembne v njegovem času, in vzdrževalec protestantskih načel proti naglemu poviševanju papeštva. V protestantske cerkve je vpeljal čistost in preprostost življenja namesto ošabnosti in pokvarjenosti, ki ju je prinašal rimski nauk.

Iz Ženeve so izhajali spisi in prihajali pridigarji, ki so razširili nauke reformacije. Pregnanci iz vseh dežel so se obračali na Ženevo za nasvete,

spoznanja in ohrabritev. Kalvinovo mesto je postalo zavetje za pregnane protestante iz vse zahodne Evrope. Na begu pred strašnim neurjem, ki je divjalo dolga stoletja, so begunci prišli pred ženevska vrata. Lačni in utrujeni, daleč od doma in sorodnikov so našli topel sprejem in nežno gostoljubnost. Hvaležnost so pokazali tako, da so v mesto, ki jih je sprejelo, prinesli svojo spretnost, znanje in pobožnost. Mnogi so se pozneje vrnili v svoje dežele, da bi se borili proti rimskemu nasilju.

Pogumni škotski reformator John Knox, nekaj angleških puritancev, protestanti Nizozemske in Španije in francoski hugenoti so iz Ženeve odnesli baklo

resnice, da bi razgnali temo v svoji domovini.

Poglavje 13—Nizozemska in Skandinavija

Na Nizozemskem je papeško nasilje zelo zgodaj izzvalo odločen odpor. Sedemsto let pred Lutrovim časom sta dva škofa, ki sta bila poslana v Rim, neustrašno obtožila rimskega papeža. Spoznala sta pravi značaj svetega sedeža. “Bog je za svojo kraljico in zaročenko - cerkev in za njeno družino pripravljen neprestano skrbeti z vso plemenitostjo. Zagotovil ji je doto, ki ne poide in se ne pokvari. Izročil ji je večno krono in žezlo ... Vse te dobrine si jemlješ kakor tat. Postavil si se v Božji tempelj; namesto pastirja si postal volk

svoji čredi. ... Rad bi, da verujemo vate kot najvišjemu škofu, a se obnašaš kot tiran. ... Moral bi biti služabnik služabnikov, kakor se imenuješ, pa hočeš postati gospod gospodov. ... Zaničuješ Božje zapovedi. ... Sveti Duh je zidar vseh cerkev po vsem svetu. ... Mesto našega Boga, katerega meščani smo, sega do vseh nebeških predelov. Večje je kakor mesto, katerega so sveti preroki imenovali Babilon; kajti to mesto je zaslepljeno - razglaša se za božansko mesto, povišuje se do nebes in trdi, da je njegova modrost nesmrtna. Poleg vsega tega pa brez dokazov trdi, da je ne-zmotljivo, se nikoli ni zmotilo in se tudi nikoli ne more."

V naslednjih stoletjih so tudi drugi po-navljali ta protest. Ti prvi učitelji so pre-potovali različne dežele in bili znani pod različnimi imeni. Njihov značaj je bil po-doben značaju valdenžanskih misijonarjev; povsod so razširili znanje o evangeliju ter tako prodrli na Nizozemsko. Njihov nauk se je hitro razširil. Valdenžansko Sveto pismo so v verzih prevedli v nizozemščino. Povedali so, "da je v njem velika vrednost; ne vsebuje šal, pravljic, ničevosti niti prevar, temveč samo besede resnice; res je, da se lahko v njem naleti tudi na kakšno trdo lupino, vendar je možno zlahka priti do jedra in

sladkosti tega, kar je dobro in sveto". Tako so pisali prijatelji stare vere v XII. stoletju.

Tedaj so se začela rimska preganjanja. Kljub grmadam in mučenju se je število vernikov vse bolj množilo. Odločno so iz-javljali, da je Sveto pismo edina nezmotljiva verska veljava in da "se nikogar ne sme prisiliti k verovanju, temveč se ga mora za resnico pridobiti z oznanjevanjem".

Lutrovi nauki so na Nizozemskem našli rodovitna tla; resni in zvesti ljudje so vstali in oznanjali evangelij. Iz Nizozemske pokrajine Frizije je prišel

Menno Simons. Vzgojen je bil v Rimokatoliški cerkvi in posvečen za duhovnika. Ni poznal Svetega pisma; pravzaprav se ga je bal brati, da ne bi bil zapeljan v krivoverstvo. Ko je začel dvomiti v nauk o spremembi kruha v Kristusovo telo, je menil, da ga skuša Satan. Z molitvijo in spovedjo se je boril proti dvomu, vendar zaman. Bil je zmeden zaradi prizorov razuzdanosti. Želel je utišati opominjajoči glas vesti, vendar je bil tudi pri tem neuspešen. Čez nekaj časa je začel proučevati Novi zakon, kar ga je skupaj z Lutrovimi spisi privedlo do sprejema reformirane vere. Kmalu zatem je v sosednji vasi videl, kako so umorili človeka, ker se je drugič

krstil. Odločil se je raziskati, kaj pravi Sveto pismo glede krsta otrok. V njem ni našel nikakršnega dokaza v korist temu. Spoznal pa je, da se spokorjenje in vera povsod zahtevata kot pogoj za sprejem krsta.

Menno je zapustil rimsko cerkev in posvetil svoje življenje poučevanju resnic, ki jih je sprejel. Tudi na Nizozemskem so se kakor v Nemčiji pojavili skrajneži; širili so lažne in zapeljive nauke. S svojo nespo-dobnostjo so kršili red ter zbujali nasilje in vstajo. Menno je prepoznal strašne posledice, ki jih bodo povzročila ta gibanja, zato se je z vso močjo uprl

zmotnim naukom in nevarnim spletkam skrajnežev. Bilo je veliko takšnih, ki so bili zapeljani, a tudi takšnih, ki so se odpovedali pogubnim zmotam.

Nekateri so bili potomci starodavnega krščanstva - sadovi valdenžanskih nauk. Med njimi je vneto Menново delo naletelo na uspeh.

Petindvajset let je potoval z ženo in otroki, trpel utrujenost in pomanjkanje, pogosto pa je bil tudi v smrtni nevarnosti. Prepotoval je Nizozemsko in severno Nemčijo, deloval v glavnem med nižjimi sloji, a vendar širil daljnosežen vpliv. Po naravi je bil zgovoren in kljub skromni izobrazbi

človek neomahljivega poštenja, ponižnega duha in nežnega vedenja. Bil je iskreno in resno pobožen. Živel je po načelih, ki jih je oznanjal. Tako si je pridobil zaupanje ljudi. Njegovi sledilci so bili razkropljeni in zatirani. Nekateri so trpeli tudi zato, ker so jih zamenjali za skrajniške münzerite. Veliko se jih je spreobrnilo ravno zaradi njegovega dela.

Nikjer niso bili reformirani nauki tako splošno sprejeti kakor na Nizozemskem, hkrati pa je bilo malo dežel, v katerih bi njeni pristaši trpeli strašnejše preganjanje. Karel V. je v Nemčiji prepovedal reformacijo in bi ga zelo

veselilo, če bi bili vsi njeni pristaši postavljeni na grmado. Toda knezi so vstali in zajezili njegovo nasilje. Na Nizozemskem je imel kralj veliko moč, zato so odloki za preganjanje prihajali hitro drug za drugim. Brati Sveto pismo, pridigati iz njega, ga poslušati ali celo samo govoriti o njem se je štelo za hudodelstvo, ki si zasluži smrt na grmadi. Na skrivaj moliti Bogu, izogibati se čaščenju podob ali peti psalme je pomenilo izpostavljanje se smrtni kazni. Celo moške, ki so se odpovedali svojim zmotam, so obsodili na smrt z mečem, ženske pa so žive pokopali. Na tisoče jih je pomrlo pod vlado Karla V. in Filipa II.

Nekoč je bila pred inkvizitorje pripeljana vsa družina. Obtožili so jih, ker se niso udeležili maše, ampak so imeli bogoslužje doma. Pri zasliševanju so jih vprašali, kako opravljajo skrivno bogoslužje. Najmlajši sin je odgovoril: "Pokleknemo in v molitvi prosimo Boga, naj razsvetli naš um in nam odpusti grehe. Potem molimo za vladarja, da bi lahko uspešno vladal in bil srečen v življenju. Molimo za naše oblasti, da bi jih Bog lahko obvaroval." Nekateri sodniki so bili globoko ganjeni. Kljub temu so očeta in enega sina obsodili na grmado.

Jeza preganjalcev se je primerjala z vero mučencev. Neomajnega poguma niso kazali samo moške, ampak tudi nežne ženske in dekleta. "Žene so stale ob grmadah, na katerih so plameni ovijali njihove moše, in jih tolažile ali razveseljevale s petjem psalmov. Dekleta so legla v svoj živi grob, kot da bi odšla spat v svojo spalnico; za odhod na morišče so se oblekla v svoja najlepša oblačila, kakor da gredo na poroko." Prelita krščanska kri je postala seme; podobno je bilo v tistih dneh, ko si je poganstvo prizadevalo uničiti evangelij. Pregarjanje je povečevalo število prič za resnico. Kralj je leto za letom opravljal surovo delo, ker ga je jezila nezlomljiva

odločnost ljudi, vendar zaman.
Revolucija pod vodstvom Viljema Oranskega je Nizozemski končno prinesla svobodo čaš-čenja Boga.

V piemontskih planinah, v francoskih ravninah in na nizozemskih obalah je bil napredek evangelija zaznamovan s krvjo njegovih učencev. V severnih deželah je njegov sprejem bil mirnejši. Wittenberški študentje so se vrnili domov v Skandinavijo in prinesli s seboj reformirano vero. Tiskanje Lutrovih spisov je pomagalo širiti luč. Preprosti in močni narodi severa so zapustili rimsko pokvarjenost, razkošje in praznoverje ter sprejeli svetopisemsko

čistost, preprostost in zveličavno resnico.

Danski reformator Tausen je bil kmečki sin. Zgodaj je pokazal svojo umsko nadarjenost; hrepenel je po izobrazbi. Siromašni starši mu niso mogli omogočiti šolanja, zato je stopil v samostan. S svojim čistim življenjem, marljivostjo in vdanostjo je pridobil predstojnikovo naklonjenost. Pri izpitu se je odkrila njegova posebna nadarjenost, ki je obetala cerkvi korist. Odločeno je bilo, da ga bodo poslali na šolanje na nemško ali nizozemsko vseučilišče. Dovolili so mu, da si šolo izbere sam, vendar z eno izjemo - ne

sme oditi v Wittenberg. Menihi so sklenili, da se učenec cerkve ne sme izpostavljati krivoverskemu strupu.

Tausen je odšel v Köln, ki je bil že tedaj rimska trdnjava. Kmalu se mu je uprl mi-sticizem njegovih učiteljev. Ob istem času je dobil v roke Lutrove spise. Bral jih je z občudovanjem in navdušenjem. Zelo si je želel doživeti osebno reformatorjevo pre-davanje. Da bi uresničil željo, je moral tvegati zamero pri samostanskem predstojniku in odpoved njegove podpore. Kmalu se je odločil in se vpisal na wittenberško vseučilišče.

Po vrnitvi na Dansko se je vrnil v samo-stan. Nihče ga ni osumil luteranstva. Ni takoj razodel svoje skrivnosti, temveč si je brez predsodkov prizadeval popeljati svoje tovariše k čistejši veri in svetejšemu življenju. Razlagal jim je Sveto pismo in jim pojasnil njegov pravi pomen. Nato jim je oznanil Kristusa kot grešnikovo pravičnost in edino upanje v zveličanje. Samostanski predstojnik se je zelo razjezil nanj; upal je, da bo postal mogočen branilec Rima. Na lepem so ga premestili v drug samostan, kjer so ga varovali v celici pod strogim nadzorstvom.

Njegovi novi varuhi so se zgrozili, ko se je nekaj menihov spreobrnilo v protestantizem. Tausen jih je pripeljal do spoznanja resnice skozi rešetke svoje celice. Če bi ti danski očetje poznali cerkveni načrt za ravnanje s krivoverci, se Tausnov glas nikoli več ne bi slišal. Namesto da bi živega pokopali v neko podzemno ječo, so ga izgnali iz samostana. Kasneje niso mogli več ukrepati, saj je bil izdan kraljevski odlok, ki je zagotavljal zaščito oznanjevalcem novega nauka. Tausen je začel oznanjevati. Cerkve so bile odprte; ljudstvo se je gnetlo, da bi ga poslušalo. Tudi drugi so oznanjali Božjo besedo. V danščino preveden Novi zakon je bil

razširjen vsepovsod. Papeževi pristaši so si prizadevali preprečiti to delo, vendar so ga samo pospeševali. Danska je izjavila, da sprejema reformirano vero.

Tudi Švedska je bila deležna vode življenja; prinesli so ji jo mladeniči, ki so se napojili na wittenberškem studencu. Dva vodja švedske reformacije, Olaf in Laurencij Petri, sina orebrskega kovača, sta študirala pri Lutru in Melanchthonu; kasneje sta marljivo poučevala resnice, ki sta se jih naučila. Olaf je prebujal ljudstvo z gorečnostjo in zgovornostjo kakor veliki reformator, medtem ko je bil Laurencij učen, vdan razmišljanju in

tih kakor Melanchthon. Oba sta bila zelo pobožna, visoko teološko izobražena in neomahljivo pogumna v širjenju resnice. Vendar pa ni šlo brez nasprotovanja papeževih pristašev. Katoliški duhovniki so vznemirili neizobraženo in praznoverno ljudstvo. Množica je večkrat napadla Olafa Petrija; njegovo življenje je bilo pogosto v smrtni nevarnosti. Kljub temu sta oba reformatorja uživala kraljevo naklonjenost in zaščito.

Ljudstvo je ječalo pod upravo rimske cerkve; postajalo je vse bolj siromašno. Bili so brez Svetega pisma. Njihova vera je bila samo niz obredov in ceremonij, ki

ne morejo razsvetliti duha. Vrnili so se k praznovernim naukom in malikovalskim običajem svojih poganskih prednikov. Ljudstvo se je razdelilo v dve sovražni stranki, ki sta v medsebojnem boju samo povečevali bedo vseh. Ker se je kralj odločil izpeljati obnovo v cerkvi in državi, je za boj proti Rimu z dobrodošlico sprejel dva sposobna pomočnika.

V navzočnosti kralja in prvakov Švedske je Olaf Petri zelo spretno branil nauk re-formirane vere pred rimskimi zagovorniki. Povedal je, da je treba nauke očetov sprejeti samo, če se ujemajo s Svetim pismom. Najnujnejši

verski nauki so razodeti v Svetem pismu jasno in preprosto, da jih lahko razumejo vsi ljudje. Kristus je rekel: "Moj nauk ni moj, temveč tistega, ki me je poslal." (Jn 7,16) Pavel pravi, da mora biti preklet, če bo oznanjeval kateri koli drug evangelij poleg tistega, ki ga je sprejel. (Gal 1,8) Reformator je vprašal: "Kako se potem drugi upajo oznanjati nauke po lastnih željah in jih vsiljevati kot nekaj, kar je nujno za zveličanje?" Pokazal je, da cerkveni odloki nimajo veljave, če nasprotujejo Božjim zapovedim, in poudaril, da je vzvišeno protestantsko načelo "Sveto pismo in samo Sveto pismo" merilo vere in življenja.

Čeprav je ta boj potekal na sorazmerno majhnem prizorišču, nam kaže, “kakšna vrsta ljudi je sestavljala čete reformatorske vojske. To niso bili neizobraženci, sektaši, hrupni prepirljivci - daleč od tega. Bili so možje, ki so proučevali Božjo besedo in znali uporabljati orožje, s katerim jih je opremila svetopisemska orožarna. Bili so najbolj izobraženi ljudje svojega časa. Če opazujemo samo sijajna središča znanosti, kakršna sta bila Wittenberg in Zurich, in svetla imena, kakršna so bila Luter, Melanchthon, Zwingli in Ökolampad, potem lahko rečemo, da so se ti vodje reformacije odlikovali po

naravi s talenti in z izrednim znanjem. Vendar pa niso bili takšni tudi njihovi nasledniki. Toda kaj najdemo, če se obrnemo k odročnemu prizorišču Švedske, kjer imamo skromni imeni Olafa in Laurencija Petrija, in če se od velikih učiteljev vrnemo k učencem? ... Najdemo znanstvenike in teologe; ljudi, ki popolnoma poznajo sistem evangeljskih resnic ter z lahkoto premagujejo sholastike in rimske dostojanstvenike.”

Zaradi te razprave je švedski kralj sprejel protestantsko vero. Kmalu potem se je zanjo opredelila še ljudska skupščina. Olaf Petri je prevedel Novi

zakon v švedščino in na kraljevo željo sta brata prevzela prevod celotnega Svetega pisma. Tako je švedski narod prvič sprejel Božjo besedo v svojem ljudskem jeziku. Državni svet je odločil, da naj pridigarji po vsem kraljestvu razlagajo Sveto pismo in naj se ga otroci naučijo brati v šoli.

Blažena luč evangelija je odločno in zanesljivo razganjala temo nevere in praznoverja. Ljudstvo se je osvobojeno papeškega nasilja okrepilo in povišalo do take višine, kakršne nikoli prej ni doseglo. Švedska je postala protestantska trdnjava. Stoletje pozneje, v času velike nevarnosti, je bil majhen in

do tedaj slaboten narod edini v vsej Evropi, ki si je upal priskočiti na pomoč Nemčiji v strašni tridesetletni vojni. Kazalo je, da bo vsa severna Evropa znova padla pod papeško nasilje. Švedska vojska je pomagala Nemčiji odbiti katoliško napredovanje in izbojevati strpnost za protestante - kalviniste in luterane - in povrniti svobodo vesti deželam, ki so sprejele reformacijo.

Poglavje 14—Poznejši angleški reformatorji

Luter je odprl dotlej zaprto Sveto pismo Nemcem; Sveti Duh je spodbudil Tyndala, da je isto storil za Angleže. Wyclifovo Sveto pismo je bilo prevedeno iz latinskega besedila, ki vsebuje mnogo napak. Nikoli ni bilo tiskano; cena rokopisnih izvodov je bila tako visoka, da si jih je lahko priskrbelo le nekoliko bogatašev in plemičev. Poleg tega ga je cerkev strogo prepovedala, zato ni bilo kdo ve kako razširjeno. Leta 1516, leto dni pred pojavitvijo Lutrovih tez, je Erazem izdal svojo grško in latinsko izdajo Nove zaveze. Tedaj je

bila Božja beseda prvič tiskana v izvirniku. V njem je bilo odpravljenih mnogo napak prejšnjih izdaj, in tudi smisel je bil jasneje izražen. Mnogi izobraženi ljudje so sedaj bolje razumeli resnico in dali reformacijskemu delu nov zagon. Večina preprostega ljudstva je bila še vedno brez Božje besede. Tyndal je dokončal Wyclifovo delo in dal Sveto pismo rojakom.

Marljivi študent in vnet raziskovalec resnice je sprejel evangelij iz Erazmove grške Nove zaveze. Neustrašno je oznanjal svoje prepričanje in poudarjal, da je treba vse nauke preizkusiti s Svetim pismom. Ko so papeževi pristaši

trdili, da je Sveto pismo dala cerkev in ga zato edino cerkev lahko razlaga, je Tyndal odvrnil: "Ali veste, kdo je naučil orle najti svoj plen? Isti Bog uči svoje lačne otroke iskati Očeta v svoji besedi. Še zdaleč ne drži, da smo dobili Sveto pismo od vas. Vi ste ga namreč skrili pred nami in sežigali vse, ki so učili o njem. Če bi mogli, bi sežgali tudi Sveto pismo."

Tyndalovo oznanjevanje je zbudilo veliko zanimanje; mnogi so sprejeli resnico. Toda duhovniki so bili na preži. Takoj ko je zapustil katero področje, so si prizadevali uničiti njegovo delo. Grozili so ljudstvu in pačili njegov nauk.

Pogosto so bili pri tem uspešni. “Kaj naj storim?” je vzkliknil. “Medtem ko jaz sejem na enem polju, so-vražnik pustoši po polju, ki sem ga pravkar zapustil. Ne morem biti povsod. Oh, ko bi kristjani imeli Sveto pismo v svojem jeziku, tedaj bi se lahko sami upirali tem lažnivcem! Brez Svetega pisma ljudi ni mogoče utemeljiti v resnici.”

V njegovem umu se je pojavil nov načrt. “Psalmi so se v Jahvejevem templju peli v jeziku Izraelcev. Zakaj se ne bi med nami evangelij govoril v angleščini? ...” je razmišljal. “Ali mora cerkev opoldne imeti manjšo luč, kakor jo je imela ob zarji? ... Kristjani morajo brati Novi

zakon v materinščini.” Spisi doktorjev in učiteljev cerkve se večkrat ne ujemajo. Ljudje lahko spoznajo resnico samo po Svetem pismu. “Nekateri navajajo tega doktorja, drugi drugega. ... Navedki pa si med seboj nasprotujejo. Kako naj potem razlikujemo med tistim, ki govori resnico, in tistim, ki govori napačno? ... Kako? ... Samo po Božji besedi.”

Ne dolgo potem je neki učeni katoliški teolog med preprirom z njim vzkliknil: “Boljše je biti brez Božjih zapovedi kakor brez papeževih.” Tyndal je odgovoril: “Nasprotujem papežu in vsem njegovim zapovedim. Če mi bo

Bog ohranil življenje, bom čez nekaj let dosegel, da bo navadni orač poznal Sveto pismo bolje kakor ti.”

To ga je spodbudilo k uresničevanju načrta o tem, da priskrbi za ljudstvo Sveto pismo Nove zaveze v maternem jeziku. Takoj se je lotil dela. Pregnali so ga iz rodnega kraja, zato je odšel v London, kjer je nekaj časa neovirano opravljal svoje delo. Toda nasilje papeževih pristašev ga je znova prisililo k begu. Ker v Angliji ni našel zavetišča, se je odločil oditi v Nemčijo. Tam je začel tiskati Novo zavezo v angleščini. Delo je bilo dvakrat prekinjeno. Ko so mu prepovedali tiskati v enem mestu, je

odšel v drugo. Slednjič se je namenil v Worms, kjer je nekaj let poprej Luter zagovarjal evangelij pred državnim zborom. V tem starodavnem mestu je bilo mnogo prijateljev reformacije, in tam je lahko Tyndal neovirano opravljal svoje delo. Kmalu je bilo natisnjenih tri tisoč izvodov Nove zaveze; isto leto je izšla tudi druga izdaja.

Z veliko vnemo in neutrudno vztrajnostjo je delal dalje. Čeprav so angleške oblasti z največjo budnostjo varovale svoja pristanišča, je Božja beseda po številnih skrivnih poteh prišla v London in se razširila povsod po deželi. Papeževi pristaši so si

prizadevali ustaviti širjenje resnice, vendar zaman. Škof Durham je od prodajalca knjig, ki je bil Tyndalov prijatelj, odkupil vso zalogo Svetih pisem, ker jih je nameraval uničiti. Menil je, da bo tako precej upočasnil delo. Toda zgodilo se je nasprotno. S tako zbranim denarjem je bil kupljen material za novo in boljšo izdajo, ki sicer ne bi bila izdana. Ko so Tyndala pozneje ujeli, so mu ponudili svobodo pod pogojem, če izda osebe, ki so mu pomagale tiskati Sveta pisma. Odgovoril je, da je škof Durham naredil veliko več kakor kdor koli drug. Ko mu je na roke izplačal visoko ceno za knjige,

mu je omogočil nadaljevati delo s še večjim pogumom.

Tyndal je bil izdan v roke svojim sov-ražnikom. Več mesecev je trpel zaprt v ječi, preden je z mučeniško smrtjo izpričal svojo vero. Toda orožje, ki ga je on pripravil, je usposobilo druge borce za spopad skozi vsa stoletja celo do naših dni.

Latimer je poudarjal s prižnice, da je treba Sveto pismo brati v ljudskem jeziku. Govoril je: "Pisec Svetega pisma je sam Bog. To pismo vsebuje moč in večnost avtorja. Ni ne kralja ne cesarja ne upravitelja ne vladarja ... ki ne bi bil

dolžan poslušati ... njegove svete besede. Ne hodimo po krivih poteh. Naj nas vodi Božja beseda. Ne hodimo po poteh ... svojih očetov, ne ugotavljajmo, kaj so delali, temveč kaj bi morali delati mi.”

Zvesta Tyndalova prijatelja Barnes in Frith sta se postavila v obrambo resnici. Za njima sta se podala Ridley in Cranmer. Ti vodje angleške reformacije so bili izobraženi ljudje; večina jih je bila v rimski cerkvi zelo spoštovana zaradi svoje vneme in pobožnosti. Ko so spoznali zmote svetega sedeža, so se uprli papežu. Njihovo spoznanje

skrivnosti Babilona jim je dalo večjo moč za pričanje proti njej.

“Zastavil vam bom nenavadno vprašanje,” je rekel Latimer. “Kdo je najbolj marljiv škof in prelat v vsej Angliji? ... Vidim, da pričakujete moj odgovor. ... Povem vam: to je Hudič. ... Nikdar ne zapusti svoje škofije; pokličite ga, kadar koli želite, vedno je doma ... vedno je za svojim plugom. ... Zagotavljam vam, da ga nikoli ne boste našli brez dela. ... Kjer je Hudičevo bivališče ... tam so knjige spodaj, a sveče zgoraj; Sveto pismo je spodaj, rožni venci pa zgoraj; luč evangelija je na tleh, sveti pa si s svečami, čeprav je poldne;...

Kristusov križ je na tleh, povišane pa so vice, ki praznijo žepe. ... Na tleh je skrb za nage, revne in slabotne, živo pa je okraševanje podob in slik iz lesa in kamena; naj živijo človekova izročila in njegovi zakoni, dol Božja izročila in njegova najsvetejša beseda. ... O, da bi bili naši prelati tako marljivi sejalci zrnja dobrega nauka, kakor je Satan sejalec ljuljke in plevela!”

Isto načelo, ki so se ga držali Valdenžani, Wyclif, Jan Hus, Luter, Zwingli in njihovi sodelavci, so zagovarjali tudi ti reformatorji. To je bilo načelo nezmotljive veljave Svetega pisma kot pravila vere in življenja.

Papež, cerkveni zbor, cerkveni očetje in kralji niso imeli pravice nadzorovati njihovo vest v verskih zadevah. Sveto pismo je bilo edina veljava in po njegovih resnicah so preizkušali vse nauke in trditve. Vera v Boga in njegovo besedo je držala pokonci te svete može, ko so izročali svoje življenje na grmadi. “Dobro se drži,” je vzkliknil Latimer svojemu sotrpinu, preden so plameni utišali njun glas. “Po Božji milosti bova danes v Angliji prižgala takšno luč, ki po mojem nikoli več ne bo ugasnila.”

Kolumba in njegovi sodelavci so na Škotskem posejali seme, ki nikdar ni bilo popolnoma uničeno. V naslednjih

sto letih so se angleške cerkve podvrgle Rimu, škotske pa so ohranile svojo svobodo. Vendar se je papeštvo v XII. stoletju ukoreninilo tudi tukaj in utrdilo svojo oblast bolj kakor v drugih deželah. Nikjer ni bila tema tako gosta, toda žarki zarje so tudi tu napovedali bližajoči se dan. Iz Anglije so s Svetim pismom in Wyclifovimi nauki prišli Lolardi, ki so naredili veliko za ohranitev znanja o evangeliju. Toda vsako stoletje je imelo svoje priče in svoje mučence.

Na začetku reformacije so na Škotsko prišli Lutrovi spisi, za njimi pa še Tyndalova angleška Nova zaveza. Ne

da bi jih opazila duhovniška oblast, so ti “poslanci” tiho prepotovali gore in doline in v novo življenje obudili baklo resnice, ki je na Škotskem skoraj ugasnila. S tem so uničili delo, ki ga je Rim opravil v štirih stoletjih nasilja.

Mučeniška kri je dala gibanju novo spodbudo. Papeški pristaši so na lepem občutili nevarnost, ki je pretila njihovemu delu, zato so sežgali na grmadi nekaj najplemenitejših in najuglednejših škotskih sinov. S tem so samo razplamteli besede umirajočih prič, ki so se slišale po vsej deželi in spodbujale ljudi k nepremagljivi

odločitvi, da se osvobodijo rimskih verig.

Tudi Hamilton in Wishart, plemiča neoporečnega značaja, sta skupaj z dolgo vrsto ponižnih učencev končala svoje življenje na grmadi. Toda s prostora, kjer je bil sežgan Wishart, je prišel nekdo, ki ga plameni niso utišali; nekdo, ki naj bi z Božjo pomočjo smrtno udaril papeško moč na Škotskem.

John Knox je zapustil cerkvena izročila in skrivnosti. Začel je proučevati resnice Božje besede. Wishartov nauk ga je utrdil pri odločitvi, da pretrga zvezo z

Rimom in se pridruži preganjanim reformatorjem.

Prijatelji so ga nagovarjali, naj prevzame pridigarsko službo. Zaradi strahu se je otepal te odgovornosti; po nekaj dneh samote in hudega boja s samim seboj se je odločil. Sprejel je naloženo dolžnost in jo do konca svojega življenja opravljal z nepremagljivo odločnostjo in neustrašnim pogumom. Ta pogumni reformator se ni bal nobenega človeka. Mučeniški plameni, ki so goreli okoli njega, so ga podžigali k še večji gorečnosti. Navkljub tiranovi sekiri, ki so jo vihteli nad njegovo glavo, je trdno stal na svojem stališču, z desnico odbijal

udarce, z levico pa uničeval malikovalstvo.

Ko so ga poklicali pred škotsko kraljico, vpričo katere je zmanjkalo gorečnosti mnogim protestantskim voditeljem, je neustrašno pričal za resnico. Z laskanjem ga ni bilo mogoče pridobiti; ni se bal groženj. Kraljica ga je obdolžila krivoverstva. Rekla mu je, da uči ljudstvo, naj sprejme vero, ki jo je država prepovedala. Tako prestopa Božjo zapoved, ki ukazuje podložnikom, da so poslušni svojim gospodarjem. Knox je odločno odgovoril:

“Prava vera ni dobila svoje moči ali oblasti od posvetnih knezov, temveč samo od večnega Boga, zato podložniki niso dolžni prilagajati svoje vere volji svojih knezov. Knezi so namreč pogosto manj poučeni o pravi Božji veri kakor vsi drugi. ... Prosim vas, gospa! Kakšna vera bi bila na svetu, ko bi vsi Abrahamovi potomci sprejeli vero faraona, čigar podložniki so bili? Ali kakšna vera bi bila na zemlji, ko bi vsi ljudje v apostolskih dneh sprejeli vero rimskih cesarjev? ... In tako lahko vi, gospa, spoznate, da podložniki niso dolžni spovedovati vere svojih knezov, čeprav so jim dolžni biti poslušni.”

Marija je spregovorila: “Vi razlagate Sveto pismo na en način, a oni (rimokatoliški učitelji) ga razlagajo drugače. Komu naj verjamem, kdo lahko tukaj razsodi?” “Verujte Bogu, ki jasno govori po svoji besedi,” je odvrnil reformator; “ni vam treba verjeti ne enemu ne drugemu, samo to, kar pravi Beseda. Božja beseda razlaga sama sebe. Če naletite kje na nejasnosti, vam bo Sveti Duh, ki nikoli ne nasprotuje samemu sebi, to razodel na drugem mestu; tako ne ostane nikakršen dvom, razen za tistega, ki vztraja v neznanju.”

Te resnice je neustrašni reformator v smrtni nevarnosti govoril na kraljičina

ušesa. Z enakim neustrašnim pogumom se je držal svojega načrta, molil in se bojeval v Gospodovi bitki, dokler Škotska ni bila prosta papeštva.

Uvedba protestantizma kot ljudske vere v Angliji je zmanjšala preganjanje, vendar ga ni popolnoma ustavila. Čeprav so bili rimski nauki zavrženi, je vendar še ostalo nekaj njegovih oblik. Papeška nadoblast je bila odklonjena, na njen prostor pa se je ustoličil kralj kot glava cerkve. Bogoslužje je v cerkvi bilo še daleč od evangeljske čistosti in preprostosti. Veliko načelo verske svobode še ni bilo dojeta. Protestantski vladarji so redkokdaj uporabljali grozno

nasilje, kakršno je Rim uporabljal proti krivoverstvu, vendar niso priznavali pravice, da sme vsak služiti Bogu po svoji vesti. Od vseh se je zahtevalo, da sprejmejo nauke in bogoslužne oblike, ki jih je predpisala državna cerkev. Pripadniki vere, ki je država ni priznala, so bili dolga stoletja huje ali laže preganjani.

V XVII. stoletju je bilo tisoče pridigarjev pregnanih s svojih položajev. Prepovedano je bilo udeleževanje verskih srečanj, katerih ni odobrila cerkev. Vsaka neposlušnost se je kaznovala z visoko kaznijo, zaporom in preganjanjem. Zvesti verniki, ki niso

mogli zdržati brez bogoslužja, so se bili prisiljeni srečevati na temnih krajih, v mračnih kletih in sredi noči po gozdovih, kadar je to dopuščal letni čas. Razkropljeni in preganjani Gospodovi otroci so se zbrali v skritih gozdnih globinah - v templju, ki ga je postavil sam Bog - da bi molili in se zahvaljevali. Kljub previdnosti so mnogi umrli zaradi svoje vere. Zaporji so bili polni. Družine so bile uničene. Veliko jih je bilo pregnanih v tuje dežele. Vendar Bog ni zapustil svojih otrok; dal jim je moč, da so kljub preganjanju pričali zanj. Nekateri so bili prisiljeni oditi čez ocean v Ameriko. Tam so postavili temelje

dvojni svobodi: državljanski in verski, ki sta bili moč in slava te dežele.

Preganjanje je zopet, kakor v apostolskih dneh, povzročilo širjenje evangelija. Med razbojniki in tatovi neke ogabne ječe je bil John Bunyan deležen nebeškega ozračja; tam je napisal čudovito zgodbo, prisposodbo o potovanju pobožnega popotnika iz dežele pogube v nebeško mesto. Že več kakor dvesto let ta glas iz bedforskega zapora z vznemirljivo močjo govori človeškemu srcu. Bunyanovi knjigi Romarjevo potovanje in Obilna milost največjemu med grešniki sta mnoge pripeljali na pot življenja.

Baxter, Flavel, Alleine ter drugi nadarjeni in izobraženi ljudje so doživeli mogočne krščanske izkušnje. Vstali so in pogumno branili vero, ki je bila enkrat za vselej izročena svetim. Delo, ki so ga opravili ti ljudje, se ne more nikoli uničiti, čeprav je bilo prepovedano in razglašeno kot prestopanje zakona. Flavlovi deli *Vir življenja* in *Pot milosti* sta tisoče naučili, kako se lahko izročijo Kristusu. Baxterjev *Krščanski pastir* je z blagoslovom postregel mnogim, ki so si želeli napredek Božjega dela, in njegov *Večni počitek svetim* je mnoge pripeljal k počitku, ki "ostaja Božjemu ljudstvu".

Sto let pozneje, v dneh velike duhovne teme, so vstali Whitefield in oba Wesleya, da bi širili luč za Boga. Pod upravo državne anglikanske cerkve so Angleži padli v takšno versko stanje, ki ga je bilo težko razlikovati od poganstva. Vera, kakor jo dojemáš, je bil priljubljen nauk duhovništva in sestavni del skoraj vsega njihovega bogoslovja. Višji krogi so se rogali pobožnim in se šopirili nad njihovim skrajništvom. Nižji sloji so tonili v neznanje in se predajali grešnemu življenju; zato cerkev ni imela ne poguma ne vere, da bi zadržala propadanje resnice.

Vzvišeni nauk o opravičenju z vero, ki ga je Luter tako jasno oznanjal, se je vse bolj izgubljal spred oči; na njegov prostor je prihajal rimski nauk o zveličanju z deli. Whitefield in oba Wesleya, ki so bili verniki državne anglikanske cerkve, so bili iskreni iskalci Božje milosti. Učili so, da se zveličanje zagotavlja s čednostnim življenjem in izvrševanjem verskih obredov.

Charles Wesley je hudo zbolel. Bil je prepričan, da bo umrl. Tedaj ga je nekdo vprašal, na čem počiva njegovo upanje v večno življenje. Odgovoril je: "Bogu sem služil po svojih najboljših močeh." Ko pa je bilo videti, da vpraševalec ni bil

popolnoma zadovoljen z njegovim odgovorom, je Wesley pomislil: "Kaj! Ali moja prizadevanja niso zadostni temelj upanja? Mar bo spregledal ves moj trud? Potem nimam ničesar, v kar bi še lahko zaupal." Tako gosta je bila tema, ki je pokrila cerkev. Zakrila je nauk o očiščenju, odvzela Kristusu njegovo slavo in ljudem odvrnila pogled z edinega upanja za zveličanje - s križanega Odrešenika.

Wesley je skupaj s svojimi prijatelji spoznal, da ima prava vera sedež v srcu in da se Božje zapovedi nanašajo tako na misli kakor tudi na besede in dejanja. Dojeli so potrebo po svetosti srca in

brezhibnem zunanjem vedenju. Sedaj so si na vso moč prizadevali živeti novo življenje. Z molitvijo in vztrajnimi naporji so si prizadevali pokoriti prirojeno hudobnost srca. Živeli so življenje samoodpovedi, ljubezni in ponižnosti. Zelo strogo in natančno so izpolnjevali vse, kar bi jim po njihovi presoji utegnilo pomagati doseči cilj - svetost, ki jim bo zagotovila Božjo milost. Vendar cilja, po katerem so hrepeneli, niso dosegli. Prizadevanja, da bi se osvobodili obsodbe greha ali zlomili njegovo moč, so bila zaman. Doživljali so enako izkušnjo, kakršno je doživljal Luter v erfurtski celici. Njihovo dušo je mučilo isto vprašanje - "Kako

more smrtni človek biti pravičen pred mogočnim Bogom?" (Job 9,2)

Ogenj božanske resnice je skoraj ugasnil na oltarju protestantizma. Znova je moral biti prižgan s staro baklo, ki so jo češki kristjani skozi stoletja izročali rodovom. Po reformaciji so protestantizem na Češkem poteptale rimske horde. Kdor koli se ni hotel odpovedati resnici, je bil prisiljen v izgnanstvo. Nekateri izgnanci so našli zavetje na Saškem in tam ohranili staro vero. Potomci teh kristjanov so prinesli luč do Wesleyja in njegovih prijateljev.

John in Charles Wesley sta bila posvečena za pridigarja in odposlana v ameriško misijo. Na ladji je z njima potovala skupina moravskih bratov. Nenadoma je nastal strašen vihar. John Wesley je ob soočenju s smrtjo spoznal, da nima zagotovljenega miru z Bogom. Popolnoma drugače je bilo z nemškimi sopotniki; razodevali so spokojnost in zaupanje, ki mu je bilo tuje. Glede tega je povedal: "Že pred tem sem opazoval njihovo resno vedenje. Svojo ponižnost so dokazovali z dejanji; do sopotnikov so bili ustrežljivi in prijazni, kar je Angležem nenavadno. V zameno niso želeli sprejeti plačila, pač pa so spregovorili o prednosti ponižnega srca.

Njihov dobri Zveličar je namreč zanje naredil veliko več. Vsak dan je bil nova priložnost, da pokažejo krotkost, ki je ni omajala nobena žalitev. Če jih je kdo odrinil, udaril ali potisnil na tla, so mirno vstali in se umaknili. Iz njihovih ust ni prišla niti beseda pritožbe. Sedaj je nastopila priložnost, da se izkaže, ali lahko tudi s strahom opravijo tako kakor z ošabnostjo, jezo in maščevanjem. Ravno so začeli bogoslužje in so peli psalm, ko je morski val nenadoma strgal veliko jadro; val je prekril ladjo in se razlil po palubi. Zdelo se je, da nas je že požrla morska globina. Angleži so začeli strašno vpiti, a Nemci so mirno peli dalje. Pozneje sem vprašal

enega od njih: 'Ali se niste bali?'

Odgovoril je: 'Hvala Bogu, ne.' Vprašal sem: 'Kaj pa vaše žene in otroci?' Blago je odvrnil: 'Ne, naše žene in otroci se ne bojijo smrti.'"

Po prihodu v Savanah je Wesley nekaj časa preživel z moravskimi brati.

Njihovo krščansko vedenje ga je globoko ganilo. O nekem njihovem bogoslužju, ki je bilo v očitnem nasprotju z mrtvim formalizmom anglikanske cerkve, je zapisal: "Velika pre-prostost in slovesnost pri vsem tem sta povzročili, da sem pozabil dosedanjih se-demnajst stoletij. Preselil sem se v čas brez formalizma in

ceremonij, ko sta še delovala izdelovalec šotorov, Pavel, ter ribič Peter in se je razodevala moč Svetega Duha.” Wesley se je vrnil v Anglijo. Proučevanje s pridigarjem moravskih bratov mu je pomagalo jasneje razumeti svetopisemsko vero. Prepričal se je, da se mora odpovedati sleherni odvisnosti od svojih lastnih del za zveličanje in se popolnoma zaupati Božjemu Jagnjetu, “ki odjemplje greh sveta”. Na nekem bogoslužju moravskih bratov v Londonu so iz Lutrovih spisov brali o spremembi, ki jo Božji Duh naredi v vernikovem srcu. Med poslušanjem se je v Wesleyju prižgala vera. O tem je povedal: “Takrat se mi je srce čudno

segrelo. Čutil sem, da glede zveličanja zaupam Kristusu in samo Kristusu. Dobil sem zagotovilo, da je On odvzel moje grehe, vse, kar imam, in me rešil pred zakonom greha in smrti.”

V letih napornega in neudobnega dela, stroge samoodpovedi, zasramovanja in po-nižanja se je Wesley neomajno držal svojega edinega cilja - iskanja Boga. Sedaj ga je našel; spoznal je, da se milost ne doseže z molitvami, postom, miloščinami in z deli zatajevanja, temveč kakor dar, “brez denarja in brez plačila”.

Ko se je utrdil v Kristusovi veri, si je goreče želel povsod razširiti spoznanje o slavnem evangeliju Božje brezplačne milosti. Dejal je: "Na ves svet gledam kot na svojo župnijo; kjer koli namreč sem, povsod imam pravico in sveto dolžnost oznaniti veselo sporočilo zveličanja vsem, ki me želijo poslušati."

Tudi potem je živel strogo življenje, polno samoodpovedi; toda to sedaj ni bilo temelj vere, temveč njen sad; ni bilo izvir svetosti, temveč njen dosežek.

Božja milost v Kristusu je temelj krščanskega upanja in ta milost se kaže s poslušnostjo. Wesleyjevo življenje je bilo posvečeno oznanjevanju vzvišenih

resnic, ki jih je sprejel - opravičenje z vero v Kristusovo očiščujočo kri in moč Svetega Duha, ki ob-navlja srce, da lahko živi po Kristusovem zgledu.

Whitefield in oba Wesleya so bili pripravljani za svoje delo po dolgem in globokem prepričanju o svojem izgubljenem stanju. Da bi bili kakor dobri Kristusovi vojaki sposobni zdržati vse, so morali iti skozi gorečo peč zaničevanja, zasmehovanja in preganjanja tako na univerzi kakor tudi po nastopu pridigarske službe. Njih in nekaj drugih njihovih prijateljev so brezbožni sošolci zaničljivo imenovali metodisti - z imenom, ki je danes

častitljivo ime ene največjih verskih skupnosti v Angliji in Ameriki.

Še vedno so bili verniki anglikanske cerkve; popolnoma predani njenim bogo-služnim oblikam. Toda Gospod je po svoji besedi prednje postavil višji cilj. Sveti Duh jih je spodbujal oznanjati križanega Kristusa. Njihovo delo je spremljala moč Najvišjega. Tisoči so se prepričali in se dejansko spreobrnili. To čredo je bilo treba zaščititi pred grabljivimi volkovi. Wesley sploh ni razmišljal o tem, da bi organiziral novo versko skupnost, temveč jih je združil v tako imenovano metodistično zvezo.

Pridigarji so s strani državne cerkve doživljali nenavadno in težavno nasprotno. V resnici je Bog po svoji modrosti vodil dogodke tako, da je povzročil začetek reforme v sami cerkvi. Če bi prišla od zunaj, ne bi prodrla tja, kjer je bila najbolj potrebna. Pridigarji prebujenja so bili pravzaprav cerkveni uslužbenci. Delovali so znotraj cerkve, kjer koli se jim je pokazala priložnost. Tako je resnica lahko prišla tudi tja, kjer bi ji sicer vrata ostala zaprta. Nekaj duhovnikov se je prebudilo iz svoje moralne zaspanosti; postali so goreči oznanjevalci v svojih župnijah. Cerkve, ki so bile hladne zaradi formalizma, so se prebudile v življenje.

V vseh stoletjih cerkvene zgodovine so ljudje različnih sposobnosti opravljali zaupano delo; tudi v Wesleyjevem času je bilo tako. Sicer niso soglašali v vseh točkah nauka, a so bili spodbujeni z Božjim duhom, ki jih je združil v namenu pridobivanja ljudi za Kristusa. Razlike med Whitefieldom in Wesleyjema so včasih povzročile razdor. Ker pa so se v Kristusovi šoli naučili krotkosti, sta jih vzajemna strpnost in krščanska ljubezen spravili. Niso izgubljali časa za prepiranje, kajti grešniki so zaradi tedanjih prestopkov in zmot drveli v pogubo.

Božji služabniki so prehodili težavne poti. Vplivni in izobraženi ljudje so usmerili svoje moči proti njim. Čez nekaj časa je mnogo duhovnikov pokazalo odkrito sovražstvo. Cerkevna vrata so se zaprla za čisto vero in njene oznanjevalce. Duhovništvo jih je obtoževalo s prižnice; tako je spodbujalo moč teme, nevednost in greh. John Wesley je nekajkrat po čudežu Božje milosti ušel smrti. Ko se je jeza drhali dvignila proti njemu, je bilo videti, da se ne bo mogel rešiti. Tedaj se mu je približal angel v človeški podobi; množica se je umaknila, in Kristusov služabnik je mirno zapustil nevaren prostor.

O svoji osvoboditvi pred razjarjeno drhaljo je ob neki priložnosti Wesley povedal: “Mnogi so me hoteli potisniti s spolzke poti, po kateri smo se spuščali v mesto. Vedel sem, da mi ne bo pomoči, če padem. Vendar se to ni zgodilo. Brez težav sem nadaljeval pot, dokler nisem bil zunaj dosega njihovih rok. ... Čeprav so me poskušali prijeti za ovratnik ali obleko, da bi me podrli na tla, jim ni uspelo. Le eden me je ujel za žep puloverja, a je ostal v njegovi roki. Drugega, v katerem sem imel denarnico, je odtrgal samo na pol. ... Za menoj je hodil krepak mož. Nekajkrat je zamahnil z debelo hrastovo palico. Če bi

samo enkrat udaril po moji glavi, bi bilo to hkrati zadnjič. Ne razumem, kako je lahko vsakič zgrešil; nisem se mu namreč mogel umakniti ne na desno ne na levo. ... Nekdo je planil iz množice in zavihtel roko, da bi me udaril. Naenkrat jo je povesil in me pobožal po glavi, rekoč: 'Kako mehke lase ima!' ... Prvi ljudje, ki so se spreobrnili, so bili mestni junaki in ljudje, ki so ob vsaki priložnosti iskali težave. Eden od njih je bil poklicni bokсар v areni. ...

S kakšno nežnostjo nas Bog pripravlja za svojo voljo! Dve leti poprej je kos opeke odrgnil moja ramena. Leto dni pozneje me je kamen udaril med oči.

Prejšnji mesec sem dobil en udarec, nocoj pa dva; enega pred prihodom v mesto, drugega pa po izhodu iz njega. Oba sta bila kakor nič. Prvi človek me je z vso silo udaril v prsi, drugi pa po ustih s tako močjo, da mi je takoj začela teči kri. Vendar nisem čutil nič večjo bolečino, kakor če bi se me dotaknili s slamico.”

Metodisti tistega časa - ljudstvo in pridigarji - so prenašali zasmehovanje in preganjanje. Verniki cerkve in tudi neverniki so iz škodoželjnosti širili o njih laži. Bili so obsojeni pred palačo pravice, ki je bila to samo po imenu, kajti pravičnost je bila takrat na sodiščih

redki gost. Pogosto so trpeli zaradi nasilja preganjalcev. Drhal je hodila od hiše do hiše, uničevala pohištvo in ostale dobrine, plenila vse, kar ji je bilo všeč, in surovo ravnala z moškimi, ženskami in otroki. Pogosto so bili ljudje javno povabljeni k sodelovanju pri razbijanju oken in ropanju metodističnih hiš, in sicer ob določeni uri in na določenem mestu. Oblasti niso kaznovale tega odprtega teptanja človeških in Božjih zakonov. Načrtno so bili preganjani vsi tisti, katerih edina "napaka" je bila, da so si prizadevali obrniti noge grešnikov s poti uničenja na pot k svetosti.

John Wesley je takole opisal obtožbe proti sebi in svojim prijateljem:

“Nekateri trdijo, da je nauk teh ljudi lažen, napačen in vznesen; da so skoraj neznani novinci, kvekerji, skrajneži in papisti. Vse te pretveze so bile že večkrat popolnoma razjasnjene; bilo je podrobno razloženo, da je vsak del tega nauka svetopisemski nauk, kakor ga razlaga naša cerkev. Zato ne more biti ne napačen ne zmoten, če ima Sveto pismo prav. Drugi pravijo: ‘Njihov nauk je prestrog; preveč so zožili pot v nebesa.’ To je bila v resnici prvotna pripomba (in je bila nekaj časa edina) in je podlaga mnogim drugim, ki so se pojavile v različnih oblikah. Toda ali so

res zožili pot v nebesa bolj, kakor so to storili Gospod in njegovi apostoli? Ali je njihov nauk strožji od svetopisemskega? Opazujmo nekoliko jasnih besedil:

‘Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje moči in iz vse svoje pameti. Za vsako prazno besedo, ki jo ljudje reko, bodo dajali odgovor v dan sodbe. Če torej jeste ali pijete ali kar koli delate, vse delajte Bogu na slavo.’

Če je njihov nauk strožji od tega, jih je treba obsoditi; vendar v resnici veste, da ni tako. Ali se lahko kdo zmoti za črko, ne da bi oskrunil Božjo besedo? Ali se lahko oskrbnik Božjih skrivnosti izkaže

zvest, če spremeni samo del posvečenega zaklada? Ne. Ničesar ne sme ukiniti in ničesar ublažiti. Prisiljen je povedati vsem ljudem: 'Svetega pisma ne smem prilagoditi vašemu okusu. Vi se mu morate približati, ali pa boste za večno pogubljeni.' To je pravi temelj teh, nad katerimi drugi vpijejo, da so neusmiljeni. Ali so neusmiljeni? V kakšnem smislu? Ali ne hranijo lačnih in oblačijo nagih? 'Ne; ne gre za to; tega ne potrebujejo. Neusmiljeni so v sodbi! Mislijo, da nihče ne more biti rešen, če ne hodi po njihovi poti.'"

Usihanje duhovnosti, ki se je pokazalo v Angliji ravno pred Wesleyjem, je bilo v

precejšnji meri sad antinomizma (nauka, da kristjani niso dolžni izpolnjevati zapovedi). Mnogi so trdili, da je Kristus razveljavil moralni zakon in ga kristjani niso dolžni izpolnjevati; vernik je osvobojen "sužnosti dobrih del". Drugi so sicer priznavali večnost zapovedi, vendar so trdili, da pridigarji brez potrebe svetujejo ljudem izpolnjevati predpise zakona. Tisti, ki jih je Bog izvolil za zveličanje, bodo namreč z "nepremagljivo Božjo milostjo spodbujeni k pobožnemu in poštenemu življenju," medtem ko določeni za večno prekletstvo "ne bodo imeli moči, da bi se pokoravali Božjim zapovedim".

Drugi, ki so bili prepričani, “da izvoljenim ne more biti odvzeta Božje milost niti naklonjenost”, so prišli do še hujšega sklepa. Menili so, da “njihova brezbožna dela v bistvu niso greh in se ne štejejo kot prestopki Božjih zapovedi, zato pravzaprav nimajo razloga, da bi priznali svoje grehe, se spokorili in jih zapustili”. Tako so sklepali, da celo najhujša dejanja, “ki se sicer štejejo za strašen prestopki Božjih zapovedi, niso greh v Božjih očeh”, če jih zagreši kdo izmed izvoljenih.

“Bistvena in razpoznavna značilnost izvoljenih je, da ne morejo narediti ničesar, kar ne bi bilo Bogu všeč ali kar prepovedujejo Božje zapovedi.”

Ti grozni nauki so v bistvu podobni na-ukom poznejših priljubljenih vzgojiteljev in bogoslovcev. Trdili so namreč, da ni nespremenljivega Božjega zakona, ki bi bil merilo pravičnosti, temveč da moralna merila postavlja družba sama, zato so neprestano podvržena spremembam. Vse te zamisli navdihuje isti mojstrski duh, namreč on, ki je celo med nebeškimi brezmadežnimi bitji začel svoje delo, s katerim si je prizadeval odstraniti upravičene meje Božjih zapovedi.

Nauk o Božjem vnaprejšnjem odločanju, ki uči, da je človekov značaj vnaprej

nespremenljivo določen, je zapeljal mnoge, da so zares zavrgli Božje zapovedi. Wesley je odločno nasprotoval zmotam učiteljev antinomizma in pokazal, da njihov nauk nasprotuje Svetemu pismu. “Razodela se je namreč Božja milost, ki rešuje vse ljudi. To je dobro in prijetno pred Bogom, našim rešiteljem, ki hoče, da se rešijo vsi ljudje in pridejo do spoznanja resnice. (Tit 2,11) Zakaj eden je Bog, eden tudi posrednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, ki je dal samega sebe v odkupnino za vse.” (1 Tim 2,3-6 CHR) Božji Duh se daje brezplačno in usposablja vsakega človeka za sprejem zveličavnega

sredstva. Tako je Kristus, “prava Luč”, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na svet. (Jn 1,9) Ljudje bodo izgubili zveličanje zaradi svojega prostovoljnega odklanjanja daru življenja.

Na trditev, da je Kristusova smrt ukinila predpise Božjih zapovedi z obredno postavo vred, je Wesley odgovoril tole: “Kristus ni razveljavil moralnega zakona, ki je zajet v desetih zapovedih in so ga poviševali že preroki. Cilj njegovega prihoda ni bil odvzeti kateri koli njegov del. To je zakon, ki nikoli ne more biti ukinjen, saj ‘stoji kot zvesta priča v nebesih’. ... Ta zakon je bil od samega začetka sveta napisan ‘ne na

kamnitih tablicah', temveč v srcih vseh
človeških otrok, ko so izšli iz
Stvarnikovih rok. Čeprav so črke, ki so
bile nekoč zapisane z Božjim prstom,
sedaj zelo poškodovane zaradi greha, ne
morejo biti popolnoma izbrisane, dokler
koli se zavedamo dobrega in hudega.
Sleherni del tega zakona mora ostati
veljaven za vse ljudi v vseh časih. Ni
odvisen ne od časa ne od prostora ne od
okoliščin, ki bi ga utegnile spremeniti,
temveč od Božje in človekove narave in
njunega nespremenljivega
medsebojnega odnosa.

'Nisem prišel da razveljavim, ampak da
izpolnim.' ... Ni dvoma, da njegove

besede (skladno z vsem, kar je že preživel in tudi s tem, kar ga je še čakalo) pomenijo tole: Prišel sem utrditi zakon kljub vsem človeškim razlagam; namenil sem se popolnoma in jasno postaviti na svetlo vse, kar je bilo zatemnjeno ali nejasno. Prišel sem pokazati dolžino in širino in popoln pomen sleherne zapovedi v njem ter višino in globino kakor tudi nedojemljivo čistost in duhovnost vsakega njegovega odlomka.”

Wesley je govoril o popolni skladnosti med zapovedmi in evangelijem. “Med zapovedmi in evangelijem je torej najtesnejša zveza, ki si jo lahko

zamislimo. Po eni strani zapovedi pripravljajo pot evangeliju in nas opozarjajo nanj; po drugi strani pa nas evangelij neprestano vodi k bolj natančnemu izpolnjevanju zapovedi. Na primer, zapovedi zahtevajo od nas, da ljubimo Boga, da ljubimo svoje bližnje, smo krotki, ponižni ali sveti. Vendar čutimo, da nam to ne uspeva. Da, za človeka je to celo nemogoče. Imamo pa Božjo obljubo, da nam bo dal to ljubezen, nas naredil ponižne, krotke in svete. Tako sprejemamo evangelij, to blagovest, ki deluje v nas po veri; in pravična zahteva postave je izpolnjena v nas po veri, ki je v Kristusu Jezusu. ...

Najhujši sovražniki Kristusovega evan-gelija," pravi Wesley dalje, "so tisti, ki odprto in javno obsojajo zapovedi in slabo govore o njih; ki učijo ljudi teptati v prah (razveljavljati, opuščati, prezirati obveznosti) ne samo eno, bodisi najmanjšo ali največjo, temveč vse Božje zapovedi. ... Najbolj čudno pri vsem tem je, da žrtve te prevare verujejo, da častijo Kristusa s teptanjem njegovih zapovedi in povišujejo njegovo službo z uničevanjem njegovega nauka! Da, častijo ga, kakor ga je Judež, ko je rekel: "Pozdravljen, rabi!" in ga poljubil." (Mt 26,49) Vsakomur od njih lahko upravičeno odvrne: 'S poljubom izdajaš

Sina človekovega?’ (Lk 22,48) Nič drugega ni kakor izdajstvo s poljubom, če govoriš o njegovi krvi, a mu snemaš krono; če zametuješ kateri koli del njegovih zapovedi pod pretvezo, da pospešuješ njegov evangelij. Nihče se ne more osvoboditi te obtožbe, če oznanja vero tako, da posredno ali neposredno odvrča ljudi od poslušnosti eni sami zapovedi, ob tem pa pravi, da je tudi Kristus tako ali drugače razveljavil ali oslabil najmanjšo Božjo zapoved.”

Tistim, ki so trdili, da “oznanjevanje evangelija izpolni vse zapovedi”, je Wesley odvrnil: “To v celoti zavračamo. Evangelij ne nadomešča namena

zapovedi: ne more namreč človeka prepričati o njegovi grešnosti in prebuditi speče na robu pekla.” Apostol Pavel pravi, da se greh spozna po postavi. A dokler se ga človek ne zaveda, ne more resnično čutiti svoje potrebe po očiščujoči Zveličarjevi krvi. ... Tudi naš Gospod sam je poudaril, da zdravi ne potrebujejo zdravnika, temveč bolni. Nesmisel je torej priporočati zdravnika ljudem, ki so zdravi ali pa vsaj mislijo, da so. Najprej jih morate prepričati, da so bolni, sicer vam ne bodo hvaležni za trud. Prav tako je nesmiselno oznanjati Kristusa njim, ki so prepričani, da njihovo srce ni bilo še nikoli strto.”

Tako si je Wesley z oznanjevanjem evan-gelija Božje milosti prizadeval povečati postavo in jo postaviti v čast, kakor je to delal njegov Učitelj. Zvesto je opravil delo, ki mu ga je naložil Bog; njegovi sadovi, ki jih je lahko videl, so bili veličastni. Na koncu njegovega čez osemdeset let dolgega življenja - v katerem je petdeset let oznanjal kot potujoči pridigar - je število njegovih sledilcev doseglo več kakor pol milijona ljudi. Toda število vseh, ki so z njegovim trudom rešeni pogube in ponižanja greha ter povišani v višje in čistejše življenje, kakor tudi število tistih, ki so po njegovem nauku dosegli globlje

krščansko doživetje, se bo zvedelo šele tedaj, ko bo vsa družina odrešenih zbrana v Božjem kraljestvu. Njegovo življenje pomeni nauk neprecenljive vrednosti za vsakega kristjana. O da bi v današnjih cerkvah odsevala vera, ponižnost, neutrudna gorečnost, samopožrtvovalnost in vdanost tega Kristusovega služabnika!

Poglavje 15—Sveto pismo in Francoska revolucija

Reformacija, ki je dala ljudstvu Sveto pismo, si je v XVI. stoletju prizadevala prodreti v vse evropske dežele. Nekateri narodi so jo z veseljem pozdravili kakor nebeškega glasnika. V drugih državah ji je papeštvo s precejšnjim uspehom preprečilo vstop; zato je bila tam luč svetopisemskega spoznanja z njenim blagodejnim vplivom skoraj popolnoma ugašena. V neko deželo je luč na začetku prišla, vendar jo je zadušila tema. Dolga stoletja sta se resnica in laž spopadali za nadoblast. Končno je zmagalo zlo, nebeška luč pa je bila

pregnana. "Sodba pa je v tem, da je prišla luč na svet in so ljudje bolj ljubili temo kakor luč." (Jn 3,19) Ves narod je moral žeti posledice svoje izbire.

Zaščitna moč Božjega Duha je zapustila ljudstvo, ki je prezrlo njegov milostni dar. Zlu je bilo dovoljeno dozoreti. Ves svet je videl posledice naklepnega zavračanja luči.

Gonja proti Svetemu pismu, ki je v Franciji trajala dolga stoletja, je dosegla vrhunec v prizorih revolucije. Ta strašni prevrat je bil neizbežna posledica rimskega nasilja nad Božjo besedo.(s) Predstavljal je najbolj nenavadno podobo, ki ji je bil svet priča o delovanju

papeške politike, podobo posledic, h katerim so vodili več kakor tisoč let nauki rimske cerkve.

Preroki so napovedali, da bo papeštvo v času svoje nadoblasti zatiralo Sveto pismo; Razodetje omenja grozne posledice, ki bodo doletele zlasti Francijo zaradi oblasti "človeka greha".

Gospodov angel je napovedal: "Teptali bodo sveto mesto dvainštirideset mesecev. Toda dvema svojima pričama bom naročil, naj prerokujeta tisoč dvesto šestdeset dni, oblečeni v raševino. ... Ko bosta pa dokončala svoje pričevanje, bo zver, ki se vzdiguje iz brezna, začela

vojno proti njima, ju premagala in ubila. Njuni trupli bosta obležali na cesti velikega mesta, ki se v duhovnem pomenu imenuje Sodoma in Egipt: tam je bil križan tudi njun Gospod. ... Zaradi njiju se bodo prebivalci zemlje veselili in radostili ter si izmenjavali darila, ker sta ta dva preroka mučila prebivalce zemlje. Toda po treh dneh in pol je iz Boga šinil vanju dih življenja: postavila sta se na noge in navdala z grozo tiste, ki so ju gledali.”(Raz 11,2-11)

Tukaj omenjeni časovni obdobji dvain-štiridesetih mesecev in tisoč dvesto šestdeset dni označujeta isto časovno obdobje in pomenita čas, v

katerem je Rim preganjal Božjo cerkev. Tisoč dvesto šestdeset let papeške nadoblasti se začne leta 538 po Kristusu in se konča leta 1798.(d) Tedaj je francoska vojska stopila v Rim in zaprla papeža, ki je umrl v pregnanstvu. Čeprav je bil kmalu izvoljen novi papež, papeštvo nikoli več ni bilo tako močno kakor prej.

Preganjanje Božje cerkve ni trajalo do konca časovnega obdobja tisoč dvesto šestdesetih let. Bog je iz usmiljenja do svojega ljudstva skrajšal čas njegove strašne preizkušnje. Jezus je v svojem prerokovanju o “veliki stiski”, ki bo zadela cerkev, povedal: “In ko se ne bi

tisti dnevi prikrajšali, ne bi se rešil noben človek; ali zaradi izvoljencev bodo prikrajšani tisti dnevi.” (Mt 24,22 CHR) Vplivu reformacije gre zahvala, da je preganjanje prenehalo nekoliko pred letom 1798.

Kar se tiče dveh prič, prerok pravi: “To sta dve oljki in dva svečnika, ki stojita pred Gospodarjem zemlje.” (Raz 11,4) Psalmist je rekel: “Tvoja beseda je svetilka mojim nogam, luč moji stezi.” (Ps 119,105) Dva preroka pomenita Sveto pismo Stare in Nove zaveze. Oba pomembno pričata o viru in večnosti Božjih zapovedi. Oba razodevata načrt zveličanja. Simboli, daritve in

prerokovanja Stare zaveze kažejo na prihajajočega Zveličarja. Evangeliji in listi Nove zaveze pričajo o Zveličarju, ki je prišel prav tako, kakor so ga napovedali simboli in prerokovanja.

“Prerokovali bosta tisoč dvesto šestdeset dni, oblečeni v raševnika.” Največji del tega časovnega obdobja so morali Božji preroki preživeti v temi. Papeška oblast si je prizadevala skriti besedo resnice pred ljudstvom. Postavljala je lažne preroke, da so pobijali pričevanje resnice.(š) Ko so državne in verske oblasti prepovedale Sveto pismo; ko so bila njegova pričevanja popačena in so se ljudje združili s hudobni duhovi, da

bi ločili človeška srca od Svetega pisma; ko so bili tisti, ki so si upali oznanjati njegove svete resnice, preganjani, izdani, trpinčeni in pokopani v temne zaporske celice ter mučeni zaradi vere ali prisiljeni pobegniti v zavetje gora, strmin in skal - tedaj sta dve zvesti priči prerokovali oblečeni v raševnika. Svojo službo sta opravljali skozi celotno časovno obdobje tisoč dvesto šestdesetih let. V najbolj temačnem obdobju so živele zveste priče, ki so ljubile Božjo besedo in varovale njegovo slavo. Ti zvesti služabniki so prejeli modrost, moč in oblast za oznanjanje Božje resnice skozi to celotno obdobje.

“Če bi jima kdo hotel storiti kaj žalega, bo iz njunih ust bruhnil ogenj in požrl njune sovražnike. Tako bo moral umreti, kdor koli bi jima hotel storiti kaj žalega.” (Raz 11,5) Ljudje ne morejo nekaznovano teptati Božje besede.

Pomen te strašne grožnje je pojasnjen v zadnjem poglavju Razodetja:

“Vsakomur, ki posluša preroške besede, ki so v tej knjigi, izjavljam: če bi jim kdo kaj dodal, ga bo Bog udaril z nadlogami, ki so opisane v tej knjigi. Če pa bi kaj odvzel od besed, ki so v tej preroški knjigi, bo Bog odvzel njegov delež pri drevesu življenja in pri svetem mestu, ki sta opisani v tej knjigi.” (Raz 22,18.19)

To so opomini, ki jih je Bog dal, da bi ljudi obvaroval pred poskusi kakršnega koli spreminjanja tega, kar je razodel ali ukazal. Te slovesne grožnje se nanašajo na vse, ki s svojim vplivom spodbujajo ljudi k preziranju Božjih zapovedi. S strahom bi morale napolniti vse, ki trdijo, da je vseeno, ali izpolnjujemo Božje zapovedi ali ne. Strašno odgovornost jemljejo nase vsi, ki povišujejo svoje mnenje nad božanskim razodetjem in spreminjajo jasen smisel Svetega pisma, da bi ugodili samemu sebi ali se prilagodili svetu. Pisana beseda, Božje zapovedi, bo merilo, po katerem se bo meril značaj vsakega človeka; obsojeni bodo vsi, za katere bo

to nezmotljivo merilo pokazalo, da so krivci.

“In kadar dokončata svoje pričevanje.” Časovno obdobje, v katerem sta ti dve priči pričali oblečeni v obleko iz raševine, se končuje leta 1798. Pred koncem njunega pričanja v temi jima je napovedala vojno “zver, ki prihaja gor iz brezna”. Satan je po papeštvu dolga stoletja vodil državne in verske oblasti mnogih evropskih narodov. Tukaj prihaja do izraza nova oblika njegove moči.

Rimska politika je hotela obdržati Božjo besedo zapečateni v neznanem jeziku

in skrito pred ljudstvom, pri čemer se je iz-govarjala, da tako zahteva spoštovanje Svetega pisma. V času rimske nadoblasti sta prerokovali dve priči, "oblečeni v raševnika". Nastopiti pa je morala druga zver, - zver iz brezna, - da se je začela odkrito vojskovati proti Božji besedi.

"Veliko mesto", kjer sta bili na ulicah ubiti dve priči in kjer sta ležali njuni telesi, "se duhovno imenuje Egipt". Egipt je med vsemi narodi, o katerih nam poroča svetopisemska zgodovina, najbolj pogumno zanikal obstoj živega Boga in nasprotoval njegovim zapovedim. Noben kralj si ni upal tako

odprto in drzno nastopiti proti nebeški veljavi, kakor je to naredil egiptovski kralj. Ko mu je Mojzes prinesel sporočilo od Gospoda, je ošabno odvrnil: “Kdo je GOSPOD, da bi moral poslušati njegov glas in odpustiti Izraela? Ne poznam GOSPODA in tudi ne odpustim Izraela.” (2 Mz 5,2) To je brezboštvo. Ljudstvo, ki je predstavljeno z Egiptom, prav tako ne bo hotelo priznati Božjih zahtev in bo razodelo enakega duha nevere in kljubovanja. “Veliko mesto” je v duhovnem pomenu tudi Sodoma. Sodomska pokvarjenost se je v prestopanju Božjih zapovedi posebej pokazala z razuzdanostjo. Ta greh bo

glavna značilnost ljudstva, ki bo izpolnilo to prerokovanje.

Iz prerokovanj sklepamo, da se mora malo pred letom 1798 dvigniti satanski rod in njegov značaj, ki bo napovedal vojno Svetemu pismu. Videli bomo, kako se je faraonovo brezboštvo in sodomska razuz-danost pokazala v državi, kjer bo utišano pričevanje dveh Božjih prič.

To prerokovanje se je natančno in najočitnejše izpolnilo v francoski zgodovini. Med francosko revolucijo leta 1793 “je svet prvič slišal, da skupščina v ci-vilizirani deželi rojenih in

vzgojenih ljudi jemlje nase pravico do uprave nad enim najuglednejših evropskih narodov, složno dviga svoj glas in se odpoveduje najbolj svečanim resnicam, ki jih človek lahko sprejme, ter enodušno zametuje vero v Boga in njegovo bogoslužje". "Francija je edina dežela na svetu, v kateri so ohranjena pristna poročila, da je kot narod dvignila roko proti Stvarniku vesolja. ... V Angliji, Nemčiji, Španiji in drugih deželah je obstajalo in še vedno obstaja veliko število bogokletnikov in nevernikov, toda Francija zavzema poseben prostor v svetovni zgodovini kot edina država, ki je z odlokom svoje zakonodajne skupščine razglasila, da

Boga ni, in kjer je večina prebivalcev pokrajinskega glavnega mesta sprejela ta razglas s posebnim veseljem.”

Francija je pokazala značaj, ki je tipičen za Sodomo. Med revolucijo sta se razmahnila moralni propad in razuzdanost. Razmere so bile podobne tistim, ki so povzročile pogubo mest v ravnini. Zgodovinarji govorijo o brezboštvu in razvratnosti Francije natančno tako, kakor je napovedalo prerokovanje. “V tesni zvezi z zakoni proti veri je tudi zakon o zakonski zvezi. To najsvetejšo zavezo med dvema človeškima bitjema, katere trdnost je nujno potrebna, da bi se družba

ohranila, je francoski zakon spravil na stopnjo navadne začasne meščanske pogodbe, ki jo lahko dve osebi po svoji volji skleneta ali razdreta. ... Če bi si postavili za cilj uničiti vse, kar je častno, lepo in trajno v družinskem življenju, in zagotoviti, da se bo zlo, ki bo sejalo razdore, prenašalo iz roda v rod, ne bi mogli najti boljšega načrta, kakor je razvrednotenje zakonske zveze. ... Po svoji duhovitosti znana igralka Sofija Arnoult je imenovala prosto zakonsko zvezo za zakrament nečistosti.”

“Tam je bil križan tudi njun Gospod.”
(Raz 11,8) Tudi ta podrobnost prerokovanja se je izpolnila v Franciji; v

nobeni državi se ni bolj očitno razodel duh sovraštva proti Kristusu in nikjer ni resnica naletela na bolj vneto nasprotovanje. Francija je s preganjanji, ki jih je organizirala proti pričam evangelija, križala Kristusa v osebi njegovih učencev.

Dolga stoletja se je prelivala kri svetnikov. Medtem ko so piemontski valdenžani dali svoje življenje za Božjo besedo in za pričevanje Jezusa Kristusa, so njihovi bratje, francoski albižani, podobno pričali za resnico. V dneh reformacije so bili njeni sledilci pomorjeni v strašnih mukah. Kralji in plemiči, žene visokega rodu in nežna

dekleta, ponos in vitezi naroda, so se naslajali ob smrtnih mukah Jezusovih učencev. Pogumni hugenoti so prelivali svojo kri na mnogih bojiščih, ko so se bojevali za pravice, ki so najdražje človeškemu srcu. Protestantje so bili postavljeni zunaj zakonov; na njihove glave so bile razpisane nagrade; bili so preganjani kakor zveri.

“Cerkev puščave” je poimenovanje za majhno število potomcev starih kristjanov, ki so živeli v Franciji v XVIII. stoletju. Skrivali so se po planinah na jugu, da bi ohranili vero svojih očetov. Če so se ponoči upali zbrati na vrhovih planin ali na osamljenih barjih, so jih

preganjali vojaki. Odvlekli so jih v dosmrtno sužnost na galejah. Najboljši, najplemenitejši in najbolj izobraženi Francozi so bili pogosto vklenjeni z razbojniki in morilci; trpeli so najstrašnejše muke. Nekateri so doživeli manj kruto usodo. Ko so neoboroženi in nebogljeni pokleknili k molitvi, so jih hladnokrvno postrelili. Na stotine starcev, nezaščitenih žena in nedolžnih otrok je bilo ubitih tam, kjer so se zbrali. Med hojo po planinskih obronkih ali skozi gozd, kjer so se navadno zbirali ti ljudje, ni bilo nič ne-navadnega "na vsake štiri korake naleteti na v travi ležeča ali na drevo obešena trupla". Njihova z mečem,

sekiro in grmadami opustošena dežela” je bila spremenjena v veliko temačno puščavo. ... Te strahote se niso dogajale ... v neki temni preteklosti, temveč v času svetle vladavine Ludvika XIV, ko se je razvijala znanost in je cvetela književnost. Bogoslovci dvora in prestolnice so bili izobraženi in zgovorni; videti so bili krotki in ljubeznivi.”

Toda najpodlejše hudodelstvo in naj-strašnejše peklenško delo, kar jih je zapisala zgodovina, je bil šentjernejski pokol. Svet se še vedno s strahom in grozo spominja tega podlega in okrutnega pomora. Duhovniki in

cerkveni prelati so nagovorili francoskega kralja, da je odobril to hudodelstvo. Cerkveni zvon je ob polnoči naznanil grozljiv znak za pokol. Na tisoče protestantov, ki so mirno spali v svojih posteljah, zanašajoč se na kraljevo častno besedo, so odvlekli iz hiš in jih hladnokrvno pobili.

Kakor je bil Kristus nevidni vodja svojega ljudstva, ko ga je vodil iz egiptovske sužnosti, tako je tudi Satan nevidno deloval na svoje podložnike pri tem strašnem dejanju. Pokol je v Parizu trajal sedem dni; prve tri dni je divjal z nedojemljivim besom. Ni se omejil samo na prestolnico; kralj je namreč ukazal,

naj se razširi na vse pokrajine, v katerih so živeli protestanti. Nihče se ni oziral na starost ali spol. Prizaneseno ni bilo ne nedolžnim otrokom ne sivim starčkom. Plemiči in poljedelci, mladi in stari, matere in otroci so bili pomorjeni skupaj. Pokol se je nadaljeval po vsej Franciji in trajal polna dva meseca. Pobitih je bilo okoli sedemdeset tisoč ljudi, - cvet naroda.

“Ko je novica o tem hudodelstvu prišla v Rim, veselju duhovništva ni bilo konca. Lorenski kardinal je dal glasniku tisoč kron. Top s trdnjave svetega Angela je zagrmel v vesel pozdrav. Z vseh zvonikov so zadoneli zvonovi;

bakle na proslavi so noč spremenile v dan. Gregor XIII. je v spremstvu kardinalov in drugih cerkvenih visokih dostojanstvenikov popeljal sijajno procesijo v cerkev svetega Ludvika, kjer je lorenski kardinal zapel Te Deum. ... Skovali so spominsko kolajno v spomin na pokol. V Vatikanu je še danes možno videti tri Vasarijeve freske. Prva prikazuje uboj admirala, druga kralja, ki v dvornem svetu pripravlja zaroto, in tretja sam pokol. Gregor XIII. je poslal Karlu IX. zlato vrtnico. Štiri mesece pozneje... je poslušal pridigo nekega francoskega duhovnika ... ki je govoril o tistem srečnem in veselem dnevu, ko je najsvetejši oče sprejel poročilo in se v

svečanem sprevodu odšel zahvalit Bogu in svetemu Ludviku.”

Isti Satanov duh, ki je izzval pokol v šen-tjernejski noči, je bil vodja tudi v strašnih prizorih revolucije. Jezus Kristus je bil prikazan kot goljuf. Bojni krik francoskih brezbožnikov je bil: “Zdrobimo Reveža!” S tem so mislili Kristusa. Bogokletje in ra-zuzdanost sta hodila z roko v roki. Podleži so bili povišani, prav tako pošastne krutosti in najhujše pregrehe. Z vsem tem se je Satanu izkazovalo naj večje spoštovanje. Kristus, učlovečenje resnice, čistosti in nesebične ljubezni, pa je bil križan.

“Zver, ki se vzdiguje iz brezna, bo začela vojno proti njima, ju premagala in ubila.” Brezbožna moč, ki je vladala v Franciji med revolucijo in vladavino nasilja, je začela proti Bogu in njegovi sveti besedi takšno vojno, kakršne svet nikoli ni videl. Ljudska skupščina je prepovedala bogoslužja. Zbrali so Sveta pisma in jih ob najhujših izrazih prezira javno sežgali. Božje zapovedi so bile poteptane. Svetopisemske uredbe so bile ukinjene. Tedenski dan počitka je bil odstranjen, namesto njega pa je bil določen vsak deseti dan za veseljačenje. Krst in obhajilo sta bila prepovedana. Na vidnih mestih pokopališč je bil postavljen napis, da je smrt večni sen.

Božji strah se več ni štel za začetek modrosti, temveč za začetek neumnosti. Prepovedano je bilo sleherno bogoslužje razen bogoslužja svobodi in domovini. "Papežev škof je bil povabljen, da igra glavno vlogo v najbolj nesramni in najbolj pohujšljivi komediji, ki se je sploh kdaj odigrala pred predstavniki ljudstva. ... Prišel je v dolgi procesiji izjaviti pred skupščino ljudskih predstavnikov, da je vera, ki jo je toliko let oznanjal, v vseh ozirih samo duhovniška izmišljotina, ki nima nikakršnega temelja ne v zgodovini ne v sveti resnici. Svečano in odločno je zanikal obstoj Boga, kateremu je bil

posvečen za službo. Izjavil je, da bo v prihodnosti služil samo svobodi, enakosti, kreposti in morali. Potem je odložil na mizo svoja znamenja škofovske časti in dobil od predsednika skupščine ljudskih predstavnikov bratski poljub. Nekateri odpadli duhovniki so se ravnali po zgledu tega prelata.” “Zaradi njiju se bodo prebivalci zemlje veselili in radostili ter si izmenjavali darila, ker sta ta dva preroka mučila prebivalce zemlje.” (Raz 11,10) Neverna Francija je utišala opominjajoči Božji glas teh dveh prič. Na njenih ulicah je ležala mrtva beseda resnice. Tisti, ki so sovražili omejitve in zahteve Božjih zapovedi, so se veselili.

Ljudje so javno prezrli nebeškega kralja. Vpili so kakor nekoč grešniki: “Kako bi Bog mogel vedeti? Mar je vednost pri Najvišjem?” (Ps 73,11)

Eden od duhovnikov novega reda je z neverjetno bogokletno predrznostjo ogovoril Boga: “Bog, če obstajaš, maščuj svoje užaljeno ime. Izzivam te, a ti molčiš; ne upaš si zagrmeti s svojim glasom. Kdo bo po vsem tem še veroval, da obstajaš?” To je bilo podobno odmevu faraonovih besed: “Kdo je GOSPOD, da bi moral poslušati njegov glas? Ne poznam GOSPODA!”

“Bedak pravi v svojem srcu: ‘Ni Boga.’”
(Ps 14,1) Bog pravi o njih, ki pačijo njegovo resnico: “Vsem bo postala očitna njihova neumnost.” (2 Tim 3,9)
Ker je Francija odklonila službo živemu Bogu, ki je veličasten in vzvišen ter prebiva v večnosti, je padla v ponižujoče malikovalstvo s čaščenjem boginje Razuma v osebi razuzdane ženske. To se je zgodilo v skupščini ljudskih predstavnikov in njenih najvišjih državnih ter zakonodajnih oblasti. Neki zgodovinar pravi: “V eni od ceremonij tega temnega obdobja sta združeni najhujši obliki nesmisla in nespoštovanja. Vrata revolucionarne zbornice so se odprla pred skupino

glasbenikov, za katerimi so šli člani občinskega sveta v slovesnem sprevodu, peli himne v čast svobodi in spremljali predmet svojega prihodnjega čaščenja. To pa je bila v pajčolan zavita ženska, ki so jo imenovali boginja Razuma. Brž ko je prišla v dvorano, so ji svečano sneli pajčolan in jo postavili na predsednikovo desnico. V tistem trenutku so v njej spoznali baletno igralko iz opere. ... Francoska ljudska skupščina ji je javno izkazala čast kot najbolj ustreznemu predstavniku razuma, ki so ga vsi spoštovali.

Ta brezbožna in smešna maškarada je prišla v navado; posvečevanje boginje

Razuma se je ponavljalo in posnemalo po vsej državi, zlasti v tistih krajih, kjer so prebivalci hoteli dokazati, da so kos revoluciji.”

Govornik, ki je vpeljal čaščenje Razuma, je dejal: “Člani zakonodajne skupščine! Skrajništvo je odstopilo prostor razumu. Njegove motne oči niso mogle zdržati sijaja luči. Danes se je ogromna množica sveta zbrala pod temi gotskimi oboki, ki prvič odmevajo glas resnice. Francozi tukaj obhajajo edino pravo bogoslužje Svobodi in Razumu. Prisegli smo, da bomo delali za uspeh republikanskega orožja. Zamenjali smo mrtve malike za ljubezen Razuma, te žive podobe,

mojstrskega dela narave.” “Ko so boginjo odpeljali v revolucionarno zbornico, jo je govornik prijel za roko in spregovoril zbranim: ‘Smrtniki, prenehajte trepetati pred nebogljenim gromom Boga, ki ga je ustvaril strah. Odslej ne priznavajte nobenega drugega božanstva razen božanstvo Razuma. Predstavljam vam njegovo najplemenitejšo in najčistejšo podobo; če že morate imeti bogove, darujte samo takšnim, kakršen je ta. ... Poklonite se pred vzvišenim senatom Svobode in pred zaščito Razuma!’

Predsednik je objel boginjo. Potem je stopila v prekrasno kočijo in bila sredi

velikega vrveža odpeljana v noterdamsko stolnico, da bi tam zasedla Božji prostor. Postavili so jo na glavni oltar, in vsi navzoči so se ji poklonili.”

Kmalu potem so organizirali javni sežig Svetega pisma. Ob neki priložnosti so člani društva ljudskega muzeja stopili v skupščino z vzklikom: “Živel Razum!” Na vrhu palice so nosili še kadeče se ostanke knjig; med njimi so bile molitvene knjige, mašne knjige, knjige Stare in Nove zaveze, ki so, kakor se je izrazil predsednik, “v velikem ognju trpele za vse neumnosti, s katerimi so zapeljevale človeški rod”.

Rim je začel delo, ki ga je dokončala brezbožnost. Papeška politika je ustvarila takšne družbene, politične in verske razmere, ki so Francijo pripeljale na rob propada. Pisci, ki opisujejo grozote revolucije, poudarjajo, da je treba te izgrede pripisati na račun prestola in cerkve.(t) Natančneje povedano, morajo se pripisati cerkvi. Papeštvo je spodbujalo kralje proti reformaciji. Prikazovalo jo je kot sovražnico krone in povzročiteljico prepira, ki ogroža mir in edinost naroda. Duh Rima je s temi sredstvi širil najodvratnejšo okrutnost in najbolj ogorčeno nasilje, ki je sploh kdaj prišlo od prestola.

Sveto pismo pa je prinašalo Duha svobode. Kjer koli je bil evangelij sprejet, so se ljudem odpirale oči. Osvobodili so se okov neznanja, pregreh in praznoverja. Začeli so misliti in delati kakor ljudje. Ko so kralji to opazili, so začeli trepetati za svojo neomejeno oblast.

Rim je spodbujal njihove ljubosumne bojazni. Leta 1525 je papež rekel francoskemu regentu: "Ta manija (protestantizem) ne bo pokvarila in uničila samo vere, temveč tudi vsa poglavarstva, plemstvo, zakone, red in sloje." Nekaj let pozneje je papeški

poslanec opozoril kralja: “Vaše veličanstvo, ne varajte se.

Protestantizem bo podrl ves državni in verski red. ... Prestol je v nevarnosti z oltarjem vred. Vzpostavitev nove vere neizogibno prinaša novo vlado.” Tudi bogoslovci so razpihovali predsodke ljudstva z govorjenjem, da protestantski nauk “spodbuja k novotarijam in neumnostim, kralja prikrajša za požrtvo-valno ljubezen njegovih podložnikov ter pustoši cerkev in državo”. Tako je Rimu uspelo dvigniti ljudstvo proti reformaciji. “Meč preganjanja je bil zaradi zavarovanja prestola, zakonov in plemstva najprej po-tegnjen v Franciji.”

Vladarji niso vnaprej predvideli posledice te zahrbtne politike. Svetopisemski nauk je vsadil v srca ljudi načela pravičnosti, zmernosti, resnice, enakosti in dobrote, ki so temelj človeškega napredka. " Pravičnost povzdiguje narod. (Prg 14, 34) S pravičnostjo se utrjuje prestol. (Prg 16, 12) Delo pravičnosti bo mir, sad pravičnosti bo počitek in varnost na ve-ke. " (Iz 32, 17) Kdor se pokorava Božjim zapovedim, spoštuje tudi zakone svoje dr-žave. Kdor se boji Boga, spoštuje vladarja z izvajanjem njegove pravične in zakonite oblasti. Nesrečna Francija je prepovedala Sveto pismo in

preganjala njegove učence. Iskreni in pošteni, razsvetljeni in vestni ljudje načel, ki so si upali izpovedovati svoje prepričanje in trpeti zaradi vere, so dolga stoletja delali kot sužnji na galejah, umirali na grmadah in trohneli v temnih celicah. Tisoče se jih je rešilo z begom. Take razmere so trajale še dvesto petdeset let po začetku reformacije.

“ Verjetno v tem dolgem obdobju ni bilo Francoza, ki ne bi bil priča, kako so učenci evangelija bežali pred besom svojih prega-njalcev. Z njimi so odšle njihove najboljše lastnosti: znanje, spretnost, marljivost in smisel za red. S

temi sposobnostmi so bogatili dežele, ki so jim ponudile zavetje, a njihova lastna domovina je bila prikrajšana zanje. O, kako slavna bi bila Francija, če bi njeni pregnanci ostali znotraj njenih meja in bi tri stoletja svojo delovno spretnost uporabljali za obdelovanje domače zemlje in razvoj rokodelstva. Kakšen napredek bi doživela, če bi njihov ustvarjalni duh in raziskovalni um tristo let bogatil njeno književnost in znanost in če bi njihova modrost vodila skupščine in njihov pogum bojeval bitke! Kako srečna bi bila, če bi pravičnost njenih izgnancev ustvarjala zakone in če bi svetopisemska vera krepila um in vzgajala vest njenega

ljudstva! Kako velika dežela bi bila to -
zgled vsem narodom!

Slepi in hinavski fanatizem pa je izgnal iz dežele učitelje kreposti, borce za red in poštene varuhe prestola. Govoril je ljudem, ki so hoteli in mogli narediti svojo deželo veliko in slavno: Izbirajte, kaj hočete - grmado ali izgon. Končno je bila poguba dežele popolna. Franciji ni ostala niti ena vest, ki bi jo bilo treba utišati; ostala je brez vere, ki bi jo morala odvleči na grmado, in brez domoljubja, ki bi ga bilo treba izgnati." Strahote revolucije so obrodile sadove.

Ko so hugenoti pobegnili iz Francije, je dežela začela nazadovati. Cvetočna industrijska mesta so začela propadati; rodovitni predeli so bili neobdelani. Umska otopelost in moralno padanje sta naznanjali konec obdobja nenavadnega napredka. Pariz je postal ogromna sirotišnica. Menijo, da je pred izbruhom revolucije dvesto tisoč revežev prosilo miloščino iz kraljevih rok. Le jezuitski red je cvetel sredi propadlega naroda in vladal s strašnim nasiljem nad cerkvami in šolami, ječami in galejami.

Evangelij bi v Franciji rešil družbene in politične probleme. Onemogočila ga je ošabnost duhovščine, kralja in

zakono-dajalcev, ki so nazadnje potisnili ljudstvo v nered in pogubo. Na žalost so ljudje pod rimsko oblastjo izgubili blagodejni Zveličarjev nauk, ki je učil o samopožrtvovalnosti in nesebični ljubezni. Zapustili so pot samoodpovedi za blaginjo drugih. Bogati niso bili ošteti zaradi tlačanja revežev, revežem pa ni bila ponujena nikakršna pomoč v njihovi sužnosti in ponižanju. Sebičnost bogatih in mogočnih je postajala vse bolj groba in surova. Dolga stoletja je potratno in pokvarjeno plemstvo tlačilo kmeta. Bogataš je ropal reveža, revež pa je sovražil bogataša.

Po mnogih pokrajinah so bila posestva v rokah plemstva; delavski razred je bil samo najemnik; bil je prepuščen milosti svojih gospodarjev in se je moral podrediti njihovim nasilniškim zahtevam. Breme vzdrževanja cerkve in države je nosil srednji in nižji sloj, katerim so državne in duhovne oblasti naložile visoke davke. "Samovolja plemičev se je štela za vrhovni zakon; poljedelci in kmetje so lahko umirali od lakote, njihovi tlačitelji pa se sploh niso ozirali na to. ... Ljudstvo je bilo prisiljeno paziti samo na koristi svojih gospodarjev. Poljedelčevo življenje je bilo življenje neprestanega navora in neznosne bede; njihove pritožbe, če so si

jih sploh upali podat, so bile zavrnjene z žaljivim prezirom. Sodba je bila vedno na strani plemičev, a proti kmetu.

Sodnike je bilo možno javno podkupiti, samovolja plemstva pa je veljala za zakon. Pod takšnim sistemom je vladala splošna pokvarjenost. Komaj polo-vica davka, ki so ga izsilili od ljudstva, je prišla v cerkvene in državne blagajne; vse drugo se je potratilo v razuzdanih zabavah. Ljudje, ki so tako ropali svoje rojake, so bili prosti vseh davkov; po zakonu in običajih so imeli pravico do vsake državne službe. Pripadnikov sloja, ki so uživali posebne pravice, je bilo sto petdeset tisoč, in zaradi zadovoljevanja njihove potratnosti je

bilo na milijone njihovih bližnjih obsojenih na ubožno in poniževalno življenje.” (u)

Dvor je živel v razkošju in razsipnosti. Med vladarjem in narodom je vladalo nezaupanje. Ljudje so dvomili v preračunljive in sebične ukrepe oblasti. Več kakor pol stoletja pred revolucijo je na prestolu sedel Ludvik XV., ki je bil celo v tistih hudih časih znan po lenosti, lahkomiselnosti in moralni izprijenosti. Ni bilo potrebno ravno prerokovati, da pokvarjeno in surovo plemstvo, obubožan in neizobražen nižji sloj, zmeda v državnih financah in ogorčeno ljudstvo naznanjajo strašno bližajočo se

katastrofo. Na opomine svetovalcev je kralj navadno odgovoril: "Dokler živim, naj ostane tako, kot je. Po moji smrti pa naj pride, kar hoče." Zaman se je opozarjalo na potrebo reforme. Kralj je videl zlo, vendar ni imel ne poguma ne moči, da bi ga preprečil. Usoda, ki je čakala Francijo, je najbolje podana z njegovim ravnodušnim in sebičnim odgovorom: "Po meni - potop!"

Rim je izrabljala zavist kraljev in vladajočega sloja in tako vplival nanje, naj držijo narod v sužnosti; dobro je namreč vedel, da bo na ta način država oslabela in bo tako lahko vladarjem in ljudstvu vsilil svojo oblast. Z vodenjem

daljnosežne politike se je naučil sledeče: če želi ljudi zaslužniti, mora njihove duše vkovati v verige, in če želi zanesljivo prepričati njihovo osvoboditev, jih mora onesposobiti za življenje v svobodi. Moralna popačenost, ki je bila posledica te politike, je bila tisočkrat bolj grozna od telesnega trpljenja. Ljudstvo je brez Svetega pisma, vzgojeno v duhu fanatizma in sebičnosti, vse bolj tonilo v neznanje, praznoverje in pregrehe, zato je postalo popolnoma nesposobno za samoobvladovanje.

To je bil rimski načrt, ki ni prinesel do-mnevnega izida. Hotel je zadržati

množice v slepi pokorščini svojim verskim naukom, vendar je iz njih naredil nevernike in re-volucionarje. Ljudstvo je preziralo katolicizem kot papeško izmišljotino, duhovščino pa je imelo za predmet nasprotovanja. Edini bog, ki ga je poznalo, je bil bog Rima; njihova edina vera je bil rimski nauk. Lakomnost in surovost Rima so imeli za sad Svetega pisma, zato niso želeli ničesar vedeti o njem.

Ljudje so zavrgli Sveto pismo in njegovega avtorja, ker je Rim lažno predstavljal Božji značaj in popačil njegove zahteve. V imenu Svetega pisma je zahteval slepo vero v svoje

verske nauke. Kot odziv na to so Voltaire in njegovi somišljeniki popolnoma zavrgli Božjo besedo in povsod širili škodljive vplive. Rim je teptal ljudstvo z železnimi nogami. Ponižane in trpinčene množice so kot odgovor na vladavino nasilja zavrgle sleherno omejevanje. Ljudje so v jezi, ker so tako dolgo častili bleščeče slepilo, zavrgli resnico z zmoto vred. Napačno dojemanje svobode je sužnje pregreh navdalo z veseljem.

Kralj je na začetku revolucije dovolil, da je ljudstvo v ljudski skupščini dobilo predstavništvo, ki je po številu prekašalo duhovščino in plemstvo. Tako

je prešla parlamentarna večina v roke ljudstva, ki tega ni znalo izrabiti modro in premišljeno. Ker je želelo popraviti prestane krivice, se je odločilo takoj spremeniti družbeni red. Užaljeno ljudstvo, katerega misli so bile polne grenkobe in spominov na stare krivice, se je odločilo strmoglaviti neznosen red in se maščevati nad povzročitelji svojega trpljenja. Tlačeni so uporabili nauk, ki so se ga naučili od tiranov; postali so tirani njim, kateri so jih doslej tlačili.

Nesrečna Francija je žela krvavo žetev posejanega semena. Posledice njenega sužnjevanja Rimu so bile strašne. Tam, kjer je Francija pod vplivom papeštva

na začetku reformacije postavila prvo grmado, je pozneje revolucija postavila prvo giljotino. Na istem prostoru, kjer so bili v XVI. stoletju sežgani prvi mučenci protestantske vere, so bile v XVIII. stoletju z giljotino pomorjene prve žrtve. Francija je z zavrnitvijo evangelija, ki bi jo ozdravil, na stežaj odprla vrata neveri in pogubi. Ko so bile zavržene omejitve Božjih zapovedi, se je izkazalo, da so človeški zakoni preslabotni, da bi zdržali moč človeških strasti. Ljudstvu je zavladal duh upora in nereda. Vojna proti Svetemu pismu je bila značilna za obdobje, ki je v zgodovini poznano kot vladavina nasilja. Mir in sreča sta bila pregnana iz človeških domov in src.

Nihče ni bil varen. Kdor je danes slavil zmago, je bil jutri osumljen in obsojen. Nasilje in po-kvarjenost sta vladala brez omejitev.

Kralj, duhovščina in plemstvo so bili prisiljeni prenašati grozno surovost raz-besnelega in razvnetega ljudstva. Njegova žeja po maščevanju se je še povečala z ubojem kralja. Tisti, ki so ga ukazali ubiti, so kmalu doživeli isto usodo. Sklenili so pomoriti vse, ki so bili osumljeni kot sovražniki revolucije. Ječe so bile prepolne; nekaj časa je bilo v njih več kakor dvesto tisoč zapornikov. V mestih so se dogajale strašne stvari. Ena revolucionarna stranka se je

dvignila proti drugi, in Francija se je spremenila v veliko žarišče spopadov ljudskih množic, katerim je zavladal srd njihovih strasti. “V Parizu so se druga za drugo pojavljale vstaje. Meščani so bili razdeljeni v različne stranke; kazalo je, da se bodo med seboj popolnoma iztrebile.” Že tako veliko trpljenje se je povečalo še z dolgo in hudo vojno, v katero se je narod zapletel z velikimi evropskimi silami. “Dežela je bila skoraj uničena. Vojska se je uprla zaradi neizplačanega plačila. Parižani so umirali za lakoto, pokrajine so pustošili razbojniki, civilizacija pa je skoraj ugasnila v neredu in razuzdanosti.”

Ljudstvo se je od Rima zelo dobro naučilo naukov surovosti in mučenja. Končno je napočil dan maščevanja. Sedaj v ječe ali na morišče niso več vodili Jezusovih učencev. Teh že zdavnaj ni bilo več oziroma so bili izgnani. Surovi Rim je sedaj občutil smrtonosno moč tistih, katere je vzgajal za uživanje v prelivanju krvi. "Zgled preganjanja, ki ga je francoska duhovščina dajala tolika stoletja, se je sedaj z vso težo obrnil proti njej. Na giljotinah se je prelivala kri duhovnikov. Galeje in ječe so bile sedaj polne preganjalcev, ki so nekoč s hugenoti polnili te prostore. Rimski duhovniki so bili priklenjeni na deske in naporno

veslali. Preživljali so muke, ki so jih z veseljem nalagali krotkim krivovercem.”(v) “Potem so nastopili dnevi, ko so skrajno nečloveška sodišča izvajala najkrutejše zakone. Človek takrat ni mogel brez nevarnosti niti pozdraviti svojega soseda ali moliti ... saj bi lahko s tem zagrešil ogromen prestop. Vohuni so prežali na vsakem uličnem vogalu; pred giljotinami je bila vsako jutro gneča. Ječe so bile tako polne kakor s sužnji naložena ladja, po pariških kanalih pa je v Seino tekla kri.... Medtem ko so po pariških ulicah vsak dan drdrali vozovi z žrtvami proti morišču, so prokonzuli, ki jih je vladni svet poslal v razne pokrajine, opravljali

nasilja, ki so celo prekašala tista v prestolnici. Nož smrtonosnega stroja se je prepočasi dvigal in spuščal za morjenje. Dolge vrste ujetnikov so bile pobite istočasno. Potapljali so ladje, ki so bile prepolne nesrečnih žrtev. Lyon se je spremenil v puščavo. V Arrasu (departman Pas-de-Calais) so zapornike prikrajšali za okrutno milost hitre smrti. Vz dolž reke Loire od Saumura do morja je velika jata vran in jastrebov slavila pojedino nad golimi trupli, ki so zbujala ogabnost. Nikakršna milost ni bila izkazana ne do spola ne do let. Število sedemnajstletnih mladeničev in deklet, ki jih je pomorila ta okrutna oblast, se je povzpelo na stotine. Jakobinci so metali

na kopja dojenčke, ki so jih strgali od materinih prsi.”(z) V kratkem obdobju desetih let je pomrla množica člo-veških bitij.

Vse to je bila Satanova volja. Na to je čakal dolga stoletja. Njegova taktika od začetka do konca temelji na prevari. Njegov nespremenljiv načrt je človeško družino pahniti v največje uboštvo, osramotiti in oskruniti Božje delo, preprečiti njegove na-mene milosti in ljubezni ter tako povzročiti žalost v nebesih. S svojimi podlimi prevarami ljudem zaslepljuje um. Pripelje jih do tega, da trpljenje, ki je posledica njegovega dela, pripisujejo Bogu, in

verjamejo, da so vse nesreče sad Stvarnikovega načrta. Ko njegovi dolgo poniževani in z njegovo surovo močjo trpinčeni podložniki izbojujejo kakšno zmago, jih spodbuja k izbruhom in zverinstvom. Postanejo tirani in tlačitelji, ki prikazujejo neobrzdano razuzdanost kot rezultat svobode.

Če je kakšna prevara razkrinkana, jo Satan samo "preobleče v drugo oblačilo", in množica jo sprejme prav tako pohlepno kakor prej. Ljudstvo je razumelo, da je rimski nauk prevara, zato jih Satan ni več mogel zapeljevati k prestopanju Božjih zapovedi. Tedaj je začel ljudi spodbujati z mislijo, da je

vsaka vera prevara, Sveto pismo pa pravljica. Ker so zavrgli Božje zapovedi, so želi posledice neobrzdane krivičnosti.

Usodna napaka, ki je Franciji prizadela tolikšno nesrečo, je bila neupoštevanje vzvišene resnice, da je prava svoboda v spoštovanju Božjih zapovedi. “O da bi bil pazil na moje zapovedi! Tedaj bi bil tvoj mir kakor reka, tvoja pravičnost kakor morski valovi.” “Ni miru,” govori GOSPOD, “za krivičnike”. (Iz 48,18.22)
“Kdor pa me posluša, bo prebival na varnem, miren bo in se ne bo bal hudega.” (Prg 1,33)

Brezbožniki, neverniki in odpadniki so nasprotovali Božjim zapovedim in jih zavrgli. Posledice njihovega vpliva pa so dokazale, da je napredek človeštva odvisen od poslušnosti Božjim določilom. Kdor ne želi brati teh nauk iz Božje knjige, naj jih bere iz zgodovine narodov.

Satan je uporabljal rimsko cerkev, da bi odvrnil ljudi s poti poslušnosti. Njegova roka je bila tako spretno skrita in njegovo delo tako zakrinkano, da popačenje in beda, ki ju je povzročil, nista veljali za sad prestopanja. Vendar je delovanje Svetega Duha tako omejevalo njegovo moč, da njegove

namere niso dozorele in obrodile popolnega sadu. Ljudstvo ni moglo napraviti zveze med posledico in vzrokom, zato ni moglo ugotoviti, kaj ga je pripeljalo v te žalostne razmere. Med revolucijo pa je ljudska skupščina odkrito zavrgla Božje zapovedi. Potem je nastala vladavina nasilja, pod katero je vsakdo lahko spoznal pravo zvezo med vzrokom in posledico.

Ko se je Francija javno odpovedala Bogu in zavrgla Sveto pismo, so se brezbožniki in duhovi teme veselili, ker so dosegli dolgo želeni cilj: videli so kraljestvo, ki je bilo osvobojeno omejitev Božjih zapovedi. “Ker obsodbe nad

hudodelci ne izpolnijo takoj, ljudem pač narašča pogum, da delajo hudo." (Prd 8,11) Prestopanje pravičnih in svetih zapovedi neizogibno obrodi bedo in pogubo. Četudi prestopek ni kaznovan takoj, se bo to vendar zanesljivo zgodilo. Stoletja odpada in hudodelstva so zbirala srd za dan povračila. Ko je mera krivičnosti bila napolnjena, so nasprotniki Boga prepozno spoznali, kako strašno je, ko je Božja potrpežljivost izčrpana. Božji Duh, ki brzda Satanovo surovo moč, se je skoraj umaknil. Sedaj je lahko po svoji volji delal on, ki uživa v trpljenju ljudi. Kdor si je izbral pot upora, je kmalu požel njegove sado-ve. Zemlja se je napolnila s

hudodelstvi, ki so preveč grozljiva za opis s peresom. Iz opuščениh pokrajin in porušениh mest se je slišal strašen krik, - krik grenkega obupa. Francija se je potresla, kakor da jo je stresel potres. Vera, zapovedi, družbeni red, družina, država in cerkev - vse je bilo premagano z brezbožno roko, ki se je uprla Božjim zapovedim. "Krivični pa v svoji krivičnosti propade. Grešnik stokrat stori hudobijo, pa še dolgo živi. Vendar tudi vem, da bo dobro tem, ki se boje Boga, prav zato, ker se ga boje. Krivičniku pa ne bo dobro. Zato, ker so sovražili spoznanje in niso marali strahu GOSPODOVEGA, zato bodo uživali sadove svojega ravnanja, se sili po

svojih načrtih.” (Prg 11,5; Prd 8,12.13; Prg 1,29.31)

Čeprav je bogokletna moč, “ki prihaja iz brezna”, pomorila zvesti Božji priči, vseeno nista dolgo ostali tihi. “Toda po treh dneh in pol je iz Boga šinil vanju dih življenja: postavila sta se na noge in navdala z grozo tiste, ki so ju gledali.” (Raz 11,11) Leta 1793 je francoska ljudska skupščina izglasovala ukinitvev krščanske vere in odstranitev Svetega pisma. Tri leta in pol pozneje je ista skupščina razveljavila svojo prejšnjo odločitev in znova dala svobodo Svetemu pismu. Svet se je zgražal zaradi poplave hudega, ki se je pojavilo

kot sad zavračanja Božje besede. Ljudje so spoznali, da je vera v Boga in njegovo besedo temelj kreposti in morale.

Gospod je rekel: “Koga si sramotil in žalil, proti komu si povzdignil glas in ošabno vzdignil oči? Proti Svetemu Izraelovemu! (Iz 37,23) Zato, glej, jim dam spoznati, tokrat jim dam spoznati svojo roko in svojo mogočnost: naj spoznajo, da mi je ime GOSPOD.” (Jer 16,21)

O dveh pričah prerok dalje pravi: “In slišali so močan glas iz nebes, ki jima je rekel: “Vzdignita se semkaj.” In vzdignila sta se na oblaku v nebo in njuni sovražniki so ju videli.” (Raz 11,12)

EKU) Odkar je Francija napovedala vojno obema pričama, sta bili spoštovani še bolj kakor kdaj prej. Leta 1804 je bila ustanovljena Britanska in inozemska svetopisemska družba. Na evropski celini so bile ustanovljene podobne družbe s številnimi izpostavami. Leta 1816 je bila ustanovljena Ameriška svetopisemska družba. Ko je bila ustanovljena Britanska svetopisemska družba, je bilo Sveto pismo tiskano v petdesetih jezikih. Danes pa je prevedeno v več sto jezikov in narečij.(ž)

V obdobju petdesetih let pred letom 1792 se je posvečalo malo pozornosti

misijonarstvu v tujini. Ustanovljena ni bila nobena družba in malo cerkev je skrbelo za oznanjevanje evangelija v poganskih deželah. Ob koncu XVIII. stoletja pa je nastopila velika sprememba. Ljudje niso bili več zadovoljni s sadovi razumnosti. Čutili so potrebo po Božjem razodetju in veri, ki temelji na izkušnji. Od tega časa so misijoni v tujih deželah začeli kot nikoli prej napredovati z novim poletom.(aa) Izpopolnjevanje tiskarske spretnosti je mnogo prispevalo k širjenju Svetega pisma. Povečane možnosti prometa med različnimi deželami, odstranitev starih ovir v obliki predsodkov in v pretiranem nacionalizmu, zlom

svetovne papeške oblasti - vse to je odprlo pot širjenju Svetega pisma po svetu. Več let se že Sveto pismo prosto prodaja po rimskih ulicah, odneseno pa je tudi v vse poseljene predele sveta.

Neverni Voltaire se je nekoč hvalil in rekel: "Utrujen sem že, ker neprestano poslušam, da je dvanajst mož ustanovilo krščansko vero. Dokazal bom, da za njeno strmoglavljenje zadostuje en mož." Po njegovi smrti je minilo že mnogo rodov. Milijoni so se mu pridružili v boju proti Svetemu pismu, vendar ga niso uničili. Kjer je bilo v Voltairovem času sto izvodov Svetega pisma, jih je danes deset tisoč in celo sto

tisoč. Zgodnji reformator je dejal: “Sveto pismo je nakovalo, na katerem so se izrabila mnoga kladiva.” Gospod pravi: “Nobeno orožje, narejeno zoper tebe, ne bo imelo uspeha, vsak jezik, ki nastopi v sodbi zoper tebe, osramotiš.” (Iz 54,17)

“Beseda našega Boga obstane na veke. Vsi njegovi ukazi so zanesljivi, postavljeni za vedno, na veke, izpolnjeni v zvestobi in iskrenosti.” (Iz 40,8; Ps 111,7.8) Kar je sezidano na človeški veljavi, bo minilo; kar pa je utemeljeno na skali nespremenljive Božje besede, bo ostalo vekomaj.

Poglavje 16—Pregnani zaradi vere

Angleški reformatorji so se sicer odpovedali rimskim naukom, vendar so obdržali mnogo njegovih oblik.

Anglikanska cerkev je zavrgla rimsko oblast in vero, toda v bogoslužju je ohranila mnogo njegovih navad in ceremonij. Trdila je, da pri tem ne gre za vprašanje vesti; v Svetem pismu namreč ni predpisov, ki bi prepovedovali navade in ceremonije, zato so jih smatrali za nepomembne in neškodljive. Poudarjali so, da so ohranjeni zaradi zmanjševanja prepada, ki ločuje reformirane cerkve od Rima; tako naj bi

rimski pristaši laže sprejeli protestantsko vero.

Nazadnjakom in tistim, ki so bili za popuščanje, so se ti dokazi zdeli logični. Obstajala pa je tudi skupina, ki ni mislila tako. Dejstvo, da so imeli ti običaji “za cilj premostiti prepad med Rimom in reformacijo”, je bilo zanje zadosten razlog, da jih niso sprejeli. V njih so gledali znamenje sužnosti, ki so se je osvobodili, in je nikakor niso hoteli nazaj. Trdili so, da je Bog v svoji besedi določil pravila, ki so nujna za bogoslužje; ljudje jim ne morejo po svoji volji česa dodajati niti odvzemati. Veliki odpad se je začel ravno zato, ker se je

hotelo Božjo veljavo nadomestiti s cerkveno. Rim je začel ukazovati to, česar Bog sicer ni prepovedal, nadaljeval pa je s prepovedjo tega, kar je Bog izrecno ukazal.

Mnogi so se resno želeli vrniti k čistosti in preprostosti prve cerkve. V številnih običajih anglikanske cerkve so videli ostanke malikovalstva, zato se niso mogli z mirno vestjo udeleževati njenih bogoslužij. S podporo državne oblasti cerkev ni dovoljevala odstopanja od svojih oblik. Državni zakon je zahteval obisk bogoslužij, nedovoljena verska srečanja pa so bila prepovedana z

grožnjo zaporne kazni, iz-gnanstva in smrti.

Ko je na začetku XVII. stoletja kralj zasedel svoj prestol, je izjavil, da bo primoral puritance "k podreditvi, sicer ... bodo izgnani iz dežele; morda pa jih bo doletelo še kaj hujšega" Mnogi preganjani, izgnani in zaprti niso videli v prihodnosti nič dobrega. Menili so, da "Anglija ni več prostor za bivališče tistim, ki želijo služiti Bogu po svoji vesti". Nekateri so se odločili poiskati zavetje na Nizozemskem. Spopadali so se s težavami, izgubami in zapori. Njihovi načrti so bili prekrižani; izdali so jih v roke sovražnikov. A odločna

vztrajnost je prinesla uspeh. Našli so zavetje na gostoljubnih obalah Nizozemske republike.

Zaradi bega so zapustili svoje hiše, po-sestva in ostali brez sredstev za življenje. Bili so tujci v tuji deželi sredi naroda drugačnega jezika in navad. Da bi si zaslužili kruh, so se bili prisiljeni zateči k novim opravilom, ki jih niso bili vajeni. Starejši, ki so večino svojega življenja obdelovali zemljo, so se morali izučiti za kakšen poklic. Vendar pa so svoje nove razmere sprejeli brez godrnjanja in niso izgubljali časa v brezdeltu ali nezadovoljstvu. Čeprav so pogosto trpeli revščino, so se vendar

zahvaljevali Bogu za blagoslove, ki jim jih je še dajal. Veselili so se svojega duhovnega občestva. "Vedeli so, da so priseljenci. Zaradi tega se niso vznemirjali, temveč so dvigali oči proti nebu, svoji najdražji domovini. Tako so se tolažili."

Preganjanje in težave so okrepile njihovo ljubezen in vero. Zaupali so v Božje obljube, in On jih v času potreb ni pustil na cedilu. Njegovi angeli so bili z njimi, jih hrabрили in jim pomagali. Ko pa jim je Božja roka pokazala čezmorsko deželo, kjer bi lahko ustanovili svojo državo in svojim otrokom zapustili dragoceno dediščino verske svobode, so

se brez obotavljanja podali naprej po stezi previdnosti.

Bog je dovolil, da njegovo ljudstvo doletijo skušnjave; želel jih je namreč pripraviti za izpolnitev svojih milostnih načrtov. Cerkev je bila ponižana, da bi potem lahko bila povišana. Bog je bil pripravljen pokazati svojo moč v njeno korist, da bi svetu znova dokazal, da ne bo zapustil njih, ki zaupajo vanj.

Dogodke je vodil tako, da so Satanova jeza in napadi hudobnih ljudi povišali njegovo čast ter njegovo ljudstvo pripeljali na varno. Pregarjanja in izgnanstva so odpirala pot v svobodo.

Ko so se puritanci prvič morali ločiti od anglikanske cerkve, so si med seboj prisegli, da bodo kot svobodno Božje ljudstvo “složno hodili po vseh poteh, ki jim jih je Bog že razodel ali jih šele bo”. To je bil pravi duh reforme, življenjsko načelo protestantizma. S to odločitvijo so ti priseljenci zapustili Nizozemsko in si poiskali dom v Novem svetu. Njihov pridigar John Robinson, kateremu je Bog v svoji previdnosti prepredil, da bi jih spremljal, je rekel pregnancem v poslovilnem govoru: “Bratje, prišel je čas ločitve! Gospod ve, ali bom še kdaj videl vaše obraze. Ne glede na to, kako je določil Gospod, vas rotim pred Bogom in njegovimi blaženimi angeli,

da me posnemate le toliko, kolikor sam posnemam Kristusa. Kakor ste sprejemali resnico po moji službi, jo bodite pripravljene sprejeti tudi takrat, ko vam jo bo Bog razodel po svojem drugem služabniku. Globoko sem prepričan, da bo po Gospodovem delovanju iz njegove besede zasvetilo še več resnice in še več luči.” “Ne morem povedati, kako me žalosti stanje reformiranih cerkev, ki so prišle v veri z lučjo tedanjih reformatorjev do določene stopnice, a sedaj ne želijo iti naprej. Luteranov nikakor ne morem spodbuditi, da bi stopili korak dlje od tega, kar je rekel Luter. ... Tudi kalvinisti, kakor vidite, stojijo tam, kjer jih je pustil

veliki Božji mož, ki pa ni povedal vsega. To je žalost, ki je ni možno zadosti objokovati. Čeprav so bili goreča in svetla luč v svojem času, vendar niso spoznali vseh Božjih nasvetov. Če bi živeli danes, bi bili prav tako pripravljene sprejeti novo luč, kakor so sprejeli prvo.”

“Spomnite se svoje cerkvene zaveze, s katero ste prisegli, da boste hodili po vseh Gospodovih poteh, ki so vam že ali pa bodo še razodete. Spomnite se svoje obljube in zaveze z Bogom in medsebojne zaveze, da boste sprejeli sleherno luč in resnico, ki vam bo razodeta iz njegove pisane besede.

Vendar vas prosim, da ste pri tem previdni. Preden jo sprejmete, jo primerjajte in presoajte z drugimi besedili resnice. Ni namreč mogoče, da bi krščanski svet, ki je pred kratkim prišel iz tako globoke protikrščanske teme, naenkrat prišel do popolne svetlobe.”

Hrepenenje po svobodi vesti je navdušilo te navdihnjene romarje. Pogumno so prenašali nevarnosti dolgega čezmorskega potovanja, zdržali stiske v divjini ter z Božjim blagoslovom na ameriških obalah položili temelj mogočne narodnosti. Vendar ti priseljenci kljub svoji iskrenosti in

pobožnosti še niso dojeli velikega načela verske svobode. Niso bili pripravljene drugim dati svobode, kakršno so za vsako ceno želeli izbojevati zase. "Celo med največjimi misleci in moralisti XVII. stoletja je bilo malo takšnih, ki so pravilno pojmovali vzvišeno načelo Nove zaveze, ki poudarja, da je Bog edini sodnik človekove vere." Nauk, ki uči, da je Bog cerkvi zaupal pravico vladati nad vestjo in določati, kaj je krivoverstvo, in ga kaznovati, je ena izmed največjih zelo globoko ukoreninjenih papeških zmot. Čeprav so reformatorji zavrgli rimski nauk, se niso popolnoma osvobodili njegovega duha nestrpnosti. Globoka tema, s katero je

Rim pokril celotno krščanstvo med svojo svetovno nadoblastjo, se še ni popolnoma razpršila. Eden od glavnih pridigarjev v koloniji, Massachusetts Bay, je rekel: "Strpnost je kriva, da je svet postal protikrščanski; cerkvi se nikoli ni treba kesati zaradi kaznovanja krivovercev." Kolonisti so sprejeli zakon o tem, da imajo samo verniki cerkve pravico glasovati o državljanskih zadevah. Vzpostavljena je bila nekakšna državna cerkev. Od vseh se je zahtevalo, da pomagajo vzdrževati duhovništvo, oblastem pa je bila naložena dolžnost odpravljati krivoverstvo. Tako je bila posvetna oblast v cerkvenih rokah. Ni

trajalo dolgo, da so ti ukrepi povzročili neizbežne posledice - preganjanja.

Enajst let po ustanovitvi prve kolonije je v Novi svet prišel Roger Williams.

Kakor nekoč prvi doseljenci je prišel tudi on uživati svobodo vesti. Vendar je za razliko od njih razumel - kar je sicer razumelo malo ljudi v njegovem času - da je ta svoboda neodtujljiva pravica vseh, ne glede na to, kaj verujejo. Resno je raziskoval resnico. Z Robinsonom sta imela za nemogoče, da bi bila razodeta že vsa luč iz Božje besede. Williams je bil "prvi v krščanstvu novejšega časa, ki je učil, da mora biti državna oblast utemeljena na svobodi vesti in

enakopravnosti mišljenja pred zakonom". Izjavil je, da je oblast dolžna kaznovati hudodelstva, ne pa vladati nad vestjo. Rekel je: "Ljudstvo ali oblasti lahko določajo, kaj je človek dolžan človeku. Če pa poskušajo določati, kaj je človekova dolžnost do Boga, jim v tem ne moremo zaupati, kajti to delo ni njihova stvar. V primeru da bi poglavarstva imela v tem pogledu oblast, je jasno, da bi danes utegnila predpisati to, jutri pa drugo mnenje ali verovanje. Tako so to počeli razni kralji in kraljice v Angliji in razni papeži in cerkveni zbori v rimski cerkvi, zato je vera postala kup zmede."

Udeležba pri bogoslužjih državne cerkve se je zahtevala pod grožnjo zapora ali denarne kazni. "Williams ni odobral tega zakona; njegova najhujša določba je predpisovala udeležbo bogoslužja v farni cerkvi. Prisiliti koga, da se pridruži ljudem, ki imajo drugačno vero, je imel za teptanje njihove naravne pravice. Na silo vleči nevernike in ravnodušne k bogoslužju pomeni od njih zahtevati hinavstvo. ... 'Nikogar ni treba proti njegovi volji siliti, da se udeleži bogoslužja ali plačuje stroške v zvezi z njim.' 'Kaj?' so vpili njegovi nasprotniki in se pohujševali nad njegovim naukom, 'ali ni delavec vreden svojega plačila?' Williams je

odgovoril: 'Da, vendar od tistih, ki ga zaposlujejo.'"

Ljudje so spoštovali in ljubili Rogerja Williamsa kot zvestega pridigarja, človeka redkih sposobnosti, neomajnega poštenja in prave dobrote. Vendar nekateri niso mogli prenesti, da tako odločno krati pravico državnim oblastem do upravljanja cerkve in da zahteva versko svobodo. Govorili so, da bi uporaba tega novega nauka premaknila temelj vlade te dežele. Obsodili so ga na izgon iz kolonije. Sredi najhujše zime je bil prisiljen poiskati zavetje v gozdu, da bi se izognil prijetju.

O tem je zapisal: “Štirinajst tednov sem po najhujšem vremenu žalostno taval semtertja brez zavetja in kruha, toda hranili so me krokarji. Za zavetje sem si najpogosteje poiskal votlo drevo.” Z muko se je po snegu prebijal skozi gozdno brezpotje, dokler slednjič ni našel zatočišča pri nekem indijanskem plemenu. Njihovo ljubezen in zaupanje si je pridobil, ko jih je poskušal seznaniti z evangeljskimi resnicami.

Po večmesečnem tavanju je končno prišel do obale Narragansettskega zaliva, kjer je položil temelj prvi državi modernega časa, ki je v polnem smislu priznavala pravico verske svobode.

Temeljno načelo kolonije Rogerja Willamsa se je glasilo: "Vsakdo ima svobodo služiti Bogu po luči svoje vesti." Njegova majhna država Rhode Island je postala zavetje vseh preganjanih. Rasla je in cvetela, dokler njena temeljna načela - državljanska in verska svoboda - niso postala temelj ameriške republike.

V tem pomembnem starem dokumentu, ki so ga naši predniki razglasili za listino svojih pravic - deklaracijo neodvisnosti - so razglasili: "Menimo, da so te resnice razumljive same po sebi: Vsi ljudje so ustvarjeni enaki. Stvarnik jim je dal določene neodtujljive pravice,

med katere prištevamo pravico do življenja, svobode in doseganja sreče.” Ustava z najjasnejšimi besedami zagotavlja nedotakljivost vesti, rekoč: “Nikakršen verski pogoj se ne sme zahtevati kot sposobnost za opravljanje katere koli javne zaupne službe v Združenih državah Amerike. Kongres ne more sprejeti nikakršnega zakona, s katerim bi vpeljal nekakšno državno vero ali pa prepovedal svobodno izpovedovanje kakšne vere.

Tvorci ustave so priznali večno načelo, da razmerje človeka do Boga stoji nad človekovo zakonodajo in da je pravica vesti neodtujljiva. Za dokaz te resnice ni

treba navajati razlogov; tega se zavedamo v svoji notranjosti. Zavedst o tem je kljub človeškim zakonom dajala moč številnim mučencem sredi muk in plamenov grmade. Čutili so, da je njihova dolžnost do Boga nad človeškimi uredbami in da človek nima pravice gospodariti nad njihovo vestjo. To je načelo, ki ga vsakdo nosi v sebi in ga nihče ne more izkoreniniti.”

Ko se je v Evropi zvedelo, da obstaja država, v kateri lahko vsakdo uživa sad svojega truda in živi po svoji vesti, jih je na tisoče zdrvelo v Novi svet. Kolonije so se hitro množile. “Kolonija Massachusetts je s posebnim zakonom

ponujala dober sprejem in pomoč kristjanom vseh narodnosti, ki so bežali čez Atlantik pred vojnam, lakoto ali nasiljem svojih preganjalcev. Po zakonu so ti begunci in pregnanci postali državni gosti.” V dvajsetih letih po prvem izkrcanju v Plymouthu se je v Novi Angliji naselilo na tisoče novih romarjev.

Priseljenci so si želeli doseči zastavljeni cilj. “Zadovoljni so bili, da so si z marljivostjo in varčnostjo zagotovili najnujnejša življenjska sredstva. Od zemlje so pričakovali samo najskromnejši sad svojega dela. Niso se dali slepiti kakršni koli zlati možnosti za

prihodnost. ... Bili so zadovoljni s počasnim, toda neprestanim napredkom svoje družbene skupnosti. Potrpežljivo so prenašali pomanjkljivosti puščave. S svojimi solzami in potom svojega čela so zalivali drevo svobode, ki je pognalo globoke korenine.”

Sveto pismo je bilo temelj njihove vere, vir modrosti in ustava svobode.

Njegova načela so se marljivo proučevala doma, v šoli in v cerkvi, njegovi sadovi pa so se pokazali v blaginji, izobrazbi, moralni čistosti in zmernosti. V puritanski koloniji ste lahko živeli leta, “ne da bi srečali enega samega pijanca, slišali eno samo

kletvico ali videli enega samega berača". To je bil dokaz, da so svetopisemska načela najzanesljivejše jamstvo narodne veličine. Slabe in odročne kolonije so prerasle v zvezo mogočnih držav, svet pa je lahko z občudovanjem opazoval, kako se v miru razvija "cerkev brez papeža in država brez kralja".

V Ameriko so pričele prihajati vse večje množice ljudi, vendar s popolnoma drugačnimi spodbudami od tistih, ki so tja pripeljale prve priseljence. Čeprav sta preprosta vera in čisto življenje imela mo-goč en vpliv, je vendar vse bolj slabel zaradi ogromnega števila tistih, ki so iskali samo materialne koristi.

Načelo prvih kolonij, da imajo samo verniki cerkve volilno pravico in da smejo samo ti zasedati položaje v državni upravi, je povzročilo najhujše posledice. Ti ukrepi so bili vpeljani kot sredstvo, da bi se ohranila čistost države, vendar so povzročili pogubo cerkve. Ker je bila veroizpoved pogoj, da bi kdo dobil volilno pravico in pravico do službe, so se mnogi pridružili cerkvi samo zaradi materialnih ciljev, ne da bi doživeli spremembo srca. Tako so se cerkve po malem polnile z nespreobrnjenimi ljudmi. Celo med pridigarji so bili takšni, ki so oznanjali lažni nauk in niso

ničesar vedeli o obnavljajoči moči Svetega Duha. Znova se je pokazalo to, kar je bilo pogosto možno videti v cerkveni zgodovini od Konstantinovih dni do danes: Ni dobro ustanavljati cerkve ob državni pomoči in vabiti svetovno oblast k podpiranju evangelija tistega, ki je rekel: "Moje kraljestvo ni od tega sveta." (Jn 18,36) Združitev cerkve z državo, četudi v najmanjši obliki, ne približuje sveta cerkvi, kakor se zdi, temveč vedno cerkev približa svetu.

Vzvišena načela, ki sta jih tako plemenito zastopala John Robinson in Roger Williams - da se resnica odkriva postopoma, da morajo biti kristjani

pripravljene sprejeti vsak žarek luči, ki pride iz Božje besede - so njihovi nasledniki izgubili izpred oči. Protestantskim cerkvam v Ameriki kakor tudi v Evropi, ki so bile v prednosti zaradi prejetih blagoslovov reformacije, ni uspelo napredovati na poti reforme. Od časa do časa so zvesti ljudje oznanjali nove resnice in razkrivali dolgo gojene zmote. Toda večina, kakor Judje v Kristusovem času in papeževi služabniki v Lutrovem času, ni hotela verovati v nič drugega, kakor le v to, kar so verovali nji-hovi očetje; tudi živeti ni hotela drugače, kakor so živeli oni. Zato se je njihova vera znova popačila v formalizem. Zmote in

praznovernost, ki bi jih cerkev lahko zapustila, če bi dalje živela v luči Božje besede, so se ohranile in postale celo pri-ljubljene. Duh reformacije je postopno iz-ginjal. Tako se je v protestantskih cerkvah pojavila potreba po reformi, kakršna je bila potrebna v rimski cerkvi v Lutrovem času. Kakor takrat so v njej vladali duh posvet-nosti, duhovno mrtvilo, češčenje človeškega mnenja in povelečevanje človeških teorij namesto Božje besede.

Veliko širjenje Svetega pisma na začetku XIX. stoletja in ogromna luč, ki se je tako izlila na svet, nista prinesla ustreznega na-predka v verskem življenju in v

poznavanju razodetih resnic. Satan ni mogel držati Božje besede daleč od ljudi kakor v starih časih - sedaj je bila namreč dosegljiva vsakomur. Vendar je bil njegov cilj dosežen s tem, da je mnogi niso cenili dovolj. Ljudem ni bilo mar za preiskovanje Svetega pisma. Še vedno so sprejemali lažne razlage in gojili nauke, ki niso imeli svetopisemskega temelja.

Satan je videl, da resnice ne more uničiti s preganjanjem, zato je znova sprejel načrt sporazumnega popuščanja, ki je v prvih stoletjih povzročil veliki odpad in ustanavljanje rimske cerkve. Tokrat kristjane ni napeljeval k združevanju s

pogani kakor v času cesarja Konstantina, temveč s častilci posvetnih stvari, kar je bilo enako kakor čaščenje podob. Posledice tega združenja so bile prav tako nevarne kakor tiste v prejšnjih stoletjih. Ošabnost in potratnost sta se gojili pod plaščem vere in cerkve so se pokvarile. Satan je dalje sprevračal svetopisemski nauk. Izročilo, ki je uničevalo milijone duš, je pognalo globoke korenine, cerkev pa ga je varovala in ščitila, namesto da bi se držala vere, "ki je bila svetim izročena enkrat za vselej". (Jud 3) Tako so bila poteptana načela, za katera so reformatorji toliko delali in trpeli.

Poglavje 17—Znanilci jutra

Najslavnejša in najbolj svečana resnica v Svetem pismu je resnica o drugem Kristusovem prihodu, ki bo prišel dokončat veliko odrešeniško delo.

Božjemu romarskemu ljudstvu, ki mora tako dolgo potovati “po dolini smrtne sence”, daje dragoceno in blaženo upanje, obljubo o prihodu tistega, ki je “vstajenje in življenje” in bo “izgnane zopet pripeljal domov”. Nauk o drugem prihodu je glavni nauk Svetega pisma. Od takrat, ko sta naša prva starša z žalostnim srcem zapustila Raj, otroci vere čakajo na prihod Obljubljenega, ki bo zlomil uničevalčevo silo in zopet

vrnil izgubljeni Raj. Sveti ljudje so že v preteklih časih gledali na Mesijev slavnih prihod kot na izpolnitev svojega upanja. Enoh je bil sedmi človek po Adamu. Tristo let je živel po Božji volji in je smel od daleč opazovati Osvoboditeljev prihod. "Glej," je rekel on, "prišel je Gospod z nepreštevno množico svojih svetih da izvrši sodbo nad vsemi." (Jud 14.15) Očak Job je sredi noči svojih muk vzkliknil z neomajnim zaupanjem: "Jaz vem, da moj Rešitelj živi, in da se bo, poslednji, dvignil nad prahom; ... in v svojem mesu bom gledal Boga, Da, jaz ga bom gledal, moje oči ga bodo videle, ne drug; po tem mi hrepeni srce v mojih prsih!" (Job 19,25-27 EKU)

Kristusov prihod, s katerim bo vzpostavljeno kraljestvo pravičnosti, je navdihnil svete pisce z najbolj vzvišenimi in najbolj navdušenimi mislimi. Pesniki in preroki so pisali o njem z besedami, prežetimi z nebeškim žarom. Psalmist je prepeval o moči in veličastvu izraelskega Kralja: "S Siona, popolne lepote, se je Bog zasvetil. Naš Bog prihaja in ne bo molčal. ... Kliče k nebesom od zgoraj in k zemlji, da sodi svoje ljudstvo. Naj se veselijo nebesa, zemlja naj se raduje. ... pred GOSPODOM, ker prihaja, ker prihaja sodit zemljo. Sodil bo svet s

pravičnostjo, ljudstva po svoji zvestobi.”
(Ps 50,2-4; 96,11-13)

Prerok Izaija je vzkliknil: “Zbudite se in veselo pojte, kateri prebivate v prahu! Kajti rosa svetlobe je tvoja rosa, in zemlja izvrže mrtve. (Iz 26,19 CHR)
Smrt bo požrta za vekomaj; in Gospod, Jahve, obriše solze z obličij vseh in sramoto svojega ljudstva odpravi z vse zemlje. Kajti govoril je Gospod. In poreko tisti dan: Glej, naš Bog je ta! Čakali smo ga, da nas reši; ta je Gospod, ki smo ga čakali! Poskakovali bomo in se veselili njegovega zveličanja!” (Iz 25,8.9 CHR)

Tudi Habakuk je prevzet s sveto vizijo opazoval Kristusov prihod: "Bog prihaja iz Temána, Sveti z gore Parán. Njegovo veličastvo pokriva nebo, in njegova hvala napolnjuje zemljo. Svit postaja kakor svetloba. ... Stopi in strese zemljo, pogleda in splaši narode. Rušijo se večne gore, pogrezajo se starodavni hribi; njegove poti so starodavne. ... Prihajaš na svojih konjih, na svojih zmagovitih vozovih. ... Zagledale so te gore in se tresejo, ... pravodovje je dalo svoj glas, vzdignilo je višino svojih iztokov. Sonce in luna stojita v svojem bivališču, pred svetlobo tvojih švigajočih puščic, pred sijem tvoje svetle sulice. ... Prišel si v rešenje svojega

ljudstva, v rešenje svojega maziljenca.”
(Hab 3,3.4.6.8.10.11.13)

Zveličar je svoje učence tik pred ločitvijo tolašil z obljubo o svoji vrnitvi: “Vaše srce naj se ne vznemirja! ... V hiši mojega Očeta je veliko bivališč. ... Ko odidem in vam pripravim prostor, bom spet prišel in vas vzel k sebi, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz. (Jn 14,1-3) Ko pride Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angeli z njim, takrat bo sedel na prestol svojega veličastva. Pred njim bodo zbrani vsi narodi.” (Mt 25,31.32)

Po Kristusovem vnebohodu sta se učencem na Oljski gori pokazala angela.

Ponovila sta jim obljubo o njegovi vrnitvi: “Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo prišel prav tako, kakor ste ga videli iti v nebo.” (Apd 1,11) Apostol Pavel, navdihnjen s Svetim Duhom, priča: “Kajti sam Gospod bo ob povelju, ob nadangelskem glasu in ob Božji trobenti stopil z neba.” (1 Tes 4,16) Prerok s Patmosa pravi: “Glej, prihaja z oblaki; in videlo ga bo vsako oko.” (Raz 1,7) Od njegovega slavnega prihoda je odvisna “obnovitev vsega, kar je Bog povedal z usti svojih svetih prerokov od nekdaj”. (Dej 3,21 CHR) Tedaj bo zlomljena dolgotrajna oblast greha - “kraljestvo sveta” bo postalo “kraljestvo našega Gospoda in njegovega Kristusa,

in kraljeval bo na vekov veke. In razodene se Gospodova slava in vse meso vkup jo bo videlo. Tako stori Gospod Jahve, da bo rasla pravičnost in hvala pred vsemi narodi. Tisti dan bo Gospod nad vojskami za krono slave in za venec dike ostanku svojega ljudstva.” (Raz 11,15; Iz 40,5; 61,11; 28,5 CHR)

Tedaj bo tako dolgo pričakovano Mesijevo kraljestvo miru vzpostavljeno pod vsem nebom. “Da, GOSPOD bo potolažil hčer sionsko, potolažil bo vse njene razvaline. Iz puščave bo naredil raj, iz pustinje GOSPODOV vrt. Dano ji bo veličastvo Libanona, krasota Karmela in Šaróna. ... Ne bodo ti več

rekli Zapuščena, tvoji deželi ne bodo več rekli Osamljena, temveč te bodo imenovali Pri njej je moja radost, tvojo deželo Omožena. ... Kakor se ženin veseli neveste, tako se tebe veseli tvoj Bog." (Iz. 51,3; 35,2; 62,4.5)

Gospodov prihod je bil v vseh stoletjih blaženo upanje njegovih pravih učencev. Obljuba, ki jo je dal Zveličar ob slovesu na Oljski gori, da bo zopet prišel, je razsvetljevala učencem prihodnost, izpolnjevala njihova srca z radostjo in upanjem, ki ju nobena žalost ali preizkušnja nista mogli zmanjšati niti odvzeti. Prikazen "slave velikega Boga in našega Zveličarja Jezusa" je bila

“blaženo upanje” sredi trpljenja in preganjanja. Ko so bili Tesaloničani polni bolečine ob pogrebu svojih dragih, kateri so upali, da bodo živi dočakali Gospodov prihod, jih je njihov učitelj, apostol Pavel, opozoril na vstajenje, ki se bo zgodilo ob Zveličarjevem prihodu. Takrat bodo mrtvi v Kristusu vstali in bodo skupaj z živimi vzeti Gospodu naproti v višavo. “Tako bomo zmeraj z Gospodom,” je dejal. “S temi besedami se torej tolažite med seboj.” (1 Tes 4,16-18)

Na skalnatem Patmosu je ljubljeni učenec slišal obljubo: “Da, pridem kmalu.” Njegov odgovor, poln

hrepenenja, izraža molitev Božje cerkve skozi stoletja njenega romanja: “Amen, pridi, Gospod Jezus!” (Raz 22,20)

Iz globine ječ, z grmad in morišč, kjer so sveti in mučenci pričali za resnico, odzvanja skozi čas isti vzklik vere in upanja. Eden od teh kristjanov, ki je bil zaradi Kristusovega vstajenja prepričan, da bo ob času njegovega prihoda vstal tudi sam, je izjavil, da so “oni prezirali smrt in se vzdignili nad njo.” Bili so voljni stopiti v grob, da bi lahko iz njega “vstali svobodni”. Pričakovali so “prijod Gospoda na oblakih z nebes v slavi njegovega Očeta”, ko bo nastopil “čas kraljestva pravičnosti”. Valdenžani

so gojili isto vero. Wyclif je pričakoval Odrešenikov prihod kot upanje cerkve.

Luter je govoril: “Resnično sem prepričan, da do sodnega dne ne bodo minila tri stoletja. Bog ne želi in ne more več trpeti tega pokvarjenega sveta. Približuje se veliki dan, v katerem bo strmoglavljeno kraljestvo ostudnosti.”

“Ta ostareli svet ni daleč od svojega kon-ca,” je rekel Melanchthon. Calvin je prosil kristjane, “naj ne bodo neodločni in naj z vsem srcem kot po ‘najsvetlejšem dogodku’ hrepenijo po dnevu Kristusovega prihoda”. Izjavil je, da ima “vsa družina vernih oči uprte v

ta dan. Moramo biti željni Kristusa, da ga iščemo, da o njem razmišljamo do prihoda tistega velikega dne, ko bo Gospod popolnoma razodel slavo svojega kraljestva.”

“Mar ni naš Gospod Jezus odšel v nebesa v človeškem telesu,” je govoril škotski reformator Knox, “in mar se ne bo zopet vrnil? Mi vemo, da bo spet prišel, in sicer zelo hitro.” Ridley in Latimer sta svoje življenje žrtvovala za resnico. Z vero sta gledala na Gospodov prihod. Ridley je pisal: “Verujem in zato tudi razglašam, da se svet brez dvoma približuje svojemu koncu. Vzkliknimo

skupaj z Janezom, Božjim služabnikom:
‘Pridi, Gospod Jezus!’”

Baxter je dejal: “Misli o Gospodovem prihodu so mi nenavadno dragocene in sladke.” “Delo vere in odlika njegovih svetih je ljubiti njegov prihod in pričakovati blaženo upanje. Če je smrt poslednji sovražnik, ki bo uničen v času vstajenja, potem lahko razumemo, zakaj morajo verni hrepeneti po Kristusovem prihodu in moliti zanj; tedaj bo namreč izbojevana ta popolna in končna zmaga.” “To je dan, po katerem morajo hrepeneti vsi verni, vanj upati in ga čakati, saj bo z njim prišla popolna odrešitev in izpol-nitev vseh hrepenenj.

Pospeši, o Gospod, ta blagoslovljeni dan!" To je bilo upanje apostolske cerkve, "cerkve v puščavi" in reformatorjev.

Prerokovanje ne napoveduje samo načina in cilja Kristusovega prihoda, ampak daje tudi znamenja, po katerih bodo ljudje lahko vedeli, da je ta dogodek blizu. Jezus je rekel: "Znamenja bodo na soncu, luni in zvezdah. Sonce bo otemnelo in luna ne bo dajala svoje svetlobe. Zvezde bodo padale z neba in nebeške sile se bodo majale. Tedaj bodo videli Sina človekovega priti na oblakih z veliko močjo in slavo." (Lk 21,25; Mr 13,24-26)

Janez v Razodetju opisuje prvo od znamenj, ki se bo zgodilo pred Kristusovim prihodom: "Nastal je velik potres, in sonce je počrnelo kakor žimnata vrečevina, vsa luna je postala kakor kri." (Raz 6,12)

Napovedana znamenja so se dogodila pred začetkom XIX. stoletja. Kot izpolnitev tega prerokovanja se je zgodil leta 1755 najstrašnejši potres, ki je bil kdaj zapisan. Čeprav je poznan kot lizbonski potres, so ga čutili v velikem delu Evrope, Afrike in Amerike.

Potresel je Grenlandijo, zahodno Indijo, otok Madeira, Norveško, Švedsko, Veliko Britanijo in Irsko. Zajel je

površino, večjo kakor šest milijonov kvadratnih kilo-metrov. V Afriki so potres čutili skoraj tako močno kakor v Evropi. Velik del Alžira je bil razdejan; a nedaleč od Maroka je bilo uničeno mesto, ki je štelo osem do deset tisoč prebivalcev. Ogromen val je prekril obalo Španije in Afrike, preplaval mesta in povzročil strašno razdejanje.

V Španiji in na Portugalskem je bil potres najmočnejši. Trdijo, da je v Cadizu narasli val dosegel višino do osemnajst metrov. "Nekatere od najvišjih gora na Portugalskem so se stresle tako rekoč do temeljev. Odprli so se njihovi vrhovi, se nato razpočili in

razdelili. Prizori so vzbujali občudovanje. Ogromni kosi skal so padli v sosednje doline. Pravijo, da so iz teh planin švigali tudi ognjeni zublji.”

V Lizboni “se je najprej slišalo podzemno grmenje, a takoj zatem je močan sunek zrušil večji del stavb. V šestih minutah je umrlo šestdeset tisoč ljudi. Morje se je najprej umaknilo, pustilo za seboj suho peščeno obalo, zatem pa se je vrnilo in dvignilo preko petnajst metrov nad svojo običajno gladino. Med drugimi nenavadnimi dogodki, ki so se zgodili v Lizboni v času katastrofe, se omenja izginitev novega nabrežja, zgrajenega iz samega

marmorja, ki je stalo ogromno denarja. Veliko število ljudi se je zbralo na njem kot na varnem mestu, da bi bili zunaj dosega padajočih ruševin. Nenadoma je nabrežje potonilo skupaj z vsemi ljudmi; nobeno truplo ni splavalo na površino.”

“Potresni sunek je porušil vse cerkve in samostane, večje javne stavbe ter več kakor četrtno zasebnih hiš. Približno dve uri po potresu je v raznih delih mesta izbruhnil požar, ki je skoraj tri dni besnel s tako silovitostjo, da je bilo mesto popolnoma opustošeno. Potres je bil na dan praznika, ko so bile cerkve in samostani polni ljudi. Zelo malo se jih je rešilo.” “Ljudi je zajel nepopisni strah.

Nihče ni jokal; solze niso mogle teči. Tekali so sem ter tja, zbegani od strahu in groze, udarjajoč se v obraz in prsi, ter vzklikali: 'Misericordia!' - 'Prišel je konec sveta!' Matere so pozabile na svoje otroke in so tekale po ulicah z razpeli v rokah. Na nesrečo so mnogi od njih iskali zavetje v cerkvah; zaman je bil razstavljen zakrament; zaman so nesrečni ljudje objemali oltarje. Svete slike, duhovniki in narod so bili naenkrat pokopani v ruševinah." Računajo, da je tega usodnega dne umrlo okoli devetdeset tisoč ljudi.

Petindvajset let pozneje se je videlo drugo znamenje, ki je bilo omenjeno v

prerokovanju: potemnitev sonca in meseca. To je zbudilo še večjo pozornost, ker je bil čas njegovega uresničenja jasno napovedan. Zveličar je v svojem pogovoru z učenci na Oljski gori opisal dolgi čas stiske za verne - tisoč dvesto šestdeset let papeževe oblasti - za katero je rekel, da bo skrajšana. Tedaj je omenil nekaj dogodkov, ki se bodo zgodili pred njegovim prihodom. Določil je tudi čas, ko bo vidno prvo teh znamenj. "Toda v tistih dneh, po tisti stiski, bo sonce otemnelo in luna ne bo dajala svoje svetlobe." (Mr 13,24) Tisoč dvesto šestdeset dni ali let se končuje leta 1798. Približno četrto stoletje pred tem so

preganjanja skoraj popolnoma prenehala. Ko so se končala, bi moralo po Kristusovih besedah sonce potemneti. To prerokovanje se je izpolnilo 19. maja 1780.

“Skoraj osamljen med pojavi te vrste, skrivnosten in tudi do danes nepojasnen ... je mračni dan, 19. maj 1780, ko je prišlo do nerazložljive potemnitve vsega vidnega neba in ozračja v Novi Angliji.”

Neka priča, ki je bila v državi Massachusetts, opisuje ta dogodek takole: “Zjutraj je vzšlo jasno sonce, vendar je kmalu začelo izgubljati svoj

sijaj. Pojavili so se gosti in črni oblaki, iz njih so začeli švigati bliski; začelo je grmeti in pričel je padati droben dež. Okrog devetih so oblaki postali svetlejši in so dobili bakren sijaj. Tudi zemlja, skale, drevje, zgradbe, voda in ljudje so bili videti povsem drugače v tej čudni, skrivnostni svetlobi. Nekoliko minut kasneje je težak črn oblak prekril ves nebesni svod, razen ozke črte na obzorju. Tema je postala tako gosta, kakor je navadno poleti okrog devetih zvečer.

Strah, srh in groza so postopno zajeli ljudi. Žene so, stoječ na vratih, opazovale mrak. Moški so se vračali z

dela na polju. Tesar je odložil orodje, kovač zapustil kovačnico, trgovec pult. Pouk v šolah so predčasno končali, otroci pa so v strahu zbežali domov. Potniki so se s poti umikali v prve hiše, na katere so naleteli. 'Kaj se bo zgodilo?' to vprašanje je lebdelo na vseh ustnicah in v vseh srcih. Bilo je videti, kakor da bo nastala velika nevihta ali da bo prišel konec vseh stvari.

Sveče so bile prižgane; ogenj na ognjišču je plapolal kakor v brezmesčni jesenski noči. ... Kokoši so se vrnile spat v kurnike, govedo se je zbralo in mukalo na odhodu s pašnikov. Žabe so regljale in ptice so prepevale svoje večerne

pesmi. Netopirji so letali naokoli. Samo ljudje so vedeli, da noč še ni nastopila. ...

Dr. Nathanael Whittaker, pridigar cerkve v Salemu, je imel pridigo, v kateri je poudaril, da je bila tema nadnaravna. Na mnogih drugih mestih so bili sestanki. Na njih so brali svetopisemske vrste, iz katerih je bilo možno videti, da je tema tega mračnega dne usklajena s svetopisemskimi prerokovanji. ... Najgostejša je bila malo po enajsti uri." "V večini mest je bila ves dan tako gosta, da ni bilo moč videti kazalcev na uri. Ljudje niso mogli kositi, niti opravljati katerega koli hišnega dela brez svetlobe sveč. ...

Tema je zajela nenavadno velik predel. Segala je do Falmouta na vzhodu in do zunanjih delov Connecticuta in Albana na zahodu. Na jugu jo je bilo možno opazovati vzdolž vse morske obale, na severu pa se je razprostirala do meja ameriških naselij.”

Po gosti temi tega dne se je uro ali dve pred večerom z delno jasnega neba pokazalo sonce, ki je bilo še vedno zastrto s črno in gosto meglo. “Po sončnem zahodu so oblaki znova prekrili nebo, in naglo se je stemnilo. Tema te noči je bila prav tako nenavadna in strašna kakor tista čez

dan. Čeprav je bil ščip, ni bilo možno videti nobenega predmeta brez umetne svetlobe, ki je nejasno brlela s sosednjih hiš ali oddaljenih mest. Bila je kakor egiptovska tema, ki je svetlobni žarki niso mogli prebiti." Neka priča piše: "Ne morem se znebiti misli, da ta tema ne bi mogla biti gostejša niti tedaj, če bi se vsako svetlo telo v vesolju zavilo v nepresojno črnino ali prenehalo obstajati." Čeprav je ob devetih zvečer vzšel ščip, "se smrtni mrak ni niti malo razsvetlil." Po polnoči se je tema razpršila, in ko se je pokazala luna, je bila videti kakor kri. Devetnajsti maj 1780 je v zgodovini znan kot "mračni dan". Od Mojzesovega časa ni

omenjenega primera, da bi bila tema tako gosta, tako prostrana in da bi trajala tako dolgo. Opisi tega dogodka, ki nam jih podajajo priče, so odmevi Gospodove besede. Napovedal jih je prerok Joel 2500 let pred njihovo uresničitvijo: "Sonce se bo spremenilo v temo in luna v kri, preden pride GOSPODOV dan, veliki in strašni." (Jl 3,4)

Kristus je ukazal svojemu ljudstvu, naj pazi na znamenja njegovega prihoda in se veseli, ko bo videlo znake prihajajočega Kralja. "Ko se pa to začne goditi, ozrite se gor in povzdignite glave, ker se približuje vaša odrešitev."

Pozornost svojih učencev je obrnil na brsteče drevje pomladi z besedami: “Videč, da že brstje poganja, sami spoznavate, da je poletje že blizu. Tako tudi vi, kadar vidite, da se to godi, vedite, da je blizu Božje kraljestvo.” (Lk 21,28.30.31 CHR)

Ko se mora v cerkvi duh ponižnosti in pobožnosti umakniti pred ošabnostjo in formalizmom, se ohladita ljubezen do Kristusa in vera v njegov prihod. Tako imenovano Božje ljudstvo je bilo prežeto s zemeljskim duhom in željo po uživanju. Postalo je slepo za Zveličarjeve besede, ki so se nanašale na znamenja njegovega prihoda. Tako je

zanemarilo nauk o Zveličarjevi vrnitvi. Svetopisemska besedila o tem so bila zamračena z napačnimi razlagami, dokler na koncu niso bila popolnoma pozabljena in zavržena. To se je zgodilo zlasti v ameriških cerkvah. Svoboda in udobnost, ki so ju uživali vsi sloji, želja po bogastvu in razkošju, ki je izzivala strast po denarju, nenasitno hrepenenje po priljubljenosti in moči, ki se je zdela vsakemu dostopna - vse to je spodbudilo ljudi, da so usmerili svoje zanimanje in upanje na stvari tega življenja. Slavni dan, ko bo prišel konec trenutnemu toku dogodkov, pa so preložili daleč v prihodnost.

Ko je Zveličar svojim sledilcem pokazal znamenja svoje vrnitve, je napovedal tudi splošni odpad, ki se bo zgodil neposredno pred njegovim drugim prihodom. Kakor v Noetovih dneh se bo pokazalo živo zanimanje za stvari tega sveta in želja po uživanju. Ljudje bodo kupovali, prodajali, sadili, zidali, se mogli in ženili, pri tem pa pozabili na Boga in prihodnje življenje. Kristusov opomin tistim, ki žive v teh dneh, se glasi: "Varujte se, da vam srca ne bodo obtežena z razuzdanostjo, pijanostjo in življenjskimi skrbmi in da vas tisti dan ne ujame nenadoma. Zato bedite in vsak čas molíte, da bi zmogli ubežati vsemu

temu, kar se bo zgodilo, in stopiti pred Sina človekovega.” (Lk 21,34.36)

V Razodetju Zveličar z naslednjimi be-sedami opisuje stanje cerkve v tem času: “Imaš ime, da si živ, a si mrtev.” (Raz 3,1) Tistim, ki nočejo zapustiti svoje varljive varnosti, je dan opomin: “Če pa se ne zbudiš, pridem kakor tat in nič ne boš vedel, katero uro pridem k tebi.” (Raz 3,3) Ljudje morajo biti opozorjeni na nevarnost; morajo se prebuditi, da bi se pripravili za svečane dogodke, povezane s koncem časa milosti. Božji prerok izjavlja: “Zakaj velik je dan Gospodov, silno strašen: kdo ga more prestati? “(Jl 2,11 EKV) Kdo bo lahko

obstal, ko se prikaže On, čigar “oči so preveč čiste, da bi videl hudobijo”. (Hab

1,13EKU) Tem, ki vpijejo: “Bog moj, mi ... te poznamo!” pa so vendar prestopili njegovo zavezo, “ki hite za drugim bogom”, skrivajo greh v svojem srcu in ljubijo pot nepravčnosti - bo Gospodov dan “tema, ne pa luč; črn mrak, ne pa svetloba”. (Oz 8,2.1; Ps 16,4; Am 5,20 CHR) “Tisti čas”, pravi Gospod, bom preiskal Jeruzalem s svetilkami in bom kaznoval moše, ki so otrpnili na svojih drožeh in pravijo v svojem srcu:

‘GOSPOD ne more storiti nič dobrega in nič hudega’. (Sof 1,12) Kaznoval bom svet za njegovo hudobijo, krivičnike za

njihovo krivdo, uničil bom napuh prevzetnih, ponižal bom ošabnost nasilnih. (Iz 13,11) Niti njihovo srebro niti njihovo zlato jih ne bo moglo rešiti. Njihovo imetje bo zaplenjeno in njihove hiše bodo razdejane.” (Sof 1,18.13)

Prerok Jeremija je, gledajoč na ta strašen čas, vzkliknil: “O moje obisti, moje obisti! Zvijam se v bolesi! O stene mojega srca! Kako mi razbija srce! Ne morem molčati, ker slišim glas roga, bojni hrup. Polom za polomom oznanjajo.” (Jer 4,19.20)

“Tisti dan bo dan jeze, dan stiske in tesnobe, dan razdejanja in pustošenja,

dan teme in mraka, dan oblakov in megle, dan roga in bojnega krika nad utrjenimi mesti in nad visokimi utrdbami. (Sof 1,15.16) Glej, dan Gospodov prihaja ... da deželo spremeni v puščavo, in iztrebi njene grešnike iz nje.” (Iz 13,9)

Božja beseda usmerja naš pogled na tisti dan, ki bo strašnejši od vseh drugih, in nas vabi z najbolj svečanimi besedami, naj se prebudimo iz svojega duhovnega mrtvila in naj v spokorjenju in ponižnosti iščemo Božje obličje.

“Zatrobite na rog na Sionu, zaženite krik na gori moje svetosti! Naj trepetajo vsi prebivalci dežele, kajti prihaja dan

Gospodov, kajti blizu je. ... Posvetite post, oznanite slovesen shod, zberite ljudstvo! Posvetite shod, pridružite starčke, zberite otročiče, ... naj pride ženin iz svoje sobe in nevesta iz svoje spalnice! Med lopo in oltarjem naj jokajo duhovniki, Gospodovi služabniki. Obrnite se k meni z vsem srcem, s postom in z jokom in s srčno bolečino! Pretrgajte svoja srca in ne svojih oblačil, vrnite se h Gospodu, svojemu Bogu, zakaj milostljiv je in poln usmiljenja, počasen za jezo in bogat v milosti, pripravljen preklicati kazen. (Jl 2,1.15-17.12.13) Izpeljati je treba veliko reformo za pripravo Božjega ljudstva, da bo lahko obstalo ob Božjem dnevu.

Bog je videl, da mnogi, ki se imenujejo njegovi otroci, ne delajo za večnost; v svoji milosti jim pošilja sporočilo opomina, da bi jih prebudil iz njihovega mrtvila in pripravil za Gospodov prihod.

Ta opomin najdemo v Raz 14, kjer je opisano trojno angelsko sporočilo, ki ga oznanjajo nebeška bitja. Takoj zatem prihaja Sin človekov, “da požanje žetev zemlje”. Prvo sporočilo objavlja sodbo. Prerok vidi angela, “ki je letel po sredi neba in je imel večni evangelij, da ga oznani prebivalcem zemlje in vsakemu narodu, rodu, jeziku in ljudstvu. Z močnim glasom je rekel: Bojte se Boga in

izkažite mu slavo, kajti prišla je ura njegove sodbe. Molite njega, ki je naredil nebo in zemljo, morje in izvirke voda.” (Raz 14,6.7)

Sporočilo o sodbi sestavlja del “večnega evangelija”. Njegovo oznanjanje ni zaupano angelom, temveč ljudem. Sveti angeli sicer vodijo to delo; vodijo veliko gibanje za rešitev človeštva, toda samo oznanjevanje opravljajo Kristusovi služabniki na zemlji.

Božji opomin so morali svetu objaviti zvesti ljudje, ki so bili poslušni navodilom Svetega Duha in naukom Njegove besede. To so bili tisti, ki so

pazili na najzanesljivejšo “preroško besedo”, “svetilko, ki sveti na mračnem kraju, dokler ne zasije dan in ne vzide danica v vaših srcih.” (2 Pt 1,19) Iskali so poznanje Boga bolj kakor vsak zakopan zaklad in ga cenili bolj kakor vse drugo srebro in zlato. (Prg 3,14) Bog jim je razodel velike stvari kraljestva.

“Gospodova skrivnost je očitna njim, ki se ga boje, svojo zavezo jim razodeva.” (Ps 25,14 CHR)

Šolani teologi niso poznali te resnice niti je niso oznanjevali. Če bi bili budni stražarji, če bi marljivo in z molitvijo proučevali Sveto pismo, bi spoznali čas noči. Preroška beseda bi pred njimi

razgrnila dogodke, ki se morajo zgoditi. Vendar tega niso storili. Sporočilo so zato oznanili ponižni ljudje. Jezus je rekel: "Hodite, dokler imate luč, da vas ne zajame tema." (Jn 12,35) Tisti, ki se odvrnejo od svetlobe, ki jim jo je Bog dal, ali jo opustijo iskati, dokler je blizu, bodo puščeni v temi. Zveličar je izjavil: "Kdor hodi za menoj, ne bo hodil v temi, temveč bo imel luč življenja." (Jn 8,12) Tisti, ki iskreno išče Božjo voljo in živi po luči, ki mu je dana, bo prejel še večjo luč. Tej duši bo poslana zvezda nebeškega sijaja, ki jo bo vodila v vso resnico.

V času prvega Kristusovega prihoda bi lahko duhovniki in pismouki svetega mesta, ki jim je bilo zaupano prerokovanje o Bogu, prepoznali znamenja časa in oznanili prihod Obljubljenega. Prerok Miha je oznanil kraj njegovega rojstva, Daniel pa določil čas njegovega prihoda. (Mih 5,1; Dan 9,25) Bog je ta prerokovanja zaupal judovskim vodjem. Ti se niso mogli izgovarjati na nevednost, ker niso objavili narodu, da je Mesijev prihod pred vrati. Njihovo neznanje je bilo posledica grešne ravnodušnosti. Judje so postavljali spomenike ubitim Božjim prerokom, s svojim služenjem so dajali slavo Satanovim služabnikom. Prevzeti

s svojim častiljubjem ter z boji za položaj in dostojanstvo so povsem izgubili izpred oči Božjo čast, ki jim jo je ponujal Kralj nebes.

Z globokim spoštovanjem in velikim zanimanjem naj bi izraelski vodje proučevali mesto, čas in okoliščine največjega dogodka v zgodovini sveta - prihod Božjega Sina za človekovo odrešenje. Ves narod bi moral biti buden in čakati, da bi prvi zaželel dobrodošlico Rešitelju človeštva. Toda, glej, v Betlehemu sta dva izmučena popotnika, ki sta prehodila pot od nazareških gričev, po ozkih ulicah vse do vzhodnega dela mesta, zaman iskala

prostor za počitek in prenočišče.

Nobena vrata se niso odprla, da bi ju sprejela. Na koncu sta našla zavetje v bednem zaklonišču, ki je bilo namenjeno živalim, in tam se je rodil Zveličar sveta.

Nebeški angeli so videli slavo, ki jo je Božji Sin delil z Očetom v nebesih pred nastankom sveta. Z velikim zanimanjem so pričakovali njegov prihod na zemljo in v njem videli najsrečnejši trenutek za vse ljudi. Angeli so bili določeni objaviti prihod Mesije tistim, ki so bili pripravljene to novico sprejeti in jo veselo oznaniti Zemljanom. Kristus se je tako ponižal, da je prevzel človeško naravo; nase je moral vzeti neznosno

težo trpljenja in svojo dušo darovati za greh. Angeli so si želeli, da Sin Najvišjega kljub svojemu ponižanju stopi pred ljudi z dostojanstvom in slavo, ki je primerna njegovemu značaju. Ali se bodo zemeljski mogočnejši zbrali v Jeruzalemu, da pozdravijo njegov prihod? Ali ga bo množica angelov predstavila čakajoči družbi?

Neki angel je obiskal zemljo, da bi videl, ali se ljudje pripravljajo za Jezusov sprejem. Vendar ni opazil nikakršnih znakov priča-kovanja. Ni slišal nikakršnih glasov hvale in zmage zaradi Mesijevega skorajšnjega prihoda. Angel

je nekaj časa lebdel nad izvoljenim mestom in templjem, kjer se je skozi stoletja razodevala Božja navzočnost. Tudi tam je vladala enaka ravnodušnost. Duhovniki so v svoji razkošnosti in ošabnosti darovali v templju oskrunjene daritve. Farizeji so pred ljudstvom imeli glasne govore in na vogalih ulic izgovarjali samohvalne molitve. Niti v cesarskih palačah niti na sestankih filozofov niti v šolah rabinov - nikjer nikomur ni bilo mar za dogodek, ki je nebesa napolnil z radostjo in hvalnicami, ker se bo Rešitelj človeštva kmalu pojavil na zemlji.

Nikjer ni bilo mogoče opaziti nikakršnega znamenja, da se pričakuje Kristus; nikakršnih priprav za Kneza življenja. Presenečen nebeški poslanec se je pravkar pripravljaj, da se s sramotnim sporočilom vrne v nebesa. Tedaj pa na lepem opazi skupino pastirjev, ki je ponoči varovala svojo čredo. Občudovali so zvezdnato nebo in se pogovarjali o prerokovanju Mesija, ki bi moral priti na zemljo. Hrepeneli so po prihodu Odrešenika sveta. To so bili ljudje, ki so bili pripravljene sprejeti sporočilo iz nebes. Angel je hitro stopil prednje in jim povedal veselo sporočilo. Ravnina je bila preplavljena z nebeško slavo. Tedaj se je pojavila množica

angelov, in kot da je bila radost prevelika, da bi jo lahko objavil samo en nebeški glasnik, je množica glasov zapela himno, ki jo bodo nekega dne prepevali rešeni iz vseh ljudstev: “Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so mu po volji.” (Lk 2,14)

Kakšen nauk vsebuje ta čudovita zgodovina o Betlehemu! Kakšen opomin je to za našo nevero, ošabnost in domišljavost! Kako nas to opominja, naj se varujemo, da zaradi svoje ravnodušnosti ne bi mogli razlikovati znamenj časa in tako ne bi prepoznali dneva svojega obiskovanja.

Angeli niso samo na judejskih gričih med skromnimi pastirji našli čakalcev Mesijevega prihoda. Tudi med pogani so bili takšni, ki so ga čakali. To so bili znanstveniki z Vzhoda, modri, bogati in plemeniti ljudje. Ti naravoslovci, magi, so spoznali Boga po njegovem stvarstvu. V hebrejskih spisih so našli prerokovanje o zvezdi, ki bo izšla iz Jakoba, in so nestrpno pričakovali prihod tistega, ki bo postal ne samo "Izraelova tolažba", ampak tudi "luč v razsvetljenje poganov" in "zveličanje vsem do konca zemlje". (Lk 2,25.32; Apd 13,47) Iskali so svetlobo in svetloba z nebeškega prestola je razsvetlila pot njihovih korakov. Medtem ko so

duhovniki in rabini Jeruzalema, pooblašчени stražarji in razlagalci resnice, utonili v temo, je nebo poslalo zvezdo, da je vodila te pogane v rojstni kraj novorojenega Kralja.

Prav tako se bo Kristus “prikazal drugič”, toda ne zaradi greha, “temveč v zveličanje njim, ki ga pričakujejo”. (Heb 9,28) Kakor nekoč sporočilo o Zveličarjevem rojstvu tako tudi sporočilo o drugem Kristusovem prihodu ni bilo zaupano verskim vodjem naroda. Ti so prekinili zvezo z Bogom in zavrnili nebeško svetlobo, zato se ne vštevajo v število tistih, o katerih piše apostol Pavel: “Vi, bratje, pa

niste v temi, da bi vas ta dan presenetil kakor tat; saj ste vsi sinovi luči in sinovi dneva. Nismo sinovi noči in ne teme.”
(1 Tes 5,4.5)

Stražarji na sionskih zidovih naj bi prvi sprejeli veselo sporočilo o Zveličarjevem prihodu; morali bi prvi objaviti njegov prihod in opomniti ljudstvo, da se pripravi nanj. Vendar so živeli v ravnodušnosti, sanjali so o miru in varnosti, ljudstvo pa je spalo v svojih grehah. Jezus je videl svojo cerkev kakor nerodovitno smokvo, ki jo pokriva obilno listje, toda brez dragocenega sadu. V njej je bilo obilo zunanje pobožnosti, vendar so ji manjkale

resnična ponižnost, spokorjenje in vera, ki edine naredo službo prijetno Bogu. Namesto milosti Božjega Duha so se v njej razodevali ošabnost, formalizem, prazna slava, sebičnost in nasilje. Cerkev, ki se je vse bolj oddaljevala od Boga, je zaprla oči pred znamenji časa. Bog je ni zapustil ali odstopil od svoje zvestobe, temveč je ona odstopila od njega in se ločila od njegove ljubezni. Ker ni hotela izpolnjevati postavljenih pogojev, se nad njo niso izpolnile obljube.

Neizogibne posledice morajo priti, kadar se ne ceni svetloba in prednosti, ki jih Bog ponuja. Če cerkev ne živi po

njegovi razodeti previdnosti in ne sprejme vsakega žarka svetlobe ter zanemarja dolžnosti, vera neizogibno vodi v formalizem, duh prave pobožnosti pa izgine. Ta resnica se je večkrat uresničila v cerkveni zgodovini. Bog od svojega naroda zahteva dejanja vere in poslušnosti, ki ustrezajo prejetim blagoslovom in prednostim. Poslušnost zahteva daritev in križ. To je razlog, zakaj mnogi tako imenovani kristjani nočejo sprejeti svetlobe, ki jim jo pošiljajo nebesa, in kot nekoč Judje ne morejo spoznati časa svojega obiskovanja. (Lk 19,44) Zaradi njihove ošabnosti in nezvestobe jih je Bog zapustil in je svojo resnico razodel

tistim, ki kakor betlehemeski pastirji in modri z Vzhoda pazijo na vsako luč, ki so jo dobili.

Poglavje 18—Ameriški reformator

Vrli in pošteni kmet, ki je začel dvomiti o božanskem izvoru Svetega pisma, a je vendar iskreno želel spoznati resnico, je bil posebni Božji izvoljenec za oznanjevanje drugega Kristusovega prihoda. Kakor mnogi drugi reformatorji se je tudi William Miller v svoji mladosti boril s siromaštvom in se tako naučil vzvišenih lekcij marljivosti in samoobvladovanja. Člani njegove družine so bili samostojni in svobodomiselnega duha, vztrajni in iskreni v ljubezni do domovine. To so bile tudi glavne poteze njegovega značaja. Njegov oče je bil kapetan v

revolucionarni vojski. Žrtve, ki jih je doživljal v bojih, in trpljenje burnega časa so bili vzrok težkim razmeram v prvih letih Millerjevega življenja.

Bil je zdrav in telesno čvrsto grajen. Že v svojem otroštvu je kazal nadpovprečne umske sposobnosti, ki so z odraščanjem postale izrazitejše. Njegov duh je bil aktiven, uravnovešen in hkrati vedoželjen. Čeprav ni užival prednosti visoke šolske vzgoje, so ga vendarle njegova ljubezen do učenja, navada globokega razmišljanja in ostro opažanje naredili za človeka zdrave presoje in širokih pogledov. Njegov duh je bil moralno neoporečen; bil je na dobrem

glasu. Vsi so ga spoštovali zaradi poštenosti, marljivosti in plemenitosti. Z delom in trudom je že od zgodnje mladosti služil sredstva za preživljanje, hkrati pa se je dalje učil. Opravljal je različne državljanske in vojaške dolžnosti in bilo je videti, da je pred njim odprta pot k bogastvu in časti.

Njegova mati je bila iskreno pobožna, in tudi on je v svojem otroštvu prejel versko vzgojo. Vendar je kot mladenič zašel v družbo deistov. V glavnem so bili dobri državljani, ljubeznivi in plemeniti ljudje, zato so imeli nanj velik vpliv. Njihov značaj je delno oblikovalo krščansko okolje, v katerem so živeli. Za

kreposti, ki so jim zagotavljale spoštovanje in zaupanje drugih, je šla zahvala Svetemu pismu. Žal so te svoje darove tako pokvarili, da so nasprotovali Božji besedi. Zaradi družjenja s temi ljudmi je Miller sprejel njihove poglede. Navadna razlaga Svetega pisma mu je povzročala nepremagljive težave. Tudi nova vera, s katero je zavrgel Sveto pismo, mu ni ponudila nobenega boljšega nadomestila. Bil je skrajno nezadovoljen. Kljub temu se je teh pogledov držal dvanajst let. Ko je imel štiriintrideset let, je Sveti Duh prebudil njegovo vest; prepričal ga je, da je grešnik. Dotedanja vera mu ni prinašala

nikakršnega jamstva za srečo onstran groba. Prihodnost je bila videti temna in strašna. Kasneje je o svojih občutkih iz tistega časa dejal:

“Misel o uničenju je vzbujala hlad in grozo. Vodila je v gotovo pogubo. Nebo nad mojo glavo je bilo kakor baker, zemlja pod mojimi nogami kakor železo. Spraševal sem se, kaj je večnost. Zakaj se je pojavila smrt? Več kot sem tuhtal, manj sem razumel. Moji poskusi so bili neuspešni. Hotel sem pozabiti na to, a nisem mogel premagati svojih misli. Občutil sem globoko žalost, toda vzroka zanjo nisem razumel. Godrnjal sem in tožil, a nisem vedel nad čim. Bil

sem prepričan, da obstaja napaka. Kako in kje naj najdem, kar je prav, pa nisem vedel. Tarnal sem brez vsakršnega upanja.”

V takšnem stanju je bil nekoliko mesecev. “Nenadoma,” pravi dalje, “se je v mojem razumu živo pojavila Zveličarjeva podoba. Zdelo se mi je, da bi to lahko bilo bitje, ki je tako dobro in polno sočutja, da se je samo ponudilo za odkup naših prestopkov, in nas tako osvobodilo kazni za greh. Takoj sem čutil, kako ljubo bi mi moralo biti takšno bitje. Pomislil sem, da bi se mu moral predati in se zaupati njegovi milosti. Vendar se je takoj postavilo vprašanje:

Kako se lahko dokaže obstoj takšnega bitja? Dojel sem, da je brez Svetega pisma to nemogoče; ni dokaza o takšnem Zveličarju ali prihodnjem življenju. ...

Videl sem, da Sveto pismo govori prav o takšnem Zveličarju, kakršen mi je bil potreben. Čudil sem se, kako lahko knjiga, ki ni navdihnjena od Boga, govori o načelih, ki tako popolnoma ustrezajo potrebam padlega sveta. Bil sem prisiljen priznati Sveto pismo za Božje razodetje. Postalo je moja sreča; v Jezusu sem našel prijatelja. Zveličar je zame postal prvi med desetimi tisoči, in Sveto pismo, ki se mi je prej zdelo

temno in polno nasprotij, je postalo svetilo moji nogi in luč moji stezi. Moj um je postal umirjen in zadovoljen. Spoznal sem, da je Gospod Bog skala sredi življenjskega oceana. Sveto pismo je postalo moje glavno proučevanje in lahko rečem, da sem ga proučeval z velikim veseljem. Prepričal sem se, da mi o njem niso povedali niti polovice. Čudil sem se, zakaj prej nisem videl njegove lepote. Nisem razumel, kako sem ga lahko odklanjal. V njem sem našel vse, po čemer je hrepenelo moje srce, in zdravilo za vse duševne bolečine. Izgubil sem voljo za drugo branje; trudil sem se iskati modrost od Boga.”

Miller je javno priznal svojo vero v religijo, ki jo je nekoč preziral. Njegovi neverni prijatelji se niso obotavljali povedati vseh tistih dokazov, ki jih je prej sam tako pogosto navajal proti božanski veljavi Svetega pisma. Takrat jim še ni bil pripravljen odgovoriti, vendar je sklepal: Če je Sveto pismo Božje razodetje, potem se mora ujemati s samim seboj; in ker je dano človeku za proučevanje, mora biti prilagojeno tudi njegovemu razumevanju. Odločil se je sam proučiti Sveto pismo, da bi videl, ali se lahko medsebojno uskladijo njegova navidezna nasprotja.

Trudil se je osvoboditi vseh svojih prejšnjih mnenj. Brez kakršne koli razlage je primerjal eno svetopisemsko vrsto z drugo, pri tem pa uporabljal samo navedke vzporednih besedil in svetopisemsko konkordanco. Proučeval je redno in sistematično. Začel je s 1. Mojzesovo knjigo in bral vrsto za vrsto. Ni hotel iti naprej, dokler mu smisel raznih vrst ni bil tako jasen, da ga nič več ni motilo. Če je naletel na nejasno vrsto, jo je po navadi primerjal z drugimi vrstami, ki so bile povezane z njo. Vsaki besedi je dovolil imeti njen lastni pomen v celoti svetopisemskega besedila. Če se je njegovo pojmovanje ujemalo s podobnimi vrstami, težav ni

bilo več. Tako je ravnal, ko je naletel na težko razumljiva besedila. Vedno je v katerem drugem delu Svetega pisma našel pojasnilo. Ker je z resno molitvijo prosil za Božjo modrost, mu je postalo popolnoma jasno to, kar se mu je prej zdelo popolnoma nerazumljivo. Dojel je resničnost psalmistovih besed: “Komur se tvoja beseda razodene, prejme luč, in razumnost daje ona preprostim.” (Ps 119,130 CHR)

Z velikim zanimanjem je proučeval knjigi preroka Daniela in Razodetja ter pri tem uporabljal iste razlagalne metode kakor pri drugih svetopisemskih knjigah. Na svoje veliko

veselje je odkril, da je preroške simbole mogoče razumeti. Videl je, da so se dotlej izpolnjena prerokovanja izpolnila dobesedno; da so vse različne slike, primere, prilike, podobe itd. neposredno pojasnjene. V nasprotnem primeru se jih da razumeti na drugih mestih. Takšno pojasnjevanje vodi v razumevanje resnic. O tem pravi: "Tako sem se prepričal, da je Sveto pismo sistem razodetih resnic, podan tako jasno in preprosto, da ne more zaiti nihče, čeprav bi bil nespameten." "Ko je proučeval velika prerokovanja o prihodnosti, so se mu korakoma razodevali deli velike resnice, s čimer je bil nagrajen njegov trud. Nebeški angeli

so vodili njegove misli in mu pomagali razumeti Sveto pismo.

Upošteval je, da se morajo prerokovanja izpolniti tudi v prihodnje tako, kakor so se izpolnila v preteklosti. Tako je prišel do sklepa, da mnenje, ki je vladalo med ljudmi o ponovnem Kristusovem prihodu, o zemeljskem tisočletnem kraljestvu pred koncem sveta, nima osnove v Božji besedi. Ta nauk, ki uči o tisočletnem kraljestvu pravičnosti in miru pred osebnim Gospodovim prihodom, je postavil strahote Božjega dne v daljno prihodnost. Lahko da je to nekaterim všeč, vendar je v nasprotju z naukom Kristusa in njegovih apostolov,

ki so učili, da bosta pšenica in ljuljka rastli skupaj do žetve, kar pomeni do konca sveta; “da bodo hudobni ljudje in sleparji napredovali v slabem, varali bodo in bodo varani”; da bodo v poslednjih dneh nastopili “hudi časi”; in da bo kraljestvo teme obstajalo do Gospodovega prihoda, ko ga bo usmrtil “z dihom svojih ust in uničil z veličastjem svojega prihoda”. (Mt 13,30.38-41; 2 Tim 3,13.1; 2 Tes 2,8)

Apostolska cerkev ni verovala v spreobrnjenje vsega sveta in ni oznanjala vzpostavitve Kristusove duhovne vladavine. Ta nauk je bil sprejet v krščanstvo šele na začetku

XVIII. stoletja. Kakor vse druge zablode je imela tudi ta svoje posledice. Učila je ljudi, da pričakujejo Gospodov prihod v daljni prihodnosti, in tako odvrčala njihovo pozornost od znamenj, ki so najavljala njegov prihod. Izzvala je občutke brezbržnosti in gotovosti, toda povsem brez osnove, in mnogi so bili zapeljani, da so zanemarili potrebno pripravo za srečanje z Gospodom.

Miller je ugotovil, da Sveto pismo jasno uči o dobesednem osebnem Kristusovem prihodu. Pavel pravi: "Kajti sam Gospod bo ob povelju, ob nadangelskem glasu in ob trobenti stopil z neba." (1 Tes 4,16) Tudi Zveličar

izjavlja: “Videli bodo Sina človekovega priti na oblakih neba z močjo in veliko slavo. Kakor namreč pride blisk od vzhoda in posveti do zahoda, tako bo tudi s prihodom Sina človekovega.” (Mt 24,30.27) Spremljala ga bo vsa nebeška vojska. “Ko pa pride Sin človekov v svojem veličastju in vsi angeli z njim, takrat bo sedel na prestol svojega veličastja. Poslal bo svoje angele ob močnem donenju trobente, in zbrali bodo njegove izvoljene od štirih vetrov.” (Mt 25,31; 24,31)

Ob njegovem prihodu bodo mrtvi pravični vstali, a živi pravični se bodo spremenili. Pavel pravi: “Vsi ne bomo

zaspali, vsi pa bomo spremenjeni, hipoma, kakor bi trenil z očesom, ob glasu poslednje trobente. Zadonela bo namreč in mrtvi bodo vstali nepropadljivi, in mi bomo spremenjeni. Kajti to, kar je propadljivo, si mora obleči nepropadljivost, in kar je umrljivo, obleči neumrljivost." (1 Kor 15,51-53) V svojem listu Tesaloničanom, potem ko je opisal Kristusov prihod, nadaljuje: "In mrtvi v Kristusu vstanejo najprej; potem bomo mi živeči, ki preostanemo, z njimi vred vzeti v oblakih Gospodu naproti v zrak; in tako bomo vedno z Gospodom." (1 Tes 4,16.17 CHR)

Božje ljudstvo ne more prejeti kraljestva, dokler Kristus osebno ne pride. Zveličar je rekel: "Ko pride Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angeli z njim, takrat bo sedel na prestol svojega veličastva. Pred njim bodo zbrani vsi narodi in ločil bo ene od drugih, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levico. Tedaj bo kralj rekel tistim, ki bodo na desnici: Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta! Prejmite v posest kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta." (Mt 25,31-34) Iz navedenih vrst smo spoznali, da bodo ob prihodu Sina človekovega mrtvi vstali netrohljivi, živi pa se bodo

spremenili. S to veliko preobrazbo bodo usposobljeni za sprejem kraljestva; Pavel je namreč dejal: “Meso in kri ne moreta podedovati Božjega kraljestva, pa tudi propadljivost ne podeduje nepropadljivosti.” (1 Kor 15,50) Sedaj je človek smrten, minljiv, Božje kraljestvo pa bo neminljivo, trajalo bo večno. Zaradi tega človek v svojem sedanjem stanju ne more priti v Božje kraljestvo. Ko bo Jezus prišel, bo dal svojemu ljudstvu nesmrtnost in tedaj jih bo povabil, naj sprejmejo kraljestvo, katerega so bili do tedaj samo dediči.

Ta in druga besedila v Svetem pismu so prepričala Millerja, da bodo dogodki, ki

jih običajno postavljajo pred Kristusov prihod, kot na primer vesoljno kraljestvo miru in vzpostavitev Božjega kraljestva na zemlji, pravzaprav prišli po drugem prihodu. Opazil je tudi, da vsa znamenja časa in razmere v svetu ustrezajo preroškim opisom poslednjih dni. Iz samega proučevanja Svetega pisma je moral dojeti, da se čas, ki je določen na zemlji v njenem sedanjem stanju, približuje svojemu koncu.

“Drugi zame zelo pomemben dokaz”, na-daljuje Miller, “je svetopisemska kronologija. ... Odkril sem, da so se napovedani dogodki, ki so se v preteklosti izpolnili, dogodili v času,

kakor ga je določil Bog. Tako je do potopa moralo miniti sto dvajset let; (1 Mz 6,3) sedem dni je trajalo do začetka deževanja, a dež je padal štirideset dni; (1 Mz 7,4) Abrahamovi potomci so bili tujci štiristo let. (1 Mz 15,13) Tu so še trije dnevi, ki sta jih Faraonov pek in točaj videla v sanjah; (1 Mz 40,12.20) sedem let, o katerih je sanjal Faraon; (1 Mz 41,28-54) štirideset let v puščavi; (4 Mz 14,34) tri in pol leta lakote; (1 Kr 17,1; glej Lk 4,25)... sedemdeset let suženjstva; (Jer 25,11) sedem Nebukadnezarjevih let; (Dan 4,13-16) sedemdeset tednov, dodeljenih Judom. (Dan 9,24-27) Vsi ti dogodki, ki so bili

predmet prerokovanja, so se izpolnili po napovedi.”

Ko je med proučevanjem Svetega pisma našel preroški čas, ki se je po njegovem mnenju nanašal na drugi Kristusov prihod, je to imel za “odločene” čase, ki jih je Bog vnaprej oznanil “svojim služabnikom”. Mojzes je zapisal: “Skrivne reči pripadajo Gospodu, našemu Bogu, kar pa je razodeto, je na veke za nas in za naše sinove.” (5 Mz 29,28) Gospod je po preroku Amosu povedal, da ne stori ničesar, “ne da bi svoj sklep razodel svojim služabnikom prerokom”. (Am 3,7) Proučevalci Božje besede lahko torej zagotovo pričakujejo,

da bodo v njej našli jasno razodete velike dogodke, ki se bodo zgodili v človeški zgodovini.

Miller piše: “Čez čas sem se popolnoma prepričal o naslednjem: koristno je vse od Boga navdihnjeno Sveto pismo, to nikoli ni prišlo po človeški volji, ampak so ga pisali ljudje pod vodstvom Svetega Duha, napisano je v naše poučenje, da bi oprti na potrpežljivost in tolažbo imeli upanje. Zaradi teh spoznanj je bilo nemogoče imeti kronološke dele Svetega pisma za manj vredne od preostalih delov. (2 Tim 3,16; 2 Pt 1,21; Rim 15,4) Čutil sem, da nimam pravice zanemarjati preroških časovnih

obdobij, ko si prizadevam razumeti, kar je Bog po svoji dobroti imel za dobro, da nam je razodel.”

Prerokovanje, katero je imel za najjasnejše razodetje časa drugega prihoda, je bilo prerokovanje preroka Daniela 8,14: “Do dva tisoč tristo večerov in juter, potem bo svetišče očiščeno.” Miller je z ravnanjem po svojem pravilu o razlaganju Božje besede z njo samo ugotovil, da v preroških simbolih en dan pomeni eno leto. (4 Mz 14,34; Ezk 4,6) Potem je spoznal, da časovno obdobje dva tisoč tristo preroških dni ali dobessednih let seže daleč čez čas milosti, ki je bil

določen za Jude; torej se ne nanaša na čiščenje judovskega svetišča. Pri tem se je držal splošno priznanega mnenja, da v krščanstvu svetišče pomeni zemljo. Zato je sklepal, da čiščenje svetišča, ki je napovedano v Dan 8,14, pomeni čiščenje zemlje z ognjem ob drugem Kristusovem prihodu. Po njegovem mnenju bi bilo možno določiti tudi čas drugega prihoda, če bi se našlo pravo izhodišče za dva tisoč tristo dni. Tako bi se ugotovil čas tistega velikega konca, čas, v katerem "se bo končalo sedanje stanje s svojo ošabnostjo in močjo, s svojim sijajem in nečimrnostjo, brezbožnostjo in nasiljem," in ko bo "odvzeto prekletstvo z zemlje, uničena

smrt, dodeljeno plačilo Božjim služabnikom prerokom, svetim in njim, ki se boje Božjega imena, ter bodo uničeni vsi, ki so uničevali zemljo.”

Miller je dalje raziskoval prerokovanja z novo in še večjo resnostjo ter posvetil dneve in noči proučevanju tega, kar se mu je zdelo zelo pomembno in vesplošno koristno. V Dan 8 ni mogel najti izhodišča za dva tisoč tristo dni; čeprav je angel Gabriel dobil sporočilo, naj razloži Danielu prikazen, (Dan 8,16) mu je vendar dal samo delno razlago. Ko je prerok gledal strašno preganjanje, ki bo doletelo cerkev, je izgubil telesno moč. Ni mogel več zdržati, zato ga je

angel za nekaj časa zapustil. “Jaz Daniel sem oslabil in sem bil bolan nekoliko dni. Potem sem vstal in opravljal kraljeve posle; in strmel sem nad prikaznijo, in ni ga bilo, ki bi razumel.” (Dan 8,27)

Ampak Bog je ukazal svojemu poslancu: “Gabriel, razloži mu prikazen.” (Dan 8,16) Ukaz se je moral izvršiti, zato je angel prišel kasneje k Danielu in mu dejal: “Daniel, zdaj sem prišel, da te poučim v razsodnosti. ... Bodi zato pozoren na besedo in doumi videnje.” (Dan 9,22.23) V prikazni iz Dan 8 je ostala nerazložena samo ena točka, in to je obdobje dva tisoč tristo dni, zato se je

angel pri svoji vrnitvi ukvarjal samo z vprašanjem časa.

“Sedemdeset tednov je odločenih nad tvojim ljudstvom in nad tvojim svetim mestom. ... Vedi torej in razumi: Odkar izide povelje, da naj se obnovi in pozida Jeruzalem, do Maziljenca, Vojvode, bo sedem tednov in dvainšestdeset tednov. Mesto se obnovi in pozida z ulicami in z obzidjem, in to v časih stiske. In po tistih dvainšestdesetih tednih bo Maziljenec iztrebljen in nič mu ne ostane. ... In trdno zavezo sklene z mnogimi za en teden in sredi tedna stori, da neha klalna in jedilna daritev.”
(Dan 9,24-27 CHR)

Angel je bil poslan Danielu s posebnim namenom, da bi mu razložil, česar ni razumel iz prikazni v Dan 8; to je bila omemba časa: “Do dva tisoč tristo večerov in juter; potem bo svetišče očiščeno.” Najprej je ukazal Danielu: “Zato pazi na besedo in umi prikazen,” potem je nadaljeval: “Sedemdeset tednov je odločenih nad tvojim ljudstvom in nad tvojim svetim mestom.” Beseda “odločenih” dobesedno pomeni “odvzetih”. Angel razlaga, da je sedemdeset tednov, kar pomeni štiristo devetdeset let, vzetih v stran in se nanaša samo na Jude. Od česa pa so bili odvzeti? Ker je obdobje

dva tisoč tristo dni edino obdobje, ki se omenja v Dan 8, je moralo biti sedemdeset tednov odvzetih od tega obdobja. To pomeni, da je sedemdeset tednov del dva tisoč tristo dni, zato morata imeti oba dela isti začetek. Po angelovi razlagi se je moralo sedemdeset tednov začeti v času ko je izšel ukaz o ponovnem zidanju Jeruzalema. Če se da ugotoviti datum tega ukaza, smo našli izhodišče velikega časovnega obdobja dva tisoč tristo dni.

Ta ukaz je zapisan v Ezr 7,12-26.

Perzijski kralj Artakserks je dokončni odlok izdal leta 457 pred Kristusom. Ezr 6,14 pravi, da je bil Gospodov dom v

Jeruzalemu sezidan po ukazu perzijskih kraljev Kira, Darija in Artakserksa. Ti trije kralji so izdali, potrdili in dopolnili odlok, ki po prerokovanju označuje začetno točko 2300 dni. Če se leto 457 pred Kristusom, ko je bil odlok izpopolnjen, vzame za čas izdajanja odloka, se vidi, da se je izpolnila vsaka podrobnost prerokovanja glede sedemdesetih tednov.

“Odkar izide povelje, da naj se obnovi in pozida Jeruzalem, do Maziljenca, Vojvode, bo sedem tednov in dvainšestdeset tednov” - to je devetinšestdeset tednov ali 483 let.

Artakserksov ukaz je začel veljati jeseni

457 pred Kristusom. Če se 483 let računa od tega izhodišča, pridemo do leta 27 po Kristusu. (bb) V tem času se je prerokovanje izpolnilo. Beseda Mesija pomeni Maziljenec. Jeseni leta 27 je Janez krstil Kristusa, da je bil pomaziljen s Svetim Duhom. Apostol Peter priča za Jezusa iz Nazareta, da ga je Bog "mazilil s Svetim Duhom in z močjo". (Apd 10,38) Sam Zveličar je rekel: "Duh Gospodov je nad menoj, ker me je mazilil, da prinesem blagovest ubogim." (Lk 4,18) Po svojem krstu je odšel v Galilejo, "oznanjal je Božji evangelij in govoril: Čas se je dopolnil." (Mr 1,14.15)

“In trdno zavezo sklene z mnogimi za en teden.” Tukaj omenjeni teden je zadnji od 70 tednov; to je zadnjih sedem let časovnega obdobja, ki je bilo posebej določeno Judom. V tem času, ki teče od leta 27 do 34 po Kristusu, je Kristus osebno poslal evangeljsko vabilo zlasti Judom; kasneje je to storil še po svojih učencih. Ko so apostoli odšli oznanit blagovest o kraljestvu, jim je Jezus dal navodilo: “Ne hodite na pot k poganom in ne vstopajte v nobeno samarijsko mesto. Pojdite rajši k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.” (Mt 10,5.6)

“In sredi tedna stori, da neha klalna in jedilna daritev.” Naš Gospod je bil

križan leta 31 po Kristusu, tri leta in pol po svojem krstu. Z veliko daritvijo, ki jo je daroval na Golgoti, se je končala uredba darovanja daritev, ki so štiri tisoč let kazale na prihodnje Božje Jagnje. Senca in resnična podoba sta se sedaj srečali, zato so morale prenehati krvne in nekrvne daritve obredne postave.

Sedemdeset tednov ali 490 let, določenih za Jude, se je izteklo leta 34 po Kristusu. V tem času je po odločitvi judovskega velikega zbora ta narod končno zavrgel evangelij s kamnanjem Štefana in s preganjanjem Kristusovih sledilcev. Od takrat zveličavno sporočilo ni bilo več omejeno na izvoljeno

ljudstvo, temveč se je začelo oznanjati vsemu svetu. Učenci, ki so morali zaradi preganjanja pobegniti iz Jeruzalema, so spotoma oznanjali besedo. Filip je prišel v mesto Samarije in tam oznanjal Kristusa." (Apd 8,4.5) Peter je pod Božjim vodstvom razodel evangelij stotniku iz Cezareje, pobožnemu Korneliju. Goreči Pavel, ki je bil pridobljen za Kristusovo vero, je dobil naročilo, naj odnese veselo sporočilo daleč med pogane. (Apd 22,21)

Tako se je natančno izpolnila vsaka podrobnost tega velikega prerokovanja. Sedemdeset tednov, ki se je brez vsakega dvoma začelo leta 457 pred

Kristusom, se je končalo leta 34 po Kristusu. Z računanjem od navedenega datuma ni težko najti konca dva tisoč tristo dni. Če sedemdeset tednov ali 490 dni odštejemo od 2300 dni, nam ostane še 1810 dni. Po koncu 490 dni se mora izpolniti še 1810 dni. Če letu 34 po Kristusu prištejemo ostalih 1810 let, dobimo leto 1844. Torej se 2300 dni iz Dan 8,14 končuje leta 1844. Na podlagi pričevanja Božjega angela bo po izteku tega velikega preroškega časa svetišče očiščeno. Tako je bilo natančno ugotovljeno, kdaj se bo to zgodilo. Verovalo se je, da bo čiščenje svetišča nastopilo v času drugega prihoda.

Miller in njegovi sodelavci so sprva verjeli, da se bo 2300 let izteklo spomladi 1844, medtem ko je prerokovanje kazalo na jesen istega leta.(bb) Napačno razumevanje tega je razočaralo in vznemirilo ljudi, ki so sprejeli prvi datum za čas Gospodovega prihoda. Vendar to ni vplivalo na moč dokaza, da se 2300 dni končuje leta 1844 in da se bo tedaj zgodil veliki dogodek očiščenja svetišča.

Miller ni pričakoval, da ga bo poglobljeno proučevanje svetopisemskih resnic in dokazovanje, da so le-te Božje razodetje, pripeljalo do takšnega sklepa. Tudi sam je komaj

verjel v izid svojega raziskovanja.
Ampak svetopisemski dokaz je bil tako jasen in močan, da ga ni mogel zavreči.

Dve leti je proučeval Sveto pismo; leta 1818 je prišel do slovesne ugotovitve, da bo čez približno 25 let Kristus prišel rešit svoje ljudstvo. Rekel je : “Ni potrebno, da govorim o veselju, ki je napolnilo moje srce pri pomisli na svečano prihodnost, in o silnem hrepenenju svoje duše, da imam delež v odrešeniškem veselju. Sedaj mi je Sveto pismo postalo nova knjiga; je pravi užitek za mojega duha. Vse, kar mi je bilo v njegovem nauku nejasno, skrivnostno in temno, mi je sedaj

razgnala močna luč, ki me je razsvetlila z njenih svetih strani. O, kako sijajna in slavna je resnica! Izginila so vsa protislovja in nedoslednosti, ki sem jih prej našel v njej. Čeprav je še vedno mnogo vrst, ki jih ne razumem popolnoma, sij njene luči razsvetljuje moj zatemnjeni um. Ob proučevanju Svetega pisma čutim takšno prevzetost, ki je nikoli nisem pričakoval.”

“Svečano prepričanje, da se bo v kratkem času zgodil tako veličasten dogodek, ki ga napoveduje Sveto pismo, je v meni prebudilo nepremagljivo vprašanje: Kaj je moja dolžnost do sveta glede teh očitnih dokazov, ki so pretresli

mojo dušo?” Miller je čutil, da mora drugim povedati za luč, ki jo je prejel. Pričakoval je upiranje brezbožnikov, a tudi veselje kristjanov zaradi upanja, da bodo lahko srečali Zveličarja, ki ga ljubijo. Vendar se je bal, da bodo mnogi sprejeli nauk zgolj zaradi velikega veselja skorajšnje osvoboditve brez zadostnega preiskovanja svetopisemskih besedil, ki dokazujejo to resnico. Še vedno se je obotavljal svoje prepričanje podati javno, saj se je bal, da bi v primeru morebitne napačne razlage tudi druge zapeljal v zmoto. To ga je spodbudilo, da je še enkrat preveril dokaze svojih ugotovitev in pozorno preiskal vsako težavo, ki bi se utegnila

pojaviti pred njim. Prepričal se je, da vsi mogoči ugovori izginjajo pred lučjo Božje besede kakor megla pred sončnimi žarki. Po petih letih takega proučevanja je bil popolnoma prepričan o pravilnosti svojega stališča.

Znova je začutil dolžnost, da še druge seznaniti s temi jasnimi svetopisemskimi resnicami, v katere je veroval. Rekel je: "Ko sem šel na delo, sem slišal odmeve vesti: 'Pojdi in povej ljudem, v kakšni nevarnosti so.' V mislih sem premleval svetopisemsko vrsto: 'Če porečem krivičnežu: »Krivičnež, zagotovo umreš!« pa ne govoriš, da bi posvaril krivičneža zaradi njegove poti, umre ta

krivičnež zaradi svoje krivičnosti, a njegovo kri bom terjal iz tvojih rok. Če pa posvariš krivičneža, naj se spreobrne od svoje poti, pa se ne spreobrne od svoje poti, umre zaradi svoje krivičnosti, ti pa si si rešil življenje.' (Ezk 33,8.9)
Čutil sem, da bi se mnogi brezbožni spokorili, če bi bili opozorjeni; če pa jih ne opozorim, se bo njihova kri zahtevala iz moje roke."

Svoje poglede je začel širiti zasebno, kjer koli se mu je pokazala priložnost. V molitvi je prosil Boga, da bi vsaj en pridigar čutil njihov pomen in posvetil svoje življenje oznanjevanju opomina. Vendar se ni mogel znebiti občutka

odgovornosti, da je to njegova osebna dolžnost. V mislih so se mu neprestano ponavljale besede: "Pojdi in to objavi svetu; njihovo kri bom zahteval iz tvojih rok." Čakal je devet let. Breme je stalno pritiskalo na njegovo dušo, dokler ni leta 1831 prvič javno podal razloge za svojo vero.

Kakor je bil Elizej poklican, naj pusti svoje vole na njivi in sprejme plašč posvečenja za preroško službo, tako je tudi William Miller slišal klic, da zapusti svoj plug in razodene ljudstvu skrivnosti Božjega kraljestva. Sprva ga je bilo strah. Svoje poslušalce je postopoma vodil skozi preroška

obdobja do drugega Kristusovega prihoda. Vsak napor mu je prinašal novo moč in pogum, saj je videl veliko zanimanje, ki so ga izzvale njegove besede.

Miller se je odločil javno povedati svoje poglede samo zato, ker so ga k temu spodbujali njegovi bratje v veri in ker je v njihovih besedah slišal Božje vabilo. Tedaj je bil star že petdeset let in ni bil navajen javno govoriti. Zajel ga je občutek nesposobnosti za delo, ki stoji pred njim. Toda že od samega začetka se je videlo, da so njegovi napor za reševanje duš blagoslovljeni. Po njegovi prvi pridigi je nastopilo veliko versko

prebujenje, v katerem se izmed celih trideset družin nista spreobrnila samo dva člana. Takoj so ga povabili še v druge kraje. Kmalu je njegovo delo prebudilo živo zanimanje za Božjo besedo. Grešniki so se spreobračali, kristjani so bili spodbujeni k večji vdanosti Bogu, pristaši brezosebnega boga in brezbožni pa so morali priznati svetopisemsko resnico in krščansko vero. Njegovi sodelavci, so dali o njem naslednje pričevanje: “ Pridobiva tudi tiste ljudi, na katere drugi ne bi mogli vplivati.” S svojimi pridigami je želel prebuditi splošno zanimanje za verske stvari in preprečiti širjenje posvetnega duha ter razvratnosti tistega časa.

Skoraj v vsakem mestu se je kot sad njegovih pridig spreobrnilo po dvajset, ponekod pa celo do sto ljudi. Na mnogih krajih so se mu odpirale skoraj vse protestantske cerkve; navadno so ga povabili pridigarji različnih skupnosti. Odločno se je držal pravila, da bo govoril samo tam, kamor ga bodo poklicali. Kmalu je spoznal, da ne more ustreči niti polovici prošnjam, ki jih je dobil. Mnogi, ki niso sprejeli njegovega mnenja glede natančnega časa drugega Kristusovega prihoda, so bili vendar prepričani o njegovi zanesljivosti, bližini in potrebni pripravi nanj. V nekaterih velikih mestih so njegove pridige

naredile izreden vtis na ljudstvo. Gostilničarji so opuščali svoje delo in gostilne spremenili v molitvene dvorane; igralnice so bile zaprte. Spreobračali so se tudi neverni, pristaši deizma, univerzalizma in celo najbolj propadli ljudje, med katerimi nekateri že dolga leta niso prestopili cerkvenega praga. Številne verske skupnosti so na različnih mestih skoraj vsako uro organizirale molitvena srečanja. Poslovneži so se popoldne zbirali k molitvi in zahvaljevanju. To ni bilo vzneseno vznemirjenje. Ljudi je prevzelo svečano razpoloženje. Millerjevo delo ni vznemirjalo čustva, ampak je podobno delu prejšnjih

reformatorjev delovalo bolj na razum in prebujalo vest.

Leta 1833 je Millerju dovolila oznanjati tudi baptistična cerkev, kateri je pripadal. Mnogi pridigarji te cerkve so odobravalj njegovo delo in z njihovo dozdevno odo-britvijo je delal dalje. Potoval je in neprestano pridigal; njegovo delo se je navadno omejevalo na Novo Anglijo in osrednje države. Več let je sam plačeval vse nastale stroške. Niti pozneje ni dobival toliko, da bi imel dovolj za potovanje v razne kraje, kamor so ga poklicali. Javno delo mu ni prinašalo nikakršne materialne koristi, ampak je zgolj obremenjevalo

njegovo imetje in ga stalno zmanjševalo. Bil je oče velike družine, ki se je s skromnim in marljivim življenjem preživljala na majhnem posestvu.

Leta 1833, dve leti potem, ko je Miller začel oznanjati dokaze o skorajšnjem Kristusovem prihodu, je nastopil zadnji znak, ki ga je Zveličar napovedal kot znamenje svojega drugega prihoda. Jezus je rekel: "Zvezde bodo padale z neba." (Mt 24,29) Janez je v prikazni gledal prizore, ki se bodo zgodili pred nastopom Božjega dne. Zapisal je: "Nebeške zvezde so padale na zemljo, kakor trebi smokva svoje nezrelo sadje, ko jo trese velik veter." (Raz 6,13CHR)

To prerokovanje se je izpolnilo 13. novembra 1833. Nenavadno padanje meteorjev je vzbujalo splošno pozornost. Prizor padanja zvezd je bil najveličastnejši v vsej zgodovini. "Ves nebesni oblok nad Združenimi državami Amerike je bil dolge ure v ognjenem valovanju! Nikdar se v tej deželi, od kar so se v njej naselili prvi priseljenci, ni pojavil takšen naravni pojav. V nekaterih je vzbujal občudovanje, v drugih strah in vznemirjenje. Mnogi se še živo spominjajo tega veličastnega in svečanega prizora. ... Padanje meteorjev je preseglo najgostejšo deževno ploho. Na vzhodu, zahodu, severu in jugu -

povsod se je ponujala ista podoba. Z eno besedo povedano, vse nebo se je gibalo. ... Prizor se je videl nad vso Severno Ameriko, kakor ga opisuje profesor Silliman v svoji reviji Journal. ... Od dveh zjutraj do jasne dnevne luči je bilo nebo vedro in brez oblakov; na njem je bilo možno opazovati neprestano igro bleščečih teles." "Noben jezik ne more opisati sijaja tega prizora. ... Kdor ga sam ni videl, si ne more predstaviti njegove slave. Zdelo se je, kakor da so se vse zvezde zbrale v eni točki blizu zenita. Na tisoče jih je švigalo na vse strani obzorja, a njihovo število se kljub temu ni zmanjšalo, kot da so ustvarjene za to priložnost." "Ni mogoče bolje

prikazati tega pojava kakor s podobo smokve, s katere padajo še zeleni plodovi, ko jo trese močan veter.”

V newyorškem časopisu Journal of Commerce je 14. XI. 1833 izšel dolg članek o tem nenavadnem prizoru. V njem piše: “Noben filozof, niti znanstvenik, kolikor mi je znano, ni ne pisno ne ustno opisal takšnega pojava, kakršen je bil včerajšnji. Vendar ga je pred tisoč osemsto leti neki prerok natančno napovedal. Če njegov izraz padanje zvezd razumemo kot padanje meteorjev ... je to dobesedna uresničitev.”

Tako se je izpolnilo zadnje od znamenj Jezusovega prihoda, ki jih je napovedal svojim učencem: “Tako tudi vi, ko boste vse to videli, vedite, da je blizu, pri vratih.” (Mt 24,33) Janez je po izpolnitvi teh znakov videl, da je nebo “izginilo kakor knjiga, ko se zvije, in vse gore in otoki so se premaknili s svojih mest”; grešniki so v strahu poskušali pobegniti pred prihodom Sina človekovega. (Raz 6,12-17)

Mnogi so padanje zvezd dojeli kot znak prihodnje sodbe, “kot strašen primer, za-nesljivo predhodno znamenje, kot usmiljeno opozorilo tistega velikega in strašnega dne”. Mnogi so se

osredotočili na izpolnitev prerokovanja, ki jih je usmerila k sporočilu o drugem prihodu.

Leta 1840 je na veliko vzbujala pozornost še ena izjemna izpolnitev prerokovanja. Dve leti poprej je Josiah Litch, eden od vodilnih pridigarjev, ki so oznanjali drugi prihod, podal razlago Razodetja 9. Razlaga govori o padu Turškega cesarstva. Po njegovem izračunu bi morala omenjena moč pasti avgusta 1840. Nekaj dni pred tem je napisal: "Če sprejmemo, da se je prvo obdobje 150 let natančno izpolnilo prej, preden je Konstantin IX. z dovoljenjem Turkov zasedel prestol, in da se 391 let

in petnajst dni začne s koncem prvega obdobja, potem se morajo ti dnevi končati 11. avgusta 1840. Tedaj je možno pričakovati pad otomanske moči v Carigradu. Trdno verujem, da se bo to tudi zgodilo.”

Natančno ob določenem času je Turčija po svojem poslancu sprejela zavezništvo velikih evropskih sil in se tako postavila pod nadzor krščanskih narodov. S tem dogodkom se je prerokovanje natančno izpolnilo.(cc) Ko je bilo to objavljeno, so se mnogi prepričali, da so načela razlage pre-rokovanj, ki so jih sprejeli Miller in njegovi sodelavci, pravilna. To je dalo adventnemu gibanju presenetljiv polet.

Izobraženi in vplivni ljudje so se pri oznanjevanju sporočila pridružili Millerju, zato se je delo od 1840 do 1844 zelo hitro razširilo.

William Miller je imel posebne duhovne darove, ki si jih je izoblikoval z razmišljanjem in proučevanjem. Ob tem je vzpostavil zvezo z Izvirom modrosti in tako dobil tudi modrost iz nebes. Bil je človek izjemnih lastnosti. Ljudje, ki so cenili poštenje značaja in moralne vrednote, so ga spoštovali in cenili. Bil je resnično prisrčen in ponižen, pazljiv in ljubezniv do vseh, vedno pripravljen poslušati mnenja drugih in presojeti njihove dokaze. Odlikovala ga je velika

moč samoobvladovanja. Brez strasti in vznemirjenja je preverjal vse teorije in nauke z Božjo besedo. Njegovo zdravo razsojanje s temeljitim poznavanjem Svetega pisma vred mu je pomagalo ovreči zmoto in razkrinkati laž.

Vendar njegovo delo ni potekalo brez ogorčenega nasprotovanja. Kakor v času prejšnjih reformatorjev tudi sedaj učitelji priljubljenih ver niso radi sprejeli resnice, ki jo je oznanjal. Ker pa svojega stališča niso mogli dokazati s Svetim pismom, so bili prisiljeni iskati oporo v izjavah in naukih ljudi ter v izročilih očetov. Pridigarji adventnega sporočila pa so sprejeli samo pričevanje Božje

besede. "Sveto pismo, in samo Sveto pismo" je bilo njihovo geslo. Njihovi nasprotniki so pomanjkanje sveto-pisemskih dokazov nadomeščali z zasmehovanjem in roganjem. Čas, sposobnosti in sredstva so zapravljali z obrekovanjem tistih, katerih edino "hudodelstvo" je bilo, da so z veseljem pričakovali svojega Gospoda, hrepeneli po svetem življenju in tudi druge opominjali, naj se pripravijo za njegovo vrnitev.

Nasprotniki so si močno prizadevali odvrniti pozornost od drugega prihoda. Proučevanje prerokovanj o Kristusovem prihodu in koncu časa so imeli za greh -

za nekaj, česar se morajo ljudje sramovati. Veliko priljubljenih pridigarjev je spodkopavalo Božjo besedo. Njihov nauk je iz ljudi naredil nevernike. Mnogi so čutili, da smejo živeti po svojih brezbožnih željah. Na koncu so povzročitelji tega zla svojo krivdo zvalili na adventiste.

Medtem ko je Millerjevo ime pritegovalo številne razumne in pozorne poslušalce, se je redko omenjalo v verskem tisku, razen tedaj, ko so ga obtoževali ali zasmehovali. Ravnodušni in brezbožni, ki so bili opogumljeni s stališčem nekaterih verskih učiteljev, so si prizadevali

obrekovati njega in njegovo delo z uporabo nesramnih izrazov ter nespodobnih in bogokletnih domislic. Osiveli človek, ki je zapustil udoben dom, da bi na svoje stroške potoval iz mesta v mesto, iz kraja v kraj in oznanil svetu svečani opomin o bližajoči se sodbi, je bil sramotno obtožen kot fanatik, lažnivec in predrzen goljuf.

Njemu namenjeno obrekovanje, zasmehovanje in prezir so izzvali negotovanje celo v svetovnem tisku. Posvetni ljudje so govorili: "Jemati tako lahkomišelnost in z

zasmehovanjem predmet, ki ima tako velik pomen in strašne posledice, pomeni ne samo rogati se čustvom njegovega predstavnika in zagovornika, temveč zasmehovati tudi dan sodbe in samo Božanstvo ter prezirati strahote njegove sodne palice.” Začetnik vsega hudega si ni prizadeval samo preprečiti širjenje adventnega sporočila, ampak uničiti tudi samega glasnika. Miller je s podajanjem praktičnih svetopisemskih resnic prodrl v srca poslušalcev; žigosal je njihove grehe in obsojal njihovo samozadovoljstvo. Njegove odprte in ostre besede so izzvale sovraštvo. Ko so se verniki uprli njegovemu sporočilu, so bili prostaški ljudje spodbujeni k še

hujšim dejanjem. Sovražniki so ga nameravali ubiti na izhodu iz cerkve. Toda sredi množice so stali tudi sveti angeli. Eden izmed njih se je pojavil v človeški podobi. Prijel je ogroženega Gospodovega služabnika za roko in ga iz razbesnele množice odpeljal na varno. Njegovo delo še ni bilo dokončano, zato so se Satan in njegovi hudobni duhovi ušteli v svojih načrtih.

Kljub velikemu nasprotovanju je zanimanje za adventno sporočilo vse bolj raslo. Število njegovih sledilcev se je s sto povzpelo na več tisoč ljudi. Različne verske skupnosti so imele velik prirast vernih, toda čez nekaj časa so

pokazale duha sovraštva do teh spreobrnjencev. Tako so cerkve disciplinsko ukrepale proti tistim, ki so sprejeli Millerjeve poglede. To ga je spodbudilo, da je prijel za pero in se z odprtim pismom obrnil na kristjane vseh skupnosti; povabil jih je, naj mu iz Svetega pisma dokažejo zmoto.

Zapisal je: “Ali naše verovanje nasprotuje Božji besedi, ki jo tudi vi priznavate za edino pravilo vere in življenja? S čim smo si zaslužili obtožbe cerkve in tiska? Kaj vam daje pravico, da nas (adventiste) izključujete iz svojih cerkev? Če smo na napačni poti, nam, prosim, povejte, v čem se motimo, in to

dokažite z Božjo besedo. Vaše zasmehovanje nas ne more prepričati, da smo na napačni poti. Samo Božja beseda lahko spremeni naša stališča. Do svojih sklepov smo prišli z razmišljanjem in molitvijo, in sicer na podlagi dokazov iz Svetega pisma .”

Bog je ves čas po svojih služabnikih pošiljal svetu sporočilo opominov, ki je vedno naletelo na enak dvom in nevero. Krivičnost predpotopnega sveta je spodbudila Boga spustiti potop na zemljo, vendar je ljudem to najprej oznanil. Želel jim je dati priložnost, da se odvrnejo od hudobnih poti. Sto dvajset let je v ušesih grešnikov

odmeval opomin in jih vabil k spokorjenju, da bi ušli Božji jezi. Toda sporočilo o potopu se jim je zdelo kakor pravljica; nihče mu ni verjel. Ohrabreni s svojo grešnostjo so zasmehovali Božjega poslanca. Rogali so se njegovemu rotenju in ga celo obtoževali zaradi prevare. Kako si en človek upa nasprotovati vsem modrijanom na svetu? Če bi bila Noetova novica resnica, mar je ne bi sprejel in vanjo veroval ves svet? Koliko sploh velja trditev enega človeka v primerjavi z modrostjo mnogih drugih! Njegovo sporočilo se jim ni zdelo vredno zaupanja, zato niso hoteli poiskati zavetja v barki.

Zasmehovalci so kazali na naravne pojave - na nespremenljivi vrstni red letnih časov, na nebesno modrino, s katere še ni deževalo, na rodovitna polja, ki jih je namakala blaga nočna rosa — in vzklikali: “Ali niso Noetove besede zgolj zgodbe?” S prezirom so pridigarja pravičnosti označili za navadnega zanesenjaka. Potem so bolj kakor kdaj koli uživali v razvratnosti in hudobnosti. Vendar njihova nevera ni mogla preprečiti napovedanega dogodka. Bog je dolgo prenašal njihovo brezbožnost in jim dal dosti časa za spokorjenje. Ob določenem času je Božja

pravična sodba prišla na vse, ki so zavrgli njegovo milost.

Kristus je rekel, da bodo ljudje pokazali enako nevero glede njegovega drugega prihoda. Kakor Noetovi sodobniki niso spoznali, dokler ni prišel potop in jih vse odnesel, tako bo po besedah našega Zveličarja tudi ob prihodu Sina človekovega. (Mt 24,39) Ko se bo Božje ljudstvo združilo s svetom in začelo živeti tako, kakor živi svet, in uživati v prepovedanih zabavah, ko bo razkošnost sveta postala cerkvena razkošnost, ko bodo zvonili svatovski zvonovi in bodo vsi upali še na dolga leta svetovnega napredka - tedaj bo na

lepem, kakor strela z jasnega neba, prišel konec njihovim praznim vizijam in varljivim upom.

Kakor je Bog poslal svojega služabnika, da bi opozoril svet na prihajajoči potop, tako je poslal tudi svojega izvoljenega poslanca oznanit bližino zadnje sodbe. Kakor so se Noetovi sodobniki rogali oznanjevanju pridigarja pravičnosti, tako so se v Millerjevih dneh rogali besedam opomina mnogi, ki so se imeli za Božje ljudstvo.

Zakaj so se cerkve tako uprle nauku in oznanjevanju o drugem Kristusovem prihodu? Medtem ko ta dogodek

prinaša hudobnim nesrečo in pogubo, pravičnim pomeni veselje in upanje. Ta vzvišena resnica je bila v vseh časih tolažba Božjemu zvestemu ljudstvu. Zakaj je sedaj, kakor njen avtor, postala “kamen spotike” in “skala pohujšanja” tistim, ki se imajo za Božje ljudstvo? Sam Gospod je svojim učencem dal obljubo: “Ko odidem in vam pripravim prostor, bom spet prišel in vas vzel k sebi, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz.” (Jn 14,3) Sočutni Zveličar je vnaprej videl skrb in žalost svojih učencev. Poslal je angela, ki sta jih tolažila z zagotovilom, da bo prav tako, kakor je odšel v nebesa, znova prišel. Učenci so na dan vnebohoda pozorno gledali v

nebo, da bi ujeli še zadnji pogled ljubljenega Zveličarja. Tedaj so njihovo pozornost pritegnile besede: “Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo prišel prav tako, kakor ste ga videli iti v nebo.” (Apd 1,11) To angelsko sporočilo je poživilo njihovo upanje. Učenci so se vrnili “v Jeruzalem z velikim veseljem. In bili so ves čas v templju in so hvalili in častili Boga.” (Lk 24,52.53) Niso se veseli Jezusovega odhoda in dejstva, da se bodo morali odslej sami bojevati s težavami in skušnjavami sveta. Veselili so se angelskega zagotovila, da bo On zopet prišel.

Objavljanje Kristusovega prihoda bi mo-ralo biti tudi danes dobra novica o velikem veselju, kakršno je bilo tedaj, ko so ga angeli oznanili betlehemskim pastirjem. Tisti, ki zares ljubijo Zveličarja, lahko samo z veseljem pozdravijo na Božji besedi utemeljeno sporočilo, da bo On, ki je središče njihovega upanja v večno življenje, zopet prišel. Tokrat ne bo prezrt in zavržen kakor ob svojem prvem prihodu, ampak bo prišel v moči in slavi, da bo rešil svoje ljudstvo. Tisti, ki ne ljubijo Zveličarja, tudi ne želijo, da bi prišel. Najjasnejši dokaz, da so cerkve odpadle od Boga, je njihovo ogorčenje in

sovraštvo do tega sporočila, poslanega iz nebes.

Tisti, ki so sprejeli nauk o Kristusovem prihodu, so dojeli, da se morajo spokoriti in ponižati pred Bogom. Mnogi so dolgo omahovali med Kristusom in svetom, toda sedaj so občutili, da je prišel čas, da zavzamejo trdnejše stališče. "Vse, kar se je nanašalo na večnost, je zanje postalo nenavadno pomembno. Nebesa so se jim približala, zato so se pred Bogom čutili krivi." Kristjani so se prebudili k novemu duhovnemu življenju. Dojeli so, da je čas omejen, zato morajo kar se da hitro opraviti dolžnosti do svojih bližnjih.

Opustili so zemeljske načrte. Zdelo se je, kakor da se je pred njimi odprla večnost. Kar se je na-našalo na večno blaginjo ali večno gorje, je odrinilo vsa vprašanja minljive vrednosti. Božji Duh je počival na njih in dajal posebno moč resnemu vabilu, ki so ga poslali bodisi sovernikom ali grešnikom, da bi se pripravili za Božji dan. Tiho pričevanje njihovega vsakdanjega življenja je neprestano oštevalo navidezno pobožne in neposvečene vernike cerkve. Ti so želeli, da jih ne bi nihče oviral pri zabavah in uživanju, v pehanju za zaslužkom in v hrepenenju po posvetnih časteh. Vse to je povzročalo sovraštvo in odpor do oznanjanja

Jezusovega prihoda in do njegovih glasnikov.

Ko so nasprotniki spoznali, da ni mogoče ovreči dokazov, ki so utemeljeni na preroških časovnih obdobjih, so svojim pristašem svetovali, naj prenehajo proučevati ta predmet. Učili so, da so prerokovanja zapečateni. Tako so protestanti odšli po stopinjah rimokatoličanov. Medtem ko je papeška cerkev prepovedovala vernikom brati Sveto pismo, (čč) je protestantska trdila, da pomembnega dela Svetega pisma, in sicer tistega, ki nam posebej odkriva resnice za naš čas, ni mogoče razumeti.

Pridigarji in ljudstvo so oznanjali, da so Danielova prerokovanja in Razodetje nedojemljive skrivnosti. Toda sam Kristus je opozoril svoje učence na besede preroka Daniela glede dogodkov, ki se bodo zgodili v njihovem času. Rekel je: "Kdor bere, naj razume." (Mt 24,15) Trditev, da je Razodetje skrivnost, ki je ni možno razumeti, je ovržena že v samem naslovu knjige: "Razodetje Jezusa Kristusa, ki mu ga je dal Bog, da bi pokazal svojim služabnikom, kar se mora vsak čas zgoditi. ... Blagor tistemu, ki bere, in tistim, ki poslušajo besede tega prerokovanja in izpolnjujejo, kar je

zapisano v njem! Kajti čas je blizu.” (Raz 1,1-3)

Prerok je rekel: “Blagor tistemu, ki bere ...” - mnogo jih je, ki neradi berejo, zato jim blagoslov ni obljubljen; “tistim, ki poslušajo ...” - obstajajo takšni, ki neradi poslušajo kar koli v zvezi s prerokovanji; niti njim ni obljubljen blagoslov; “izpolnjujejo, kar je zapisano v njem ...” - večina ne posveča pozornosti opominom in nasvetom iz Razodetja; nihče od njih nima pravice do obljubljenega blagoslova. Kdor koli prezira prerokovanja in se posmehuje svečanim simbolom, ki so dani v njih, kdor koli se noče spreobrniti in se

pripraviti za prihod Sina človekovega, bo ostal brez Božjega blagoslova.

Kako si ljudje vpričo Božjega navdihnjenja upajo trditi, da je Razodetje skrivnost, ki je človeški razum ne more dojeti? To je razodeta skrivnost, odprta knjiga. Proučevanje Razodetja usmerja misli na Danielova prerokovanja. Obe knjigi vsebujeta najpomembnejša navodila, ki jih Bog daje svojim otrokom o dogodkih, ki se bodo zgodili na koncu zgodovine tega sveta.

Janezu so bili razodeti oddaljeni in vznemirljivi dogodki, ki so se nanašali

na življenje cerkve. Videl je njeno stanje, nevarnosti, spopade in na koncu osvoboditev Božjega ljudstva. Zapisal je sklepno sporočilo, ki bo pospešilo dozorevanje zemeljske žetve - bodisi da bodo to snopi za nebeško žitnico ali butare za ogenj uničenja. Razodete so mu bile zelo pomembne stvari, zlasti za zadnjo cerkev, da bi spreobrnjeni od zmote k resnici lahko zvedeli, kakšne nevarnosti in spopadi jih čakajo. Nikomur ni treba ostati v temi glede tega, kar prihaja nad zemljo.

Zakaj potem to vsesplošno neznanje o tako pomembnem delu Svetega pisma? Odkod to množično odvracanje od

proučevanja njegovega nauka? To je sad dobro premišljenega načrta kneza teme, da bi ljudem zakril to, kar odkriva njegove laži in slepila. Zaradi tega je Kristus, avtor Razodetja, ki je vnaprej videl besneči spopad proti proučevanju Razodetja, izgovoril blagoslov za vse, ki berejo, poslušajo in izpolnjujejo besede preroštva.

Poglavje 19—Luč v temi

Božje delo na svetu je skozi vso zgodovino v vsaki veliki reformaciji in verskem gibanju vsebovalo zanimive podobnosti. Bog z ljudmi vedno ravna po enakih načelih. Tudi danes so pomembna gibanja podobna tistim iz preteklosti. Pretekle izkušnje vsebujejo dragocene nauke za cerkev našega časa.

Nobena svetopisemska resnica ni jasnejša od te, da Bog s Svetim Duhom vpliva na svoje služabnike povsod po svetu. Vodi jih na poseben način, da bi v velikih gibanjih opravili delo zveličanja. Ljudje so orodja v Božjih rokah, ki jih

uporablja pri uresničevanju načrtov svoje dobrote in milosti. Vsakdo ima svojo nalogo. Posameznik prejme luč, ki ustreza potrebam časa in ga usposablja za opravljanje Božjega dela. Vendar nihče, ne glede na to, kako ga nebesa cenijo, nikoli ni popolnoma razumel vzvišenega načrta zveličanja niti Božjega namena za svoj čas. Ljudje ne dojamejo v celoti, kaj Bog hoče doseči z delom, ki jim ga je zaupal, in kako pomembno je sporočilo, ki ga oznanjajo v njegovem imenu.

“Ali moreš doumeti Božjo globočino, spoznati popolnost Mogočnega? (Job 11,7) Kajti moje misli niso vaše misli, in

vaše poti niso moje poti, govori Gospod.
Kajti kakor je nebo visoko nad zemljo,
tako visoko so moje poti nad vašimi
potmi in moje misli nad vašimi mislimi.
(Iz 55,8.9)

Spominjajte se prejšnjih reči, iz davnine,
kajti jaz sem Bog in drugega ni, Bog, in
ni ga kakor jaz. Od začetka oznanjam
konec, od davnine to, kar se še ni
zgodilo. Pravim: Moj sklep obvelja in
vsako svojo željo izpolnim.” (Iz 46,9.10)

Celo preroki, ki so bili posebej
razsvetljeni s Svetim Duhom, niso
popolnoma dojeli pomena zaupanega
razodetja. Smisel objavljenih

prerokovanj je postal jasen šele skozi čas, ko je Božje ljudstvo potrebovalo določene nauke.

Peter piše o zveličanju, ki je bilo razodeto po evangeliju, in pravi: “To odrešitev so preiskovali in se vanjo poglobljali preroki, ki so prerokovali o milosti, ki je bila namenjena vam. Skušali so dognati, na kateri in na kakšen čas je meril Kristusov Duh, ki je bil v njih in je vnaprej pričeval o trpljenju, namenjenem Kristusu, in o poznejšem poveličanju. Njim je bilo razodeto, da niso služili sebi, ampak vam.” (1 Pt 1,10-12) Čeprav prerokom ni bilo dano popolno razumevanje

razodetih skrivnosti, so si resno prizadevali sprejeti vso luč, ki jim jo je v svoji dobroti namenil Bog. Marljivo so preiskovali in iskali, za kakšen čas je oznanjal Kristusov Duh, ki je bil v njih. Kakšen nauk za Božje ljudstvo v krščanskem času, ki ima koristi od prerokovanja, posredovanega po služabnikih! "Razodete resnice niso sprejeli zase, ampak za vas." Poglejte si te svete Božje može, kako marljivo so preiskovali in raziskovali razodetja, ki so jim bila dana za še nerojene rodove. Kakšna je njihova sveta gorečnost v primerjavi z brezbržnimi, ravnodušnimi in posvetnimi ljudmi poznejših časov in njihovim ravnanjem

s tem nebeškim darom! Kakšen opomin je poslan tistim, ki ljubijo svet, se mu prilagajajo in so zadovoljni z izjavami, da prerokovanj ni mogoče razumeti!

Čeprav omejen človeški razum ni sposoben prodreti v misel Večnega ali popolnoma dojeti njegovih namenov, ljudje vendar ne morejo tako dobro dojeti nebeških sporočil predvsem zaradi svojih zmot in malomarnosti. Človeški duh, pa tudi duh Božjih služabnikov je pogosto zaslepljen s človeškimi mnenji, izročili in lažnimi nauki. Dojemanje vzvišenih stvari, ki jih Bog razodeva v svoji besedi, tako ni popolno. To velja celo za Kristusove

učence, ki so bili z Zveličarjem. Njihovo dožemanje je bilo pod vplivom pričakovanja Judov, da bo Mesija kralj, ki bo Izrael povišal na prestol svetovnega kraljestva. Niso mogli dojeti pomena njegovih besed, s katerimi je na-povedal svoje muke in smrt.

Sam Kristus jih je poslal v svet s sporoči-lom: "Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte evangeliju!" (Mr 1,15) To sporočilo je ute-meljeno na Dan 9. Tam je angel razložil, da 62 tednov seže do Maziljenca, Vojvode. Učenci so upali in veselo pričakovali, da bo v Jeruzalemu

vzpostavljeno Mesijevo kraljestvo, ki bo vladalo nad vsem svetom.

Oznanjali so sporočilo, ki jim ga je Kristus zaupal, čeprav so napačno dojeli njegov smisel. Osredotočeni so bili na prerokovanje iz Dan 9,25, ob tem pa spregledali naslednjo vrstico istega poglavja, ki napoveduje, da bo Maziljenec pokončan. Že od samega rojstva je njihovo srce hrepenelo po slavi zemeljskega kraljestva. To so bili njihovi upi, zato niso mogli razumeti podrobnosti prerokovanja in Kristusovih besed.

Opravljali so svojo dolžnost. Širili so vabilo milosti med judovskim narodom. Ko so bila njihova pričakovanja o tem, da bo Gospod zasedel Davidov prestol, na vrhuncu, so videli, kako so ga prijeli kot hudodelca, ga šibali, zasmehovali, obsodili in pribili na golgotski križ. Kakšen obup in duševno trpljenje je mučilo učence tiste dni, ko je njihov Gospod ležal v grobu!

Kristus je prišel v natančno določenem času in tako, kakor je napovedano v prero-kovanju. Svetopisemsko pričevanje se je iz-polnilo v vsaki podrobnosti njegove službe. Oznanjal je zveličanje; njegova beseda je bila

mogočna. Poslušalci so globoko v sebi bili prepričani, da je iz nebes. Božja beseda in Duh sta potrdila božansko poslanstvo Božjega Sina.

Učenci so bili še vedno vdani svojemu ljubljenuemu Učitelju, vendar so bili obremenjeni z negotovostjo in dvomom. V duševnem strahu se niso spomnili Kristusovih besed, ki so opozarjale na njegove muke in smrt. Ali bi preživljali bolečino in razočaranje, če bi bil Jezus iz Nazareta pravi Mesija? To je bilo vprašanje, ki je mučilo njihove duše. V času teh brezupnih sobotnih ur je Zveličar ležal v grobu, da bi posegel med smrt in vstajenje.

Na Jezusove učence se je spustila temna noč žalosti, a Učitelj jih ni zapustil.

Prerok je rekel: "Če sedim v temi, je GOSPOD moja luč. ... Izpeljal me bo na svetlo, gledal bom njegovo pravičnost.

(Mih 7,8.9) Noč bo svetila kakor dan, kakor tema, tako svetloba." (Ps 139,12)

Bog je rekel: "V temi vzhaja luč poštenim. (Ps 112,4) Popeljal bom slepe po poti, ki jo ne poznajo, jih bom vodil, temo bom pred njimi spremenil v

svetlobo, grebene v ravnino. To so reči, ki jih bom storil in jih ne bom opustil."

(Iz 42,16)

Sporočilo, ki so ga učenci razglasili v Gospodovem imenu, je bilo v vsakem pogledu natančno, a dogodki, na katere je opozarjalo, so se izpolnjevali prav tedaj. "Čas je dopolnjen in približalo se je Božje kraljestvo," se je glasilo njihovo sporočilo. Ko je minil čas - 69 tednov iz Dan 9, ki je trajal vse do Mesija, Maziljenca - je bil Kristus pomaziljen s Svetim Duhom. To se je zgodilo, ko ga je Janez krstil v Jordanu. Njihovo oznanilo, da se je približalo nebeško kraljestvo, se je nanašalo na Kristusovo smrt. To kraljestvo ni bilo zemeljsko cesarstvo, kakor so bili naučeni verovati. To ni bilo niti prihodnje neminljivo kraljestvo, katero bo vzpostavljeno, ko

bo “kraljestvo in gospostvo in velikost kraljestev pod vsem nebom dana ljudstvu svetnikov Najvišjega”; ne, to ni tisto večno kraljestvo, v katerem mu bodo služila ter ga poslušala vsa gospostva. (Dan 7,27 CHR) V svetopisemskem jeziku se namreč izraz Božje kraljestvo uporablja za označitev kraljestva milosti in tudi kraljestva slave. Kraljestvo milosti je opisano v Pavlovem listu Hebrejcem. Pisec nas najprej opozarja na Kristusa, na usmiljenega Posrednika, ki lahko sočustvuje z našimi slabostmi, potem pa nadaljuje: “Bližajmo se torej z zaupnostjo prestolu milosti, da bomo dosegli usmiljenje in našli milost, ki

nam bo v pravem trenutku pomagala.” (Heb 4,15.16) Prestol milosti predstavlja kraljestvo milosti, kajti obstoj prestola pomeni tudi obstoj kraljestva. Kristus je v svojih prilikah večkrat uporabil izraz nebeško kraljestvo, da bi opisal delo Božje milosti v človeških srcih.

Prestol slave predstavlja kraljestvo slave, in na to kraljestvo se nanašajo Zveličarjeve besede: “Ko pa pride Sin človekov v svoji slavi in vsi angeli z njim, takrat bo sedel na prestol svojega veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi.” (Mt 25,31.32 EKU) To kraljestvo je še prihodnost.

Vzpostavljeno bo šele ob drugem Kristusovem prihodu.

Kraljestvo milosti je bilo ustanovljeno takoj po človekovem padcu v greh, ko je bil narejen načrt za odrešitev grešnega človeštva. Od tedaj je obstajalo samo v Božjem načrtu in obljubi. Vendar so ljudje z vero lahko postali njegovi državljani. Kraljestvo milosti je bilo pravzaprav vzpostavljeno ob Kristusovi smrti. Kajti celo tedaj, ko je Zveličar že začel svoje zemeljsko poslanstvo, bi se utrujen zaradi trme in nehvaležnosti ljudi lahko odločil odstopiti od svoje daritve na Golgoti. V Getsemaniju se je v njegovi roki tresel kelih muk. V

trenutku bi si lahko obrisal krvavi znoj s čela in pustil grešni rod, naj propade v svojih grehih. Če bi to naredil, za padlega človeka ne bi bilo odrešitve. Ko je Zveličar umiral in je v svojem zadnjem vzdihu vzkliknil: "Dopolnjeno je!" je bila zagotovljena izpolnitev načrta zveličanja. Obljuba zveličanja, ki je bila dana grešnemu paru v raj, je bila potrjena. Tedaj je bilo vzpostavljeno kraljestvo milosti, ki je prej obstajalo samo v Božji obljubi.

Tako je bila Kristusova smrt - ki so jo učenci imeli za popoln propad svojih upov - najvažnejše in edino zagotovilo za izpolnitev vsakega upanja. Res da jim

je ta dogodek prinesel strašno razočaranje, a je hkrati bil največji dokaz, da so verovali prav. Kristusova smrt, ki jih je napolnila z žalostjo in obupom, je vsakemu Adamovemu otroku odprl vrata upanja. Od nje je bilo odvisno prihodnje življenje in večna blaženost vseh, ki so kdajkoli zaupali Bogu.

Učenci so bili razočarani zaradi neizpolnjenih pričakovanj. Toda Bog je v svoji neizmerni milosti tudi takrat izpolnil svoje namene. Čeprav so bili v veliki meri deležni božanske milosti in mogočnih nauk tistega, za kogar je rečeno, da "nikoli noben človek ni

govoril kakor ta", se je čisto zlato njihove ljubezni do Jezusa pomešalo z nevredno žlindro posvetne ošabnosti in sebičnega častihlepja. V zgornji izbi, ki je bila pripravljena za obedovanje pashalnega jagnjeta - v tistem slovesnem času, ko je bil Učitelj že v senci Getsemanija - se je vnel prepir med njimi, "kateri izmed njih se zdi največji". (Lk 22,24) Vizija prestola, krone in slave je polnila njihove glave, medtem ko so bili tik pred njimi strašni dogodki: zasmehovanje in duševni strah Getsemanija, sodna palača in golgotski križ. Ošabnost njihovega srca in žeja po svetovni slavi sta ju napeljali, da so se trmasto držali lažnih naukov svojega

časa in zanemarili Zveličarjeve besede, ki so kazale pravo naravo njegovega kraljestva in opozarjale na njegovo duševno trpljenje in smrt. Te zmote so povzročile hudo, vendar potrebno preizkušnjo, ki je bila dovoljena za njihovo poboljšanje. Čeprav so učenci napačno razumeli smisel svojega sporočila in niso videli uresničitve svojih pričakovanj, so vendar oznanili opomin, ki jim ga je zaupal Bog. Gospod je nagradil njihovo vero in cenil njihovo poslušnost. Zaupano jim je bilo delo oznanjanja. Med vsemi narodi so širili slavno blagovest o Gospodu, ki je vstal od mrtvih. Da bi bili pripravljene za to

delo, so morali doživeti grenko izkušnjo.

Jezus je po vstajenju šel s svojima učencema v Emavs. Začel jima je razlagati vse, od Mojzesa in prerokov in "kar je napisano o njem v vseh Pismih." (Lk 24,27) Učenca sta bila vznemirjena; njuna vera se je razvnela. Še preden sta ga prepoznala, ju je Jezus prerodil z živim upanjem. Hotel ju je razsvetliti in zasidrati njuno vero na zanesljivi preroški besedi. Želel je, da bi njuna vera bila še močnejša, da bi se krepila z njegovim osebnim pričevanjem, z zanesljivimi dokazi simbolov in prispodob obredne postave in tudi s

prerokovanji Stare zaveze. Kristusovi sledilci so morali imeti razumno vero; ne samo zaradi njih samih, ampak tudi za oznanjanje spozna-nja o Kristusu. Jezus je učencem pokazal prvi korak v oznanjanju tega spoznanja; in sicer jih je opozoril na Mojzesa in preroke. S tem je od mrtvih obujeni Zveličar opozoril na vrednost in pomembnost knjig Stare zaveze.

Kakšno spremembo so doživeli učenci, ko so znova zagledali ljubi obraz svojega Učitelja! (Lk 24,32) Nikoli prej niso v tako dobesednem smislu “našli njega, o katerem je pisano v Mojzesovi postavi in prerokih”. Negotovost, strah

in obup so odstopili prostor popolnemu zaupanju in živi veri. Nikakršen čudež ni, da so bili po njegovem vstajenju vsak dan v cerkvi, kjer so povelečevali in hvalili Boga. Ljudstvo, ki je vedelo samo za Zveličarjevo sramotno smrt, je pričakovalo, da bo v njihovem pogledu videlo izraz žalosti, zmedenosti in poraza; toda namesto tega so obrazi učencev izžarevali veselje in zmagoslavje. Kakšno pripravo so dobili ti učenci za delo, ki jih je čakalo! Preživeli so najhujšo skušnjava in videli, kako se je Božja beseda slavno izpolnila, ko je bilo po človeškem mnenju vse izgubljeno. Kaj bi sedaj še lahko omajalo njihovo vero ali jim zmanjšalo vročo

ljubezen? V najhujših urah so imeli močno tolažbo, upanje, ki je bilo “kakor varno in zanesljivo sidro duše”. (Heb 6,18.19) Bili so priče Božje modrosti in moči. Prepričani so bili, da jih “ne smrt ne življenje ne angeli ne poglavarstva ne moči ne sedanost ne prihodnost ne višina ne globočina ne kakršna koli druga stvar ne bo mogla ločiti od Božje ljubezni, ki je v Kristusu Jezusu, našem Gospodu”. Rekli so: “Ali v vsem tem slavno premagujemo v tistem, ki nas je ljubil. Gospodova beseda ostane vekomaj. Kdo je, ki jih bo obsodil? Kristus Jezus je, ki je umrl, a je tudi vstal, ki je na desnici Boga, ki tudi prosi za nas.” (Rim 8,38.39.37; 1 Pt 1,25; Rim

8,34 CHR) Gospod je rekel: "Moje ljudstvo ne bo osramočeno na veke. Zvečer se naseli jokanje, proti jutru pa pride vriskanje ." (Jl 2,26; Ps 30,6)

Učenci so srečali Zveličarja na dan njegovega vstajenja. Ko so ga poslušali, je v njih gorelo srce. Videli so njegovo glavo, roke in noge, ki so bile ranjene zanje. Jezus jih je pred svojim vnebohodom vodil proti Betaniji. Povzdignil je roko v blagoslov in jim ukazal: "Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu!" ter dodal: "In glejte; jaz sem z vami vse dni do konca sveta." (Mr 16,15; Mt 28,20) Na petdesetnico so sprejeli obljubljenega Tolažnika - podarjeno moč z višave, ki je

ljudem prepojila zavest o navzočnosti njihovega Gospoda, ki je odšel v nebesa. Kako bi lahko po vsem tem odklonili službo evangelija, se prestrašili morebitnega trpljenja in mučeniške smrti? Bi lahko za slavo zemeljskega prestola, katerega so si ne tako dolgo nazaj želeli, zavrgli venec pravičnosti, ki naj bi ga dobili ob njegovem prihodu? On je zmožen narediti za nas veliko več, kakor ga prosimo in mislimo. Učenci so sicer trpeli z njim, a so doživeli tudi mnogo več - namreč neizmerno veselje, ko so številne sinove pripeljali v slavo; kakor tudi nepopisno radost prihodnje slave, ki je po Pavlovih besedah večja od vsake stiske.

Izkušnja učencev, ki so med prvim Kri-stusovim prihodom oznanjali evangelij o kraljestvu, je podobna izkušnji tistih, ki so oznanjali sporočilo o drugem prihodu. Kristusovi učenci so razglašali svetu: "Čas je dopolnjen in Božje kraljestvo se je približalo." Miller in njegovi sodelavci so oznanjali sledeče: Izteklo se je najdaljše in zadnje svetopisemsko preroško obdobje; sodba je tik pred vrati in večno kraljestvo se bo kmalu začelo. Oznanjevanje učencev glede časa je temeljilo na 70 tednih iz Dan 9. Miller in njegovi sodelavci so oznanjali konec 2300 dni iz Dan 8,14, med katere spada tudi 70 tednov.

Oznanjevanje enega in drugega prerokovanja je bilo zasnovano na izpolnitvi teh dveh različnih delov istega dolgega preroškega obdobja.

Kakor prvi učenci tudi William Miller in njegovi tovariši niso popolnoma dojeli pomena sporočila, ki so ga oznanjali. Zmote, ki so bile dolgo ukoreninjene v cerkvi, so jim preprečevale doseči pravilno razlago pomembne preroške točke. Oznanjali so sporočilo, ki jim ga je Bog zaupal, vendar so doživeli razočaranje, ker niso pravilno dojeli njegovega pomena.

V razlagi besedila iz Dan 8,14: “Do dva tisoč in tristo večerov in juter; potem bo svetišče očiščeno,” je Miller, kakor smo že omenili, sprejel takrat splošno veljavno mnenje, da je naša zemlja svetišče. Zato je verjel, da očiščenje svetišča pomeni očiščenje zemlje z ognjem ob Gospodovem prihodu. Ko je ugotovil, da je konec 2300 dni v prerokovanju natančno določeno, je sklepal, da je s tem razodet tudi čas drugega prihoda. Zmotil se je, ker je sprejel splošno razširjeno mnenje o tem, kaj je svetišče.

V obredni službi, ki je bila podoba Kristusove daritve in duhovništva, je

bila sprava ali čiščenje svetišča zadnji obred, ki ga je veliki duhovnik opravljal po letnem redu svoje službe. Ta zadnji obred, odvzemanje in odstranitev grehov iz Izraela, je bil zaključno dejanje sprave. Bil je simbol zadnjega dejanja v službi našega velikega duhovnika v nebesih, in sicer odstranitev ali brisanje grehov njegovih otrok, ki so zapisani v nebeških knjigah. Ta služba zajema delo preiskovanja in delo sojenja. Poteka pred samim Kristusovim prihodom; torej preden bo prišel na nebeških oblakih z veliko močjo in slavo. Ko se bo prikazal, bo sleherni primer že odločen. Jezus pravi: "Glej, pridem kmalu in z mano pride moje plačilo, da povrnem

vsakomur po njegovem delu.” (Raz 22,12) Ta sodba, ki se dogaja pred samim prihodom, je oznanjena v prvem angelskem sporočilu iz Raz 14,7: “Bojte se Boga in izkažite mu čast, kajti prišla je ura njegove sodbe.”

Glasniki tega opomina so oznanjali pravo sporočilo o pravem času. Prvi učenci so na temelju prerokovanja iz Dan 9 oznanili: “Čas je dopolnjen in Božje kraljestvo se je približalo,” vendar kljub temu niso spoznali, da je v istem svetopisemskem besedilu napovedana tudi Mesijeva smrt.

Podobno so Miller in njegovi sodelavci oznanjali sporočilo, utemeljeno na Dan 8,14 in Raz 14,7, a niso spoznali, da so v Raz 14 navedena še druga sporočila, ki jih je treba oznaniti pred Gospodovim prihodom. Kakor so se učenci zmotili glede kraljestva, ki naj bi bilo vzpostavljeno na koncu 70 tednov, tako so se tudi adventisti zmotili glede dogodka, ki se naj bi zgodil na koncu 2300 let. Obakrat je šlo za sprejemanje oziroma upoštevanje splošno veljavne zmote tistega časa, kar je odvrnilo um od resnice. Kljub temu se je v obeh primerih izpolnila Božja volja, saj se je oznanjalo sporočilo, ki ga je bilo treba oznaniti. Oboji pa so ob tem doživeli

razočaranje zaradi napačnega dojemanja sporočila.

Bog je ne glede na vse uresničil svoj dober namen. Tako je dosegel, da se je slišal opomin o sodbi. Prišel je veliki dan. Ljudstvo je bilo po Božji previdnosti preizkušeno glede določenega časa, da bi se pokazalo, kaj je v njihovem srcu. Sporočilo je imelo namen preizkusiti in očistiti cerkev. Verniki so morali zvedeti, ali njihovo srce hrepeni po svetu ali po Kristusu v nebesih. Priznali so, da ljubijo Zveličarja, a sedaj so morali svojo ljubezen tudi dokazati. Ali so bili pripravljeni odpovedati se svojim

posvetnim upom in častiljubnim načrtom ter z veseljem pozdraviti prihod svojega Gospoda? Sporočilo jim je pomagalo spoznati svoje pravo duhovno stanje. Poslano je bilo v milosti, da bi jih zbudilo in spodbudilo k iskanju Gospoda s spokorjenjem in ponižnostjo.

Tako se je razočaranje vendar obrnilo v dobro, čeprav je bilo posledica napačnega dojemanja oznanjenega sporočila. Moralo je preizkusiti srca tistih, ki so trdili, da so sprejeli opomin. Mar bodo zaradi razočaranja opustili svoje prepričanje in zavrgli zaupanje v Božjo besedo? Ali pa si bodo z molitvijo

in ponižnostjo prizadevali najti storjeno napako in dojeti pomen prerokovanja? Koliko jih je bilo spodbujenih zaradi strahu, nezavednega nagona in trenutnega vznemirjenja? Koliko jih je bilo neodločnih in nezvestih? Tisoči so rekli, da ljubijo Gospodov prihod. Ali bi se odpovedali veri, če bi se od njih zahtevalo pretrpeti sramoto, skušnjave in razočaranje? Ali bodo zavrgli resnice, ki so utemeljene na najjasnejših izjavah njegove besede, samo zato ker niso takoj dojeli Božjega namena z njimi?

Ta preizkušnja je imela svoj cilj: pokazati trdnost iskrenih vernikov, ki so bili poslušni vsemu, kar so imeli za nauk

Božje besede in Duha, ter opozoriti, kako nevarno je sprejeti teorije in razlage ljudi, namesto dovoliti Svetemu pismu, da se razlaga samo. Zmote so s seboj prinesle težave in žalosti, ki bi morale verne nekaj naučiti. Spodbuditi bi jih morale k vestnejšemu proučevanju preroške besede in jih prepričati o pomembnosti pozornejšega raziskovanja temeljev svoje vere ter o nujnosti zavračanja vsega, kar ni utemeljeno na svetopisemski resnici; pa naj bo to sprejeto po celem krščanskem svetu.

Vse, kar je bilo tem vernikom v času preizkušnje nejasno - kakor nekoč prvim

učencem - je moralo biti pozneje razloženo. Ko bodo videli "Gospodov konec", bodo spoznali, da je Bog kljub težavam, ki so nastale zaradi njihovih napak, po njih izpolnil namen svoje ljubezni. Njihova blagoslovljena izkušnja jih bo prepričala, da je Gospod usmiljen, poln sočutja, da so njegove poti milost in resnica za vse, ki izpolnjujejo njegovo zavezo in pričevanje.

Poglavje 20—Veliko versko prebujenje

Prerokovanje o prvem angelskem sporočilu iz Raz 14 je napovedalo veliko versko prebujenje, ki bo posledica oznanjevanja skorajšnjega Kristusovega prihoda. Janez je videl “angela, ki je letel posredi neba, in je imel večni evangelij, da ga oznani prebivalcem zemlje in vsakemu narodu, rodu, jeziku in ljudstvu”. Ta je z gromkim glasom oznanjal sporočilo: “Bojte se Boga in izkažite mu čast, kajti prišla je ura njegove sodbe. Molite njega, ki je naredil nebo in zemljo, morje in izvirke voda.” (Raz 14,6.7)

Razglašanje tega opomina po angelu je bilo načrtovano. Božja modrost je hotela s čistostjo, slavo in močjo nebeškega glasnika prikazati vzvišeni značaj dela, ki ga je treba opraviti, ter moč in slavo, ki ga bo spremljala. Angelski let posredi neba, veliki glas, s katerim se sporočilo oznanja, in njegovo širjenje med vsemi prebivalci na zemlji - "vsakemu narodu, rodu, jeziku in ljudstvu" - kaže, kako hitro se bo širilo gibanje in kako razširjeno bo po svetu.

Samo sporočilo usmerja na čas, ko bo nastalo to gibanje. Rečeno je, da je sporočilo del "večnega evangelija" in da oznanja začetek sodbe. Sporočilo

zveličanja se je oznanjalo v vseh časih, toda to sporočilo je del evangelija ki se mora oznaniti samo v zadnjih dneh, saj je samo tedaj držalo, da je prišla ura sodbe. Prerokovanja podajajo dogodke, ki se vrstijo do začetka sodbe. To še posebej drži za knjigo preroka Daniela. Del svojega prerokovanja, ki se nanaša na zadnje dni, je moral Daniel zapreti in zapečatiti do "časa konca". Šele takrat se bo lahko oznanilo sporočilo o sodbi, ki je zasnovano na izpolnitvi tega prerokovanja. V zadnjem času bodo namreč mnogi, kakor pravi prerok, "to preiskovali in spoznanje se pomnoži". (Dan 12,4)

Apostol Pavel je opominjal cerkev, naj Kristusovega prihoda ne pričakuje v svojih dneh. "Naj vas nikakor nihče ne preslepi: kajti tega dneva ne bo, če prej ne pride odpad in se ne razodene 'človek greha', 'pogube sin'." (2 Tes 2,3 CHR) Po velikem odpadu in dolgem vladanju "človeka greha" lahko pričakujemo prihod našega Gospoda. Človek greha, ki se imenuje tudi skrivnost krivičnosti, sin pogube in krivičnik, je papeštvo, ki je imelo nadoblast 1260 let, kakor je rečeno v prerokovanjih. Ta čas se je končal leta 1798. Kristus ni mogel priti pred tem časom. Pavlov opomin zajema celotno krščansko obdobje do leta 1798. Šele po

tem letu se je moralo oznanjevati sporočilo o drugem Kristusovem prihodu.

To sporočilo se ni oznanjalo nikoli prej. Videli smo že, da ga Pavel ni oznanjal. Opozarjal je svoje brate na Gospodov prihod v daljni prihodnosti. Niti reformatorji ga niso oznanjali. Martin Luter je pričakoval sodbo približno tristo let po svojem času. Toda od leta 1798 je Danielova knjiga odpečatenjena, razumevanje prerokovanj se je povečalo in mnogi so oznanjali slovesno sporočilo o bližini sodbe.

Adventno gibanje se je pojavilo hkrati v raznih krščanskih deželah, prav tako kot velika reformacija v XVI. stoletju. V Evropi in Ameriki so ljudje vere in molitve začeli proučevati prerokovanja. Z raziskovanjem navdihnjenih poročil Božje besede so našli zanesljive dokaze, da se je približal konec vseh stvari. V raznih deželah so se pojavile posamezne skupine kristjanov, ki so se na podlagi Svetega pisma prepričale, da je Zveličarjev prihod blizu.

Leta 1821, torej tri leta potem, ko je Miller razjasnil prerokovanja, ki kažejo na čas sodbe, je začel svetovni misijonar, dr. Joseph Wolff, oznanjati skorajšnji

Gospodov prihod. Wolff je bil rojen v nemški judovski družini. Njegov oče je bil rabin. Že v zgodnji mladosti se je prepričal o resnici krščanske vere. Bil je odločen; v njem je vel močan raziskovalni duh. V hiši njegovih staršev so se vsak dan shajali pobožni Judje. Z velikim zanimanjem je poslušal njihove pogovore o upanjih in pričakovanjih svojega naroda, o slavi Mesijevega prihoda in o obnovitvi Izraela. Ko je nekega dne slišal, da omenjajo Jezusa iz Nazareta, je vprašal, kdo je to. Odgovorili so mu, da je bil zelo nadarjen Jud, ki ga je judovsko sodišče obsodilo na smrt, ker je trdil, da je Mesija. Deček je vprašal: "Zakaj je

Jeruzalem razdejan in zakaj smo mi v sužnosti?" Oče mu je odvrnil: "Ah, ah! Zato ker so Judje pobijali preroke."

Dečku se je naenkrat posvetilo: "Morda je bil Jezus iz Nazareta prerok, Judje so ga ubili, čeprav je bil nedolžen." To čustvo je bilo tako močno, da je pogosto stal pred vrati in poslušal pridigo, saj mu je bil vstop v krščansko cerkev prepovedan.

Star je bil šele sedem let, ko se je hvalil svojemu staremu sosedu, ki je bil kristjan, s prihodnjo Izraelovo slavo ob Mesijevem prihodu. Tedaj mu je starec vljudno odvrnil: "Dragi deček, povedal ti bom, kdo je pravi Mesija: to je Jezus iz

Nazareta ... ki so ga tvoji predniki pribili na križ, kakor so v davni preteklosti ubijali preroke. Pojdi domov in preberi Izaija 53, pa se boš prepričal, da je Jezus Kristus Božji Sin.” Deček je takoj upošteval te besede. Odšel je domov in prebral omenjeno poglavje. Čudil se je, kako so se te vrste natančno uresničile v Jezusu iz Nazareta. Ali so kristjanove besede resnične? Deček je zaprosil očeta, naj mu razloži to prerokovanje. Doživel je tako temačen molk, da si nikoli več ni upal omenjati tega. Njegova želja, da bi spoznal več o krščanski veri, pa se je krepila.

Spoznanje, ki ga je iskal, so v njegovem judovskem domu pred njim skrbno skrivali. Pri enajstih letih je že zapustil očetov dom. Podal se je v svet, da bi pridobil izobrazbo ter si izbral vero in poklic. Nekaj časa je stanoval pri sorodnikih, toda kmalu so ga odgnali kot odpadnika. Tako je v tuji deželi ostal sam in brez sredstev. Potoval je iz kraja v kraj, se ob tem marljivo učil in se preživljal s poučevanjem hebrejščine. Pod vplivom nekega katoliškega učitelja je sprejel rimsko vero. Odločil se je postati misijonar lastnemu narodu. Zaradi tega je po nekaj letih nadaljeval študij na Propagandi (Pontifical Urbaniana University - Propaganda) v

Rimu. Njegova svobodomiselnost in svoboda govora sta bili krivi, da so ga označili za krivoverca. Odkrito je napadal cerkvene zlorabe in zahteval nujno reformo. Čeprav je na začetku naletel na naklonjenost papeških dostojanstvenikov, je čez nekaj časa vendar moral oditi iz Rima. Pod cerkvenim nadzorom je hodil iz kraja v kraj, dokler ni postalo jasno, da ga nikoli ne bodo pripravili do pokornosti rimskemu jarmu. Nazadnje so ga razglasili za nepoboljšljivega. S tem mu je bila odprta pot lastne izbire. Odšel je v Anglijo, sprejel protestantsko vero in stopil v anglikansko cerkev. Po dveh

letih študija je 1821. leta začel svoje poslanstvo.

Wolff je sprejel vzvišeno resnico o prvem Kristusovem prihodu, ko je bil Odrešenik zaničevan "in preziran med možmi, mož bolečin in izkušen v trpljenju". Spoznal je, da prerokovanja z enako jasnostjo opisujejo tudi njegov drugi prihod v moči in slavi. Svoje ljudstvo je opozarjal na Jezusa iz Nazareta kot obljubljenega Mesijo in na njegov prvi prihod, ko je prišel kot ponižno jagnje umret za grehe ljudi. Obenem je njihovo pozornost usmerjal tudi na njegov drugi prihod, ko bo prišel kot kralj in osvoboditelj.

Govoril je: “Jezus iz Nazareta je pravi Mesija; njegove roke in noge so bile pre-bodene. Kakor jagnje so ga vodili v zakol. Bil je človek bolečin in izkušen v trpljenju. Prvič je prišel, ko sta se žezlo in vladarska palica odvzeli Judi, drugič pa ga bomo videli na nebeških oblakih ob trobenti nadangela,” “in tisti dan se bodo njegove noge postavile na Oljsko goro. Oblast nad ustvarjenimi bitji je bila ob stvarjenju izročena Adamu, ki jo je zapravlil. (1 Mz 1,26; 3,17) Tedaj bo izročena Jezusu - On bo kralj vse zemlje. Tarnanje in vzdihovanje ustvarjenih bitij bo umolknilo; slišale se bodo pesmi slave in hvale. ... ‘Kajti Sin človekov ima

priti v slavi svojega Očeta s svojimi angeli' in 'mrtvi v Kristusu vstanejo najprej.' (Mt 16,27; 1 Tes 4,16; 1 Kor 15,23) To je tisto, kar kristjani imenujemo prvo vstajenje. Tedaj bodo tudi živali spremenile svojo naravo (Iz 11,6-9) in bodo podložne Jezusu. (Ps 8) Vladal bo vesoljni mir." "Gospod bo znova pogledal na zemljo in dejal: 'Glej, vse je zelo dobro!'"

Wolff je veroval, da je Gospodov prihod blizu. Njegov izračun preroških časov se je samo za nekaj let razlikoval od Millerjeve napovedi velike izpolnitve. Nekateri so na podlagi Jezusovega besedila: "Za tisti dan in uro pa nihče ne

ve,” poskušali dokazati, da ljudje ne morejo ničesar vedeti glede bližine Kristusovega prihoda. Njim je povedal: “Mar je naš Gospod rekel, da dan in ura ne bosta nikoli znana? Ali nam ni dal nekoliko znamenj, da lahko spoznamo vsaj približevanje njegovega prihoda, kakor se po mladih listih smokve prepozna, da je blizu poletje.” (Mt 24,32) Je prav, da ne prepoznamo tega časa, čeprav nas On sam poziva k branju in razumevanju preroka Daniela? Prav v Danielovi knjigi piše, da bodo te besede zapečatenene vse do zadnjega časa, (kar se je zgodilo v Wolffovem času), ko bodo mnogi to preiskovali (uporabljen je hebrejski izraz za proučevanje in

razmišljanje o času) in spoznanje (glede tega časa) se bo pomnožilo. (Dan 12,4) Gospod s svojimi besedami ni hotel reči, da ne bomo spoznali bližine njegovega prehoda. Želel je le povedati, da natančnega 'dneva in ure' ne pozna nihče. Prav tako je opozoril na vidna znamenja časa, da bi se pripravili za njegov prihod, kakor je Noe pripravil barko."

O priljubljenem načinu razlaganja in po-jasnjevanja Svetega pisma je Wolff napisal: "Večji del krščanske cerkve se je oddaljil od jasnega pomena Svetega pisma. Obrnil se je k budističnem nauku, ki temelji na kombiniranju misli

in predstav. Uči, da je prihodnja sreča človeškega rodu v nepre-stanem gibanju po zraku. Beseda Jud jim pomeni pogan, beseda Jeruzalem pa cerkev. Kadar se omenja zemlja, to zanje pomeni nebo; z izrazom Gospodov prihod pa razumejo napredek misijonskih družb. Besede: iti na Gospodovo goro, v hišo Jakobovega Boga, razumejo kot veliko zborovanje metodistov.”

Wolff je 24 let (1821-1845) potoval po svetu. V Afriki je obiskal Egipt in Etiopijo; v Aziji pa Palestino, Sirijo, Perzijo, Buharo in Indijo. Obiskal je tudi Združene države Amerike. Spotoma je oznanjeval tudi na otoku Sv. Helena.

Avgusta 1837 je prišel v New York. Zatem je oznanjal še v Filadelfiji in Baltimoru. Nato je odšel v Washington. "Tukaj sem," pravi, "na predlog bivšega predsednika Johna Quincyja Adamsa enoglasno dobil na razpolago kongresno dvorano. Neko soboto sem imel v njej predavanje. Bil sem počaščen z obiskom vseh članov kongresa, škofa iz Virginije, kakor tudi duhovništva in prebivalcev Washingtona. Enako čast so mi izkazali tudi člani vlade v New Jerseyju in Pensilvaniji. Njim sem predaval o raziskavah v Aziji in o osebni vladavini Jezusa Kristusa."

Dr. Wolff je potoval po neciviliziranih deželah brez zaščite katere koli evropske oblasti. Pretrpel je mnoge stiske in bil v številnih nevarnostih. Šibali so ga po podplatih, trpel je lakoto, prodajali so ga kakor sužnja in trikrat obsodili na smrt. Večkrat so ga napadli razbojniki in nekajkrat je od žeje skoraj umrl. Nekoč so mu oropali vse, kar je imel. Prehodil je več sto kilometrov; v planinah ga je po obrazu šibal sneg, a gole noge so postale neobčutljive zaradi hoje po zmrznjeni zemlji.

Ko so mu svetovali, naj ne gre neoborožen med divja in sovražna plemena, je odgovoril, da je "opremljen

z dobrim orožjem: molitvijo, gorečnostjo za Kristusa in zaupanjem v njegovo pomoč. Moja obramba je,” pravi dalje, “ljubezen do Boga in bližnjih v srcu in v roki Sveto pismo.” Tega je vedno nosil s seboj, in sicer v hebrejščini in angleščini. Ko je pripovedoval o svojem doživetju, je rekel: “V roki sem držal odprto Sveto pismo. ... Čutil sem, da je v tej knjigi moč, ki me bo obvarovala.”

Tako je zdržal v svojem delu, dokler sporočilo o sodbi ni bilo objavljeno v velikem delu sveta. Med Judi, Turki, Perzijci, Hindujci in mnogimi drugimi narodi in plemeni je širil Božjo besedo;

ljudem raznih jezikov je oznanjeval prihajajoče Mesijevo kraljestvo.

Na svojih potovanjih v Buhari je sredi osamljenega in oddaljenega ljudstva odkril nauk o Gospodovem prihodu. Povedal je: "Arabci v Jemenu imajo knjigo z naslovom Seera, ki vsebuje sporočilo o Kristusovem prihodu in njegovem kraljestvu v slavi. Pričakujejo, da se bo ta veliki dogodek zgodil leta 1840." "V Jemenu ... sem bil šest dni z Rehabovimi potomci. Ti ne pijejo vina, ne sadijo vinogradov, ne sejejo žita, stanujejo v šotorih in se spominjajo besed Rehabovega sina Jonadaba. (Jer 35,6-8) Pri njih so tudi Izraelovi potomci

Danovega rodu ... ki skupaj z Rehabovimi sinovi pričakujejo prihod Mesija na nebeških oblakih.”

Podobno vero je našel tudi drugi misijonar na Tatarskem. Tamkajšnji duhovnik je vprašal misijonarja, kdaj bo Kristus prišel drugič. Ko je misijonar odvrnil, da o tem nič ne ve, je bil duhovnik začuden nad neznanjem človeka, ki trdi, da je svetopisemski učitelj. Povedal mu je, da bo po njegovem prepričanju, utemeljenem na prerokovanju, Kristus prišel okoli leta 1844.

V Angliji se je adventno sporočilo začelo oznanjati že leta 1826, toda gibanje ni dobilo tako določene oblike kakor v Ameriki. Ljudje niso na veliko govorili o natančnem času prihoda, a so kljub temu oznanjali vzvišeno resnico o Kristusovem prihodu v moči in slavi. Oznanila niso bili deležni samo skrajneži in koristoljubni ljudje. Angleški pisatelj Mourant Brock trdi, da je okoli 700 pridigarjev anglikanske cerkve oznanjalo sporočilo "evangelija o kraljestvu". Sporočilo o Gospodovem prihodu v letu 1844 se je oznanjalo tudi v Veliki Britaniji. Tiskani spisi o adventu so se širili iz Združenih držav Amerike na vse strani. V Angliji so morali

ponatisniti številne knjige in časopise. Leta 1842 se je Anglež Robert Winter, ki je adventno vero sprejel v Ameriki, vrnil v domovino oznanjat Gospodov prihod. Mnogi so se mu pridružili v tem delu in sporočilo o sodbi se je objavljalo v raznih delih Anglije. V Južni Ameriki je španski jezuit Lacunza sredi neznanja in prevare duhovništva našel pot do Svetega pisma. Sprejel je resnico o skorajšnjem Kristusovem prihodu in pričel ljudi opozarjati nanj. Želel se je izogniti cerkvenim kaznim, zato je svoje poglede objavljaj pod imenom Rabi BenEzra in se predstavljal kot spreobrnjeni Jud. Lacunza je živel v XVIII. stoletju, vendar je njegova knjiga

bila prevedena v angleščino šele okoli leta 1825, ko je prišla v London. Njena izdaja je v Angliji spodbudila zanimanje za Gospodov prihod.

V Nemčiji je v XVIII. stoletju ta nauk oznanjal pridigar evangeličanske cerkve, Bengel. Bil je znameniti svetopisemski znanstvenik in kritik. Po šolanju "se je posvetil študiju teologije. Ta ga je pritegnil zaradi narave njegovega pobožnega duha, ki ga je že v zgodnji mladosti oblikovala izobrazba in disciplina. Tudi on se je moral, kakor mnogi njemu podobni mladi v vseh časih, boriti proti dvomu in težavam verske narave. V svojih spisih zelo

čustveno piše 'o mnogih puščicah, ki so prebadale njegovo srce in mu zagrenile mladost'.“ Ko je postal član zbora kardinalov v Württembergu, se je bojeval za versko svobodo. “ Čeprav je cerkvi priznal vse pravice in prednosti, je zahteval, da se dovoli iz državne cerkve izstopiti vsem, ki jim tako narekuje njihova vest.” Dober vpliv tega ravnanja se v njegovi domovini čuti še danes.

Ko je nekoč pripravljajal pridigo za adventno nedeljo iz Raz 21, je njegov um naenkrat razsvetlila luč o drugem Kristusovem prihodu. Prerokovanja iz Razodetja so mu postala jasnejša kakor

kdaj prej. Spoznanje o ogromni pomembnosti in neizmerni slavi prizora, ki so ga opisali preroki, ga je toliko vznemirilo, da je bil prisiljen za nekaj časa prekiniti proučevanje o tem. Toda na prižnici se mu je znova pokazala silna in jasna podoba. Od tedaj se je posvetil proučevanju prerokovanj, zlasti tistih iz Razodetja. Kmalu se je prepričal, da kažejo na Kristusov prihod, ki ni daleč. Raziskal je čas drugega prihoda. Njegov datum se je le za nekaj let razlikoval od tega, ki ga je pozneje sprejel Miller.

Bengelovi spisi so se razširili po vsem krščanskem svetu. V Württembergu in

tudi v drugih delih Nemčije so ljudje sprejemali njegov pogled na prerokovanja. Gibanje se je po njegovi smrti širilo dalje. Tako se je tudi v Nemčiji slišalo adventno sporočilo, in sicer takrat, ko je tudi v drugih deželah vzbujalo pozornost. Nekateri verniki so že pred tem zapustili domovino in odšli v Rusijo, kjer so osnovali kolonije. Na tem območju so še danes nemške cerkve, ki verujejo v skorajšnji Kristusov prihod.

Tudi v Franciji in Švici je zasvetila luč. V Ženevi, kjer sta resnico reformacije širila Farel in Calvin, je sporočilo o drugem prihodu oznanjal Gausen. Med študijem

na vseučilišču je nanj vplival duh racionalizma, ki je v drugi polovici XVIII. in na začetku XIX. stoletja vladal v vsej Evropi. Ob nastopu pridigarske službe ni bil ravno poučen o pravi veri; bil je celo nagnjen k dvomu. V svoji mladosti je rad proučeval prerokovanja. Ko je bral Rollinovo Zgodovino starega veka, je postal pozoren na 2. poglavje knjige preroka Daniela. Bil je presenečen nad izjemno natančnostjo izpolnitve prerokovanj, ki so jo razkrivali zgodovinski zapisi Rollina. V njih je bilo pričevanje o Božjem navdihnjenju Svetega pisma. To mu je v poznejših let služilo kot sidro v času nevarnosti. Racionalizem ga ni mogel več

zadovoljiti, zato je proučeval Sveto pismo in iskal jasnejšo luč. Čez nekaj časa se je njegova vera utrdila.

Ko je dalje proučeval prerokovanja, se je prepričal, da je Gospodov prihod blizu. Občutil je svečanost in pomembnost te vzvišene resnice, ki jo je želel podati ljudstvu. Toda ljudje so verjeli, da so Danielova prerokovanja skrivnostna in jih ni možno razumeti. To je pomenilo veliko oviro na njegovi poti. Končno se je odločil delati z otroki. Upal je, da bo preko njih pritegnil tudi starše. To je pred njim naredil že Farel, ko je prinesel evangelij v Ženevo.

Pozneje je o svojem načrtu oznanjevanja dejal: “Želim, da bi to razumeli, saj so ti nauki zelo pomembni. Hotel sem jih pripraviti karseda razumljivo, da bi jih lahko približal otrokom. Sicer sem načrtoval najprej spregovoriti odraslim, a sem se bal, da me ne bodo slišali, če se najprej obrnem nanje. Tako sem za svoje poslušalce izbral same otroke. Vedel sem, da bo povečanje števila otrok, njihova vidna pozornost in zanimanje, razumevanje in pridobljeno znanje privabilo še drugi krog poslušalcev; namreč odrasle, ki bodo spoznali, da se splača usesti in proučevati resnico. Če se to zgodi, je uspeh zagotovljen.” Njegovi naporji so prinesli uspeh. Ko je govoril

otrokom, so ga prihajali poslušat tudi starejši ljudje. Galerije njegove cerkve so bile polne pozornih poslušalcev; med njimi so bili izobraženi in ugledni ljudje. Prihajali pa so tudi obiskovalci Ženeve - tujci, ki so odnesli sporočilo v druge kraje.

Ta uspeh je Gausena ohrabil. Natisnil je svoje nauke in upal, da bo z njimi spodbudil proučevanje preroških knjig v francosko govorečih župnijah. Dejal je: "Objava teh otroških naukov bi odraslim, ki zanemarjajo preroške knjige z lažnim izgovorom, da se jih ne da dojeti, povedala: 'Kako so lahko nerazumljive, če jih razumejo vaši

otroci?' Zelo si želim," dodaja,
"poznanje prerokovanj oznaniti tudi po
naših župnijah. Zdi se mi, da ni
proučevanja, ki bi bolj ustrezalo
zahtevam našega časa. S tem se moramo
pripravljati za bližajočo se stisko in
čakati na Jezusa Kristusa."

Čeprav je bil Gausen eden
najznamenitejših in najbolj priljubljenih
pridigarjev v Franciji, so ga čez nekaj
časa razrešili dolžnosti, ker je med
poučevanjem mladine uporabljal Sveto
pismo namesto cerkvenega katekizma -
dolgočasnega in racionalističnega
priročnika, ki ni vseboval nikakršne
pozitivne vere. Pozneje je postal

profesor v neki teološki šoli. Ob nedeljah je še vedno poučeval otroke o Svetem pismu. Njegova dela o prerokovanjih so zbudila veliko zanimanje. S predavanji, tiskanjem knjig in poučevanjem otrok - slednje mu je bilo najdražje - je dolgo let širil močan vpliv. Zaradi njegovega dela so mnogi postali pozorni na proučevanje prerokovanj, ki so kazala bližino Gospodovega prihoda.

Sporočilo o drugem prihodu se je oznanjalo tudi v Skandinaviji.

Povzročilo je veliko zanimanje. Mnogi so bili prebujeni iz svoje brezskrbne varnosti. Priznali so svoje grehe, jih

opustili in v Kristusovem imenu zaprosili za odpuščanje. Temu gibanju pa se je uprla duhovščina državne cerkve. Zaradi njenega vpliva so nekatere oznanjevalce skorajšnjega Gospodovega prihoda vrgli v ječo. S tem so mnoge prisilili k molku. Vendar se je Bog odločil sporočilo objaviti na nenavaden način, po otrocih. Državni zakoni niso mogli omejevati mladoletnikov, zato so lahko neovirano govorili.

Gibanje se je širilo zlasti med nižjimi sloji. V skromnih prebivališčih delavcev so se ljudje zbirali k poslušanju opomina. Tudi otroci - pridigarji so

živeli v barakah. Nekateri med njimi so bili stari komaj šest do osem let. Kljub temu, da so bile njihove sposobnosti in razum na ravni otrok, je njihovo življenje dokazovalo, da ljubijo Zveličarja in želijo biti poslušni Božjim svetim predpisom. Ko so se postavili pred ljudi, je bilo očitno, da jih spodbuja vpliv, ki prekaša njihove naravne sposobnosti. Popolnoma so se spremenili. S svečanim glasom so oznanjali opomin o sodbi in pri tem natančno navajali besede Svetega pisma: "Bojte se Boga in dajte mu slavo, kajti prišla je ura njegove sodbe." Oštevali so prestopke ljudstva. Niso obsojali samo razvratnosti in greha, temveč tudi

poželenje po posvetnem življenju in nevero. Opominjali so svoje poslušalce, naj se spokorijo, da bi se izognili prihajajoči jezi.

Ljudstvo jih je poslušalo in ob tem tre-petalo. Njihovemu srcu je govoril Božji Duh. Spodbujeni so bili, da z novo in globljo gorečnostjo proučujejo Sveto pismo. Ljudje, ki so bili vdani nezmernosti in nemoralni, so začeli novo življenje. Drugi so se odpovedali svojim nečastnim navadam. Opravljeno je bilo tako nenavadno delo, da so tudi pridigarji državne cerkve morali priznati, da je za tem gibanjem Božja roka.

Božja volja je bila, da se glas o Zveličar-jevem prihodu razširi tudi v Skandinaviji. Ko so bili njegovi služabniki prisiljeni k molku, je Bog izlil svojega Duha na otroke, da bi se delo dokončalo. Nekoč se je Jezus približeval Jeruzalemu v spremstvu veselega ljudstva. Navdušeno so vzklikali, mahali s palmovimi vejami in ga pozdravljali kot Davidovega Sina. Zavistni farizeji so zahtevali, naj ukaže ljudstvu molčati. Tedaj jim je Jezus spregovoril o izpolnitvi prerokovanj in o tem, da bo spregovorilo kamenje, če bodo ti umolknili. Ljudstvo se je ustrašilo groženj duhovnikov in

starešin. Ni se več veselilo Jezusovega veličastnega prihoda v Jeruzalem. Toda otroci so na tempeljskem dvorišču dalje veselo vzklikali. Mahali so s palmovimi vejami in peli: "Hosana Davidovemu Sinu!" (Mt 21,8-15) Ko so mu farizeji jezno dejali: "Ali slišiš, kaj ti pravijo?" jim je Jezus odgovoril: "Seveda, ali niste nikdar brali: Iz ust otročičev in dojenčkov si pripravil sebi hvalo." (Mt 21,16) Kakor je Bog v času prvega Kristusovega prihoda delal po otrocih, tako jih je uporabil tudi za oznanjevanje sporočila o njegovem drugem prihodu. Uresničila se je Božja beseda, da se bo sporočilo o Zveličarjevem prihodu

oznanilo ljudstvom, rodovom in jezikom.

William Miller in njegovi sodelavci so dobili nalogo oznanjati opozorilo v Ameriki. Ta dežela je postala središče velikega adventnega gibanja. Tukaj se je prerokovanje o prvem angelskem sporočilu izpolnilo najbolj neposredno. Millerjevi spisi in spisi njegovih sodelavcev so bili odneseni v oddaljene dežele. Kamor koli so prišli misijonarji, je bilo oznanjeno tudi veselo sporočilo o skorajšnji Kristusovi vrnitvi. Na vse strani se je širilo sporočilo večnega evangelija: “Bojte se Boga in dajte mu slavo, kajti prišla je ura njegove sodbe.”

Na podlagi takratnih pričevanj o prerokovanjih naj bi Kristus prišel pomladi 1844. To je naredilo na ljudi globok vtis. Ne glede na to, v katero državo se je sporočilo razširilo, povsod je nastalo veliko prebujenje. Mnogi so verjeli v pravilnost dokazov, ki so temeljili na preroških obdobjih. Opustili so svoja osebna mnenja in z veseljem sprejeli resnico. Nekateri pridigarji so zavrgli svoje ozkosrčne poglede in čustva. Odpovedali so se svojim plačam in cerkvam ter se pridružili tistim, ki so oznanjevali sporočilo o Jezusovem prihodu. Takšnih pridigarjev je bilo sorazmerno malo, zato je bilo to delo v večini zaupano ponižnim vernikom.

Poljedelci so zapuščali svoja polja, obrtniki svoje delavnice, trgovci svoje prodajalne, uslužbenci svoje položaje, vendar število delavcev ni zadoščalo potrebam dela, ki ga je bilo treba opraviti. Zvesti čuvaji so prostovoljno prenašali stiske, trpljenje in pomanjkanje, da bi lahko povabili ljudi k spokorjenju in zveličanju. Težilo jih je brezbožno stanje cerkve in sveta, ki se je pogrezal v temo. Čeprav jim je Satan nasprotoval, je njihovo delo neprestano napredovalo. Na tisoče ljudi je sprejelo resnico o prihodu. Povsod se je oznanjalo resno sporočilo. Opozarjalo je grešnike, posvetne ljudi in vernike raznih cerkva, naj se izognejo prihodnji

jezi. Pridigarji so kakor Kristusov predhodnik Janez Krstnik nastavili sekiro k drevesni korenini. Zahtevali so, da se v življenjih ljudi vidijo rezultati spokorjenja. Njihova ganljiva vabila so bila očitno nasprotje pridiganju s priljubljenih prižnic o miru in varnosti. Kjer koli se je oznanjalo sporočilo, je bilo ljudstvo spodbujeno. Preprosto in neposredno pričeva-nje Svetega pisma, ki ga je spremljala moč Svetega Duha, je bilo tako mogočno, da se mu ni mogel skoraj nihče popolnoma upreti. Verski učitelji so se predramili iz svoje navidezne varnosti. Videli so, da nazadujejo. Spoznali so svojo ljubezen do sveta, nevero, svojo ošabnost in

sebičnost. Mnogi so iskali Gospoda v spokorjenju in ponižnosti. Dolgo so se oprijemali zemeljskih stvari, a sedaj so se usmerili k nebesom. Bili so prežeti z Božjim Duhom. Krotka in ponižna srca so se združila v vzkliku: “Bojte se Boga in izkažite mu čast, kajti prišla je ura njegove sodbe.”

Grešniki so se v solzah spraševali: “Kaj naj naredimo, da bomo rešeni?”

Nepošteni so si prizadevali popraviti svojo krivičnost. Vsi, ki so v Kristusu našli mir, so hrepeneli po tem, da bi še drugi okusili te blagoslove. Srca staršev so se obračala k otrokom, srca otrok pa k staršem. Ograje ošabnosti in

nedostopnosti so bile odstranjene. Slišala so se iskrena priznanja. Družinski člani so delali za zveličanje tistih, ki so jim bili najbližji in najdražji. Pogosto so se slišale resne molitve za bližnje. Povsod so se ljudje v velikem strahu bojevali z Bogom. Mnogi so molili vso noč, da bi prejeli zagotovilo o odpuščenih grehah, ali prosili za spreobrnjenje svojih sorodnikov in sosedov.

Ljudje vseh slojev so v trumah prihajali na zborovanja adventistov. Bogati in revni, veliki in mali - vsi so iz raznih vzrokov hoteli slišati nauk o drugem prihodu. Gospod je zaviral duha

upornikov, medtem ko so njegovi služabniki razlagali vzroke svoje vere. Včasih so bili znanilci sporočila slabotni, toda Božji Duh je dajal resnici moč. Na zborovanjih se je čutila navzočnost svetih angelov. Število vernih je vsak dan raslo. Velika množica je mirno in brez diha poslušala svečane dokaze o skorajšnjem Kristusovem prihodu. Zdelo se je, kakor da so se nebesa in zemlja približala drug drugemu. Vsi - mlajši, starejši in tisti srednjih let - so čutili Božjo moč. Ljudje so se vračali domov in hvalili Boga. Vesel glas je odmeval skozi tiho nočno temo. Nihče od navzočih na teh zborovanjih nikoli ni

mogel pozabiti teh tako pomembnih prizorov.

To, da se je oznanjeval točno določen časa Kristusovega prihoda, je izzvalo velik odpor v vseh družbenih slojih, in sicer od pridigarjev, ki so pridigali s prižnic, pa do najbolj zakrknjenih grešnikov. Izpolnile so se preroške besede: “Predvsem pa morate vedeti, da bodo v poslednjih dneh prišli taki, ki se bodo z norčavostjo norčevali iz vsega. Ti bodo živeli po svojih poželenjih in govorili: Kje je njegov obljubljeni prihod? Odkar so namreč očetje zaspali, je vse ostalo tako, kakor je bilo od začetka stvarjenja.” (2 Pt 3,3.4) Mnogi, ki

so trdili, da ljubijo Zveličarja, so rekli, da nimajo nikakršne pripombe k nauku o drugem pri-hodu, le da so proti določanju časa. Toda Božje oko, ki vse vidi, je bralo njihova srca. Ničesar niso želeli slišati o tem, da bo Kristus prišel pravično soditi svetu. Bili so nezvesti služabniki. Njihova dela ne bi mogla prenesti Božjega pogleda, ki preiskuje srce, zato so se bali srečati s svojim Gospodom. Niso bili pripravljene pozdraviti Kristusa, kakor ga niso bili niti Judje v času prvega prihoda. Ne samo da niso hoteli poslušati jasnih dokazov Svetega pisma, ampak so se celo posmehovali tistim, ki so pričakovali Gospoda. To je razveselilo

Satana in njegove angele. Vzklikali so od veselja in zasmehovali Kristusa in svete angele, ker ima ljudstvo, ki se smatra za njegovo, tako malo ljubezni, da si ne želi njegovega prihoda.

“Za tisti dan in uro pa nihče ne ve,” se je glasilo najpogostejši dokaz nasprotnikov adventne vere. To besedilo se glasi: “Za tisti dan in uro pa ne ve nihče, ne angeli v nebesih ne Sin, ampak samo Oče.” (Mt 24,36) Tisti, ki so pričakovali Gospoda, so podali razumljivo in natančno razlago tega svetopisemskega besedila. Takoj je postalo očitno, da nasprotniki spreminjajo njegov pomen. Kristus je te besede izgovoril, ko je zadnjič odšel iz

templja. Na Oljski gori se je z učenci pogovarjal o pomembnih stvareh. Vprašali so ga: “Kakšno bo znamenje tvojega prihoda in konca sveta?” Jezus jim je naštel nekaj znamenj in rekel: “Tako tudi vi: Ko boste videli vse to, vedite, da je blizu, pred vrati.” (Mt 24,3.33) Nobena Zveličarjeva izjava ne sme biti prikazana tako, da bi ovrgla drugo. Čeprav nihče ne ve za dan in uro njegovega prihoda, se vendar od nas zahteva, da vemo, kdaj je prihod blizu. Jezus potem pravi, da bo načrtno zanemarjanje njegovih opominov o času njegovega skorajšnjega prihoda prav tako usodno, kakor je bilo neznanje predpotopnega sveta o prihodu potopa.

V istem poglavju je podana prilika, ki kaže razliko med zvestimi in nezvestimi. Obsoja služabnika, ki v svojem srcu pravi: “Moj gospod zamuja.” (Mt 24,48) Poudarja, da bo Kristus ob svojem prihodu sodil in plačal vsem, ki pričakujejo in oznanjujejo njegov prihod. Prav tako razkriva, kaj se bo zgodilo z njimi, ki ga zaničujejo. Jezus je končal z besedami: “Bodite torej budni. Blagor tistemu služabniku, ki ga bo njegov gospodar ob svojem prihodu našel, da tako dela! Če pa se ne zbudiš, pridem kakor tat in nič ne boš vedel, katero uro pridem k tebi.” (Mt 24,42.46; Raz 3,3)

Pavel govori o ljudeh, za katere bo Gos-podov prihod nepričakovan: "Saj sami na-tančno veste, da bo Gospodov dan prišel, kakor pride tat ponoči. Ko bodo govorili: Mir in varnost, tedaj bo nenadoma prišla nad nje poguba ... in ne bodo ubežali." Za tiste, ki so cenili Gospodov opomin, pa dodaja: "Vi, bratje, pa niste v temi, da bi vas ta dan presenetil kakor tat, saj ste vsi sinovi luči in sinovi dneva. Nismo sinovi noči in ne teme." (1 Tes 5,2-5)

Iz tega je jasno razvidno, da Sveto pismo ne opravičuje človeka, ki ostaja neveden glede bližine Kristusovega prihoda. Besede: "Za tisti dan in uro pa

nihče ne ve,” dalje ponavljajo tisti, ki iščejo izgovore, da bi zavrgli resnico, ki so zaprli ušesa pred pravilno razlago, ki se upajo posmehovati in ki so zgolj navidezni Kristusovi pridigarji.

Ljudstvo se je prebudilo in začelo iskati zveličanje, a verski učitelji so se postavili na pot, ki je vodila do resnice. Strah ljudi so poskušali pomiriti z lažnimi razlagami Božje besede.

Nezvesti čuvaji so se pridružili delu velikega goljufa in vpili: “Mir! Mir!” ko Bog ni govoril o miru. Kakor farizeji v Kristusovih dneh tudi oni niso hoteli stopiti v nebeško kraljestvo. A tistim, ki so si tega želeli, so preprečili vstop. Iz

njihovih rok se bo zahtevala kri teh ljudi.

Najponižnejši in najpobožnejši verniki cerkev so bili navadno prvi, ki so sprejeli sporočilo. Tisti, ki so osebno proučevali Sveto pismo, so morali spoznati, da je priljubljeno mnenje o prerokovanjih nasprotovalo Svetemu pismu. Ljudstvo, ki ni bilo zapeljano z vplivom duhovščine in je samo raziskovalo Božjo besedo, je ob primerjanju adventnega nauka s Svetim pismom spoznalo njegov božanski vir.

Mnoge so pregnali njihovi nezvesti bratje. Nekateri so v javnosti molčali o

svojem upanju, da bi v cerkvi ohranili svoj položaj. Drugi so čutili, da jim zvestoba do Boga ne dovoljuje skrivati resnice, ki jim jo je zaupal. Mnogi so bili izključeni iz cerkve samo zato, ker so izrazili svojo vero v Kristusov prihod. Njim, ki so zdržali preizkušnjo svoje vere, so bile dragocene prerokove besede: “Vaši bratje, ki vas sovražijo in vas zavračajo zaradi mojega imena, pravijo: “Naj se GOSPOD pokaže v svojem veličastvu, da bomo videli vaše veselje. Toda osramočeni bodo.” (Iz 66,5)

Božji angeli so z največjim zanimanjem spremljali napredovanje opomina. Ko so

cerkve zavrgle sporočilo, so se žalostno obrnili od njih. Toda številni posamezniki še niso bili preizkušeni glede vere v adventno resnico. Mnogi, zapeljani zaradi žena ali mož, staršev ali otrok, so verjeli, da je greh poslušati takšen krivi nauk, ki ga oznanjajo adventisti. Angelom je bilo ukazano, naj skrbno pazijo na te ljudi; potrebno je bilo, da nova luč z Božjega prestola razsvetli njihovo stezo.

Vsi, ki so sprejeli sporočilo, so z nepopi-snim hrepenenjem čakali na prihod svojega Zveličarja. Pričakovani čas snidenja je bil pred vrati; občutili so mirno slovesnost. Počivali so v

prijetnem občestvu z Bogom - jamstvom miru, ki jim bo dan v prihodnji slavi. Nihče izmed njih, ki je osebno doživel to upanje in zaupanje, ne more pozabiti tistih čudovitih ur pričakovanja. Že nekaj tednov pred pričakovanim časom je večina prekinila vsa zemeljska dela. Iskreni in zvesti so skrbno preiskovali vsako misel in vsako željo svojega srca, kakor da ležijo na smrtni postelji in da bodo morali čez nekoliko ur zapreti oči pred vsem na tem svetu. Niso si šivali "prazničnih oblačil";(dd) toda vsi so čutili potrebo po notranjem prepričanju, da so se pripravljene srečati z Zveličarjem. Njihova bela oblačila so bila čistost duše - s Kristusovo spravno

krvjo očiščen značaj. Ko bi le Božji otroci imeli sedaj enakega duha, ki preiskuje srca, enako resno in odločno vero! Ko bi v ponižnosti hodili pred Gospodom in pošiljali molitve k prestolu milosti, bi imeli mnogo dragocenejšo izkušnjo, kakor jo imajo. Ljudje premalo molijo in se ne zavedajo dovolj iskreno svoje grešnosti. Zaradi pomanjkanja žive vere mnogi ne morejo dobiti obilne milosti, ki nam jo je pripravljen dati naš Odrešenik.

Bog je hotel preizkusiti svoje ljudstvo. Njegova roka je pokrila napako v računanju preroškega časa. Adventisti je niso našli, a tudi njihovi šolani

nasprotniki ne. Ti so govorili: “Vaše računanje preroškega časa je pravilno. Neki veliki dogodek se bo skoraj zgodil; vendar to ne bo to, kar prerokuje Miller; to je spreobrnitev sveta, ne pa drugi Kristusov prihod.”(ee)

Čas čakanja je minil, Kristus pa ni prišel osvobodit svojega ljudstva. Tisti, ki so z iskreno vero in prisrčno ljubeznijo pričakovali svojega Zveličarja, so doživeli grenko razočaranje. Toda Božji načrt je bil dosežen. Preizkusil je srca tistih, ki so trdili, da čakajo na njegov prihod. Med njimi je bilo mnogo takih, ki jih ni spodbujala nikakršna višja spodbuda kakor strah. Njihova vera ni

vplivala ne na njihovo srce ne na njihovo življenje. Ko se pričakovani dogodek ni zgodil, so ti ljudje govorili, da niso razočarani; pravzaprav nikoli niso niti verovali, da bo Kristus prišel. Bili so med prvimi, ki so se posmehovali bolečini iskrenih vernikov.

Jezus in vse nebeške vojske so z ljubeznijo in sočutjem gledali na preizkušene in razočarane vernike. Če bi se lahko odstranil nevidni pajčolan, ki ločuje vidni svet od nevidnega, bi bilo možno videti angele, kako so se približevali tem neomajnim ljudem in jih ščitili pred Satanovimi napadi.

Poglavje 21—Zavrženi opomin

William Miller in njegovi sodelavci so oznanjali nauk o drugem prihodu, da bi bližnje spomnili na pripravo za sodbo. Verske učitelje so opozarjali na pravo cerkveno upanje in na potrebo globlje krščanske izkušnje. Nespreobrnjene so spominjali na njihovo dolžnost, da se brez obotavljanja spokorijo in spreobrnejo k Bogu. “Nikogar niso nameravali pridobiti za kakšno ločino ali versko skupnost. Delali so med vsemi skupinami, ne da bi se mešali v njihove organizacijske in cerkvene predpise.

“Pri vsem svojem delu,” je rekel Miller, “nisem nikoli želel ali nameraval ustvariti nove smeri zunaj že obstoječih cerkva ali podpirati eno cerkev na račun drugih. Načrtoval sem biti koristen vsem. Domneval sem, da se bodo vsi kristjani veselili upanja v skorajšnji Kristusov prihod in da tisti, ki niso mogli razumeti te resnice kakor sem jo jaz, ne bodo manj ljubili tistih, ki so sprejeli ta nauk. Nikoli si nisem mislil, da bodo kdaj potrebni ločeni sestanki. Moj edini cilj je bil spreobračati ljudi k Bogu, oznaniti prihajajočo sodbo in spodbuditi svoje bližnje, naj pripravijo srce, tako da bodo lahko v miru pričakali Boga. Velika večina, ki se je

spreobrnila po mojem delu, se je združila z raznimi že obstoječimi cerkvami.”

Njegovo delo je bilo koristno za utrjevanje cerkva, zato se je nekaj časa nanj gledalo z naklonjenostjo. Kasneje so se pridigarji in verski voditelji obrnili proti resnici o prihodu. Odločili so se zadušiti vsakršno širjenje tega nauka, zato so mu nasprotovali s prižnic.

Vernikom so celo prepovedali poslušati pridige o drugem prihodu in pri bogoslužjih govoriti o tem upanju. Tako so se zvesti znašli v težavnem položaju in zmedi. Ljubili so svoje cerkve in se niso hoteli ločiti od njih. Ko pa so

spoznali, da se pričevanje Božje besede odrida in da se jim krati pravica do raziskovanja prerokovanj, so bili prepričani, da jim zvestoba Bogu prepoveduje, da bi se podredili. Njih, ki so zavrgli pričevanje Božje besede, niso mogli imeti za Kristusovo cerkev, "ki je stolp in podstavek resnice". Menili so, da imajo pravico ločiti se od svojih dosedanjih cerkva. Poleti 1844 je svoje cerkve zapustilo okoli petdeset tisoč vernikov.

V tem času se je v večini cerkev v Združenih državah Amerike opazila pomembna sprememba. Že mnogo let se je namreč opažalo sicer postopno, a

hkrati vse večje prilagajanje posvetnim običajem in navadam, kar je vodilo v upadanje pravega duhovnega življenja. Prav tisto leto so se skoraj v vseh cerkvah pokazala znamenja naglega in opaznega propadanja. Kazalo je, da nihče ne more najti vzroka za to. Toda dejstvo je bilo znano; o tem se je razpravljalo v tisku in s prižnice.

Na pridigarskem srečanju v Filadelfiji je gospod Barnes, pisec zelo znane sveto-pisemske razlage in pridigar ene izmed najvidnejših cerkva svojega mesta, rekel, "da že dvajset let dela v pridigarski službi in še nikoli prej ni doživel, da pri obredu Gospodove

večerje, ko je delil obhajilo, ne bi sprejel v cerkev vsaj nekaj novih vernikov. Toda sedaj ni več prebujenja, ni več spreobrnjenja, med verniki ni vidne rasti v milosti, in nihče več ne prihaja, da bi se po-govarjal o zveličanju. S povečanjem dobič-konosnih dejavnosti ter z razcvetom trgovine in industrije se kaže tudi vse večja rast posvetnega duha. Takšno stanje je v vseh verskih skupnostih.”

Februarja istega leta je prof. Finney s kolidža v Oberlinu dejal: “Ugotovili smo, da so skoraj vse protestantske cerkve v naši domovini ravnodušne in celo sovražno razpoložene skoraj do

vseh moralnih obnov našega časa. Sicer obstajajo izjeme, vendar jih ni toliko, da bi omenjeno dejstvo lahko posplošili. Obstaja še en dokaz o tem, da smo ostali skoraj brez vpliva, ki poživlja cerkve. Ta dokaz je duhovna ravnodušnost, ki je prežela skoraj vse in je zelo globoka; to potrjuje verski tisk po vsej deželi. ... Verniki cerkve so se prepustili modi, se prilagodili nevernikom, hodijo z njimi na izlete, ples in druge zabave. ... Ne govorimo več o teh mučnih stvareh. Dovolj je, da se dokazi kopičijo in nas zelo bremenijo. Dejstvo je, da so se cerkve žalostno popačile. Oddaljile so se od Gospoda, Gospod pa se je umaknil od njih.”

V verski reviji, Verski teleskop, je neki pisec zapisal: "Nikoli doslej nismo bili priče tako splošnemu verskemu padanju. Resnično, cerkev se mora zbuditi in preiskati razloge za takšno stanje, ki jih lahko prepoznajo vsi, kateri ljubijo Sion. Ko pomislimo na redke primere pravega spreobrnjenja in po drugi strani vidimo neprimerljivo nesramnost in zakrknjenost grešnikov, nehote vzkliknemo: Ali je Bog pozabil biti milostljiv ali pa so morda vrata milosti zaprta?"

Razlog za takšno stanje vedno tiči v cerkvi sami. Duhovna tema, ki pokriva

narode, cerkve in posameznike, ne nastaja zaradi tega, ker bi Gospod hotel ljudi prikrajšati za pomoč Božje milosti. Ne, vzrok je v zanemarjanju ali odklanjanju božanske luči. To resnico potrjuje zgodovina Judov v Kristusovem času. Živel so kakor svet ter pozabili na Boga in njegovo besedo. Njihova dojetanja so potemnela. Vdali so se posvetnosti in užitkom. Ničesar niso vedeli o Mesijevevem prihodu. V svoji ošabnosti in neveri so zavrgli Odrešenika. Vendar Bog tudi tedaj ni prikrajšal judovskega naroda za spoznanje ali prejemanje blagoslovov zveličanja. Kdor pa je zavrgel resnico, je izgubil sleherno željo po nebeškem

daru. Iz teme so naredili luč, iz luči pa temo, dokler ni luč, ki je bila v njih, postala tema. Kako velika je bila ta tema!

Cilj Satanovega delovanja je ohraniti zunanjo podobo vere brez duha žive po-božnosti. Judje so potem, ko so zavrgli evangelij, dalje goreče oznanjali svoje stare obrede. Bili so izbran narod, zato so strogo varovali to svojo posebnost. Vendar so kmalu morali priznati, da se jim Bog več ne razodeva. Danielovo prerokovanje je tako jasno kazalo na čas Mesijevega prihoda in tako natančno napovedalo njegovo smrt, da so judovski duhovniki

odvračali ljudi od proučevanja. Končno so rabini prekleli vse, ki so poskušali izračunati čas. Izraelski narod že 1900 let živi v slepilu, nespokorjen in ravnodušen do milostnih ponudb zveličanja. Ni mu mar za blagoslove evangelija. To je svečan in strašen opomin, ki opozarja na nevarnost zavrnitve nebeške luči.

Vzroki vedno prinašajo določene posledice. Kdor namerno zavrača svoje dolžnosti, ker nasprotujejo njegovi volji, nazadnje ne bo mogel razlikovati resnice od zmote. Oslabljen razum, otopela vest in odrevenelo srce človeka ločijo od Boga. Omalovaževanje in

preziranje sporočil Božje resnice zavijata cerkev v temo; ohlajata njeno vero in ljubezen ter spodbujata odtujenost in razdor. Verniki cerkve usmerjajo svoje zanimanje in moč na posvetne stvari; tako grešniki zakrknejo nespokorjeno srce.

Prvo angelsko sporočilo iz Raz 14 na-poveduje uro Božje sodbe in vabi ljudi, naj molijo Boga. Namen sporočila je, da se Božje ljudstvo loči od škodljivega vpliva sveta, se prebudi in spozna svoje pravo stanje mesenosti in odpadništva. V tem sporočilu je Bog cerkvi poslal opomin. Če bi ga sprejeli, bi odstranil zlo, ki je ljudi ločevalo od

njega. S sprejemanjem sporočila iz nebes, ponižanjem srca pred Gospodom, z iskrenim pripravljajanjem na njegovo navzočnost bi se med njimi pokazala Božji Duh in moč. Cerkev bi zopet dosegla tisto blagoslovljeno stanje edinosti, vere in ljubezni, ki je obstajala v času apostolov, ko so bili vsi "eno srce in ena duša" in so srčno govorili Božjo besedo ter je Gospod vsak dan pomnoževal število tistih, "ki so našli odrešenje". (Apd 4,32.31; 2,47)

Če bi tako imenovano Božje ljudstvo sprejelo luč, ki ga je razsvetljevala iz Božje besede, bi doseglo edinost, za katero je Kristus molil. Apostol jo

opisuje kot “edinost Duha z vezjo miru”. V zvezi s tem razlaga dalje: “Eno telo in en Duh, kakor ste tudi bili poklicani v enem upanju svojega poklica. En Gospod, ena vera, en krst”. (Ef 4,3-5)

Takšne blažene sadove so doživeli tisti, ki so sprejeli adventno sporočilo. Prišli so iz raznih verskih skupnosti, toda podrli so ograde, ki so jih ločevale in prezrli verske nauke, v katerih niso bili enotni. Opustili so nesvetopisemsko upanje v zemeljsko tisočletno kraljestvo, popravili napačna mnenja o drugem prihodu ter odstranili ošabnost in prilagajanje svetu. Poravnali so krivice

in povezali srca v najčistejšem bratskem občestvu. Zavladala sta ljubezen in veselje. Ta nauk ki je tako mogočno vplival na peščico ljudi, ki ga je sprejela, bi prinašal enake rezultate vsem ostalim, če bi ga seveda sprejeli.

Večina cerkva ni sprejela tega opomina. Njihovi pridigarji bi kot čuvaji Izraelovega doma morali prvi opaziti znamenja Jezusovega prihoda. Vendar niso spoznali resnice ne iz pričevanj prerokov ne iz znamenj časa. Ker so bila njihova srca napolnjena s posvetnim duhom in častihlepjem, sta se ohladili ljubezen do Boga in vera v njegovo besedo. Ko se je začel oznanjati

adventistični nauk, je v njih prebudil predsodke in nevero. Sporočilo so večinoma oznanjali navadni verniki cerkve; to se je poudarjalo kot dokaz za nasprotovanje. Kakor v preteklosti, se je tudi sedaj na podlagi Božje besede zastavljalo vprašanje; "Ali mu je verjel kdo od knezov in farizejev?" Ko so spoznali, kako težko je ovreči dokaze, ki so temeljili na proučevanju preroških časov, so začeli druge odvracati od proučevanja prerokovanj. Trdili so, da so preroške knjige zapečatenene in jih ni mogoče razumeti. Mnogi, ki so slepo verjeli svojim duhovnim pastirjem, niso hoteli poslušati opomina. Nekateri pa se zaradi strahu pred izključitvijo iz cerkve

niso upali priznati resnice, čeprav so verjeli vanjo. Sporočilo, ki ga je Bog poslal, da bi cerkev preizkusil in očistil, je odkrilo število tistih, ki so svojo ljubezen podarili svetu namesto Kristusu. Vezi, ki so jih vezale na svet, so bile močnejše od tistih, ki so jih pritegovale k nebesom. Odločili so se poslušati glas posvetne modrosti. Odvrnili so se od sporočila resnice, ki preiskuje srce.

Z zavračanjem opomina prvega angela so zavrgli tudi možnost prerokenja, ki so ga nebesa načrtovala zanje. Glasnik milosti bi lahko odstranil ovire, ki so jih ločevale od Boga, vendar so ga prezrli.

Tako so s še večjim poželenjem iskali prijateljstvo s svetom. Zaradi tega je bila cerkev leta 1844 v tako strašnem stanju, ki se je razodevalo v ljubezni do sveta, odpadništvu in duhovni smrti.

V Raz 14 za prvim angelom prihaja drugi, ki pravi: "Padel je, padel Babilon, veliko mesto, ki je z vinom srda svoje nečistosti napojilo vse narode." (Raz 14,8 CHR) Izraz Babilon izhaja iz besede babel in pomeni zmešnjavo. V Svetem pismu se uporablja kot simbol za lažna in odpadla verovanja. V Raz 17 je Babilon prikazan kakor žena - podoba, ki jo Sveto pismo uporablja za simbolično oznako cerkve. Čista žena

pred-stavlja čisto, nečistnica pa odpadlo cerkev.

V Svetem pismu se sveti in trajni odnos med Kristusom in njegovo cerkvijo prikazuje z zakonsko zvezo. Gospod je svoj narod združil s seboj s svečano zavezo in obljubil, da bo njihov Bog, ljudstvo pa se je obvezalo, da bo pripadalo samo njemu. Bog pravi: “S teboj se zaročim na veke, s teboj se zaročim v pravičnosti in v pravici, v dobroti in v usmiljenju.” (Oz 2,21) In ponavlja: “Kajti jaz sem vaš gospodar.” (Jer 3,14) Tudi Pavel uporablja isti izraz v Novi zavezi, ko pravi: “Ker sem vas kot čisto devico zaročil z enim možem,

Kristusom, da bi vas postavil predenj.”
(2 Kor 11,2)

Cerkev je svoje zaupanje in ljubezen odvrnila od Kristusa in dovolila, da je njeno dušo zasedla ljubezen do sveta. Bila je nezvesta, kar se primerja s prešuštvom. Izraelov greh oddaljevanja od Gospoda nam je prikazan z isto podobo. Čudovita Božja ljubezen, ki jo je Izrael prezrl, je ganljivo podana s temi besedami: “Prisegel sem ti in sklenil zavezo s teboj, govori Gospod BOG. Postala si zelo zelo lepa, vredna kraljevske časti. Tvoje ime je prodrlo med narode zaradi tvoje lepote. Saj je bila popolna, zavoljo sijaja, ki sem ti ga

nadel. ... A preveč si se zanašala na svojo lepoto: zaradi svojega slovesa si se začela vlačugati. (Ezk 16,8.13-15) A kakor kdaj žena izda svojega soproga, tako ste vi izdali mene, Izraelova hiša, govori GOSPOD. (Jer 3,20) ... kakor žena prešuštnica, ki namesto svojega moža jemlje druge." (Ezk 16,32) Tudi Nova zaveza namenja podobne besede kristjanom, ki bolj iščejo prijateljstvo s svetom kakor priljubljenost pri Bogu. Apostol Jakob pravi: "Prešuštnice, ali ne veste, da je prijateljstvo s svetom sovraštvo do Boga? Kdor hoče biti prijatelj sveta, postane Bogu sovražnik." (Jak 4,4) Žena (Babilon) iz Raz 17 je "bila oblečena v bager in škrlat ter okrašena z

zlatom, dragimi kamni in biseri; imela je v roki zlato čašo, polno gnusob in nečednosti svojega nečistovanja; in na njenem čelu je bilo zapisano ime, skrivnost: "Veliki Babilon, mati nečistnic in gnusob na zemlji." Prerok pravi: In videl sem žensko, pijano od krvi svetih in od krvi pričevavcev Jezusovih." (Raz 17,4-6 EKU) Dalje je rečeno za Babilon: "Je veliko mesto, ki kraljuje nad kralji zemlje." (Raz 17,18 EKU) Moč, ki je v mnogih stoletjih kot tiran gospodarila nad krščanskimi vladarji, je bila Rim. Bager, škrlat, zlato, drago kamenje in biseri prikazujejo resničen sijaj in več kakor kraljevsko razkošje, s kakršnim se je ponašal Rim. Za nobeno drugo oblast

ni možno tako upravičeno reči, da je pijana krvi svetnikov, kakor za to, ki je tako surovo preganjala Kristusove sledilce. Babilon je obdolžen tudi zaradi grehov nezakonite zveze z zemeljskimi kralji. Judovska cerkev je postala nečistnica, ko se je oddaljila od Gospoda in se povezala s pogani. Tudi Rim, ki se je pokvaril na enak način, čaka enaka obsodba.

Za Babilon je rečeno, da je mati nečistnic. Njene hčere so tiste cerkve, ki se držijo njenega nauka in izročil ter se ravnaajo po njenem zgledu.

Odpovedujejo se resnici in Božji naklonjenosti, da bi stopile v nezakonito

zvezo s svetom. Sporočilo v Raz 14, ki napoveduje padec Babilona, se nanaša na verske skupnosti, ki so bile nekoč čiste, pa so se pokvarile. Temu sporočilu sledi opomin o sodbi, kar pomeni, da se mora oznaniti v zadnjih dneh. Zato se ne more nanašati samo na rimsko cerkev, saj je ta že stoletja v padlem stanju. V Raz 18 je Božje ljudstvo poklicano, naj izide iz Babilona. Glede na to svetopisemsko besedilo je še mnogo Božjih otrok v Babilonu. Toda v katerih verskih skupnostih je danes večji del Kristusovih sledilcev? Ni dvoma, da v teh, ki izpovedujejo protestantsko vero. Te so ob svojem nastanku imele pravilno stališče do Boga in njegove

resnice, zato so bile blagoslovljene. Celo nezvesti svet je moral priznati blagodejne sadove, ki jih je prinašalo sprejemanje načel evangelija. Na to je mislil prerok, ko je rekel za Izrael: "Tvoje ime je prodrlo med narode zaradi tvoje lepote. Saj je bila popolna, zavoljo sijaja, ki sem ti ga nadel, govori Gospod BOG." (Ezk 16,14) Toda te skupnosti so padle zaradi enakega vzroka, ki je povzročil prekletstvo in propad Izraelu - želeli so si namreč pridobiti prijateljstvo z neverniki in sprejeti njihove navade. "A preveč si se zanašala na svojo lepoto: zaradi svojega slovesa si se začela vlačugati. Vsakemu,

ki je šel mimo, si se ponudila za
vlačugo, postala si njegova ..." (Vr. 15)

Mnoge protestantske cerkve se ravnajo
po rimskem zgledu sklepanja
nedovoljenih zvez s kralji zemlje.
Državne cerkve to delajo s svojim
odnosom do posvetnih oblasti, druge
verske skupnosti pa s prizadevanji za
naklonjenost sveta. Izraz Babilon -
zmeda se lahko upravičeno uporabi za
verske skupnosti, ki trdijo, da je temelj
njihovega nauka Sveto pismo, a se kljub
temu zelo razlikujejo v verovanjih in
teorijah ter so razdeljene na mnogo
ločin.

Te skupnosti, so se sicer ločile od Rima, a poleg nedovoljene zveze s svetom kažejo še druge njegove lastnosti

Neko rimokatoliško delo trdi: "Če se rimska cerkev zaradi spoštovanja svetnikov šteje za krivo malikovalstva, potem se lahko sodi, da je kriva tudi njena hči anglikanska cerkev, ki je devici Mariji posvetila deset templjev, Kristusu pa samo enega." Dr. Hopkins v svoji Študiji o tisočletnem kraljestvu pravi: "Nimamo razloga, da bi protikrščanskega duha in njegove navade pripisali edino tisti cerkvi, ki se imenuje rimska cerkev. Protestantske cerkve vsebujejo več protikrščanskega

in so daleč od tega, da bi bile prenovljene ... proste pokvarjenosti in brezbožnosti.”

Dr. Guthrie piše glede ločitve prezbitarijanske cerkve od Rima: “Pred tristo leti je naša cerkev zapustila rimska vrata z odprtim Svetim pismom na svoji zastavi in z geslom: ‘Preiskujte Sveto pismo.’ Zastavlja se pomembno vprašanje: “Je bila ta cerkev čista, ko je izšla iz Babilona?”

Spurgeon pravi: “Kaže, da je vsa an-glikanska cerkev napolnjena z naukom o svetih skrivnostih. Videti je, da so tisti, ki so se ločili od te cerkve,

prav tako sprejeli mnogo filozofske verolomnosti. Tisti, od katerih smo pričakovali nekaj boljšega, se drug za drugim odvrtaajo od verskih temeljev. Popolnoma sem prepričan, da je samo angleško srce okuženo s pogubno nevero, ki si še vedno upa pridigati in se imenovati krščansko.”

Čemu je nastal veliki odpad? Kako se je cerkev na začetku oddaljila od preprostosti evangelija? Prilagodila se je navadam poganov, da bi jim olajšala sprejemanje krščanstva. Apostol Pavel je že v svojem času povedal: “Skrivnost nepostavnosti je namreč že na delu.” (2 Tes 2,7) V času apostolov je bila cerkev

sorazmerno čista. Toda “proti koncu II. stoletja je večina cerkev sprejela novo obliko. Izginila je prvotna preprostost. Ko so ostareli učenci umrli, so neopazno prišli njihovi otroci in novo spreobrnjeni ... tako so nastale nove razmere.” Da bi pridobili več pristašev, so znižali vzvišena načela krščanske vere. Posledica tega je bila “poganska poplava, ki je prodrla v cerkev in s seboj prinesla mnogo običajev, ceremonij in malikov”. Ko si je krščanska vera zagotovila naklonjenost in podporo posvetnih vladarjev, jo je množica sprejela. Čeprav je bilo videti, da so kristjani, so mnogi v bistvu “ostali

pogani in so naskrivaj častili svoje malike”.

Ali se enak postopek ni ponavljal skoraj v vsaki cerkvi, ki se imenuje protestantska? Ko so umrli njeni ustanovitelji, ki so bili prepojeni s pravim prenovitvenim duhom, so prišli njihovi nasledniki, in vse se je spremenilo. Otroci reformacije so se slepo držali vere svojih očetov. Niso hoteli sprejeti kakršne koli nove resnice, zato so bili daleč od pravega zgleda ponižnosti, samoodpovedi in odpovedovanja svetu. Tako je izginila prva preprostost. Cerkev je preplavil

posvetni val in s seboj prinesel svoje običaje, ceremonije in malike.

O kako se je sedaj med Kristusovimi sledilci gojilo tisto prijateljstvo s svetom, ki je sovraštvo do Boga! Kako so se velike cerkve v vsem krščanskem svetu oddaljile od svetopisemske ponižnosti, samoodpovedi, preprostosti in pobožnosti! John Wesley je govoril o pravi uporabi denarja in dejal: “Ne tratite niti enega dela dragocenega daru, da bi zadovoljili željo po odvečnem in potratnem oblačenju ali nepotrebnem okraševanju. Ne razsipajte ničesar od tega za izumetničeno okraševanje svojih domov, za odvečno in dragoceno

pohištvo, dragocene slike in okraševanje z zlatom. ... Ne uporabljajte ničesar za nečimrno življenje, da bi pritegnili občudovanje in pozornost ljudi. ... Dokler koli ti je dobro, bodo ljudje govorili dobro o tebi. Medtem ko se oblačiš v škrlat in dragocene obleke in živiš vsak dan v obilju, ni dvoma, da bodo mnogi povelečevali tvoj okus, radodarnost in gostoljubnost. Vendar ne plačaj tako drago njihovega odobravanja; boljše je, da si zadovoljen s častjo, ki prihaja od Boga." V mnogih cerkvah našega časa ni niti sledu o takem nauku.

Pripadati kaki veroizpovedi je v svetu postalo nekaj priljubljenega. Vladarji, politiki, pravniki, zdravniki in trgovci postajajo verniki cerkve, da bi jih družba bolj spoštovala in jim zaupala; to prinaša napredek njihovim interesom. S tem poskušajo svoja nepravilna opravila zaviti v plašč krščanske veroizpovedi. Razne verske skupnosti so okrepljene z bogastvom in vplivom teh pokristjanjenih posvetnih ljudi dosegle še večjo priljubljenost in več podpornikov. V najlepših ulicah so postavljene veličastne in razkošno okrašene cerkve. Verniki, ki prihajajo k bogoslužju, se oblačijo po modi in v dragocene obleke. Nadarjeni pridigarji

dobivajo veliko plačilo, da zabavajo in pritegujejo ljudstvo. Njihove pridige ne smejo kritizirati grehov ljudstva, ampak morajo ugajati posvetnim ušesom in lepo zveneti. Tako so ugledni grešniki zapisani v cerkvene knjige in grehi so skriti pod plaščem pobožnosti.

Vodilni posvetni časopis je govoril o sedanjem odnosu tako imenovanih kristjanov do sveta in zapisal: "Cerkev se je neopazno vdala duhu časa in prilagodila svoja bogoslužja sodobnim zahtevam. Zares, sedaj uporablja vse, kar lahko vero naredi privlačno." Neki pisec je v newyorškem listu Independent o današnjem metodizmu

zapisal: “Meje, ki ločuje pobožne od brezbožnih, skoraj ni več. Prizadevni ljudje se na obeh straneh trudijo zabrisati razlike, ki se nanašajo na njihov način ravnanja in zabavanja. Priljubljenost vere je prispevala, da se je povečalo število tistih, ki hočejo uživati njene blagoslove, izpolnjevanje svojih dolžnosti pa popolnoma zanemarijo.”

Howard Crosby pravi: “Zelo smo za-skrbljeni nad ugotovitvijo, da krščanska cerkev tako slabo izpolnjuje Gospodove načrte. Kakor so se nekoč Judje odvrnili od Boga zaradi prijateljskih vezi z malikovalci ... tako je tudi današnja Jezusova cerkev zapustila

božanski način pravega življenja zaradi nedovoljenih vezi z nevernim svetom. Podredila se je raznovrstnim, čeprav pogosto površnim navadam krščanske družbe, uporabila dokaze in sprejela sklepe, ki so tuji Božjemu razodetju in nasprotujejo vsakršni rasti v milosti." V tej poplavi posvetnega vpliva in želja po užitkih sta se skoraj popolnoma izgubili samoodpoved in požrtvovalnost zaradi Kristusa. "Nekateri ljudje, ki sedaj delajo v naših cerkvah, so bili kot otroci poučeni, naj se žrtvujejo, da bi bili sposobni kaj delati ali dajati zanj." Sedaj pa, "če so potrebna sredstva, se od nikogar ne zahteva, da bi kaj dal. O, ne! Kako hitro pa se lahko pripravi sejem,

loterija, veseli večer, pojedina ali kar koli podobnega, samo da se ljudstvo zabava.”

Winsconsinski guverner Washburn je v svojem letnem razglasu 9. januarja 1873 izjavil: “Kaže, da so nujno potrebni nekateri zakoni, da bi ukinili šole, ki vzgajajo kockarje, ki so vsepovsod. Celo cerkev (zagotovo nehote) včasih opravlja to Satanovo delo. Pripravljajo se prireditve z darili, do-brodelnimi loterijami in z raznimi žrebanji pogosto za verske in dobrodelne namene, vendar so zelo malo koristne. Namen loterije, prodaje paketov itn. je, da se na lahek način pride do denarja. Nič ni bolj

nevarno in strupeno za moralo zlasti mladih, kakor je priskrbeti si denar in imetje brez dela. Ugledne osebe, ki se ukvarjajo z loterijo, si pomirijo vest z mislijo, da gre ta denar v dobrodelne namene. Nikar se ne čudimo, da se mladina vdaja slabim navadam, ki jih povzročajo vznemirljive igre na srečo.”

Duh prilagajanja svetu je navzoč v vseh krščanskih cerkvah. Robert Atkins je v nekem predavanju v Londonu prikazal temno podobo duhovnega padanja, ki prevladuje v Angliji. Rekel je: “Pravih pravičnikov je na zemlji vse manj, in na to ni nihče več pozoren. Današnji verski pristaši v vsaki cerkvi ljubijo svet, se

ravnajo po njem, ljubijo osebno udobje in hrepenijo po ugledu. Povabljeni so, da bi trpeli s Kristusom, vendar se bojijo vsakega opomina. ... Odpad, odpad, odpad je napisano na čelu vsake cerkve. Ko bi to vedele in ko bi lahko to čutile, bi še bilo upanje; toda, gorje! Razglašajo: 'Bogati smo in obogateli smo in ničesar ne potrebujemo.'" Veliki greh, ki bremeni Babilon, je, da je s strupenim vinom svoje nečistosti napojil vse narode. Ta strupeni kelih, ki ga ponuja svetu, so lažni nauki. Cerkev jih je sprejela, ker se je povezala s zemeljskimi bogataši in mogočnejši. Prijateljstvo s svetom je pokvarilo njeno vero. S širjenjem svojih naukov, ki nasprotujejo

Svetemu pismu, škodljivo vpliva na svet.

Rim je ljudstvu odvzel Sveto pismo in od vsakogar zahteval, naj sprejme njegov nauk namesto svetopisemskega. Naloga reformacije je bila človeštvu vrniti Božjo besedo. Toda mar ni res, da se v cerkvah našega časa oznanja, da mora človek svojo vero temeljiti bolj na izpovedovanju vere in dogem svoje cerkve kakor na Svetem pismu? Charles Beecher o protestantskih cerkvah pravi: "Izogibajo se vsaki nesramni besedi, usmerjeni proti veroizpovedi. Ob tem čutijo bolečino, ki so jo čutili njihovi sveti očetje, ko so se borili proti češčenju

svetnikov in mučencev, ki so jih ljudje cenili. ... Protestantske evangelistične skupnosti so zavezale roke druga drugi, a tudi same sebi, saj pri njih nihče ne more postati pridigar, če ne sprejme še kakšne druge knjige poleg Svetega pisma. ... Nič nenavadnega ni v izjavi, da sedaj zastopniki verskih nauk v protestantskih vrstah kakor nekoč Rim prepovedujejo Sveto pismo, le da na bolj prikrit način.”

Ko zvesti učitelji razlagajo Božjo besedo, se pojavijo šolani ljudje, poklicni pridigarji, ki trdijo, da razumejo Sveto pismo, vendar imenujejo zdrav nauk krivoverstvo in tako odvrtaajo od

resnice ljudi, ki jo iščejo. Če svet ne bi bil popolnoma zastrupljen z ba-bilonskim vinom, bi se mnogi prepričali in spreobrnili na podlagi jasnih in določenih resnic Božje besede. Toda na področju vere je toliko zmede in nesloge, da ljudstvo več ne ve, kaj je resnica, v katero naj veruje. Greh nespokorjenosti sveta leži pred cerkvenimi vrati.

Drugo angelsko sporočilo iz Razodetja 14 se je prvič oznanjevalo poleti leta 1844. Še posebej se je nanašalo na cerkve Združenih držav Amerike. Tu se je opomin o sodbi oznanjal najbolj, vendar je bil v glavnem zavržen; tu je cerkev

tudi najhitreje padala. Toda sporočilo drugega angela se leta 1844 ni popolnoma izpolnilo. Cerkve, ki tedaj niso hotele sprejeti luči adventnega sporočila, so moralno padle, vendar ne popolnoma. Še dalje so zavračale posebne resnice, določene za tisti čas, zato so padale vse globlje in globlje. Kljub temu se še ni moglo reči: "Padel je Babilon ... ki je z vinom srda svoje nečistosti napojil vse narode." Babilon tedaj še ni upijanil vseh narodov. Tudi za naš čas obstaja duh prilagajanja svetu in ravnodušnosti do resnic. Razširil se je v vse protestantske cerkve po vseh krščanskih deželah; te cerkve so zajete v slovesni in strašni obtožbi drugega

angela. Toda odpad še ni dosegel vrhunca.

Sveto pismo nam pravi, da bo pred Gospodovim prihodom Satan deloval “z vso močjo in znamenji in z lažnivimi čudeži in sleherno prevaro krivice”; in tisti, ki “niso sprejeli ljubezni do resnice, da bi bili rešeni”, bodo sprejeli vse prevare in verjeli lažem. (2 Tes 2,9-11)
Šele tedaj, ko bo nastopilo tako stanje in ko se v vsem krščanstvu uresniči združitev cerkve s svetom, bo padec Babilona popoln. Sprememba bo nastajala po malem, popolna izpolnitev Raz 14,8 pa bo šele v prihodnosti.

Sredi duhovne teme in odstopanja od Boga v verskih skupnostih, ki sestavljajo Babilon, živi večina pravih Kristusovih sledilcev. Med njimi je mnogo takih, ki nikoli niso slišali za posebne resnice za naš čas. Veliko jih je nezadovoljnih s svojim sedanjim stanjem in hrepenijo po jasnejši luči. Toda zaman iščejo Kristusovo podobo v cerkvah, s katerimi so povezani. Te verske skupnosti se vse bolj oddaljujejo od resnice in združujejo s svetom; vse bolj se povečuje tudi razlika med tema skupinama, in na koncu bo prišlo do ločitve. Prišel bo čas, ko tisti, ki bolj kakor vse drugo ljubijo Boga, ne bodo mogli več ostati z njimi, ki bolj ljubijo

veselje kakor Boga; ki “sicer hranijo podobo pobožnosti, njeno moč pa so zatajili”. (2 Tim 3,4.5 CHR)

Raz 18 kaže na čas, ko bo cerkev zaradi zavračanja trojnega opomina iz Raz 14,6.12 popolnoma dosegla stanje, kakršno je napovedal drugi angel. Božje ljudstvo, ki bo še vedno v Babilonu, bo poklicano, naj izide iz svojih cerkva. To je zadnje sporočilo, ki bo oznanjeno svetu in bo izpolnilo svoj namen. Ko bodo tisti, ki niso verovali resnici, temveč so bolj ljubili krivičnost, (2 Tes 2,12) prepuščeni prevaram, da bi verovali laži, tedaj bo luč resnice razsvetlila tiste, katerih srce jo je

pripravljeno sprejeti. Vsi Božji otroci, ki so v Babilonu, bodo poslušali vabilo: “Izidite iz nje, moje ljudstvo!” (Raz 18,4 CHR)

Poglavje 22—Izpolnjena prerokovanja

Pomladi leta 1844 je minil čas, v katerem so prvič pričakovali Gospodov prihod. Tisti, ki so z vero čakali nanj, so bili nekaj časa v dvomu in negotovosti. Svet je gledal nanje kot na popolne poražence in jim dokazoval, da je vse to zmota, njim pa je bilo Sveto pismo še vedno vir tolažbe. Mnogi so ga dalje preiskovali. Znova so raziskali dokaze svoje vere in pozorno proučevali prerokovanja, da bi prišli do večje luči. Kazalo je, da Sveto pismo jasno in odločno potrjuje njihovo stališče. Znamenja, ki jih ni bilo mogoče napačno dojeti, so kazala na skorajšnji Kristusov

prihod. Posebni Gospodovi blagoslovi, ki so bili vidni tako v spreobračanju grešnikov, kakor tudi v prebujanju duhovnega življenja med kristjani, so pričali, da sporočilo o Kristusovem prihodu prihaja iz nebes. Četudi niso mogli razložiti svojega razočaranja, so vendar čutili zanesljivost, da jih je Bog vodil v pretekli izkušnji.

V prerokovanjih, ki kažejo na skorajšnji Kristusov приход, so našli tudi nauke, ki so ustrezali njihovemu stanju negotovosti in pričakovanja. Hrabrili so jih, naj potrpežljivo vztrajajo v veri, saj se bo ob določenem času razjasnilo, kar je bilo temno za njihov razum.

Eno talcih prerokovanj je tudi v Habakuku: "Na svojo čuvajnico stopim in se postavim na stolp in bom oprezoval, da bi videl, kaj bo govoril z menoj in kaj naj govorim na svojo tožbo. In Gospod mi je odgovoril, rekoč: Zapiši prikazen in razločno začrkaj na plošče, da se lahko bere. Kajti še velja prikazen za določeni čas in hiti do konca, in varala ne bo. Če odlaša, je le čakaj; zakaj gotovo pride, se ne zakasni. Glej, kdor je prevzeten, njegova duša ni poštena v njem. Pravični pa bo živel po svoji veri." (Hab 2,1-4 CHR)

Navodilo v prerokovanju “zapiši prikazen in razločno začrkaj na plošče, da se lahko bere”, je že leta 1842 spodbudilo Charlesa Fitcha, da je naredil preroško karto in slikovito podal prikazni preroka Daniela in Razodetja. Objava te karte se je štela za izpolnitev ukaza, ki je bil dan po preroku Habakuku. Vendar nihče dotlej ni opazil, da je v tem prerokovanju omenjeno nekakšno odlašanje pri izpolnitvi te prikazni, neki čakalni čas. Po razočaranju je bil ta del prerokovanja videti zelo pomemben: “Kajti še velja prikazen za določeni čas in hiti do konca, in varala ne bo. Če odlaša, je le

čakaj; zakaj gotovo pride, se ne zakasni.
... Pravični pa bo živel po svoji veri.”

Vir moči in tolažbe vernim je bil tudi del Ezekielovega prerokovanja: “Še mi pride Gospodova beseda govoreč: Sin človekov, kaj pomeni ta pregovor, ki ga imate v Izraelovi deželi, ko pravite: Dnevi se na dolgo vlečejo in vsaka prikazen pride v nič. Povej jim torej: Tako pravi Gospod Jahve: ... Blizu so dnevi in izpolnitev vsake prikazni. ... Zakaj jaz, Gospod, govorim; beseda, ki jo govorim, se mora zgoditi, ne bo se več zavlačevala. Sin človekov, glej, Izraelova hiša govori: Priказen, ki jo ta vidi, velja za mnogo dni, in prerokuje za

čase, ki so še daleč. Zatorej jim reci: Tako pravi Gospod Jahve: Nobena mojih besed se ne bo zavlačevala več, temveč beseda, ki jo izgovorim, se mora zgoditi, govori Gospod Jahve.” (Ezk 12,21-25.27.28 CHR)

Čakalci so se razveselili teh besed. Verjeli so, da jim je On, ki od začetka pozna konec in lahko pogleda skozi stoletja, poslal besedo ohrabritve in upanja zato, ker je vnaprej videl njihovo razočaranje. Če v Svetem pismu ne bi bilo takih besedil, ki so jih opominjala, naj potrpežljivo čakajo in trdno zaupajo v Božjo besedo, bi njihova vera v tistem hudem času preizkušnje ugasnila.

Tudi prilika o desetih devicah iz Mat 25 kaže izkušnjo adventističnega ljudstva. V Mat 24 je Gospod na vprašanje učencev glede znamenja njegovega prihoda in konca sveta poudaril nekaj najpomembnejših dogodkov v svetovni in cerkveni zgodovini, ki se bodo zgodili med dvema prihodoma. Gre za razdejanje Jeruzalema, veliko stisko Božje cerkve zaradi poganskega in papeškega preganjanja, potemnitev sonca in meseca ter padanje zvezd. Potem je govoril o prihodu svojega kraljestva in povedal priliko o dveh vrstah služabnikov, ki sta različno gledala na njegov prihod. Mat 25 pa se

začne takole: “Tedaj bo nebeško kraljestvo podobno desetim devicam.” Tukaj je podana ista cerkev, ki živi v zadnjih dneh. Nanjo opozarja tudi konec poglavja Mat 25. Njena izkušnja je prikazana v priliki o vzhodnjaški svatbi.

“Tedaj bo nebeško kraljestvo podobno desetim devicam, ki so vzele svoje svetilke in šle ženinu naproti. Pet jih je bilo nespametnih in pet modrih. Zakaj tiste nespametne so vzele svoje svetilke, a olja niso vzele s seboj. Modre pa so vzele olje v svojih posodah s svetilnicami vred. Ko se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. Opolnoči pa nastane hrup: Glej, ženin!

Pojdite mu naproti!” (Mt 25,1-6)

Kristusov prihod, kakor ga je oznanilo prvo angelsko sporočilo, je prikazan z ženinovim prihodom. Širjenje reformacije, ki ga je povzročilo oznanjevanje sporočila o skorajšnjem prihodu, je predstavljeno z nastopom devic. V tej priliki kakor tudi v tisti iz Mat 24 sta nam pokazani dve vrsti ljudi. Vse device so vzele svetilke - Sveto pismo in se z njegovo lučjo podale ženi-nu naproti. “Nespametne so vzele svoje svetilke, olja pa niso vzele s seboj. Modre pa so vzele olje v svojih posodah s svetilkami vred.” Zadnja skupina je sprejela Božjo milost, spreminjajočo in razsvetljujočo moč Svetega Duha, ki

stori, da njegova beseda postane luč nogam in svetilka, ki razsvetljuje pot. V Božjem strahu so preiskovali Sveto pismo, da bi spoznali resnico. Iskreno so hrepeneli po čistosti srca in življenja. Modre device so imele osebno izkušnjo, vero v Boga in njegovo besedo, česar razočaranje in zavlačevanje nista mogla premagati. Druge so “vzele svoje svetilke, a olja niso vzele s seboj”. Delale so po občutkih. Svečano sporočilo je v njih zbudilo strah; vendar so se zanašale samo na vero svojih bratov. Bile so zadovoljne s trepetajočo lučjo dobrih spodbud brez osnovnega razumevanja resnice in pravega sadu milosti v svojih srcih. Stopile so Gospodu naproti, polne

upanja na skorajšnjo nagrado, vendar niso bile pripravljene na zavlačevanje in razočaranje. Ko so prišle preizkušnje, je njihova vera oslabela in njihove lučke so začele ugašati.

“Ko pa se je ženin mudil, so vse podremale in zaspale.” Ženinova zamuda predstavlja čas čakanja na Gospoda, razočaranje in navidezno zamudo. V tem času negotovosti so površni in neutrjeni začeli omahovati; njihovi naporji so popuščali. Tisti pa, katerih vera je bila utemeljena na osebnem proučevanju Svetega pisma, so z nogami stali na skali, ki je valovi razočaranja niso mogli premakniti. “Vse

so podremale in zaspale;” ena skupina v ravnodušnosti in opuščanju svoje vere, druga pa v potrpežljivem pričakovanju jasnejše luči. Vendar kaže, da je slednja v noči preizkušnje izgubila nekoliko svoje gorečnosti in pobožnosti. Površni in neutrjeni se niso mogli več zanašati na vero svojih bratov. Vsakdo je moral stati sam ali pasti sam.

Približno ob tem času je nastopil fana-tizem. Nekateri, ki so trdili, da trdno verujejo v sporočilo, so zavrgli Božjo besedo - edinega zanesljivega vodnika. S trditvijo, da jih vodi Sveti Duh, so se popolnoma vdali svojim lastnim čustvom, vtisom in domišljiji.

Nekateri so pokazali slepo in hinavsko gorečnost z obsojanjem vseh, ki niso odobraval njihovega ravnanja. Njihovi fanatični pojmi in ravnanja pri veliki večini adventistov niso naleteli na odobravanje, vendar pa so mnogo prispevali k sramotenju dela resnice.

Satan je želel po teh ljudeh nasprotovati Božjemu delu in ga uničiti. Adventno gibanje je zelo vznemirilo ljudstvo. Na tisoče grešnikov se je spreobrnilo, zvesti pa so se že v času odlašanja izročili delu oznanjevanja resnice. Knez hudobnosti je izgubil svoje podložnike. Da bi osramotil Božje delo, si je prizadeval s fanatizmom prevarati verne. Satanovi

posredniki so bili vedno pripravljene vsako zmoto, napako in nespretno ravnanje prikazati ljudstvu z najtemnejše plati, da bi zasovražili adventiste in njihovo vero. Veliko je bilo takih, ki jih je Satan zapeljal, da so navidezno verovali v drugi prihod, a v resnici je v njihovih srcih vladal on. Podlo delo je bilo toliko učinkoviteje, ko je pozornost ljudi usmeril na fanatike kot na predstavnike vseh vernih.

Satan je tožnik bratov. Njegov duh nav-dihuje ljudi, da med Božjim ljudstvom iščejo napake in hibe, ki jih razkrinkajo v javnosti, pri tem pa o dobrih delih molčijo. Vedno je zelo

zavzet, ko Bog dela za zveličanje ljudi. Ko se Božji otroci pridejo postaviti pred Gospoda, z njimi prihaja tudi Satan. V vsako duhovno prebujenje je pripravljen pripeljati tudi takšne, ki so neposvečenega srca in neuravnovešenega duha. Ko takšni sprejmejo nekaj točk resnice in dobijo prostor med vernimi, Satan dela po njih, da bi vpeljal teorije, ki bodo prevarale neprevidne. Če je koga možno videti v družbi Božjih otrok ali v Božji hiši ali celo za Gospodovo mizo, to še ne pomeni, da je dober kristjan. Satan je pogosto navzoč pri najslovesnejših priložnostih v osebah, ki jih lahko uporabi za svoje orodje.

Knez hudobnosti se bojuje za vsako ped zemlje, po kateri stopa Božje ljudstvo v nebeško mesto. V vsej cerkveni zgodovini nikoli ni bila izpeljana kakšna reformacija, ki ne bi naletela na resne ovire. Tako je bilo tudi v Pavlovih dneh. Kjer koli je ustanovil cerkev, jih je bilo nekaj, ki so trdili, da sprejemajo vero. Vendar so v cerkev prinašali lažni nauk, ki bi odrinil ljubezen do resnice, če bi bil sprejet. Tudi Luter je imel veliko težav in neprijetnosti zaradi ravnanja gorečnejšev, ki so trdili, da Bog govori neposredno po njih. Svoja osebna mnenja in pojmovanja so postavili nad pričevanje Svetega pisma. Mnogim sta

manjkali vera in izkušnja, a so o sebi imeli visoko mnenje. Radi so poslušali in oznanjevali kaj novega. Toda kmalu so bili zaslepljeni z naukom teh novih učiteljev in so se pridružili Satanovimi sodelavcem, da bi podrli, kar je postavil od Boga spodbujeni Luter. Oba brata Wesleyja in drugi, ki so s svojim vplivom in vero prinesli svetu veliko blagoslova, so na vsakem koraku naleteli na Satanovo hudobnost, ki je pretirano goreče, nestanovitne in neposvečene vodila v številne skrajnosti.

Na Williama Millerja fanatizem ni imel nobenega vpliva. Z Lutrom vred je

izjavil, da mora biti vsak duh preizkušen z Božjo besedo. Rekel je: "Satan tudi danes vpliva na mnoge ljudi. Kako lahko prepoznamo, čigavega duha so? Sveto pismo odgovarja: 'Po njihovih sadovih jih boste spoznali.' ... Mnogo duhov je prišlo na svet, nam pa je ukazano, naj jih preizkušamo. Duh, ki nas ne spodbuja k treznemu, pravičnemu in pobožnemu življenju, ni Kristusov. Vse bolj sem prepričan, da je v ta gibanja vmešan Satan. ... Mnogi med nami, ki trdijo, da so popolnoma posvečeni, se vdajajo človeškim navadam in očitno ne vedo o resnici več kakor tisti, ki se ne hvalijo z njenim poznavanjem." "Duh zmote nas

odvrača od resnice, Božji Duh pa nas vodi v resnico. Da, vi pravite, da se človek lahko moti in misli, da ima resnico. Kaj tedaj storiti? Na to odgovarjamo: Duh in Božja beseda se ujemata. Če človek presoja sebe po Božji besedi in je v popolni skladnosti z vso besedo, potem mora verovati, da ima resnico. Če pa ugotovi, da duh, ki ga vodi, ni v popolni skladnosti z duhom vseh Božjih zapovedi ali Božje knjige, mora biti previden, da ne bi bil ujet v Satanovo past.” “Pogosto sem bil bolj prepričan o čigavi notranji pobožnosti, ko sem bil priča solznim očem, ovlaženim licem in besedam kesanja, kakor pa ko sem slišal glasno

samohvalo teh tako imenovanih kristjanov.”

Sovražniki reformacije so v tistem času vsa gorja fanatizma zvrnili na tiste, ki so mu najbolj nasprotovali. Podobno so delali tudi nasprotniki adventnega gibanja. Ni bilo dovolj, da so napačno predstavljali in preveč poudarjali zmote ekstremnežev in skrajnežev. Širili so tudi zelo neprijetna sporočila, ki so bila daleč od resnice. Ti ljudje so bili pod vplivom predsodkov in sovraštva. Vest o tem, da je Kristus pred vrati, je motila njihov mir. Upali so, da se to ne bo zgodilo in se hkrati bali, da bi utegnilo

biti res. Zato so sovražili adventiste in njihovo vero.

Dejstvo, da so se med adventiste vtihotapili nekateri skrajneži, ne more biti podlaga za trditev, da gibanje ni od Boga. Tudi v Pavlovem in Lutrovem času so bili v cerkvi goljufi in fanatiki, toda to ni bilo zadostno opravičilo, da bi se obsodilo njuno delo. Božji otroci naj se zbudijo iz spanja in resno začnejo delo spreobrnjenja in reforme.

Preiskujejo naj Sveto pismo, da bi spoznali resnico, kakršna je v Jezusu. Popolnoma naj se posvetijo Bogu. Če bodo delali tako, se bo hitro pokazalo, da je Satan še vedno buden in delaven.

Z vsemi mogočimi prevarami bo razodeval svojo moč. Pri tem pa mu bodo pomagali vsi padli angeli njegovega kraljestva.

Fanatizem in nesloga se nista pojavila zaradi oznanjevanja ponovnega Kristusovega prihoda. Nastala sta poleti leta 1844, ko so bili adventisti v negotovosti glede opredelitev njihovih dejstev. Oznanjanje prvega angelskega sporočila in polnočnega klica je preprečevalo fanatizem in razdor. Sodelavci, ki so skupaj oznanjali to svečano sporočilo, so bili izpolnjeni z medsebojno ljubeznijo in ljubeznijo do Jezusa, ki so ga želeli kmalu videti.

Skupna vera in blaženo upanje sta jih povzdignila nad vse človeške vplive in jih ščitila pred vsemi Satanovimi napadi.

“Ker se je ženin mudil, so vse podremale in zaspale. Opolnoči pa je nastalo vpitje: Glejte, ženin! Pojdite mu naproti! Tedaj so vse device vstale in pripravile svoje svetilke.” (Mt 25,5-7)
Od poletja 1844, ko se je prvič mislilo, da se bo obdobje 2300 dni končalo, in do jeseni istega leta, ko naj bi se po kasnejših izračunih dejansko dopolnilo, se je svetopisemsko sporočilo: “Glejte, ženin!” oznanjalo dobesedno.

To gibanje je nastalo zaradi ugotovitve, da je Artakserksov odlok o obnovitvi Jeruzalema, ki je bil izhodišče preroškega časa 2300 dni, začel veljati jeseni 457 pred Kristusom, ne pa na začetku leta, kakor se je to prej mislilo. Če 2300 let računamo od jeseni 457 pred Kristusom, potem se to obdobje konča jeseni 1844.(bb)

Dokazi iz starozavezne simbolične službe v svetišču so prav tako kazali, da bo čiščenje svetišča nastopilo jeseni. To je postalo zelo jasno, ko je bila posvečena pozornost načinu, kako so se izpolnjevale vnaprejšnje podobe, ki so se nanašale na prvi Kristusov prihod.

Klanje velikonočnega jagnjeta je bilo podoba Kristusove smrti. Pavel pravi: "Kristus, naše pashalno jagnje, je bil namreč žrtvovan za nas." (1 Kor 5,7)

Prvi snop žetve, ki so ga ob pashi majali pred Gospodom, je bil podoba Kristusovega vstajenja. Pavel govori o Gospodovem vstajenju in vstajenju celotnega ljudstva ter pravi: "Prvina Kristus, potem pa tisti, ki so Kristusovi, ob njegovem prihodu." (1 Kor 15,23)

Kakor je bil snop za mahanje prvi od zrelega žita, ki so ga poželi pred žetvijo, tako je bil tudi Kristus prvi "snop" od nesmrtnih žetve zveličanih, ki bo pri

prihodnjem vstajenju zbrana v nebeške žitnice.

Te podobe se niso izpolnile samo glede dogodka, ampak tudi glede časa. Štirinajsti dan prvega judovskega meseca se je v času dolgih tisoč petsto let klalo pashalno jagnje. Isti dan istega meseca je Kristus med pashalno večerjo z učenci vzpostavil sveto uredbo, ki je postala spomin na to, da je umrl kot Božje Jagnje, “ki odvzema greh sveta”. Isto noč je padel v roke brezbožnikov, ki so ga križali in umorili. Izpolnila se je simbolika snopa za majanje, in sicer tedaj, ko je naš Gospod tretji dan vstal od mrtvih in postal “prvenec tistih, ki so

zaspali". On je podoba vseh od mrtvih obujenih pravičnih, katerih ponižano telo bo spremenjeno, "da bo podobno njegovemu poveličanemu telesu". (1 Kor 15,20; Flp 3,21 EKU)

Tako se morajo ob določenem času izpolniti tudi podobe, ki se nanašajo na drugi prihod; nanje opozarja služba v svetišču. V starozavezni službi je bil veliki dan čiščenja svetišča ali dan sprave deseti dan sedmega judovskega meseca. (3 Mz 16,29-34) Veliki duhovnik je opravil čiščenje za ves izraelski narod. Iz svetišča je simbolno odstranil njihove grehe, prišel ven in blagoslovil ljudstvo. Zato se je verovalo, da bo naš Veliki

duhovnik Kristus prišel očistiti zemljo, tako da bo uničil greh in grešnike in svojemu ljudstvu podaril neumrljivost. Deseti dan sedmega meseca, torej čas čiščenja svetišča in veliki dan sprave, je leta 1844 padel na 22. oktober; ta dan so šteli za čas Gospodovega prihoda. To se je ujemalo z že podanimi dokazi, da se bo 2300 dni dopolnilo jeseni. Sklep je bil videti zanesljiv.

Po času čakanja in spanja, v priliki iz Mt 25, pride na vrsto ženinov prihod. To se je ujemalo s pravkar podanimi dokazi v prerokovanju in v simbolični službi. Ti do-kazi so prepričljivo govorili v korist

svoje resničnosti; zato je tisoče vernih oznanjalo “polnočni klic”.

To gibanje se je širilo po zemlji kakor plima. Šlo je iz mesta v mesto, iz vasi v vas do odročnih podeželskih krajev, vse dokler Božje ljudstvo, ki je čakalo nanj, ni bilo popolnoma prebujeno. Pred tem oznanjanjem je fanatizem izginil kakor zgodnja slana ob sončnem vzhodu.

Verni so se znebili dvoma in zmede, njihovo srce pa sta napolnjevala upanje in pogum. Delo se je opravljalo brez pretiravanj, ki se pojavljajo vedno, ko pride do izraza človeško vznemirjenje, na katerega Božja beseda in Duh ne moreta vplivati. To je bil čas ponižnosti

in vrnitve h Gospodu. Podobno se je zgodilo v starem Izraelu po opominih Božjih služabnikov. Ta čas je prinesel značilnosti, ki so bile bistvene za Gospodovo delo v vseh časih.

Navdušenje je odstopilo prostor temeljitemu preiskovanju srca, priznavanju grehov in odpovedovanju svetu. Cilj teh bojevnikov je bil priprava za srečanje z Gospodom. Neprestano so molili in se brezpogojno izročali Bogu.

Miller je tako opisal to delo: "Nihče se ne veseli pretirano; kaže, da je veliko veselje prihranjeno za prihodnjo priložnost, ko se bodo vsa nebesa in s slavo napolnjena zemlja nepopisno

veselila. Nihče ne vzklika; tudi to je prihranjeno za uro, ko se bo slišal klic iz nebes. Pevci molčijo; čakajo, da se bodo pridružili angelski vojski - nebeškemu zboru. ... Čustva so usklajena; vsi so enega srca in enih misli.”

Nekdo, ki je prav tako pričakoval Gospoda, je dejal: “Čakanje je povsod izzvalo temeljito preiskovanje srca in ponižno kesanje pred vzvišenim nebeškim Bogom. Sad tega je bil, da so ljudje prezrli stvari tega sveta, zgladili spore, priznali napake. Strti in spokorjeni so vpili k Bogu po milosti in odpuščanju. To je pripeljalo do osebnega ponižanja in kesanja, kakršno se ni

videlo nikoli prej. Bog je po preroku Joelu ukazal za uro, ko se bo približal veliki Božji dan. Tako so raztrgali svoja srca, ne pa oblačil, in se približali Gospodu s pos-tom, jokom in žalovanjem. Kakor je Bog povedal po Zahariju, se je duh milosti in molitev izlil na njegove otroke; pogledali so vanj, kogar so prebodli; tedaj je bila velika žalost na zemlji... čakajoči na Gospoda pa so mučili pred njim svoje duše." To gibanje jeseni 1844 je bilo bolj kot katero koli veliko gibanje od apostolskih časov naprej osvobojeno človeške nepopolnosti in Satanovih prevar. Vsi, ki so sodelovali v tem in so ostali na temelju resnice, še sedaj po

tolikih letih čutijo sveti vpliv tistega blaženega dela in pričajo, da je bilo to delo od Boga.

Po klicu: “Glej, ženin! Pojdite mu naproti!” so vstali vsi, ki so ga čakali, in olepšali svoje svetilke. Proučevali so Božjo besedo s takšnim zanimanjem, ki se do takrat ni videlo. Angeli so bili poslani iz nebes prebuditi tiste, ki so izgubili pogum, in jih pripraviti za sprejem sporočila. To delo ni temeljilo na znanju in modrosti ljudi, temveč na Božji moči. Ne najbolj nadarjeni, temveč najpreprostejši in najbolj vdani so bili ti, ki so prvič slišali vabilo in se ravnali po njem. Poljedelci so pustili svoje žito na

njivah in obrtniki svoje orodje. S solznimi očmi in velikim veseljem so šli oznanjat opomin. Prvotni voditelji so bili med zadnjimi, ki so se priključili temu gibanju. Cerkve so povsod zapirale vrata pred tem sporočilom, zato je iz njih odšlo veliko število takih, ki so ga sprejeli. Po Božji previdnosti se je to sporočilo zedinilo z drugim angelskim sporočilom in dalo posebno moč temu delu.

Novica: "Glejte, ženin!" se ni širila samo zaradi jasnih in prepričljivih svetopisemskih dokazov, ampak predvsem zaradi nep-remagljive moči, ki je spodbujala ljudstvo. Dvomi in

vprašanja se niso pojavili. Ob Kristusovem zmagoslavnem prihodu v Jeruzalem je ljudstvo, ki se je zbralo z vseh strani dežele k prazniku, pohitelo k Oljski gori. Ko so se ljudje pomešali z množico, ki je spremljala Jezusa, jih je zajelo vsesplošno navdušenje. Pridružili so se, da bi okrepili klic: “Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu!” (Mt 21,9) Podobno se je zgodilo z nevernimi, ki so zaradi radovednosti ali posmehovanja hiteli na adventistična zborovanja, kjer so občutili nepremagljivo moč, ki je spremljala sporočilo: “Glejte, ženin!”

V tem času je obstajala vera, ki je prinašala odgovore na molitev - vera, ki pričakuje nagrado. Kakor dež, ki osvežuje žejno zemljo, je Duh milosti prišel na resne preiskovalce. Tisti, ki so pričakovali, da bodo kmalu videli svojega Odrešenika iz oči v oči, so čutili sveto veselje, ki ga ni možno opisati. Moč Svetega Duha, ki mehča in podreja, je raztopila srca, ko se je Božji blagoslov obilno izlil na zveste vernike.

Čas se je približeval. Tisti, ki so sprejeli sporočilo, so pozorno in slovesno pričakovali njegovo izpolnitev. Upali so, da se bodo srečali z Gospodom. Vsako jutro so čutili, da je njihova prva

dolžnost prepričati se, da jih Bog sprejema. Njihova srca so bila povezana. Večkrat so molili skupaj in drug za drugega. Pogosto so se srečali na kakšnem osamljenem mestu in molili k Bogu. Glas prošenj se je dvigal k nebu z njiv in gajev. Gotovost, da uživajo Zveličarjevo naklonjenost, so imeli za pomembnejšo od vsakdanje hrane. Če je kakšen oblak zasenčil njihovo dušo, niso mi-rovali, dokler ga niso odstranili. Občutili so milostno odpuščanje in hrepeneli po njem, ki so ga tako zelo ljubili.

Toda potrebno je bilo, da so znova doživeli razočaranje. Čakalni čas je

minil, njihov Zveličar pa ni prišel. Z neomajnim zaupanjem so gledali na njegov prihod. Počutili so se kot Marija, ko je prišla k Zveličarjevemu grobu, a je bil prazen. V solzah je vzkliknila: “Mojega Gospoda so vzeli, in ne vem, kam so ga položili.” (Jn 20,13)

Občutek globokega spoštovanja in bojazen, da bi sporočilo utegnilo biti resnično, sta za nekaj časa zadrževala neverni svet. Vendar je čas minil.

Neverniki se niso takoj znebili prejšnjih občutkov, niti si niso upali slaviti zmago nad žrtvami razočaranja. Ko pa se znamenja Božje jeze niso pokazala, so si opomogli od strahu in se začeli znova

posmehovati in rogati. Veliko število tistih, ki so trdili, da verujejo v Gospodov skorajšnji prihod, je zapustilo svojo vero. Tisti, ki so se zanašali nase, so bili zaradi ošabnosti tako ranjeni, da so si želeli izginiti s sveta. Mrmrli so zoper Boga kakor Jona in si bolj želeli smrti kakor življenja. Nekateri so bili pripravljani spremeniti svoje poglede, saj je njihova vera temeljila na mnenju drugih in ne na Božji besedi.

Zasmehovalci so v svoje vrste dobili slabiče in strahopetneže. Zedinili so se in izjavili, da se jim ni treba več česa bati. Čas je minil, Gospod ni prišel, in svet lahko ostane enak še tisoče let.

Resni in iskreni verniki so se zaradi Kristusa odpovedali svetu. Občutili so njegovo bližino kakor nikoli prej. Bili so prepričani, da so oznanili svetu zadnji opomin. Zaradi pričakovanja, da bodo kmalu sprejeti v družbo svojega božanskega Učitelja in nebeških angelov, so prekinili skoraj vse stike z ljudmi, ki niso sprejeli sporočila. Z velikim hrepenenjem so molili: "Pridi, Gospod Jezus, pridi hitro!" Vendar On ni prišel. Zopet so morali prevzeti težko breme težav in skrbi tega življenja ter prenašati zasmehovanje in roganje sveta. To je bila zares huda preizkušnja njihove vere in potrpežljivosti.

Vendar njihovo razočaranje v primerjavi s tem, kar so doživeli učenci v času prvega Kristusovega prihoda, ni bilo tako veliko. Ko je Jezus v slavi stopal v Jeruzalem, so učenci verjeli, da namerava zasedeti Davidov prestol in osvoboditi Izrael. Z velikimi upi in veselim pričakovanjem so tekmovali, kdo bo svojemu Kralju izkazal večje spoštovanje. Mnogi so pred njim polagali svoja oblačila ali krasili pot s palmovimi vejami. V svojem navdušenju so vzklikali z drugimi: "Hosana Davidovemu Sinu!" Farizeji so bili zaradi tega veselja vznemirjeni in jezni. Ko so od Jezusa zahtevali, naj ošteje svoje učence, jim je odvrnil: "Če ti

umolknejo, bodo kamni vpili.” (Lk 19,40) Prerokovanje se je moralo izpolniti. Učenci so izpolnjevali Božji namen, a so kljub temu morali doživeti grenko razočaranje. Samo nekaj dni po tem so namreč videli umirati Zveličarja. Ko je umrl, so ga položili v grob. Njihova pričakovanja se niso izpolnila niti v najmanjši podrobnosti. Njihovo upanje je umrlo z Jezusom vred. Šele po Gospodovem veličastnem vstajenju iz groba so razumeli, da je bilo vse to prerokovano že prej in “da je Mesija moral trpeti in vstati od mrtvih”. (Apd 17,3)

Petsto let pred tem je Gospod rekel po preroku Zahariju: “Močno se raduj, hči si-onska, od veselja vriskaj, hči jeruzalemska! Glej, k tebi prihaja tvoj kralj: pravičen je in zmagoslaven, krotak, na osliču jezdi, na žrebetu oslice.” (Zah 9,9 EKV) Če bi učenci vedeli, da bo Kristus odšel pred sodišče in v smrt, ne bi mogli izpolniti te prerokbe.

Podobno so tudi Miller in njegovi sode-lavci izpolnili prerokovanje. Razglasili so sporočilo, za katero je Navdihnjenje napo-vedalo, da se bo oznanilo svetu. Če bi pre-rokovanja, ki so jim prinesla razočaranje, popolnoma

razumeli, sporočilo ne bi bilo oznanjeno. Prerokovanja pa so vsebovala tudi drugo sporočilo, ki ga je bilo treba oznaniti vsem narodom pred Gospodovim vnovičnim prihodom. Obe angelski sporočili, prvo in drugo, sta bili objavljeni ob pravem času in izpolnili delo, ki ga je Bog nameraval opraviti z njima.

Svet je pričakoval, da bo opuščen sleherni adventistični nauk, če bo čas minil, ne da bi Kristus prišel. Čeprav so nekateri zaradi bremena preizkušnje opustili svojo vero, so mnogi še naprej ostali trdni. Duh ponižnosti in preiskovanje srca, odpoved svetu in

sprememba življenja so bili sadovi, ki so spremljali to delo, in pričali, da je od Boga. Ljudje si niso upali zanikati, da je oznanjevanje sporočila o drugem prihodu utrjevala moč Svetega Duha. Prav tako niso mogli najti ene same napake v računanju preroških obdobj. Niti njihovemu najspodobnejšemu nasprotniku ni uspelo ovreči sistema razlage prerokovanj. Brez svetopisemskih dokazov ni bilo mogoče opustiti stališča, do katerega so se dokopali z resnim in predanim preiskovanjem Svetega pisma, z umom, ki ga je razsvetlil Božji Duh, in s srcem, ki je gorelo z njegovo živo močjo. Niso mogli opustiti sklepa, ki so kljubovali

najostrejši kritiki ter najbolj ogorčenim napadom verskih voditeljev in mislecev tega sveta; temu so dodali vso učenost in zgovornost, a tudi šale ter posmehovanje ljudi višjih in nižjih slojev.

Drži, da pričakovani dogodek ni prišel, vendar niti to ni moglo pretresti njihove vere v Božjo besedo. Ko je Jona po ninivskih ulicah oznanjal, da bo mesto v štiridesetih dneh uničeno, je Bog sprejel spokorjenje Ninivljanov in podaljšal čas milosti. Jonovo sporočilo je bilo poslano od Boga, a Ninive so bile preizkušene po njegovi volji. Adventisti so verjeli, da je Bog na enak način vodil tudi nje, ker

je želel oznaniti opomin o sodbi.
Govorili so: “Sporočilo je preizkusilo srca vseh, ki so ga slišali, in zbudilo v njih ljubezen do Gospodovega prihoda. Po drugi strani je izzvalo bolj ali manj opazno, toda Bogu dobro znano sovraštvo do njegovega prihoda. Potegnilo je ločnico ... tako da so tisti, ki so hoteli preizkusiti svoja srca, lahko spoznali, na kateri strani bi bili, če bi Gospod prišel. Ali bi vzkliknili: ‘Glejte, to je naš Bog, čakali smo ga, da nas reši!’ Ali pa bi vpili goram in skalam, naj padejo nanje, da jih pokrijejo pred obličjem njega, ki sedi na prestolu, in pred Jagnjetovo jezo. Verujemo, da je Bog tako preveril svoje otroke, preiskal

njihovo vero in jih preizkusil. Bodo v času skušnjave zapustili prostore, na katere jih je postavil po svoji previdnosti, ali pa se bodo odpovedali temu svetu in pokazali brezpogojno zaupanje v Božjo besedo?”

Čustva tistih, ki so še vedno verovali, da jih je Bog vodil v njihovi pretekli izkušnji, Miller izraža z naslednjimi besedami: “Če bi lahko še enkrat živel svoje življenje z enakimi dokazi, kakršne sem imel tedaj, bi iz poštenja do Boga in ljudi ravnal enako, kakor sem ravnal. Upam, da sem pred Bogom čist glede tega. Prepričan sem, da sem se, kolikor koli mi je bilo možno, osvobodil

sleherne krivde glede obsodbe ljudi. Čeprav sem bil dvakrat razočaran," piše ta Božji mož, "še vendar nisem poražen in še nisem izgubil poguma. ... Moje upanje v Kristusov prihod je močnejše kakor kdaj prej. Naredil sem samo to, kar sem po mnogih letih resnega razmišljanja menil, da mi je sveta dolžnost. Če sem naredil napako, je bilo prej iz krščanske ljubezni do bližnjih in iz prepričanja o dolžnosti do Boga. Eno vem: oznanjal sem samo to, kar sem veroval. Bog je bil z menoj. Njegova moč se je razodela v delu, in narejeno je bilo veliko dobrega. Mnogi so z oznanjevanjem časa spodbujeni k proučevanju Svetega pisma. Zaradi tega

in zaradi Kristusove krvi so spravljene z Bogom.”

“Nikoli si nisem prizadeval doseči milost pri ošabnih ljudeh in nikoli nisem klonil, ko mi je svet grozil. Niti sedaj ne bom kupoval njihove naklonjenosti; ne bom izzival njihovega sovraštva s prekoračenjem svoje dolžnosti. Nikoli ne bom pred njimi prosil za svoje življenje. A hkrati upam, da ga bom vedno pripravljen žrtvovati, če bo Bog tako določil po svoji dobri previdnosti.”

Bog ni zapustil svojega ljudstva; njegov Duh je še vedno z njimi, ki se niso odpovedali dani luči in se niso uprli

adventnemu gibanju. V listu Hebrejcem so zapisane besede spodbude in opomina tistim, ki so bili skušani v tej uri stiske: “Ne zavržite torej zaupanja, ki ga čaka veliko plačilo. Potrpežljivosti vam je namreč treba, da izvršite Božjo voljo ter dosežete obljubo. Zakaj še malo, prav malo in prišel bo, kateri mora priti, in ne bo odlašal. Moj pravični pa bo živel iz vere. Če se pa odtegne, ne bo z njim zadovoljna moja duša. Mi pa nismo izmed tistih, ki se v svojo pogubo odtegujejo, ampak izmed tistih, ki verujejo, da tako rešijo življenje.” (Heb 10,35-39 EKU)

Da je ta opomin poslan cerkvi v zadnjih dneh, se jasno vidi iz besed, ki kažejo na bližino Gospodovega prihoda: "Kajti malo, malo še, in pride On, ki ima priti, in ne bo se mudil." Iz tega jasno izhaja, da se je morala zgoditi nekakšna navidezna zamuda in da Gospod na videz odlašaja svoj prihod. Ta nauk ustreza izkušnji adventistov tistega časa. Tisti, katerim so namenjene te besede, so bili v nevarnosti, da bi izgubili vero. Izpolnjevali so Božjo voljo, izročili so se vodstvu njegovega Duha in njegove besede, toda niso mogli dojeti njegovega namena v svoji prejšnji izkušnji, niti videti poti pred seboj. Zato jih je mučila skušnjava, da bi začeli dvomiti, ali jih je

resnično vodil Bog. Na ta čas se nanašajo besede: “Pravični pa bo živel iz vere.” Ko je jasna luč polnočnega klica posvetila na njihovo pot in ko so po odpečatenju prerokovanja spoznali, da se hitro izpolnjujejo znamenja, ki so jim govorila o skorajšnjem Kristusovem prihodu, so zares živeli tako, kakor da ga gledajo. Toda sedaj so se strti z neizpolnjenimi upi lahko ohranili samo z vero v Boga in njegovo besedo. Svet, ki jih je zasmehoval, je govoril: “Prevarani ste. Opustite svojo vero in recite, da je bilo adventno gibanje od Satana.” Ampak Božja beseda je govorila: “Če se pa odtegne, ne bo z njim zadovoljna moja duša.” Sedaj

opustiti svojo vero in se odpovedati moči Svetega Duha, ki je spremljala to besedo, bi pomenilo vrniti se v pogubo. Besede apostola Pavla so jih spodbujale k vztrajnosti: "Ne zavržite torej zaupanja, ki ga čaka veliko plačilo. Potrpežljivosti vam je namreč treba. ... Zakaj še malo, prav malo in prišel bo, kateri mora priti, in ne bo odlašal." Njihova edina zanesljiva pot je bila še dalje gojiti luč, ki so jo dobili od Boga, se oklepati njegovih obljub, še naprej preiskovati Sveto pismo, potrpežljivo čakati in bedeti, vse dokler ne bo dana večja luč.

Poglavje 23—Kaj je svetišče?

Temelj in glavni steber adventistične vere je besedilo: ‘Do dva tisoč tristo večerov in juter; potem bo svetišče očiščeno.’ (Dan 8,14 CHR) Te besede so bile dobro znane vsem, ki so verovali v skorajšnji Gospodov prihod. Tisoče ust je ponavljalo to prerokovanje kot geslo svoje vere. Vsi so čutili, da so od teh napovedanih dogodkov odvisna njihova najlepša pričakovanja in njihovo najdražje upanje. Pokazano je bilo, da se ti preroški dnevi končujejo jeseni leta 1844. Adventisti so tedaj z vsem krščanskim svetom vred menili, da je svetišče zemlja ali pa kakšen njen del.

Razumeli so, da je čiščenje svetišča čiščenje zemlje z ognjem na zadnji veliki dan, torej na dan Kristusovega drugega prihoda. Od tod izvira tudi sklep, da se bo vrnil na zemljo leta 1844.

Toda napovedani čas je minil, Gospod pa ni prišel. Verniki so vedeli, da se Božja beseda ne more zmotiti in da je najbrž napačna njihova razlaga prerokovanj. A kje je napaka? Mnogi so takoj presekali vozle s tem, da so zanikali izpolnitev dva tisoč tristo dni v letu 1844. Vendar za to niso mogli podati nikakršnega dokaza, razen da Kristus ni prišel ob pričakovanem času. Tako so sklepali, da bi Kristus že prišel

očistit svetišče - očistit zemljo z ognjem - če bi se 2300 dni izpolnilo leta 1844. Ker do takrat še ni prišel, se tudi preroški dnevi še niso končali.

Sprejeti ta sklep bi pomenilo opustiti dotedanje računanje preroških obdobj. Dognano je bilo, da se je 2300 dni začelo, ko je začel veljati Artakserksov odlok o obnovitvi in ponovnem zidanju Jeruzalema, torej jeseni 457 pred Kristusom. Če to letnico vzamemo za izhodišče, se razlaga vseh dogodkov, ki so označeni v Dan 9,2527, popolnoma ujema. Devetinšestdeset tednov je prvih 483 let od obdobja 2300 let; ta čas je moral seči do Mesije, Maziljenca. To

prerokovanje se je natančno izpolnilo s Kristusovim krstom in maziljenjem s Svetim Duhom, in sicer v 27. letu po Kristusu. V sredini 70. tedna je moral biti Mesija iztrebljen. Tri leta in pol po krstu, pomladi leta 31, je bil Kristus križan. Sedemdeset tednov ali 490 let je moralo pripadati posebej Judom. Na koncu tega preroškega obdobja, leta 34 po Kristusu, so Judje zapečatili svoje odklanjanje Kristusa s preganjanjem njegovih učencev; tako so apostoli pričeli delovati med pogani. Torej je od 2300 let minilo prvih 490 let; ostalo jih je še 1810. Angel je rekel: "Potem bo svetišče očiščeno." Vse, kar je bilo

navedeno v prerokovanju, se je izpolnilo ob natančno določenem času.

Pri tem izračunu je bilo vse jasno in skladno. Še vedno pa so se spraševali, ali se je v letu 1844 izpolnil kakšen dogodek, ki bi pomenil čiščenje svetišča. Zanimanje, da so se preroški dnevi iztekli leta 1844, bi pomenilo neujemanje v celotni razlagi in opustitev stališča, ki je temeljilo na nedvomnih izpolnitvah prerokovanja.

Toda Bog je vodil svoje ljudstvo v velikem adventnem gibanju in s svojo močjo in slavo spremljal njihovo delo. Ni dovolil, da bi se končalo v temi in

razočaranju, niti da bi prišlo na slab glas kot lažno in fanatično vznemirjenje. Prav tako ni mogel dopustiti, da bi ljudje dvomili v njegovo besedo in jo imeli za nezanesljivo. Mnogi so opustili svoje prejšnje računanje preroških obdobj in zanikali pravilnost gibanja, ki je bilo zasnovano na njem. Vendar so bili tudi takšni, ki niso hoteli opustiti starih verskih točk in izkušenj, potrjenih s Svetim pismom in pričevanjem Božjega Duha. Verovali so, da so v svojem proučevanju prerokovanj sprejeli zdrava načela razlage in so dolžni trdno ohraniti do sedaj sprejete resnice ter dalje proučevati Sveto pismo. Z resno molitvijo so znova preiskali

svoje stališče in proučevali Sveto pismo, da bi odkrili napako. Ker pa je v računanju preroških obdobj niso mogli najti, so začeli globlje preiskovati pomen svetišča.

Ob preiskovanju so ugotovili, da Sveto pismo ne potrjuje razširjenega mnenja o tem, da je zemlja svetišče. V Božji besedi so našli popolno razlago svetišča, njegovih značilnosti, prostora in službe v njem. Pričevanje Svetega pisma je bilo tako jasno in obširno, da je bil izključen sleherni nadaljnji dvom. Pavel pravi: "Imela je pač tudi prva zaveza predpise za Božjo službo in pozemeljsko svetišče. Šotor namreč je bil napravljen - prvi, v

katerem so bili svečnik in miza in razpostava kruhov; ta se imenuje sveto. Za drugim zagrinjalom pa je bil šotor, imenovan najsvetejše, imajoč zlato kadilnico in skrinjo zaveze, od vseh strani z zlatom okovano, v kateri je bil zlati vrč z mano in zeleneča Aronova palica in plošči zaveze, nad njo pa keruba slave, obsenčujoča pokrov sprave.” (Heb 9,1-5 CHR)

Svetišče, o katerem govori apostol, meri na shodni šotor, ki ga je Mojzes naredil po Božjem ukazu za zemeljsko prebivališče Najvišjega. “In naredi naj mi svetišče, da bom prebival med njimi,” (2 Moj 25,8 CHR) se je glasilo

navodilo, ki je bilo dano Mojzesu, ko je bil z Bogom na gori. Tedaj so Izraelci potovali skozi puščavo, zato je bil shodni šotor narejen tako, da se je lahko prenašal s prostora na prostor. Kljub temu je bil veličasten. Stene so bile iz pokončnih pozlačenih desk, ki so bile pritrjene s srebrnimi podstavki. Streha je bila narejena iz različnih tkanin.

Zunanja pregrinjala so bila narejena iz usnja, notranja pa iz finega platna s čudovito izvezenimi kerubi. Poleg dvorišča, na katerem je stal oltar za žgalne daritve, je bil shodni šotor, narejen iz dveh oddelkov - iz svetega in najsvetejšega. Ločena sta bila z

dragoceno in čudovito zaveso; podobna zavesa je zapirala tudi vhod šotor.

Sveti del je ponoči in podnevi razsvetljeval sedmerokraki svečnik, ki je stal na južni strani. Na severni strani je bila miza s tako imenovanimi hlebi obličja. Pred zaveso, ki je ločevala sveto od najsvetejšega, je stal zlat kadilni oltar, s katerega se je vsak dan dvigal k Bogu oblak dišečega kadila z Izraelovimi molitvami.

V najsvetejšem je bila postavljena skrinja zaveze iz pozlačenega dragocenega lesa. V njej sta ležali dve kamniti plošči, na katere je Bog napisal

zakon - deset zapovedi. Skrinjo je pokrival pokrov - prestol milosti; veličastno delo iz zlata. Nad njim sta se dvigala dva zlata keruba, vsak na enem koncu pokrova. Med njima se je razodevala Božja navzočnost v oblaku slave.

Ko so se Judje naselili v Kanaanu, so shodni šotor zamenjali s Salomonovim templjem. V njem se je ohranil isti načrt in enaka urejenost, čeprav je bil nepremičen in večji. Svetišče je - razen v Danielovem času, ko je ležalo v ruševinah - bilo iste oblike vse dotlej, ko so ga razdejali Rimljani leta 70 po Kristusu.

To je edino svetišče, ki je kdaj koli obstajalo na svetu; podatki o njem so zapisani v Svetem pismu. Pavel ga imenuje svetišče prve zaveze. Ali to pomeni, da je nova zaveza brez svetišča?

Ko so raziskovalci resnice znova začeli proučevati list Hebrejcem, so ugotovili, da je obstoj drugega ali novozaveznega svetišča zajet v naslednjih besedah apostola Pavla: “Imela je pač tudi prva zaveza (stari zakon) predpise za Božjo službo in pozemeljsko svetišče.”

Uporaba členka “tudi” kaže na to, da je Pavel svetišče omenil že prej. Ko so se

vrnili na začetek prejšnjega poglavja, so brali: “Poglavitno pa pri tem, o čemer govorimo, je to: takega imamo velikega duhovnika, ki je sedel na desnico prestola veličastva v nebesih in je oskrbnik pravega svetišča in prostora, ki ga je postavil Gospod in ne človek.” (Heb 8,1.2 CHR) Tukaj je razodeto svetišče nove zaveze. Svetišče prve zaveze je naredil človek; postavil ga je Mojzes. Drugo svetišče je naredil Gospod, in ne človek. V prvem so opravljali službo zemeljski duhovniki, v drugem jo opravlja Kristus, naš Veliki duhovnik, in sicer na Božji desnici. Prvo svetišče je bilo na zemlji, a drugo je v nebesih.

Svetišče, ki ga je postavil Mojzes, je bilo narejeno po določenem vzorcu. Gospod mu je rekel: “Kakor ti kažem vzorec prebivališča in vzorce vse njegove oprave, prav tako naredite.” (2 Mz 25,9 CHR) Znova mu je bilo ukazano: “Glej pa, da narediš vse reči po njih vzorcu, ki ti je bil pokazan na gori.” (Vr 40) Pavel razlaga, da je bilo prvo svetišče “podoba za sedanjo dobo; v katerem se darujejo darovi in žrtve”; da so bili sveti prostori v šotoru “podobe nebeških stvari”; da so duhovniki, ki so po postavi prinašali daritve, služili “podobi in senci nebeških stvari” in da “Kristus ni šel v svetišče, z roko narejeno, ki je le pravega

svetišča podoba, temveč v sama nebesa, da se sedaj kaže Božjemu obličju za nas". (Heb 9,9.23; 8,5; 9,24 CHR)

Nebeško svetišče, v katerem Kristus služi za nas, je vzvišeni izvirnik, a svetišče, ki ga je postavil Mojzes, je samo kopija. Bog je izdelovalce pozemskega svetišča navdihnil s svojim Duhom. Pri postavljanju svetišča so prišle do izraza številne sposobnosti in občutek za umetnost, kar je v resnici bilo razodetje Božje modrosti. Zidovi so bili videti, kakor da so narejeni iz samega zlata. Na vse strani so odsevali luč, ki je prihajala s sedmerokrakega svečnika. Miza za hlebe obličja in

kadilni oltar sta se svetila kakor zglajeno zlato. Lepoto prizora je povečalo še bogato blago, iz katerega je bil narejen strop. Na njem so bile izvezene podobe angelov v modri, vijoličasti in rdeči barvi. Za zaveso je bila sveta Šekina, vidno razodetje Božje slave, pred katero je smel stopiti samo veliki duhovnik.

Nepopisni sijaj zemeljskega šotora je ra-zodeval človeškim očem slavo nebeškega templja, v katerem naš zastopnik Kristus služi za nas pred Božjim prestolom. To je prostor kjer prebiva Kralj kraljev in kjer mu služijo tisoči in deset tisoč jih stoji pred njim. (Dan 7,10) Nebeški tempelj je poln slave

večnega prestola. Tu njegovi sveti čuvaji - serafi - zakrivajo svoj obraz, ko se mu klanjajo. V zgolj slabem odsevu svoje velikosti in slave se je nebeški tempelj razodel v tej prekrasni stavbi, ki so jo postavile človeške roke. Zemeljsko svetišče in njegova služba sta kljub temu oznanjevala vzvišene resnice o nebeškem svetišču in o pomembnem delu, ki se tam opravlja za zveličanje človeka.

Sveti nebeški prostori so prikazani z obema deloma pozemskega svetišča. Ko je bilo apostolu Janezu v prikazni dovoljeno pogledati v nebeški tempelj, je videl, da "sedem ognjenih bakel gori

pred prestolom". (Raz 4,5 CHR) Videl je angela, ki je imel "zlato kadilnico; in mu je bilo dano mnogo kadil, da jih daruje z molitvami vseh svetih na zlatem oltarju pred prestolom". (Raz 8,3 CHR) Tedaj je bilo preroku dovoljeno videti prvi del nebeškega svetišča. V njem je videl sedem ognjenih bakel in zlati oltar; ti so v pozemskem svetišču bili predstavljeni z zlatim svečnikom in kadilnim oltarjem. Potem je videl, da se je odprlo "Božje svetišče, ki je v nebesih". (Raz 11,19 CHR) Pogledal je v notranjost za drugo zaveso - v najsvetejše. Tam je videl skrinjo zaveze. To je predstavljala sveta skrinja, ki jo je naredil Mojzes, da bi se v njej shranile Božje zapovedi.

Tako so proučevalci Svetega pisma našli neovrgljive dokaze o obstoju svetišča v nebesih. Mojzes je naredil zemeljsko svetišče po vzorcu, ki mu je bil pokazan. Pavel nas uči, da je bil vzorec narejen po zgledu pravega svetišča, ki je v nebesih; Janez pa priča, da ga je tudi videl.

V nebeškem templju - tam, kjer prebiva Bog - je Božji prestol utrjen na pravičnosti in sodbi. V najsvetejšem so njegove zapovedi, veliko merilo pravičnosti, po katerem bodo preizkušeni vsi ljudje. Skrinja zaveze, v kateri sta shranjeni kamniti plošči Božjih zapovedi, je pokrita s pokrovom milosti.

Pred njo se Kristus zaradi svoje krvi zavzema za grešnikovo korist. Načrt odrešitve človeštva je s tem predstavljen kot zveza pravičnosti in milosti. Takšno združitev je lahko načrtovala samo neskončna modrost in jo izpeljala samo neskončna moč. Zaradi tega so vsa nebesa napolnjena z občudovanjem in spoštovanjem. Keruba, ki spoštljivo gledata na pokrov milosti v zemeljskem svetišču, predstavljata sočutje, s katerim nebeška vojska opazuje reševanje človeštva. Skrivnost milosti, ki jo želijo opazovati angeli, se razodeva v delovanju Boga, ki lahko ostane pravičen, ko opravičuje spokorjenega grešnika; v njegovem iskanju padlega

rodu; v ponižanju Kristusa, da bi rešil pred pogubo nešteto množico in jo oblekel v čista oblačila svoje pravičnosti in v njegovi želji, da združi rešene z angeli, ki nikoli niso padli, in jim omogoči večno življenje v Božji navzočnosti.

Zaharija je s čudovitim prerokovanjem predstavil Kristusovo delo; On je človekov posrednik in je v tem prerokovanju imenovan "Mladika". Prerok pravi: "In On sezida Gospodov tempelj in On bo nosil veličastvo ter sedel in gospodoval na svojem prestolu in bo duhovnik na svojem prestolu, in

sklep miru bo med njima obema.” (Zah 6,12.13 CHR)

“On sezida Gospodov tempelj.” Zaradi svoje daritve in posredovanja je Kristus temelj in zidar Božje cerkve. Apostol opozarja nanj kot na vogalni kamen, “v katerem je vse poslopje točno sestavljeno in raste v svet tempelj v Gospodu, v katerem se tudi vi z drugimi vred vzidavate v Božje bivališče v Duhu.” (Ef 2,20-22 CHR)

“On bo nosil veličastvo.” Slava za odrešenje padlega človeštva pripada Kristusu. Odrešeni bodo skozi vse čase večnosti peli: “Njemu, ki nas ljubi in nas

je umil naših grehov v svoji krvi ... slava in moč na vekov veke!” (Raz 1,5.6 CHR)

“Sedel in vladal bo na njegovem prestolu. Tudi duhovnik bo na svojem prestolu ... “Ni še čas, da bi zasedel prestol svoje slave, kajti kraljestvo slave še ni vzpostavljeno. Šele ko bo opravil svoje delo kot posrednik, mu bo Bog dal prestol njegovega očeta Davida - kraljestvo, ki mu ne bo konca. (Lk 1,32.33) Kristus sedaj sedi kot duhovnik z Očetom na njegovem prestolu. (Raz 3,21) Na prestolu z Večnim, ki ima v sebi življenje, sedi ta, ki “je nosil naše bolezni in si je naložil naše bolečine; izkušán je v vsem kakor mi, a brez

greha; tudi more pomagati izkušanim. Če pa se kdo pregreši, imamo zastopnika pri Očetu.” (Iz 53,4; Heb 4,15; 2,18; 1 Jn 2,1) Za nas je posredoval s prebodenim in strtim telesom in brezmadežnim življenjem. Ranjene roke, prebodene prsi in pribite noge se potegujejo za padlega človeka. Njegovo zveličanje je odkupljeno z neizmerno ceno.

“Sklep miru bo med njima obema.” Očetova ljubezen ni nič manjši vir zveličanja za padli človeški rod kakor Sinova. Jezus je učencem pred odhodom dejal: “Ne pravim vam, da bom jaz prosil Očeta za vas. Zakaj Oče sam vas

ljubi.” (Jn 16,26.27 CHR) “Bog je namreč bil v Kristusu in je svet spravil s seboj.” (2 Kor 5,19 CHR) V službi nebeškega svetišča pa je sklep miru med obema. “Kajti tako je Bog ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se ne pogubi, kdor koli veruje vanj, temveč da ima večno življenje.” (Jn 3,16)

Na vprašanje: Kaj je svetišče? Sveto pismo daje jasen odgovor. Izraz svetišče, kakor se uporablja v Svetem pismu, se najprej nanaša na shodni šotor, ki ga je Mojzes postavil po vzorcu nebeškega svetišča; potem pa na pravi šotor v nebesih, na katerega je kazalo zemeljsko svetišče. S Kristusovo smrtjo se je

prenehala simbolična služba. Pravi šotor v nebesih je novozavezno svetišče. Ker pa se je prerokovanje iz Dan 8,14 izpolnilo v novi zavezi, mora biti tudi svetišče, na katero se nanaša, novozavezno svetišče. Na koncu 2300 dni, se pravi leta 1844, na svetu že mnogo sto-letij ni bilo nikakršnega svetišča. Zato se prerokovanje: "Do 2300 večerov in juter, potem bo svetišče očiščeno," brez dvoma nanaša na nebeško svetišče.

Ostaja nam še, da odgovorimo na naj-pomembnejše vprašanje: Kaj je čiščenje svetišča? Starozavezni spisi potrjujejo, da je takšna služba obstajala

v zvezi s pozemskim svetiščem. Toda ali je v nebesih sploh kaj, kar je treba očistiti? Heb 9 jasno uči o čiščenju pozemskega in nebeškega svetišča. “In s krvjo se skoraj vse očišča po postavi, in brez prelitja krvi se ne zgodi odpuščanje. Potrebno je torej bilo, da se ‘podobe nebeških stvari’ čistijo s takimi, nebeške stvari same pa z boljšimi žrtvami mimo teh” (Heb 9,22.23 CHR) - se pravi z dragoceno Kristusovo krvjo.

Čiščenje v simbolični in dejanski službi mora biti opravljeno s krvjo: v zemeljskem svetišču z živalsko krvjo, v nebeškem pa s Kristusovo. Pavel navaja razlog, zakaj se mora to čiščenje opraviti

s krvjo: brez prelitja krvi ni odpuščanja. Odpuščanje ali odstranitev grehov je delo, ki ga je treba opraviti. Toda kako je greh lahko povezan s svetiščem, bodisi z nebeškim ali pozemskim? To lahko spoznamo po simbolični službi, kajti duhovniki, ki so opravljali službo na zemlji, so služili “podobi in senci nebeških stvari”. (Heb 8,5 CHR)

Služba pozemskega svetišča je bila iz dveh delov. Duhovniki so vsak dan služili v svetišču, a veliki duhovnik je enkrat na leto opravljal v najsvetejšem posebno delo sprave za očiščenje svetišča. Spokorjeni grešniki so vsak dan vodili svoje daritve pred vrata

shodnega šotora, položili roke na glavo daritvene živali in priznavali svoje grehe. Tako so jih simbolično prenesli s sebe na nedolžno daritev. Potem je bila žival zaklana. Apostol pravi: "Brez prelitja krvi se ne zgodi odpuščanje. Zakaj duša mesa je v krvi." (Heb 9,22; 3 Mz 17,11 CHR) Kršitev Božjih zapovedi je zahtevala prestopnikovo življenje. Kri je predstavljala grešnikovo življenje. Njegovo krivdo je nosila daritvena žival. Duhovnik jo je odnesel v svetišče in z njo poškropil pred zaveso; za njo je stala skrinja zaveze, v njej pa zapovedi, ki jih je grešnik prekršil. Greh je bil s tem obredom simbolično prenesen v svetišče. V nekaterih primerih je bil

postopek drugačen. Tedaj je duhovnik jedel meso daritve, kakor je Mojzes naučil Aronove sinove, rekoč: "... in dal vama jo je," (za jed) "da odvzameta krivdo skupnosti." (3 Mz 10,17 CHR) Oba obreda sta predstavljala prenos grehov s spokorjenca na svetišče.

To se je opravljalo vsak dan skozi vse leto. Ker so bili grehi Izraelcev preneseni v svetišče, jih je bilo potrebno odstraniti, in sicer na poseben način. Bog je ukazal, da se očisti vsak del svetišča. "Tako naj opravi spravo za svetišče zaradi nečistosti Izraelovih sinov in zaradi njihovih hudodelstev, zaradi vseh njihovih grehov. Prav tako

naj stori za shodni šotor, ki je v njihovi sredi, sredi njihovih nečistosti." Spravna daritev se je morala opraviti tudi za oltar. "Očisti ga in posveti od nečistosti Izraelovih sinov." (3 Mz 16,16.19) Enkrat na leto, na veliki spravni dan, je stopil veliki duhovnik v najsvetejše, da bi očistil svetišče. S tem dejanjem je bila sklenjena letna služba. Na spravni dan so pred vrata shodnega šotora pripeljali dva kozla. Med njima so žrebali: "En žreb za GOSPODA in drug žreb za Azazela." (3 Mz 16,8) Kozel, ki je bil izžreban za Gospoda, je moral biti darovan za ljudstvo kot daritev za greh. Duhovnik je odnesel njegovo kri za zaveso in z njo poškropil po pokrovu

milosti in pred njim. S krvjo je bilo treba poškropiti tudi kadilni oltar, ki je stal pred zaveso.

“Aron naj položi obe roki živemu kozlu na glavo in naj nad njim prizna vse krivde in hudodelstva Izraelovih sinov, vse njihove grehe, in jih naloži kozlu na glavo. Potem naj ga po pripravljenem možu pošlje v puščavo.” (3 Mz 16,21.22)
Azazelov kozel za greh se ni več vrnil v Izraelovo taborišče. Človek, ki ga je odpeljal, se je moral pred vrnitvijo v taborišče skopati in oprati oblačila.

Obred je vseboval določen namen, in sicer osvestiti Izraelce o tem, da je Bog

svet in da sovraži greh. Prav tako jim je bilo pokazano, da je nemogoče priti v stik z grehom in ostati neoskrunjen.

Med opravljanjem tega pravnega dela se je moral spokoriti vsak človek. Vsa dela so morala biti ustavljena. Ves Izraelov zbor je moral ta dan preživeti v slovesnem spokorjenju pred Bogom - v molitvi, postu in globokem preiskovanju srca.

Ta simbolična služba uči pomembne resnice o spravi. Namesto grešnika je sprejeta njegova zamenjava. Vendar s krvjo daritvene živali greh ni bil uničen. Bila je zgolj sredstvo, ki je pokazalo, kako se bo greh prestavil v svetišče.

Grešnik je z darovanjem krvi priznal oblast zapovedim. Priznal je tudi svojo krivdo zaradi prestopka, izrazil željo po odpuščanju in vero v prihodnjega Odrešenika. Vendar še ni bil popolnoma prost prekletstva zapovedi. Na spravi dan je veliki duhovnik, potem ko je od ljudstva vzel daritev, stopil s krvjo v najsvetejše. Poškropil je pokrov milosti nad samimi zapovedmi v skrinji, da bi zadostil njihovim zahtevam. Tedaj je kot posrednik sprejel nase grehe in jih odnesel iz svetišča. Položil je roke na glavo živega kozla, priznal nad njim vse grehe in jih tako s sebe simbolično prestavil nanj. Kozel jih je potem

odnesel v puščavo. To je pomenilo, da so za vedno odvzeti ljudstvu.

Takšna služba je bila podoba in senca nebeških stvari. To, kar se je v zemeljskem svetišču dogajalo v simbolih, se dejansko dogaja v službi nebeškega svetišča. Naš Zveličar je po svojem vnebohodu začel svojo službo kot naš veliki duhovnik. Pavel pravi: "Kristus namreč ni stopil v svetišče, ki bi ga naredila roka in bi bilo le odtis resničnega, ampak v sama nebesa, da se je zdaj za nas pojavil pred Božjim obličjem." (Heb 9,24)

Delo, ki ga je Kristus začel po svojem vnebohodu, je bilo predstavljeno s celoletno službo duhovnika, ki se je dogajala v prvem delu svetišča; torej znotraj za zaveso, ki je služila kot vrata in je ločevala svetišče od dvorišča.

Duhovnikovo delo ob vsakdanji službi je bilo prinašati pred Boga kri daritve za greh in kadilo, ki se je dvigalo z molitvami Izraelcev. Tako je Kristus prinašal pred Očeta zasluge svoje krvi za rešitev grešnikov in mu z dragocenim kadilom svoje lastne pravičnosti posredoval molitve spokorjenih vernikov. To je bila služba v prvem delu nebeškega svetišča.

Ko je Kristus odšel v nebesa pred očmi svojih učencev, so ga ti z vero spremljali ravno v ta del svetišča. Tukaj najdemo središče njihovega upanja, kakor pravi Pavel: "To upanje je za nas kakor varno in zanesljivo sidro duše, ki sega v notranjost, za zagrinjalo, kamor je za nas kot predhodnik vstopil Jezus, ki je postal véliki duhovnik na veke. ... Ne s krvjo kozlov in juncev, temveč s svojo krvjo, in dosegel večno odkupljenje." (Heb 6,19.20; 9,12)

Ta služba se je osemnajst stoletij opravljala v prvem oddelku svetišča. Kristusova kri je zastopala spokorjene grešnike, jim priskrbela odpuščanje in

sprejem pri Očetu. Vendar so njihovi grehi še dalje ostali zapisani v spominskih knjigah. Kakor je bila v zemeljski službi na koncu leta opravljena sprava, tako mora biti pred dokončanjem Kristusovega odrešeniškega dela opravljeno spravno delo, da bi se odstranili grehi iz svetišča. To je tista služba, ki se je začela, ko se je izteklo 2300 dni. Tisti čas, kakor je napovedal prerok Daniel, je stopil naš veliki duhovnik v najsvetejše opraviti zadnji del svoje svečane službe - čiščenje svetišča.

V starem času so bili grehi ljudstva z vero preneseni na daritev za greh;

potem so po njeni krvi simbolično prišli v zemeljsko svetišče. Prav to se dogaja tudi v novi zavezi. Grehi tistih, ki se z vero spokorijo, se prenašajo na Kristusa, z njim pa v pravo nebeško svetišče. Čiščenje zemeljskega svetišča je bilo opravljeno z odstranitvijo grehov, ki so ga skrunili. Tako mora biti opravljeno tudi dejansko čiščenje nebeškega svetišča, in sicer z odstranitvijo ali brisanjem grehov, ki so tam zapisani. Preden se to lahko opravi, se morajo raziskati knjige. Ugotoviti se mora, kdo je s spokorjenjem in z vero v Kristusa dobil pravico do sprave. Zato čiščenje svetišča vsebuje preiskovalno delo - delo sodbe. Opravljeno mora biti prej,

preden Kristus pride rešit svoje ljudstvo. Ko bo prišel, bo z njim prišlo tudi plačilo, da povrne vsake-mu, “po njegovem delu”. (Raz 22,12)

Tisti, ki so hodili za lučjo Božje besede, so na ta način spoznali, da Kristus na koncu 2300 dni, to je leta 1844, ni prišel na zemljo, temveč je stopil v najsvetejše nebeškega svetišča opravljat končno spravno delo kot pripravo na svoj prihod.

Razumeli so tudi, da je daritev za greh opozarjala na Kristusa kot daritev. Veliki duhovnik je tako predstavljal Kristusa kot posrednika, Azazel pa Satana,

začetnika zla. Nanj bodo na koncu položeni grehi teh, ki so se iskreno spokorili. Ko je veliki duhovnik s krvjo daritve za greh odstranil grehe iz svetišča, jih je položil na Azazela. Ko pa bo Kristus na koncu svoje službe s svojo krvjo odstranil grehe svojega ljudstva iz nebeškega svetišča, jih bo odložil na Satana, ki bo moral zdržati končno kazen. Kozel za greh je bil odpeljan v puščavo, da se nikoli več ni približal Izraelcem. Tako bo Satan za vedno pregnan iz bližine Boga in njegovega ljudstva ter uničen v končnem uničenju greha in grešnikov.

Poglavje 24—V najsvetejšem

Predmet svetišča je bil ključ, ki je razkril skrivnost razočaranja leta 1844. Odprl je pogled na celoten sistem povezanih in skladnih resnic, ki so kazale, da je veliko adventno gibanje vodila Božja roka. Razkrila je tudi tedanjo nalogo, ki je vodila k luči službo in delo Božjega ljudstva. Kakor so se Jezusovi učenci po strašni noči duševne bolečine in razočaranja razveselili, ko so videli Gospoda, tako so se sedaj razveselili tudi tisti, ki so v veri pričakovali njegov drugi prihod. Mislili so, da bo Jezus prišel v slavi nagradit svoje služabnike. Razočarali so se zaradi neizpolnjenih

pričakovanj. Izgubili so Jezusa izpred oči in vzkliknili kakor Marija pri grobu: “Mojega Gospoda so odnesli, in ne vem, kam so ga položili.” (Jn 20,13) Sedaj so znova opazovali v najsvetejšem, svojega usmiljenega Velikega duhovnika, ki se bo kmalu pojavil kot njihov kralj in osvoboditelj. Resnica o svetišču je razsvetlila preteklost, sedanost in prihodnost. Vedeli so, da jih je Bog vodil z nezmotljivo previdnostjo. Kakor prvi učenci tudi oni niso razumeli sporočila, ki so ga oznanjali; kljub temu je bilo v vsakem pogledu pravilno. Z oznanjevanjem so izpolnili Božji namen. Njihovo delo za Gospoda ni bilo zaman. Bili so po veliki milosti znova prerajeni

“v živo upanje” in so se veselili “v neizrekljivem in poveličanem veselju”. (1 Pt 1,3.8)

Danielovo prerokovanje: “Do dva tisoč tristo večerov in juter; potem bo svetišče očiščeno,” (8,14 CHR) in prvo angelsko sporočilo: “Bojte se Boga in dajte mu čast, kajti prišla je ura njegove sodbe,” (Raz 14,7) sta kazali na Kristusovo službo v najsvetejšem nebeškega svetišča, na preiskovalno sodbo, in ne na Kristusov prihod zaradi zveličanja njegovega ljudstva in uničenja brezbožnikov. Napaka ni bila v računanju preroških časovnih obdobj, temveč v dogodku, ki naj bi se zgodil na

koncu dva tisoč tristo dni. Zaradi te napake so verni doživeli razočaranje, vendar je bilo vse to napovedano v prerokovanju. Tisti čas se je izpolnilo vse, kar so po Svetem pismu lahko pričakovali. Ko so žalovali zaradi svojih neizpolnjenih upov, se je zgodil dogodek, ki je bil napovedan v tem sporočilu. Moral se je zgoditi prej, preden pride Gospod nagradit svoje služabnike.

Kristus je prišel, vendar ne na svet, kakor so pričakovali, temveč v najsvetejše Božjega svetišča v nebesih, kakor je to razkrila simbolika svetiščne službe na zemlji. Prerok Daniel ga je

videl v tem času prihajati pred Predvečnega. “Videl sem v prikaznih ponoči, in glej, z nebeškimi oblaki je prihajal eden kakor Sin človekov, in prišel je” - ne na zemljo - temveč “k Predvečnemu, in privedli so ga predenj.” (Dan 7,13 CHR)

Ta prihod opisuje tudi prerok Malahija: “Naglo pride v svoj tempelj Gospod, ki ga iščete, in Angel zaveze, ki ga želite: Glej, prihaja, pravi Gospod nad vojskami.” (Mal 3,1 CHR) Gospodov prihod v njegov tempelj je bil za njegovo ljudstvu nekaj, kar se je zgodilo iznenada, nepričakovano. Niso ga iskali tam; pričakovali so, da bo prišel na

zemljo “in bo v plamenečem ognju kaznoval tiste, ki ne poznajo Boga in niso poslušni evangeliju”. (2 Tes 1,8)

Toda Božji otroci še niso bili pripravljene srečati svojega Gospoda. Za njihovo pripravo se je moralo opraviti še eno delo. Morali so dobiti luč, da bodo njihove misli usmerjene na Božji tempelj v nebesih. Če bodo z vero sledili svojemu Velikemu duhovniku v nebeški službi, jim bodo razodete nove dolžnosti. Cerkvi je moralo biti dano še eno sporočilo opomina in nauka.

Prerok pravi: “Kdo pa more prenesti dan njegovega prihoda in kdo obstoji,

kadar se On prikaže? Kajti On bo kakor ogenj topilca in kakor lug belilca. In sedel bo kakor topilec, ko čisti srebro, in čistil bo Levijeve sinove in jih prečistil kakor srebro in zlato, da bodo prinašali Gospodu daritve v pravičnosti.” (Mal 3,2.3) Tisti, ki bodo živeli na zemlji v času, ko se bo končalo Kristusovo posredovanje v gornjem svetišču, bodo morali pred svetim Bogom stati brez posrednika. Njihova oblačila bodo morala biti čista, njihov značaj pa očiščen greha s poškropitvijo krvi. Z Božjo milostjo in s svojim marljivim prizadevanjem morajo biti zmagovalci v boju s hudim. Medtem ko se v nebesih opravlja preiskovalna sodba in se grehi

spokorjenih vernih čistijo iz svetišča, se mora med Božjim ljudstvom na zemlji opraviti posebno delo čiščenja - odstranitev greha. To delo jasneje opisujejo sporočila v Raz 14.

Ko bo to delo dokončano, bodo Kristusovi sledilci pripravljani na njegov prihod. "Tedaj bo Judova in jeruzalemska daritev GOSPODU ugajala, kakor v pradavnih dneh, kakor v nekdanjih letih". (Mal 3,4) Tedaj bo cerkev, ki jo bo Gospod ob svojem prihodu vzel k sebi, slavna cerkev; takšna "brez madeža, gube ali česa podobnega". (Ef 5,27) Tedaj bo prisvetila "kakor zora, lepa kakor luna, čista kakor

sonce, strašna kakor vojska v zastavah".
(Vp 6,10)

Prerok Malahija poleg Gospodovega prihoda napoveduje tudi njegov drugi prihod, ko bo prišel izvršit sodbo. Pravi: "Stopil vam bom za sodbo in urna priča bom proti čarovnikom in prešuštnikom, proti krivoprisežnikom in proti tistim, ki si je-mljejo od dnine dninarja, vdove in sirote, ki odganjajo tujca in se me ne bojijo, govori GOSPOD nad vojskami." (Mal 3,5) Juda kaže na isti prizor: "Glej, prišel je Gospod z nepreštevno množico svojih svetih, da izvrši sodbo nad vsemi in da vsem ljudem glede vsega dokaže njihova brezbožna dejanja, ki so jih

zagrešili, in vse trde besede, ki so jih izrekli proti njemu brezbožni grešniki.” (Jud 14.15) Ta prihod in prihod v Gospodov tempelj sta dva različna in popolnoma ločena dogodka.

Prihod Kristusa kot našega Velikega du-hovnika v najsvetejše, da bi očistil svetišče, je napovedan v Dan 8,14; prihod Sina člo-vekovega k Predvečnemu je opisan v Dan 7,13; Gospodov prihod v njegov tempelj je napovedan v Malahiju - vse to so opisi istega dogodka. Predstavljen je tudi z ženinovim prihodom na svatbo, kakor je to opisal Kristus v priliki o desetih devicah v Mat 25.

Poleti in jeseni leta 1844 se je objavljalo sporočilo: "Glejte, ženin!" Tedaj sta se pojavili dve skupini ljudi, predstavljeni z modrimi in nespametnimi devicami - prva skupina, ki je z veseljem pričakovala Gospodov prihod in se resno pripravljala, da bi ga dočkala, in druga skupina, ki se je zaradi strahu in trenutnih vzgibov zadovoljila s teorijo resnice, Božje milosti pa je imela premalo. Ko je v priliki ženin prišel, so pripravljene odšle z njim na svatovščino. Tukaj omenjeni ženinov prihod se je zgodil pred svatbo. Svatba predstavlja Kristusov prevzem njegovega kraljestva. Sveto mesto, novi

Jeruzalem, ki je prestolnica tega kraljestva, se imenuje nevesta, Jagnjetova žena. Angel je dejal Janezu: "Pridi, da ti pokažem zaročenko, Jagnjetovo nevesto! "Nato me je angel v Duhu odnesel na veliko in visoko goro ter mi pokazal sveto mesto Jeruzalem, ki je prihajalo z neba od Boga." (Raz 21,9.10) Očitno je torej, da nevesta predstavlja sveto mesto, device, ki gredo ženinu naproti, pa predstavljajo cerkev. V Razodetju pravi, da bodo Božji otroci gosti na poročni večerji Jagnjeta. (Raz 19,9) Če so gosti, ne morejo biti hkrati predstavljeni kot nevesta. Kristus bo dobil od Predvečnega oblast, slavo in kraljestvo, kakor nam to razlaga prerok

Daniel. Dobil bo novi Jeruzalem, prestolnico svojega kraljestva, ki bo “kakor nevesta, ki se je ozaljšala za svojega ženina”. (Dan 7,14 CHR; Raz 21,2) Po sprejemu kraljestva bo prišel v svoji slavi kot Kralj kraljev in Gospod gospodov za zveličanje svojemu ljudstvu, ki bo sedlo za mizo “z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu”, (Mt 8,11; Lk 22,30) da se udeleži Jagnjetove poročne večerje.

Sporočilo: “Glejte, ženin!” ki se je ozna-njalo poleti leta 1844, je mnoge navedlo, da so pričakovali takojšnji Gospodov prihod. Ženin je ob

določenem času prišel, vendar ne na zemljo, kakor je to pričakovalo njegovo ljudstvo, temveč k Predvečnemu v nebesih, k svatbi, prevzet kraljestvo. “Pripravljene odidejo z njim na svatbo; in vrata se zapro.” Ni bilo potrebno, da so osebno navzoči pri svatbi, saj se je opravljala v nebesih, medtem ko so ti bili še na zemlji. Kristusovi sledilci morajo čakati na svojega Gospodarja, da “se vrne s svatbe”. (Lk 12,36) Vendar morajo razumeti njegovo delo in mu z vero slediti, ko stopi pred Boga. V tem smislu je zanje možno reči, da so odšli na svatbo.

V priliki so na svatovščino odšle device, ki so imele olje v posodah. Nekateri so poleg poznanja resnice in Svetega pisma imeli tudi Božjega Duha in milost. Ti so v noči svoje grenke izkušnje potrpežljivo čakali in v Svetem pismu iskali jasnejšo luč. Razumeli so resnico glede svetišča v nebesih in spremembo v Zveličarjevi službi, zato so ga z vero spremljali pri njegovem delu v nebeškem svetišču. Vsi, ki po pričevanju Svetega pisma sprejmejo te resnice in z vero sledijo Kristusu, ko stopa pred Boga, da bi opravil zadnje posredovanje in potem sprejel kraljestvo, so prikazani kot tisti, ki gredo z njim na svatbo.

V priliki iz Mat 22 je omenjena ista po-doba svatbe. V njej je jasno pokazano, da bo preiskovalna sodba nastopila pred svatbo. V tem času prihaja Kralj pogledat goste, (Mt 22,11) ali so se vsi oblekli v svatovsko oblačilo, v čisto oblačilo, čist značaj, in ali so “oprani svoja oblačila in jih pobelili v Jagnjetovi krvi”. (Raz 7,14) Tisti, ki ne bo oblečen v takšna oblačila, bo vržen ven. Kdor pa bo med preiskovanjem imel svatovsko oblačilo, ga bo Bog sprejel. Vreden bo udeležiti se njegovega kraljestva in deliti prestol z njim. To delo preiskovanja značaja, odločanja, kdo je pripravljen za Božje kraljestvo, je

preiskovalna sodba, s katero se končuje Kristusovo delo v nebeškem svetišču.

Ko bo preiskovalno delo opravljeno, ko bodo raziskani in rešeni primeri tistih, ki so se v vseh časih priznavali za Kristusove sledilce, tedaj, in nikakor prej, bo končano delo preiskovanja, in vrata milosti se bodo zaprla. Tako nas ta kratka poved: "Pripravljene odidejo z njim na svatovščino, in vrata se zapro," vodi čez zadnjo Zveličarjevo službo do časa, ko bo dokončano vzvišeno delo zveličanja človeštva.

V službi zemeljskega svetišča, katera je, kakor smo videli, simbol službe v

nebeškem svetišču, se je dokončala služba v prvem delu, ko je veliki duhovnik na spravnih danih stopil v najsvetejše. Bog je ukazal: "Noben človek ne sme biti v shodnem šotoru, kadar gre opravljati spravo v svetišče, dokler ne pride ven." (3 Mz 16,17) Tako je Kristus, ko je stopil v najsvetejše opraviti zadnje spravno delo, prenehal opravljati službo v prvem delu. Tudi v pozemskem svetišču je bilo tako; zaključku službe v prvem delu je sledil začetek službe v drugem. Ko je veliki duhovnik v simbolični službi na spravnih danih zapustil prvi del svetišča, je stopil pred Boga darovati kri za grehe vseh Izraelcev, ki so se zares spokorili. To se

je zgodilo v drugem delu svetišča. Tako je Kristus dokončal prvi del svoje službe kot naš posrednik. Nato je začel z drugim delom službe - s prinašanjem svoje krvi pred Očeta v korist grešnikov, kar še vedno dela.

Adventisti leta 1844 vsega tega niso razumeli. Ko je minil čas, v katerem so pričakovali Zveličarja, so še dalje verovali, da je njegov prihod blizu. Menili so, da je zanje nastopil kritični trenutek in da je pred Bogom dokončano Kristusovo posredovanje za človeka. Prevladovalo je mnenje, da Sveto pismo uči, da se bo čas milosti dokončal pred dejanskim Gospodovim

prihodom na nebeških oblakih. To mnenje je izhajalo iz tistih besedil v Svetem pismu, ki kažejo na čas, ko bodo ljudje iskali, trkali in klicali pred vrati milosti, pa se jim ne bodo odprla. Zato so se spraševali, ali čas njihovega pričakovanja Kristusa ne označuje novega časovnega obdobja, ki bo potekalo tik pred njegovim prihodom. Ker so oznanili opomin o sodbi, so po eni strani čutili, da so do sveta opravili svojo dolžnost. Tako se jim je glede reševanja grešnikov odvalil kamen od srca. Po drugi strani so imeli bogokletno posmehovanje ljudi za še en dokaz, da se je Božji Duh odmaknil od njih, ki so zavrgli njegovo milost. Vse to jih je

utrnilo v prepričanju, da je čas milosti končan oziroma, da so vrata milosti zaprta, kot so to poimenovali.

Toda z raziskovanjem vprašanja svetišča se je pojavila večja luč. Sedaj so spoznali, da so imeli prav, ko so verovali, da konec 2300 dni in noči leta 1844 označuje pomemben datum. Če drži, da so se zaprla vrata milosti in upanja, skozi katera so ljudje imeli dostop k Bogu 1800 let, so se odprla druga vrata - ljudem je ponujeno odpuščanje grehov s Kristusovim posredovanjem v najsvetejšem. En del Kristusove službe je dokončan, vendar samo zato, da bi napravil prostor

drugemu. Še vedno so obstajala odprta vrata v nebeško svetišče, kjer Kristus opravlja službo v grešnikovo korist.

Sedaj se je razumel pomen tistih Kristu-sovih besed iz Razodetja, ki so namenjene cerkvi prav v tem času: "To govori Sveti, Resnični, on, ki ima Davidov ključ, če odpre, ne bo nihče zaprl, če pa zapre, ne bo nihče odprl. Vem za tvoja dela. Glej, pred tabo sem na stežaj odprl vrata, ki jih nihče ne bo mogel zapreti." (Raz 3,7.8)

Vsi, ki so se z vero ravnali po Kristusu v velikem spravnem delu, bodo v svojo korist prejeli milost njegovega

posredovanja. A tisti, ki zavračajo dano luč, ne bodo imeli od tega dela nikakršne koristi. Judje so zavrgli dano luč o prvem Kristusovem prihodu. Niso hoteli verovati, da je Zveličar sveta, zato niso mogli dobiti odpuščanja po njem. Jezus je po svojem vnebohodu stopil v svetišče s svojo lastno krvjo, da bi na svoje učence izlil blagoslov svojega posredovanja. A Judje so bili glede tega v popolni temi; še vedno so prinašali svoje nekoristne žrtve in darove.

Simbolna služba je bila dokončana.

Vrata, skozi katera so imeli ljudje dotlej dostop k Bogu, niso bila več odprta.

Judje niso hoteli iskati Gospoda tako, kakor bi ga lahko tedaj iskali, in sicer po

službi v nebeškem svetišču. Zaradi tega niso našli zveze z Bogom. Zanje so bila vrata zaprta. Niso spoznali, da je Kristus prava daritev in edini posrednik pri Bogu; zato niso mogli biti deležni njegovega posredovanja.

Stanje nevernih Judov kaže stanje mnogih brezskrbnih in nezvestih navideznih kristjanov, ki zavestno zavračajo spoznanje o službi našega usmiljenega Velikega duhovnika. Ko je veliki duhovnik v simbolični službi stopal v najsvetejše, se je od vseh Izraelcev zahtevalo, da se zberejo okoli svetišča. V največji svečanosti so morali ponižati svoje duše pred Gospodom, da

bi dobili odpuščanje grehov in ne bi bili izključeni iz zbora vernih. Kako pomembnejše od te podobe za dan sprave je razumevanje službe našega Velikega duhovnika in poznanje dolžnosti, ki se zahtevajo od nas.

Ljudje ne morejo nekaznovano zavračati opominov, ki jih Bog pošilja v svoji milosti. V Noetovem času so nebesa svetu poslala sporočilo. Rešitev vsakega je bila odvisna od sprejemanja tega sporočila. Ker pa so ga ljudje zavrgli, se je Božji Duh umaknil od grešnega rodu; zato je propadel v vodah potopa. V Abrahamovem času se je prenehala milost za grešne prebivalce Sodome.

Razen Lota, njegove žene in dveh hčera je vse uničil ogenj, ki je padel z neba. Tako je bilo tudi v Kristusovih dneh. Božji Sin je rekel nezvestim Judom tistega časa: "Glejte, vaša hiša je zapuščena." (Mt 23,38) Isti Bog neskončne moči je gledal na zadnje dni in rekel, da njim, ki "niso sprejeli ljubezni resnice, da bi bili rešeni. ... Bog pošilja delovanje blodnjave, da verjamejo laži: tako bodo obsojeni vsi, ki niso verjeli resnici, temveč so pritrjevali krivičnosti." (2 Tes 2,10-12) Ker so zavrgli nauk njegove besede, jim je Bog odvzel svojega Duha in jih prepustil prevaram, ki so jim bile všeč.

Toda Kristus še vedno posreduje v člo-vekovo korist. Luč bo dana tistim, ki jo iščejo. Tega adventisti na začetku niso razumeli, a jim je kasneje postalo jasno, saj so začeli dojemati svetopisemska besedila, ki so določala njihovo pravo stališče.

Ko je leta 1844 potekel natančno določeni čas, je nastala velika stiska za tiste, ki so se še vedno držali adventne vere. Edina pomoč, ki jih je utrdila v njihovem pravem stališču, je bila luč, ki je usmerjala pozornost na nebeško svetišče. Nekateri so se odpovedali verovanju v svoje dotedanje računanje preroških časovnih obdobj in so tisto

mogočno moč Svetega Duha, ki je spremljala adventno gibanje, pripisovali človeški ali Satanovi moči. Drugi so neomajno verovali, da jih je Gospod vodil v njihovi pretekli izkušnji. Medtem ko so čakali, bedeli in molili, da bi spoznali Božjo voljo, so videli, da je njihov Veliki duhovnik začel drugi del službe. Ker so ga spremljali z vero, so lahko razumeli sklepno nalogo cerkve. Sedaj so jasno razumeli prvo in drugo angelsko sporočilo. Tako so bili pripravljene sprejeti in oznaniti svetu svečani opomin tretjega angelskega sporočila iz Raz 14.

Poglavje 25—Nespremenljivost Božjih zapovedi

“Tedaj se je odprlo Božje svetišče, ki je v nebesih, in v svetišču se je prikazala skrinja zaveze.” (Raz 11,19) Skrinja zaveze je v najsvetejšem, v drugem delu svetišča. V službi pozemskega svetišča, ki je služila podobi in senci nebeških stvari, (Heb 8,5) se je ta del odprl samo na veliki spravni dan, da bi se svetišče očistilo. Napoved, da je v nebesih odprt Božji tempelj in da se v njem vidi skrinja zaveze, kaže na odpiranje najsvetejšega v nebeškem svetišču leta 1844, kamor je Kristus vstopil opraviti končno delo sprave. Tisti, ki so z vero sledili svojemu

Velikemu duhovniku, ko je začel svojo službo v najsvetejšem, so videli skrinjo njegove zaveze. Ko so proučili predmet svetišča, so spoznali, da je Zveličar spremenil službo. Sedaj jo opravlja pred Božjo skrinjo in tam zastopa grešnike, sklicujoč se na svojo kri.

V skrinji zemeljskega svetišča sta bili dve kamniti plošči, na katerih so bile zapisane Božje zapovedi. Njuna navzočnost in zapisani Božji predpisi so dajali skrinji vrednost in svetost. Ko se je v nebesih odprlo Božje svetišče, se je videla skrinja njegovega pričevanja. V najsvetejšem delu nebeškega svetišča se posvečeno hranijo Božje zapovedi -

zakon, ki ga je sam Bog izgovoril sredi grmenja na Sinaju in ga s svojim prstom napisal na kamniti plošči.

Božje zapovedi, ki so v nebeškem svetišču, so vzvišeni izvirnik. Njegov nezmotljiv prepis so bile zapovedi, napisane na kamnitih tablicah in tudi tiste, zapisane v 5 Mojzesovih knjigah. Tisti, ki so razumeli to pomembno resnico, so lahko tudi dojeli njihovo svetost in nespremenljivost. Občutili so moč Zveličarjevih besed kakor nikoli prej: "Resnično, povem vam: Dokler ne preideta nebo in zemlja, ne bo prešla niti ena črka ali ena črtica postave, dokler se vse ne zgodi." (Mt 5,18) Božje zapovedi

so razodetje njegove volje in izraz njegovega značaja. Obstajati morajo večno kot zvesta priča v nebesih. Nobena zapoved ni ukinjena; spremenjena ni niti najmanjša črka ali pikica. Psalmist pravi: "GOSPOD, na veke ostaja tvoja beseda, trdno stoji v nebesih. (Ps 119,89) Vsi njegovi ukazi so zanesljivi, postavljeni za vedno, na veke." (Ps 111,7.8)

V samem središču desetih zapovedi je četrta, nespremenjena že od začetka: "Spominjaj se sobotnega dne in ga posvečuj! Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela, sedmi dan pa je sobota za GOSPODA, tvojega Boga: ne opravljaj

nobenega dela, ne ti ne tvoj sin ne hči ne hlapec ne dekla ne živina ne tujec, ki biva znotraj tvojih vrat! Kajti v šestih dneh je GOSPOD naredil nebo in zemljo, morje in vse, kar je v njih, sedmi dan pa je počival. Zato je GOSPOD blagoslovil sobotni dan in ga posvetil.”
(2 Mz 20,8-11)

Božji Duh je vplival na preiskovalce njegove besede. Spoznali so, da so nevede prestopali Božjo zapoved, ker niso posvečevali Stvarnikovega dneva počitka. Začeli so raziskovati razloge za praznovanje prvega dne tedna namesto dneva, ki ga je Bog posvetil. V Svetem pismu niso mogli najti nikakršnega

dokaza, da je četrta zapoved ukinjena ali da je sobota spremenjena. Blagoslov, s katerim je bil na začetku posvečen sedmi dan, ni bil nikoli odvzet. Iskreno so raziskovali, da bi odkrili Božjo voljo in jo izpolnjevali. Spoznanje, da so prestopniki njegovih zapovedi, je napolnilo njihova srca z globoko bolečino. Svojo zvestobo Bogu so dokazali s tem, da so začeli posvečevati njegovo sveto soboto.

Številni resni naporji so bili storjeni, da bi omajali njihovo vero. Eno pa je bilo jasno. Če je bilo zemeljsko svetišče podoba ali kopija nebeškega, potem so tudi zapovedi, ki so bile shranjene v

skrinji zaveze na zemlji, natančen prepis zapovedi, ki so bile v nebeški skrinji. S sprejemanjem resnice so priznali tudi zahteve Božjih zapovedi, vključno s četrto o soboti. To je bil vzrok ogorčenosti in odločnega odpora proti skladni razlagi Svetega pisma, ki je razodevala Kristusovo službo v nebeškem svetišču. Ljudje so poskušali zapreti vrata, ki jih je Bog odprl, in odpreti tista, ki jih je zaprl. Toda tisti, "če odpre ne bo nihče zaprl, če pa zapre, ne bo nihče odprl", je rekel: "Glej, pred tabo sem na stežaj odprl vrata, ki jih nihče ne bo mogel zapreti." (Raz 3,7.8) Kristus je odprl vrata nebeškega svetišča, ko je začel službo v

najsvetejšem. Takrat je zasvetila luč in osvetlila četrto zapoved, shranjeno v tamkajšnjem zakoniku. Kar je Bog postavil, ni mogel ukiniti noben človek.

Tisti, ki so sprejeli luč o Kristusovem posredništvu in nespremenljivosti Božjih zapovedi, so ugotovili, da so te resnice po-dane v Raz 14. Sporočilo o tem poglavju vsebuje trojni opomin,(ff) ki mora pripraviti prebivalce sveta za drugi Gospodov prihod. Sporočilo: "Prišla je ura njegove sodbe," kaže na sklepni del Kristusove službe za zveličanje ljudi. Objavlja resnico, ki se mora oznanjati, dokler Zveličar ne bo dokončal svojega posredništva in znova

prišel na zemljo po svoje ljudstvo, da ga vzame k sebi. Sodba, ki se je začela leta 1844, se mora nadaljevati do zadnjega primera vseh ljudi - tako živih kot mrtvih; zato bo trajala vse do konca časa milosti. Da bi bili ljudje pripravljene zdržati pri sojenju, jim sporočilo ukazuje: "Bojte se Boga in izkažite mu čast. Molíte njega, ki je naredil nebo in zemljo, morje in izvirke voda." Sad sprejemanja tega sporočila je napovedan z besedami: "Tu je stanovitnost svetih, ki se držijo Božjih zapovedi in vere v Jezusa." Da bi bil človek pripravljen za sodbo, mora izpolnjevati Božje zapovedi. Te zapovedi bodo merilo značaja pri sodbi. Apostol Pavel je

zapisal: “vsi, ki so grešili pod postavo, bodo sojeni po postavi... na dan, ko bo Bog v skladu z mojim evange-lijem po Jezusu Kristusu sodil.” Med ostalim tudi pravi, da “bodo opravičeni tisti, ki postavo izpolnjujejo”. (Rim 2,12-16)

Vera je potrebna, da bi se izpolnjevale Božje zapovedi; “Brez vere namreč ne moremo biti Bogu všeč.” (Heb 11,6)

“Kar koli pa ne izvira iz vere, je greh.” (Rim 14,23)

Prvi angel vabi ljudi, naj se bojijo Boga in mu dajo slavo ter ga molijo kot Stvarnika nebes in zemlje. Da bi to storili, morajo biti poslušni njegovim zapovedim. Modri mož pravi: “Boj se

Boga in izpolnjuj njegove zapovedi, kajti to je za človeka vse!" (Prd 12,13) Bogu ni prijetna nikakršna služba brez poslušnosti njegovim zapovedim. "To je Božja ljubezen, da se držimo njegovih zapovedi. (1 Jn 5,3) Kdor odvrta svoje uho, da ne posluša postave, je tudi njegova mo-litev gnusoba." (Prg 28,9)

Dolžnost poveličevanja Boga temelji na dejstvu, da je On Stvarnik; vsa ustvarjena bitja mu dolgujejo življenje. Kjer koli je v Svetem pismu poudarjeno, da ima On pravico do češčenja in poveličevanja, in ne poganski bogovi, se naštevajo dokazi njegove ustvarjalne moči. "Zakaj vsi bogovi ljudstev so

ničevosti, GOSPOD pa je naredil nebesa. (Ps 96,5) Komu me torej hočete primerjati, da bi mu bil enak? govori Sveti. Povzdignite kvišku svoje oči in pogledajte: Kdo je ustvaril vse te reči? (Iz 40,25.26) Kajti tako govori GOSPOD, ki je ustvaril nebo. On je Bog, ki je upodobil zemljo in jo naredil, on jo je utrdil. ... Jaz sem GOSPOD in drugega ni." (Iz 45,18) Psalmist pravi: "Spoznajte, da je Gospod Bog, On nas je naredil, in mi smo njegovi." (Ps 100,3) Pridite, padimo na kolena in se priklonimo, pokleknimo pred GOSPODOM, ki nas je naredil." (Ps 95,6) Tudi sveta bitja v nebesih povečujejo Boga in podajajo razlog za

to češčenje: “Vreden si, naš Gospod in Bog, da prejmeš slavo, čast in moč, ker si ustvaril vse reči.” (Raz 4,11)

Raz 14 vabi ljudi k povelečevanju Stvarnika. Prerokovanje usmerja pozornost na skupino, ki izpolnjuje Božje zapovedi kot sad oznanjanja trojnega sporočila. Ena izmed teh zapovedi kaže neposredno na Boga kot Stvarnika, in sicer četrta: “Sedmi dan pa je sobota za GOSPOD, tvojega Boga. ... Kajti v šestih dneh je GOSPOD naredil nebo in zemljo, morje in vse, kar je v njih, sedmi dan pa je počival. Zato je GOSPOD blagoslovil sobotni dan in ga posvetil.” (2 Mz 20,10.11) Gospod je

glede sobote dejal, da je “znamenje ... da spoznajo, da sem jaz GOSPOD, vaš Bog”. (Ezk 20,20) Razlog za to je razkrit v besedah: “Kajti v šestih dneh je GOSPOD naredil nebo in zemljo, sedmi dan pa je počival in si oddahnil.” (2 Mz 31,17)

“Sobota je spomin na stvarjenje. Njen namen je, da nas stalno spominja na to, zakaj Bogu pripada češčenje” - zato ker je Stvarnik, mi pa njegova ustvarjena bitja. “Sobota je temelj bogoslužja, saj najizraziteje poudarja vzvišeno resnico stvarjenja; to ni možno reči za nobeno drugo uredbo. Pravi razlog za češčenje Boga ni samo sedmi dan; je tudi v

razliki med Stvarnikom in njegovimi ustvarjenimi bitji. To veličastno dejstvo nikoli ne more zastarati in se nikoli ne sme poza-bit.

”1 Bog je vzpostavil soboto v raju, da bi ljudi vedno spominjala na to vzvišeno resnico. Dokler ga povelečujemo zaradi tega, ker je naš Stvarnik, bo tudi sobota ostala znamenje in spomin na to. Če bi vsi ljudje posvečevali soboto, bi bile njihove misli in čustva usmerjene k Stvarniku, k njemu, ki je edini vreden globokega spoštovanja in češčenja. Nikoli ne bi bilo nobenega malikovalca, ateista ali nevernika. Posvečevanje sobote je znamenje zvestobe pravemu Bogu, ki je “naredil nebo in zemljo in morje in

izvirke voda". Jasno je, da sporočilo, ki ljudem ukazuje poveličevati Boga in izpolnjevati njegove zapovedi, po-ziva zlasti k izpolnjevanju četrte zapovedi.

Tretji angel ni usmerjen nanje, ki izpol-njujejo Božje zapovedi in imajo Jezusovo vero, ampak kaže na druge - na tiste, ki jim je zaradi njihovih prevar namenjen svečan in strašen opomin: "Če kdo moli zver in njeno podobo in sprejme na čelo ali na roko žig, bo tudi sam pil od vina Božjega srda." (Raz 14,9.10) Da bi to sporočilo razumeli, moramo pravilno razlagati uporabljene simbole, kot so zver, podoba in znamenje. Kaj torej pomenijo?

Niz prerokovanj, ki vsebuje vse te simbole, se začne v Raz 12 z zmajem, ki je hotel ubiti Kristusa kmalu po rojstvu. Zmaj je Satan; (Raz 12,9) on je namreč spodbudil Heroda, da bi ubil Zveličarja. Njegovo glavno orodje, s katerim se je v prvih stoletjih krščanske dobe vojskoval proti Kristusu in njegovemu ljudstvu, je bilo rimsko cesarstvo s svojo prevladujočo pogansko vero. Medtem ko zmaj predstavlja predvsem Satana, je v širšem smislu tudi simbol poganskega Rima.

V Raz 13,1-10 je opisana druga zver, podobna leopardu, ki ji je zmaj dal

“svojo moč in svoj prestol in veliko oblast”. Ta simbol po verovanju večine protestantov predstavlja papeštvo, ki je podedovalo moč, prestol in oblast rimskega cesarstva. Za leopardu podobno zver je rečeno: “Dana so ji usta, govoreča velike stvari in preklinjanje. ... In odprla je svoja usta, da bi preklinjala Boga, preklinjala je njegovo ime in njegov šotor in nje, ki stanujejo v nebesih. In dano ji je bilo napraviti vojsko s svetimi in jih premagati; in dana ji je oblast nad vsakim rodom in ljudstvom in jezikom in narodom.” (CHR) To prerokovanje, ki je skoraj enako opisu malega roga iz Dan 7, brez dvoma kaže na papeštvo.

“Dana ji je bila oblast, da to počenja dva-inštirideset mesecev.” Prerok dalje pravi: “In videl sem eno izmed njenih glav kakor zaklano na smrt.” Potem nadaljuje: “Če kdo v ropstvo vodi, v ropstvo hodi. Če bo kdo z mečem moril, mora umorjen biti z mečem.” (CHR)

Tistih dvainštirideset mesecev ima enak pomen kakor “čas, dva časa in pol časa” - tri leta in pol ali 1260 dni iz Dan 7 - se pravi, da označuje čas, v katerem bo papeška oblast tlačila Božje ljudstvo. To časovno obdobje, kakor je podano v prejšnjih poglavjih, se je začelo s papeško nadoblastjo leta 538 po Kristusu, končalo pa se je leta 1798. V

tem času je francoska vojska ujela papeža; papeška oblast je dobila smrtno rano in izpolnilo se je prerokovanje: "Če kdo v ropstvo vodi, v ropstvo hodi." (CHR)

V tem poglavju se pojavlja še en simbol. Prerok pravi: "Nato sem videl drugo zver, ki se je vzdigovala iz zemlje: imela je dva rogova, podobna jagnjetovim, govorila pa je kakor zmaj." (Raz 13,11) Pojavitev te zveri in njen videz kažeta, da je ljudstvo, ki ga predstavlja, drugačno od ljudstev, ki so predstavljena s prejšnjimi simboli. Velika kraljestva, ki so vladala svetu, so bila preroku Danielu predstavljena kot

zveri, ki so se pokazale, potem ko so se štirje vetrovi sveta “zagnali nad veliko morje”. (Dan 7,2 CHR) V Raz 17 je angel razložil: “Vode ... so ljudstva in množice in narodi in jeziki.” (Raz 17,15) Vetrovi so simbol spopadov. Štirje nebeški vetrovi, ki so se zagnali nad veliko morje, predstavljajo strašne prizore bojev in revolucij, s katerimi kraljestva prihajajo do oblasti.

Videlo se je, da je zver, ki je imela rogova kakor jagnje, “prišla iz zemlje”. Tako predstavljeni narod se je pojavil nekje na doslej nenaseljenem ozemlju, kjer se je po-stopno in mirno razvijal. Ni mu bilo treba strmoglaviti druge oblasti,

da bi vzpostavil svojo. Zato ni mogel priti iz narodov starega sveta, ki jih je bilo mnogo in so se med seboj bojevali; torej ni prišel iz tistega nemirnega morja "rodov in ljudstev in jezikov in narodov". Iskati ga moramo na zahodni celini.

Katero ljudstvo se je po letu 1798 začelo pojavljati kot moč v Novem svetu in je postajalo vse večje in močnejše, tako da je pritegnilo nase pozornost sveta?

Razumevanje tega simbola ni težko. Samo eno ljudstvo ustreza podatkom tega prerokovanja. Vse kaže, da so to Združene države Amerike. Govorniki in zgodovinarji so pogosto nevede

uporabljali misel, včasih pa celo same prerokove besede, ko so opisovali nastanek in razvoj tega ljudstva. Bilo je videti, da je zver vzhajala iz zemlje. Beseda vzhajati se lahko prevede tudi z izrazom vzkliti ali zrasti kot rastlina. To ljudstvo se je moralo torej pojaviti na dotlej nenaseljenem ozemlju. Pomemben pisec, ki opisuje nastanek Združenih držav Amerike, govori o "skrivnosti njihovega nastanka iz nenaseljenega ozemlja" in pravi: "Kakor tiha rastlina smo narasli do države."² Evropski dnevnik je leta 1850 pisal o Združenih državah Amerike kot o nenavadni državi, ki je klila in "v tišini zemlje neprestano krepila svojo moč in

ponos".³ Edward Everett se je v svojem govoru o pobožnih ustanoviteljih tega ljudstva spraševal: "Ali so iskali oddaljen in neopazen prostor zaradi miru, varnosti in zanesljivosti, da bi lahko majhna cerkev iz Leydna uživala svobodo vesti? Opazujte ogromna ozemlja, po katerih so z mirnim osvajanjem ... nosili simbol križa!"⁴

"Imela je dva rogova kakor jagnje."
Rogova, ki sta podobna jagnjetovima, predstavljata mladost, nedolžnost in blagost. To natančno ustreza značaju Združenih držav Amerike v času njihovega nastanka - leta 1798. Ta čas je bil pokazan preroku. Med krščanskimi

pregnanci, ki so prvi pobegnili v Ameriko in si poiskali zavetje pred tiranijo kraljev in nestrpnostjo duhovnikov, so bili mnogi, ki so se odločili ustanoviti državo na širokem temelju drža-vljanske in verske svobode. Njihovi ideali so bili vneseni v listino o neodvisnosti, ki poudarja vzvišeno resnico, da so vsi ljudje ob rojstvu enaki in jim je podarjena neodtujljiva pravica do življenja, svobode in doseganja sreče. Ustava zagotavlja ljudstvu pravico do samoupravljanja, kar pomeni, da po ljudstvu izvoljeni predstavniki ustvarjajo zakone in skrbijo za njihovo pravilno uporabo. Vsakomur je bila

zagotovljena verska svoboda in možnost služiti Bogu po svoji vesti. Republikanska oblika vladavine in protestantizem sta bili temeljni načeli naroda; bili sta skrivnost njihove moči in napredka. Zatirani in teptani po vsem širnem krščanstvu so se podali v to deželo s pričakovanjem in upanjem. Milijoni so se izkrcali na njenih obalah, in Združene države Amerike so se povzdignile na raven najmočnejših držav na svetu.

Toda zver, ki je imela rogova kakor jagnje, je "govorila ... kakor zmaj. Ta je izvajala vso oblast prve zveri v njeni navzočnosti in priganjala zemljo in

njene prebivalce, naj molijo prvo zver, ki se ji je bila smrtna rana pozdravila. ... Prebivalcem zemlje je namreč rekla, naj postavijo podobo za zver, ki je bila ranjena z mečem, pa je potem oživila.” (Raz 13,11-14)

Jagnjetova rogova in zmajev glas v tem simbolu kažeta na opazno nasprotje med načeli in ravnanjem tako predstavljenega ljudstva. Govor ljudstva so pravzaprav odločitve njegovih zakonodajnih in sodnih oblasti. S temi odločitvami bo zanikalo svobodomiselna in miroljubna načela, ki jih je postavilo za temelj svoje politike. Prerokovanje, da bo zver z dvema

rogovoma govorila kakor zmaj in izvrševala vso oblast prve zveri, jasno napoveduje razvoj duha nestrpnosti in preganjanja, ki so ga pokazali tudi narodi, katere predstavlja zmaj in leopardu podobna zver. Izjava, da zver z dvema rogovoma stori, "da zemlja in njeni prebivalci molijo prvo zver", kaže, da bo to ljudstvo svojo oblast uporabilo za to, da bo ukazalo držati se nečesa, s čimer se bo izkazovala čast papeštvu.

Takšno ravnanje bi nasprotovalo načelom te države, duhu njenih svobodnih ustanov, dejanskim in svečanim jamstvom deklaracije o neodvisnosti in sami ustavi.

Ustanovitelji države so si zelo prizadevali preprečiti, da bi cerkev uporabljala svetovno oblast z njenimi neizogibnimi posledicami - nestrpnostjo in preganjanjem. Ustava predpisuje: "Kongres ne sme izdati zakona, s katerim se vzpostavlja kakšna vera ali prepoveduje svobodno izpovedovanje katere koli vere. Prav tako vera nikoli ne sme biti pogoj za pridobitev katere koli zaupne javne službe v Združenih državah Amerike." Samo z očitno kršitvijo te zaščite narodnostne svobode bi državna oblast lahko ukazala spoštovanje nekega verskega predpisa. Toda nedoslednost takšnega ravnanja ne bo večja, kakor pa je bila prikazana v

simbolu. Zver, ki ima rogova ka-kor jagnje - po svojih prepričanjih nežna, varna in popolna - govori kakor zmaj.

“Prebivalcem zemlje je namreč rekla, naj postavijo podobo za zver.” Tukaj je jasno podano, da je v državni ureditvi te dežele zakonodajna oblast v rokah ljudstva. To je močan dokaz, da so Združene države Amerike ljudstvo, ki je označeno s tem prerokovanjem.

Toda kaj pomeni podoba zveri, in kako bo narejena? Zver z dvema rogovoma bo naredila podobo prvi zveri. Zato se tudi imenuje podoba za zver. Da bi spoznali, kaj je ta podoba in kako mora

biti narejena, moramo proučiti značilnosti same zveri - papeštva.

Ko se je cerkev na začetku pokvarila, ker je zašla od evangeljske preprostosti in sprejela poganske običaje in obrede, je izgubila Božjega Duha in njegovo moč. Da bi lahko vladala nad vestjo ljudi, je prosila za podporo državne oblasti. Izid tega je bilo papeštvo; pojavila se je cerkev, ki je vladala nad državo in jo uporabljala za doseganje svojih ciljev, zlasti za kaznovanje "krivoverstva". Da bi Združene države Amerike lahko naredile podobo zveri, mora cerkvena oblast tako nadzorovati državno, da jo

cerkev lahko uporabi za doseganje svojih lastnih ciljev.

Kadar koli je cerkev imela v rokah držav-no oblast, jo je uporabljala za kaznovanje odstopanja od svojega nauka. Protestantske cerkve, ki so hodile po rimskih stopinjah, ko so se združile s posvetnimi oblastmi, so pokazale podobno željo po omejevanju svobode vesti. Zgled za to je anglikanska cerkev, ki je dolgo časa preganjala tiste, ki se niso strinjali z njenimi nauki. V XVI. in XVII. stoletju je bilo na tisoče nonkonformističnih (drugače verujočih) pridigarjev prisiljenih zapustiti svojo cerkev. Mnogi

pridigarji in zvesti so pretrpeli razne kazni, zapor, mučenje in mučeniško smrt.

Odpad je cerkev pripeljal tako daleč, da je zaprosila za pomoč državo, to pa je pripravilo pot razvoju papeštva - zveri. Pavel je rekel: "Kajti prej mora priti odpad in se razodeti človek nepostavnosti, sin pogube." (2 Tes 2,3)
Odpad v cerkvi bo torej pripravil pot podobi zveri.

Sveto pismo pravi, da bo pred Gospodovim prihodom nastalo stanje verskega odpada, ki bo podobno tistemu v prvih stoletjih. "Tole pa vedi,

da bodo v poslednjih dneh nastopili hudi časi. Ljudje bodo namreč samoljubni, lakomni, bahavi, prevzetni, preklinjevalci, neposlušni staršem, nehvaležni in nesveti, brez srca, nespravljivi, obrekljivi, brez samoobvladovanja, divji, brez ljubezni do dobrega, izdajalski, predrzni, napihnjeni. Raje bodo imeli naslade kakor Boga, držali se bodo zunanje oblike pobožnosti, zanikali pa njeno moč." (2 Tim 3,1-5) Duh izrecno pravi, da bodo v poznejših časih nekateri odpadli od vere in se vdajali zavajajočim duhovom in naukom demonov." (1 Tim 4,1) Satan bo deloval "z vso močjo z znamenji in lažnivimi

čudeži. Z vsakovrstnim krivičnim zapeljevanjem se bo predstavljal tistim, ki gredo v pogubo, ker niso sprejeli ljubezni do resnice, da bi bili rešeni. Zato jim Bog pošilja delovanje blodnjave, da verjamejo laži.” (2 Tes 2,9-11) Ko bo nastalo takšno stanje brezbožnosti, bodo nastopile enake posledice kakor v prvih stoletjih.

Mnogi imajo veliko versko razliko, ki vlada v protestantskih cerkvah, za močan dokaz, da nikoli ne bo možno doseči prisiljene verske edinosti. Vendar v protestantskih cerkvah že več let obstaja vse močnejša težnja po združitvi, in sicer na temelju načel, ki so

jim skupna. Da bi se doseгла edinnost, bi se moralo izogniti razpravljanju o stvareh, v katerih niso zedinjeni, ne glede na to, kako pomembne so s svetopisemskega stališča.

Charles Beecher je v govoru leta 1846 rekel, da je duhovščina "evangelističnih protestantskih skupnosti že od začetka pod velikim pritiskom golega človeškega strahu. Živi, diha in se giblje v popolnoma pokvarjenih razmerah in pristaja na vedno nižja načela, da bi resnico pripravila k molku in pokleknila pod močjo odpada. Ali ni tudi Rim šel po tej poti? Ali ne bomo tudi mi doživeli tega? Kaj nam prinaša prihodnost?

Novo vsesplošno zborovanje! Svetovno srečanje! Evangelistično zvezo in vsesplošno verovanje.”⁵ Ko se bo to doseglo, potem bo v prizadevanju za popolno edinost ostal samo še en korak do uporabe moči.

Ko se bodo vodilne cerkve v Združenih državah Amerike zedinile v skupnih točkah nauka, bodo začele vplivati na državo, da bi izdala njihove predpise in podprla njihove ustanove. Tedaj bo protestantska Amerika naredila podobo rimski duhovniški oblasti. Neizogibna posledica tega bo predpisovanje državljanskih kazni drugače verujočim.

Dvoroga zver “je dosegla, da so si vsi, mali in veliki, bogati in reveži, svobodni in sužnji, morali dati vtisniti na desnico ali na čelo žig. Nihče ni smel ne kupovati ne prodajati, samo tisti, ki je imel žig, se pravi ime zveri ali število njenega imena.” (Raz

13,16.17) Opomin tretjega angela se glasi: “Če kdo moli zver in njeno podobo in sprej-me na čelo ali na roko žig, bo tudi sam pil od vina Božjega srda.” Tukaj omenjena zver bo čaščena zaradi prisile dvoroge zveri. Gre za prvo zver, ki je podobna leopardu iz Raz 13 - papeštvo. Podoba zveri predstavlja obliko odpadlega protestantizma, ki se bo

razvil, ko bodo protestantske cerkve zahtevale pomoč od države z namenom, da izsilijo predpise svojega nauka. Sedaj nam ostane samo še, da razložimo znamenje zveri.

Po opominu, naj ne molimo zveri in njene podobe, prerokovanje pravi: "Tu je sta-novitnost svetih, ki se držijo Božjih zapovedi in vere v Jezusa." Tisti, ki izpolnjujejo Božje zapovedi, so v popolnem nasprotju s častilci zveri, njene podobe in prejemniki njenega znamenja. Jasno je, da je razlika med častilci Boga in častilci zveri v izpolnjevanju Božjih zapovedi oziroma v njihovem prestopanju.

Posebna značilnost zveri, s tem pa tudi njene podobe, je teptanje Božjih zapovedi. Daniel pravi o malem rogu, torej o papeštvu: "In prizadeval si bo spremeniti čase in postaviti." (Dan 7,25) Pavel je isto oblast imenoval "človek nepostavnosti", ki se povišuje nad Boga. Prerokovanji se do-polnjujeta. Papeštvo se je lahko povišalo nad Boga samo s spremenitvijo Božjih zapovedi. Kdor hote izpolnjuje tako spremenjene zapovedi, s tem izkazuje najvišjo čast oblasti, ki jih je spremenila. Takšna poslušnost papeškim zakonom je znamenje zvestobe papežu, ne pa Bogu.

Papeštvo je poskušalo spremeniti Božje zapovedi. Druga zapoved, ki prepoveduje češčenje podob, je iz zapovedi odstranjena; četrta zapoved je spremenjena tako, da ukazuje posvečevati prvi dan tedna namesto sedmi, soboto. Pristaši papeštva trdijo, da je druga zapoved odveč, saj naj bi njeno vsebino vsebovala že prva, zato so jo ukinili. Glede sprememb pa zatrjujejo, da je zakon zaradi njih dojemljiv tako, kakor je to hotel Bog. Vendar to ne more biti tista sprememba, ki jo je napovedal prerok. Gre za načrtno in dobro preiščeno spremembo: "prizadeval si bo spremeniti čase in postavbo." To prerokovanje natančno izpolnjuje

sprememba v četrty zapovedi. Cerkev trdi, da lahko samo ona izvrši to spremembo. S tem se je papeška oblast odprto povišala nad Boga.

Tisti, ki častijo Boga, so prepoznavni po svojem izpolnjevanju četrte zapovedi. Ta je znamenje Božje ustvarjalne moči in priča, da samo On kot Stvarnik uživa pravico, da ga ljudje častijo.

Prepoznavnost pristašev zveri je v njihovem prizadevanju, da bi strmoglavili dan spomina na Stvarnika in povišali rimsko ustanovo. Papeštvo je v korist nedelje najprej nastopilo s svojimi drznimi zahtevami(gg). Prvič je poklicalo državo na pomoč, ko je hotelo

prisiliti ljudstvo k praznovanju nedelje kot Gospodovega dne. Toda Sveto pismo kaže na sedmi dan kot Gospodov dan, ne pa na prvi. Kristus je rekel: "Zato je Sin človekov gospodar tudi sobote." (Mr 2,28) Četrta zapoved pravi: "Sedmi dan je čas počitika Gospodu, tvojemu Bogu." (2 Mz 20,10) Gospod po preroku Izaiju daje temu dnevu naslednje ime: "Moj sveti dan." (Iz 58,13)

Pogosto poudarjena trditev, da je Kristus spremenil soboto, je ovržena z njegovimi besedami. V pridigi na Gori blagrov je rekel: "Ne mislite, da sem prišel razveljavljat postavo ali preroke;

nisem prišel, da raz-veljavim, ampak da izpolnim. Kajti resnično vam pravim: Dokler ne preideta nebo in zemlja, ne izgine ni najmanjša črka ali pikica iz postave, dokler se vse ne zgodi. Kdor koli torej popači eno najmanjših teh zapovedi in ljudi tako nauči, se bo imenoval najmanjši v nebeškem kraljestvu; kdor koli jih pa izpolnjuje in uči, ta se bo velik imenoval v nebeškem kraljestvu.” (Mt 5,17-19 CHR)

Neovrgljivo dejstvo, ki ga splošno priznajo vsi protestanti, je, da Sveto pismo ne odobrava spremembe sobote. To se jasno vidi iz spisov, ki sta jih izdali Traktatna družba in Ameriška zveza

nedeljske šole. Eno izmed teh del priznava, da “Novi zakon popolnoma molči, kar se tiče izrecne zapovedi za soboto (nedeljo, prvi dan tedna) ali glede določenih predpisov za njeno praznovanje.”⁶

Drugi zopet pravi: “Vse do Kristusove smrti ni narejena nikakršna sprememba glede dneva,” in “glede na poročila, ki obstajajo, (apostoli) niso ... izdali nikakršne zapovedi za opuščanje sobote kot sedmega dne in praznovanje prvega dneva tedna.”⁷ Rimokatoličani priznajo, da je spremembo sobote opravila njihova cerkev. Izjavljajo, da protestanti s praznovanjem nedelje priznajo njihovo

oblast. V Katoliškem katekizmu krščanske vere je na vprašanje: “Kateri dan je treba praznovati po četrty zapovedi?” zapisan odgovor: “V obdobju stare zaveze je bila sobota posvečeni dan; toda cerkev je naučena od Jezusa Kristusa in pod vodstvom Svetega Duha zamenjala soboto z nedeljo, tako da sedaj praznujemo prvi dan ne pa sedmega. To pomeni, da je sedaj nedelja Gospodov dan.”

Kot znamenje papeške veljave katoliški pisci navajajo prav “to spremembo sobote na nedeljo. Odobravajo jo tudi protestanti ... kajti s praznovanjem nedelje priznavajo oblast cerkve, da

določa praznike in razglašá njihovo prestopanje za greh".⁸ Ali bi lahko po vsem tem ta sprememba dneva počitka bila kaj drugega kakor pečat ali znamenje rimske cerkve - "znamenje zveri"?

Rimska cerkev se ni odpovedala svoji zahtevi po vrhovni oblasti. Ko svet in protestantske cerkve sprejmejo njen dan počitka ter zavržejo svetopisemsko soboto, potem v bistvu priznajo njeno oblast. Lahko se sicer sklicujejo na veljavo očetov in izročila za to spremembo, vendar s tem zanikajo tisto načelo, ki jih je ločilo od Rima - da je "samo Sveto pismo vera protestantov".

Sleherni rimski pristaš lahko vidi, da protestanti varajo sebe in tako načrtno zapirajo oči pred dejstvi. Rimski pristaši se veselijo, ko ljudje odobravajo praznovanje nedelje. Vedo namreč, da bo sčasoma ves protestantski svet stopil pod rimsko zastavo.

Pristaši Rima izjavljajo, da je “praznovanje nedelje pri protestantih spoštovanje oblasti (Rimokatoliške) cerkve, pa če je še tako proti njihovi lastni volji”.⁹ Ko protestantske cerkve vsiljujejo praznovanje nedelje, prisiljujejo k spoštovanju papeštva - zveri. Tisti, ki razumejo zahteve četrte zapovedi, pa raje praznujejo lažno

soboto namesto prave, častijo oblast, ki je ukazala to spremembo. Ker cerkve s pomočjo posvetne oblasti prisiljujejo ljudi k opravljanju verskih dolžnosti, same ustvarjajo podobo zveri.

Vsiljevanje praznovanja nedelje je torej vsiljevanje češčenja zveri in njene podobe.

Kristjani prejšnjih stoletij so praznovali nedeljo v prepričanju, da praznujejo svetopisemsko soboto. Še danes so pravi kristjani v raznih krščanskih cerkvah, tudi v Rimokatoliški, ki iskreno verujejo, da je nedelja od Boga določeni dan počitka. Bog sprejema njihov iskreni namen in poštenost. Vendar bo prišel

čas, ko bo praznovanje nedelje ukazano z zakonom in bo svet popolnoma seznanjen in razsvetljen glede dolžnosti prave sobote. Takrat bodo vsi prestopniki Božje zapovedi s poslušanjem ukaza, ki ne temelji na večji veljavi od rimske, izkazali večje spoštovanje papeštvu kakor pa Bogu. Ti bodo častili Rim in oblast, ki ukazuje držati se njegove uredbe. Molili bodo zver in njeno podobo. Z zavrnitvijo uredbe, ki je od Boga razglašena kot znamenje njegove moči, in sprejemanjem spoštovanja tiste, ki si jo je izbral Rim za znamenje svoje vrhovne oblasti, bodo sprejeli znamenje privrženosti Rimu - "znamenje zveri".

Ko bodo ljudje vse to razumeli in se bodo znašli pred izbiro med Božjimi in človeškimi zapovedmi, bodo prejeli “znamenje zveri” tisti, ki bodo ostali v svojem prestopku.

Najstrašnejša grožnja, ki je bila kdaj na-menjena smrtnemu človeku, je zapisana v tretjem angelskem sporočilu. Greh, zaradi katerega se izliva Božja jeza brez kančka milosti, mora biti strašen. Ljudje ne smejo ostati v temi glede tega zelo pomembnega sporočila. Opomin proti temu grehu se mora oznaniti svetu še pred prihodom Božjih sodb. Vsi morajo izvedeti, zakaj prihajajo sodbe, in da se jim lahko

izognejo. Prerokovanje pravi, da prvi angel oznanja svoje sporočilo “vsakemu narodu in rodu in jeziku in ljudstvu”.

Opomin tretjega angela, ki vsebuje del istega trojnega sporočila, se mora prav tako oznaniti vsemu svetu.

Prerokovanje pravi, da bo ta opomin oznanjen z velikim glasom “po angelu, ki leti posredi neba”, in bo pritegnil nase pozornost vsega sveta.

Na koncu spopada bo celotno krščanstvo razdeljeno na dva velika dela - na tiste, ki izpolnjujejo Božje zapovedi in imajo Jezusovo vero, in tiste, ki molijo zver in sprejemajo njeno znamenje.

Četudi bosta cerkev in država združili

svojo moč, da bi prisilili “male in velike, bogate in uboge, svobodne in hlapce” sprejeti znamenje zveri, (Raz 13,16) ga Božje ljudstvo vendar ne bo sprejelo. Prerok je že na Patmosu videl “zmagovalce nad zverjo in nad njeno podobo in nad številom njenega imena, stoječe ob steklenem morju z Božjimi citrami. In pojo pesem Mojzesa, Božjega hlapca, in Jagnjetovo pesem.” (Raz 15,2.3)

Poglavje 26—Delo obnove

Prerok Izaija je napovedal delo obnove sobote, ki se mora opraviti v zadnjih dneh: “Tako govori Gospod: Pazite na pravico, ravnajte pravično, kajti moje odrešenje bo kmalu prišlo in moja pravičnost se bo kmalu razodela. Blagor človeku, ki to dela, in sinu človekovemu, ki se tega drži: ki pazi na soboto, da je ne skruni, in varuje svojo roko, da ne stori nič hudega. Tujce, ki se bodo pridružili Gospodu, da bi mu služili, ljubili Gospodovo ime in bili njegovi služabniki, vse, ki bodo pazili na soboto in je ne bodo skrunili, temveč se bodo držali moje zaveze, bom

pripeljal na svojo sveto goro in jih razveseljeval v svoji hiši molitve: njihove žgalne in klavne daritve bodo prijetne na mojem oltarju, kajti moja hiša se bo imenovala hiša molitve za vsa ljudstva.” (Iz 56,1.2.6.7)

Te besedilo se nanaša na krščansko obdobje, kot je razvidno iz besed: “Gospod BOG, ki zbira Izraelove razkropljence: še bom zbiral k njemu, k njegovim že zbranim.” (Vr. 8) Tukaj je napovedano zbiranje poganov z evangelijem. Nad tistimi, ki bodo tedaj posvečevali soboto, je izrečen blagoslov. Tako se obveznost četrte zapovedi razteza čez čas Kristusovega križanja,

njegovega vstajenja in vnebohoda; zajema čas, ko morajo njegovi služabniki oznanjati veselo sporočilo vsem ljudstvom.

Po istem preroku je Gospod ukazal: "Zakleni pričevanje, zapečati postavo v srca mojih učencev." (Iz 8,16) Pečat Božjih zapovedi je v četrti zapovedi. Samo ta za-poved med vsemi desetimi podaja poleg imena zakonodajalca tudi njegov naziv. Označuje ga za Stvarnika nebes in zemlje in s tem kaže, da ima samo On pravico do poveličevanja in češčenja. Poleg te zapovedi med desetimi ni ničesar, kar bi kazalo, s čigavo veljavo so dane. Ko je papeška

moč spremenila soboto, je z zapovedi strgala pečat. Jezusovi učenci so povabljeni, da ga zopet postavijo nazaj, tako da bodo soboto iz četrte zapovedi povišali na njen pravi prostor kot dan spomina na Stvarnika in znamenje njegove oblasti.

“Postave in pričevanj naj se oklepajo.” Naukov in teorij je mnogo, toda Božje zapovedi so edino nezmotljivo merilo, po katerem se presojuje vsa mnenja, nauki in teorije. Prerok pravi: “Če ne govore po tej besedi, ni zanje jutranje zarje.” (Iz 8,20 CHR)

Potem je dan ukaz: “Vpij iz vsega grla, ne prenehaj! Kakor trobenta povzdigni svoj glas in oznanjaj mojemu ljudstvu njih pregreho in Jakobovi hiši njene grehe!” (Iz 58,1 CHR) Te besede niso namenjene zlobnim posvetnim ljudem, ampak njim, ki jih je Bog določil kot svoje ljudstvo; ti bodo kaznovani zaradi svojih prestopkov. Dalje pravi: “Iščejo me pač vsak dan in žele spoznati moja pota kakor narod, ki streže pravičnosti in ni zapustil pravice svojega Boga; vprašujejo me po pravičnih naredbah, žele, da bi se jim Bog približal.” (Iz 58,2 CHR) Tukaj je beseda o ljudeh, ki mislijo, da so pravični, in kažejo na videz veliko zanimanje za službo Bogu.

Toda resna in slovesna graja od njega, ki preiskuje srca, jim dokazuje, da teptajo Božje predpise.

Prerok takole opozarja na zanemarjeni razglas: "Pozidal boš prastare razvaline, vzpostavil boš temelje prejšnjih rodov. Dobil boš ime Zazidalec razpok, Obnovitelj ulic za prebivanje. Če zadržiš svojo nogo na soboto, da ne delaš po svoji volji na moj sveti dan, če imenuješ soboto užitek in GOSPODOV sveti dan častitljiv, če ga častiš, namesto da bi šel po svojih poteh, namesto da bi iskal svojo voljo in govoril prazne besede, tedaj se boš veselil pred GOSPODOM." (Iz 58,12-14) To prerokovanje se nanaša

tudi na naš čas. Razpoka v Božjih zapovedih je nastala, ko je rimska oblast spremenila soboto. Vendar je nastopil čas, ko mora biti ta Božja ustanova obnovljena. Razpoka se mora popraviti in stari temelji pozidati.

Adam je v svoji nedolžnosti v rajju posvečeval soboto, ki je bila posvečena s Stvarnikovim počitkom in blagoslovom; posvečeval jo je tudi tedaj, ko je bil po padcu izgnan iz svoje srečne domovine, zaradi česar se je bridko jokal. Vsi očaki - od Abela do pravičnega Noeta, Abrahama in Jakoba - so posvečevali soboto. Med prebivanjem Božjih izvoljencev v

egiptovski sužnosti so mnogi izgubili spoznanje Božjih zapovedi zaradi malikovalstva, ki je tam vladalo. Ko pa je Gospod osvobodil Izrael, je veličastno oznanil svoje zapovedi pred zbranim ljudstvom, da bi vsi zvedeli za njegovo voljo, se ga bali in mu bili vedno poslušni.

Od takrat pa vse do danes je ohranjeno spoznanje o Božjih zapovedih; posvečevala se je tudi sobota - četrta zapoved. Čeprav je človeku greha uspelo poteptati Božji sveti dan, so vendar tudi v obdobju papeške nadoblasti zvesti ljudje na skrivnih krajih posvečevali soboto. Od časa

reformacije je bilo v vsakem rodu nekaj ljudi, ki so spoštovali tudi to zapoved. Kljub pogostim zasmehovanjem in preganjanjem so mnogi v vseh časih pričali o večnosti Božjih zapovedi in o svečani obveznosti do sobote kot spomina na stvarjenje.

Te resnice, ki so v Raz 14 prikazane v zvezi z večnim evangelijem, bodo značilne za Kristusovo cerkev v času njegovega prihoda. Kot sad oznanjanja trojnega angelskega sporočila je rečeno: "Tukaj je stanovitnost svetnikov, kateri hranijo Božje zapovedi in Jezusovo vero." To sporočilo je zadnje, ki se mora oznaniti pred Gospodovim prihodom.

Takoj po njegovi oznanitvi je prerok videl, da Sin človekov prihaja v slavi požet žetev sveta.

Vse, ki so sprejeli luč o svetišču in ne-spremenljivosti Božjih zapovedi, je navdalo veselje in občudovanje, ko so videli lepoto in skladnost resnic, ki so jim postale jasne. Želeli so, da bi luč, ki se jim je zdela tako dragocena, zasvetila še nad drugimi kristjani. Trdno so verovali, da jo bodo tudi oni z veseljem sprejeli. Toda te resnice so nasprotovale svetu, zato so za mnoge, ki so se imeli za Kristusove sledilce, bile nezaželene. Biti poslušen četrtri zapovedi je

zahtevalo žrtev, kateri se je večina izmikala.

Zahteve o soboti so bile podane, a so jih mnogi presojali s posvetnega stališča. Govorili so: "Vedno smo praznovali nedeljo; praznovali so jo tudi naši očetje in mnogi dobri pobožni ljudje, ki so s tem srečno umrli. Če so oni imeli prav, imamo tudi mi. Praznovanje novega dne počitka bi uničilo harmonijo s svetom in tako ne bi mogli vplivati nanj. Kaj lahko stori majhna skupina tistih, ki posvečujejo sedmi dan, proti vsemu svetu, ki praznuje nedeljo?" S podobnimi izgovori so poskušali tudi Judje opravičiti zavrnitev Kristusa. Bog

je sprejel njihove očete, ki so darovali daritve; zakaj se ne bi mogli rešiti tudi otroci, če hodijo po isti poti? Prav tako so v Lutrovem času rimski pristaši trdili, da so zvesti kristjani umirali v katoliški veri; torej ta vera zadostuje za zveličanje. Takšno dojemanje je velika ovira slehernega napredovanja v veri in življenju.

Mnogi so trdili, da je praznovanje nedelje v cerkvi ukoreninjen nauk in zelo razširjen običaj, ki traja že več stoletij. To trditev je možno zanikati z dokazi, da sta sobota in njeno posvečevanje mnogo starejša; starejša sta namreč od samega sveta in potrdili

so ju Bog in angeli. Temelji sobote so bili položeni, ko so bili postavljeni temelji zemlje, “ko so se skupaj veselile jutranje zvezde in vriskali vsi Božji sinovi”. (Job 38,6.7; 1 Mz 2,1-3) Glede na to bi morala ta zapoved uživati globoko spoštovanje. Ni je vzpostavila človeška oblast, niti je niso utemeljila človeška izročila.

Utemeljil jo je Večni in jo zapovedal s svojo večno besedo.

Ko je bila pozornost ljudi usmerjena k obnovi sobote, so znani pridigarji sprevračali Božjo besedo. Razlagali so jo tako, da bi kar se da uspešno pomirili prebujeno vest. Tisti, ki niso sami preiskovali Svetega pisma, so se

zadovoljili z mnenjem, ki se je ujemalo z njihovimi željami. Mnogi so na razne načine poskušali ovreči resnico: s številnimi dokazi, zvijačami, izročili očetov in cerkveno oblastjo. Njeni zagovorniki pa so vzeli v roke Sveto pismo, da bi dokazali pomembnost četrte zapovedi. Ponižni ljudje so se oborožili samo z Božjo besedo. Z njo so se uprli vsem napadom šolanih ljudi, ki so presenečeni in jezni spoznali, da vsa njihova prebrisanost odpove pred preprosto in iskreno razlago ljudi, ki so bolje poznali Sveto pismo kakor človeško modrost.

Nasprotniki resnice niso imeli primernih svetopisemskih dokazov. Pozabili so, da so bile enake pripombe podane tudi proti Kristusu in njegovim učencem, zato so vztrajno zastavljali vprašanja: “Zakaj naši vplivni ljudje ne razumejo tega vprašanja o soboti? Malo jih veruje kakor vi. To, da bi vi imeli prav, vsi šolani ljudje sveta pa bi bili v zmoti, je nemogoče.”

Za izpodbijanje takih dokazov je bilo treba uporabiti nauk Svetega pisma in opozoriti, kako je Gospod v vseh časih ravnal s svojim ljudstvom. Bog dela po tistih, ki slišijo njegov glas, ga ubogajo ter po potrebi podajajo neprijetne

resnice in se ne boje grajati priljubljenih grehov. Pogosto za vodje reformnih gibanj ne postavlja šolanih in uglednih ljudi, ker ti zaupajo v človeške nauke, teorije in teološke sisteme. Prav tako ne čutijo potrebe, da bi jih Bog poučeval. Samo tisti, ki imajo osebno zvezo z Izvirom modrosti, so sposobni razumeti in razlagati Sveto pismo. Včasih so poklicani oznanjat resnico manj šolani ljudje, ker se ne zanašajo nase in dovoljujejo Bogu, da jih poučuje. Učijo se v Kristusovi šoli. Njihova ponižnost in poslušnost jim dajeta veličino. Ker jim je Bog zaupal poznanje svoje resnice, jim izkazuje takšno čast, proti kateri so

zemeljske časti in človeške odlike zgolj ničevost.

Večina adventistov je zavrgla resnice o svetišču in Božjih zapovedih. Mnogi so izgubili zaupanje v adventno gibanje. Sprejeli so napačna in protislovna mnenja o prerokovanjih, ki se nanašajo na to delo. Nekateri so padli v zmoto in so znova začeli določati čas drugega Kristusovega prihoda. Luč, ki je sedaj razsvetljevala vprašanje svetišča, jim je lahko pokazala, da noben preroški čas ne seže do drugega prihoda in da ta časovno ni natančno napovedan. Ker so se obrnili od luči, še vedno postavljajo

datum Gospodovega prihoda in so vsakič razočarani.

Ko je tesaloniška cerkev sprejela napačna mnenja o Kristusovem ponovnem prihodu, jim je Pavel svetoval, naj svoje upanje in pričakovanje pozorno raziščejo z Božjo besedo. Naštel jim je prerokovanja o dogodkih, ki se morajo zgoditi pred Kristusovim prihodom, in jim pokazal, da ga zastonj pričakujejo v svojem času. "Naj vas nihče ne vara na kakršen koli način," (2 Tes 2,3) jih je opomnil. Če bi gojili pričakovanja, ki nimajo svetopisemskega temelja, bi jih to zapeljalo na napačno smer delovanja.

Razočaranje bi jih izpostavilo posmehu nevernih. Bili bi v nevarnosti, da izgubijo pogum, padejo v skušnjava in začnejo dvo-miti o temeljnih resnicah, ki se nanašajo na njihovo zveličanje.

Apostolov opomin tesaloničanom vsebuje pomemben nauk za živeče v zadnjih dneh. Mnogi adventisti so čutili, da ne morejo biti marljivi in goreči pri delu priprave brez usmeritve vere na določen čas ponovnega Gospodovega prihoda. Če so se njihovi upi vznemirjali samo zato, da bi bili znova uničeni, je to njihovi veri prineslo zgolj udarec. Zato je bilo skoraj nemogoče, da bi nanjo vplivale vzvišene resnice preroštva.

Oznanjanje natančnega časa sodbe v obdobju prvega angelskega sporočila je ukazal Bog. To sporočilo je temeljilo na računanju preroškega časa, ki določa, da se 2300 dni konča jeseni 1844, kar ostaja neovrgljivo. Ponovni poskusi, da bi se ugotovili novi datumi za začetek in konec tega preroškega časa, in neutemeljene trditve, ki so bile potrebne za potrditev takega stališča, so odvrčale misli s sedanje resnice. Prav tako so spodbujale preziranje vsakega poskusa za razlago prerokovanj. Satanov cilj je, da se datum drugega prihoda določa čim večkrat in se oznanja v čim širšem krogu. Kajti ko mine čas, izpostavi roganju in preziru

glasnike tega prihoda. Prav tako sramoti veliko adventno gibanje, ki je nastalo v letih 1843 in 1844. Tisti, ki vztrajajo v teh zmotah, bodo nazadnje do-ločili dan Kristusovega prihoda predaleč v prihodnosti. Tako bodo zapeljani v lažno gotovost, in šele tedaj, ko bo prepozno, bodo spoznali, da so v zmoti.

Zgodovina starodavnega Izraela je naj-boljša prispodoba izkušenj, ki so jih doživeli adventisti. Bog je vodil svoje ljudstvo v adventističnem gibanju, kakor je vodil Izraelce iz Egipta. V velikem razočaranju je bila njihova vera na preizkušnji, kakor je bila vera Judov pri Rdečem morju. Še naprej bi morali

zaupati roki, ki jih je vodila do tedaj, pa bi videli Božjo rešitev. Če bi vsi, ki so leta 1844 skupaj delovali v gibanju, sprejeli sporočilo treh angelov in ga oznanjali z močjo Svetega Duha, bi Gospod mogočno deloval po njih. Luč bi preplavila svet. Zemljani bi bili opozorjeni že pred mnogimi leti, delo bi bilo dokončano in Kristus bi že prišel rešit svoje ljudstvo.

Ni bila Božja volja, da so Izraelci 40 let tavalali po puščavi. Hotel jih je odpeljati naravnost v Kanaan in jih tam nastaniti, da bi bili srečno sveto ljudstvo. Vendar niso mogli vstopiti "zaradi nevere". (Heb 3,19)Njihova nevera in

odpadništvo sta bila vzrok, da so pomrli v puščavi. Roditi so se morali drugi, da bi stopili v obljubljeno deželo. Prav tako ni bila Božja volja, da se Kristusov prihod tako zavlačuje in da njegovo ljudstvo toliko let ostane na tem svetu, ki je poln greha in stisk. Toda nevera jih je ločila od Boga. Ker niso hoteli opraviti dela, ki jim je bilo zaupano, so bili za oznanjanje tega sporočila poklicani drugi. Jezus iz usmiljenja do sveta prelaga svoj prihod, da bi grešniki imeli priložnost slišati opomin in najti v Njem pribežališče prej, preden se bo izlila Božja jeza.

Tudi danes oznanjanje resnice, ki opozarja na grehe in zmote svojega časa, izziva odpor. “Kdor namreč dela hudo, sovraži luč in ne pride k luči, da se ne bi pokazala njegova dela.” (Jn 3,20) Mnogi spoznajo, da svojih trditev ne morejo opravičiti s Svetim pismom, zato se odločijo, da jih bodo branili za vsako ceno. Zlobno napadajo značaj in spodbude tistih, ki zagovarjajo nepriljubljene resnice. Tako je bilo v vseh časih. Elija so obtožili, da spravlja v nesrečo Izrael, Jeremija, da ga izdaja, in Pavla, da skruni tempelj. Od tistega časa pa do danes so tisti, ki so hoteli ostati zvesti resnici, razglašeni za upornike, krivoverce in odpadnike.

Mnogi, ki imajo preslabo vero, da bi lahko sprejeli preroško besedo, zlahka verjamejo obtožbam proti njim, ki si upajo opozarjati na priljubljene grehe. Ta duh bo neprestano rastel. Sveto pismo nas jasno uči, da se približuje čas, ko bodo državni zakoni prišli v nasprotje z Božjimi zapovedmi. Takrat bo moral biti vsak, kdor se bo hotel držati Božjih predpisov, pripravljen kot hudodelec pretrpeti sramoto in kazen.

Kaj je glede na vse to dolžnost človeka, ki oznanja resnico? Mar naj sklene, da je ne sme oznanjati samo zato, ker ljudi pogosto spodbuja k izmikanju ali upiranju njenim zahtevam? Ne. Kakor

prejšnji reformatorji tudi on nima pravice zadrževati pričevanja Božje besede zaradi nasprotovanja, ki ga povzroča. Priznanje vere svetih ljudi in mučencev je bilo zapisano v korist poznejšim rodovom. Živi zgledi svetosti in neomahljive poštenosti so ohranjeni, da bi vlivali pogum tistim, ki so sedaj poklicani nastopiti kot priče za Boga. Milosti in resnice niso sprejeli samo zase, ampak da bo po njih tudi zemlja razsvetljena s poznanjem Boga. Ali je Bog v tem rodu dal luč svojim služabnikom? Potem naj dovoli, da sveti svetu.

V starem času je Gospod rekel nekemu, ki je govoril v njegovem imenu: "Ali Izraelova hiša te ne bo hotela poslušati, ker nočejo mene poslušati." Vendar pa je rekel tudi to: "Govori jim moje besede, najsi poslušajo ali ne." (Ezk 3,7; 2,7 CHR) Na Božje služabnike v našem času se nanaša naslednji ukaz: "Vpij iz vsega grla, ne prenehaj! Kakor trobenta povzdigni svoj glas in oznanjaj mojemu ljudstvu njihove prestopke in Jakobovi hiši njih grehe!" (Iz 58,1 CHR)

Vsakdo, ki je spoznal luč resnice, stoji v skladu z okoliščinami pred enako svečano in strašno odgovornostjo, kakor je bil Izraelov prerok, ko mu je bila

poslana Gospodova beseda, govoreč:
“Tebe, sin člo-vekov, sem postavil za
stražarja Izraelovi hiši. Kadar slišiš
besedo iz mojih ust, jih posvari v mojem
imenu! Če porečem krivičnežu:
“Krivičnež, zagotovo umreš!” pa ne
govoriš, da bi posvaril krivičneža zaradi
njegove poti, umre ta krivičnež zaradi
svoje krivičnosti, a njegovo kri bom
terjal iz tvojih rok. Če pa posvariš
krivičneža, naj se spreobrne od svoje
poti, pa se ne spreobrne od svoje poti,
umre zaradi svoje krivičnosti, ti pa si si
rešil življenje.” (Ezk 33,7-9)

Velika ovira sprejemanja in širjenja
resnice je, da prinaša neprijetnosti in

sramoto. To je edini dokaz proti resnici, ki je njeni zagovorniki nikoli niso mogli ovreči. Vendar to pravih Kristusovih sledilcev ne moti. Ti ne čakajo, da bi resnica postala priljubljena. Prepričani o svoji dolžnosti, z zavestjo sprejemajo nase križ in mislijo z apostolom Pavlom, da jim "trenutna lahka stiska namreč pripravlja čez vso mero težko, večno bogastvo slave". (2 Kor 4,17) Skupaj s starim prerokom imajo "Kristusovo sramoto za večje bogastvo nad egiptovske zaklade". (Heb 11,26 CHR) Ljudje, ki ne glede na svoje verovanje ravnajo v verskih stvareh po posvetni modrosti in ne po pravih načelih, služijo svetu. Izbrati moramo to, kar je prav,

zato ker je prav. Posledice prepustimo Bogu. Svet se ima za svoje velike reforme zahvaliti načelnim, vernim in pogumnim ljudem. Tudi v našem času morajo takšni ljudje voditi obnovitveno delo.

Gospod govori takole: “Poslušajte me vi, ki poznate pravičnost, ljudstvo, ki ima mojo postavo v svojem srcu: ne bojte se zas-ramovanja smrtnega človeka in ne plašite se njih preklinjanja. Zakaj kakor suktnjo jih razje molj, kakor volno jih razgrize črvič; moja pravičnost pa bo vekomaj in moje zveličanje od roda do roda.” (Iz 51,7.8)

Poglavje 27—Sodobna prebujenja

Kjer koli se je zvesto oznanjala Božja beseda, so obrodili sadovi, ki so potrjevali njen božanski vir. Božji Duh je spremljal sporočilo svojih služabnikov; beseda je imela mogočen vpliv. Grešniki so čutili, da jih spodbuja vest. “Luč, ki razsvetljuje vsakega človeka”, je prišla na svet. Razsvetlila je tajne prostore njihovih duš in razkrinkala skrita dela teme. Globoka žalost je zajela njihov um in srce. Prepričali so se o grehu, pravičnosti in prihodnji sodbi. Doumeli so Jahvejevo pravičnost in občutili strah, ker bodo morali stopiti s svojo krivdo in nečistostjo pred preiskovalca srca. V

strahu svoje duše so vzkliknili: “Kdo me bo rešil iz tega smrtnega telesa?” Ko jim je bil pokazan golgotski križ z neizmerno daritvijo za človeške grehe, so spoznali, da lahko samo Kristusove zasluge odstranijo njihove prestopke. Samo te lahko človeka spravijo z Bogom. Z vero in ponižnostjo so sprejeli Božje Jagnje, ki odvzema greh sveta. S Kristusovo krvjo so dobili odpuščanje preteklih grehov.

Ti ljudje so obrodili spokorjenja vredne sadove. Začeli so verovati, potem so se krstili in zaživelili novo življenje. Bili so nova stvarjenja v Kristusu Jezusu. Niso se ravnali po svojih prejšnjih željah,

temveč so šli po njegovih stopinjah z vero v Božjega Sina. Odsevali so njegov značaj ter se čistili, kakor je On čist. Kar so nekoč sovražili, sedaj ljubijo in kar so nekoč ljubili, sedaj sovražijo. Nekdaj ošabni in polni samozaupanja so poslušni in ponižnega srca. Nečimrni in drzni so postali skromni in resni. Tisti, ki so radi preklinjali, so postali polni globokega spoštovanja. Pijanci so sedaj trezni, razuzdani pa moralni. Odklonili so nečimrno modo tega sveta. Kot pravi kristjani so zavrgli zunanje lepotičenje, “spletanje las in navešanje zlatega nakita in oblačil”, njihov okras je bil “skriti človek srca v nepropadljivosti

krotkega in tihega duha, ki je dragocen v Božjih očeh". (1 Pt 3,3.4)

Prebujenje je povzročilo temeljito pre-iskovanje srca in ponižnost. Zanj je bilo značilno slovesno in resno vabilo grešnikom ter iskreno sočutje do odrešenih s Kristusovo krvjo. Možje in žene so molili in se bojevali z Bogom za zveličanje ljudi. Sadovi takega prebujenja so se lahko videli pri ljudeh, ki se niso bali samoodpovedi in žrtve, temveč so se veselili, da so bili spoznani za vredne zaradi Kristusa trpeti sramoto in skušnjave. V življenju tistih, ki so priznavali Jezusovo ime, se je videla sprememba. Njihov vpliv je oživiljal

njihovo okolico. Zbirali so s Kristusom in sejali v Duhu, da bi poželi večno življenje.

Zanje je bilo možno reči: “Užalostili ste se namreč v skladu z Bogom, tako da od nas niste utrpeli nobene škode. Kajti žalost, ki je v skladu z Bogom, povzroči spreobrnitev, ki je ne bomo obžalovali in ki pelje v rešitev, svetna žalost pa povzroči smrt. Glejte, kakšno zavzetost je v vas obrodilo prav to, da ste bili žalostni v skladu z Bogom; poleg tega pa še opravičevanje, nejevoljo, strah, hrepenenje, gorečnost pa tudi kazen! Vsekakor ste sami dokazali, da ste v tej zadevi čisti.” (2 Kor 7,9-11)

To je sad dela Božjega Duha. Samo sprememba je dokaz o resničnem spokorjenju. Če grešnik izpolni obljubo, vrne, kar je vzel; če prizna svoje grehe, ljubi Boga in svoje bližnje; potem je lahko prepričan, da je našel mir z Bogom. To so bili sadovi, ki so v prejšnjih letih spremljali versko prebujenje. S presojanjem teh sadov se je videlo, da je Bog blagoslovil to prebujenje zaradi zveličanja ljudi in povišanja človeštva.

Toda prebujenje novega časa se vidno razlikuje pri izkazovanju Božje milosti, ki je v preteklih časih spremljala delo

Božjih služabnikov. Drži, da se vsepovsod opaža večje zanimanje. Mnogi priznajo, da so se spreobrnili; povečuje se število vernikov. Vendar sadovi ne upravičujejo prepričanja o tem, da je nastala ustrezna rast pravega duhovnega življenja. Luč, ki se zasveti in hitro ugasne, pušča za seboj gostejšo temo, kakor je bila prej.

Priljubljeno prebujenje se pogosto izziva tako, da se prebuja domišljija, vznemirjajo čustva in streže željam po tem, kar je novo in razburljivo. Tisti, ki se tako spreobračajo, si ne želijo poslušati svetopisemske resnice in se ne zanimajo za pričevanje prerokov in

apostolov. Če pri bogoslužju ni nič razburljivega, potem jih nič ne priteguje. Sporočilo, ki se obrača na zdrav razum, ne naleti na nikakršen odgovor. Jasni opomini Božje besede, ki se nanašajo na njihovo večno blaginjo, ostanejo neopaženi.

Za vsakega resnično spreobrnjenega človeka je razmerje do Boga in večnih stvari veliko življenjsko vprašanje. Kje se v današnjih priljubljenih cerkvah lahko najde duha posvečenja Bogu? Spreobrnjeni se ne odpovedo ne svoji ošabnosti ne ljubezni do sveta. Pripravljenost, da zatajijo sami sebe, vzamejo nase svoj križ in hodijo za

blagim in krotkim Jezusom, ni večja kakor pred spreobrnjenjem. Vera je postala stvar posmeha nevernih in dvomečih, ker je med njenimi pripadniki toliko takšnih, ki ne poznajo verskih načel. Moč pobožnosti je v mnogih cerkvah skoraj povsem izumrla. Izleti, cerkvene predstave, cerkvene loterije, lepe hiše in osebno razkazovanje so odvrnili um od Boga. Zapolnile so ga misli o bogastvu, lastnini in posvetnih opravilih, a stvari večne vrednosti se omenjajo le mimogrede.

Toda kljub zelo razširjenemu propadanju vere in pobožnosti so v teh

cerkvah pravi Kristusovi sledilci. Preden bo Bog obiskal svet s svojimi sodbami, bo med njegovim ljudstvom nastalo takšno prebujenje prave pobožnosti, kakršno se ni videlo od apostolskih časov. Na Božje otroke se bosta izlila njegov Duh in moč. V tistem času bodo mnogi zapustili cerkve, v katerih je ljubezen do sveta zasedla prostor ljubezni do Boga in njegove besede. Mnogi pridigarji in verniki bodo z veseljem sprejeli vzvišene resnice, ki se bodo po Božjem ukazu oznanjale v tistem času, da bi pripravile ljudstvo za drugi Gospodov prihod. Sovražnik ljudi bo hotel preprečiti to delo. Preden bo prišlo do takšnega gibanja, ga bo

poskušal onemogočiti z uvedbo svojega ponaredka. V cerkvah, ki jih bo Satan uspel spraviti pod svojo lažno moč, bo izzval prepričanje, da je nanje izlit posebni Božji blagoslov. V njih se bo pokazalo veliko versko prebujenje. Mnogi se bodo veselili, ker bodo mislil, da Bog tako čudovito dela zanje; v resnici bo izvor tega dela v popolnoma drugem duhu. Satan bo poskušal s pretvezo vere razširiti svoj vpliv na ves krščanski svet.

V prebujenju, ki se je pojavilo v zadnjih petdesetih letih, so delovali bolj ali manj isti vplivi, ki se bodo v prihodnosti pokazali v obsežnejših gibanjih. Vladalo

bo čustveno razburjenje; resnica se bo pomešala z lažjo, kar bo ljudi zlahka zapeljalo. Toda vsak se lahko izogne prevari. V luči Božje besede ne bo težko ugotoviti, kakšnega značaja je to gibanje. Prepričani smo lahko, da Bog ne bo dal svojega blagoslova tam, kjer se zanemarja pričevanje Svetega pisma in kjer se prezirajo jasne resnice, ki zahtevajo samoodpoved ter ločitev od sveta. Pravilo, ki nam ga je dal sam Kristus: "Po njihovih sadovih jih boste spoznali," (Mt 7,16) bo zagotovo pokazalo, da to gibanje ni delo Božjega Duha.

Bog se je ljudem razodel v resnicah svoje besede. Zanje, ki jih sprejmejo, so ščit pred Satanovimi prevarami.

Zanemarjanje teh resnic odpira vrata zlu, ki se je danes tako razširilo v verskem svetu. Narava in pomembnost Božjih zapovedi sta se precej izgubila spred oči. Napačno dojemanje o značaju, trajanju in obveznosti Božjih zapovedi je pripeljalo do zmot glede spreobrnjenja in posvečenja ter znižalo raven pobožnosti v cerkvah. Tukaj leži skrivnost, zakaj v prebujenju našega časa primanjkuje Duha in Božje moči.

V raznih verskih skupnostih se ugledni pobožni ljudje zavedajo splošnih

nevarnosti, ki ogrožajo vero. Profesor Edwards A. Park o tem pravi: “Eden izmed virov nevarnosti je, da se s prižnice ne poudarjajo Božje zapovedi. V prejšnjih dneh je bila prižnica odmev glasu vesti. ... Naši najboljši pridigarji so dali svojim pridigam mogočno veličino s tem, da so se ravnali po Učiteljevem zgledu in poudarjali zakon, njegove zapovedi in grožnje. Pogosto so ponavljali dve vzvišeni načeli: Da so zapovedi odsev Božjega značaja in da človek, ki ne ljubi zapovedi, ne ljubi niti evangelija; kajti zakon in evangelij sta ogledalo, ki odsevata resnični Božji značaj. Ta nevarnost vodi k drugi, in sicer, da ljudje podcenjujejo zlo, ki ga

prinaša greh, omalovažujejo njegovo razširjenost in njegove zmote. Kakor so zapovedi pravične, tako je neposlušnost nepravična. ...

Ena izmed nevarnosti je tudi podcenjevanje Božje pravičnosti. Sodobni pridigarji so nagnjeni k temu, da Božjo pravičnost ločijo od Božje dobrote, ki jo znižajo na raven čustva, namesto da bi jo povišali v načelo. Nova teološka smer ločuje, kar je Gospod združil. Ali so Božje zapovedi dobre ali slabe? Dobre so. Potem je dobra tudi pravičnost, saj usmerja k izpolnjevanju zapovedi. Ker je omalovaževanje Božjega zakona in pravičnosti postalo

navada in ker se je razširila strašna nepokorščina, ljudje zlahka začno podcenjevati milost, ki je prinesla spravo za greh." Tako evangelij v človeških srcih izgublja vrednost in pomembnost; ljudje so kmalu pripravljene zavreči tudi samo Sveto pismo.

Mnogi verski voditelji trdijo, da je Kristus s svojo smrtjo ukinil zapovedi in da so ljudje sedaj prosti njenih obveznosti. Nekateri prikazujejo zapovedi kot težak jarem. Kot nasprotje sužnjevanju zakona poudarjajo neomejeno svobodo, ki jo lahko uživajo v evangeliju.

Preroki in apostoli so na svete Božje za-povedi gledali popolnoma drugače. David je rekel: “Neprestano bom hodil v svobodi, ker tvojih postav iščem.” (Ps 119,45 CHR) Apostol Jakob, ki je pisal po Kristusovi smrti, je pokazal na deset zapovedi kot na “kraljevsko postavo” in “popolno postavo, postavo svobode”. (Jak 2,8; 1,25) Pisec Razodetja je več kakor pol stoletja po Kristusovem križanju izgovoril blagoslov nad vsemi, ki izpolnjujejo njegove zapovedi, “da bi imeli pravico do drevesa življenja in da bi smeli stopiti skozi vrata v mesto.” (Raz 22,14)

Trditev, da je Kristus s svojo smrtjo ukinil Očetove zapovedi, je neutemeljena. Če bi se zapovedi lahko spremenile ali ukinile, Kristusu ne bi bilo treba umreti, da bi rešil človeka kazni zaradi greha. Njegova smrt ni ukinila zapovedi, ampak je dokazala, da so nespremenljive. Božji Sin je prišel postaviti poveljčat in jo postaviti v čast. (Iz 42,21) Dejal je: "Ne mislite, da sem prišel razveljavljati postavo ali preroke. ... Dokler ne preideta nebo in zemlja, ne izgine ni najmanjša črka ali pičica iz postave, dokler se vse ne zgodi." (Mt 5,17.18 CHR) Zase pa je rekel: "Izpolnjevati tvojo voljo, moj Bog, me

veseli, tvoja postava je v mojem srcu.”
(Ps 40,9)

Božje zapovedi so nespremenljive že po svoji naravi. Razodevajo voljo in značaj svojega Sestavljavca. Bog je ljubezen, in tudi njegove zapovedi so ljubezen.

Njihovi dve veliki načeli sta ljubezen do Boga in ljubezen do človeka. “Ljubezen je torej izpolnitev postave.” (Rim 13,10)

Božji značaj je pravičnost in resnica; to je tudi narava njegovih zapovedi. Psalmist pravi: “Tvoja postava je resnica. Vse tvoje zapovedi so pravične.” (Ps 119,142.172 CHR) Apostol Pavel je zapisal: “Tako je torej postava sveta, in zapoved je sveta, pravična in dobra.”

(Rim 7,12) Takšne zapovedi, ki so izraz Božjega Duha in volje, morajo biti večne kakor njihov Sestavljaivec.

Spreobrnjenje in posvečenje pomeni spravo z Bogom. Ta se zgodi, ko je človek usklajen z načeli Božjih zapovedi. Na začetku je bil človek ustvarjen po Božji podobi. Bil je v popolni skladnosti z Božjo naravo in zapovedmi. Načela pravičnosti so bila napisana v njegovem srcu. Vendar ga je greh odtujil od njegovega Stvarnika. V njem se ni več videla Božja podoba. Njegovo srce je bilo v nasprotju z načeli Božjih zapovedi. "Kajti meseno mišljenje je sovraštvo do Boga, ker se ne

podreja Božji postavi in se podrejati tudi ne more.” (Rim 8,7) Toda “Bog je tako ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega sina”, da bi se človek lahko spravil z njim. Po Kristusovih zaslugah je človek lahko usklajen s Stvarnikom. Njegovo srce mora biti obnovljeno z Božjo milostjo. Dobiti mora novo življenje od zgoraj. Ta sprememba je novo rojstvo, brez katerega “nihče ne more videti Božjega kraljestva”, je rekel Jezus.

Prvi korak k spravi z Bogom je prepričanje o grehu. “Greh je nepostavnost. Postava nam le omogoča, da spoznamo greh.” (1 Jn 3,4; Rim 3,20)

Da bi grešnik lahko spoznal svojo krivdo, mora raziskovati svoj značaj po Božjem vzvišenem merilu pravičnosti. Ta je namreč ogledalo, ki kaže popolnost brezhibnega značaja in usposablja človeka odkriti napake v samem sebi.

Zapovedi človeku razodevajo njegove grehe, vendar mu ne dajejo nikakršnega zdravila. Poslušnim obljublajo življenje, a hkrati pravijo, da je prestopnikov delež smrt. Samo Kristusov evangelij lahko grešnika reši sodbe in prekletstva greha. Mora se spokoriti pred Bogom, saj je prekršil njegove zapovedi. Pokazati mora tudi trdno vero v Kristusa kot veliko spravno daritev.

Tako dobiva odpuščanje dotedanjih grehov in postane soudeleženec Božje narave. Je Božji otrok, ker je sprejel Duha posinovljenja, s katerim kliče: "Aba, Oče!"

Ali mu je sedaj dovoljeno prestopati Božje zapovedi? Pavel sprašuje: "Mar potemtakem z vero razveljavljamo postavo?" Potem pa odgovarja: "Nikakor, ampak postavo uveljavljamo. Le kako bomo mi, ki smo odmrli grehu, mogli še živeti v njem?" (Rim 3,31; 6,2) Janez pravi: "To je Božja ljubezen, da se držimo njegovih zapovedi. In njegove zapovedi niso težke." (1 Jn 5,3) Novorojeno srce se uskladi z Bogom in z

njegovimi zapovedmi. Ko se v grešniku zgodi ta velika sprememba, je prešel iz smrti v življenje, iz greha v svetost, iz prestopništva in upora v poslušnost in zvestobo. Končalo se je staro življenje odtujitve Bogu, začelo se je novo življenje sprave, vere in ljubezni. “Zapovedi postave naj bi se tako izpolnile v nas”, ker “ne živimo po mesu, ampak po Duhu”. (Rim 8,4) Tedaj duša govori: “Kako ljubim tvojo postavo, ves dan je ona moje premišljevanje.” (Ps 119,97)

“Gospodova postava je popolna, poživlja dušo.” (Ps 19,8) Človek brez zapovedi nima prave predstave o Božji

milosti in čistosti ter o svoji osebni krivdi in nečistosti. Nima pravega prepričanja o grehu in ne čuti potrebe po spokorjenju. Je prestopnik Božjih zapovedi, a se ne zaveda svoje izgubljenosti niti potrebe po Kristusovi pravni krvi. Upa na zveličanje brez popolne spremembe srca in obnove življenja. Zato so mnogi površno spreobrnjeni. Priključijo se cerkvi, ne da bi se zedinili s Kristusom.

V današnjem verskem gibanju imajo na-pačne teorije o posvečenju, ki se pojavljajo zaradi zanemarjanja ali odklanjanja Božjih zapovedi, pomemben prostor. Vsebujejo lažne

nauke in prinašajo nevarne sadove.

Dejstvo, da so naletele na splošni odziv, še bolj poudarja potrebo, da morajo vsi jasno razumeti, kaj Sveto pismo uči o tem.

Pravo posvečenje je svetopisemski nauk. Apostol Pavel v svojem listu tesaloniški cerkvi pravi: "Kajti to je Božja volja, vaše posvečenje." Njegova molitev se glasi: "Sam Bog miru naj vas posveti, da boste popolni." (1 Tes 4,3; 5,23) Sveto pismo jasno uči, kaj je posvečenje in kako ga je možno doseči. Zveličar je molil za svoje učence: "Posveti jih v resnici: tvoja beseda je resnica." (Jn 17,17) Tudi Pavel uči, da bodo zvesti

posvečeni s Svetim Duhom. (Rim 15,16)
Kaj je delo Svetega Duha? Jezus je rekel svojim učencem: "Kadar pa On pride, Duh resnice, vas bo vodil v vso resnico." (Jn 16,13 CHR) Psalmist pravi: "Vse tvoje zapovedi so zvestoba." (Ps 119,86)
Z Božjo besedo in njegovim Duhom se človeku razodevajo vzvišena načela pravičnosti, ki so ubesedena v njegovih zapovedih. Ker pa so Božje zapovedi svete, pravične in dobre ter so odsev Božje popolnosti, pomeni, da bo svet tudi značaj, ki se razvije s poslušnostjo tem zapovedim. Kristus je popoln zgled takšnega značaja. Rekel je: "Kakor sem se tudi jaz držal zapovedi svojega Očeta in ostajam v njegovi ljubezni. Kajti jaz

vedno delam to, kar je všeč njemu.” (Jn 15,10; 8,29) Kristusovi sledilci mu morajo biti podobni - z Božjo milostjo si morajo izoblikovati značaj, ki se bo ujemal z načeli njegovih svetih zapovedi. To je svetopi-semsko posvečenje.

To delo se lahko opravi samo z vero v Kristusa in s stalno navzočo močjo Božjega Duha. Pavel svetuje vernim: “S strahom in s trepetom udejanjajte svoje odrešenje. Bog je namreč tisti, ki po svojem blagohotnem načrtu udejanja v vas hotenje in delovanje.” (Flp 2,12.13) Kristjan bo čutil spodbudo h grehu, vendar se bo stalno bojeval proti njemu.

Tukaj je potrebna Kristusova pomoč. Človeška slabost se združuje z Božjo močjo in vera vzklika: “Hvala torej Bogu, ki nam daje zmago po našem Gospodu Jezusu Kristusu.” (1 Kor 15,57)

Sveto pismo jasno kaže, da je delo posvečenja postopno. Šele ko grešnik s spreobrnitvijo najde mir z Bogom po spravi krvi, se začne krščansko življenje. Sedaj se mora podati k popolnosti, k rasti “do doraslega moža, do mere dovršene rasti Kristusove polnosti”. (Ef 4,13 CHR) Apostol Pavel piše: “Eno pa: pozabljam, kar je za menoj, in se iztegujem proti temu, kar je pred menoj, ter tečem proti cilju po

nagrado, h kateri nas od zgoraj kliče Bog v Kristusu Jezusu.” (Flp 3,13.14)

Peter navaja stopnice, po katerih se pride do svetopisemskega posvečenja:

“Prav zato prispevajte vso vnemo in tako dodajte vaši veri krepost, kreposti spoznanje, spoznanju samoobvladanje, samoobvladanju stanovitnost, stanovitnosti pravo pobožnost, pravi pobožnosti bratoljubje, bratoljubju ljubezen. Prav zato se, bratje, potrudite, da boste utrdili svojo poklicanost in izvoljenost. Če boste namreč tako ravnali, se ne boste nikoli spotaknili.” (2 Pt 1,5-7.10)

Tisti, ki so doživeli pravo svetopisemsko posvečenje, bodo polni ponižnega duha. Kakor Mojzes so tudi oni zagledali čudovito veličastvo v svetosti in spoznali svojo osebno nevrednost v primerjavi s čistostjo in vzvišeno popolnostjo Večnega.

Prerok Daniel je bil zgled pravega po-svečenja. Njegovo dolgo življenje je bilo izpolnjeno s plemenito službo Gospodu. Nebesom je bil drag in ljubljen. (Dan 10,11) Toda namesto da bi ta spoštovani prerok trdil, da je svet, se je dejansko prišteval med grešnega Izraela. Ko se je pred Bogom potegoval za svoje ljudstvo, je dejal: “vendar ne

zaradi svoje pravičnosti, temveč zaradi
tvojega obilnega usmiljenja. Zdaj torej,
Gospod, naš Bog, ki si z mogočno roko
izpeljal svoje ljudstvo iz egiptovske
dežele in si si naredil ime, kakor je ta
dan, grešili smo, krivično smo ravnali.
Še sem govoril, molil in priznaval svoj
greh in greh svojega ljudstva Izraela ter
polagal pred GOSPODA ..." (Dan
9,18.15.20) Ko se mu je ob drugi
priložnosti prikazal Božji Sin, da bi ga
poučil, je Daniel dejal: "moja polt se je
popolnoma spremenila, in moči nisem
obdržal." (Dan 10,8)

Ko je Job slišal iz viharja Gospodov glas,
je vzdihnil: "Zato odstopam in se kesam

v prahu in pepelu.” (Job 42,6) Izaija je v svojem času videl Gospodovo slavo in kerube, ki so vzklikali: “Svet, svet, svet Gospod nad vojskami!” Tedaj je vzdihnil: “Gorje mi, izgubljen sem!” (Iz 6,3.5) Ko je bil Pavel odnesen v tretja nebesa in je slišal nepopisne besede, ki jih ne more izgovoriti noben človek, je govoril o sebi kakor o “najmanjšem izmed vseh svetih”. (2 Kor 12,2-4; Ef 3,8) Ljubljeni učenec Janez je ležal na Jezusovih prsih. Ko je kasneje videl njegovo slavo, je padel kakor mrtev pred njegove noge. (Raz 1,17)

Pri tistih, ki živijo v senci golgotskega križa, ni samopoveščevanja in

hvalisanja, da so brez greha. Zavedajo se, da je njihov greh vzrok za duševni strah, ki je strl srce Božjemu Sinu; ta misel jih vodi k samoponižanju. Tisti, ki živijo v tesni zvezi z Jezusom, najbolje poznajo slabosti in grehe človeštva. Njihovo edino upanje počiva na zaslugah križanega in od mrtvih obujenega Zveličarja.

V krščanskem svetu se sedaj pojavlja posvečenje, ki prinaša duha samopoveli-čevanja in ravnodušnosti do Božjih zapovedi, kar je v popolnem nasprotju s svetopisemsko vero. Njegovi pristaši učijo, da je posvečenje delo trenutka, po katerem se lahko doseže

popolna svetost, in sicer edino z vero. Pravijo: "Samo veruj, in dobil boš blagoslov." Prejemnikom blagoslova se ni potrebno dolgo naprezati. Hkrati zanikajo pomembnost Božjih zapovedi in trdijo, da so prosti obveznosti njihovega izpolnjevanja. Ali lahko ljudje dosežejo svetost in usklajenost z Božjo voljo in značajem, ne da bi sprejeli načela, ki so izraz Božje narave in volje ter kažejo, kaj je njemu po volji?

Želja po verovanju, ki ne prinaša težav, ne zahteva nikakršnega napora, samoobvladovanja niti odrekanja posvetnosti, je razširila priljubljenost nauka o nedejavni veri. Toda kaj pravi

Božja beseda? Apostol Jakob pravi: “Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, nima pa del? Mar ga lahko vera reši? Hočeš spoznati, prazni človek, da je vera brez del neučinkovita? Ali ni bil naš oče Abraham opravičen iz del, ker je položil svojega sina Izaka na oltar? Vidiš, da je vera sodelovala z njegovimi deli in da je šele zaradi del postala popolna. Vidite: človek se opraviči iz del in ne samo iz vere.” (Jak 2,14.20-22.24)

Pričevanje Božje besede nasprotuje ne-varnemu nauku o veri brez del. Zahtevati naklonjenost nebes, a ne izpolnjevati pogojev, s katerimi lahko

dosežemo usmiljenje, ni vera, temveč predrznost. Prava vera ima svoj temelj v obljubah in predpisih Svetega pisma.

Naj se nihče ne slepi s prepričanjem, da lahko postane svet, če načrtno prestopa katero Božjo zapoved. Zaveštni greh duši prepričujoči glas Svetega Duha in človeka ločuje od Boga. Greh je prestopanje zapovedi, "kdor pa greši" (prestopa zapovedi), Boga "ni videl in ga ni spoznal". (1 Jn 3,6) Čeprav Janez v svojih pismih tako obširno govori o ljubezni, se vendar ne izmika razkrinkati pravega značaja tistih, ki trdijo, da so sveti, a živijo v prestopanju Božjih zapovedi. "Kdor pravi: »Poznam

ga," pa se njegovih zapovedi ne drži, je lažnivec in v njem ni resnice. V tistem pa, ki se drži njegove besede, je Božja ljubezen resnično postala popolna. Po tem spoznavamo, da smo v njem." (1 Jn 2,4.5) To je preizkus vsake človekove vere. Nikogar ne moremo imeti za svetega, dokler ga ne preizkusimo z edinim božanskim merilom svetosti v nebesih in na zemlji. Če ljudje ne priznavajo pomembnosti moralnega zakona, če omalovažujejo Božje zapovedi in jih je-mljejo površno, če prestopajo katero koli tudi najmanjšo teh zapovedi in druge tako naučijo, jih bo imel Bog za nevredne. Tako lahko

spoznamo, da njihova trditev o svetosti nima temelja.

Kdor trdi, da je brez greha, dokazuje, da je daleč od svetosti. Nima pravega dojemanja o Božji neizmerni čistosti in svetosti niti o tem, kakšni morajo postati tisti, ki se želijo ujemati z njegovim značajem. Ima napačno predstavo o Jezusovi čistosti, vzvišeni nežnosti in tudi o hudobnosti greha, zato se šteje za svetega. Dlje kot je od Kristusa, manj razume Božanski značaj in Božje zahteve, a v svojih očeh je vse bolj pravičen.

Posvečenje, ki ga poudarja Sveto pismo, zajema celotno bitje - duh, dušo in telo. Pavel je v molitvi prosil za tesaloničane, "vse, kar je vašega, duh, duša in telo, naj bo ohranjeno neoporečno, dokler ne pride naš Gospod Jezus Kristus". (1 Tes 5,23) Na drugem mestu piše vernim: Rotim vas, bratje: darujte svoja telesa v živo, sveto in Bogu vsečno žrtev." (Rim 12,1) V času starega Izraela je morala biti pozorno pregledana vsaka daritev, ki se je darovala Gospodu. Če so na daritveni živali našli kakršno koli hibo, je bila odklonjena, kajti Bog je ukazal, da mora daritev biti brez madeža. Tako je ukazano tudi kristjanom, naj podajo svoja telesa v živo, sveto in Bogu

prijetno daritev. Za uresničitev tega morajo vse svoje moči ohraniti v najboljšem stanju. Sleherno ravnanje, ki slabi človekove telesne ali duševne moči, ga onesposablja za službo Stvarniku.

Ali je lahko Bogu po volji, kadar mu da-rujemo kaj, kar ni najboljše? Kristus je rekel: "Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca." Tisti, ki ljubijo Gospoda, si bodo z vsem srcem prizadevali, da mu posvetijo najboljšo službo svojega življenja. Stalno se bodo trudili vsako sposobnost svojega bitja uskladiti z določenimi zakoni. To bo izpopolnilo njihove sposobnosti za

izvrševanje njegove volje. Daritve, ki jo prinašajo svojemu nebeškemu Očetu, ne bodo slabili ali skrunili s popuščanjem teku ali strastem.

Peter pravi: "Opominjam vas ... Zdržite se mesenih poželenj, ki se bojujejo proti duši." (1 Pt 2,11) Vsako pregrešno zadovoljevanje topi umske moči in slabi duševne in duhovne sposobnosti, tako da Božja beseda ali Sveti Duh ne more dobro vplivati na srce. Pavel je pisal Korinčanom: "Zato se očistimo vseh madežev mesa in duha in v strahu Božjem dopolnujemo svetost." (2 Kor 7,1) A med sad Duha, ki je "ljubezen, radost, mir, potrpežljivost, prijaznost,

dobrotljivost, zvestost, krotkost", uvršča tudi "samoobvladanje". (Gal 5,22.23)

Kljub tem navdihnjenim opominom šte-vilni zaobljubljeni kristjani slabijo svoje moči v tekmi za raznimi dobitki in v klanjanju modi! Koliko jih ponižuje svoje človeško dostojanstvo s požrešnostjo, pijančevanjem in prepovedanimi užitki! Toda cerkev ne obsoja tega zla, ampak ga celo spodbuja, ko se tudi sama vdaja užitkom, želi po dobičku in raznih zadovoljstvih, da bi si napolnila blagajno, česar ji ljubezen do Kristusa ne more zagotoviti. Če bi Jezus stopil v današnje cerkve, bi v njih videl nesveto vedenje in nesveto trgovino, ki

se opravlja v imenu vere. Ali ne bi izgnal teh skruniteljev, kakor je nekoč iz templja menjalce denarja?

Apostol Jakob pravi, da je modrost, ki prihaja od zgoraj, predvsem "čista". (Jak 3,17) Kaj bi naredil apostol Jakob, če bi srečal "onesnaževalce" čistega evangelija - tiste, ki imenujejo sveto Jezusovo ime s svojimi s tobakom umazanimi usti, katerih telo in dih sta prepojena s tem ogabnim vonjem, s čimer zastrupljajo nebeški zrak in vse okrog sebe prisilijo vdihavati ta strup? Ali ne bi obsodil tako odvratne navade za zemeljsko, čutno in vražjo? Sužnji tobaka lahko trdijo, da so sveti, lahko

govorijo o svojem upanju na nebesa, toda Božja beseda pravi, da “Vanj ne bo nikdar stopilo nič nečistega”. (Raz 21,27)

“Mar ne veste, da je vaše telo tempelj Svetega Duha, ki je v vas in ki ga imate od Boga? Ne pripadate sebi, saj ste bili odkupljeni za visoko ceno. Zato povelečujte Boga v svojem telesu.” (1 Kor 6,19.20) Ta, čigar telo je tempelj Svetega Duha, ne bo nikoli suženj kakšne škodljive navade. Njegove moči pripadajo Kristusu, ki ga je odkupil s ceno krvi. Vse, kar ima, pripada Gospodu. Kako je lahko brez krivde razsipanje tega zaupanega bogastva? Mnogi kristjani porabijo vsako leto

ogromne vsote za nekoristne in škodljive užitke, medtem pa ljudje propadajo zaradi pomanjkanja besede življenja. Bog je ogoljufan v desetinah in darovih, zato ker ljudje več porabijo na oltarju škodljivih užitkov, kakor pa dajejo za pomoč revnim ali za širjenje evangelija. Ko bi bili vsi, ki govorijo, da so Kristusovi sledilci, zares posvečeni, potem bi njihova sredstva, namesto da se potrošijo za nekoristna in škodljiva zadovoljstva, prišla v Gospodovo zakladnico. Kristjani bi bili zgled zmernosti, samoodpovedi in samopožrtvovalnosti. Potem bi bili luč svetu.

Svet se je vdal zadovoljevanju svojih pregreh. "Poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja" vladajo množicam ljudi. Kristusovi sledilci imajo svetejši poklic: "Zato pojdite iz njihove srede in se ločite, govori Gospod, in nečistega se ne dotikajte." (2 Kor 6,17) V luči Božje besede smemo brez skrbi reči, da posvečenje ne more biti pravo, če ne prinaša popolne odpovedi grehu in posvetnim užitkom.

Tistim, ki izpolnjujejo pogoje: "Zato pojdite iz njihove srede in se ločite, ... in nečistega se ne dotikajte," Bog obljublja: "In jaz vas bom sprejel in vam bom Oče in vi boste moji sinovi in hčere, govori

Gospod, vladar vsega.” (2 Kor 6,17.18)
Prednost in dolžnost vsakega kristjana je, da ima bogato izkušnjo v Božjih stvareh. Jezus je rekel: “Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne bo hodil v temi, temveč bo imel luč življenja. (Jn 8,12) Steza pravičnih je kakor svit zore, ki se vedno bolj sveti do polnega dne.” (Prg 4,18) Vsak korak vere in poslušnosti pripelje človeka v tesnejšo zvezo z lučjo sveta, v kateri ni nikakršne teme. Sijajni žarki Sonca pravičnosti sijajo na Božje služabnike, in ti jih morajo odsevati. Kakor nam zvezde govorijo, da v nebesih obstaja velika luč, katere sijaj odsevajo, tako morajo tudi kristjani vedeti, da na vesoljskem

prestolu sedi Bog, čigar značaj je vreden hvale in posnemanja. Sadovi njegovega Duha, čistost in svetost njegovega značaja se bodo razodeli v njegovih pričah.

Pavel v listu Kološanom opisuje bogate blagoslove, ki so obljubljeni Božjim otrokom: "Zato tudi mi vse od dne, ko smo slišali o tem, ne nehamo moliti in prositi za vas, da bi se izpopolnili po globokem spoznanju njegove volje, v vsej modrosti in duhovni razumnosti, da bi živeli, kakor je vredno Gospoda, in bili njemu v vsem všeč, da bi obrodili sad v vsakršnem dobrem delu in rastle v spoznanju Boga, po moči njegovega

veličastva okrepljeni z vso silo, za vso stanovitnost in potrpežljivost.” (Kol 1,9-11)

Pavel znova piše o svoji želji, da bi bratje v Efezu popolnoma spoznali vzvišenost krščanskih prioritet. Z najjasnejšimi izrazi jim razodeva čudovito moč in spoznanje, ki bi ga lahko imeli kot sinovi in hčere Najvišjega. Njihova prednost je, da se lahko krepijo z njegovim Duhom po notranjem človeku, da bi bili ukoreninjeni in utemeljeni v ljubezni, da bi mogli “doumeti, kolikšna je širokost in dolgost in visočina in globočina ter spoznati Kristusovo ljubezen, ki presega

spoznanje". Apostolova molitev doseže vrhunec prednosti, ko prosi: "da bi se izpolnili do vse Božje polnosti." (Ef 3,16-19)

Tukaj nam je pokazan vzvišeni cilj. Lahko ga dosežemo z vero po obljubi našega nebeškega Očeta, če izpolnimo zahteve, ki jih je postavil. Po Kristusovih zaslugah imamo dostop do prestola neizmerljive moči. "On ni prizanesel lastnemu Sinu, temveč ga je dal za nas vse. Kako nam torej ne bo z njim tudi vsega podaril?" (Rim 8,32) Oče je dal svojemu Sinu svojega Duha brez mere, in tudi mi smo lahko udeleženci njegove polnosti. Jezus

pravi: “Če torej vi, ki ste hudobni, znate dajati svojim otrokom dobre darove, koliko bolj bo dal nebeški Oče Svetega Duha tistim, ki ga prosijo. Če me boste kaj prosili v mojem imenu, bom jaz to storil. Do zdaj niste ničesar prosili v mojem imenu. Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno.” (Lk 11,13; Jn 14,14; 16,24)

Čeprav je ponižnost odlika kristjanovega življenja, se na njem ne bi smeli videti žalost in potrto. Vsakdo je dolžan živeti tako, da je Gospodu všeč in da ga lahko blagoslovi. Naš nebeški Oče ne želi, da bi se vedno počutili, kakor da smo pod obsodbo ali v temi.

Ni dokaz prave ponižnosti, če hodimo s povešeno glavo, a v srcu mislimo samo nase. Lahko pridemo k Jezusu, da nas očisti; tedaj bomo brez sramu in obžalovanja pred Božjimi zapovedmi. “Zdaj ni torej nobene obsodbe za tiste, ki so v Kristusu Jezusu. ... ki ne živijo po mesu, ampak po Duhu “. (Rim 8,1.4)

Po Jezusovi zaslugi odpadli Adamovi sinovi postanejo Božji otroci. “Tisti, ki posvečuje, in tisti, ki so posvečeni. Zato ga ni sram, da jih imenuje brate.” (Heb 2,11) Kristjanovo življenje mora biti življenje vere, zmage in veselja v Bogu. “Kajti vse, kar je rojeno iz Boga, premaga svet. In zmaga, ki premaga

svet, je naša vera” (1 Jn 5,4) Pravilno je rekel Božji služabnik Nehemija: “kajti GOSPODOVO veselje je vaša moč.”

(Neh 8,10) Pavel pa piše: “Veselite se v Gospodu zmeraj. Ponavljam vam, veselite se. Zmeraj se veselite.

Neprenehoma molíte. V vsem se zahvaljujte: kajti to je Božja volja v Kristusu Jezusu glede vas.” (Flp. 4,4; 1 Tes 5,16-18)

To so sadovi svetopisemskega spreobr-njenja in posvečenja. Žal se vidijo zelo redko, ker se krščanski svet vede ravnodušno do teh velikih načel pravičnosti, ki so razodeta v Božjih zapovedih. To je razlog, da se globoko

in stalno delovanje Božjega Duha, ki je bilo značilnost prebujenja v prejšnjih letih, tako malo kaže.

Z gledanjem se spreminjamo.

Zanemarjanje svetih predpisov, v katerih je Bog ljudem razodel popolnost in svetost svojega značaja, in osredotočanje na človeške teorije povzročajo, da v cerkvi upada prava pobožnost. Gospod je rekel: "Saj je moje ljudstvo storilo dvojno hudobijo: zapustili so mene, studenec žive vode, in si izkopal kapnice, razpokane kapnice, ki ne držijo vode." (Jer 2,13)

“Blagor možu, ki ne hodi po nasvetu kri-vičnih. ... temveč se veseli v GOSPODOVI postavi in premišljuje njegovo postavo podnevi in ponoči. Tak je kakor drevo, zasajeno ob vodnih strugah, ki daje svoj sad ob svojem času in njegovo listje ne ovene; vse, kar dela, uspeva.” (Ps 1,1-3) Samo če se Božje zapovedi znova postavijo na njihov pravi prostor, bo lahko prišlo do prebujenja prvotne vere in prave pobožnosti med njimi, ki se imajo za Božje ljudstvo. “Tako govori GOSPOD: Ustavite se na poteh in se razglejte, vprašajte po stezah starodavnih časov, kje je pot k dobremu, in hodite po njej:

in našli boste počitek svojim dušam.”
(Jer 6,16)

Poglavje 28—Preiskovalna sodba

Prerok Daniel piše: “Gledal sem, dokler so postavili prestole, in Predvečni se je posadil; njegovo oblačilo je bilo belo kakor sneg in lasje njegove glave kakor čista volna, njegov prestol plameni ognja in kolesa pri njem goreč ogenj. Ognjena reka je izviralala in tekla izpred njega; tisoči tisočev so mu služili in miriad miriade so stale pred njim. Sodba je sedla in knjige so se odprle.”
(Dan 7,9.10 CHR)

Tako je bil preroku v prikazni prikazan veliki in slovesni dan, v katerem bo Sodnik vsega sveta pregledal značaj in

življenje vsakega človeka in ko bo vsakemu povrnjeno po njegovih delih. Predvečni je Bog Oče. Psalmist pravi: "Preden so bile rojene gore in si oblikoval zemljo in svet, od vekov in na veke si ti Bog." (Ps 90,2) Ta, ki je začetnik vsega živega in vir vseh zakonov, bo predsedoval temu sojenju. Kot služabniki in priče bodo pri tej veliki sodbi navzoči sveti angeli, ki jih je tisočkrat tisoč in deset tisočkrat deset tisoč.

"Videl sem v prikaznih ponoči, in glej, z nebeškimi oblaki je prihajal eden kakor Sin človekov, in prišel je k Predvečnemu, in privedli so ga predenj.

In dano mu je bilo gospostvo in slava in kraljestvo, da naj mu služijo vsa ljudstva in jeziki; njegovo gospostvo je večno gospostvo, ki nikdar ne mine, in njegovo kraljestvo takšno, ki se nikoli ne pokonča." (Dan 7,13.14 CHR) Tukaj opisani Kristusov prihod ni njegov drugi prihod na svet. V nebesih prihaja k Predvečnemu prevzet oblast, slavo in kraljestvo, ki mu bodo dani na koncu njegove posredniške službe. Gre za prihod, ki se je zgodil po prerokovanju na koncu 2300 let, se pravi leta 1844, in ne za njegov drugi prihod na svet. Naš veliki duhovnik je v spremstvu nebeških angelov stopil v najsvetejše in se postavil pred Boga k opravljanju

zadnjega dela svoje službe za ljudi - k opravljanju dela preiskovalne sodbe in sprave za vse, za katere bo ugotovljeno, da so vredni njegovih blagoslovov.

V simbolični službi so na dan očiščenja smeli sodelovati samo tisti, ki so pred Bogom priznali svoje grehe, se spokorili in so s krvjo daritve za greh omogočili duhovniku prenesti njihove grehe v svetišče. Tako bodo tudi na veliki dan končnega očiščenja in preiskovalne sodbe upoštevali samo primere tistih, ki pripadajo Božjemu ljudstvu. Sodba nad brezbožnimi je posebno in popolnoma drugo delo, ki se bo opravilo pozneje. "Kajti čas je, da se začne sodba pri Božji

hiši: če pa najprej pri nas, kaj bo konec tistih, ki so neposlušni Božjemu evangeliju?” (1 Pt 4,17)

Nebeške knjige, v katerih so zapisana imena in dejanja ljudi, bodo pristojne za odločitve pri sodbi. Prerok Daniel pravi: “Sodba je sedla in knjige so se odprle.” (Dan 7,10 CHR) Pisec Razodetja opisuje isti dogodek in dodaja: “Odprla pa se je tudi druga knjiga: knjiga življenja. Umrli so bili sojeni po tem, kar je bilo napisano v knjigah, po svojih delih.” (Raz 20,12)

Knjiga življenja vsebuje imena vseh, ki so kdaj začeli služiti Bogu. Jezus je rekel

svojim učencem: “Veselite se, ker so vaša imena zapisana v nebesih.” (Lk 10,20) Pavel govori o svojih zvestih pomočnikih, “katerih imena so v knjigi življenja”. (Flp 4,3) Ko je Daniel opazoval čas velike stiske, kakršne še nikoli ni bilo, je rekel, da bo Božje ljudstvo rešeno, in sicer “vsak, kogar najdejo zapisanega v knjigi”. (Dan 12,1CHR) Pisec razodetja pravi, da bodo v Božje mesto smeli stopiti samo tisti, katerih imena so zapisana “v Jagnjetovi knjigi življenja”. (Raz 21,27)

Pred Gospodom je napisana “spominska knjiga”. V njej so zabeležena dobra dela njih, “ki se bojijo

Gospoda" in "spoštujete njegovo ime". (Mal 3,16) Njihove besede vere, njihova dela ljubezni - vse to je zapisano v nebesih. Nehemija misli na to knjigo, ko pravi: "Moj Bog, spominjaj se tega in ne izbriši moje dobrote, ki sem jo izkazoval za Božjo hišo in za službo v njej!" (Neh 13,14) V tej Božji spominski knjigi je za vekomaj zapisano vsako pravično delo. Tu je natančno zapisana vsaka premagana skušnjava, vsako premagano zlo in vsaka beseda nežnega sočutja. V njej je zapisano vsako požrtvovalno delo, vsaka bolečina ali vsako zaradi Kristusa zdržano trpljenje. Psalmist pravi: "Ti sam si štel moje tavanje, spravi moje solze v svojem

mehu, mar niso v tvojem štetju?" (Ps 56,8)

Tam se vodi tudi poročilo o človeških grehih. "Bog namreč pripelje pred sodbo vsako dejanje, tudi vsako zakrito, naj bo dobro ali hudo." (Prd 12,14)

Zveličar je rekel: "Povem pa vam: Za vsako prazno besedo, ki jo ljudje izgovorijo, bodo dajali odgovor na sodni dan. Po svojih besedah boš namreč opravičen in po svojih besedah boš obsojen." (Mt 12,36.37) Skrivni nameni in spodbude so zapisane v nezmotljivem poročilu, ker Bog razsvetli, "kar je skrito v temi, in razkril bo misli src". (1 Kor 4,5) "Glej, to je

zapisano je pred menoj ... vaše krivde in hkrati krivde vaših očetov." (Iz 65,6.7)

Vsako človeško delo je podvrženo pre-iskovanju in označeno kot zvesto ali nezvesto. V nebeških knjigah je poleg vsakega imena z osupljivo natančnostjo vpisana vsaka slaba beseda, vsako sebično ravnanje, vsaka neizpolnjena dolžnost, vsak skrivni greh in vsaka hinavščina. Zanemarjeni opomini in graje, ki nam jih pošiljajo nebesa, nekoristno uporabljen čas, neizkoriščene priložnosti, naš vpliv na dobro ali hudo z vsemi svojimi daljnosežnimi posledicami - vse to je zvesto zapisal angel zapisnikar.

Božje zapovedi so merilo, s katerim se bo pri sodbi presoјalo življenje in značaj vsakega človeka. Pridigar pravi: “Boj se Boga in izpolnjuj njegove zapovedi, kajti to je za človeka vse. Zakaj Bog namreč pripelje pred sodbo vsako dejanje, tudi vsako zakrito, naj bo dobro ali hudo.” (Prd 12,13.14) Apostol Jakob opominja svoje brate: “Tako govorite in delajte: kot tisti, ki bodo sojeni po postavi svobode.” (Jak 2,12)

Tisti, ki bodo na sodbi spoznani za vredne, bodo imeli delež pri vstajenju pravičnih. Jezus je rekel: “Ali ti, ki bodo spoznani za vredne, da dosežejo drugi

svet in vstajenje mrtvih ... so enaki angelom in so Božji sinovi, ker so sinovi vstajenja.” (Lk 20,35.36 CHR) Zopet pravi: “In pridejo ven: kateri so delali dobro, na vstajenje življenja.” (Jn 5,29 CHR) Umrli pravični ne bodo vstali od mrtvih, dokler se ne dokonča sodba, pri kateri bodo razglašeni za vredne vstajenja za življenje. Torej ne bodo osebno navzoči pri sodbi, ko se bo preiskovalo poročilo o njihovem življenju in ko se bo reševal njihov primer.

Jezus bo nastopil kot njihov zastopnik pred Bogom, da bi se zavzel zanje. “Če pa se kdo pregreši, imamo Odvetnika

pri Očetu, pravičnega Jezusa Kristusa. Kajti Kristus ni šel v svetišče z roko narejeno, ki je le pravega svetišča podoba, temveč v sama nebesa, da se sedaj kaže Božjemu obličju za nas. Zato more tudi popolnoma rešiti tiste, ki se po njem bližajo Bogu, ker vedno živi, da se poteguje zanje." (1 Jn 2,1; Heb 9,24; 7,25 CHR)

Ko so se sodne knjige odprle, se pred Bogom preišče življenje vsakogar, ki je ve-roval v Jezusa. Naš Zastopnik bo začel delo z tistimi, ki so živeli na zemlji na začetku. Potem nadaljuje po rodovih in konča z ži-vimi. Vsako ime je omenjeno, primer vsa-kega

posameznika bo natančno preiskan. Nekatera imena bodo sprejeta, nekatera zavržena. Ko se bodo v knjigah ob čigavem imenu našli grehi, ki niso ne priznani ne odpuščeni, bodo ta imena izbrisana iz življenjske knjige in poročilo o njihovih dobrih delih se bo izbrisalo iz spominske knjige. Gospod je rekel Mojzesu: “Kdor je grešil zoper mene, ga bom izbrisal iz svoje knjige.” (2 Mz 32,33) Prerok Ezekiel pravi: “Če pa se odvrne pravičnik od svoje pravičnosti ter dela nepravico ... nobeno njegovih pravičnih del, ki jih je storil, se ne bo spominjalo.” (Ezk 18,24 CHR)

Poleg imen tistih, ki so se resnično spokorili za svoje grehe in z vero priznali Jezusovo kri za svojo spravno daritev, bo v nebeških knjigah pripisano odpuščanje. Postali so soudeleženci Kristusove pravičnosti. Njihov značaj je na podlagi ugotovitev v skladnosti z Božjimi zapovedmi, zato bodo njihovi grehi izbrisani. Ti bodo razglašeni za vredne večnega življenja. Gospod je povedal po preroku Izaiju: “Jaz sem, jaz sem tisti, ki izbrisujem tvoje prestopke zaradi sebe in se ne spominjam tvojih grehov.” (Iz 43,25) Jezus pa je rekel: “Kdor zmaga, bo tako oblečen v bela oblačila. Njegovega imena ne bom izbrisal iz knjige življenja, ampak ga

bom priznal pred svojim Očetom in pred njegovimi angeli. Vsakega torej, ki bo priznal mene pred ljudmi, bom tudi jaz priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih.” (Raz 3,5; Mt 10,32)

Veliko zanimanje za ljudi pri odločitvah na zemeljskih sodiščih predstavlja zgolj slabo podobo velikega zanimanja, ki vlada na nebeški sodbi, ko se pred Sodnikom vsega sveta podajajo na raziskavo imena iz knjige življenja. Božji Zastopnik se poteguje, da prejmejo vsi, ki so zmagali z vero v njegovo kri, odpuščanje svojih prestopkov. Po njegovih zaslugah bodo znova vrnjeni v raj in bodo kronani z njim kot sodediči

prve oblasti. (Mih 4,8) Satan si je trudil skušati in prevarati ljudi, ker je nameraval onemogočiti Božji načrt pri ustvarjanju človeka. Sedaj pa Kristus prosi, da bi se ta načrt uresničil, in sicer tako, kakor da človek ni nikoli padel. Ne prosi samo, da bi njegovo ljudstvo prejelo popolno odpuščanje in opravičenje, ampak tudi, da bi uživali v njegovi slavi in bili z njim na njegovem prestolu.

Medtem ko Jezus zastopa državljane svoje milosti, jih Satan pred Bogom obtožuje kot prestopnike. Vrhovni goljuf si prizadeva, da bi jih zapeljal v dvom. Spodbuja jih, da bi izgubili zaupanje v

Boga, se ločili od njegove ljubezni in prestopali njegove zapovedi. Sedaj kaže na poročilo o njihovem življenju, na nepopolnost njihovega značaja in na njihovo nepodobnost s Kristusom, s katero so osramotili svojega Odrešenika. Opozarja na vse grehe, v katere jih je zapeljal. Na vse to se sklicuje in zahteva, da postanejo njegovi državljani.

Jezus ne opravičuje njihovih grehov, ampak kaže na njihovo spokorjenje in vero ter prosi z dviganjem svojih ranjenih rok pred Očetom in svetimi angeli za njihovo odpuščanje. Pravi: Poznam jih po imenu, zapisal sem si jih na obe dlani svojih rok. "Moja daritev

Bogu je potrta duh, potrtega in pobitega srca, o Bog, ne preziraš." (Ps 51,19)

Tožniku svojega ljudstva pa odgovarja: "GOSPOD naj te ukori, o satan, naj te ukori GOSPOD, ki je izvolil Jeruzalem. Mar ni to ogorek, ki so ga potegnili iz ognja?"

(Zah 3,2) Kristus bo svoje verne oblekel v svojo lastno pravičnost, da bi jih lahko pokazal svojemu Očetu kot "cerkev, brez madeža, gube ali česa podobnega, da bo sveta in brezmadežna". (Ef 5,27) Njihova imena so zapisana v knjigi življenja. Zanje je zapisano: "Ti bodo hodili z menoj v belem, ker so tega vredni." (Raz 3,4)

Tako se bo popolnoma uresničila novozavezna obljuba: “Kajti njihovo krivdo bom odpustil in njihovega greha se ne bom več spominjal. V tistih dneh in v tistem času, govori GOSPOD, bodo iskali Izraelovo krivdo, pa je ne bo več; in Judove grehe, pa jih ne bo najti, ker bom odpustil ostanku, ki ga pustim.

Tisti dan bo GOSPODOVA mladika v okras in slavo, sad dežele pa v ponos in slavo Izraelovim ubežnikom. Kdor bo ostal na Sionu, kdor bo preživel v Jeruzalemu, se bo imenoval sveti, vsi, ki so zapisani za življenje v Jeruzalemu.”
(Jer 31,34; 50,20; Iz 4,2.3)

Preiskovalna sodba in brisanje grehov se morata dokončati pred drugim Gospodovim prihodom. Ker bo mrtvim sojeno po tem, kar je zapisano v knjigah, je nemogoče, da bi bili grehi izbrisani po končani sodbi, pri kateri se bo preiskovalo njihovo življenje. Apostol Peter jasno pravi, da morajo biti grehi vernih izbrisani, ko pridejo "časi pomiritve in vam Gospod pošlje Mesija Jezusa". (Apd 3,19.20) Ko bo preiskovalna sodba končana, bo Kristus prišel in prinesel s seboj plačilo vsakomur po njegovih delih.

Ko je veliki duhovnik v simbolični službi opravil očiščenje za Izraela, je prišel ven in blagoslovil ljudstvo. Tako se bo tudi Kristus prikazal na koncu svoje posredniške službe “ne zaradi greha, temveč v zveličanje njim, ki ga pričakujejo”. (Heb 9,28 CHR) Kakor je duhovnik odstranil grehe iz svetišča in jih ob izpovedovanju simbolično prenesel na glavo kozla za greh, tako bo tudi Kristus vse priznane grehe položil na Satana, povzročitelja in spodbujevalca greha. Kozel, ki je nosil Izraelove grehe, je bil odpeljan v puščavo. (3 Mz 16,22) Tako bo tudi Satan, na kogar bo padla krivda za vse grehe, v katere je zapeljal Božje ljudstvo,

za tisoč let pregnan na to zemljo, ki bo tedaj pusta in brez prebivalcev.

Nazadnje bo pretrpel celotno kazen za greh v ognju, ki bo uničil vse brezbožnike. Tako bo veliki načrt zveličanja popolnoma uresničen z dokončno odstranitvijo greha in osvoboditvijo vseh, ki so se prostovoljno odpovedali zlu.

V času, ki je bil določen za sodbo - na koncu 2300 dni ali leta 1844 - se je začelo delo preiskovanja in brisanja grehov. Predmet raziskave bodo vsi, ki so kdaj koli priznali Kristusovo ime. Živi in mrtvi bodo sojeni po tem, "kar je bilo

napisano v knjigah, po svojih delih".
(Raz 20,12)

Na dan Božje sodbe bodo proti grešniku pričali grehi, za katere se niso spokorili in jih niso zapustili, saj ne morejo biti niti odpuščeni niti izbrisani iz knjige. Naj človek stori svoja hudobna dejanja pri dnevni luči ali v temni noči, so razgrnjena pred njim, s komer se moramo vsi srečati. Božji angeli so videli vsak storjen greh in ga natančno zapisali. Greh je možno zanikati, skriti pred očetom, materjo, ženo, otroki in prijatelji. Morda nihče, razen grešnika, ne sluti ničesar o krivdi, toda pred nebeškimi bitji bo odkrito vse. Tema

najtemnejše noči ali tajnost najspretnejše prevare ne moreta skriti ene edine misli pred vsevednostjo Večnega. Bog ima natančno poročilo o vsaki krivičnosti in o vsakem nepoštenem dejanju. Ne moremo ga prevarati z zunanjim videzom pobožnosti. Ne zmoti se pri presoji značaja. Ljudje pokvarjenega srca lahko prevarajo človeka, Bog pa vidi vsako hinavščino in bere notranje življenje.

Kako svečana misel! Dan za dnem se izgublja v večnosti in polni nebeške knjige s poročili. Izgovorjene besede in storjenega dejanja ne moremo nikoli več povrniti. Angeli so zapisali dobro in

slabo. Najmogočnejši osvajalec na zemlji ne more uničiti poročila o enem samem edinem dnevu. Naša dejanja, naše besede in celo najskrivnejše spodbude - vse to vpliva na odločitve o naši usodi za življenje ali smrt. Četudi jih pozabimo, bodo pričale za naše opravičenje ali obsodbo.

Kakor fotografija natančno pokaže obrazne poteze, tako natančno bo zapisan tudi značaj v nebeških knjigah. Toda kako malo nam je mar za poročilo, ki mora priti pred oči nebeških bitij. Ko bi ljudje lahko odstranili pajčolan, ki ločuje vidni svet od nevidnega, in ko bi lahko videli angele, ki zapisujejo vsako

besedo in dejanje, s katero se bodo morali srečati pri sodbi, koliko besed, ki jih sicer izgovarjajo vsak dan, ne bi izgovorili, in koliko del ne bi naredili!

Pri sodbi se bo natančno raziskalo, kako smo uporabili zaupane darove. Kako smo uporabljali sredstva, ki so nam jih zaupala nebesa? Ali bo Gospod pri svojem prihodu dobil nazaj svoje z dobičkom vred? Ali smo izpopolnili telesne, umske in duševne moči, ki nam jih je Bog dal, v slavo Njemu in svetu v blagoslov? Kako smo uporabili svoj čas, svoje pero, glas, denar in vpliv? Kaj smo naredili za Kristusa v osebi revnih, stiskanih, vdov in sirot? Bog nas je

postavil za čuvaje svoje svete besede. Kaj smo storili z lučjo in resnico, ki nam je zaupana, da bi ljudi zmodrili za zveličanje? Nikakršne vrednosti nima priznanje, da verujemo v Kristusa. Prava je samo ljubezen, ki jo spremljajo dejanja. Nebeške oči vrednotijo naša dejanja samo po ljubezni. Kar koli je narejeno iz ljubezni, bo Bog priznal in nagradil, četudi se je človeškim očem zdelo še tako neznatno.

Skrita sebičnost ljudi je razgrnjena v nebeških knjigah. V njih je poročilo o ne-izpolnjenih dolžnostih do naših bližnjih in o zanemarjanju Zveličarjevih zahtev. Prav tako razkrivajo, kolikokrat

so ljudje dali Satanu svoj čas, svoje misli in moči, ki so pripadale Kristusu. Sporočilo, ki ga angeli nosijo v nebesa, je žalostno. Razumna ustvarjena bitja, tako imenovani Kristusovi sledilci, so popolnoma zasedeni z željo po doseganju bogastva ali zemeljskih užitkov. Denar, čas in moči se uporabljajo za razkazovanje in samopašnost, malo časa se posveča molitvi, raziskovanju Svetega pisma, preiskovanju samega sebe in priznavanju grehov.

Satan si izmišlja nešteto načrtov. Zaposluje naše misli, da se ne bi ukvarjali s tem, kar bi morali najbolj

poznati. Vrhovni goljuf sovraži vzvišene resnice, ki nam kažejo na pravno daritev in vsemogočnega posrednika. Ve, da bo uspešen le tedaj, če odvrne misli ljudi od Jezusa in njegove resnice.

Tisti, ki želijo biti deležni blagoslovov Kristusovega posredništva, ne smejo dovoliti, da bi jih karkoli odvrnilo od najpomembnejše dolžnosti - od izpopolnjevanja svetosti v Božjem strahu. Namesto da dragocene ure posvetijo užitkom, okraševanju in težnjam po dobičku, se morajo posvetiti resnemu in gorečemu proučevanju Besede resnice. Božje ljudstvo mora jasno in pravilno razumeti predmet

svetišča in preiskovalne sodbe. Vsi morajo doseči osebno poznanje o položaju in delu našega Velikega duhovnika. Brez tega v tem času ne bodo mogli imeti prave vere ali ustrezati položaju, na katerega jih bo Bog postavil. Vsak bo rešil ali izgubil svojo dušo. Vsak čaka na obravnavo svoje zadeve pri Božji sodbi. Vsak mora stopiti pred obličje vzvišenega Sodnika. Zato je zelo pomembno, da posameznik pogosto razmišlja o slovesnem prizoru, ko bo sodba sedla in se bodo knjige odprle; ko bodo morali vsi z Danielom vred vstati, da prejmejo svoj delež ob koncu dni.

Kdor je dobil luč o teh zadevah, mora pričati o vzvišenih resnicah, ki mu jih je Bog zaupal. Nebeško svetišče je središče Kristusovega dela za korist ljudi.

Pomembno je za vsako človeško bitje na svetu. Odpira nam pogled na načrt zveličanja, vodi nas vse do konca časa in hkrati razodeva slaven konec boja med pravičnostjo in grehom.

Najpomembnejše je, da te stvari temeljito raziskujemo in smo pripravljene odgovoriti vsakomur, ki nas vpraša po vzrokih za naše upanje.

Kristusovo posredništvo za človeka v nebeškem svetišču je v načrtu zveličanja enako pomembno kakor njegova smrt

na križu. S svojo smrtjo je začel delo, ki ga je po svojem vstajenju odšel dokončat v nebesa. Z vero moramo stopiti za zaveso, kamor je Jezus odšel pred nami. (Heb 6,20) Tam bleščeče odseva luč z golgotskega križa. Tam lahko jasneje dojamemo skrivnosti odrešenja. Zveličanje ljudi je bilo izbojevano z neizmerno dragoceno nebeško daritvijo; darovana daritev zadošča vsem zahtevam prekršenih Božjih zapovedi. Jezus je odprl pot k Očetovemu prestolu. Po njegovem posredništvu lahko pred Bogom podajo iskrene želje vsi, ki z vero prihajajo k njemu.

“Kdor prikriva svoje pregrehe, nima sreče, kdor pa jih prizna in jih opusti, doseže usmiljenje.” (Prg 28,13) Ko bi tisti, ki skrivajo svoje napake in jih opravičujejo, lahko videli, kako se Satan tega veseli, kako se posmehuje Kristusu in svetim angelom, ko navaja njihova ravnanja, bi brž priznali in zavrgli svoje grehe. Satan poskuša s pomanjkljivostmi človekovega značaja pridobiti nadzor nad celotnim umom. Če uspe zapeljati ljudi, da negujejo te po-manjkljivosti, mu je uspeh zagotovljen. Zato si neprestano prizadeva ogoljufati Kristusove sledilce z zahrbtno zvijačnostjo, ko trdi, da jih ne morejo premagati. Toda Jezus se

poteguje zanje z ranjenimi rokami in strtim telesom ter pravi vsakomur, kdor hoče hoditi za njim: "Dovolj ti je moja milost. Vzemite moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponižen: in našli boste počitek svojim dušam; kajti moj jarem je prijeten in moje breme je lahko." (2 Kor 12,9; Mt 11,29.30)

Zatorej naj nihče ne misli, da so njegove pomanjkljivosti nepremagljive. Bog nam bo dal vero in milost, da jih bomo premagali.

Sedaj živimo v času velikega dne sprave. Medtem ko je veliki duhovnik v starozavezni simbolični službi opravljal spravo za Izraelce, so morali vsi pokoriti

svoje duše z izpovedovanjem grehov in ponižanjem pred Gospodom, da ne bi bili iztrebljeni iz ljudstva. Prav tako se morajo vsi, ki želijo, da bi njihova imena ostala v knjigi življenja, ponižati pred Bogom, in sicer z žalostjo zaradi greha in z iskrenim spokorjenjem. To morajo storiti sedaj, v teh nekoliko preostalih dneh časa milosti, kolikor jih še imajo. Globoko in vestno morajo preiskati svoje srce. Zavreči morajo lahko-miselnega in nečimrnega duha, kateremu so se vdali mnogi kristjani, ki so to zgolj po imenu. Hudo hoče zavladati nad človekom. Pred vsakim, ki ga želi ukrotiti, je težak boj. Delo priprave je osebno delo. Ne bomo

zveličani skupinsko. Pobožnost in čistost enih ne more nadomestiti pomanjkljivosti teh lastnosti pri drugih. Čeprav morajo priti pred Božjo sodbo vsi narodi, bo On vendar raziskal primer vsakega posameznika s takšno natančnostjo, kakor da ni na svetu nobenega drugega bitja. Vsakdo bo preiskan; ugotoviti se mora, da je brez hibe, madeža ali česa podobnega.

Dogodki, ki so povezani s sklepnim delom sprave, so zelo svečani in imajo usodni pomen. Sedaj zaseda sodba v nebeškem svetišču. To delo se opravlja že mnogo let. Kmalu - nihče ne ve, kdaj - se bo prešlo na primere živih. Naše

življenje se bo raziskalo v sveti Božji navzočnosti. Bolj kakor kdaj prej mora v našem času vsak človek sprejeti Zveličarjev opomin: “Pazite in bedite, ker ne veste, kdaj pride ta čas. Če pa se torej ne zbudiš, pridem kakor tat in nič ne boš vedel, katero uro pridem k tebi.” (Mr 13,33; Raz 3,3)

Ko se bo preiskovalna sodba končala, bo usoda vseh zapečateni za življenje ali smrt. Čas milosti bo potekel tik pred Gospodovim prihodom z nebeškimi oblaki. Kristus misli na ta čas, ko nam govori v Razodetju: “Kdor dela krivico, naj še naprej ravna krivično, omadeževani naj se še naprej

omadežuje, pravični naj še naprej vrši pravičnost, in sveti naj se še naprej posvečuje. Glej, pridem kmalu in z mano pride moje plačilo, da povrnem vsakomur, po njegovem delu.” (Raz 22,11.12)

Pravičniki in grešniki bodo tedaj živeli na svetu še v svojem stanju umrljivosti - sejali bodo in gradili, jedli in pili, ne da bi se zavedali, da je gori v svetišču izgovorjena zadnja in nepreklicna odločitev. Ko je pred potopom Noe stopil v barko, je Bog za njim zaprl vrata in onemogočil brezbožnim vstopiti. Ljudje so še sedem dni živeli brezskrbno in razuzdano življenje. Zasmehovali so

opomine in grozeče sodbe, a niso vedeli, da je njihova usoda že odločena.

Zveličar pravi: “Tako bo tudi ob prihodu Sina človekovega.” (Mt 24,39)

Tiho in neopazno kakor tat ponoči bo prišla usodna ura, ki bo odločila usodo vsakega človeka in grešnim ljudem za vselej odvzela ponujeno milost.

“Bodite torej budni ... da vas ne najde spečih.” (Mr 13,35.36) Stanje tistih, ki so se utrudili od budnosti in se vdali privlačnostim sveta, je nevarno.

Medtem ko je trgovec popolnoma zavzet s svojo tekmo za dobičkom in ko ljubitelj zabav išče užitke, a hči mode daje nase svoj nakit - Sodnik vse zemlje

izreka obsodbo: “Stehtan si bil na
tehtnici in izkazalo se je, da si prelahek.”
(Dan 5,27)

Poglavje 29—Izvor zla

Mnoge ljudi zelo bega izvor zla in vzrok njegovega obstoja. Vidiijo greh z njegovimi strašnimi posledicami, bolečine in pustošenja. Sprašujejo se, kako lahko vse to obstaja pod vladavino tistega, ki ima neskončno modrost, moč in ljubezen. Za to skrivnost ne najdejo pojasnila. Zaradi svoje negotovosti in dvoma ne vidiijo jasne in za zveličanje pomembne resnice, ki so nam razodete v Božji besedi. Nekateri poskušajo glede obstoja greha spoznati to, česar Bog nikoli ni razodel; zato ne morejo najti rešitve za svoje težave. A tisti, ki so nagnjeni k dvomu in kritiziranju,

jemljejo vse to kot opravičilo za zavračanje besed Svetega pisma. Spet drugi ne morejo najti rešitve te velike težave, ker so izročila in napačne razlage potemnila svetopisemski nauk o Božjem značaju, o naravi njegove vladavine in o načelih njegovega ravnanja z grehom.

Nobena razlaga o izvoru greha ne more upravičiti njegovega obstoja. Vendar o njegovem izvoru in končni usodi lahko razumemo toliko, da nam je jasna Božja pravičnost in dobrotu v vsem njegovem ravnanju z zlom. Sveto pismo najjasneje uči, da Bog nikakor ni odgovoren za nastanek greha; nikakršno samovoljno

kratenje Božje milosti niti kakršna koli nepopolnost v njegovem vladanju nista dala povoda za snovanje vstaje. Greh je vsiljivec; za njegov obstoj ni možno podati razloga. Je skrivnosten in nerazložljiv. Če bi ga opravičevali, bi ga za-govarjali. Če bi se zanj lahko našlo kakšno opravičilo ali razlog za njegov obstoj, bi prenehal biti greh. Naša edina razlaga greha je ta, ki je dana v Božji besedi: greh je protizakonje; je udejanjanje načel, ki na-sprotujejo vzvišenemu zakonu ljubezni, na katerem je ustanovljena Božja vladavina.

Preden se je pojavilo zlo, sta v vsem vesolju vladala mir in veselje. Svet je bil v popolni skladnosti s Stvarnikovo voljo. Ljubezen do Boga je bila nad vsem; ljubezen drug do drugega pa je bila nepristranska. Kristus, Beseda in edinorojeni Božji Sin, je bil eno z večnim Očetom - eno v naravi, značaju in namenih - edino bitje v vsem vesolju, ki je moglo vedeti za vse Božje načrte in namene. Oče je po Kristusu ustvaril vsa nebeška bitja. "V njem je bilo ustvarjeno vse, kar je v nebesih in kar je na zemlji, vidne in nevidne stvari, tako prestoli kakor gospostva, tako vladarstva kakor oblasti." (Kol 1,16) Kakor Očetu so tudi Kristusu vsa nebesa izkazovala vdanost.

Zakon ljubezni je temelj Božje vladavine, zato je bila blaginja vseh ustvarjenih bitij odvisna od njihovega popolnega ujemanja z njegovimi načeli pravičnosti. Bog od vseh svojih ustvarjenih bitij pričakuje službo ljubezni - spoštovanja, ki temelji na razumnem vrednotenju njegovega značaja. Ni zadovoljen z izsiljeno zvestobo, zato je dal vsem bitjem svobodno voljo, da bi mu služila prostovoljno.

Vendar se je nekdo odločil zlorabiti svo-bodo. Greh se je pojavil v njem, ki ga je Bog poleg Kristusa najbolj

spoštoval in je bil med nebeškimi prebivalci najvišji po moči in časti. Lucifer je bil pred padcem kerub zaslanjalec, svet in čist. “Tako pravi Gospod Jahve: Pečat dovršenosti si bil, poln modrosti in popoln v lepoti; bil si v Edenu, Božjem vrtu; vsakovrstno žlahtno kamenje je bilo tvoje pokrivalo. ... Bil si maziljenec, kerub, ki zaslanja; in jaz sem te postavil, da si bil na Božji sveti gori; sredi ognjenih kamnov si se sprehajal. Popoln si bil v svojih dejanjih od dne, ko si bil ustvarjen, dokler se ni našla nepravilnost na tebi.” (Ezk 28,12-15 CHR)

Lucifer bi lahko ohranil Božjo naklonje-nost. Lahko bi bil priljubljen in spoštovan v očeh vse nebeške vojske. Vse svoje plemenite sposobnosti bi lahko uporabil v blagoslov in za povečanje Stvarnika. Ampak prerok pravi: "Srce se ti je prevzelo zavoljo tvoje lepote, pokvaril si svojo modrost vpričo svojega sijaja." (Vr. 17) Lucifer je po malem popustil želji po poviševanju samega sebe. "Naredil si svoje srce kakor Božje. Ti si pač govoril v svojem srcu: V nebesa se dvignem, nad vsemogočnega Boga povišam svoj prestol in sedel bom na gori zborovanja, na skrajnem severu. Dvignem se nad višave, ogrnjene z oblaki, enak bom

Najvišjemu.” (Ezk 28,6; Iz 14,13.14 CHR)
Namesto da bi si Lucifer prizadeval nad vse povišati Boga v mislih in srcih Božjih ustvarjenih bitij, si je zaželel njihovo službo in češčenje pridobiti zase. Ker si je ta angelski knez zaželel čast, katero je neizmerni Oče dal svojemu Sinu, je hrepenel po oblasti, do katere je imel pravico samo Kristus.

Vsa nebesa so z veseljem odsevala Stvarnikovo slavo in oznanjala njegovo pravičnost. Dokler je bil Bog tako spoštovan, sta povsod vladala mir in veselje. Nebeško harmonijo pa je zmotil razglašeni ton. Samopoviševanje in služba samemu sebi, ki se ne ujemata s

Stvarnikovim načrtom, sta prebudila temne slutnje pri tistih, ki jim je bilo najvišje delo poviševati Boga. Nebeški svet je razpravljal z Luciferjem. Božji Sin mu je pokazal na Stvarnikovo velikost, dobroto in pravičnost ter na sveto in nespremenljivo naravo njegovih zapovedi. Sam Bog je vzpostavil red v nebesih; Lucifer bi z odstopanjem od njega prezrl svojega Stvarnika in samega sebe pahnil v pogubo. Toda ta opomin, ki je bil dan edino iz neskončne ljubezni in usmiljenja, je izzval še večjega duha nasprotovanja. Lucifer je dovolil, da je nad njim zavladala nevoščljivost do Kristusa; postajal je vse bolj odločen.

Bil je ponosen na svojo slavo in je hrepenel po nadoblasti. Izkazovanje visokih časti, ki pa v njem niso prebudile hvaležnosti do Stvarnika, ni cenil kot Božji dar. Hvalil se je s svojo slavo in vzvišenim položajem; hrepenel je po izenačenju z Bogom. Nebeške čete so ga ljubile in spoštovale. Angeli so se veselili, ker so smeli izvrševati njegove ukaze. Med njimi je bil ravno on najbolj obdarjen z modrostjo in slavo. Božji Sin je bil priznan za vladarja nebes. Po moči in oblasti je bil enak Očetu. Kristus se je o vsem posvetoval z Očetom, medtem ko Luciferju ni bilo dovoljeno, da bi poznal prav vse Božje namene. Ta

mogočni angel se je spraševal: “Zakaj bi imel Kristus vrhovno oblast? Zakaj ga mora spoštovati tudi Lucifer?”

Lucifer je zapustil prostor v neposredni Božji bližini in odšel med angele sejat duha nezadovoljstva. Svoje delo je opravljal na skrivaj. Skrival je svoje prave namene pod videzom globokega spoštovanja do Boga. Trudil se je izzvati nezadovoljstvo do zakonov, po katerih se ravnajo vsa nebeška bitja. Trdil je, da so zakoni nepotrebna omejitev.

Dokazoval je, da morajo angeli poslušati glas svoje lastne volje, ker so po naravi sveti. Hotel se je vsem zasmiliti. S tem namenom je prikazal Boga kot

nepravičnega v ravnanju z njim, saj je Kristusu izkazal najvišjo čast. Trdil je, da ne išče večje oblasti in časti za lastno povišanje, temveč želi zagotoviti svobodo vsem nebeškim prebivalcem, da bi s tem lahko dosegli višjo življenjsko stopnjo.

Bog je z velikim usmiljenjem dolgo pre-našal Luciferja. Ko je začel izzivati duha nezadovoljnosti, ga ni takoj odstranil z vzvišenega položaja; celo tedaj ne, ko je med angeli začel širiti svoje napačne zahteve. Dolgo mu je bilo dovoljeno ostati v nebesih. Pogosto mu je bilo ponujeno odpuščanje pod pogojem, da se spokori in podredi. Ker

ga je Bog želel prepričati o njegovi zmoti, je vložil takšne napore, kakršne si je lahko zamislila le neskončna ljubezen in modrost. V nebesih se nikoli dotlej ni vedelo za duha nezadovoljstva. Lucifer niti sam na začetku ni vedel, kam ga vodijo njegove misli; ni razumel prave narave svojih čustev. Ko mu je bilo dokazano, da je njegovo nezadovoljstvo neupravičeno, se je prepričal, da nima prav. Dojel je, da so Božje zahteve pravične ter jih mora kot takšne priznati pred vsemi nebesi. Če bi to storil, ne bi rešil le sebe, ampak tudi mnogo angelov. V tem času še ni popolnoma pokazal svoje nezvestobe do Boga. Čeprav se je odpovedal položaju angela

zaslanjalca, bi bil vendar spet lahko postavljen v svojo službo. Moral bi se vrniti k Bogu s priznanjem Stvarnikove modrosti in z zadovoljstvom, da zaseda prostor, ki mu je bil določen po vzvišenem Božjem načrtu, a mu je ošabnost preprečevala, da bi se podredil. Trmasto je zagovarjal svoja ravnanja in trdil, da ne potrebuje spokorjenja. Odkrito je stopil v veliki spopad proti Stvarniku.

Uporabil je vse moči svojega močnega duha, da bi si z goljufijo zagotovil naklo-njenost angelov, ki so bili pod njegovim poveljstvom. Celo dejstvo, da ga je Kristus opomnil in mu svetoval, je

tako popačil, da je bilo uporabno za njegove izdajalske namene. Tistim, s katerimi je imel ljubeč zaupen odnos, je govoril, da je nepravilno obsojen in da se njegov položaj ne ceni, saj se mu omejuje svoboda. Ni bil zadovoljen, da je popačil Kristusove besede. Začel je tudi spreminjati resnice in odkrito širiti laži; razglašal je, da ga hoče Božji Sin ponižati pred nebeškimi prebivalci. Prav tako je poskušal lažno obtožiti angele, ki so ostali zvesti Bogu. Vse, ki jih ni mogel zapeljati in pridobiti na svojo stran, je obtožil, da so ravnodušni do blaginje nebeških bitij. Prav za tista dela, ki jih je delal sam, je obdolžil tiste, ki so ostali zvesti Bogu. Da bi podprl svoje

obtožbe o Božji nepravičnosti do njega, se je lažno zatekel k spreminjanju Stvarnikovih besed in dejanj. Njegov cilj je bil zmesti angele s spretnim predruženjem Božjih namenov. Vse, kar je bilo preprosto, je zavil v skrivnostnost. S spretnim popačenjem dejstev pa je izzval dvom o najjasnejših Gospodovih izjavah. Njegov vzvišeni položaj, ki je bil tako v tesni zvezi z Božjo vladavino, je dal njegovim predstavitvam še večjo moč. Mnogi so bili zapeljani in so se mu pridružili v uporuh proti nebeški oblasti.

Bog je v svoji modrosti dovolil Satanu nadaljevati delo, dokler se duh

nezadovoljstva ni spremenil v viden upor. Satanovi nameni so se morali popolnoma razkrinkati, da bi vsi lahko spoznali njihovo pravo naravo in namen. Lucifer je bil kot pomaziljeni kerub zelo vzvišen; nebeška bitja so ga zelo ljubila, zato je imel nanje močan vpliv. Božja vladavina ni zajemala samo prebivalcev nebes, temveč tudi druge svetove, ki jih je ustvaril. Satan je menil, da bo lahko vpletel v upor tudi prebivalce teh svetov, če se mu to posreči najprej pri nebeških angelih. Z veliko spretnostjo jim je razložil svoje stališče in uporabil zvijačo in laž, da bi dosegel svoj cilj. Njegova moč goljufanja je bila ogromna. Ko se je ogrnil s

plaščem laži, je imel še večji uspeh. Niti zvesti angeli niso mogli popolnoma spoznati njegovega značaja in dojeti, kam vodi njegovo delo.

Angelom je bilo težko odkriti pravo naravo Satanovega dela, saj je bil visoko cenjen in je znal svoje namene zaviti v skrivnost. Dokler se greh ni popolnoma razvil, ni mogel biti tako nevaren, kakor je dejansko bil. Vse dotlej greh ni imel prostora v Božjem vesolju. Sveta bitja niso vedela ničesar o njegovi naravi in strahoti. Zato niti niso mogla razumeti strašnih posledic, ki bi nastopile po odstranitvi Božjega zakona. Satan je na začetku prikrival svoje delo in

navidezno priznaval svojo zvestobo Bogu. Trdil je, da želi povišati Božjo čast, učvrstiti stanovitnost njegovega kraljestva in pospešiti blaginjo vseh nebeških prebivalcev. Ker je izzval pri angelih, ki so mu bili podrejeni, nezadovoljstvo, se je znal zelo spretno pretvarjati, da ga hoče odstraniti. Zahteve po spremembah v redu in zakonih Božje vladavine je razglašal pod pretvezo, da so potrebne za ohranitev nebeške edinosti.

Bog je v svojem ravnanju z grehom lahko uporabil samo pravičnost in resnico. Satan je smel uporabljati to, česar Bog ni mogel - laskanje in prevaro.

Poskušal je popačiti Božjo besedo. Angelom je napačno predstavljal načrt Božje vladavine; trdil je, da Bog ni pravičen, ker nebeškim prebivalcem postavlja zakone in predpise ter hoče povišati samega sebe, ko zahteva od njih pokornost in poslušnost. Zato se je pred nebeškimi prebivalci in pred vsemi svetovi moralo pokazati, da je Božja vladavina pravična in njegov zakon popoln. Satan je skušal pokazati, kakor da tudi sam želi povečati blaginjo vesolja. Vsi morajo razumeti značaj tega upornika in njegov pravi cilj. Zato je moral dobiti čas, da se razodene v svojih brezbožnih dejanjih.

Satan je za neslogo, ki jo je izzval s svojim osebnim vedenjem v nebesih, obdolžil Božje zapovedi in njegovo vladavino. Razložil je, da je vse zlo samo posledica Božje vladavine. Trdil je, da je njegov cilj izpopolniti Jahvejeve uredbe. Torej je bilo potrebno, da je dobil priložnost pokazati naravo svojih zahtev in rezultat svojih predloženih sprememb v Božjih zapovedih. Njegova dejanja so ga morala obsoditi. Sprva je trdil, da ni upornik. Zato je moralo vse vesolje spoznati razkrinkanega goljufa.

Celo tedaj, ko je bilo sklenjeno, da Satan ne more več ostati v nebesih, ga Neizmerljiva modrost ni uničila. Ker je

Bogu lahko všeč samo služba iz ljubezni, mora biti zvestoba njegovih ustvarjenih bitij utemeljena na prepričanju o njegovi pravičnosti in dobroti. Prebivalci nebes in drugih svetov še niso bili pripravljene razumeti narave in posledic greha, zato ne bi mogli razumeti Božjega usmiljenja in pravičnosti, če bi bil Satan uničen takoj. V tem primeru bi Bogu služili bolj iz strahu kakor iz ljubezni. Goljufov vpliv ne bi bil popolnoma uničen, niti duh upora popolnoma izkoreninjen. Moralo se je dovoliti, da zlo dozori. Za blaginjo celotnega vesolja skozi vse čase je bilo potrebno, da Satan popolnoma razvije svoja načela, da bi vsa ustvarjena bitja

lahko videla v pravi luči njegove obtožbe proti Božji vladavini ter nikoli več ne bi dvomila v Božjo pravičnost, milost in nespremenljivost zapovedi.

Satanov upor je moral biti nauk za vse vesolje in za vse prihodnje čase. Moral je biti večno pričevanje o naravi greha in njegovih strašnih posledicah. Satanova načela in njihov vpliv na ljudi in angele so morala pokazati, kakšni so sadovi odstranitve Božje oblasti. Morala so dokazati, da je od obstoja Božje vladavine in njegovih zapovedi odvisna blaginja vseh bitij, ki jih je ustvaril. Tako je zgodovina te strašne vstaje morala postati trajna zaščita vsem svetim

bitjem, da bi jih obvarovala pred napačnim dojetanjem o tem, kaj pomeni prestop, in jim prizanesla greh in trpljenje zaradi njegove kazni.

Veliki nasilnež se je neprestano opravičeval do samega konca upora v nebesih. Ko je bilo oznanjeno, da mora biti z vsemi pristaši pregnan iz prebivališč blaženosti, je vodja zarote drzno pokazal svoj prezir do Stvarnikovega zakona. Neprestano je ponavljal, da angeli ne potrebujejo nikakršnega nadzora, temveč morajo biti prosti, da delajo po svoji lastni volji, ki jih bo vedno pravilno vodila.

Kritiziral je Božje zakone kot nekakšno

omejitev njihove svobode in izjavil, da je hotel ukiniti zapovedi zato, da bi nebeška vojska, osvobojena tega jarma, lahko prišla do vzvišenega in slavnejšega življenja.

Satan in njegove čete so enodušno zvrnili vso odgovornost za svoj upor na Kristusa s trditvijo, da se nikoli ne bi uprli, če ne bi bili ošteti. Upornik in vsi njegovi pristaši so vztrajali in kljubovali v svoji neveri. Zaman so poskušali strmoglaviti Božjo vladavino.

Predstavljali so se kot nedolžne žrtve tiranske oblasti in s tem sramotili Boga. Zaradi vsega tega so nazadnje morali biti izgnani iz nebes.

Isti duh, ki je začel upor v nebesih, ga še vedno spodbuja k uporu na zemlji. Satan je sredstva, ki jih je uporabljal pri angelih, preizkusil najprej na ljudeh. Njegov duh vlada sedaj tudi v otrocih nepokornosti. Ti kakor nekoč on poskušajo odpraviti ograje Božjih zapovedi in obljublajo ljudem svo-bodo s prestopanjem njegovih predpisov. Svarjenje pred grehom še vedno izziva duha sovraštva in odpora. Strogi opomini vplivajo na vest ljudi, ki jih Satan spodbuja, da se opravičujejo in za svoje grešno življenje iščejo odobravanje pri drugih. Namesto da bi opustili zmote, izzivajo nerazpoloženje do

tistega, ki jih svari, kakor da je on edini vzrok njihovih težav. Od dni pravičnega Abela do danes se je ta duh dvigal proti tistim, ki so si upali grajati greh.

Satan je v nebesih uporabil lažno pred-stavitev Božjega značaja in prikazal Boga kot strogega in tirana; tako je tudi na zemlji zapeljal ljudi v greh. Pri tem je bil uspešen. Trdil je, da so Božje nepravične omejitve povzročile človekov padec in so bile tudi vzrok za njegovo vstajo.

Toda Večni je sam razodel svoj značaj: "Gospod, mogočni Bog, poln usmiljenja in milostljiv, počasen za jezo in obilen v

milosti in resnici, ki hrani milost tisočim, ki odpušča krivico in prestoppek in greh, ki pa krivega nikakor ne šteje za nedolžnega." (2 Mz 34,6.7 CHR)

Bog je z izgnanstvom Satana iz nebes pokazal svojo pravičnost in potrdil čast svojega prestola. Ko se je človek pregrešil, zapeljan s prevarami svojega odpadlega duha, je Bog pokazal svojo ljubezen z odločitvijo, da bo njegov edinorojeni Sin umrl za padli človeški rod. V spravi se je razodel Božji značaj. Križ je mogočen dokaz vsem v vesolju, da se Luciferjeva prestopniška pot nikakor ne more pripisati Božji vladavini.

V spopadu med Kristusom in Satanom je bil med Zveličarjevim delom na svetu pokazan značaj velikega goljufa. Nič ni moglo tako popolnoma ločiti Satana od ljubezni nebeških angelov in vsega zvestega vesolja kakor njegov okruten spopad z Odrešenikom sveta. Predrzo preklinjanje, s katerim si je Satan upal zahtevati, da se mu Kristus prikloni; njegov drzni pogum, s katerim ga je odnesel na visoko goro in na vrh templja; zahrbtni namen, ki se je videl v spodbujanju, naj skoči z ogromne višine; njegova neutrudna zloba, ki ga je preganjala iz kraja v kraj in spodbujala srca ljudstva in duhovnikov, da so

zavrgli Kristusovo ljubezen in končno vpili: “Križaj ga! Križaj ga!” - vse to je izzvalo začudenje in gnus vesolja.

Satan je spodbudil svet, da je zavrgel Kristusa. Knez zla je uporabil vso svojo moč in zvijačnost, da bi uničil Jezusa, ker je videl, da Zveličarjeva ljubezen in usmiljenje, njegovo sočutje in nežnost razodevajo svetu Božji značaj. Zanimal je vse, kar je trdil Božji Sin. Uporabil je svoje ljudi, da bi po njih Zveličarjevo življenje napolnil s stiskami in težavami. Zvijače in laži, s katerimi je poskušal preprečiti Jezusovo delo, sovraštvo, ki so mu ga izkazovali sinovi neposlušnosti; njegove strašne obtožbe

zoper njega, čigar življenje je bilo neprimerljiva služba dobrote - vse to je izhajalo iz globoke želje po maščevanju. Razvneti ogenj nevoščljivosti in zlobe, sovraštva in maščevanja je plamtel na Golgoti proti Božjemu Sinu, medtem ko so vsa nebesa v nemi grozi gledala ta prizor.

Ko je Kristus daroval vzvišeno daritev, je odšel v nebesa, vendar ni hotel sprejeti angelskega češčenja, dokler ni zaprosil Očeta: "Oče, hočem, naj bodo tudi ti, ki si mi jih dal, z menoj." (Jn 17,24) Tedaj je z Božjega prestola prišel odgovor z neizmerljivo ljubeznijo in močjo: "Pred njim naj se priklonijo vsi

Božji angeli.” (Heb 1,6) Nikakršnega madeža ni bilo na Jezusu. Ker je trpel ponižanje in žrtev, mu je bilo podeljeno ime, ki je nad vsakim imenom.

Sedaj Satanova krivda ni imela opravičila. Pokazal je pravi značaj, da je goljuf in morilec. Jasno je bilo, da bi istega duha, s katerim je vladal nad človeškimi sinovi, ki so bili pod njegovo oblastjo, razodel tudi v nebesih, če bi mu bilo dovoljeno vladati nad njihovimi prebivalci. Trdil je, da bo prestopek Božjih zapovedi prinesel svobodo in napredek, a namesto tega sta se pojavila sužnost in ponižanje.

Satanove lažne obtožbe proti Božjemu značaju in vladavini so se pokazale v pravi luči. Obtoževal je Boga, da se hoče z zahtevo po podrejanju in poslušnosti ustvarjenih bitij povišati. Prav tako, da druge sili k samoodpovedi, medtem ko sam tega ne upošteva in se mu ničemur ni potrebno odreči. Sedaj se je videlo, da je za zveličanje padlega in grešnega človeka Vladar vesolja dal največjo daritev, kar je lahko spodbudila samo ljubezen. “Bog je namreč bil v Kristusu in je svet spravil s seboj.” (2 Kor 5,19 CHR) Videlo se je, da je Lucifer s hrepenenjem po časti in nadoblasti odprl vrata grehu, Kristus pa se je

ponižal in bil poslušen do same smrti, da bi uničil greh.

Bog je jasno pokazal, da sovraži načela upora. Vsa nebesa so v Satanovi obtožbi in v človekovem zveličanju videla razodetje Božje pravičnosti. Lucifer je trdil, da nespremenljivost Božjih zapovedi in njihova neizogibna kazen vodita vsakega prestopnika v večno izgubo Božje naklonjenosti. Zatrjeval je, da grešno človeštvo ne more biti rešeno in je za vedno njegov zakoniti plen. Kristusova smrt za rešitev človeka je bila neovrgljiv dokaz, da prestopnika ni treba zavreči. Kazen zapovedi je padla nanj, ki je bil enak Bogu; človek je lahko

sprejel Kristusovo pravičnost ter s spokorjenjem in ponižnim življenjem premagal Satana, kakor ga je Božji Sin. Tako je Bog pravičen in opravičuje vse, ki verujejo v Jezusa.

Kristus na ta svet ni prišel trpet in umret samo zato, da bi odrešil človeka. Prišel je poveljati zapovedi in jih postaviti v čast. Prišel je ne samo, da bi jih zemljani spoštovali, kakor je treba, temveč da bi tudi vsem svetovom dokazal, da so nespremenljive. Če bi se zapovedi lahko ukinile, Božjemu Sinu ne bi bilo treba darovati svojega življenja, da bi opravil spravo za prestopke zapovedi. Kristusova smrt je dokaz o njihovi

nespremenljivosti. Daritev, ki jo je darovala neizmerljiva ljubezen Očeta in Sina, da bi bili lahko grešniki rešeni - kar je lahko naredil samo ta načrt zveličanja - kaže vsemu vesolju, da sta pravičnost in usmiljenje temelj Božjih zapovedi in njegove vladavine.

Po koncu sodbe se bo videlo, da za greh ni bilo vzroka. Ko bo Sodnik vse zemlje vprašal Satana: "Zakaj si se mi uprl in mi jemal državljane mojega kraljestva?" začetnik greha ne bo mogel podati nikakršnega opravičila. Vsa usta bodo zaprta, uporniške čete bodo stale neme.

Golgotski križ dokazuje, da so zapovedi nespremenljive, in vesolju objavlja, da je plačilo za greh smrt. V zadnjem Zveličarjevem vzkliku: "Dopolnjeno je!" je Satanu odzvonil zvon. Veliki spopad, ki je tako dolgo trajal, je bil tedaj odločen; uničenje greha je bilo zagotovljeno. Božji Sin je šel skozi vrata groba, "da bi s smrtjo onemogočil tistega, ki je imel smrtonosno oblast, to je hudiča". (Heb 2,14) Luciferja je hrepenenje po lastnem po-viševanju spodbudilo k izjavi: "Nad zvezde mogočnega Boga povišam svoj prestol ... enak bom Najvišjemu." (Iz 14,13.14 CHR) A Bog pravi: "Zato ... sem te spremenil v pepel na zemlji ... in nikdar

več te ne bo! Kajti glej, dan prihaja, ki gori kakor peč, in vsi prevzetneži in vsi, ki delajo brezbožno, bodo strnišče; in dan, ki prihaja, jih sežge, pravi Gospod nad vojskami, da jim ne pusti ne korenine ne mladike.” (Ezk 28,18.19; Mal 4,1CHR)

Vse vesolje bo videlo, kaj je greh in kakšne so njegove posledice. Če bi njegovo popolno uničenje bilo opravljeno že na začetku, bi prestrašilo angele in osramotilo Boga. Sedaj se bo pred vsemi bitji vesolja, ki nosijo zapovedi v srcu in jih izpolnjujejo z največjim veseljem, opravičila njegova ljubezen in povišala njegova čast. Zlo se

nikoli več ne bo pojavilo. Božja beseda pravi: “Stiska ne bo vstala dvakrat.”
(Nah

1,9)Božje zapovedi, ki jih je Satan preziral kot suženjski jarem, bodo spoštovane kot postava svobode. Preizkušena in izkušana ustvarjena bitja nikoli več ne bodo odpadla od svoje zvestobe tistemu, ki je edini s svojim značajem razodel nedojemljivo ljubezen in neskončno modrost.

Poglavje 30—Sovraštvo med človekom in Satanom

“Sovraštvo postavljam med tebe in ženo, in med tvoje potomce in njene potomce: to ti stare glavo, ti pa mu stareš peto.” (1 Mz 3,15 CHR) Božja obsodba, izrečena nad Satanom po človekovem padcu, je bila hkrati tudi prerokovanje, ki zajema vse veke do konca tega časa. Kaže na veliki boj, v katerem bodo sodelovali človeški rodovi, kar jih bo živelo na svetu.

Bog pravi, da postavlja sovraštvo. To sovraštvo ni naravno. Ko je človek prekršil Božje zapovedi, je njegova

narava postala hudobna. To ne pomeni, da od tedaj med človekom in Satanom vlada sovraštvo, ampak gre za to, da je zaradi svoje hudobnosti človek postal podoben Satanu. Sovraštvo med grešnikom in začetnikom greha ne more obstajati. Oba sta postala zla zaradi odpada. Odpadnik nima miru, dokler ne najde razumevanja in podpore pri tistih, ki jih je uspel zapeljati k ravnanju po njegovem zgledu. Tako se padli angeli in brezbožni ljudje povezujejo v obupne družčine. Če se ne bi Bog vmešal, bi Satan in ljudje sklenili zavezo proti nebesom; namesto da bi človeška družina sovražila Satana, bi se vsa združila v uporu proti Bogu.

Satan je napeljal človeka na greh, kakor je angele napeljal k upor, da bi si s tem zagotovil sodelavce v vojni proti nebesom. Satan in padli angeli so si bili vedno edini glede sovraštva do Kristusa. Čeprav je bila v drugih točkah med njimi nesloga, so bili trdno združeni v svojem upor, zoper oblast Vladarja vesolja. Ko je Satan slišal za izjavo, da bo obstajalo sovraštvo med njim in ženo ter med njegovim in njenim potomstvom, je vedel, da bodo onemogočeni njegovi napor, za uničevanje človeške narave in da bo človek nekako usposobljen upirati se njegovi moči.

Satanovo sovraštvo do človeškega rodu se je pojavilo zato, ker Bog po Kristusu izkazuje ljudem svojo ljubezen in milost. Satan si prizadeva onemogočiti Božji načrt za zveličanje človeka in osramotiti Boga s tem, da pači in skruni delo Božjih rok. Rad bi povzročil trpljenje v nebesih, zemljo pa napolnil z bolečino in opustošenjem. Potem bi pokazal na vse to zlo in vzrok zanj podtaknil Bogu, ker je ustvaril človeka.

Kristus vsadi v človekovo dušo milost, ki prebuja v njej sovraštvo do Satana. Brez milosti, ki spreobrača, in moči, ki obnavlja, bi človek ostal Satanov suženj

- služabnik, ki je vedno pripravljen izpolniti njegove ukaze. Toda novo načelo v duši ustvarja spopad tam, kjer je doslej vladal mir. Kristusova moč usposablja človeka, da se lahko upre nasilniku in brezobzirnežu. Kdor prezira greh, namesto da bi ga ljubil, ter zavrača in premaguje strasti, ki hočejo zavladati nad njim, kaže, da v njem deluje načelo, ki prihaja od zgoraj.

Sovraštvo, ki obstaja med Kristusovim in Satanovim duhom, se je najjasneje pokazalo s tem, kako je svet sprejel Jezusa. Judje ga niso zavrgli zato, ker je prišel brez posvetnega bogastva, razkošnosti in velikosti. Videli so

namreč, da ima moč, ki lahko nadomesti pomanjkanje teh zunanjih prednosti. To, kar je izzvalo sovraštvo brezbožnikov do Kristusa, sta bili njegova čistost in svetost. Njegov način samoodpovedi in popolnega posvečenja je bil neprestani opomin ošabnemu in pohotnemu ljudstvu. Tu je bil vzrok za sovraštvo proti Božjemu Sinu. Satan in njegovi angeli so se združili s hudobnimi ljudmi. Vse odpadniške moči so se zarotile proti Borcu resnice.

Proti Kristusovim sledilcem se je pokazal isti duh sovraštva, kakršen se je dvignil proti njihovemu Učitelju. Kdor vidi odvraten značaj greha in se z močjo

od zgoraj upira skušnjavi, bo gotovo izzval jezo Satana in njegovih pristašev. Sovraštvo proti načelom resnice, zasmehovanje in preganjanje njenih zagovornikov bo obstajalo vse dotlej, dokler bodo živeli greh in grešniki. Kristusovi sledilci in Satanovi hlapci se ne morejo ujemati. Pohujšanje križa še ni prenehalo. "Sicer pa bodo preganjani vsi, ki hočejo res pobožno živeti v Kristusu Jezusu." (2 Tim 3,12)

Satanovi služabniki neprestano delajo pod njegovo upravo, da bi utrdili njegovo oblast in postavili njegovo kraljestvo nasproti Božjemu. V ta namen poskušajo prevarati Kristusove sledilce

in jih odvrniti od njihove zvestobe Bogu. Enako kakor njihov vodja sprevračajo Sveto pismo, da bi dosegli svoj cilj. Kakor je Satan poskušal prevaliti sramoto na Boga, tako tudi njegovi služabniki poskušajo obrekovati Božje ljudstvo. Duh, ki je Kristusa pribil na križ, priganja brezbožnike k uničevanju Njegovih sledilcev. Vse to je vnaprej poudarjeno v prvem prerokovanju: "Sovraštvo postavljam med tebe in ženo ter med tvoje potomce in njene potomce." To sovraštvo bo trajalo vse do konca.

Satan uporablja vse svoje sile in se bojuje z vso svojo močjo. Zakaj ne naleti

na večje nasprotovanje? Zakaj so Kristusovi vojaki tako zaspani in ravnodušni? Zato, ker gojijo tako slab odnos s Kristusom in jim primanjkuje njegovega Duha. Greh za njih ni ogaben in vreden prezira, kakor je bil njihovemu Učitelju. Ne upirajo se mu trdno in odločno, kakor se mu je upiral Kristus. Ne zavedajo se velikega zla in pokvarjenosti greha. Ne prepoznajo značaja in sile kneza teme. Ljudje ne vedo veliko o njegovi moči in zlobi. Tudi glede vesplošnosti njegovega boja proti Kristusu in Njegovi Cerkvi so v nevednosti. Zato je sovraštvo do Satana skoraj neznatno. V tem so mnogi zapeljani. Ne vedo, da je njihov

sovražnik mogočni vojskovodja, ki gospoduje nad umom hudobnih angelov. Z dobro premišljenimi načrti in spretnimi spletkami vodi vojno proti Kristusu, da bi preprečil reševanje ljudi. Med tako imenovanimi kristjani in celo med samimi služabniki evangelija se Satan skoraj ne omenja, razen morda mimogrede s prižnice. Ne vidijo znamenj njegovega neprestanega delovanja in njegovega uspeha. Zanemarjajo mnoge opomine o njegovi zvijačnosti. Videti je, kakor da ne vedo za njegov obstoj.

Medtem ko ljudje niti ne poznajo njegovih zvijačnih napadov, jih ta budni

sovražnik spremlja pri vsakem koraku. Stopa v vsak dom, v vsako ulico naših mest, v cerkve, skupščine in sodišča. Moti, zaslepljuje, zapeljuje in uničuje duše in telesa mož, žena in otrok; razdira družine, seje sovraštvo, neslogo, prepire, vstaje in uboje. Krščanski svet pa, kakor kaže, meni, da je vse to določil Bog; torej mora biti tako.

Satan si neprestano prizadeva premagati Božje ljudstvo z odstranitvijo ograj, ki ga ločujejo od sveta. Stari Izrael je bil zapeljan v greh, ko si je upal vzpostaviti nedovoljeno zvezo s pogani. Podobno Satan zapeljuje tudi Izrael novega časa, ki "jim je bog tega sveta

zaslepil misli, tako da jim ne zasveti razsvetljenje evangelija o veličastvu Kristusa, ki je podoba Boga.” (2 Kor 4,4) Satanovi služabniki so vsi, ki niso odločni Kristusovi sledilci. V neprerojenem srcu živi in vlada ljubezen do greha in nagnjenje, da bi se greh gojil in opravičeval. V obnovljenem srcu živi sovražstvo do greha in odločen odpor proti njemu. Ko se kristjani gibljejo v družbi brezbožnikov in nevernikov, se izpostavljajo skušnjavi. Satan se skriva in jim na skrivaj pokriva oči. Ne morejo spoznati, da jim s takšnim druženjem želi samo škodovati. Ko postajajo vse bolj podobni svetu v značaju, besedah in dejanjih, postajajo vse bolj slepi.

Cerkev se s prilagajanjem posvetnim običajem vse bolj spreobrača k svetu; tako se svet nikoli ne bo spreobrnil h Kristusu. Prijateljstvo z grehom bo zagotovo storilo, da bo greh videti manj ogaben. Kdor se rad druží s Satanovimi služabniki, se bo kmalu prenehal bati njihovega gospodarja. Ko na poti dolžnosti pridemo v težave kakor Daniel na kraljevskem dvoru, smo lahko prepričani, da nas bo Bog varoval. Če pa se sami izpostavljamó skušnjavi, bomo prej ali slej padli.

Skušnjavec pogosto uspešno dela po tistih, o katerih se najmanj dvomi, da so

pod njegovo oblastjo. Nadarjeni in šolani so spoštovani in cenjeni, kakor da te lastnosti lahko nadomestijo Božji strah ali dajo človeku pravico do Božje milosti. Nadarjenost in vzgoja sta sami po sebi Božja darova, če pa se postavita na prostor pobožnosti in človeka oddaljujeta od Boga, namesto da bi ga približevala Bogu, postajata prekletstvo in past. Mnogi menijo, da je vse, kar je videti kakor vljudnost ali imenitnost, od Kristusa. Nikoli ni bilo večje zmote. Te vrline bi morale krasiti značaj vsakega kristjana, ker imajo velik vpliv v korist prave vere; vendar morajo biti posvečene Bogu, sicer so moč za zlo. Mnogi ljudje izobraženi in uglajenega

vedenja, ki se ne bi ponižali in naredili to, kar ima javnost za nemoralno, so samo uglajeni služabniki v Satanovih rokah. Zaradi zvitega in goljufivega značaja njihovega vpliva in zgleda so nevarnejši sovražniki Kristusovega dela, kakor so nešolani in neizobraženi.

Salomon je z resno molitvijo in zaupa-njem v Boga dosegel modrost, katero je občudoval ves svet. Ko se je ločil od Vira svoje moči in se začel zanašati nase, je postal plen skušnjave. Čudovite sposobnosti, ki so bile podarjene temu najmodrejšemu kralju, so bila zgolj učinkovita sredstva sovražnika ljudi.

Satan si neprestano prizadeva zaslepiti zveste glede tega dejstva, zato kristjani nikoli ne bi smeli pozabiti, da se ne bojujejo “proti krvi in mesu, ampak proti vladarstvu, proti oblasti, proti svetovnim gospodovalcem te mračnosti, proti zlohotnim duhovnim silam v nebeških področjih”. (Ef 6,12)

Navdihnjeni opomini že dolga stoletja odmevajo do naših dni: “Trezni bodite in budni! Vaš nasprotnik hudič hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Nadenite si celotno Božjo bojno opremo, da se boste mogli upirati hudičevim zvijačam.” (1 Pt 5,8; Ef 6,11)

Od Adamovih dni pa vse do našega časa je naš veliki sovražnik kazal svojo moč tlačanja in rušenja. Sedaj se pripravlja za zadnjo veliko bitko zoper pravo cerkev. Vsi, ki se hočejo zgledovati po Jezusu, se bodo spopadli s tem vztrajnim sovražnikom. Če si kristjani prizadevajo zgledovati po bo-žanskem zgledu, bodo gotovo cilj Satanovih napadov. Vsi, ki so zaposleni v Božjem delu in si prizadevajo odkrivati Satanove prevare ter ljudi spoznavati s Kristusom, bodo lahko z apostolom Pavlom rekli, da so služili Gospodu z vso ponižnostjo v mnogih solzah in preizkušnjah.

Satan je napadal Kristusa z najostrejšimi in najbolj zvitimi skušnjavami, vendar je bil v vsakem spopadu poražen. Te bitke so se bojevale zaradi nas; a zmage nas usposablajo za zmagovalce. Kristus hoče dati resnico vsem, ki jo iščejo. Satan ne more premagati nobenega človeka brez njegove privolitve. Skušnjavec nima oblasti nad človeško voljo in človeka ne more prisiliti v greh. Lahko ga muči, oskruniti pa ga ne more. Lahko povzroči duševni strah, ne more pa omadeževati duše. Dejstvo, da je Kristus premagal Satana, mora hrabriti Kristusove sledilce, da se moško bojujejo v boju proti grehu in njegovemu začetniku.

Poglavje 31—Delovanje hudobnih duhov

Zveza med vidnim in nevidnim svetom, služba Božjih angelov in delovanje hudobnih duhov so jasno razodeti v Svetem pismu in neločljivo povezani z zgodovino človeškega rodu. Vse več ljudi dvomi o Satanovem obstoju, po drugi strani pa se na svete angele, ki “opravljajo službo in so poslani, da strežejo zaradi tistih, ki bodo dediči odrešenja”, (Heb 1,14) gleda kakor na duhove pokojnih. Ampak Sveto pismo nas ne uči samo o obstoju dobrih in hudobnih angelov, temveč nam prinaša

tudi neovrgljive dokaze, da to niso breztelesni duhovi umrlih ljudi.

Angeli so obstajali tudi pred stvarjenjem človeka. Kajti ko so se postavljali temelji zemlje, “so se skupaj veselile jutranje zvezde in vriskali vsi Božji sinovi”. (Job 38,7) Po človekovem padcu v greh so bili angeli poslani stražiti drevo življenja, saj do tedaj ni umrlo še nobeno človeško bitje. Angeli so po svoji naravi višja bitja kakor človek, kajti psalmist pravi, da je Bog naredil človeka “malo nižjega od angelov”. (Ps 8,6 EKU)

Sveto pismo nam poroča o številu, moči in slavi nebeških bitij, o njihovem

odnosu do Božje vladavine in o njihovi zvezi z načrtom zveličanja. “Gospod je postavil svoj prestol v nebesih, njegovo kraljestvo vlada nad vesoljstvom.” (Ps 103,19) Prerok pravi: “Ko sem se ozrl sem zaslišal glas mnogih angelov okrog prestola.” (Raz 5,11 EKV) Angeli stojijo v navzočnosti Kralja kraljev - so “junaki v moči, ki izvršujejo njegovo povelje, poslušajoč glas njegove besede”. (Ps 103,20 CHR) Deset tisočkrat po deset tisoč in tisočkrat po tisoč je bilo nebeških glasnikov, ki jih je videl prerok Daniel. (Dan 7,10) Apostol Pavel pravi, da je angelov “nepreštevna množica”. (Heb 12,22 CHR) Kot Božji glasniki letajo “kakor blisk”; (Ezk 1,14) so sijajni

v svoji slavi in hitri v svojem letu. Pri angelu, ki se je pojavil pri Kristusovem grobu, je bilo obličje “kakor blisk in njegovo oblačilo je bilo belo kakor sneg. Od strahu pred njim so stražarji vztrepetali in postali kakor mrtvi.” (Mt 28,3.4) Kaj se je zgodilo, ko je ošabni Asirec Senaherib preklinjal Boga, ga zasmehoval in Izraelu grozil z uničenjem? Sveto pismo pravi, da še tisto noč “je prišel GOSPODOV angel in v asirskem taboru pobil sto petinosemdeset tisoč mož. GOSPOD je poslal angela, ta je pobil vse vojne junake, kneze in poveljnike v taboru asirskega kralja, da se je s sramoto vrnil v svojo deželo.” (2 Kr 19,35; 2 Krn 32,21)

Bog pošilja svojim otrokom angele z mi-lostnim sporočilom, in sicer k Abrahamu z obljubami blagoslova; k Lotu pred Sodomska vrata, da ga rešijo pred uničenjem z ognjem; k Eliju v puščavi, ko je obnemogel zaradi utrujenosti in lakote; k Elizeju z ognjenimi vozovi v majhnem mestu, kjer so ga zaprli njegovi sovražniki; k Danielu, ko je na dvoru poganskega kralja prosil za Božjo modrost in ko je bil izročen za plen levom; k Petru, ko ga je Herod obsodil na smrt; k zapornikom v Filipih; k Pavlu in njegovim spremljevalcem v viharni noči na morju; h Korneliju, da bi ga usposobili za

sprejem evangelija; k Petru, da bi ga poslali k poganom s sporočilom zveličanja. Tako so sveti angeli služili Božjemu ljudstvu v vseh časih.

Vsak Kristusov sledilec ima svojega angela varuha. Ti nebeški varuhi ščitijo pravičnike pred močmi hudega. To je spoznal sam Satan, ko je rekel: “Mar se Job zastonj boji Boga? Mar ne varuješ ti njega, njegove hiše in vsega, kar je njegovega naokrog?” (Job 1,9.10)

Psalmist opisuje, kako Gospod ščiti svoje ljudstvo: “Šotorišče postavlja Gospodov angel okrog njih, ki se ga boje, in jih rešuje.” (Ps 34,7 CHR) Ko je Zveličar govoril o njih, ki ve-rujejo vanj,

je dejal: “Glejte, da ne boste zaničevali katerega od teh malih! Povem vam namreč, da njihovi angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.” (Mt 18,10) Angeli, ki so določeni za službo Božjim otrokom, imajo vedno dostop do njegove navzočnosti.

Tako je Božje ljudstvo zavarovano s stalno zaščito nebeških angelov. Vendar je kljub temu izpostavljeno močem prevare in hudobnosti Kneza, ki je vedno na preži. Zato se bojuje z vsemi močmi hudobnosti. Ta zaščita nikakor ni dana brez potrebe. Bog je dal svojim otrokom obljubo milosti in zaščite zato,

ker se morajo srečevati z mogočnimi silami hudega - s številnimi, odločnimi in neutrudljivimi služabniki, katerih hudobnost in moč je imel priložnost spoznati in občutiti vsakdo.

Hudobni duhovi so bili najprej ustvarjeni brez greha. Po naravi, moči in slavi so bili enaki nebeškim bitjem, ki so sedaj Božji poslanci. Ko so zaradi greha padli, so se pridružili sramotenju Boga in uničevanju ljudi. Priključili so se Satanu v njegovi vstaji in bili z njim izgnani iz nebes. Potem so mu skozi vse čase pomagali v njegovem boju proti Božji oblasti. Sveto pismo nam govori o njihovi zvezi, oblasti in različnosti

njihovih vrst. Razkriva nam njihove sposobnosti, njihovo zahrbtnost ter njihovo zaroto zoper mir in srečo ljudi.

Starozavezna zgodovina občasno omenja njihov obstoj in delovanje. Ko je Kristus živel na svetu, so očitno pokazali svojo moč. Kristus je prišel dokončat načrt za zveličanje človeka, Satan pa se je odločil, da si bo zagotovil pravico do vladanja svetu. V vseh krajih sveta razen v Palestini mu je uspelo vpeljati malikovalstvo. Kristus je prišel v to edino deželo, ki se ni popolnoma vdala Satanovi oblasti, izlit na ljudstvo nebeško luč. Tam sta se bojevali divji moči, ki sta se potegovali za vrhovno

oblast. Jezus je razširil svoje roke ljubezni in vabil vse, kateri so hoteli najti v njem odpuščanje in pokoj. Čete teme so spoznale, da nimajo neomejene oblasti. Dojele so, da bo njihove oblasti kmalu konec, če bo Kristusovo poslanstvo uspešno. Satan je rjovel kakor zvezani lev in kljubovalno kazal svojo moč nad človeškim telesom in tudi dušo.

Dejstvo, da so bili ljudje obsedeni s hu-dobnimi duhovi, je jasno podano v Novi zavezi. Tako mučeni ljudje niso trpeli samo zaradi bolezni, ki nastajajo iz naravnih vzrokov. Kristus je popolnoma razumel, s kom ima

opraviti. Spoznal je neposredno navzočnost in delovanje hudobnih duhov.

Svetopisemsko poročilo o ozdravitvi obsedencev v pokrajini Gerazenov daje jasen dokaz o njihovem številu, moči in hudobnosti, kakor tudi o Kristusovi moči in usmiljenju. Ta nesrečna obsedenca, ki ju nič ni moglo ukrotiti, sta škripala z zobmi, pljuvala peno iz ust, besnela, kričala in si povzročala telesne poškodbe. Za vse, ki so se jima hoteli približati, sta bila nevarna. Njuno krvavo iznakaženo telo in skaljen um sta ponujali Knezu teme ugoden prizor. Neki hudobni duh, ki je vladal nad tema

trpinoma, je dejal: “Legija mi je ime, ker nas je veliko.” (Mr 5,9) V rimski vojski je bila legija sestavljena iz tri do pet tisoč ljudi. Tudi Satanova vojska je razdeljena v manjše odrede. Ena četa, kateri so pripadali ti demoni, ni štela manj kakor ena legija.

Hudobni duhovi so na Jezusov ukaz zapustili obsedenca. Postala sta pokorna, razumna in blaga; mirno sta sedela ob Zveličarjevih nogah.

Hudobnim duhovom pa je bilo dovoljeno iti v čredo svinj; te so se zagnale v morje. Za prebivalce tiste okolice je bila to večja izguba kakor pa blagoslov, ki jim ga je prinesel Kristus,

zato so zaprosili Božanskega zdravnika, naj odide od njih. A prav to je bil uspeh, ki ga je Satan želel doseči. Ker je krivdo zaradi izgube svinj naprtil Jezusu, je pri ljudeh spodbudil sebični strah in jim preprečil poslušati njegove besede.

Satan neprestano obtožuje kristjane, da so vzrok zgubam, nesrečam in stiskam, namesto da bi dovolil, da opomin pade nanj, komur pripada - na njega samega in njegove pomočnike.

A Kristusovi načrti niso bili onemogočeni. Dovolil je hudobnim duhovom uničiti čredo svinj kot opomin Judom, ki so te nečiste živali redili zaradi dobička. Ko Kristus ne bi bil

zadržal hudobnih duhov, ne bi pognali v morje samo svinj, temveč tudi njihove pastirje in gospodarje. Da se to ni zgodilo, so se imeli zahvaliti samo Kristusovi usmiljeni moči, ki jo je pokazal zaradi njihove osvoboditve. Poleg tega se je to zgodilo tudi zato, da bi bili učenci priče strašne Satanove moči ne samo nad ljudmi, temveč tudi nad živalmi. Zveličar je želel, da bi njegovi sledilci spoznali sovražnika. Da jih ne bi prevaral in premagal s svojimi zvijačami, so se morali srečati z njim. Želel je, da bi tudi ljudstvo tistega kraja spoznalo njegovo moč, ki lahko stre Satanove okove in osvobodi njegove jetnike. Čeprav je sam Jezus odšel od

tam, sta vendar ostala dva čudovito osvobojena človeka, in sicer z namenom, da bi oznanjala usmiljenje svojega Dobrotnika.

Sveto pismo našteva še druge podobne primere, in sicer Sirofeničankino hčer, ki jo je hudo mučil hudobni duh, Jezus pa ga je izgnal s svojo besedo; (Mr 7,26-30) nemega in slepega obsedenca; (Mt 12,22) mladeniča, ki ga je mučil nemi duh in ga mnogokrat vrgel v ogenj ali vodo, da bi ga pogubil; (Mr 9,17-27) obsedenca, ki ga je mučil nečisti hudobni duh, (Lk 4,33-36) tako da je motil sobotni mir v kafarnaumski shodnici - vse te ljudi je ozdravil sočutni

Zveličar. Skoraj v vsakem primeru je Jezus spregovoril hudobnemu duhu kot razumnemu bitju in mu ukazal, naj odide iz svoje žrtve in je več ne muči. Ko so prebivalci Kafarnauma spoznali njegovo silno moč, jih je obšla groza. "Vsi so osupnili in govorili med seboj: Kakšna je ta beseda, da z oblastjo in močjo ukazuje nečistim duhovom, in odhajajo!" (Lk 4,36)

Obsedeni od hudobnega duha so navadno videti kakor ljudje, ki mnogo trpijo; so pa tudi izjeme. Nekateri so se prostovoljno izročili Satanovemu vplivu, da bi dosegli nadnaravno moč. Ti seveda nimajo težav s hudobnimi

duhovi. Mednje so spadali tudi tisti, ki so imeli čarovniškega duha - čarovnik Simon, čarovnik Elima in dekle, ki je hodilo za Pavlom in Šilom v Filipih.

Nihče ni v večji nevarnosti pred vplivom hudobnih duhov kakor tisti, ki ne posvečajo pozornosti jasnim in številnim pričevanjem Svetega pisma ter zanikajo obstoj in delovanje Hudiča in njegovih angelov. Hudobni duhovi imajo veliko prednost, dokler ne spoznamo njihovih zvijač. Mnogi sprejemajo njihova prišepetavanja, misleč, da delajo to, kar jim narekuje njihova lastna modrost. Približujemo se zadnjemu času, ko bo Satan deloval še z

večjo močjo, da bi prevaral in uničil. Zato povsod širi verovanje, da sploh ne obstaja. Njegov namen je skriti samega sebe in način svojega dela.

Vrhovni goljuf se najbolj boji tega, da bi spoznali njegove načrte. Pri prikrivanju svojega pravega značaja in svojih namenov je zelo uspešen. Rad ima, da ga ljudje pri-kazujejo tako, da njegovo ime ne izziva ka-kšnega večjega vznemirjenja kakor samo smeh in prezir. Všeč mu je, ko se vidi nasli-kanega kot smešno, ogabno in iznakaženo bitje, - pol žival, pol človek. Zadovoljen je, če sliši, da njegovo ime omenjajo v šalah ali

pri zasmehovanju tistih, ki se štejejo za pametne in dobro obveščene.

Satan se tako spretno pretvarja, da se pogosto postavlja vprašanje: “Ali takšno bitje zares obstaja?” Dokaz njegovega uspeha je, da so v verskem svetu splošno sprejete tiste teorije, ki izpodbijajo najjasnejša svetopisemska pričevanja. Ker Satan najlaže vlada nad tistimi, ki se ne zavedajo njegovega vpliva, nam Božja beseda daje toliko primerov njegovega hudobnega delovanja in razodeva njegove skrivne moči. Tako nas varuje pred njegovimi napadi.

Če ne bi imeli zaščite in osvoboditve v najmočnejši moči našega Odrešenika, bi nas lahko moč ter hudobija Satana in njegovih angelov upravičeno vznemirjali. Da bi obvarovali svojo lastnino in življenje pred hudobneži, zavarujemo svoje hiše z zapahi in ključavnicami. Toda redko mislimo na hudobne angele, ki se nam neprestano poskušajo približati. Preslabotni smo, da bi se s svojo močjo branili pred njihovimi napadi. Če bi jim bilo dovoljeno, bi zmedli naše misli, pokvarili in trpinčili naše telo ter nam uničili imetje in življenje. Njihovo edino veselje je spravljati v nesrečo in pogubo. Tisti, ki se upirajo Božjemu vplivu in

popuščajo Satanovim skušnjavam, so v strašnem stanju. Bog jih nazadnje prepusti oblasti hudobnih duhov. Tisti pa, ki hodijo s Kristusom, so vedno vami pod njegovo zaščito. Mogočni angeli so poslani iz nebes, da jih ščitijo. Hudobnež ne more prebiti straže, ki jo je Bog postavil okrog svojega ljudstva.

Poglavje 32—Satanove pasti

Veliki spopad med Kristusom in Satanom, ki traja že skoraj šest tisoč let, bo kmalu končan; zato je hudobec podvojil svoje napore, da bi onemogočil Kristusovo delo v korist ljudi in ujel duše v svoje zanke. Njegov cilj je ljudi obdržati v temi in nespokorjenju, dokler se ne dokonča Kristusova posredniška služba in ne bo več daritve za greh.

Satan je brez skrbi, če se nihče ne trudi upirati tej moči in če v cerkvi in svetu vlada ravnodušnost. Takrat ni v nevarnosti, da bi izgubil tiste, ki jih je zaslužnjil in jih vodi po svoji volji. Če pa

ljudje začnejo posvečati pozornost večnim stvarim in sprašujejo: “Kaj naj naredim, da bom rešen?” potem začne delati. S svojo močjo se poskuša upirati Kristusovi moči in zavirati vpliv Svetega Duha.

Sveto pismo govori, da je ob neki priložnosti, ko so se prišli Božji angeli postaviti pred Gospoda, mednje prišel tudi Satan. (Job 1,6) Ni prišel zato, da bi se poklonil Večnemu Kralju, temveč da bi uresničil svoje hudobne načrte proti pravičnim. Z enakim ciljem je vedno navzoč tam, kjer se ljudje shajajo k bogoslužju. Čeprav je prikrit človeškemu pogledu, poskuša s svojo

močjo zavladati nad mislimi molivcev. Kakor izkušen vojskovodja naredi najprej načrt. Če vidi, da Božji poslanec preiskuje Sveto pismo, hoče iz-vedeti, o čem bo spregovoril ljudstvu. Potem pride na vrsto uporaba vseh njegovih spretnosti in zahrbtnosti. Okoliščine uravna tako, da sporočilo ne pride do tistih, katere želi ohraniti v zmoti glede podane resnice. Njega, ki je opomina najbolj potreben, zaposli z nekim nujnejšim delom, da preusmeri njegovo pozornost. Na razne načine onemogoča, da bi slišal besede, ki bi zanj bile življenjska dišava za življenje.

Satan vidi Gospodove služabnike tudi takrat, ko so žalostni zaradi duhovne teme, ki pokriva ljudstvo. Sliši njihove resne molitve za Božjo milost in moč, da bi premagali ravnodušnost, brezskrbnost in malomarnost. Tedaj z novo gorečnostjo uresničuje svoje načrte. Spodbuja ljudi, da ustrežejo svojim poželenjem po jedi ali pa se vdajajo kakšnemu drugemu grešnemu užitku. S tem ohromi njihovo moč dojemanja, da ne slišijo ravno tega, kar jim je najbolj potrebno zvedeti.

Satan dobro ve, da bodo podlegli njegovim napadom vsi, ki mu jih bo uspelo napeljati k zanemarjanju molitve

in preiskovanja Svetega pisma. Zato ustvarja vse mogoče načrte za zaposlitev človekovega uma. Vedno so bili ljudje, ki so se delali pobožne. Mislijo, da je njihova dolžnost iskati napake v značaju ali zmote v veri tistih, s katerimi se ne strinjajo. Namesto tega bi morali napredovati v spoznavanju resnice. Takšni ljudje so Satanova desnica. Teh, ki tožijo svoje brate, je mnogo. Vedno so dejavni, kadar Bog dela in ko mu njegovi služabniki izkazujejo pravo češčenje. V lažni luči predstavljajo besede in dejanja tistih, ki ljubijo resnico in so ji poslušni. Kot zapeljivce in goljufe bodo prikazali tudi najresnejše, goreče in požrtvovalne

Kristusove služabnike. Njihovo delo je napačno predstaviti spodbude vsakega resničnega in plemenitega dejanja, širiti laži in izzivati sum pri neizkušениh ljudeh. Na vse mogoče načine si prizadevajo, da se ima za pokvarjeno in lažno vse, kar je čisto in pravično.

Toda nihče se ne sme slepiti glede njih. Z lahkoto se da spoznati, čigavi otroci so, čigav zgled posnemajo in čigava dela delajo. "Po njih sadovih jih spoznate." (Mt 7,16) Njihovo vedenje je podobno Satanovemu. On je strupeni obrekovalec in "obtoževalec naših bratov". (Raz 12,10)

Vrhovni goljuf ima mnogo sredstev, s katerimi podaja razne vrste zmot, da bi ujel ljudi v svojo mrežo. Te so razna krivoverstva, ki so prilagojena različnim nagnjenjem in okusu njih, katere želi pogubiti. Njegov načrt je v cerkev pripeljati neiskrene in neprerojene, ki širijo dvom in nevero ter motijo tiste, ki želijo pospešiti Božje delo in napredovati. Mnogi, ki v bistvu ne verujejo v Boga in njegovo besedo, si prisvojijo določena načela resnice in veljajo za kristjane. Tako imajo možnost vpeljati svojo zmoto, kakor da gre za pravi svetopisemski nauk.

Ena najuspešnejših Satanovih zmot je trditev, da ni pomembno, kaj ljudje verujejo. Ve, da z ljubeznijo sprejeta resnica posvečuje dušo tistega, ki jo je sprejel; zato vedno poskuša resnico nadomestiti z lažnimi teorijami, zgodbami in z drugačnim evangelijem. Božji služabniki so se od začetka bojevali proti lažnim učiteljem, ki so bili pregrešni ljudje in so širili zmote, usodne za zveličanje. Elija, Jeremija in Pavel so odločno in neustrašno nasprotovali tistim, ki so odvracali ljudi od Božje besede. Tisto svobodno mnenje, ki ima pravo svetopisemsko vero za nepomembno, pri teh svetih

zagovornikih resnice ni naletelo na odobravanje.

Nejasne in nenavadne razlage Svetega pisma ter mnoge protislovne teorije o verskem nauku, ki obstajajo v krščanskem svetu, so delo našega velikega sovražnika. Ljudem tako zmede um, da ne morejo opaziti resnice. Med krščanskimi cerkvami vladata nesloga in razdor, in sicer zato, ker je sprevračanje Svetega pisma zaradi uve-ljavljanja priljubljenih teorij postalo nekaj čisto običajnega. Namesto da bi Božjo besedo proučevali skrbno in s ponižnim srcem, da bi dosegli spoznanje Božje volje, jo mnogi

preiskujejo samo zato, da bi v njej našli kaj nenavadnega ali izvirnega.

Nekateri navajajo za podporo lažnih naukov ali nekrščanskih običajev zgolj odlomke iz Svetega pisma, ki jih uporabijo ločeno od sobesedila, da bi tako dokazali svojo trditev, čeprav ima preostali del besedila popolnoma nasprotni pomen. Zelo zvito so pridobili poseben način podajanja razlag, da bi z njim prekrili svoja mesena poželenja. Tako naklepno sprevračajo Božjo besedo. Drugi razlagajo svetopisemske podobe in simbole na podlagi svoje bujne domišljije in se ne ozirajo na Božjo

besedo, ki razlaga samo sebe. Nato svoje sklepe podajajo kot svetopisemski nauk.

Če se Sveto pismo proučuje brez molitve, brez mirnega in ponižnega duha, se zlahka spremeni pravi smisel tako preprostih in najjasnejših besedil kakor tudi najtežjih. Papeški visoki dostojanstveniki izbirajo takšne svetopisemske dele, ki najbolj ustrezajo njihovemu cilju. Nato jih razlagajo, kakor jim ustreza in jih podajajo ljudem. S tem jim jemljejo pravico, da sami proučujejo Sveto pismo in sami razumejo njene svete resnice. Ljudstvu mora biti dano celotno Sveto pismo - takšno, kakršno je napisano. Bolje bi

bilo, da ostane brez svetopisemskega poučevanja, kakor da se jih poučuje s tako zelo ponarejenimi svetopisemskimi nauki.

Sveto pismo je določeno za vodnika vsem, ki želijo spoznati Stvarnikovo voljo. Bog je dal ljudem zanesljivo preroško besedo. Angeli in sam Kristus so prišli Daniela in Janeza seznanit s stvarmi, ki se bodo kmalu izpolnile. Skrivnosti, ki so pomembne za zveličanje, so se razodele tako, da iskrenega preiskovalca resnice ne morejo zmesti niti ga pripeljati v zmoto. Gospod je rekel po preroku Habakuku: "Napiši razodetje in ga vreži na plošče,

da bo z lahkoto bral, kdor bo bral.”
(Hab 2,2 EKU) Božja beseda je jasna
vsem, ki jo proučujejo z iskrenim srcem.
Vsaka iskrena duša bo dobila luč
resnice. “Luč vzhaja pravičnemu, veselje
njim, ki so pravega srca.” (Ps 97,11 EKU)
Nobena cerkev ne more napredovati v
svetosti, če njeni verniki ne iščejo resnice
kakor skriti zaklad.

Vabilo k svobodomiselnosti zaslepljuje
ljudi za sovražnikove načrte, medtem
ko on stalno dela, da bi dosegel svoj cilj.
Če mu uspe s človeškimi mišljenji
spodriniti Sveto pismo, tedaj bodo Božje
zapovedi odstranjene; cerkve bodo

ostale v sužnosti grehu, medtem ko bodo istočasno mislile, da so svobodne.

Za mnoge je znanstveno raziskovanje postalo prekletstvo. Bog je dovolil, da se vzvišena luč izlije na svet po razodetjih znanosti in umetnosti. Toda tudi največji umi padajo v zmote, če poskušajo raziskati odnos med znanostjo in Božjim razodetjem, a jih pri raziskovanju ne vodi Božji Duh.

Človeško spoznanje je v materialnih in tudi v duhovnih stvarih delno in nepopolno, zato mnogi svojih znanstvenih pogledov ne morejo uskladiti s svetopisemskimi razlagami.

Nekateri sprejemajo navadne teorije in mišljenja za znanstvena dejstva in mislijo, da se mora Božja beseda preizkušati z znanostjo, “ki se po krivem tako imenuje”. (1 Tim 6,20 CHR)

Stvarnik in njegova dela presegajo njihovo moč dojemanja; in ker jih ne morejo razložiti z naravnimi zakoni, imajo svetopisemsko zgodovino za nezanesljivo. Tisti, ki dvomijo o poročilih Stare in Nove zaveze, pogosto gredo še korak naprej in dvomijo tudi o obstoju Boga, naravi pa pripisujejo neskončno moč. A ker so zavrgli svoje sidro, se bodo razbili na skalah nevere.

Tako so se mnogi ljudje oddaljili od vere, in Satan jih zlahka prevara. Ljudje so si prizadevali postati modrejši od Stvarnika. Človeška modrost je poskušala raziskati in razložiti skrivnosti, ki ne bodo razodete niti v večnosti. Če bi ljudje hoteli raziskovati in razumeti to, kar jim je Bog oznanil o sebi in svojih načrtih, bi dobili takšno razodetje o Jahvejevi slavi, veličastvu in moči, da bi spoznali svojo osebno neznatnost in bili zadovoljni s tistim, kar je razodeto njim in njihovim otrokom.

Mojstrovina Satanovih prevarar je v tem, da spodbuja človeški um k raziskovanju

in ugibanju tega, česar Bog ni razodel niti ni načrtoval, da bi razumeli. Zaradi tega je Lucifer izgubil svoj prostor v nebesih. Bil je nezadovoljen, ker mu niso bile zaupane vse skrivnosti Božjih načrtov. Niti malo pa mu ni bilo mar za to, kar mu je bilo razodeto o njegovem osebnem delu na njegovem vzvišenem, njemu zaupanem položaju. Ko je izzval enako nezadovoljnost v srcih sebi podrejenih angelov, je povzročil njihov padec. Sedaj poskuša z enakim duhom navdihniti ljudi in jih prav tako napeljati, da prezrejo jasne Božje ukaze.

Tisti, ki niso pripravljeni sprejeti jasnih in očitnih svetopisemskih resnic, vedno

iščejo primerne zgodbe, ki pomirjajo njihovo vest. Z veliko naklonjenostjo sprejemajo oznanjene neduhovne nauke, ki ne zahtevajo samoodpovedi in ponižnosti. Tako ljudje znižujejo umske sposobnosti, da bi ugajali svojim mesenim poželenjem. Ker so v svojih očeh preveč pametni, da bi Sveto pismo preiskovali s ponižnim srcem in ob tem resno molili za Božje vodstvo, nimajo nikakršne zaščite, ki bi jih varovala pred zmoto. Satan je pripravljen ustreči hrepenenju njihovega srca. Na prostor resnice postavlja svoje prevare. Tako je papeštvo dobilo moč nad ljudmi. Tudi protestanti gredo po isti poti z zavračanjem resnice, ker le-ta vsebuje

trpljenje. Kdor koli zanemarja Božjo besedo, hrepeni po posvetni udobnosti in se noče razlikovati od sveta, bo namesto resnice sprejel krivoverstvo, vredno obsodbe. Kdor načrtno zavrača resnico, bo sprejel vsako izmišljeno obliko zmote. Čeprav se mu kakšna prevara zdi grozna, bo priprav-ljen sprejeti drugo. Apostol Pavel govori o ljudeh, ki “niso sprejeli ljubezni resnice, da bi se rešili,” in zanje pravi: “Zato jim Bog pošilja delovanje blodnjave, da verjamejo laži; tako bodo obsojeni vsi, ki niso verjeli resnici, temveč so pritrjevali krivičnosti.” (2 Tes 2,10-12) Ker so nam torej dani takšni opomini, moramo biti pri sprejemanju naukov zelo previdni.

Najuspešnejša sredstva vrhovnega goljufa so varljivi nauki in lažni čudeži spiritizma. Satan, preoblečen v angela svetlobe, razpenja svoje mreže tam, kjer jih je najmanj pričakovati. Če bi ljudje z resno molitvijo proučevali Božjo knjigo, da bi doumeli njen nauk, ne bi ostali v temi in ne bi sprejeli lažnih naukov. Ker pa zavračajo resnico, postajajo plen prevare.

Druga nevarna zmota je nauk, ki zanika Kristusovo božanstvo in trdi, da ni obstajal pred svojim prihodom na ta svet. Ta nauk z naklonjenostjo sprejemajo mnogi, ki trdijo, da verujejo

v Sveto pismo. Vendar odkrito nasprotuje jasnim Zveličarjevim izjavam glede njegovega razmerja do Očeta, njegovega božanskega značaja in večnega obstoja. Kdor podpira ta nauk, sprevrača Sveto pismo na najbolj neupravičen način. Ne samo da znižuje človekovo dojemanje načrta zveličanja, temveč tudi spodkopava vero v Sveto pismo kot Božje razodetje. Kolikor jo je težje ovreči, toliko nevarnejša je. Če ljudje zavržejo pričevanje Svetega pisma o Kristusovem božanstvu, bomo z njimi zaman razpravljali o tej točki, ker jih ne bo prepričal noben še tako prepričljiv dokaz. "Naravni človek pa ne sprejema, kar je Božjega Duha, kajti zanj je

nespamet in ne more razumeti, ker se duhovno presoja." (1 Kor 2,14) Nihče, kdor veruje v to zmoto, ne more pravilno razumeti Kristusovega značaja in njegovega dela, niti Božjega vzvišenega načrta za zveličanje.

Še bolj zvita in škodljiva zmota je razširjeno verovanje, da Satan sploh ne obstaja kot osebnost in da se to ime v Svetem pismu uporablja samo zato, da se predstavijo človekove slabe misli in želje.

Nauk, ki odmeva s priljubljenih prižnic, da je Kristusov vnovični prihod njegov prihod vsakomur osebno, ko umre, je

izmišljotina, ki odvrta misli ljudi od Kristusove osebne pojavitve na oblakih. Satan že dolga leta govori: "V hiši je!" (Mt 24,23-26) Mnoge duše so propadle, ker so sprejele to prevaro.

Posvetna modrost tudi uči, da molitev ni nujna. Znanstveniki trdijo, da dejanskega odgovora na molitev ni; ta bi namreč pomenil popačitev zakonov; bil bi čudež, toda čudežev ni. Pravijo, da vesolje upravljajo nespremenljivi zakoni, sam Bog pa ne dela ničesar, kar bi jim nasprotovalo. Tako predstavljajo Boga kot bitje, ki je vklenjeno s svojimi lastnimi zakoni, kakor da bi delovanje Božjih zakonov utegnulo izključiti Božjo

svobodo. Takšen nauk nasprotuje svetopisemskemu pričevanju. Ali niso Kristus in njegovi apostoli delali čudežev? Isti usmiljeni Zveličar živi tudi danes in je pripravljen uslišati molitve vere, kakor jih je nekoč, ko je vidno hodil med ljudmi. Naravno sodeluje z nadnaravnim. Del Božjega načrta je, da nam kot odgovor na našo molitev vere da to, česar nam ne bi dal, če ga ne bi prosili.

V krščanskih cerkvah obstajajo številni lažni nauki in skrajniška dojemanja. Ni mogoče oceniti slabih posledic odstranitve samo enega mejnika, ki ga je postavila Božja beseda. Tisti, ki so si

upali to narediti, se niso ustavili pri zavračanju samo ene resnice, ampak so z zavračanjem nadaljevali, vse dokler niso postali popolnoma neverni.

Zmote splošno priznane teologije so v dvom zapeljale mnoge ljudi, ki bi sicer lahko verovali v Sveto pismo. Njim ni mogoče sprejeti naukov, ki načenjajo njihovo poj-movanje o pravičnosti, milosti in dobroti, ker pa so del svetopisemskega nauka, jih nočejo sprejeti za Božjo besedo.

Prav to je cilj, ki ga Satan hoče doseči. Ničesar si ne želi bolj, kakor uničiti zaupanje v Boga in njegovo besedo.

Satan stoji na čelu velike vojske tistih, ki dvomijo; na vso moč si prizadeva pritegniti ljudi v svoje vrste. Dvomiti postaja moderno. Veliko ljudi gleda z nezaupanjem na Božjo besedo iz enakega razloga kot na njenega Avtorja - zato ker obsoja in kaznuje greh. Tisti, ki niso pripravljene izpolnjevati njenih zahtev, si prizadevajo ovreči njeno veljavo. Sicer berejo Sveto pismo ali poslušajo njegove nauke, ki se podajajo s prižnice, vendar samo zato, da bi našli kakšno napako v njem ali pridigi. Mnogi postanejo neverni, ker utemeljujejo in opravičujejo zanemarjanje svojih dolžnosti. Drugi spet dvomijo iz ošabnosti in lenobe.

Preveč so nagnjeni k udobnemu življenju, tako da ne morejo opravljati dejanja, vredna časti ali ta, ki zahtevajo napor in samoodpoved. Zato se želijo izkazati modrejši s tem, da kritizirajo Sveto pismo. Povod za kritiko najdejo v naukih, ki jih ne morejo razumeti, saj njihov um ni razsvetljen z Božjo modrostjo. Zdi se, da mnogi mislijo, da je vrlina ostati na strani nevere in dvoma. Ljudje, ki se na zunaj kažejo iskreni, so v resnici polni samozaupanja in ošabnosti. Mnogi uživajo, ko v Svetem pismu najdejo nekaj, kar druge bega. Nekateri kritizirajo in podpirajo krivičnost samo zaradi želje po prepiranju, ob tem pa ne vidijo, da se na

ta način sami zapletajo v ptičarjevo past. Ker so svojo nevero izrazili javno, mislijo, da morajo sedaj zagovarjati svoje stališče. Tako se pridružujejo brezbožnikom in si sami zapirajo rajska vrata.

Bog je dal v svoji besedi zadosti dokazov o njenem božanskem značaju. V njej so jasno podane vzvišene resnice, ki se nanašajo na naše zveličanje. Vsak jih lahko razume sam, in sicer s pomočjo Svetega Duha, ki je obljubljen vsem iskrenim iskalcem. Bog je dal ljudem trdni temelj za njihovo verovanje.

Omejen človeški razum ne more popolnoma dojeti načrtov in ciljev Neskončnega. Boga nikoli ne moremo dojeti z raziskovanjem. Ne smemo poskušati z drzno roko dvigniti zavese, s katero je zagrnil svoje veličastvo. Apostol vzklika: "Kako nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota!" (Rim 11,33 EKV) Njegovo ravnanje z nami in spodbude, ki ga vodijo, lahko razumemo toliko, da lahko vidimo njegovo neomejeno ljubezen in milost, ki sta združeni z njegovo neizmerljivo močjo. Naš nebeški Oče ukazuje vse z modrostjo in pravičnostjo, zato ne smemo biti nezadovoljni in nezaupljivi, temveč se mu moramo

pokoravati s spoštovanjem. Od svojih načrtov nam bo razodel toliko, kolikor je potrebno za našo blaginjo. Ostalo moramo zaupati roki, ki je vseмогоčna, in srcu, ki je polno ljubezni.

Bog daje dovolj dokazov v korist veri, vendar nikoli ne odstrani vseh vzrokov za nevero. Kdor išče podporo za dvom, jo bo našel. Kdor noče sprejeti Božje besede in je izpolnjevati, dokler ne bo odpravljena tudi najmanjša pripomba, ki povzroča dvom, nikoli ne bo prišel k luči.

Nezaupanje v Boga je naravni pojav neprerojenega srca, ki je v sovraštvu z

Bogom. Vero pa daje Sveti Duh in se razvija samo, če se goji. Nihče ne more brez odločnih naporov postati močan v veri. Nevera se povečuje, če jo podpiramo. Če se ljudje namesto z dokazi, ki jim jih je Bog dal za utrjevanje vere, ukvarjajo z dvomi in kritiziranjem, bodo našli vse več dokazov za dvom.

Tisti, ki niso prepričani o Božjih obljubah in ne verujejo v njegovo milost, mu odvzemajo čast. Namesto da bi njihov vpliv druge pritegoval h Kristusu, jih oddaljuje od njega. So nerodovitna drevesa, ki raztezajo svoje suhe veje na daleč in na široko in s tem jemljejo sončno svetlobo drugim

rastlinam, da v senci venejo in hirajo. Življenjsko delo takih je kakor neprestano pričevanje proti njim. Sejejo seme dvoma in nevere, ki bo neizogibno obrodilo žetev.

Obstaja samo ena pot za tiste, ki se želijo osvoboditi dvoma. Namesto da dvomijo in kritizirajo to, česar ne razumejo, morajo paziti na luč, ki že sveti na njihovo pot; tedaj jim bo dana še večja luč. Izpolnjujejo naj vsako dolžnost, ki jo dobro razumejo, pa bodo usposobljeni razumeti in izpolniti tudi tiste dolžnosti, o katerih sedaj dvomijo.

Satan lahko podtakne kaj, kar je podobno resnici. S tem bi prevaral tiste, ki se pustijo prevarati ter se želijo izogniti samoodpovedi in žrtvi, ki ju zahteva resnica. Vendar ne more pod svojo oblastjo držati nikogar, ki si iskreno in za vsako ceno želi spoznati resnico. Kristus je resnica in "prava luč, ki razsvetljuje vsakega človeka," ki prihaja na svet. (Jn 1,9 EKU) Duh resnice je poslan, da vodi ljudi v vso resnico. Po oblasti Božjega Sina je zapisano: "Iščite, in boste našli. Če hoče kdo uresničevati njegovo voljo, bo spoznal glede nauka, ali je od Boga ali pa jaz govorim sam od sebe." (Mt 7,7; Jn 7,17)

Kristusovi sledilci malo vedo o zarotah, ki jih Satan in njegova vojska kujeta zoper nje. Toda On, ki živi v nebesih, bo preobrn timer vse te zvijačne naklepe za izpolnitev svojih iskrenih načrtov. Gospod dopušča, da njegovo ljudstvo doživlja ogenj stisk, da bi pridobilo izkušnje za končno zmago, vendar v njegovih mukah in stiskah nikakor ne uživa. Zaradi lastne slave ga ne more obvarovati pred vsemi skušnjavami, kajti njihov namen je ravno v tem, da jih pripravi za upiranje vsem Satanovim zapeljevanjem.

Niti brezbožniki niti hudobneži ne morejo preprečiti Božjega dela ali odstraniti Božje navzočnosti iz njegovega ljudstva, če s ponižnim in potrjim srcem prizna in opusti svoje grehe ter se zvesto drži njegovih obljub. Uspešno se lahko upre sleherni skušnjavi in vsakemu sovražnemu vplivu, javnemu ali skritemu; “Ne s silo in ne z močjo, temveč z mojim duhom, govori Gospod nad vojskami”. (Zah 4,6)

“Zakaj Gospodove oči so uprte v pravične in njegova ušesa v njihovo prošnjo. ... Le kdo vam bo škodil, če boste vneti za dobro?” (1 Pt 3,12.13)

Balaam je zaradi bogate nagrade, ki mu

je bila obljubljena, uporabil čaranje proti Izraelu. Daroval je daritev Gospodu, medtem ko je poskušal nad Božje ljudstvo priklicati prekletstvo. Božji Duh je odpravil zlo, ki bi ga moral izgovoriti Balaam. Zaradi tega je bil prisiljen vzklikniti: "A kako naj prekolnem, kogar Bog ne prekolne, kako naj zarotim, kogar Gospod ne zaroti? Naj umrem s smrtjo pravičnih, moj konec naj bo kakor njihov!" Ko je znova daroval daritev, je brezbožni prerok rekel: "Glej, prevzel sem blagoslov; blagoslovil je in ne morem preklicati. Ni uzreti hudega v Jakobu, ni videti nesreče v Izraelu. Gospod, njegov Bog, je z njim, v njem je vzklikanje kralju.

Kajti ni vraževerja zoper Jakoba, ne vedeževanja zoper Izraela. Zakaj v Jakobu ni čaranja in v Izraelu ne vedeževanja; ob svojem času se pove Jakobu in Izraelu, kaj hoče Bog storiti.”

(4 Mz 23,8.10.20.21.23) Ko je Balaam tretjič postavil oltar, je zopet poskušal izgovoriti prekletstvo. Toda iz prerokovih ust je Božji Duh proti njegovi volji oznanil napredek svojih izvoljencev in kaznoval neumnost in zlobo njegovih sovražnikov:

“Blagoslovljen bo, kdor te blagoslavlja, preklet, kdor te preklinja!” (4 Mz 24,9)

Tisti čas je bil Izrael zvest Bogu. Dokler je bil poslušen njegovim zapovedim, ga

ni mogla premagati nobena zemeljska niti peklena moč. Toda prekletstvo, ki v času zvestobe Izraela ni smelo priti iz Balaamovih ust, je nazadnje uspelo; Izrael je bil zapeljan v greh. Ko so Izraelci prestopili Božje zapovedi, so se ločili od Boga. Sedaj so občutili razdiralno sovražnikovo oblast.

Satan je dobro vedel, da se celo najslabotnejši človek, ki je v Kristusu, lahko upre vsem močem teme.

Sovražnik v takšnem primeru tudi z očitnim nasprotovanjem ne more izbojevati zmage, temveč je premagan. Zato poskuša bojevnike križa izvabiti iz njihove zanesljive trdnjave. S svojimi

borbenimi močmi sedi v zasedi, pripravljen uničiti vse, ki bi si upali stopiti na njegovo področje. Varni smo lahko samo, če ponižno zaupamo v Boga in smo poslušni vsem njegovim zapovedim.

Nihče ni varen ne dneva ne ure brez molitve. Gospoda moramo prositi zlasti za modrost, da bi razumeli njegovo besedo. V njej so odkrite zanke skušnjavca in sredstva, s katerimi se jim lahko uspešno izognemo. Satan spretno uporablja svetopisemska besedila in jih po svoje razlaga, da bi nas zapeljal. Sveto pismo moramo proučevati s ponižnim srcem; nikoli ne smemo

izgubiti svoje odvisnosti od Boga.
Vedno moramo biti na preži pred
Satanovimi zvijačami in vsak trenutek z
vero moliti: “Ne vpelji nas v skušnjava.”

Poglavje 33—Prva velika prevara

Satan si je že na samem začetku človeške zgodovine prizadeval prevarati naš rod. Pobudnik upora v nebesih je želel Zemljane združiti s seboj v boju zoper Božjo vladavino. Adam in Eva sta bila popolnoma srečna v poslušnosti Božjim zapovedim. To dejstvo pa je neprestano pričalo proti obtožbam, ki jih je podajal v nebesih, da so namreč Božje zapovedi nasilne in nasprotujejo blaginji njegovega stvarstva. Poleg tega je bil Satan nevoščljiv, ko je videl za brezmadežni par pripravljeno lepo domovino. Odločil se je povzročiti njun propad, da

bi lahko, ko ju bo ločil od Boga in podvrgel svoji oblasti, vzel zemljo v svojo last in na njej vzpostavil svoje kraljestvo, ki bo nasprotovalo Najvišjemu.

Če bi se Satan razodel v svojem pravem značaju, bi bil takoj zavržen, saj sta bila Adam in Eva opozorjena na tega nevarnega sovražnika. Vendar je delal na skrivaj; skrival je svoj namen, da bi čim bolj uspešno dosegel cilj. Za svoje orodje je uporabil kačo, ki je bila tedaj eno najčudovitejših ustvarjenih bitij, in vprašal Evo: "Ali je Bog res rekel, da ne smeta jesti z nobenega drevesa v vrtu?" (1 Mz 3,1) Če Eva ne bi hotela

razpravljati s Skušnjavcem, bi bila obvarovana. Toda upala se je pogajati z njim, zato je padla kot žrtev njegove zvijače. Tako so danes premagani še mnogi. Dvomijo o Božjih zahtevah in jih kritizirajo. Namesto da bi poslušali Božje predpise, sprejemajo človeška dojemanja, za katerimi se skrivajo samo Satanove zvijače.

“In žena je rekla kači: “Od sadu drevja v vrtu jeva, ‘le z drevesa sredi vrta,’ je rekel Bog, ‘ne jejta sadu, tudi dotikajta se ga ne, sicer bosta umrla!’” Kača pa je rekla ženi: “Nikakor ne bosta umrla! V resnici Bog ve, da bi se vama tisti dan, ko bi jedla z njega, odprle oči in bi

postala kakor Bog, poznala bi dobro in húdo." (1 Mz 3,2-5) Satan je trdil, da bosta postala kakor Bog, da bosta dosegla večje znanje kakor poprej in bosta usposobljena za višje življenje. Eva je pod-legla skušnjavi, pod njenim vplivom pa je bil zapeljan v greh tudi Adam. Verjela sta kačinim besedam, da Bog ni mislil tako, kakor je rekel. Podvomila sta o svojem Stvarniku in si domišljala, da omejuje njuno svobodo. Mislila sta, da bosta s prekrškom njegovih zapovedi lahko dosegla večjo modrost in višji položaj.

Adam je po padcu v greh ugotavljal pomen besed: "Zakaj tisti dan, ko boš

jedel od njega, gotovo zapadeš smrti!”
(1 Mz 2,17 CHR) Ali je njihov pomen
ustrezal Satanovi zapeljivi trditvi, da bo
Adam dosegel bolj vzvišeno življenjsko
stanje? V tem primeru bi bil prekršek
velika blaginja, Satan pa bi se izkazal
kot dobrotnik našega rodu. Adam je
spoznal, da to ni smisel Božje obsodbe.
Bog je rekel, da se bo človek za kazen
zaradi greha moral znova vrniti v
zemljo, iz katere je vzet: “Zares, prah si
in v prah se povrneš.” (1 Mz 3,19)
Satanove besede: “V resnici Bog ve, da
bi se vama ... odprle oči,” so se izkazale
resnične, ampak samo v tem, da sta
videla svojo neumnost. Spoznala sta zlo
in okusila grenki sad svojega prestopka.

Sredi vrta je raslo drevo življenja, katerega sad je imel moč neprestano obnavljati življenje. Če bi Adam ostal poslušen Bogu, bi dalje užival prost dostop do tega drevesa in večno živel. Ko se je pregrešil, ni več smel jesti z njega, zato je postal podvržen smrti. Božja obsodba: "Zares, prah si in v prah se povrneš," kaže na popolno ugasnitev življenja.

Adam je s svojim prestopkom izgubil neumrljivost, ki mu je bila obljubljena pod pogojem poslušnosti. Na svoje potomce ni mogel prenesti tega, česar ni imel. Za padli rod ne bi bilo upanja, če

Bog z darovanjem svojega Sina ne bi omogočil človeku neumrljivosti.

Medtem ko je "smrt prišla na vse ljudi, ker so vsi grešili", je Kristus "uničil smrt in razsvetlil življenje in nepropadljivost po evangeliju". (Rim 5,12; 2 Tim 1,10) Samo v Kristusu je možno doseči neumrljivost. Jezus je rekel: "Kdor veruje v Sina, ima večno življenje; kdor pa ne veruje v Sina, ne bo videl življenja." (Jn 3, 36) Vsak človek lahko dobi ta neprecenljivi blagoslov, če izpolnjuje pogoje. Vsi, "ki z vztrajanjem v dobrih delih iščejo slavo, čast in nesmrtnost". (Rim 2,7)

Edino bitje, ki je obljubilo Adamu življenje v neposlušnosti, je bil vrhovni goljuf. Kačine besede, spregovorjene Evi v raji: "Nikakor ne umreta," so bile prva pridiga o neumrljivosti duše. Pa vendar se ta izjava, ki ima temelj edino na Satanovi veljavi, ponavlja s krščanskih prižnic in jo večina človeškega rodu sprejema enako hitro, kakor sta jo sprejela naša prastarša. Božja obsodba: "Duša, ki greši, umre," (Ezk 18,20) se razlaga, kakor da pomeni: Duša, ki greši, ne umre, temveč bo živela večno. Samo čudimo se lahko tej nenavadni zaslepljenosti, zaradi katere so ljudje tako lahkoverni do Satanovih besed in tako nezaupljivi do Božjih.

Če bi človeku po padcu bilo dovoljeno svobodno pristopati k drevesu življenja, bi živel večno. Tako bi greh postal nesmrten. Toda kerub je z ognjenim mečem stražil pot, ki je vodila do njega. (1 Mz 3,24) Nihče iz Adamove družine ni smel prestopiti te meje in vzeti sad, ki daje živ-ljenje. Zato neumrljivih grešnikov ni.

Satan je po človekovem padcu ukazal svojim angelom, naj se še posebej trudijo razširiti vero v prirojeno človekovo neu-mrljivost. Zapeljali so ljudi, da so sprejeli to zmoto. Potem so jih vodili do sklepa, da bodo grešniki

živeli v večnem trpljenju. Sedaj knez teme po svojih služabnikih predstavlja Boga kot maščevalnega tirana. Trdi, da vsakogar, ki mu ni po volji, vrže v pekel, kjer mora večno trpeti njegovo jezo; v tem neizmernem trpljenju, ko se zvijajo od bolečin v večnem ognju, njihov Stvarnik od zgoraj z zadovoljstvom gleda nanje.

Na ta način zakleti sovražnik pripisuje Stvarniku in Dobrotniku človeškega rodu tiste lastnosti, ki jih ima sam. Okrutnost je Satanova lastnost. Bog je ljubezen. Vse, kar je ustvaril, je bilo čisto, sveto in popolno, dokler prvi vrhovni upornik ni prinesel greha. Sam

Satan je sovražnik, ki človeka napeljuje na greh, potem pa se na vso moč trudi, da bi ga uničil. Ko je prepričan o svoji žrtvi, se veseli pogube, ki ji jo je povzročil. Če bi mu bilo dovoljeno, bi ves človeški rod ujel v svojo mrežo. Brez posredovanja Božje moči noben Adamov otrok ne bi mogel zbežati pred njim.

Satan se tudi danes trudi premagati ljudi, kakor je premagal naše prastarše, in sicer tako, da omaja njihovo zaupanje v Stvarnika in jih spodbuja k dvomu o modrosti njegove vladavine in pravičnosti njegovih zapovedi. Satan in njegovi poslanci ljudem predstavljajo

Boga veliko hujšega od njih samih. S tem hočejo opravičiti svojo hudobnost in upor. Vrhovni goljuf si prizadeva svoj grozni in okrutni značaj podtakniti našemu nebeškemu Očetu, a sebe pokazati kot bitje, ki je bilo po krivici odstranjeno iz nebes, ker se ni hotelo pokoriti tako nepravičnemu gospodarju. Pred svetom poudarja svobodo, ki jo lahko uživajo pod njegovo blago vladavino v nasprotju s sužnostjo, ki jo prinašajo strogi Jahvejevi ukazi. Tako mu uspe odvrniti ljudi od zvestobe Bogu.

Nauk, da se umrle hudobne muči z ognjem in žveplom v večno gorečem

peklu in morajo, dokler Bog obstaja, trpeti zaradi grehov, ki so jih storili v kratkem zemeljskem življenju, nasprotuje vsakemu občutku ljubezni in usmiljenja in celo našemu dojemanju pravičnosti. Kljub temu se je ta nauk zelo oznanjal in ga še danes učijo mnoge krščanske veroizpovedi. Ugleden doktor teologije je rekel: "Pogled na peklenške muke bo vedno povečeval blaženost svetih. Z opazovanjem drugih, ki so enake narave in rojeni v enakih okoliščinah, a so vendar vrženi v tako strahoto, bodo doumeli, kako srečni so, da so sami tako visoko počaščeni." Drug je izjavil: "Medtem ko se bo odločitev prekletstva večno

izvrševala nad sodbami jeze, se bo dim njihovega mučenja večno dvigal k prejemnikom milosti, ki bodo, namesto da bi tudi sami sočustvovali s temi nesrečniki, dejali: 'Amen, aleluja! Hvalite Gospoda!'"

Kje je v Božji besedi možno najti takšen nauk? Ali bodo zveličani v nebesih prikrajšani za vsa čustva sočutja in usmiljenja in celo za čustva navadne človekoljubnosti? Ali bodo nadomeščena z ravnodušnostjo in divjo krutostjo? Ne; to ni nauk Božje knjige. Pisci navedenih besed so lahko šolani, lahko so celo iskreni ljudje, vendar so prevarani s Satanovim popačenim

naukom. Ta jih spodbuja k spreminjanju neomajnih svetopisemskih izrazov in ubeseditvi grenkobe in zlobe, kar je značilnost Satana, ne pa našega Stvarnika. "Reci jim: Kakor jaz živim, govori Gospod BOG, nimam veselja nad krivičneževo smrtjo, marveč da se krivični spreobrne od svoje poti in živi. Vrnite se, vrnite s svojih hudobnih poti! Zakaj hočete umreti?" (Ezk 33,11)

Kakšno korist bi imel Bog, če sprejmemo, da se On naslaja z gledanjem večnih muk in uživa ob ihtenju, vpitju in preklinjanju mučenih ustvarjenih bitij, ujetih v peklenški ogenj? Ali bi to strašno ihtenje lahko

bilo glasba v ušesih Neizmerljive
ljubezni? Nekateri trdijo, da kaznovanje
grešnikov z večno muko kaže Božje
sovraštvo do greha, ki je skalil mir in
red v vesolju. O, strašno bogokletje!
Kakor da je sovraštvo do greha
opravičilo za njegovo ovekovečenje!
Nauku teh teologov, ki zagovarjajo
neprestano mučenje brez kakršnega koli
upanja na usmiljenje, razvnema jezo
ubogih žrtev, ki se izraža s
preklinjanjem in bogokletjem. Zaradi
tega se breme njihove krivde neprestano
povečuje, a Božja slava ostaja s tem
nenehnim in neprestanim
povečevanjem greha skozi neskončna
stoletja nespremenjena.

Ni mogoče opisati zla, ki ga je povzročil lažni nauk o večnih mukah.

Svetopisemska vera - polna ljubezni, dobrote in bogata z usmiljenjem - je zasenčena s praznoverji in zastrta z grozo. S kakšnimi lažmi je Satan prikazal Božji značaj! Ni čudno, da se ljudje bojijo našega usmiljenega Stvarnika, pred njim trepetajo in ga celo sovražijo. Z nauki, ki se oznanjajo s prižnic, so se po svetu razširila grozljiva dejstva o Bogu in ustvarila tisoče in celo milijone dvomljivcev in nevernikov

Nauk o večnih mukah je eden izmed lažnih naukov, ki predstavljajo vino

nečistosti duhovnega Babilona, s katerim opijanja ljudstva. (Raz 14,8; 17,2) Kako so Kristusovi pridigarji lahko sprejeli in oznanjali ta lažni nauk s posvečenega prostora, je res skrivnost. Dobili so ga iz Rima s ponarejeno soboto vred. Drži, da so ga oznanjevali znameniti in dobri ljudje; toda luč o tem nauku še ni prišla do njih, kakor je prišla do nas. Oni so bili odgovorni samo za luč, ki je svetila v njihovem času; mi pa smo za luč, ki nam sveti danes. Če se odvrnemo od pričevanj Božje besede in sprejmemo lažne nauke, ker so se jih tako naučili tudi naši očetje, potem je obsodba, ki je izrečena nad

Babilonom, tudi naša; tako pijemo od vina njene nečistosti.

Veliko ljudi, ki se upira nauku o večnih mukah, pada v nasprotno zmoto. Ti vidijo, da Sveto pismo predstavlja Boga kot bitje, polno ljubezni in usmiljenja. Ne morejo verjeti, da bi On dovolil pogubiti svoja ustvarjena bitja z večnim peklenkim ognjem. Vendar verujejo, da je duša sama po sebi neumrljiva, zato sklepajo, da bodo na koncu vsi ljudje zveličani. Mnogi menijo, da so grožnje Božje besede določene samo zato, da bi s strahom prisilile ljudi k poslušnosti, ne bodo pa dobesedno izvršene. Tako grešnik lahko živi v sebičnih

zadovoljstvih, prezira Božje zahteve in vendar pričakuje, da bo na koncu milostno sprejet. Takšen nauk, ki povišuje Božjo milost, a podcenjuje njegovo pravičnost, je vseč me-senemu srcu in hrabri grešnike v njihovi krivičnosti.

Sledeče izjave bodo dokazale, kako tisti, ki verujejo, da bodo zveličani vsi, sprevračajo Sveto pismo, da bi podprli svoj zahrbtnen in poguben nauk. Neki neveren mladenič je umrl v nesreči. Na njegovem pogrebu je duhovnik, ki je zagovarjal nauk o zveličanju vseh, izbral svetopisemsko besedilo, ki se nanaša na

David: “Kajti potolažil se je zaradi Amnóna, ki je bil mrtev.” (2 Sam 13,39)

Govornik je rekel: “Pogosto me vprašajo, kakšna bo usoda teh, ki se v grehah poslovijo od tega življenja; na primer, umrejo v stanju pijanosti. Tako odidejo v smrt z očitnimi madeži hudodelstva, ki niso sprani z njihovih oblek. Morda so celo umrli kakor ta mladenič in nikoli niso sprejeli kakšne vere ali doživeli njenega blagoslova. V naše zadovoljstvo Sveto pismo rešuje to hudo težavo. Amnon je bil nadvse grešen; ni se spokoril. Napil se je in v takem stanju je bil umorjen. David je bil Božji prerok; zato je moral vedeti, ali se

bo Amnonu na drugem svetu godilo dobro ali hudo. Kakšna so bila čustva njegovega srca? 'Kralj David pa je nehal preganjati Absaloma, kajti potolažil se je zaradi Amnóna, ki je bil mrtev.' (Vr. 39)

Kaj lahko sklepamo iz teh besed? Ali ne to, da večne muke niso bile sestavni del njegove vere? Tako verujemo tudi mi; tukaj odkrivamo zmagoslavni dokaz v korist bolj prijetnih, razsvetljenih in plemenitih dojemanj o končni splošni čistosti in miru. Potolažil se je, ker je bil njegov sin mrtev. A zakaj? Ker je lahko s preroškimi očmi gledal v čudovito prihodnost in videl, da bo njegov sin ločen od vseh skušnjav, prost sužnosti in

očiščen pokvarjenosti greha. Ko se bo dovolj očistil in posvetil, bo sprejet v zbor srečnih duhov, ki so v nebesih. Tolažilo ga je edino to, da je bil njegov ljubljene sin vzet iz sedanjega stanja greha ter stiske in je odšel tja, kjer se bo v njegovo otemnelo dušo izlival najbolj vzvišeni vpliv Svetega Duha. Tam se bo njegov duh razvijal pod vplivom nebeške modrosti in čudovite navdihujoče nesmrtnne ljubezni. Tako bo postal svet in bo lahko užival mir in družbo nebeških dedičev.

Želimo, da razumete naše verovanje, da nebeška blaženost ni odvisna od ničesar, kar lahko storimo v tem življenju; ni

odvisna od spremembe našega srca niti od naše sedanje vere ali izražanja veroizpovedi.”

Ta tako imenovani Kristusov pridigar ponavlja laž, ki jo je kača izgovorila v rajju: “Nikakor ne umreta; tisti dan, ko bosta jedla, se vama odpro oči, in bosta kakor Bog.” Trdi, da bodo največji grešniki - morilci, roparji in prešuštniki - po smrti pripravljene oditi v nesmrtno blaženost.

Ta, ki sprevrača Sveto pismo, je svoj sklep izpeljal iz enega edinega stavka, ki v resnici izraža Davidovo podrejenost volji Previdnosti: “Kralj David pa je

nehal preganjati Absaloma, kajti potolažil se je zaradi Amnóna, ki je bil mrtev." V resnici se je ostrina Davidove bolečine sčasoma ublažila. Njegove misli so se obrnile od mrtvega sina k živemu, ki je pobegnil v tu-jino zaradi strahu pred pravično kaznijo za svoje hudodelstvo. To ne more biti dokaz, da je bil Amnon - krvoskrunec in pijanec - prenesen v prostor blaženosti takoj po smrti, da bi se tam očistil in pripravil za občestvo z brezmadežnimi angeli. Takšno utemeljevanje tega lažnega pridigarja je zares prijetna zgodba, primerna zgolj za zadovoljitev grešnega srca! To je Satanov zelo uspešen nauk in

sploh ni čudno, da spodbuja pokvarjenost.

Nauk tega lažnega učitelja ponazarja nauk mnogih drugih. Iz danega besedila se vzame nekaj svetopisemskih besed, ki bi v mnogih primerih pokazale, da je njihov smisel popolnoma nasproten razlagi, ki se jim daje. Ta izločena besedila se sprevračajo in uporabljajo kot dokaz za nauk, ki ni utemeljen na Božji besedi. Pričevanje, ki je navedeno za dokaz, da je pijani Amnon v nebesih, je sklep, ki očitno nasprotuje jasnim in nespornim svetopisemskim izjavam, da noben pijanec ne bo podedoval nebeškega kraljestva. (1 Kor 6,10) Na ta

način dvomljivci, neverniki in skeptiki spreminjajo Božjo besedo v laž in s svojim lažnim naukom prevarajo mnoge, ki so uspavani v svoji lastni varnosti.

Če bi bilo res, da gredo ob smrti duše vseh ljudi takoj v nebesa, potem bi si bolj želeli umreti kakor živeti. Mnogi, ki so bili zapeljani s tem verovanjem, so si vzeli življenje. Ko so jih obvladale skrbi, težave in razočaranja, se jim je zdelo lažje prekiniti slabotno življenjsko nit in se dvigniti v milino večnega sveta.

Bog je dal v svoji besedi jasne dokaze, da bo kaznoval prestopnike svojih

zapovedi. Kdor se tolaži z mislijo, da je Bog preveč usmiljen, da bi izvršil svojo pravičnost nad grešnikom, mora samo pogledati na golgotski križ. Smrt brezmadežnega Božjega Sina priča, da je plačilo za greh smrt in da mora biti vsak prekršek Božjih zapovedi pravično kaznovan. Kristus, ki ni imel greha, je vzel nase naše grehe. Pretrpel je krivdo prestopka, prikrajšan je bil za Očetovo obličje, dokler se ni njegovo srce strlo in življenje ugasnilo. Ta celotna daritev je darovana, da bi bil lahko grešnik odrešen. Človek nikakor drugače ni mogel biti osvobojen kazni greha. Kdor koli noče imeti deleža v tako drago

plačani spravi, mora sam osebno zdržati krivdo in kazen za svoj prestopok.

Pridigar, ki je verjel, da bodo zveličani vsi ljudje, je tudi brezbožne in nespokorjene prestavil v nebesa kot svete in srečne angele. Poglejmo, kaj nas Sveto pismo še uči o tem.

“Jaz bom dal žejnemu iz studenca vode življenja brezplačno.” (Raz 21,6 CHR) Ta obljuba velja le za žejne. Vodo življenja bodo dobili samo tisti, ki čutijo potrebo po njej in jo iščejo za vsako ceno. “Kdor bo zmagal, bo tega deležen in njemu bom Bog in on bo meni sin.” (Raz 21,7 EKU) Tudi tukaj so postavljeni pogoji.

Upreti se moramo grehu in ga premagati, da bi podedovali vse to.

Gospod pravi po preroku Izaiju:

“Povejte pravičnim, da jim bo dobro,...

Gorje krivičniku, godilo se mu bo

hudo, ker se mu bo vračalo po delih

njegovih rok.” (Iz 3,10.11) Modri mož

pravi: “Grešnik stokrat stori hudobijo,

pa še dolgo živi. Vendar tudi vem, da bo

dobro tem, ki se boje Boga, prav zato,

ker se ga boje. Krivičniku pa ne bo

dobro .” (Prd 8,12.13) Pavel priča, da

grešnik sam sebi spravlja “srd za dan

jeze in razodetja Božje pravične jeze. On

bo vsakemu povrnil po njegovih delih.

Stiska in bridkost naj se zgrneta nad

dušo vsakega človeka, ki dela zlo.” (Rim 2,5.6.9)

“Dobro namreč vedite tole: noben nečistovalec ali nečist človek ali lakomnež, kar je toliko kot malikovalec, nima dediščine v Kristusovem in Božjem kraljestvu. Prizadevajte si za mir z vsemi in za posvečenost. Brez nje nihče ne bo videl Gospoda.

Blagor njim, ki hranijo Božje zapovedi, da bi imeli pravico do drevesa življenja in da bi smeli stopiti skozi vrata v mesto. Zunaj pa ostanejo psi in čarovniki, nečistniki in ubijalci, malikovalci in vsi, ki ljubijo laž in jo

uresničujejo.” (Ef 5,5; Heb 12,14; Raz 22,14.15)

Bog je oznanil ljudem svoj značaj in ravnanje z grehom: “Gospod, mogočni Bog, poln usmiljenja in milostljiv, počasen za jezo in obilen v milosti in resnici, ki hrani milost tisočim, ki odpušča krivico in prestopok in greh, ki pa krivega nikakor ne šteje za nedolžnega. Gospod varuje vse, ki ga ljubijo, vse krivičnike pa bo pokončal. Grešniki pa bodo pokončani vsi skupaj, prihodnost krivičnih bo iztrebljena.” (2 Mz 34,6.7 CHR; Ps 145,20; Ps 37,38) Moč in oblast Božje vladavine bosta uporabljeni za zadušitev upora, a

vendar bodo vse sodbe pravičnosti v popolni skladnosti z značajem Boga, ki je usmiljen, poln potrpežljivosti in dobrote.

Bog ne pritiska na voljo ali razsojanje človeka. Ne veseli se suženjske poslušnosti. Želi, da ga bitja, ki so ustvarjena z njegovimi rokami, ljubijo, ker je vreden ljubezni; da so mu poslušni zato, ker cenijo njegovo modrost, pravičnost in velikodušnost. Vsi, ki pravilno dojemajo njegove lastnosti, ga bodo ljubili, ker jih k njemu priteguje lepota njegovega značaja.

Načela ljubeznivosti, usmiljenja in ljubezni, kakor jih je učil in v življenju pokazal naš Zveličar, so prepis Božje volje in njegovega značaja. Kristus je rekel, da ne oznanja ničesar drugega kakor to, kar je prejel od Očeta. Načela Božje vladavine se popolnoma ujemajo z Zveličarjevim naročilom: "Ljubite svoje sovražnike." Bog izvršuje svojo pravičnost nad hudobnimi za blaginjo veselja in tudi za blaginjo tistih, nad katerimi se sodbe izvršujejo. Rad bi jih osrečil, in sicer v skladu z zakoni svoje vladavine in s pravičnostjo svojega značaja. Obdaja jih z znamenji svoje ljubezni. Ponuja jim spoznanje svojih zapovedi in jih spremlja s ponudbami

svoje milosti. Oni pa prezirajo njegovo ljubezen, teptajo njegove zapovedi in odklanjajo njegovo milost. Neprestano sprejemajo njegove darove in obenem sramotijo darovalca. Sovražijo Boga, ker vedo, da se mu njihovi grehi gnusijo. Gospod dolgo prenaša njihovo pokvarjenost, toda nekega dne bo zanesljivo prišla ura, ko se bo morala odločiti njihova usoda. Ali bo tedaj te upornike postavil na svojo stran? Ali jih bo prisilil izpolnjevati njegovo voljo?

Tisti, ki so si izbrali Satana za svojega vodjo in dovolili, da jih obvlada, niso pripravljeni stopiti v Božjo navzočnost. Ošabnost, prevara, razuzdanost in

okrutnost so se zakoreninile v njihovem značaju. Ali lahko odidejo v nebesa in večno živijo s tistimi, katere so na zemlji sovražili in prezirali? Za lažnivca resnica ne bo nikoli prijetna. Krotkost nikoli ne bo zadovoljila ošabnih in domišljavih ljudi. Nečistniku čistost ne bo ugajala in tudi sebičnemu ne bo privlačna nesebična ljubezen. Kakšno veselje bi nebesa utegnila ponuditi tistim, ki so popolnoma zasedeni z zemeljskimi in sebičnimi koristmi?

Zamislimo si, da bi bili tisti, ki so svoje življenje preživeli v uporih proti Bogu, na lepem preseljeni v nebesa. Opazovali bi vzvišeno in sveto stanje popolnosti, ki

vedno vlada tam. Videli bi, da je vsaka duša napolnjena z ljubeznijo in vsak obraz odseva veselje. Slišali bi čudovito glasbo, ki se v melodičnih zvokih dviga v čast Bogu in Jagnjetu, in opazili, da z obraza tistega, ki sedi na prestolu, neprestano izhaja in se izliva reka luči na odrešene. Ali bi se s srcem, polnim sovraštva do Boga, resnice in svetosti, lahko pomešali z nebeškimi četami in se pridružili njihovi hvalnici? Ali bi mogli zdržati Božjo in Jagnjetovo slavo? Ne, ne. Leta milosti so jim bila podarjena, da bi si razvili značaj za nebesa, a se nikoli niso trudili ljubiti čistosti. Nikoli se niso učili nebeškega jezika - sedaj pa je prepozno. Uporniško življenje do Boga

jih je onesposobilo za nebesa. Njegova čistost, svetost in mir bi bili zanje samo muka in Božja slava požirajoč ogenj. Želeli bi pobegniti s tega prostora. Raje bi sprejeli uničenje, samo da bi se lahko skrili pred obličjem tistega, ki je umrl, da bi jih rešil. Usoda grešnikov je zapečatenjena z njihovo osebno izbiro. Njihova izključitev iz nebes je njihova prostovoljna odločitev, z Božje strani je pravična in usmiljena.

Kakor nekdanj vode potopa tako tudi ogenj velikega dne oznanja Božji sklep, da so grešniki nepoboljšljivi. Ne želijo se podrediti božanski oblasti. Njihova volja se je navadila na nasprotovanje. Ko je

njihovo življenje pri koncu, je prepozno, da bi se tok njihovih misli usmeril v nasprotno smer; prepozno je, da bi se od prestopkov obrnili k poslušnosti in od sovraštva k ljubezni.

S tem ko je Bog pustil Kajna živeti kot morilca, je dal svetu zgled, kaj bi se zgodilo, če bi bilo grešniku dovoljeno neprestano živeti v neobrzdani pokvarjenosti. Z vplivom Kajnovega nauka in njegovega zgleda je bilo tisoče njegovih potomcev zapeljanih v greh, dokler se ni namnožila človekova hudobnost na zemlji in je bilo "vse mišljenje in hotenje njegovega srca ves dan le hudobno. Zemlja pa je bila vedno

bolj sprijena pred Bogom in polna nasilja.” (1 Mz 6,5.11)

Bog je iz milosti do sveta v Noetovem času uničil njegove pokvarjene prebivalce. Iz usmiljenja je uničil brezbožne Sodomljane. Zaradi Satanovega zapeljevanja se na prestopnike gleda s sočutjem in občudova-njem; tako Satan stalno zapeljuje k uporuh nove ljudi. Tako je bilo v dneh Kajna in Noeta in v času Abrahama in Lota. Tako je tudi v naših dneh. Bog bo iz usmiljenja do vesolja na koncu uničil tiste, ki zavračajo njegovo milost.

“Plačilo za greh je namreč smrt; Božji mi-lostni dar pa je večno življenje v Kristusu Jezusu, našem Gospodu.” (Rim 6,23) Medtem ko je dediščina pravičnih življenje, je usoda grešnikov smrt.

Mojzes je dejal Izraelu: “Glej, danes sem položil predte življenje in srečo, smrt in nesrečo.” (5 Mz 30,15) V tem besedilu omenjena smrt ni tista, ki je bila izrečena nad Adamom in doleti vse ljudi kot kazen zaradi njegovega prestopka, temveč je to druga smrt, ki se poudarja kot nasprotje večnemu življenju.

Smrt je kot posledica Adamovega življenja prišla na ves človeški rod. V grob odhajajo vsi, brez razlike. Zaradi

načrta zveličanja pa bodo vsi prišli iz groba. Bodo namreč “vstali pravični in krivični, kakor pričakujejo tudi ti tukaj. Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo tudi v Kristusu vsi oživljeni.” (Apd 24,15; 1 Kor 15,22) Med dvema vrstama od mrtvih obujenih bo vidna razlika. “Kajti pride ura, v kateri bodo vsi, ki so v grobovih, slišali njegov glas. In tisti, ki so delali dobro, bodo odšli v vstajenje življenja, tisti pa, ki so delali hudo, v vstajenje obsodbe.” (Jn 5,28.29) Kdor bo spoznan za vrednega vstajenja večnega življenja, bo blažen in svet. “Nad takimi druga smrt nima nobene oblasti.” (Raz 20,6) Toda tisti, ki niso dobili odpuščanja s spokorjenjem in

vero, bodo morali prejeti kazen za prestopok, plačilo za greh. Pretrpeli bodo kazen, ki bo po trajanju in moči različna, namreč po njihovih delih, in se bo končno dokončala v drugi smrti. Ker Bogu ni mogoče skladno z njegovo pravičnostjo in milostjo rešiti grešnika z grehi vred, mu jemlje življenje, ki ga je ta izgubil zaradi svojih prestopkov in se je izkazal nevrednega zanj. Eden izmed navdihnjenih piscev pravi: "Še malo, in ni več krivičnika; pregledaš njegov prostor, pa ga ni več." (Ps 37,10) Drugi dodaja: "In bodo kakor bi jih nikoli ne bilo." (Abd 1,16) Pokriti s sramoto bodo brez upanja potonili v večno pozabo.

Tako bo greh končno uničen z vsem trpljenjem in grozoto, ki ju je povzročil. Psalmist pravi: "Zapretil si narodom, pogubil krivičnika, njihovo ime si izbrisal na vekov veke. Sovražniki so pokončani, razvaline so za vedno; izruval si njihova mesta, njih spomin se je izgubil." (Ps 9,5.6) Janez je v Razodetju opazoval večno blaženost. Slišal je vsesplošno hvalnico, ki je ni kalilo nikakršno neskladje. Vsa ustvarjena bitja v nebesih in na zemlji povelečujejo Boga. (Raz 5,13) Ne bo izgubljenih ljudi, ki bi preklinjali Boga, medtem ko bi se zvijali v večnih mukah, niti ubogih bitij v peklu, katerih bolestni

vzkliki bi se pomešali s pesmijo
zveličanih.

Nauk o zavestnem stanju mrtvih je
utemeljen na glavni zmoti o prirojeni
nesmrtnosti. Ta nauk nasprotuje
svetopi-semskemu nauku, logiki,
razumu in našim čustvom
človekoljubnosti ravno tako kakor tisti o
večnih mukah. Po priljubljenem
verovanju so rešeni v nebesih seznanjeni
z vsem, kar se dogaja na svetu, zlasti z
življenjem prijateljev, katere so zapustili.
Kako bi lahko mrtvim vzbujalo veselje
spoznanje, da njihovi ljubljene na zemlji
trpijo, grešijo, prenašajo bolečine,
razočaranja in življenjske skrbi? Koliko

nebeške sreče bi lahko uživali ti, ki bi stalno lebdeli nad svojimi prijatelji na zemlji? In kako grozno je verovanje, da je duša nespokorjenega človeka izročena peklenškemu ognju takoj, ko njegov dih zapusti telo! Kakšen grozen strah morajo trpeti tisti, ki vidijo svoje prijatelje nepripravljene odhajati v grob in stopati v večnost bolečine in greha! Te mučne misli so mnoge pripeljale do izgube lastnega bistva.

Kaj pravi Sveto pismo o teh zadevah? David pravi, da je človek v času smrti brez zavesti: "Ko njegov duh odide, se vrne v svojo zemljo, tisti dan propadejo njegovi načrti." (Ps 146,4) Salomon priča

enako: “Živi namreč vedo, da bodo umrli, mrtvi pa ne vedo ničesar več, zanje ni več plačila, saj je pozabljen spomin nanje. Davno je minila njihova ljubezen, njihovo sovraštvo in njihova zavist, na veke nimajo več deleža pri vsem, kar se godi pod soncem. Vse, kar išče tvoja roka, da bi naredila, naredi z vso močjo: ne dela ne preudarjanja ne spoznanja ne modrosti namreč ni v podzemlju, kamor greš. “(Prd 9,5.6.10)

Ko je bilo kralju Ezekiju po njegovi prošnji podaljšano življenje za petnajst let, se je hvaležni kralj zahvalil Bogu za njegovo milost. V svoji hvalnici nam podaja vzrok, zakaj se je tako veselil:

“Podzemlje te namreč ne more hvaliti, smrt te ne more slaviti; ni upanja v tvojo zvestobo njim, ki se pogrezajo v jamo. Živeči, živeči te bo slavil kakor jaz danes.” (Iz 38,18.19 CHR) Med ljudstvom priljubljeni nauk uči, da so mrtvi pravični v nebesih in tam v blaženosti povelečujejo Boga z nesmrtnim jezikom. Ezekija pa v smrti ni videl tako čudovite možnosti. Z njim se ujema psalmistovo pričevanje: “Zakaj v smrti ni spomina nate, kdo se ti zahvaljuje v podzemlju? Niso mrtvi tisti, ki hvalijo GOSPODA, nobeden od teh, ki gredo dol v tišino.” (Ps 6,6; Ps 115,17)

Peter je na petdesetnico rekel za očaka Davida: “umrl je, bil pokopan in njegov grob je med nami do današnjega dne. David ni šel v nebesa.” (Apd 2,29.34)

Dejstvo, da David ostaja v grobu vse do vstajenja mrtvih, dokazuje, da pravični ne odidejo v nebesa ob času smrti. Samo po vstajenju, in sicer po zaslugi Kristusovega vstajenja, bo David končno lahko sedel na Božjo desnico.

Pavel je rekel: “Če torej mrtvi ne morejo biti obujeni, tudi Kristus ni bil obujen. Če pa Kristus ni bil obujen, je prazna vaša vera in ste še v svojih grehah. Tedaj so izgubljeni tudi tisti, ki so zaspali v Kristusu.” (1 Kor 15,16-18) Če bi v ča-su 4000 let pravični odšli v nebesa takoj, ko

so umrli, kako bi Pavel lahko govoril, da so pogubljeni vsi, ki so pomrli v Kristusu, če ni vstajenja? Saj tedaj vstajenje sploh ne bi bilo potrebno.

Mučenec Tindal je rekel o stanju mrtvih: "Odprto priznam, da nisem prepričan, da ti že živijo v slavi, v kateri živi Kristus in v kateri so Božji izvoljeni angeli. Tega ni v nobenem sklepu moje vere. Ko bi namreč pravični že bili v nebesih, potem menim, da bi bilo brez pomena oznanjati o vstajenju človeka."1

Neovrgljivo dejstvo je, da je upanje na večno blaženost v trenutku smrti pripeljalo do splošnega zanemarjanja

svetopisemskega nauka o vstajenju. To je opazil tudi doktor Adam Clarke, ki je rekel: "Kaže, da so prvi kristjani imeli nauk o vstajenju za mnogo pomembnejši, kakor ga imamo mi danes. Zakaj je tako? Apostoli so ga neprestano poudarjali in s tem spodbujali Božje otroke k marljivosti, poslušnosti in veselju, ki ga prinaša. Njihovi sledilci v današnjem času pa ga redko omenjajo. Tako so oznanjevali apostoli in tako so verovali prvi kristjani; tako oznanjajmo tudi mi in tako naj verujejo tudi naši poslušalci. V evangeliju ni nobenega nauka, ki bi bil močnejše poudarjen; a v današnjem

sistemu oznanjevanja je prav ta nauk zanemarjen najbolj!"²

Takšne razmere so se nadaljevale, dokler slavna resnica o vstajenju ni popolnoma potemnela in se v krščanskem svetu skoraj popolnoma izgubila izpred oči. Vodilni verski pisatelj v svojih pripombah o Pavlovih besedah v 1 Tes 4,13-18 pravi: "Zaradi praktičnega cilja tolažbe nauk o blaženi neumrljivosti pravičnih stopa na prostor dvomljivega nauka o drugem Kristusovem prihodu. Gospod prihaja po nas v trenutku naše smrti. To je, kar moramo čakati in po čemer moramo hrepeneti. Mrtvi so že odšli v slavo. Ne

čakajo na glas trobente, da bi prejeli svojo sodbo in blaženost. ”

Ko je Jezus moral zapustiti učence, jim ni povedal, da bodo kmalu prišli k njemu. Rekel je: “Odhajam, da vam pripravim prostor. Ko odidem in vam pripravim prostor, bom spet prišel in vas vzel k sebi, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz.” (Jn 14,2.3) Pavel pravi: “Kajti sam Gospod bo ob povelju, ob nadangelskem glasu in ob Božji trobenti stopil z neba. Najprej bodo vstali tisti, ki so umrli v Kristusu. Potem pa bomo mi, ki živimo in bomo ostali, skupaj z njimi odneseni na oblakih v zrak, naproti Gospodu: tako bomo zmeraj z

Gospodom. S temi besedami se torej tolažite med seboj.” (1 Tes 4,16-18) Kako velika je razlika med temi tolažilnimi besedami in tistimi, ki jih je povedal pridigar, ki je zagovarjal nauk o zveličanju vseh! Žalostne prijatelje je tolažil s prepričevanjem, da je bil umrli sprejet med angele, brž ko je izdihnil, četudi je bil še tako grešen. A Pavel kaže svojim bratom na prihodnji Kristusov prihod, ko bodo uničeni vsi okovi groba in ko bodo mrtvi v Kristusu vstali k večnemu življenju.

Predeu kdo lahko stopi v prebivališča blaženih, mora biti njegov primer raziskan, njegov značaj in njegova dela

morajo priti k izpitu pred Boga. Vsem se bo sodilo po poročilu, napisanem v knjigah, in vsakdo bo dobil plačilo po svojih delih. Ta sodba se ne opravlja v času smrti. Bodimo pozorni na Pavlove besede: “Zakaj določil je dan, ko bo vesoljnemu svetu pravično sodil po možu, ki ga je za to izbral in pred vsemi potrdil tako, da ga je obudil od mrtvih.” (Apd 17,31) Apostol tukaj jasno pravi, da je za sodbo svetu določen dan, ki je bil tedaj dogodek prihodnosti.

Juda kaže na isti čas: “Tudi angele, ki niso obvarovali svoje oblasti, ampak zapustili svoje bivališče, hrani večno vklenjene v temi za sodbo velikega

dne,” potem pa navaja Enohove besede: “Glej, prišel je Gospod z nepreštevno množico svojih svetih, da izvrši sodbo nad vsemi.” (Jud 1,6. in Jud 1,14-15) Janez pravi, da je videl “umrle, velike in majhne, kako stojijo pred prestolom. In odprle so se knjige. ... Umrli so bili sojeni po tem, kar je bilo napisano v knjigah, po svojih delih.” (Raz 20,12)

Čemu bi sploh bila potrebna prihodnja sodba, če mrtvi že uživajo blaženost nebes ali se zvijajo v peklenškem ognju? Nauk Božje besede o teh pomembnih rečeh ni nejasen niti protisloven. Razumejo ga lahko tudi neizobraženi ljudje. Ali lahko iskren človek vidi

trohico modrosti in pravičnosti v priljubljeni teoriji? Ali bodo pravični po preiskovanju njihovega primera pri sodbi dobili pohvalo: “Prav, dobri in zvesti služabnik. ... Vstopi v veselje svojega gospodarja,” (Mt 25,21) če pa so v njegovi navzočnosti že mnogo stoletij? Ali bodo grešniki poklicani s prostora, kjer se mučijo, da bi prejeli obsodbo sodnika vse zemlje: “Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj.” (Mt 25,41) Kakšen strašen posmeh! Sramotna obtožba proti Božji modrosti in pravičnosti!

Teorija o neumrljivosti duše je ena izmed tistih lažnih nauk, ki jih je Rim

vzel iz poganstva in vpeljal v krščansko vero. Martin Luter jo uvršča v skupino “čudnih izmišljotin, ki sestavljajo navlako rimskih zahtev”.³ Reformator v svoji razlagi Salomonovih besed v Pridigarju, kjer piše, da mrtvi ničesar ne vedo, utemeljuje: “To je še en dokaz, da mrtvi ... ničesar ne čutijo. Salomon pravi, da tam ni ne dela ne razmišljanja ne znanja ne modrosti; veruje, da mrtvi spijo in ničesar ne vedo. Tam ležijo in ne računajo ne dni ne let. Ko pa se bodo zbudili, se jim bo zdelo, kakor da so spali samo trenutek.”⁴

Nikjer v Svetem pismu ne piše, da dobijo pravični svojo nagrado in

grešniki svojo kazen takoj, ko umrejo. Očaki in preroki niso zapustili take trditve. Kristus in njegovi apostoli niso na to niti namignili. Sveto pismo jasno uči, da mrtvi ne gredo naravnost v nebesa, temveč da spijo do vstajenja. (1 Tes 4,14; Job 14,10-12) Isti dan, ko se pretrga srebrna vrvica in se razbije zlata oljenica, (Prd 12,6 EKV) minejo vse človekove misli. Tisti, ki so odšli v grob, mirujejo. Ne vedo ničesar več o ničemer, kar se dogaja pod soncem. (Job 14,21) Kakšen blažen mir za utrujene pravične! Čas, bodisi kratek ali dolg, je zanje samo trenutek. Spijo, in Božja trobenta jih bo zbudila v slavno neumrljivost.

“Zadonela bo namreč in mrtvi bodo

vstali nepropadljivi in mi bomo spremenjeni. ... Ko pa si bo to, kar je propadljivo, obleklo nepropadljivost, in to, kar je umrljivo, obleklo neumrljivost, tedaj se bo izpolnila beseda, ki je zapisana: Smrt je použita v zmagi.” (1 Kor 15,52-54) Ko bodo mrtvi pravični poklicani iz globokega spanja, se bodo njihove misli nadaljevale prav tam, kjer so bile prekinjene. Zadnje čustvo je bilo smrtni strah, a zadnja misel, da morajo podleči sili groba. Ko bodo vstali iz groba, bo njihova prva vesela misel odmevala v zmagoslavnem vzkliku: “Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?” (1 Kor 15,55)

Poglavje 34—Zmožnost pokojnih za pogovor z nami

V Svetem pismu je prikazana služba svetih angelov. To je zelo tolažilna in dragocena resnica za vsakega Kristusovega sledilca. Vendar je tudi ta svetopisemski nauk popačen in zatemnjen z zmotami na splošno razširjenega verovanja. Nauk o naravni neumrljivosti so ljudje vzeli iz poganske filozofije. V krščansko vero so ga vpeljali v času teme velikega odpada. Tako je spodrinil resnico, ki jo Sveto pismo tako jasno uči; namreč da mrtvi ničesar ne vedo. Množice verujejo, da so duhovi umrlih tisti “služabni duhovi, ki so

poslani v službo njim, ki imajo podedovati zveličanje". (Heb 1,14 CHR) To je v nasprotju s svetopisemskim naukom, ki uči, da so nebeški angeli obstajali in bili povezani z zgodovino človeštva prej, preden je umrl prvi človek.

Nauk o človekovi zavesti, ko je mrtev in zlasti vera, da se duhovi umrlih vračajo služiti živim, sta pripravila pot moder-nemu spiritizmu. Če mrtvi živijo v navzočnosti Boga in svetih angelov ter imajo veliko več spoznanja, kakor pa so ga imeli poprej, čemu se ne bi vrnili na zemljo razsvetljevati in poučevati živih? Če duhovi umrlih lebdijo med svojimi

prijatelji na zemlji, kakor učijo ugledni bogoslovci, zakaj jim ni dovoljeno družiti se z njimi, da bi jih opominjali, naj ne grešijo, in jih tolažili v stiskah? Kako lahko tisti, ki verujejo, da se človek po smrti zaveda, odklanjajo to, kar jim prihaja kot Božja luč po teh povelečanih duhovih? Ljudje imajo ta nauk za svet; v resnici ga uporablja Satan, da bi dosegel svoje cilje. Padli angeli, ki izpolnjujejo njegovo zapoved, se oglašajo kot glasniki iz sveta duhov. Knez zla zahrbtno vpliva na misli ljudi s trditvijo, da žive spravlja v zvezo z mrtvimi. On ima moč pred ljudmi posnemati podobo njihovih preminulih prijateljev. Ponaredek je popoln: isti

videz, besede, glas - vse posnema z izredno natančnostjo. Mnogi so potolaženi z zagotovilom, da njihovi ljubljani uživajo nebeško blaženost. Vendar se tako ne da bi se zavedali nevarnosti, vdajajo "zavajajočim duhovom in naukom demonov". (1 Tim 4,1)

Ko so spodbujeni verovati, da se mrtvi dejansko vračajo in se pogovarjajo z njimi, Satan stori, da se jim pokažejo tisti, ki so nepripravljeni odšli v grob. Trdijo, da so v nebesih srečni in da tam celo zasedajo vzvišene položaje. Na ta način se širi zmota, da ni razlike med pravičnimi in grešniki. Tako imenovani

obiskovalci iz duhovnega sveta včasih podajo opomine in opozorila, ki se izkažejo za pravilne. Ko si pridobijo zaupanje, podajajo takšne nauke, ki neposredno spodkopavajo vero v Sveto pismo. Z izgovorom, da se zelo zanimajo za blaginjo svojih prijateljev na svetu, jih zapeljejo k najnevarnejšim zmotam. Dejstvo, da povedo kakšno resnico in da včasih napovedo tudi prihodnje dogodke, daje njihovim trditvam videz zanesljivosti. Veliko ljudi hitro sprejme njihov lažni nauk. Slepo verujejo, da so to najsvetejše svetopisemske resnice. Božje zapovedi se zavržejo, duh milosti se prezre, kri

zaveze pa se ima za nekaj nesvetega.
Duhovi zanikajo

Kristusovo božanstvo in s seboj enačijo celo samega Stvarnika. Tako vrhovni upornik pod novo krinko nadaljuje proti Bogu svoj upor, ki se je začel v nebesih in na svetu traja že skoraj šest tisoč let.

Mnogi poskušajo spiritistične pojave razložiti kot prevare in spretne čarovnije samega medija. Drži, da se zvijače čarovniške spretnosti pogosto smatrajo kot resnični pojavi. V bistvu lahko pride do prave razstave nadnaravne moči. Skrivnostno trkanje, s kakršnim se je začel moderni spritzem, ni bilo sad

človeškega slepila in spretnosti, temveč neposredno delo hudobnih angelov, ki so tako vpeljali eno izmed najuspešnejših in za človeka uničujočih slepil. Mnoge bo preričanje, da je spiritizem samo človeško slepilo, ujelo v past. Ko se bodo spopadali s pojavi, ki jih bodo morali šteti za nadnaravne, bodo prevarani in prisiljeni, da jih sprejmejo za vzvišeno Božjo moč.

Tem ljudem ni mar za pričevanje Svetega pisma o čudežih, ki jih delajo Satan in njegovi angeli. Njegova moč je usposobila faraonove čarovnike ponarediti Božje delo. Pavel priča, da se bo pred drugim Kristusovim prihodom

Satanova moč razodevala na podoben način. Pred Gospodovim prihodom se bo pokazalo njegovo delovanje “z vso močjo, z znamenji in lažnimi čudeži. Z vsakovrstnim krivičnim zapeljevanjem”. (2 Tes 2,9.10) Apostol Janez opisuje čudodelno moč, ki se bo pokazala v zadnjih dneh, in pravi: “Delala je velika znamenja, tako da je celo vpričo ljudi priklicala ogenj z neba. Zaradi teh znamenj, ki jih je bilo dano delati vpričo zveri, je zavajala prebivalce zemlje.” (Raz 13,13.14) Tukaj ne gre za navadne prevare. Ljudje bodo zapeljani z dejanskimi čudeži, ki so jih Satanovi služabniki sposobni izvesti tako, da prekrijejo prevaro.

Knez teme, ki toliko časa posveča vse moči svojega velikega uma delu prevare, spretno prilagaja svoje skušnjave ljudem vseh slojev in položajev. Izobraženim predstavlja spiritizem v njegovih finejših in bolj intelektualnih oblikah. Tako mu mnoge uspe privabiti v svojo past. Modrost, ki jo daje spiritizem, po besedah apostola Jakoba ni od zgoraj, temveč je pozemeljska, čutna, hudičeva. (Jak 3,15 EKV) To vrhovni goljuf spretno prikrije, kadar lahko s tem uspešno podpre svoj cilj. Ta, ki je imel moč, da se je v puščavi skušnjav pojavil pred Kristusom, ogrnjen s sijajem nebeškega serafa, se

pojavi se tudi pred ljudmi v najprivlačnejši podobi - kot angel svetlobe. Laska razumu in mu razodeva vzvišene stvari, navdušuje domišljijo z veličastnimi prizori in osvaja čustva s svojimi zgovornimi opisi ljubezni in dobrote. Domišljiji daje vzvišen polet in spodbuja ljudi, da imajo tako visoko mnenje o svoji lastni modrosti, da v svojem srcu prezirajo Večnega. To mogočno bitje, ki je imelo moč odpeljati Odrešenika sveta na najvišjo goro, da bi mu pokazalo vsa zemeljska kraljestva in njihovo slavo, bo tudi ljudem podalo svoje skušnjave, s katerimi bo popačilo um vsem, ki niso pod zaščito Božje moči.

Satan tudi sedaj zaslepljuje ljudi z laska-njem, kakor je preslepil Evo v raj. V njih prebuja željo po iskanju prepovedanega znanja in spodbuja častiljubno hrepenenje po poviševanju sebe. Popuščanje tem slabim željam je povzročilo njegov prestop: Sedaj si prizadeva s tem povzročiti tudi pogubo ljudi. "Bosta kakor Bog," izjavlja, "ter bosta spoznala dobro in hudo." (1 Mz 3,5) Spiritizem uči, da je človek "bitje napredka in mu je določeno, da se neprestano, od rojstva pa vse do večnosti, približuje božanstvu". In dalje razlaga: "Vsako razumno bitje bo sodilo samo sebi, ne pa drugemu. Sodba bo

pravična, ker je to lastna sodba. ...
Prestol je v tebi samem." Neki
spiritistični učitelj je po prebujenju svoje
duhovne zavesti dejal: "Vsi moji bližnji
so polbogovi, ki niso padli." Nekdo pa
je izjavil: "Vsako pravično in popolno
bitje je Kristus."

Tako je Satan na prostor pravičnosti in
popolnosti večnega Boga, ki dajeta pravi
namen češčenja, in na prostor popolne
pravičnosti Božjih zapovedi, ki je pravo
merilo človeških idealov, postavil
grešno in nestanovitno človeško naravo
kot edini predmet češčenja, edino
pravilo sodbe in merilo značaja. To je

napredek, ki nikakor ne vodi navzgor, ampak navzdol.

Zakon naše umske in duhovne narave je, da se spreminjamo v to, kar gledamo. Naš um se postopno prilagaja temu, s čimer se ukvarja. Oblikuje nas to, kar smo se navadili ljubiti in spoštovati. Človek se nikoli ne bo vzdignil nad svoje dojemanje o čistosti, dobroti ali resnici. Če je njegov jaz njegov najvišji ideal, ne bo nikoli dosegel česa bolj vzvišenega. Nasprotno; padal bo vse niže in niže. Samo Božja milost ima moč vzdigniti človeka. Prepuščen samemu sebi bo neizogibno padal vse globlje.

Ljudem, ki popuščajo sebi, ljubijo užitke in se predajajo občutkom, se spiritizem pojavlja v manj prefinjeni podobi kakor izobraženim in omikanim. V njegovih grobih oblikah najdejo prav to, kar ustreza njihovim nagnjenjem. Satan proučuje sleherni znak slabosti človeške narave in vodi račun o grehih, h katerim je nagnjen vsak posameznik. Potem se trudi, da ne izpusti nobene priložnosti za zadovoljitev njihovega nagnjenja h grehu. Navaja ljudi k pretiravanju v tem, kar je samo po sebi dovoljeno. Tako z nezmernostjo oslabijo svojo telesno, duševno in moralno moč. Z zadovoljevanjem nizkotnih strasti, ki naredijo človeško naravo grobo, je uničil

in še uničuje na tisoče ljudi. Kot vrhunec svojega dela po duhovih trdi, da “pravo znanje dviga človeka nad vse zakone”, da je “dobro vse, kar obstaja”, da “Bog nikogar ne obsoja” in da so “nedolžni vsi grehi, ki jih delamo”. Ljudje so tako zapeljani k verovanju, da je želja najvišji zakon, da razuzdanost pomeni svobodo in da človek polaga račune samo sebi. Se je glede na to sploh treba spraševati, zakaj povsod vlada tolikšna pokvarjenost in moralna popačenost? Mnogi poželjivo sprejemajo nauk, ki jim daje svobodo ugajati nagnjenostim grešnega srca. Vajeti samoobvladovanja se prepuščajo pohotam, duhovne in duševne moči se podrejajo živalskim

nagonom, Satan pa z veseljem potegne v svojo mrežo tisoče tistih, ki pravijo, da so Kristusovi sledilci.

Toda nikomur ne bi bilo treba biti zapeljan z lažnimi trditvami spiritizma. Bog je dal svetu zadostno luč za odkrivanje pasti. Videli smo že, da teorija, ki pomeni dejanski temelj spiritizma, nasprotuje jasnim svetopisemskih trditvam. Sveto pismo uči, da mrtvi ničesar ne vedo, da so njihove misli minile in da nimajo deleža v ničemer, kar se dogaja pod soncem. Ničesar ne vedo niti o veselju in stiskah svojih najljubših na svetu.

Poleg tega je Bog izrecno prepovedal sleherno tako imenovano zvezo z duhovi preminulih. V času Judov so živel ljudje, ki so kakor današnji spiritisti trdili, da vzdržujejo zvezo z mrtvimi. Toda "vedeževalni duhovi", (Apd 16,16) kakor so imenovani ti obiskovalci z drugega sveta, se v Svetem pismu imenujejo "duhovi hudičev". (Primerjaj 4 Mz 25,1-3; Ps 106,28; 1 Kor 10,20; Raz 16,14) Gospod je zvezo s takimi duhovi razglasil za gnusobo in jo prepovedal s smrtno kaznijo. (3 Mz 19,31; 20,27) Že sama beseda "čaranje" danes izziva prezir. Trditev, da ljudje lahko vzpostavijo zvezo s hudobnimi duhovi, se ima za

zgodbo temačnega srednjega veka. Toda spiritizem ima na stotine in celo milijone pristašev in je prodrl v znanstvene kroge ter se vtihotapil v cerkve. Naletel je na naklonje-nost v zakonodajnih telesih, pa celo na kraljevskih dvorih. To mogočno slepilo je le oživitev čaranja v novi obleki, ki je bilo v starih časih obsojeno in prepovedano.

Če kristjani ne bi imeli drugih dokazov o pravem značaju spiritizma, bi moralo biti zanje dovolj spoznanje, da ti duhovi ne razlikujejo med pravičnostjo in grehom, med najbolj čistimi in plemenitimi Kristusovimi apostoli ter zelo pokvarjenimi Satanovimi hlapci. S

tem ko Satan povzdiguje najbolj nemoralne ljudi in prikazuje, kakor da so v nebesih, kjer uživajo častne prostore, pravi svetu: "Ni pomembno, kako slabi ste, niti ali verujete v Boga in Sveto pismo ali ne. Živite, kakor hočete. Nebesa so vaša domovina." Učitelji spiritizma pravzaprav trdijo: "Vsakdo, ki dela hudo, je dober v GOSPODOVIH očeh, takšnih je vesel!" ali: "Kje neki je Bog pravice?" (Mal 2,17) Božja beseda pravi: "Gorje vam, ki hudo imenujete dobro in dobro hudo, Ki delate temo za luč in luč za temo." (Iz 5,20)

Ti lažni duhovi poosebljajo tudi apostole. Na ta način nasprotujejo temu,

kar so apostoli napisali po navdihu Svetega Duha, ko so živeli na zemlji, in zanikajo božanski vir Svetega pisma. Tako podirajo temelj krščanskega upanja in ugašajo luč, ki kaže pot v nebesa. Satan spodbuja v ljudeh prepričanje, da je Sveto pismo zgolj pravljica ali knjiga, ustrežna za otroke. Nanjo gledajo s podcenjevanjem ali pa jo zavračajo kot zastarelo. Za nadomestilo Božje besede Satan poudarja spiritistične pojave. To je stvar, ki je popolnoma pod njegovim nadzorom. Z njo lahko doseže, da svet veruje v to, kar on hoče. Knjigo, ki obsoja njega in njegove sledilce, postavlja v temo, in prav tu jo želi

obdržati. Zveličarja sveta prikazuje kot navadnega človeka. Ko so rimski stražarji stražili Jezusov grob, so razširili lažne govornice, kakor so jih naučili duhovniki in starešine, da bi ovrgli njegovo vstajenje. Na enak način tudi pristaši spiritističnih pojavov poskušajo dokazati, da v življenju našega Zveličarja ni nič čudežnega. Ker so Jezusa postavili v ozadje, obračajo pozornost na lastne čudeže s trditvijo, da daleč prekašajo Kristusova dela.

Drži, da spiritizem danes spreminja svojo obliko in se odeva v krščansko oblačilo s prikrivanjem nekaterih svojih najbolj grobih ptez. Njegove izjave so

se mnogo let slišale z govorniških odrov in objavljale v tisku ter tako razodevale njegov pravi značaj. Teh naukov ni mogoče niti zanikati niti skriti.

Današnje oblike spiritizma niso nič manj nevarne kakor prej. Pravzaprav so nevarnejše, ker so še bolj premetene in zavajajoče. Medtem ko je spiritizem prej zavračal Kristusa in Sveto pismo, sedaj izjavlja, da sprejema oboje. Vendar Sveto pismo razlaga tako, kakor je všeč neprerojenemu srcu, njegove slovesne in pomembne resnice pa razvrednoti. Ljubezen se poudarja kot glavna Božja lastnost in se kaže kot raznežena občutljivost, ki skoraj ne razlikuje med

dobrim in slabim. Božja pravičnost, njegov gnus do greha, zahteve njegovih svetih zapovedi - vse to je za spiritizem nepomembno. Ljudstvo uči, da smatra deset zapovedi za neuporabne.

Ponuja jim privlačne in očarljive zgodbe, ki delujejo na čutila ljudi. Navaja jih, da zavržejo Sveto pismo kot temelj svoje vere. Tudi sedaj se kakor nekoč ljudje odpovedujejo Kristusu, ampak Satan jim je tako zaslepil oči, da ne opazijo prevare.

Zelo malo jih pravilno razume zapeljivo moč spiritizma in pozna nevarnosti, ki pretijo njim, kateri padejo pod njegov

vpliv. Mnogi se ukvarjajo z njim samo zato, da bi zadovoljili svojo radovednost. Pravzaprav ne verujejo vanj. Ob misli, da se izročajo oblasti duhov, bi jih obšla groza. A vendar si upajo stopiti na prepovedana tla. Mogočni sovražnik nad njimi izvršuje svojo moč proti njihovi volji. Če se samo enkrat podredijo njegovemu vplivu, jih zaslužnji. Z lastno močjo se ni mogoče iztrgati iz njegove zapeljive in mične uročenosti. Nič poleg Božje moči, ki je podarjena kot odgovor na resno molitev vere, ne more osvoboditi teh v past ujetih ljudi.

Vsi, ki popuščajo grešnim nagnjenostim ali vede gojijo kakšen znani greh, vabijo k sebi Satanove skušnjave. Ločujejo se od Boga in od zaščite njegovih angelov. Ko jim Satan predstavi svoje prevare, so brez obrambe in zlahka postanejo njegov plen. Tisti, ki se tako izročajo njegovi moči, niti ne slutijo, kje bodo končali. Nazadnje jih Skušnjavec obvlada in jih uporabi kot svoje služabnike, da bi še druge privabil v pogubo.

Prerok Izaija pravi: “Če vam pa porečejo: ‘Vprašajte rotilce duhov in vedeže, ki šepetajo in šušljajo,’ odgovorite: ‘Mar ne bo ljudstvo

vprašalo svojega Boga? Ali naj za žive vprašuje mrtve?' V nauk in pričevanje! Kdor ne govori tako, zanj ni več jutranje zarje." (Iz 8,19.20) Če bi ljudje hoteli sprejeti tako jasno v Svetem pismu podano resnico o človekovi naravi in stanju mrtvih, bi v trditvah in pojavih spiritizma videli delovanje Satana z močjo, znamenji in lažnimi čudeži. Toda namesto da bi zavrgli lažno svobodo, ki je tako všeč grešnemu srcu, in se odpovedali grehu, ki so ga tako vzljubili, mnogi zapirajo oči pred lučjo. Ker se ne menijo za opomine, medtem ko Satan plete svoje mreže okoli njih, da postanejo njegov plen. "Niso vzljubili resnice, po kateri bi se zveličali. Zaradi

tega jim Bog pošilja silno blodnjo, da verjamejo laži." (2 Tes 2,10.11) Ljudje, ki so se uprli spiritističnemu nauku, napadajo ne samo ljudi, temveč tudi Satana in njegove angele. Spustili so se v boj z oblastmi, močmi in duhovi brezbožnosti pod nebom. Satan ne bo odstopil niti za korak s svojega ozemlja, če ne bo odstranjen z močjo nebeških poslancev. Božje ljudstvo se mu mora znati upreti kakor naš Zveličar z besedami: "Pisano je." Satan lahko tudi danes navaja svetopisemska besedila, kakor je delal v Kristusovem času, in spreminja njihov nauk, da bi podprl svoje zablode. Tisti, ki želijo v tem nevarnem času zdržati, morajo sami

dobro razumeti priče-vanje Svetega pisma. Mnogi se bodo spopadli z vražjimi duhovi, ki se jim bodo približali v podobi njihovih ljubih sorodni-kov ali prijateljev in jim oznanili najnevar-nejše zmote. Ti obiskovalci bodo vplivali na naša najbolj nežna čustva in delali čudeže, da bi podprli svoje trditve. Moramo se jim biti pripravljene upreti s svetopisemsko resnico, da mrtvi ničesar ne vedo in da se tako javljajo zgolj hudobni duhovi.

Tik pred nami je “ura skušnjave, ki ima priti na vesoljni svet skušati te, ki prebivajo na zemlji.” (Raz 3,10 CHR)
Prevarani in premagani bodo vsi,

katerih vera ni trdno utemeljena na Božji besedi. Satan dela s sleherno prevaro krivičnosti, da bi človeške sinove spravil pod svojo oblast. Njegove prevare se bodo vse bolj množile. Svoj cilj lahko doseže samo tedaj, če človek prostovoljno privoli v njegove skušnjave. Tisti, ki resno iščejo poznanje resnice, si prizadevajo s poslušnostjo očistiti svoje duše in delajo vse, kar morejo, da bi se pripravili za boj, bodo našli v Bogu resnice zanesljivo zaščito. “Ker si ohranil mojo stanovitno besedo, bom tudi jaz obvaroval tebe pred uro preizkušnje, ki bo prišla nad vesoljni svet, da preizkusi prebivalce na zemlji.” (Raz 3,10) se glasi Zveličarjeva obljuba.

Prej bo poslal vse angele iz nebes, da bi zavarovali njegovo ljudstvo, kakor dovolil Satanu premagati enega samega človeka, ki zaupa vanj.

Prerok Izaija opozarja pred strašno prevaro, ki bo prišla na grešnike. Povzročila bo, da se bodo ljudje čutili varne pred Božjo sodbo: “S smrtjo smo sklenili zavezo in s podzemljem smo naredili pogodbo. Hrumeča povodenj, če prihrumi, nas ne zadene, ker smo napravili laž za svoje zavetje in se skrili v prevaro.” (Iz 28,15) K tej skupini ljudi spadajo tisti, ki se v svoji vztrajni nespokorjenosti tolažijo s prepričanjem, da za grešnike ne bo kazni, da bodo vsi

ljudje odšli v nebesa in postali kakor angeli, četudi so bili še tako pokvarjeni. Vendar se še varneje počutijo tisti, ki sklepajo zavezo s smrtjo in pogodbo z grobom ter zavračajo resnice, ki so jih nebesa predvidela za zaščito pravičnih v dneh stiske. Iščejo zavetje v lažeh, ki jim jih Satan ponuja namesto resnic v podobi varljivega spiritističnega pretvarjanja.

Več kot osupljiva je zaslepljenost ljudi našega rodu. Tisoči zavračajo Božjo besedo kot nevredno verovanja, medtem ko z velikim zaupanjem sprejemajo Satanove prevare.

Dvomljivci in zasmehovalci razglašajo

za skrajneže tiste, ki se bojujejo za vero prerokov in apostolov. Z zadovoljstvom zasmehujejo slovesne svetopisemske izjave o Kristusu, načrtu zveličanja in sodbi, ki bo doletela vse, ki zavračajo resnico. Zgolj navidez sočustvujejo s tistimi, ki so po njihovem mnenju tako omejeni, slabotni in praznoverni, da lahko priznajo Božje trditve in so poslušni zahtevam njegovih zapovedi. Ti kažejo tako zanesljivost, kakor da so resnično sklenili zavezo s smrtjo in grobom - kakor da so postavili neprehodno in neprebojno ograjo med seboj in Božjim maščevanjem. Nič ne more prebuditi njihovega strahu. Popolno so se vdali Skušnjavcu. Tako

tesno so se zedinili z njim in napolnili z njegovim duhom, da se ne morejo in nočejo rešiti iz njegove pasti.

Satan se je dolgo pripravljaj na svoj zadnji napor, da prevara svet. Temelj svojemu delu je postavil z obljubo, ki jo je dal Evi v Edenu: "Nikakor ne bosta umrla. Ampak Bog ve: Brž ko bosta od njega jedla, se vama bodo oči odprle in bosta kakor Bog, ker bosta spoznala dobro in hudo." (1 Mz 3,4.5) Po malem je pripravil pot za svoje največje delo priprave v razvoju spiritizma. Njegovi nameni se niso popolnoma uresničili; a se bodo v zadnjem ostanku časa. Prerok pravi: "In videl sem ... tri nečiste

duhove kakor žabe. So namreč duhovi hudičev, ki delajo znamenja in ki gredo h kraljem vsega sveta, da bi jih zbrali na vojsko, na veliki dan Boga vsemogočnega.” (Raz 16,13.14) V to prevaro bo zajet ves svet, razen tisti, ki jih bo Božja moč ohranila z vero v njegovo besedo. Ljudje so zazibani v lažno varnost in se bodo prebudili šele takrat, ko se bo nanje začela izlivati Božja jeza.

Gospod Bog pravi: “Naredim pravico za smernico in pravičnost za grezilo. Toča pobije zavetje laži in voda odplavi skrivališče prevare. Tedaj se razveže vaša zaveza s smrtjo in vaša pogodba s

podzemljem ne obstane. Če prihrumi
hrumeča povodenj, boste od nje
zdrobljeni." (Iz 28,17.18)

Poglavje 35—Ogrožanje svobode vesti

Danes protestanti gledajo na katolicizem mnogo bolj prizanesljivo kakor v preteklosti. V deželah, kjer je katolicizem v manjšini in kjer so katoličani zavzeli spravno stališče, da bi si pridobili vpliv, se opaža vse večja ravnodušnost glede naukov, ki ločujejo protestantske cerkve od papeške hierarhije. Vse bolj prevladuje mnenje, da razlike o pomembnih vprašanjih niso tolikšne, kakor se je menilo, in da samo majhno popuščanje pri protestantih lahko izboljša odnose z Rimom. Bil je čas, ko so protestanti visoko cenili drago plačano svobodo vesti. Svoje otroke so

učili prezirati papeštvo. Vsako hrepenenje po prijateljstvu z Rimom so imeli za nezvestobo do Boga. Kako drugačna čustva se kažejo danes!

Zagovorniki papeštva trdijo, da je katoliška cerkev obre-kovana, protestantski svet pa je naklonjen sprejeti takšno trditev. Mnogi menijo, da ni pravično današnje rimske cerkve presoјati po strahotah in nespameti, ki so bile značilne za njeno oblast v stoletjih neznanja in teme. Njeno strašno okrutnost opravičujejo tako, da jo opisujejo kot posledico divjaštva tistega časa. Trdijo, da je vpliv moderne razsvetljenosti spremenil njena čustva.

Ali so ti ljudje pozabili rimsko zahtevo po nezmotljivosti, ki jo je ta ošabna oblast poudarjala osemsto let? Zelo daleč je od tega, da bi opustila svojo zahtevo, temveč jo v XIX. stoletju poudarja še z večjo odločnostjo kakor poprej. Rim trdi, da katoliška cerkev “nikoli ni storila napake in je po Svetem pismu tudi nikoli ne bo” Kako se potem lahko odpove načelom, ki so jo vodila v preteklih stoletjih?

Papeška cerkev nikoli ne bo odstopila od svoje zahteve po nezmotljivosti. Meni, da je imela prav v vsem, kar je naredila, ko je preganjala tiste, ki so

zavrgli njene verske nauke. Ali ne bi ponovila enakih del, če bi se ji ponudila priložnost za to? Samo naj bodo odstranjene omejitve, ki jih je sedaj postavila posvetna oblast, in Rim naj znova dobi svojo nekdanjo prevlado, pa bo hitro oživel njegovo nasilje in preganjanje.

Znani pisec pravi takole o stališču papeške oblasti do svobode vesti in o nevarnostih, ki pretijo, zlasti Združenim državam Amerike, če bi tej oblasti uspelo uresničiti svoje cilje:

“Mnogi v Združenih državah Amerike opredeljujejo strah pred katolicizmom

kot omejenost in otročarijo. V značaju in stališču katolicizma ne vidijo ničesar nasprotnega našim svobodnjaškim ustanovam, niti v njegovi krepitvi ne prepoznajo nevarnosti. Zato primerjajmo najprej nekatera glavna načela ameriške državne uprave z načeli Katoliške cerkve.

Ustava Združenih držav Amerike zagotavlja svobodo vesti. To je nekaj najdrago-cenejšega in najosnovnejšega. Papež Pij IX. je rekel v svoji poslanici 15. avgusta 1854: 'Nesmiselni in napačni nauki ter prazno čenčanje o obrambi svobode vesti so skrajno pogubne zmote - kuga, ki najbolj ogroža državo.' Isti

papež v svoji poslanici 8. de-cembra 1864 izreka prekletstvo 'nad njimi, ki branijo svobodo vesti in vere', kakor tudi 'nad vsemi, ki podpirajo mnenje, da cerkev ne sme uporabljati moči'.

Miroljubni rimski ton v Združenih državah Amerike nikakor ne pomeni spre-membe srca. Rim je strpen, kadar nima moči. Škof O'Connor pravi: 'Svoboda veroizpovedi se pač trpi, dokler se ne more drugače ravnati brez nevarnosti za katoliški svet.'... Nadškof sveti Ludvik je ob neki priložnosti rekel: 'Krivoverstvo in nevera sta hudodelstvi. V krščanskih deželah, na primer v Italiji in Španiji, kjer je celotno prebivalstvo

katoliško in kjer je katoliška vera bistveni del državnih zakonov, se kaznujeta kot vsak drug prekršek.' ...

Vsak kardinal, nadškof in škof v Katoliški cerkvi papežu prisega zvestobo, ki vsebuje naslednje besede: 'Obljubljam, da bom z vsemi svojimi močmi preganjal krivoverce, odpadnike in upornike proti našemu zgoraj imenovanemu gospodu (papežu) ali njegovim prej omenjenim naslednikom in jim bom najbolj odločno nasprotoval ter jih preganjal.'"

Drži, da so pravi kristjani tudi v Rimokatoliški cerkvi. Tisoči tam služijo

Bogu po luči, ki jo imajo. Ni jim dovoljeno brati Božje besede, zato ne morejo spoznati resnice. Nikoli niso videli razlike med živo službo srca in vrsto golih oblik in obredov. Bog z nežnim sočutjem gleda na te ljudi, ki so vzgojeni v veri, katera je polna prevar in ne more zadovoljiti duše. Poslal bo žarke luči, da bodo prodrli skozi gostoto, ki jih obdaja. Razodel jim bo resnico, kakršna je v Jezusu, in še mnogi se bodo priključili njegovemu ljudstvu.

Katolicizem kot verski sistem niti danes ni bliže Kristusovemu evangeliju, kakor je bil v katerem koli prejšnjem obdobju svoje zgodovine. Protestantske cerkve

so v veliki temi, ker bi sicer opazile znamenja časa. Rimska cerkev ima daljnosežne načrte in načine delovanja. Uporablja vsa sredstva, da bi razširila svoj vpliv in povečala svojo moč. Pripravlja se namreč za hud in odločen boj, da bi ponovno pridobila oblast nad svetom, znova vpeljala preganjanje in podrla vse, kar je protestantizem postavil. Katolicizem se vse bolj uveljavlja. Poglejte na vse večje število njegovih cerkev in kapel v protestantskih deželah. Poglejte, kako so v Ameriki priljubljene njegove visoke šole in seminarji, ki jih v velikem številu redno obiskujejo protestanti. Poglejte, kako v Angliji napreduje ritualizem (hh)

in kako pogosti so prestopi v katoliške vrste. To mora vznemiriti vse, ki cenijo čista evangeljska načela.

Protestanti so sklenili zvezo s papeštvom in ga zagovarjajo. Oblikovali so sporazume in odstopanja, ki presenečajo katoličane, ki tega ne morejo dojeti. Ljudje zapirajo oči pred pravim značajem rimske cerkve in nevarnostmi, ki jim pretijo od njene nadoblasti. Ljudstvo mora vstati in se upreti krepitvi tega najnevarnejšega sovražnika državljanskih in verskih svoboščin.

Mnogi protestanti mislijo, da je katoliška vera neprivlačna in da je njeno bogoslužje dolgočasna in nesmiselna ceremonija. Pa se motijo. Čeprav je katolicizem utemeljen na slepilih, njegova prevara vendar ni popolnoma groba in nespretna. Bogoslužje rimske cerkve s svojimi ceremonijami zapušča najgloblji vtis. Njeno bleščeče razkošje in slovesni obredi očarajo čutila in pripravijo k molku glas razuma in vesti. Oko je očarano. Razkošne cerkve, veličastne procesije, zlati oltarji, z dragim kamenjem okrašene skrinje s svetniškimi relikvijami, izbrane slike in umetniško izdelani kipi prebujajo ljubezen do lepote. Očarano je tudi uho.

Glasba je neprekosljiva. Ko zadonijo bogati orgelski toni, pomešani z melodijami mnogih glasov, in odmevajo skozi visoke kupole in kolonade veličastnih stolnic, se duša napolni s strahom in spoštovanjem.

Zunanji blišč, razkošje in ceremonije, ki samo zaslepljujejo hrepenenje z grehom obremenjenih ljudi, so dokaz notranje po-kvarjenosti. Kristusova vera za svoje pri-poročilo ne potrebuje takšnega razkošja. V luči, ki sveti s križa, je pravo krščanstvo videti tako čisto in privlačno, da nikakršni zunanji okraski ne morejo povečati njegove prave vrednosti. Tista

sveta lepota je krotek in miren duh, ki je dragocen pred Bogom.

Sijajen slog ni nujno znamenje čistih in vzvišenih misli. Smisel za umetnost in prefinjen okus sta pogosto lahko tudi v posvetni in grešni duši. Satan s tem pogosto napeljuje ljudi, da pozabijo na svoje bistvene potrebe, izgubijo izpred oči prihodnje življenje, se odvrnejo od svojega neomejenega Pomočnika in živijo samo za ta svet.

Vera, polna ceremonij in zunanjega blišča, je privlačna za neprerojeno srce. Razkošje in ceremonije katoliškega bogoslužja imajo zapeljivo, mikavno

moč, ki je mnoge prevarala, tako da gledajo na Rimokatoliško cerkev kot na prava nebeška vrata. Samo tisti, ki trdno stojijo na temelju resnice in jim je srca obnovil Božji Duh, so varni pred njenim vplivom. Tisoči, ki nimajo žive izkušnje s Kristusom, bodo zapeljani. Sprejeli bodo podobo pobožnosti, ki nima nikakršne moči. Takšna vera je prav to, kar si mnogi želijo.

Ker cerkev trdi, da ima pravico odpuščati grehe, mnogi katoličani menijo, da smejo brez skrbi grešiti. Spoved, brez katere cerkev ne daje odpuščanja, prav tako zelo spodbuja zlo. Kdor pripogiba kolena pred

grešnim človekom in mu v spovedi razodeva svoje skrivne misli in srčne spodbude, ponižuje svoje človeško dostojanstvo in krati veljavo slehernemu plemenitemu čustvu svoje duše. Z razodevanjem svojih grehov duhovniku - grešnemu in smrtnemu človeku, ki se pogosto vdaja pijači in pregreham - človek slabi svoj značaj in ga omadežuje. Njegovo pojmovanje o Bogu je znižano na podobo padlega človeka, saj se duhovnik postavlja za Božjega predstavnika. To poniževalno spovedovanje človeka človeku je skrivni vir, iz katerega prihajajo mnoga zla, ki skrunijo svet in ga pripravljajo za končno uničenje. Toda tistemu, ki rad

popušča samemu sebi, je prijetneje izpovedati se smrtnemu človeku, kakor odpreti srce Bogu. Človeški naravi bolj ustreza delati pokoro kakor se odpovedati grehu. Lažje je mučiti svoje telo s koprivami in ostrimi verigami kakor pa se mučiti v boju z mesenimi željami. Grešno srce raje nosi težak jarem, kakor da bi sprejelo Kristusovega.

Obstaja očitna podobnost med rimsko in judovsko cerkvijo v času prvega Kristusovega prihoda. Judje so na skrivaj teptali sleherno načelo Božjih zapovedi, a na zunaj so bili zelo strogi glede izpolnjevanja njegovih predpisov.

Ljudstvo so obremenjevali z zahtevami in izročili, zaradi katerih je bila poslušnost mučna in nadležna. Kakor so Judje trdili, da spoštujejo zapovedi, tako tudi katoliki trdijo, da spoštujejo križ. Dvigajo simbol Kristusovih muk, v svojem življenju pa se odpovedujejo tistemu, kogar ta križ predstavlja.

Katoličani postavljajo križ na svoje cerkve, oltarje in duhovniška oblačila. Povsod se vidijo križi; javno se častijo in povišujejo. Vendar je Kristusov nauk pokopan pod množico nesmiselnih izročil, lažnih razlag in strogih predpisov. Zveličarjeve besede, izgovorjene skrajniškim Judom, se lahko

veliko bolj uporabijo za vodje Rimokatoliške cerkve: “Vežejo namreč težka in neznosna bremena in jih nalagajo ljudem na rame, sami pa jih še s prstom nočejo premakniti.” (Mt 23,4) Vestni ljudje so v stalnem strahu. Bojijo se jeze maščevalnega Boga, medtem ko mnogi cerkveni dostojanstveniki živijo v razkošju in pohotnih zadovoljstvih.

Klanjanje pred podobami in relikvijami, klicanje svetnikov in poviševanje papeža so Satanove pasti, ki odvrtačo pozornost ljudstva od Boga in njegovega Sina. Satan hoče pogubiti ljudi, zato njihovo zanimanje preusmerja od njega, v komer lahko

edino najdejo zveličanje. Ne želi, da bi bili pozorni nanj, ki je rekel: “Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek.” (Mt 11,28)

Satan si stalno prizadeva napačno predstaviti Božji značaj, naravo greha in pravi izid velikega spopada. Njegove izmišljotine slabijo občutek obveznosti do Božjih zapovedi in ljudem dovolijo grešiti. Hkrati jih spodbuja k napačnemu pojmovanju Boga, tako da gledajo nanj bolj s strahom in sovraštvom kakor z ljubeznijo. Surovost, ki je značilna za njegov značaj, pripisuje Stvarniku. Udejanjena je v verskih sistemih in vidna v načinu bogoslužja.

Tako Satan zapelje ljudi in jih uporabi kot svoje služabnike v vojskovanju proti Bogu. Zaradi popačenih pojmov o Božjih lastnostih so bili poganski narodi zapeljani verovati, da so za doseganje Božje naklonjenosti potrebne človeške žrtve. Tako so ljudje z različnimi oblikami malikovalstva zagrešili strašne krutosti.

Rimokatoliška cerkev, ki je združila po-ganstvo s krščanstvom in podobno kot po-ganstvo napačno predstavila Božji značaj, se je zatekala tudi k surovim in strašnim dejanjem. V času papeške nadoblasti so obstajala razna sredstva za mučenje, ki so ljudi prisiljevala k soglašanju z njenimi nauki.

Kdor se z njimi ni strinjal, je bil obsojen na grmado. Številni pokoli bodo ostali skrivnost, dokler jih ne bo odkrila sodba. Cerkveni dostojanstveniki so od svojega učitelja Satana dobili ideje za povzročanje največjih muk, pri čemer so njihove žrtve ostale žive. V mnogih primerih se je peklenško ravnanje ponavljalo do zadnjih meja človekove zdržljivosti, dokler človeška narava ni klonila v boju, mučenec pa je smrt pozdravil kot sladko osvoboditev.

Takšna je bila usoda tistih, ki so se upirali Rimu. Po potrebi je svoje pristaše vzgajal s strogostjo biča, stradanjem in vsemi mogočimi telesnimi in duševnimi

bolečinami. Da bi spokorniki dosegli naklonjenost nebes, so s prestopanjem naravnih zakonov kršili Božje zapovedi. Poučeni so bili, naj raztrgajo vezi, ki jih je dal Bog. Tako bo olepšal in blagoslovil njihovo življenje na zemlji. Pokopališča so polna žrtev, ki so svoje življenje preživele v neuspešnih prizadevanjih, s katerimi so zatirale svoja naravna hrepenenja in kot grešne pred Bogom zavračale vse misli in čustva naklonjenosti do svojih bližnjih.

Strašna Satanova surovost se je jasno razodela skozi stoletja, a ne med njimi, ki nikoli niso slišali za Boga, temveč v sami sredi krščanstva. Če jo želimo

razumeti, moramo brati samo zgodovino rimske cerkve. S tem velikim sistemom prevar je knez zla uresničil svoj namen sramotenja Boga in povzročanja bolečine človeku. Ko vidimo, kako se uspešno prilagaja in uresničuje svoj cilj po vodjih te cerkve, potem lahko bolje razumemo, zakaj mu je Sveto pismo tako odvratno. Bog bo bralcu Svetega pisma razodel svojo milost in ljubezen. Spoznal bo, da Bog ne nalaga nobenega teh težkih bremen. Poslušno in ponižno srce, potrto in poslušen duh je vse, kar zahteva.

Kristus s svojim življenjem, s katerim je dal zgled, ni podpiral ideje o tem, da se

morajo ljudje v pripravi za nebesa zapreti v samostane. Nikoli ni učil, da je treba dušiti ljubezen in sočutje.

Zveličarjevo srce je prekipevalo od ljubezni. Bolj kot se je človek približal moralni popolnosti, močnejša so bila njegova čustva, ostrejšje njegovo opazanje greha in globlje njegovo sočutje do stiskanih. Papež trdi, da je Kristusov namestnik. Kako se lahko njegov značaj primerja z značajem našega Zveličarja? Ali je Kristus kdaj obsojal ljudi na zapor ali mučenje zato, ker ga niso hoteli spoštovati kot nebeškega Kralja? Ali je kdaj zahteval obsoditi na smrt tiste, ki ga niso sprejeli? Ko ga vaščani neke samarijske vasi niso

hoteli sprejeti, ga je jezen apostol Janez vprašal: “Gospod, ali hočeš, da rečeva, da ogenj pade z neba in jih pokonča, kakor je tudi Elija storil? “Jezus je sočutno pogledal na svojega učenca in ukrotil njegovega neusmiljenega duha, rekoč: “Sin človekov namreč ni prišel človeških duš pogubljat, ampak reševat.” (Lk 9,54.56 CHR) Kakšna razlika med duhom, ki ga je kazal Kristus, in duhom njegovega samozvanega namestnika!

Rimska cerkev se sedaj kaže svetu kot miroljubna; poskuša opravičiti poročilo o svojih surovostih. Oblekla se je v oblačila krščanstva, vendar se ni

spremenila. Sleherno načelo, po katerem se je ravnalo papeštvo v prejšnjih stoletjih, obstaja še danes. Še danes vsebuje nauke, ki so bili vpeljani v temačnem srednjem veku. Nihče naj se ne slepi. Papeštvo, ki so ga protestanti pripravljani sedaj spoštovati, je isto, kakršno je vladalo svetu v dneh reformacije, ko so se Božji možje uprli za ceno svojega življenja, da bi oznanili njegovo krivičnost. Še vedno je ošabno in drzno. Zahteva vladanje nad kralji in knezi ter prisvajanje pravic, ki jih ima samo Bog. Njegov duh je enako surov in tiranski sedaj, kakor je bil takrat, ko je teptalo človeško svobodo in izročalo v smrt svete Najvišjega.

Prerokovanje je napovedalo, da bo pa-peštvo točno takšno: odpad zadnjega časa. (2 Tes 2,3.4) Njegov načrt in taktika sta pokazati naravo, ki bo najbolj ustrezala njegovemu cilju. Ta se sicer spreminja kakor videz kameleona, vendar vedno vsebuje nespremenjen kačji strup. Papeštvo trdi, da “ni treba držati besede, ki je dana krivovercem ali osebam, ki so tega zgolj osumljene.” Ali se bo sedaj priznala za del Kristusove cerkve tista moč, katere zgodovina se je tisoč let pisala s krvjo svetih?

V protestantskih deželah se ne poudarja brez razloga, da se sedaj katolicizem ne

razlikuje toliko od protestantizma, kakor se je v prejšnjih časih. Zgodila se je sprememba, ampak ne v papeštvu. Katolicizem je pravzaprav zelo podoben današnjemu protestantizmu, ker se je slednji od reformatorskih časov zelo popačil.

Ker protestantske cerkve iščejo naklonjenost sveta, so zaslepljene z lažnim človekoljubjem. Ne vidijo svoje napačne opredelitve o tem, da dobro prihaja iz hudega. Neizbežni sad tega je verovanje, da hudo prihaja iz dobrega. Namesto da bi zagovarjale vero, ki je bila enkrat za vselej izročena svetim, se sedaj skoraj opravičujejo pred Rimom

zaradi svojega neugodnega mišljenja o njem in ga prosijo za odpuščanje zaradi svoje gorečnosti.

Številni ljudje - celo tisti, ki nimajo ravno najboljšega mišljenja o papeštvu - ne vedo veliko o nevarnosti njegove moči in vpliva. Mnogi poudarjajo, da je duhovna in moralna tema, vladajoča v srednjem veku, bila ugodna priložnost za širjenje verskih dogem, praznoverja in zatiranja. Prav tako menijo, da večja razsvetljenost nove dobe, vsesplošna razširjenost znanja in vse večja svoboda v verskih stvareh onemogočajo, da bi znova zavladala nestrpnost in tiranstvo. Ljudje se posmehujejo misli, da bi se

takšno stanje lahko znova vrnilo v tej razsvetljeni dobi. Drži, da v tem rodu sveti velika duhovna, moralna in verska luč. Z odprtih strani svete Božje besede se izliva na zemljo nebeška svetloba. Vendar ne smemo pozabiti, da kolikor je večja luč, toliko večja je tudi tema tistih, ki jo sprevračajo ali zavračajo.

Če bi protestantje proučevali Sveto pismo z molitvijo, bi spoznali pravi značaj papeštva; zgražali bi se nad njim in se ga izogibali. Ampak mnogi se imajo za tako pametne, da ne čutijo potrebe po ponižni prošnji Bogu, da jih vodi v resnico. Čeprav se hvalijo s svojo razsvetljenostjo, vendar ne poznajo ne

Svetega pisma ne Božje moči. Ker želijo pomiriti svojo vest, iščejo to, kar je najmanj duhovno in kar zahteva najmanj ponižanja. Boga se spominjajo zgolj zato, ker iščejo način, kako bi pozabili nanj. Papeštvo je zelo primerno za zadovoljitev hrepenenja takih ljudi. Glede tega ustreza dvema skupinama ljudi, ki zajemata skoraj ves svet. V prvi so ti, ki želijo biti rešeni s svojimi osebnimi zaslugami, in v drugi ti, ki hočejo biti rešeni v svojih grehih. V tem je skrita skrivnost njegove moči.

Čas velike duhovne teme je bil ugoden za uspeh papeštva. Prihodnost bo pokazala, da bo za to enako ugoden tudi

čas velike razsvetljenosti. Ko so bili ljudje v preteklih stoletjih brez Božje besede in poznanja njegove resnice, so bile njihove oči zaslepljene. Tisoči so se zapletli v mrežo, ker niso videli nastavljenih zank. V tem rodu pa je mnogo takih, katerih oči so zaslepljene zaradi blišča človeških teorij, ki se po krivem imenujejo znanost. Ti ne opazijo pasti in se ujamejo vanjo, kakor da so slepi. Bog želi, da uporabljamo svoje umske sposobnosti v dar Stvarniku in z njimi služimo v službi resnice in pravičnosti. Spodbujanje ošabnosti, častiljubja, in poviševanje svoje osebne teorije nad Božjo besedo lahko razumu škoduje bolj kakor neznanje. V srednjem

veku je k poviševanju papeštva pripomoglo zatiranje znanja. Toda tudi lažna znanost našega časa, ki spodkopava vero v Sveto pismo, se bo v pripravi poti za sprejem papeštva z vsemi njegovimi privlačnimi ceremonijami po-kazala kot zelo uspešna.

V današnjem času se v Združenih državah Amerike razvijajo razna gibanja. Prizadevajo si, da bi ustanove in cerkveni običaji dobili državno podporo. Glede tega gredo protestanti po stopinjah katoličanov. Še več, odpirajo vrata papeštvu, da bi v protestantski Ameriki znova dobilo

vrhovno oblast, ki jo je izgubilo v Starem svetu. To, kar temu gibanju daje še večji pomen, je dejstvo, da je njegov glavni cilj vsiliti praznovanje nedelje - običaj, ki izhaja iz Rima in je po njegovi lastni trditvi znamenje njegove moči.

Papeški duh - duh prilagajanja posvetnim običajem in duh spoštovanja človeških izročil namesto Božjih zapovedi - prodira v protestantske cerkve in jih spodbuja k poviševanju nedelje, kakor je to pred protestantizmom delalo papeštvo.

Če želi bralec razumeti moči, ki bodo delovale v spopadu, ki bo kmalu izbruhnil, mora samo proučiti poročilo o

sredstvih, ki jih je Rim uporabljal v preteklosti za isti namen. Če želi zvedeti, kako bodo katoličani in protestanti skupaj ravnali s tistimi, ki bodo zavrgli njihove verske nauke, naj posveti pozornost duhu, ki ga je Rim pokazal proti soboti in njenim zagovornikom.

Cesarski odloki, splošni zbori in cerkveni ukazi, ki jih je podprla posvetna oblast, so bili stopnice, s katerimi je bil ta poganski praznik povišan na častni položaj v krščanskem svetu. Prvi javni ukaz, ki je zahteval praznovanje nedelje, je bil Konstantinov zakon iz leta 321 po Kristusu. (č) Ta

odlok je od meščanov zahteval, da počivajo na častni dan sonca; le poljedelcem je dovoljeval opravljati poljska dela. Čeprav je bil to predvsem poganski zakon, ga je kralj izpeljal po svojem formalnem sprejemu krščanstva.

Ker se cesarski odlok ni pokazal zadosti močan, da bi nadomestil Božjo veljavo, je škof Evzebij, ki mu je šlo za naklonjenost knezov in je bil veliki Konstantinov prijatelj in priliznjeneec, trdil, da je Kristus soboto prestavil na nedeljo. Kot dokaz za ta nauk ni podano nobeno svetopisemsko besedilo. Sam Evzebij nehote priznava, da je njegova trditev lažna, in kaže na dejanske

avtorje te spremembe. Dejal je namreč: "Vse, kar je bilo treba delati v soboto, smo mi prestavili na Gospodov dan." Toda ta dokaz v korist nedelji, četudi je bil še toliko brez temelja, je spodbudil ljudi k teptanju Gospodove sobote. Vsi, ki so hoteli, da bi jih svet spoštoval, so sprejeli ta splošno priznani praznik.

Z utrditvijo papeštva se je nadaljevalo tudi povečevanje nedelje. Nekaj časa je ljudstvo opravljalo poljedelska dela v času, ko ni šlo k bogoslužju, sobota pa je še vedno veljala za dan počitka. Počasi pa je prihajalo do spremembe. Sodnim uradnikom je bilo prepovedano v nedeljo voditi pravne spore. Kmalu je

bil izdan ukaz za ljudi vseh slojev. Razglašal je, da se v nedeljo vsi ljudje vzdržujejo vsakdanjega dela. V primeru kršitve je bila določena denarna kazen za svobodne in šibanje za sužnje. Pozneje je bilo ukazano, da bogate kaznujejo z zaplembo polovice posestva, če pa še vztrajajo pri prestopanju nedelje, jih morajo razglasiti za sužnje. Nižje sloje je bilo treba kaznovati z dosmrtnim pregnanstvom.

V korist tej zahtevi so bili priklicani ču-deži. Med drugim so poročali, da se je ne-kemu poljedelcu, ki je v nedeljo hotel orati njivo, kos železa med

čiščenjem pluga zaril tako trdno v roko, da ga je moral dve leti nositi s seboj “v svojo veliko bolečino in sramoto”.

Papež je pozneje ukazal, da mora duhovnik v svoji župniji opominjati prestopnike nedelje. Prav tako mora od njih zahtevati, da hodijo v cerkev molit, da ne bi priklicali velike nesreče nase in na svoje sosede. Neki cerkveni zbor je podal dokaz o posvečevanju nedelje kot dneva počitka, ki so ga od tistega časa pogosto uporabljali; celo protestantje. Zgodilo se je namreč, da je v ljudi, ki so delali ta dan, udarila strela. Škofje so govorili: “Očitno je, da se Bog zelo jezi nanje, ki prezirajo ta dan.” Tedaj je bilo

poslano vabilo, da duhovniki, pridigarji, kralji, knezi in vsi verniki “vložijo največje napore in vso skrb, da se temu dnevu znova vrne čast in bo v prihodnje bolj goreče praznovan za blaginjo krščanstva”.

Ker so se odločitve cerkvenih zborov pokazale nezadostne, se je zahtevalo od posvetnih oblasti izdati ukaz, ki bo nagnal strah v ljudstvo in ga prisilil, da se bo v nedeljo vzdrževalo dela. Ob nekem škofovskem zboru, ki je bil sklican v Rimu, so znova še z večjo močjo in slovesnostjo potrdili vse dotedanje odločitve. Potem so jih priključili k cerkvenim zakonom in jih z

državno oblastjo ukazali spoštovati ce-lotnemu krščanskemu svetu.

Poleg vsega tega je veliko zmedo povzročalo pomanjkanje svetopisemskih dokazov v korist praznovanja nedelje. Ljudstvo je podvomilo v pravico svojih uči-teljev, ki so razveljavili jasno Gospodovo izjavo: "Sedmi dan pa je sobota za Gospoda, tvojega Boga," in ukazali posvečevati dan sonca. Da bi se izpolnila praznina zaradi pomanjkanja svetopisemskih dokazov, so bila potrebna druga sredstva. Neki goreči zagovornik nedelje, ki je ob koncu XII. stoletja obiskal cerkve v Angliji, je naletel na

odpor pri zvestih pričah resnice. Njegov trud je bil brez uspeha, zato je za nekaj časa zapustil Anglijo, da bi našel kakšen boljši dokaz, s katerim bi podprl svoje nauke. Kasneje se je vrnil s tem, kar je potreboval, in si tako zagotovil večji uspeh pri svojem delu. S seboj je namreč prinesel zvitek papirja, za katerega je trdil, da je od samega Boga. Vseboval je potrebne predpise glede praznovanja nedelje in druge grožnje, namenjene nepokornim. Ta dragoceni spis je bil v resnici siromašen ponaredek, kakor je to bila tudi javna ustanova, ki jo je podpiral. Trdili so, da je menda padel z nebes in je bil najden v Jeruzalemu na oltarju svetega Simeona na Golgoti. V

resnici je prišel iz papeževe palače v Rimu. Da bi papeška hierarhija povečala moč in uspeh cerkve, si je v vseh časih dovolila uporabljati laži in prevare.

Ta spis prepoveduje sleherno delo od de-vete ure, se pravi od petnajste ure v soboto pa vse do sončnega vzhoda v ponedeljek. Trdilo se je, da so resničnost tega spisa potrdili mnogi čudeži.

Pripovedovalo se je, da so ljudje, ki so delali v prepovedanem času, ohromeli. Mlinar, ki je poskušal mleti žito, je videl, da namesto moke teče kri, mlinsko kolo pa se ni obračalo kljub močnemu vodnemu toku. Gospodinja je dala v zelo vrečo peč kruh, a se kljub temu ni

spekel. Druga gospodinja je tudi pripravila testo za peko. Vendar je to bilo v soboto ob petnajstih. Odločila se je, da ga bo pustila do ponedeljka. Naslednji dan je ugotovila, da je Božja moč iz testa naredila pečene hlebe. Mož, ki je v soboto popoldne po petnajsti uri pekel kruh, je naslednje jutro, ko ga je prerezal, opazil, da iz njega teče kri. S takimi nesmisli in praznovernimi izmišljotinami so si prizadevali zagovorniki nedelje dokazati njeno svetost.

Na Škotskem in v Angliji so praznovanje nedelje združili z delom stare sobote. Tako je bilo nedelji

zagotovljeno večje spoštovanje. Čas, ki je bil določen za praznovanje, je bil različno opredeljen. Z odlokom škotskega kralja je bilo ukazano, "da je treba soboto imeti za sveto od 12. ure dalje". Od takrat do ponedeljka zjutraj nihče ni smel opravljati posvetnih opravil.

Kljub temu, da so se papeški pristaši trudili utrditi svetost nedelje, so sami javno potrjevali Božjo veljavo sobote in človeški vir uredbe, ki jo je nadomestila. V XVI. stoletju je papeški zbor jasno izjavil: "Vsi kristjani se morajo spominjati, da je Bog posvetil sedmi dan in da so ga sprejeli in posvečevali ne

samo Judje, temveč tudi vsi, ki so trdili, da častijo Boga. Mi kristjani pa smo njihovo soboto spremenili v Gospodov dan." Tisti, ki so si upali spremeniti Božje zapovedi, so se resnično zavedali značaja svojega dela. Zvestno so se dvignili nad Boga.

Rimska politika je ostro nastopila proti tistim, ki niso soglašali z njo. To se očitno kaže v krvavih in vztrajnih preganjanjih Valdenžanov, med katerimi je bilo nekaj posvečevalcev sobote. Tudi drugi so prenašali podobno trpljenje zaradi zvestobe četrte zapovedi. Glede tega je še posebej zanimiva zgodovina krščanske cerkve v Etiopiji. Sredi teme

srednjega veka je svet izgubil spred oči kristjane Centralne Afrike. Popolnoma je pozabil nanje, zato so več stoletij svobodno živeli po svoji veri. Ko je Rim zvedel za njihov obstoj, je bil tudi etiopski kralj kmalu prisiljen priznati papeža za Kristusovega namestnika. Temu so sledile še druge privolitve. Izšel je ukaz, ki je pod grožnjo najstrožjih kazni prepovedoval posvečevanje sobote. Papeška tiranija je kmalu postala tako težak jarem, da so se ga Etiopijci odločili otresti. Po strašnem boju so bili rimski pristaši pregnani s svojih posestev. Stara vera je bila znova vzpostavljena. Cerkve so zopet uživale svojo svobodo. Nikoli niso pozabile

izkušnje, ki so jo doživele glede rimske prevare, skrajništva in nasilja.

Zadovoljne so bile s svojo osamljenostjo in so želele ostati neznane ostalemu krščanskemu svetu.

Afriške cerkve so posvečevale soboto, kakor jo je praznovala papeška cerkev pred svojim popolnim odpadom.

Čeprav so pos-večevale sedmi dan v skladu z Božjimi za-povedmi, so se zaradi cerkvenih običajev vzdrževale dela ob nedeljah. Ko je Rim dobil vrhovno oblast, je poteptal Božjo soboto, da bi povišal svoj lažni dan. Toda cerkve v Afriki, ki so bile skrite skoraj tisoč let, niso sodelovale v tem odpadu. Kasneje

so prišle pod rimsko oblast, ki jih je prisilila zapustiti pravo soboto in praznovati lažni dan počitka. Ko so znova dosegle neodvisnost, so se takoj vrnile k poslušnosti četrte zapovedi.(ii)

Pretekli dogodki jasno kažejo sovraštvo Rima do sobote in njenih zagovornikov. Odkrivajo sredstva, s katerimi je prisiljeval spoštovanje uredbe, ki jo je vzpostavil sam. Božja beseda nas uči, da se bodo ti prizori ponovili, ko se bodo katoličani in protestantje združili, da bi povišali nedeljo.

Prerokovanje iz Raz 13 naznanja, da bo moč, ki je prikazana s simbolom zveri z

dvema jagnjetovima rogovoma, povzročila, da se bodo zemlja in vsi njeni prebivalci poklonili papeštvu, ki je prikazano z leo-pardom. Dvoroga zver bo ukazala tistim, ki živijo na zemlji, "naj naredo podobo zveri". Naredila bo tudi, da "mali in veliki, bogati in ubogi, svobodni in hlapci" sprejmejo "znamenje zveri". (Raz 13,11-16 CHR)

Omenjeno je že bilo, da zver z jag-njetovima rogovoma predstavlja Združene države Amerike in da se bo to prerokovanje izpolnilo, ko bo ta država s silo ukazala praznovati nedeljo, kar bo Rim imel za posebno priznanje svoje oblasti. Toda Združene države Amerike v spoštovanju papeštva ne bodo edine.

Rimski vpliv v deželah, ki so nekoč priznavale njegovo oblast, še ni uničen. Tudi prerokovanje na-poveduje obnovitev njegove moči. "Ena od njenih glav je bila videti ranjena na smrt, a njena smrtna rana se je pozdravila. Vsa zemlja je šla polna začudenja za zverjo." (Raz 13,3) Povzročitev smrtno rane kaže na padec papeštva leta 1798. Prerok opozarja na ta čas, rekoč: "Njena smrtna rana se je pozdravila. Vsa zemlja je šla polna začudenja za zverjo." Pavel jasno trdi, da bo človek greha obstajal vse do drugega prihoda. (2 Tes 2,3-8) Še naprej bo varal, in sicer do samega časa konca. Pisec Razodetja glede zveri, ki simbolizira papeštvo, pravi: "Molili jo

bodo vsi, ki prebivajo na zemlji, vsak, čigar ime ni zapisano v knjigi življenja Jagnjeta zaklanega od ustanovitve sveta." (Raz 13,8 CHR) Papeštvu bo izkazano spoštovanje v Novem in Starem svetu z vzpostavitvijo praznovanja nedelje, ker je utemeljena samo na oblasti Rimokatoliške cerkve.

Že več kot pol stoletja raziskovalci pre-rokovanj v Združenih državah Amerike oznanjajo to pričevanje svetu. V sedanjih dogodkih se jasno vidi hiter napredek v izpolnjevanju prerokovanj. Tudi protestantski učitelji poudarjajo božansko veljavo nedelje. Kakor papeški voditelji, ki si izmišljajo čudeže,

da bi nadomestili Božjo zapoved, tudi oni nimajo nobenega svetopisemskega dokaza za to. Navajanje opomina, da bo Božja sodba prišla nad ljudi, ki kršijo nedeljo kot dan počitka, se bo ponovilo. Že se je začelo vsiljevati ljudem praznovanje nedelje, in to se bo vse bolj stopnjevalo.

Ostroumnost in pretkanost Rimske cerkve vzbuja občudovanje. Napove lahko, kaj bo. Čaka na svoj čas in opazuje, kako jo protestantske cerkve spoštujejo s spre-jemanjem lažnega dneva počitka, kako se pripravljajo, da ga bodo vsilile na enak način, ki ga je sama uporabljala v preteklosti. Kdor

noče sprejeti luči resnice, bo iskal pomoč od te samozvane nezmotljive moči. S tem bo povišal ustanovo, ki jo je postavila sama. Ni dvoma, da bo protestantom pri tem delu Rimska cerkev pripravljena ponuditi velikodušno pomoč; kajti kdo zna bolje kakor papeški voditelji ravnati z neposlušnimi cerkvi?

Rimokatoliška cerkev se je razširila po vsem svetu. Združena je v ogromno orga-nizacijo, ki je pod nadzorom papeštva in mora služiti njegovim koristim. Milijone njenih vernikov v teh deželah so poučili, da so dolžni spoštovati podložniško pokornost

papežu. Ne glede na narodnosti ali obliko vlade morajo imeti cerkveno oblast za večjo od vsake druge. Čeprav prisegajo zvestobo državi, je nad njo zaveza poslušnosti Rimu, ki jih osvobaja sleherne obveznosti, če se ne ujema s koristmi Rima.

Zgodovina razkriva spretne in vztrajne napore papeštva, da bi se vmešalo v državne posle. Ko je doseglo svoj namen, je delalo za uresničitev svojih ciljev in se ni oziralo na trpljenje knezov in ljudstva. Leta 1204 je papež Inocenc III. od aragonskega kralja Petra II. izsilil naslednjo nenavadno prisego: "Jaz, Peter, aragonski kralj, priznavam in

obljubljam svojemu gospodu papežu Inocencu, njegovim katoliškim namestnikom in Rimski cerkvi neprestano zvestobo in poslušnost. Zvesto bom varoval svoje kraljestvo v poslušnosti njemu, dragoceno vero bom branil, krivoversko pokvarjenost pa preganjal." To se ujema s trditvami o moči rimskega velikega duhovnika, da ima "zakonito pravico odstavlјati kralje" in "lahko osvobodi podložnike prisege, s katero so obljubili zvestobo nepravičnim vladarjem". (gg)

Naj se ne pozabi, da se Rim hvali prav s tem, da se nikoli ne menja. Načela Gregorja VII. in Inocenca III. so še vedno

načela Rimokatoliške cerkve. Če bi cerkev imela moč, bi ta načela izvajala z enako močjo, s kakršno je to delala v prejšnjih stoletjih. Protestanti se ne zavedajo, kaj delajo, ko sprejemajo rimsko pomoč, da bi povišali nedeljo. Medtem ko si prizadevajo doseči svoj cilj, Rim hrepeni po utrditvi svoje moči, da bi si povrnil izgubljeno oblast. Če bodo Združene države Amerike sprejele načelo, po katerem cerkev lahko nadzira državo, in če bodo verski predpisi ukazani z državljanskimi zakoni, bo oblast v rokah cerkve in države, kar pomeni, da je zmaga Rima v tej državi zagotovljena.

Božja beseda je opozorila na neposredno nevarnost. Če se ta opomin zavrže, se bo protestantski svet naučil, kakšni so dejanski rimski nameni; vendar bo tedaj prepozno, da bi se izognili njegovi pasti. Njegova moč neopazno raste. Njegovi nauki imajo velik vpliv na zakonodajne skupščine, cerkve in človeška srca. Postavlja svoje visoke in ogromne stavbe. V njegovih skrivnih podzemnih prostorih se bo ponovilo njegovo nekdanje preganjanje. Skrivno in neopazno utrjuje moč, da bi uresničil cilje, ko pride čas za napad. Vse, kar si želi, je imeti ugodnejši položaj, in ta se mu že ponuja. Kmalu bomo videli, kaj je v bistvu namen Rima. Kdor bo hotel

verovati in biti poslušen Božji besedi, bo nase priklical sramoto in preganjanje.

Poglavje 36—Neizbežen spor

Že od samega začetka velikega spopada v nebesih je bil Satanov načrt strmoglaviti Božje zapovedi. Da bi to dosegel, se je uprl Stvarniku. Čeprav je bil vržen iz nebes, svoj boj nadaljuje na zemlji. Že od nekdaj se je vztrajno trudil preslepiti ljudi in jih napeljati k prestopanju Božjih zapovedi. Vseeno mu je, ali zavrnejo celotne zapovedi ali odstranijo samo njene posamezne predpise, kajti posledice bodo na koncu enake. Kdor “se pregreši zoper eno”, kaže prezir do vseh zapovedi. Njegov vpliv in zgled sta na strani prestopka,

zato “je postal kriv vseh”. (Jak 2,10
CHR)

Da bi Satan povzročil preziranje Božjega zakona, je sprevračal svetopisemski nauk. Tako so se zmote vtihotapile v vero tistih, ki pravijo, da verujejo v Sveto pismo. Zadnji veliki spor med resnico in zmoto je samo sklepna bitka dolgotrajnega spopada proti Božjim zapovedim. Vsi smo vpleteni v ta spopad - spopad med človeškimi zapovedmi in Jahvejevimi predpisi, med svetopisemsko vero in vero v izmišljotine ter izročila.

Moči, ki se bodo združile v tem boju proti resnici in pra-vičnosti, že delujejo. Božja sveta beseda se malo ceni, čeprav so mnogi trpeli in žrtvovali kri, da bi jo ohranili. Sveto pismo je dosegljivo vsem, toda malo jih je, ki ga dejansko sprejemajo za vodilo življenja. Nevera prevladuje ne samo v svetu, temveč tudi v cerkvi. Mnogi zanikajo nauke, ki so glavni stebri krščanske vere. Tisti, ki se imajo za kristjane, delno ali v celoti zavračajo vzvišena dejstva, ki so jih podali navdihnjeni pisci; na primer o stvarjenju, človekovem padcu v greh, o spravi in večni veljavi Božjih zapovedi. Mnogi, ki se ponašajo s svojo modrostjo in neodvisnostjo, menijo, da je popolno

zanašanje na Sveto pismo znamenje šibkosti. Zanje je dokaz nadarjenosti in uče-nosti kritiziranje Svetega pisma, njegova simbolična razlaga in zavračanje njegovih najpomembnejših resnic. Pridigarji učijo svoje vernike, profesorji in učitelji pa svoje učence, da so Božje zapovedi spremenjene ali ukinjene; tisti, ki verujejo, da so njegove zahteve še vedno veljavne in jih je treba dobesedno izpolnjevati, so vredni preziranja in posmeha.

Z zavračanjem resnice ljudje zavračajo njenega Avtorja. S teptanjem Božjih zapovedi zanikajo Zakonodajalčevo oblast. Malik se prav tako lahko naredi

iz lažnega nauka in lažnih teorij kakor iz lesa in kamna. Z lažno predstavitvijo Božjih lastnosti Satan pri ljudeh ustvarja napačen pojem o Božjem značaju.

Mnogi namesto Jahveja postavljajo na prestol svojega malika - kakšnega filozofa. Živi Bog, ki je razodet v njegovi besedi, v Kristusu in delih stvarjenja, pa ima le malo častilcev. Koliko jih obožuje naravo, Bogu narave pa so se odpovedali! V današnjem krščanskem svetu je malikovalstvo prav tako razširjeno, kakor je bilo v starem Izraelu v času preroka Elija; vendar v drugačni obliki. Bog mnogih, ki se imajo za modre, bog filozofov, pesnikov, državnikov, novinarjev, bog

imenitnežev, bog mnogih višjih šol in vseučilišč in celo nekaterih teoloških ustanov ni veliko boljši od Baala, feničanskega boga sonca.

Krščanski svet je sicer sprejel mnogo zmot, ki se pogumno dvigajo proti nebeški oblasti, in številne naravnosti, ki nasprotujejo razumu, vendar nič od tega nima tako nevarnih posledic kakor hitro rastoč novodobni nauk o tem, da Božje zapovedi za ljudi niso več obvezne. Vsak narod ima svoje zakone, ki zahtevajo spoštovanje in poslušnost. Nobena vlada ne bi mogla obstajati brez njih. Ali si je potem možno zamisliti, da Stvarnik nebes in zemlje nima

nikakršnih zakonov za svoja bitja?
Denimo, da ugledni pridigarji javno oznanjajo, da zakoni, ki vladajo v njihovi deželi in ščitijo državljanske pravice, niso obvezni, da omejujejo svobodo ljudstva, in jih zato ni treba spoštovati. Kako dolgo bi ti ljudje smeli pridigati? Ali je mar večja žalitev prezirati zakone držav in narodov, kakor teptati Božje predpise, ki so temelj vseh vladavin?

Mnogo razumnejše bi bilo, da narodi ukinejo svoje predpise in dovolijo ljudem delati, kar koli hočejo, kakor da bi Vladar vesolja razveljavil svoj zakon in pustil svet brez merila za obsodbo

krivičnosti ali op-ravičenje poslušnosti. Ali želimo zvedeti, kakšne bi bile posledice odprave Božjih za-povedi? Takšen poskus je bil že narejen, in sicer v Franciji. Zavladata je nevera; njeni prizori so bili strašni. Tedaj je bilo svetu pokazano, da odpraviti omejitve, ki jih je Bog postavil, pomeni sprejeti vladavino najbolj surovih tiranov. Ko se zavrže merilo pravičnosti, je knezu zla odprta pot za vzpostavitev svoje oblasti na zemlji.

Kjer koli se zavržejo Božji predpisi, greh ni več videti grešen, in pravičnost ni zaželeno. Kdor se noče pokoriti Božji vladavini, je popolnoma nesposoben, da

bi vladal nad samim seboj. S svojimi nevarnimi nauki seje duha nepokornosti v srca otrok in mladih, ki po svoji naravi ne prenašajo omejitev. Posledica tega je, da se v družbi širita krivičnost in razuzdanost. Mnogi se posmehujejo lahkovernosti tistih, ki se po-koravajo Božjim zahtevam, medtem ko sami lakomno sprejemajo Satanove prevare. Popuščajo vajeti poželenju in delajo grehe, ki so nad pogane priklicali Božje sodbe.

Tisti, ki učijo ljudstvo zavračati Božje zapovedi, sejejo neposlušnost, ki jo bodo pozneje tudi poželi. Če bi se odstranile ograje, ki so bile postavljene z Božjimi

zapovedmi, bi se kmalu pojavilo nespoštovanje človeških zakonov. Bog prepoveduje nepoštena dejanja, lakomnost, laž in prevaro. Ljudje so pripravljene teptati njegove predpise, ker ovirajo njihov posvetni napredek. Posledice zavračanja teh predpisov bodo bolj strašne, kakor si lahko zamislijo. Zakaj bi se človek bal prestopati zapovedi, če več ne veljajo? Osebna lastnina več ne bi bila varna. Ljudje bi nasilno ropali posestva svojih bližnjih; najmočnejši bi najbolj obogateli. Cenilo se ne bi niti življenje. Zakonska zveza več ne bi bila sveta ograja, ki varuje družino. Kdor bi imel oblast, bi lahko s silo vzel ženo svojemu

bližnjemu. Peta zapoved bi bila odstranjena s četrto vred. Otroci se ne bi bali vzeti življenja svojim staršem, če bi s tem lahko uresničili želje svojega pokvarjenega srca. Civilizirani svet bi postal drhal razbojnikov in ubijalcev, a varnost, mir in sreča bi zginili s sveta.

Že sam nauk, da so ljudje osvobojeni poslušnosti Božjim zahtevam, je oslabil moč moralne obveznosti in svetu odprl zapornice krivičnosti. Krivice, potrošništvo in pokvarjenost drvijo na nas kakor nevarna poplava. Satan usmerja svojo moč v družine. Njegova zastava plapola tudi nad domovi tistih, ki trdijo, da so kristjani. Tam je

nevoščljivost, sum, hinavščina, odtujevanje, razdvojenost, prepiri, izdajanje zaupanih skrivnosti in zadovoljevanje poželenj. Kaže, da se maje in bo skoraj razpadel celotni sistem verskih načel in naukov, ki bi moral biti temelj in okvir družbenega življenja. Ko najdrznejši zločinci pridejo v zapor zaradi svojih slabih dejanj, so pogosto zasuti z darovi in s pozornostjo, kakor da so naredili kaj plemenitega. Javnost se obširno seznanja o njihovem značaju in hudodelstvih. Tisk objavlja zanimive podrobnosti o hudodelstvu in s tem še druge zapeljuje k prevaram, razbojništvom in umorom, Satan pa se veseli zaradi uspeha svojih peklenških

načrtov. Uživanje v pregrehah, brezobzirno ubijanje, strašno naraščanje nezmernosti in krivičnosti v vseh oblikah in stopnjah bi moralo spodbuditi vse bogaboječe, da bi se vprašali, kaj lahko naredijo za zaustavitev poplave hudega.

Sodišča so izprijena. Voditelje vodi želja po dobičku in ljubezen do čutnih užitkov. Nezmernost je oslabila sposobnost mnogih, tako da ima Satan nad njimi skoraj popolno oblast.

Pravniki so pokvarjeni, podkupljivi, neresnicoljubni. Pijanost, orgije, strast, nevoščljivost in nepoštenje vseh vrst je možno najti med tistimi, ki predstavljajo

zakon. “Tako je odvrnjena pravica, in pravičnost stoji od daleč; zakaj pravica je padla na ulicah in poštenost ne more vstopiti.” (Iz 59,14 CHR)

Krivičnost in duhovna tema, ki sta vladali pod rimsko nadoblastjo, sta bili neizbežna posledica njenega zavračanja Svetega pisma. Toda čas verske svobode prinaša popolno luč evangelija. Kje je torej vzrok za tako razširjeno brezbožnost, za zavračanje Božjih zapovedi in za pokvarjenost? Sedaj, ko Satan ne more več držati sveta pod svojo oblastjo z odvzemom Svetega pisma, se zateka k drugim sredstvom, da bi dosegel isti cilj. Uničenje vere v

Sveto pismo je njegovim načrtom ravno tako koristno kakor uničenje samega Svetega pisma. Razširil je prepričanje, da Božje zapovedi niso obvezne. Tako je uspešno zapeljal ljudi, da jih prestopajo, kar se ne razlikuje od nepoznavanja njegovih predpisov. Kakor nekoč tudi sedaj dela po cerkvi, da bi uresničil svoje načrte. Današnje verske skupnosti niso hotele poslušati nepriljubljenih resnic, ki so jasno podane v Svetem pismu, v boju proti njim pa so sprejele razlage in zavzele takšna stališča, ki so povsod posejala seme nevere. S sprejemom papeške laži o prirojeni neumrljivosti in zavestnem stanju ljudi v času smrti so zavrgle edino obrambo

pred zmotami spiritizma. Nauk o večnih mukah je zapeljal mnoge, da ne verujejo v Sveto pismo. Ko se zahteve četrte zapovedi jasno podajo, mnogi spoznajo, da Bog zahteva posvečevanje sedmega dne, sobote. Kot edini izhod pred dolžnostjo, ki je niso pripravljene izpolniti, številni učitelji pravijo, da Božje zapovedi več ne veljajo. Na ta način jih zavračajo, in z njimi tudi soboto. Bolj ko se bo razširilo delo reforme sobote, bolj vesplošno bo postalo zametovanje Božjih zapovedi, da bi se tako izognilo zahtevam četrte. Nauki takih verskih voditeljev so odprli vrata neveri, spiritizmu in preziranju Božjih svetih zapovedi. Ti vodje so

odgovorni za krivičnost, ki vlada v krščanskem svetu.

Pa vendar prav ti trdiš, da pokvarjenost, ki se naglo širi, pravzaprav izvira iz oskrunjanja tako imenovanega "krščanskega dneva počitka" in da bi obvezno praznovanje nedelje precej izboljšalo družbeno moralo. Ta trditev se zlasti poudarja v Ameriki, kjer se najbolj oznanja nauk o pravi soboti. Tam se delo za zmernost, ki je eno najpomembnejših in najznačilnejših moralnih prenov, pogosto združuje z gibanjem o praznovanju nedelje, katerega zastopniki se predstavljajo kot tisti, ki

delajo za največjo blaginjo družbe, in tisti, ki se jim nočejo pridružiti, so razglašeni za sovražnike zmernosti in prenove. Toda dejstvo, da se gibanje, ki razširja zmoto, povezuje z delom, ki je samo po sebi dobro, še ni dokaz v korist sami zmoti. Strup lahko skrijemo, če ga pomešamo med zdravo hrano, toda s tem ne spremenimo njegove narave. V resnici postaja še nevarnejši, ker ga uživamo, ne da bi se tega zavedali. Ena od Satanovih zvijač je z lažjo združiti prav toliko resnice, kolikor je treba, da bi bila videti verjetna. Vodje nedeljskega gibanja lahko zastopajo reforme, ki so ljudstvu potrebne, in načela, ki so v skladu s Svetim pismom. Toda dokler so

s tem povezane zahteve, ki nasprotujejo Božjim zapovedim, se jim Božji služabniki ne morejo pridružiti. Odstranitve Božjih zapovedi zaradi človeških predpisov se ne da opravičiti.

Satanu bo uspelo prevarati ljudi z dvema velikima zmotama: z neumrljivostjo duše in z dolžnostjo praznovanja nedelje. Prva postavlja temelj spiritizmu, druga pa ustvarja zvezo prijateljstva z Rimom.

Protestantje Združenih držav Amerike bodo prvi, ki bodo ponudili roko čez prepad, da bi sprejeli spiritizem. Sprejeli bodo tudi roko rimske oblasti. Pod vplivom te trojne zveze bo ta država

odšla po rimskih stopinjah, tako da bo teptala pravico vesti.

Ker spiritizem nenavadno zvesto posnema današnje tako imenovano krščanstvo, ima večjo moč prevare in zapeljevanja. Sam Satan se je spreobrnil na moderni način. Pojavil se bo z značilnostjo angela luči. S spiritizmom bo delal mnoge čudeže; bolni bodo ozdraveli in dogajali se bodo neovrgljivi čudeži. Videti bo, kakor da hudobni duhovi verujejo v Sveto pismo; izkazovali bodo spoštovanje do cerkvenih predpisov, zato bo njihovo delo sprejeto kot razodetje Božje moči.

Razlika med tistimi, ki pravijo, da so kristjani, in neverniki je sedaj komaj opazna. Pripadniki cerkev ljubijo to, kar ljubi svet, in so se pripravljene združiti z njim. Satan se je odločil, da jih bo med seboj povezal. Vse jih bo zbral v vrstah spiritistov in tako okrepil svoje delo. Katoličane, ki se hvalijo s čudeži kot zanesljivim znakom od Boga izvirajoče cerkve, bo zlahka prevarala ta čudodelna moč. Protestantje, ki zavračajo ščit resnice, bodo prav tako preslepljeni. Katoličani, protestantje in posvetni ljudje bodo sprejeli podobo pobožnosti brez njene moči in bodo v tem združenju videli veliko gibanje za spreobrnitev sveta in vzpostavitev

dolgo pričakovanega tisočletnega kraljestva.

Satan se s spiritizmom pojavlja kot dobrotnik človeštva; zdravi bolne in se predstavlja kot ta, ki prinaša novo in bolj vzvišeno vero, hkrati pa dela tudi kot uni-čevalec. Njegove skušnjave mnoge vodijo v pogubo. Nezmernost topi razum; a tu so še čutna zadovoljstva, prepiri in prelivanje krvi. Satan uživa v vojni, kajti vojna prebuja najhujše strasti duše; v večno pogubo meče svoje žrtve, ki so utonile v pregreho in kri. Njegov cilj je razdražiti narode, da se bodo vojskovali drug proti drugemu, kajti tako lahko odvrne misli

ljudi, da bodo nepripravljeni za Božji dan.

Satan dela tudi po naravnih močeh, da bi zbral nepripravljene ljudi za svojo žetev. Proučil je skrivnosti laboratorija narave in uporablja vso svojo moč, da bi obvladal prvine, kolikor mu to Bog dovoljuje. Ko mu je bilo dovoljeno obiskati Joba, so bili takoj uničeni hlapci, črede, hiše in otroci; v hipu se je vrstila nesreča za nesrečo. Bog je ta, ki varuje svoja ustvarjena bitja in jih ščiti pred uničevalčevo močjo. Toda krščanski svet je pokazal prezir do Jahvejevih zapovedi, zato bo Gospod naredil to, kar je rekel, da bo naredil.

Zemljo bo prikrajšal za svoje blagoslove in umaknil svojo zaščito od tistih, ki so se uprli njegovim zapovedim, ki tudi druge učijo tako in jih silijo delati enako. Satan ima oblast nad vsemi, ki nimajo posebne Božje zaščite. Nekaterim bo pomagal in jih osrečil, da bi lahko uspešneje izpeljal svoje načrte, na druge pa bo poslal stiske in jih napeljal k veri, da je Bog ta, ki jih muči.

Medtem ko se bo Satan ljudem predstavljal kot veliki zdravnik, ki lahko ozdravi vse njihove bolezni, bo hkrati nanje zvrnil tudi bolezni in nesreče ter celotna mesta spremenil v ruševine in opustošenje. On deluje tudi sedaj. V

nesrečah in katastrofah na vodi in kopnem, v velikih požarih, v strašnih nevihtah in padanju toče, v burjah, poplavax, ciklonih, visokih plimah in potresih - vsepovsod in v tisočih oblikah Satan izvršuje svojo moč. Uničuje dozorelo žetev, in tedaj nastaneta lakota in stiska. Zrak napolnjuje s smrtnimi okužbami, in na tisoče ljudi umre zaradi epidemije. Te nesreče bodo vse pogostejše in pogubnejše. Poguba bo doletela tako ljudi kakor živali. "Zemlja žaluje in vene, svet gine in vene, gineta nebo in zemlja. Zemljo so oskrunili njeni prebivalci; zakaj prelamljali so postave, prestopali zakon, razdrli večno zavezo." (Iz 24,4.5 EKU)

Tedaj bo vrhovni goljuf prepričal ljudi, da to gorje povzročajo tisti, ki služijo Bogu. Izzivalci negodovanja nebes bodo zvrnili vse breme na tiste, katerih poslušnost Božjim zapovedim stalno opominja prestopnike. Trdilo se bo, da ti ljudje z nespoštovanjem nedelje žalijo Boga; da tak greh izziva stisko, ki ne bo prenehala, dokler ne bodo vsi prisiljeni praznovati nedelje; in da oznanjevalci izpolnjevanja četrte zapovedi spodkopavajo spoštovanje do nedelje, s čimer spodbujajo k uporu ljudstvo in ga ovirajo pri ponovni zagotovitvi Božje milosti in doseganju posvetne blaginje. Tako se bodo ponovile nekdanje

obtožbe proti Božjim služabnikom, utemeljene na istem vzroku. “Ko je Aháb zagledal Elija, je rekel: “Si to ti, ki spravljaš Izraela v nesrečo?” On pa je rekel: “Nisem jaz spravil Izraela v nesrečo, temveč ti in hiša tvojega očeta, ker ste zapustili GOSPODOVE zapovedi in si šel za Baali.” (1 Kr 18,17.18) Ko bodo lažne obtožbe izzvale srd pri ljudeh, bodo z Božjimi poslanci ravnali podobno, kot je ravnal Izrael z Elijem.

Čudežno delovanje spiritizma bo usmerilo svoj vpliv proti tistim, ki si bodo raje izbrali poslušnost Bogu kakor človeku. Duhovi bodo v svojih sporočilih naznanjali, da jih je Bog

poslal prepričat nasprotnike nedelje, da se motijo, in potrdit, da je treba zemeljske zakone spoštovati kot Božje zapovedi. Izražali bodo veliko žalost zaradi pokvarjenosti, ki vlada na svetu, in z verskimi učitelji vred trdili, da je nizko moralno stanje nastalo zaradi onečaščenja nedelje. Svet bo zelo ogorčen nad njimi, ki ne bodo hoteli sprejeti tega pričevanja.

Satanovo ravnanje z Božjim ljudstvom v zadnjem spopadu bo enako tistemu na začetku velikega spopada v nebesih. Pretvarjal se je, da hoče utrditi Božjo vladavino, a je naskrivaj delal vse, da bi jo strmoglavil. Nato je posledice svojega

zahrbtnega dela pripisoval angelom, ki so ostali zvesti. Enaka zvijačnost je značilna za zgodovino rimske cerkve. Ta trdi, da deluje kot nebeški namestnik, v bistvu pa si prizadeva povišati se nad Boga in spremeniti njegove zapovedi. Tisti, ki so zaradi svoje zvestobe evangeliju pod rimsko vladavino pretrpeli smrt, so bili razglašeni za hudodelce in za Satanove zaveznike. Uporabili so vsa možna sredstva, da bi jih obtožili in jih v očeh ljudstva in celo v svojih očeh prikazali kot najhujše hudodelce. Tako bo tudi sedaj. Satan se bo trudil uničiti ljudi, ki spoštujejo Božje zapovedi. Povzročil bo, da bodo obtoženi kot prestopniki zakonov, kot

ljudje, ki ne spoštujejo Boga in s tem kličejo na svet njegove sodbe.

Bog nikoli ne vrši pritiska na voljo ali vest ljudi. Satan ravna ravno nasprotno. Vedno uporablja najbolj grobo nasilje, da bi pod svojo oblast pripeljal tiste, ki jih ne more zapeljati drugače. S strahom in močjo poskuša zavladati nad vestjo ljudi in izsiliti, da ga častijo. Da bi dosegel ta cilj, dela tako po duhovnih kot tudi po svetovnih oblasteh. Spodbuja jih, naj ljudem vsilijo človeške zakone, ki nasprotujejo Božjim zapovedim.

Posvečevalci svetopisemske sobote bodo obtoženi kot sovražniki zakona in reda, kot podiralci moralnih ograj v družbi, kot povzročitelji nereda in pokvarjenosti ter kot tisti, ki kličejo na zemljo Božje kazni. Njihovo vestno izpolnjevanje Božjih zapovedi se bo razglasilo za upornost, trmoglavost in preziranje oblasti. Obtoženi bodo negodovanja zoper oblast. Pridigarji, ki zanikajo obveznost božanskih zapovedi, bodo s prižnic oznanjevali dolžnost, da je treba državne oblasti poslušati kot določene od Boga. Izpolnjevalci Božjih zapovedi bodo v zakonodajnih dvoranih in pred sodišči lažno predstavljeni in obsojeni. Njihovim

besedam bo dan lažni smisel, njihovim ravnanjem pa bodo pripisane najhujše spodbude.

Ker protestantske cerkve zavračajo jasne svetopisemske dokaze v korist Božjih zapovedi, si bodo prizadevale utišati vse, katerih vere ne morejo ovreči s Svetim pismom. Čeprav so zaslepljene, s svojim početjem povzročajo preganjanje ljudi, ki zavestno nočejo slediti preostalemu kr-ščanskemu svetu, ter ne pristajajo na spo-štovanje papeškega dneva počitka.

Cerkveni in posvetni dostojanstveniki se bodo združili, da bi podkupili,

nagovorili ali prisilili vse ljudi k praznovanju nedelje. Pomanjkanje božanskih dokazov bodo nadomestili s prisilnimi ukrepi. Politična pokvarjenost bo uničila ljubezen do pravičnosti in spoštovanje resnice. Celó v svobodni Ameriki bodo vodilne osebnosti in zakonodajalci popustili splošni želji po izdaji zakona o obveznem praznovanju nedelje, da bi si zagotovili naklonjenost javnosti. Ne bo se več spoštovala svoboda vesti, za katero so mnogi žrtvovali svoje življenje. V spopadu, ki bo kmalu nastal, bomo videli izpolnitev prerokovih besed: "In razsrdi se zmaj nad ženo in gre napravljat vojsko z ostalimi njenega rodu, ki hranijo Božje

zapovedi in imajo pričevanje Jezusa
Kristusa.” (Raz 12,17)

Poglavje 37—Sveto pismo kot zaščita

“Postave in pričevanja naj se oklepajo! Če ne govore po tej besedi, ni zanje jutranje zarje.” (Iz 8,20 CHR) Božje ljudstvo je opozorjeno na Sveto pismo kot zaščito proti vplivom lažnih učiteljev in zapeljivih moči duhov teme. Satan uporablja vse mogoče zvijače, da bi ljudem preprečil doseči znanje iz Svetega pisma; kajti njegov jasen nauk razodeva Satanove prevare. Vsaka oživitev Božjega dela spodbuja kneza hudega k večjemu delovanju. Sedaj vlaga zadnje napore za sklepni spopad proti Kristusu in njegovim sledilcem. Kmalu se bo pred nami pokazala zadnja

velika prevara. Antikrist bo pred našimi očmi delal čudeže. To, kar bo posnemal, bo tako podobno resničnemu, da brez pomoči Svetega pisma ne bo mogoče razlikovati med enim in drugim. Vsako trditev in vsak čudež je treba preizkusiti s pričevanjem Svetega pisma.

Tisti, ki si prizadevajo izpolnjevati Božje zapovedi, bodo osovraženi in zasmehovani. Obstanejo lahko samo v Bogu. Da bodo lahko zdržali prihodnjo preizkušnjo, morajo razumeti Božjo voljo tako, kakor je razodeta v njegovi besedi. Boga lahko spoštujejo samo tedaj, če pravilno dojamejo njegov značaj, vladavino in načrte in živijo v

skladnosti z njimi. Samo tisti, ki so svoje duše okrepili s svetopisemskimi resnicami, bodo lahko zdržali zadnji veliki spor. Vsak posa-meznik bo stal pred vprašanjem: Ali bom poslušal Boga ali človeka? Pred vrati je odločilna ura. Ali so naše noge utemeljene na skali Božje nespremenljive besede? Ali smo pripravljeni trdno stati v obrambi Božjih zapovedi in Jezusove vere?

Zveličar je pred svojim križanjem rekel učencem, da bo usmrčen in da bo vstal iz groba. Angeli so bili prisotni, da so jim njegove besede vtisnili v misli in srca. Toda učenci so pričakovali osvoboditev izpod rimskega jarma in

niso mogli prenesti misli, da bo On, ki je bil središče vseh njihovih upov, moral pretrpeti tako sramotno smrt. Besede, na katere naj bi se spomnili, so se izgubile iz njihovega spomina, in v času preizkušnje so bili nepripravljeni. Jezusova smrt je popolnoma razdejala njihovo upanje, kakor da jih nikoli ne bi opozoril nanjo. Tako je tudi nam v prerokovanjih razodeta prihodnost tako razumljivo, kakor je bila učencem s Kristusovimi besedami. Dogodki, povezani s koncem časa milosti in pripravo za čas stisk, so jasno napovedani. A ljudje o teh pomembnih resnicah vedo tako malo, kakor da nikoli niso bile razodete. Satan skrbno

pazi, da bi preprečil objavo vsakega podatka, ki bi jih lahko poučil za zveličanje. Zato jih bo čas stisk zalotil nepripravljene.

Ko Bog pošlje svetu tako pomembne opomine, da so predstavljeni z angeli, ki letijo po sredi neba in jih oznanjajo, potem zahteva od vsakega razumnega bitja, da sporočilo upošteva. Strašne sodbe, ki bodo izrečene proti častilcem zveri in njene podobe, (Raz 14,9-11) morajo spodbuditi vse k marljivemu proučevanju prerokovanj, da bi spoznali, kaj je znamenje zveri in kako se lahko izognejo, da ga ne bi sprejeli. Ampak večina ljudi odvrta ušesa, da

ne bi slišali resnice. Raje poslušajo zgodbe. Apostol Pavel je za zadnje dni rekel: "Prišel bo namreč čas, ko nekateri ne bodo prenesli zdravega nauka." (2 Tim 4,3) Ta čas je že prišel. Ljudje ne želijo svetopisemske resnice, ker nasprotuje željam grešnega srca, ki ljubi svet; hkrati jim Satan ponuja slepila, ki jim ugajajo.

Toda Bog bo imel na svetu ljudstvo, ki bo pazilo na Sveto pismo in samo na Sveto pismo kot merilo vseh nauk in temelj vsake reforme. Mnenja izobraženih ljudi, trditve znanosti, verski nauki, odločitve cerkvenih zborov, ki so tako številne in

nasprotujoče si s cerkvami vred, katere jih zastopajo, in glas večine - niti ene sama stvar od naštetega niti vse skupaj ne morejo biti dokaz za ali proti kateri koli točki svetopisemske vere. Preden sprejmemo kakšen nauk ali predpis, se moramo prepričati o podpori jasne trditve: "Tako pravi Gospod."

Satan si neprenehoma prizadeva speljati pozornost z Boga na človeka. Zapeljuje ljudi, da gledajo na škofe, duhovnike in profesorje teologije kot na svoje voditelje, namesto da bi preiskovali Sveto pismo in sami zase spoznali svojo dolžnost. Vodi jih z razumom teh vodij,

da lahko po svoji volji vpliva na ljudstvo.

Ko je Kristus prišel oznanjat besedo živ-ljenja, so ga navadni ljudje radi poslušali; verjeli so mu celo duhovniki in starešine. Veliki duhovnik in narodni voditelji so se odločili prezreti in zavreči njegov nauk. Kljub temu da je bil njihov trud za iskanje obtožb proti njemu zaman in so občutili vpliv Božje moči in modrosti, s katero so bile navdihnjene njegove besede, so vendar podlegli svojim predsodkom. Zavrgli so najjasnejše dokaze njegovega mesijanstva; v nasprotnem primeru bi morali postati njegovi učenci. Jezusovi

nasprotniki so bili veljaki, ki so jih ljudje, ker so bili tako naučeni, spoštovali že od svoje mladosti in se brezpogojno klanjali njihovi veljavi. Judje so se spraševali: “Kako to, da naši starešine in modri pismarji ne verujejo v Jezusa? Ali ga ne bi ti pobožni ljudje sprejeli, če bi bil resnično Kristus? Vpliv teh učiteljev je zapeljal ljudstvo, da je zavrglo Odrešenika.

Duh, ki je spodbujal te duhovnike in vo-ditelje, še danes deluje po ljudeh, ki veljajo za zelo pobožne. Nočejo preiskovati pričevanja Svetega pisma o posebnih resnicah za ta čas in se raje sklicujejo na svojo številnost, bogastvo

in priljubljenost, medtem ko z omalovaževanjem gledajo na majhno število branilcev resnice. V njihovih očeh so neznatni, revni in nepriljubljeni; imajo vero, ki jih ločuje od sveta.

Kristus je vnaprej videl, da se ošabno prisvajanje oblasti, ki so ga kazali pismouki in farizeji, ne bo končalo z razkropitvijo Judov po svetu. S svojim preroškim pogledom je videl, da bo vzpostavljena človeška oblast, ki bo hotela vladati nad vestjo, kar je bilo v vseh časih strašno prekletstvo za cerkev. S svojo ostro obtožbo, namenjeno pismoukom in farizejem, in z opomini ljudstvu, naj ne hodi za temi slepimi

vodji, je podal nasvet za prihodnje rodove.

Rimska cerkev daje pravico razlage Svetega pisma zgolj duhovništvu. Z izgo-vorom, da je samo cerkev sposobna razlagati Božjo besedo, je vzela Sveto pismo navadnemu ljudstvu.

Reformacija je sicer dala Božjo besedo prav vsem, vendar to samovoljno načelo, ki izhaja iz Rima, zadržuje mnoge protestante, da bi sami proučevali Sveto pismo. Naučeni so nauk sprejemati tako, kakor ga razlaga cerkev. Na tisoče jih je, ki si ne upajo sprejeti ničesar, kar je v nasprotju z njihovim verovanjem ali veljavnim

naukom njihove cerkve, četudi je v Svetem pismu še tako jasno podano.

Čeprav je Sveto pismo polno opominov proti lažnim učiteljem, so vendar mnogi pripravljene zaupati zveličanje svojih duš duhovnikom. Danes so številni ljudje kristjani zgolj po imenu. Edini razlog njihove vere je v tem, da so jih tako naučili njihovi verski voditelji. Ne opazijo Zveličarjevega nauka in mu ne posvečajo nikakršne pozornosti, medtem ko brezpogojno zaupajo v besede duhovnikov. Ali so duhovniki nezmotljivi? Kako lahko svoje duše zaupamo njihovemu vodstvu, če iz Božje besede ne zvemo, da so resnično

nosilci luči? Ljudje nimajo moralnega poguma, da bi stopili s shojene steze sveta, ki jih zapeljuje slediti stopinjam izobraženih ljudi. Ker neradi sami raziskujejo, bodo končno ujeti v mreže zmot. Vidiijo, da je resnica za današnji čas jasno podana v Svetem pismu, in čutijo moč Svetega Duha, ki spremlja njeno oznanjevanje, vendar dopuščajo, da zaradi nasprotovanja duhovništva ostanejo brez luči. Čeprav sta razum in vest prepričana, si vendar te zaslepljene duše ne upajo misliti drugače kakor duhovni voditelji. Svoje osebno mnenje in svojo večno blaginjo žrtvujejo neveri, ošabnosti in predsodkom drugih.

Satan uporablja številne načine, da bi s pomočjo človeškega vpliva zvezal svoje sužnje. Zase je ohranil številne ljudi, ki so čustveno navezani na sovražnike Kristusovega križa. Ne glede na to, kakšna je ta zveza, bodisi starševska, sinovska, za-konska ali prijateljska, so posledice enake. Nasprotniki resnice uporabljajo svojo moč, da bi vladali nad vestjo; duše, ki so pod njihovo oblastjo, nimajo dovolj poguma ali samostojnosti, da bi poslušale svoj osebni čut dolžnosti.

Božja resnica in slava sta neločljivi. Ni mogoče, da bi na napačen način spoštovali Boga, če se držimo Svetega

pisma. Mnogi trdijo, da ni pomembno, kaj kdo veruje, če je le njegovo življenje brezhibno. Toda življenje se izoblikuje s tem, kar verujemo. Če sta nam dosegljivi Kristusova resnica in luč, nam pa ni mar, da bi ju poslušali in razumeli, potem ju dejansko zavračamo. Rajši izbiramo temo kakor luč.

“Marsikatera pot se človeku zdi prava, njen konec pa so poti smrti.” (Prg 16,25)
Neznanje ni opravičilo za zmoto ali greh, če smo dobili vso priložnost spoznati Božjo voljo. Človek potuje in pride do križišča raznih poti, toda kažipot mu kaže, kam se po kateri poti pride. Če mu ni mar za kažipot in se

odloči kakor se mu zdi, bo zagotovo izbral napačno, četudi je še tako iskren.

Bog nam je dal svojo besedo, da bi spoznali njen nauk in sami zvedeli, kaj zahteva od nas. Ko je neki pismouk prišel k Jezusu in ga vprašal: “Učitelj, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?” ga je Zveličar opozoril na Sveto pismo z besedami: “Kaj je pisano v postavi? Kako bereš?” (Lk

10,25.26) Neznanje ne bo opravičilo ne starih ne mladih in jih ne bo osvobodilo kazni, ki je določena za prestopke Božjih zapovedi, saj imajo na razpolago zakon, njegova načela in zahteve. Ni dovolj

imeti dobre namene; ni dovolj delati to, kar je prav za navadnega človeka niti to, kar je prav za duhovnika. Gre za zveličanje duše, zato mora vsak preiskovati Sveto pismo zase. Četudi se njegovo prepričanje zdi trdno, četudi verjame, da duhovnik ve, kaj je resnica, to ne sme biti temelj njegove vere. Sam ima zemljevid, na katerem so označeni vsi kažipoti v nebesa, zato ničesar ni treba ugibati ali domnevati.

Prva in najvišja dolžnost vsakega ra-zumnega bitja je, da iz Svetega pisma spozna kaj je resnica. Potem mora živeti po tej luči in opogumljati druge, naj posnemajo njegov zgled. Iz dneva v dan

moramo marljivo preiskovati Sveto pismo, se poglobljati v vsako njegovo misel in primerjati vrsto z vrsto. Sami moramo z Božjo pomočjo izoblikovati svoje mnenje, saj bomo pred Bogom odgovarjali sami zase.

Resnice, ki so v Svetem pismu razodete najjasneje, so izobraženi ljudje zavili v dvom in temo. Delajo se, da imajo veliko modrost; učijo, da ima Sveto pismo mistični, skrivnostni in duhovni pomen, ki ni jasno izražen z našim jezikom. Ti ljudje so lažni učitelji.

Takšnim je Jezus rekel: "Ali se ne motite zato, ker ne poznate ne Pisem in ne Božje moči." (Mr 12,24) Svetopisemski

jezik se mora razlagati po njegovem očitnem pomenu, če niso uporabljeni simboli ali prispodobe. Kristus je dal obljubo: "Če hoče kdo uresničevati njegovo voljo, bo spoznal glede nauka, ali je od Boga." (Jn 7,17) Če bi ljudje hoteli sprejeti Sveto pismo takšno, kakršno je, če ne bi bilo lažnih učiteljev, da bi zapeljevali in motili njihove misli, bi bilo opravljeno delo, ki bi razveselilo angele. Množice, ki tavajo v zmoti, bi prišle v Kristusovo čredo.

Pri proučevanju Svetega pisma moramo napeti vse svoje duhovne moči in razum, da bi lahko dojeli globoke nebeške stvari, kolikor jih zmoremo kot

smrtna bitja. Ne smemo pozabiti, da sta pravi duh učencev otroška poslušnost in pokornost. Svetopisemskih težav ni mogoče nikoli obvladati na enak način, ki ga uporabljamo pri obravnavi filozofskih problemov. Proučevanja Svetega pisma se ne smemo lotiti z enakim samozaupanjem, s kakršnim se mnogi lotijo proučevanja področij znanosti, temveč z molitvijo in zaupanjem v Boga, z iskreno željo po spoznanju njegove volje. Priti moramo s ponižnim in poslušnim duhom, da bi dosegli znanje velikega Jaz sem. Če ne delamo tako, bodo hudobni duhovi tako zaslepili naš razum in zakrknili naše

srce, da resnica ne bo mogla narediti na nas nikakršnega vtisa.

Mnogi deli Svetega pisma, ki jih imajo šolani ljudje za skrivnost ali pa jih izpustijo kakor nekaj nepomembnega, so polni tolažbe in naukov za tiste, ki se učijo v Kristusovi šoli. Eden izmed razlogov, da nekateri teologi nimajo več znanja o Božji besedi, je zapiranje oči pred resnicami, ki jih ne želijo izvajati. Razumevanje svetopisemskih resnic ni odvisno toliko od umske moči proučevalca, ampak od njegovih iskrenih namenov in resne želje po pravičnosti.

Svetega pisma nikoli ne smemo proučevati brez molitve. Le Sveti Duh nam lahko pomaga dojeti pomembnost teh stvari, ki jih je zlahka možno razumeti. Prav tako nas obvaruje pred spreminjanjem teže dojemljivih točk resnice. Služba nebeških angelov je pripraviti naša srca, da bi razumeli Božjo besedo, tako da bomo navdušeni z njeno lepoto, opozorjeni z njenimi nasveti ter spodbujeni in okrepečani z obljubami, ki so v njej. Tudi mi moramo prositi kakor psalmist: "Odpri moje oči, da bom gledal čuda tvoje postave." (Ps 119,18) Skušnjave so pogosto videti nepremagljive, ker se zanemarja molitev in proučevanje Svetega pisma. Zato se

tisti, ki je podvržen skušnjavi, ne more takoj spomniti Božjih obljub in dočakati Satana s svetopisemskim orožjem.

Angeli so neprestano okrog tistih, ki si želijo sprejeti poučevanje v božanskih stvareh. Ko bo potrebno, jih bodo spomnili prav na tiste resnice, ki jih potrebujejo. In ko se tedaj “kakor reka privali sovražnik, ga Gospodov dih zapodi v beg”. (Iz 59,19 CHR)

Jezus je obljubil svojim učencem:

“Tolažnik pa, Sveti Duh, ki ga bo Oče poslal v mojem imenu, on vas bo učil vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal.” (Jn 14,26) Toda Kristusov nauk se mora prej vtisniti v naš spomin, da bi

nas Božji Duh lahko v uri nevarnosti spomnil nanj. David je rekel: “Tvoj izrek hranim v svojem srcu, da ne bi grešil zoper tebe.” (Ps 119,11)

Vsi, ki cenijo svojo večno blaginjo, se mo-rajó varovati, da ne bi padli v dvom. Napadi bodo usmerjeni na osnovne stebre resnice. Ni mogoče, da bi nam bilo prizaneseno zas-mehovanje, modrovanje in lažni mamljivi nauki moderne nevere. Satan prilagaja svoje skušnjave vsem slojem. Neizobražene napada z zasmehovanjem in roganjem. Za izobražene ima pripravljene znanstvene pripombe in filozofska modrovanja, kar je prav tako

premišljeno naravnano, da izzove nezaupanje ali prezir do Svetega pisma. Celo mladi, ki imajo malo izkušenj, si upajo dvomiti o osnovnih načelih krščanstva. Tudi nevera mladih širi kljub plitkosti svoj vpliv. Mnogi so na ta način tako zapeljani, da zasmehujejo vero svojih staršev in prezirajo duha milosti. (Heb 10,29) Številna življenja, ki so obljubljala živeti Bogu na čast in v blagoslov svetu, so bila uničena z zastrupljenim dihom brezbožnosti. Vsi, ki zaupajo hvalisavim sklepom človeškega razuma in si domišljajo, da morajo razložiti božanske skrivnosti in spoznati resnico brez pomoči Božje

modrosti, so se zapletli v mrežo Satanovih pasti.

Živimo v najslovesnejšem obdobju zgodovine tega sveta. Usoda ljudi, ki so pre-napolnili zemljo, se mora kmalu določiti. Naša lastna prihodnja blaginja, a prav tako zveličanje drugih ljudi, je odvisna od poti, na katero bomo stopili sedaj. Potrebno je, da nas vodi Duh resnice. Vsak Kristusov sledilec se mora resno vprašati: "Gospod, kaj želiš, da storim?" Ponižati se moramo pred Gospodom v postu in molitvi ter mnogo razmišljati o njegovi besedi, zlasti o dogodkih pri sodbi. Sedaj moramo iskati globoke in žive izkušnje z Bogom.

Ne smemo izgubiti niti trenutka. Okrog nas se odvijajo zelo pomembni dogodki; stojimo na varljivem Satanovem zemljišču. Božji čuvaji, ne spite! Sovražnik je blizu in preži, pripravljen vsak trenutek skočiti na vas in vas upleniti, če ste brezбриžni in zaspani.

Mnogi so zaslepljeni glede svojega de-janskega položaja pred Bogom. Čestitajo si, da niso storili hudobnih dejanj, a pozabljajo na dobra in plemenita dejanja, ki jih Bog pričakuje od njih, a jih niso naredili. Ni dovolj, da so drevje v Božjem vrtu. Bog pričakuje od njih, da obrodijo sad. Pred njim so odgovorni za vse dobro, kar bi z

njegovo milostjo lahko naredili, pa niso. Vpisani so v nebeških knjigah kakor takšni, ki tratijo zemljo. Toda celo primer teh ljudi ni popolnoma brezupen. Srce ljubezni, ki dolgo trpi, še vedno moli zanje, ki ne cenijo Božje ljubezni in zlorablajo njegovo milost. “Zato je rečeno: “Prebudi se, ki spiš, in vstani od mrtvih in razsvetlil te bo Kristus. Skrbno torej pazíte, kako živite, ne kot nemodri, ampak kot modri. Skrbno izrabljajte čas, kajti dnevi so hudi.” (Ef 5,14-16)

Ko bo prišel čas preizkušnje, se bo očitno videlo, kdo je sprejel Božjo besedo za svoje življenjsko pravilo.

Poleti ni videti nikakršne razlike med zimzelenimi in drugimi drevesi. Ko pride zimski vihar, zimzeleno drevje ostane nespremenjeno, druga drevesa pa izgubijo liste. Podobno se tudi sedaj tako imenovani kristjani ne morejo razlikovati od pravih, toda čas, ki bo pokazal razliko, je tik pred nami. Nasprotniki se bodo dvignili. Verska gorečnost in nestrpnost se bosta spet razplamteli. Nastala bodo preganjanja. Polovični kristjani in hinavci se bodo omajali in odpovedali svoji veri; toda pravi kristjani bodo stali trdno kakor skala, in sicer s še močnejšo vero in še svetlejšim upanjem kakor v dneh blaginje.

Psalmist pravi: “Tvoja pričevanja so moje preišljevanje. Iz tvojih ukazov zajemam razumnost, zato sovražim vsako lažno pot.” (Ps 119,99.104)

“Blagor človeku, ki dosega modrost, in človeku, ki napreduje v razumnosti. (Prg 3,13 CHR) Je kakor drevo, zasajeno ob vodi, ki steza svoje korenine k potoku, ne boji se, ko pride vročina, njegovo listje ostane zeleno; v sušnem letu ne trpi pomanjkanja in ne neha roditi sadu.” (Jer 17,8)

Poglavje 38—Zadnji opomin

“Zatem sem videl drugega angela, ki se je spuščal z neba z veliko oblastjo: zemlja se je razsvetlila od njegovega sijaja. Z močnim glasom je zaklical: “Padel je, padel veliki Babilon in postal bivališče demonov, pribežališče vseh nečistih duhov, pribežališče vseh nečistih ptic, in pribežališče vseh živali, ki so nečiste in mrzke, ker so vsi narodi pili od vina njegovega pobesnelega vlačugarstva.” ... Nato sem z neba zaslišal drug glas, ki je rekel: “Pojdi iz njega, ljudstvo moje, da ne boš soudeleženo pri njegovih grehih in da te

ne prizadenejo njegove nadloge.” (Raz 18,1-4)

To svetopisemsko besedilo kaže na čas, ko se mora sporočilo o padcu Babilona, ki ga je napovedal drugi angel, (Raz 14,8) ponoviti. Prvič je bilo objavljeno poleti 1844. Sedaj mu je bilo potrebno dodati še opozorilo o pokvarjenosti. Ta je prodrla v razne skupnosti, ki predstavljajo Babilon. Na verskem področju bodo zavladale strašne razmere. Z zavračanjem resnice postaja duh ljudi mračnejši, njihovo srce pa trše, dokler ne postanejo odkriti neverniki. Kljub opominom, ki jih je dal Bog, bodo dalje prezirali eno izmed desetih

zapovedi, dokler ne bodo zapeljani tako daleč, da bodo preganjali tiste, ki verjamejo v svetost celotnega zakona. Prezirati Božjo besedo in njegovo ljudstvo pomeni prezirati Kristusa. Ko bodo cerkve sprejele spiritistični nauk, bodo odstranjene ovire, ki so bile vsiljene grešnikom. Izpovedovanje vere bo postalo plašč, ki bo pokrival najpodlejšo krivičnost. Vera v spiritistična razodetja odpira vrata lažnim duhovom in Satanovim naukom. Tako se bo v cerkvah čutil vpliv hudobnih angelov.

Za čas, ko se o Babilonu - nečistnici - govori v prerokovanju, je rečeno: "Zakaj

njegovi grehi so se nagrmadili do neba in Bog se je spomnil njegovih krivic.” (Raz 18,5) Babilon je napolnil mero svoje kri- vičnosti. Poguba, ki ga bo doletela, bo prišla hitro. Toda Božje ljudstvo je še vedno v njem. Preden bodo prišle nad Babilon Božje sodbe, morajo biti zvesti poklicani, naj odidejo iz njega, da se ne bi pomešali z njegovimi grehi in prejeli njegovih šib. Zato je tukaj gibanje predstavljeno z angelom, ki prihaja iz nebes, razsvetljuje zemljo s svojo slavo in oznanja z močnim glasom grehe Babilona. V zvezi z njegovim sporočilom se sliši vabilo: “Izidite iz nje, moje ljudstvo.” To vabilo v zvezi s

tretjim angelskim sporočilom sestavlja opomin, ki bo dan Zemljanom.

Svet gre naproti strašnemu koncu. Zemeljske moči, ki se združujejo v boju proti Božjim zapovedim, bodo ukazale, da se morajo vsi, "mali in veliki, bogati in reveži, svobodni in sužnji", (Raz 13,16) prilagoditi navadi cerkve s praznovanjem lažnega dneva počitka. Vsi, ki bodo temu nasprotovali, bodo kaznovani. Nazadnje bo določeno, da si zaslužijo smrt. Po drugi strani Božje zapovedi, ki ukazujejo počivati na Stvarnikov dan počitka, zahtevajo poslušnost in grozijo s srdom vsem prestopnikom teh predpisov.

Ljudje bodo natančno seznanjeni z vprašanjem Božjih zapovedi. Tisti, ki tepta Božje zapovedi s poslušanjem človeških ukazov, bo sprejel znamenje zveri. S tem bo sprejel znamenje zvestobe izbrani oblasti, ki jo posluša namesto Boga. Nebeški opomin se glasi: "Če kdo moli zver in njeno podobo in sprejme na čelo ali na roko žig, bo tudi sam pil od vina Božjega srda, namešanega nemešanega v čaši njegove jeze: z ognjem in žveplom bo mučen vpričo svetih angelov in vpričo Jagnjeta." (Raz 14,9.10)

Predeu bo nekoga doletela Božja jeza, bo njegovemu srcu in vesti podana resnica, a jo bo zavrgel. Mnogo ljudi je, ki nikoli niso imeli priložnosti slišati posebnih resnic za ta čas. Obveznost četrte zapovedi jim nikoli ni bila podana v pravi luči. On, ki bere sleherno srce in preiskuje vsako spodbudo, ne bo zapustil nikogar, ki hrepeni po spoznanju resnice, da bi bil prevaran glede izida spopada. Ukaz, ki bo podan ljudstvu, ne bo vsiljen na slepo. Vsakdo bo imel zadosti luči, da bo na podlagi zdravega razuma sklenil svojo odločitev.

Sobota bo preizkusni kamen zvestobe, saj je to tista točka resnice, ki je posebej izpostavljena napadom. Ko bo ljudi doletela zadnja stiska, bo potegnjena črta ločnica med tistimi, ki služijo Bogu, in tistimi, ki mu ne služijo. Medtem ko bo praznovanje nedelje skladno z zemeljskimi zakoni in v nasprotju s četrto zapovedjo, znamenje zvestobe tisti moči, ki nasprotuje Bogu, bo posvečevanje prave sobote v skladnosti z Božjimi zapovedmi dokaz zvestobe Stvarniku. Medtem ko bo ena skupina ljudi s sprejemom znamenja pokornosti pozemskim oblastem dobila znamenje zveri, bo druga dobila Božji pečat, ker si

bo izbrala znamenje zvestobe Božji veljavi.

Prej so bili oznanjevalci resnic tretjega angelskega sporočila pogosto označeni kot povzročitelji preplaha. Za neutemeljene in nesmiselne so šteli njihove napovedi, da bo v Združenih državah Amerike zavladala verska nestrpnost ter da se bosta cerkev in država združili pri preganjanju tistih, ki izpolnjujejo Božje zapovedi. Trdi se, da ta država ne more biti kaj drugega kakor to, kar je bila - branilec verske svobode. Ko se bo na veliko obravnavalo prisiljeno praznovanje nedelje, se bo videlo, da se približuje

dogodek, o katerem se je tako dolgo govorilo in v katerega se ni verjelo. Tretje angelsko sporočilo bo napravilo takšen vtis, kakršnega ni moglo nikoli poprej.

Bog je v vseh časih v svet in v cerkev pošiljal svoje služabnike, da bi svarili pred grehom. Ampak ljudstvo želi, da bi mu govorili mile stvari, kajti čista in neizumetničena resnica mu ne ugaja. Mnogi reformatorji so se na začetku svojega dela odločili biti zelo previdni pri grajanju greha cerkve in ljudstva. Upali so, da bodo z zglednim krščanskim življenjem vrnili ljudstvo k svetopisemskim naukom. Toda doživeli

so podobno izkušnjo, kakor Elija, ko je Božji Duh prišel nadenj in ga je spodbujal opominjati brezbožnega kralja in odpadlo ljudstvo zaradi njihovih grehov. Spodbujeni s Svetim Duhom niso mogli več zdržati, da ne bi razglasili jasnih besed Svetega pisma - naukov, ki so se jih na začetku izogibali oznanjati. Božji Duh jih je spodbudil h gorečemu oznanjevanju resnice in nevarnosti, ki je grozila ljudem. Brez strahu pred posledicami so govorili besede, ki jim jih je dal Bog, in ljudstvo je bilo prisiljeno poslušati opomine.

Tako se bo oznanjalo tudi tretje angelsko sporočilo. Ko bo prišel čas, da se

oznanja z največjo močjo, bo Bog uporabil ponižne služabnike in vodil razum tistih, ki se bodo posvetili njegovi službi. Pridigarji bodo bolj usposobljeni s pomaziljenjem od Svetega Duha kakor z dobesednim šolanjem. Ljudje vere in molitve bodo spodbujeni oditi s sveto gorečnostjo oznanjevat besede, ki jim jih bo dal Bog. Grehi Babilona bodo razkrinkani. Strašne posledice tega, da so cerkvene praznike vsilile državne oblasti, prodiranje spiritizma, skrivnostni, toda hitri razvoj papeške oblasti - vse to bo razkrinkano. Ti slovesni opomini bodo pretresli ljudstvo. Na tisoče in tisoče jih bo poslušalo take besede, kakršnih še niso

slišali. Z začudenjem bodo poslušali pričevanje, da je Babilon cerkev, ki je padla zaradi svojih zmot in grehov ter zaradi zavračanja resnice, ki ji je bila poslana iz nebes. Ko se bo ljudstvo obrnilo na svoje prejšnje učitelje z radovednim vprašanjem: Ali je to tako? jim bodo njihovi pridigarji pripovedovali zgodbe, prerokovali jim bodo mile stvari, da bi pomirili njihovo zaskrbljenost in utišali njihovo prebujeno vest. Mnogi ne bodo zadovoljni samo z veljavo človeka. Zahtevali bodo svetopisemsko načelo "tako pravi Gospod". Tedaj bo večina pridigarjev ravnala podobno farizejem v starem času. Ker bo šlo za njihovo

veljavo, bo jezno odgovorila, da je to sporočilo od Satana. S tem bo spodbudila grešno množico k zasmehovanju in preganjanju oznanjevalcev sporočila.

Satan se jezi, ko se spopad širi na nova področja in ljudstvo postaja pozorno na po-teptane Božje zapovedi. Moč, ki spremlja sporočilo, bo razjezila njene nasprotnike. Duhovniki si bodo skoraj z nadnaravnimi naporii prizadevali zastreti luč, da ne bi svetila na njihovo čredo. Uporabili bodo vsa sredstva, ki jih imajo na voljo, da bi preprečili razprave o teh pomembnih vprašanjih. Cerkev se bo naslonila na močno roko

državne oblasti, in v tem se bodo združili katoličani in protestanti. Ko bo gibanje za splošno praznovanje nedelje pogumnejše in splošnejše, bodo proti posvečevalcem sobote nastopili s pomočjo zakona. Pretili jim bodo z denarnimi kaznimi in zaporom, nekaterim pa bodo ponudili vplivna mesta in položaje ter druge nagrade in prednosti, da bi jih pripravili k zatajitvi vere. Toda njihov odločni odgovor se bo glasil: "Dokažite nam z Božjo besedo našo zmoto," kakor je zahteval tudi Luter v podobnih priložnostih. Tisti, ki bodo pripeljani pred sodišča, bodo resnico obranili z jasnim podajanjem. Nekateri poslušalci bodo spodbujeni k

odločitvi, da bodo izpolnjevali vse Božje zapovedi. Tako bo luč prišla do mnogih, ki sicer nikoli ne bi izvedeli ničesar o teh resnicah.

Načrtna poslušnost Božji besedi se bo štela za upor. Od Satana zapeljani starši bodo ravnali strogo in surovo s svojimi verujočimi otroki; gospodarji bodo mučili svoje hlapce, ki izpolnjujejo Božje zapovedi. Ljubezen se bo ohladila. Otrokom bodo odpovedali dediščino in jih nagnali od doma. Dobesedno se bodo izpolnile Pavlove besede: "Sicer pa bodo preganjeni vsi, ki hočejo res pobožno živeti v Kristusu Jezusu." (2 Tim 3,12) Ker zagovorniki resnice ne

bodo hoteli praznovati nedelje namesto sobote, bodo nekateri zaprti, drugi pregnani, z nekaterimi pa bodo ravnali kakor s sužnji. Vse to se sedaj človeškemu razumu zdi nemogoče, toda ko se bo Božji Duh umaknil od ljudi in bodo prišli pod oblast Satana, ki sovraži Božje predpise, se bodo zgodile čudne stvari. Srce je lahko zelo surovo, če se mu odvzameta Božja ljubezen in strah.

Ko se bo približala nevihta, bodo mnogi, ki so verovali v tretje angelsko sporočilo, pa niso bili posvečeni s poslušnostjo resnici, zapustili svoje položaje in stopili v vrste nasprotnikov. Združili se bodo s svetom in sodelovali

v njegovem duhu. Stvari bodo začeli opazovati v enaki luči. Zaradi skuš-njave, ki bo prišla, bodo pripravljene izbrati laž in bolj priljubljeno stran. Nadarjeni in zgovorni ljudje, ki so se nekoč veselili v resnici, bodo uporabili svoje moči, da bi prevarali in zapeljali ljudi. Postali bodo ogorčeni sovražniki svojih nekdanjih bratov. Ko bodo pred sodišča pripeljani posvečevalci sobote, da bi se zagovarjali zaradi svoje vere, bodo ti odpadniki najboljše Satanovo orožje za obrekovanje in obtoževanje. Z lažnimi poročili in sumi bodo proti njim izzvali srd vladarjev.

V tem času preganjanja bo preizkušena vera Gospodovih služabnikov. Ti bodo zvesto oznanjali opomine in gledali samo na Boga in Božjo besedo. Božji Duh bo deloval na njihova srca in jih spodbudil h govorjenju. Spodbujeni s sveto gorečnostjo in napolnjeni z močjo Božjega Duha bodo odšli opraviti določene dolžnosti, ne da bi se ozirali na posledice oznanjanja besed, ki jim jih je zaupal Gospod. Ne bodo mislili na svoje zemeljske koristi in ne bodo poskušali ohraniti svojega ugleda ali življenja. Ko bo nanje prišla nevihta nasprotovanja in zasmehovanja, bodo nekateri premagani s strahom pripravljenei vzklikniti: "Če bi vedeli, kakšne bodo posledice naših

besed, bi molčali." Obdani bodo s težavami. Satan jih bo napadel z groznimi skušnjavami. Zdelo se jim bo, da dela, ki so se ga lotili, ne morejo opraviti s svojimi sposobnostmi. Pretila jim bo nevarnost, da bodo uničeni. Izginilo bo navdušenje, ki jih je krepilo. Ne bodo se mogli vrniti. Tedaj bodo spoznali svojo nebogljenost in pribežali k Vsemogočnemu ter ga prosili za moč. Spomnili se bodo, da kar so izgovarjali, niso bile njihove besede, pač pa njegove, ki jim je ukazal oznaniti opomin. Bog je v njihova srca vsadil resnico, in oni niso mogli dopustiti, da je ne bi oznanili.

Enake preizkušnje so doživeli tudi Božji možje v preteklosti. Wycliff, Hus, Luter, Tyndal, Baxter in Wesley so zahtevali, da je treba sleherni nauk preiskati s Svetim pismom. Izjavili so, da se bodo odpovedali vsemu, kar obsoja. Proti tem ljudem je divjalo preganjanje z neizprosni srdom, a vendar niso prenehali oznanjati resnice. Za vsako obdobje cerkvene zgodovine je značilen razvoj neke posebne resnice, ki je ustrezala potrebam Božjega ljudstva v tistem času. Vsaka nova resnica si je morala utirati pot kljub sovraštvu in nasprotovanju. Tisti, ki so dobili blagoslov v njeni luči, so morali preživeti preizkušnje in stiske. Kadar

koli je bilo treba, je Gospod vedno dal ljudstvu posebno resnico. Kdo si upa preprečiti njeno oznanjanje? On ukazuje svojim hlapcem, da naj oznanijo svetu zadnje vabilo milosti. Ti lahko molčijo samo za ceno nevarnosti za svojo lastno dušo. Kristusovi poslanci nikoli ne smejo misliti na posledice. Morajo izpolniti svojo dolžnost, posledice pa prepustiti Bogu.

Ko se bo razplamtelo nasprotovanje, bodo Božji služabniki znova zmedeni, ker se jim bo zdelo, da so izzvali to stisko. Vest in Božja beseda jih bosta prepričali, da je bilo njihovo ravnanje brezhibno. Če se bodo preizkušnje še

podaljšale, bodo okrepčani, da jih bodo zdržali. Spopad bo odločnejši in ostrejši, a s stisko vred bosta rasli njihova vera in pogum. Njihovo pričevanje bo: “Ne upamo si nasprotovati Božji besedi niti deliti Božje zapovedi na pomembni in nepomembni del, da bi si s tem pridobili naklonjenost sveta. Gospod, komur služimo, nas lahko osvobodi. Kristus je premagal pozemske moči; ali naj se bojimo že premaganega sveta?”

Preganjanje je v vseh svojih oblikah odsev načela, ki bo obstajalo vse dokler bo živel Satan in dokler bo krščanstvo imelo življenjsko moč. Nihče ne more služiti Bogu, ne da bi proti sebi izzval

odpor temačnih čet. Hudobni angeli bodo vznemirjeni; borili se bodo, da jim Božji služabniki s svojim vplivom ne bi vzeli plena iz rok. Hudobni ljudje, ki so opominjani z njihovim zgledom, se bodo pridružili hudobnim angelom samo zato, da bi zveste z vabljivimi skušnjavami ločili od Boga. Če pri tem ne bodo uspešni, bodo uporabili silo, da bi prisilili njihovo vest.

Dokler je Jezus v nebeškem svetišču kot človekov posrednik, se bo pri vladarjih in ljudstvu čutil vpliv Svetega Duha, ki zadržuje jezo. Sveti Duh do neke mere še vedno vpliva na zemeljske zakone. Če ne bi bilo teh zakonov, bi bilo stanje

sveta mnogo hujše od sedanjega. Medtem ko so mnogi vladarji Satanova delavna orodja, ima tudi Bog med voditelji ljudstva svoje ljudi. Sovražnik navdihuje svoje služabnike, naj predlagajo ukrepe, ki bodo ovirali Božje delo. Državniki, ki se bojijo Gospoda, stojijo pod vplivom svetih angelov, da bi z neovrgljivimi dokazi nasprotovali takim predlogom. Na ta način bo nekaj ljudi zadržalo močan tok zla.

Nasprotovanje sovražnikov resnice bo zadržano, da bi tretje angelsko sporočilo lahko opravilo svoje delo. Ko bo oznanjen zadnji opomin, bo nase pritegnil pozornost vodilnih ljudi, po katerih Gospod sedaj dela. Nekateri

med njimi bodo ta opomin sprejeli in v času stiske stopili na stran Božjega ljudstva.

Angel, ki se je pridružil oznanjanju tretjega angelskega sporočila, bo razsvetlil vso zemljo s svojo slavo. Tukaj je napovedano delo velikih razsežnosti in nenavadne moči. Adventno gibanje je bilo v letih 1840-1844 čudovito razodetje Božje moči. Prvo angelsko sporočilo je bilo odneseno do vsake misijonarske postaje na svetu. V nekaterih državah je nastopilo tako versko prebujenje, kakršno se ni videlo v nobeni deželi od časa reformacije v XVI. stoletju. Toda

vse to bo preseglo močno gibanje med zadnjim opominom tretjega angela.

To delo bo podobno tistemu na petdesetnico. Kakor je bil “zgodnji dež” dan ob izlivanju Svetega Duha na začetku širjenja evangeljskega sporočila, da bi izzval klitje dragocenega semena, tako se bo izlil “pozni dež” pri njegovem dokončanju, da bo žetev dozorela. “Vneto si prizadevajmo spoznati Gospoda; prišel bo zanesljivo kakor jutranja zarja, prišel bo k nam kakor jesenski dež, kakor spomladanski dež, ki zemljo ovlaži. (Oz 6,3 EKU)
Sinovi sionski, radujte se, veselite se v GOSPODU, svojem Bogu, kajti daje vam

jesenskega dežja, kakor je prav, daje vam, da pada dež, jesenski in spomladanski dež, kakor poprej. (Jl 2,23) In v poslednjih dneh, govori Bog, bom izlil od svojega Duha na vse človeštvo. In zgodilo se bo: Vsak, kdor bo klical Gospodovo ime, bo rešen.” (Apd 2,17.21 EKU)

Veliko evangeljsko delo se ne bo končalo z manjšim razodetjem Božje moči od tiste, ki je spremljala njegov začetek. Prerokovanja, ki so se izpolnila ob izlivanju zgodnjega dežja na začetku oznanjevanja evangelija, se bodo znova izpolnila ob poznem dežju pri njegovem koncu. To so časi “poživitve”, na katere

je upal apostol Peter, ko je rekel:

“Spokorite se torej in spreobrnite, da se izbrišejo vaši grehi, da tako pridejo časi poživitve od Gospodovega obličja in pošlje za vas določenega Maziljenca Jezusa.” (Apd 3,19.20 CHR)

Božji služabniki bodo z ozarjenimi obrazi in razsvetljeni s svetim posvečenjem hiteli iz kraja v kraj oznanjat sporočilo iz nebes. Na tisoče glasov po vsem svetu bo nosilo opomin. Dogajali se bodo čudeži, bolni bodo ozdraveli in znamenja in čudeži bodo spremljali verne. Satan bo delal lažne čudeže; naredil bo, da bo tudi ogenj padal iz nebes. (Raz 13,13) Na ta način

bodo Zemljani prisiljeni k odločitvi, za koga se bodo opredelili.

Sporočilo se ne bo toliko širilo z doka-zovanjem kolikor z globokim pričanjem Božjega Duha. Dokazi so bili podani. Seme je bilo posejano, sedaj pa bo vzknilo in obrodilo sad. Spisi, ki so jih razširili evangeljski sodelavci, so opravili svoj vpliv. Toda mnogim, na katere je evangeljska resnica naredila globok vtis, je bilo preprečeno popolnoma razumeti resnico ali se ravnati po njej. Žarki luči sedaj prodirajo vsepovsod. Resnica se kaže v vsej svoji jasnosti, iskreni Božji otroci trgajo vezi, ki so jih doslej zadrževale.

Družinske in cerkvene vezi jih več ne morejo zadržati. Resnica jim je dragocenejša od vsega drugega. Kljub Satanovim združenim močem, ki bodo vstale proti resnici, je veliko tistih, ki se bodo postavili na Gospodovo stran.

Poglavje 39—Čas stiske

“In tisti čas nastopi Mihael, veliki knez, ki se poteguje za sinove tvojega ljudstva; in bo čas stiske, kakršne ni bilo, odkar je narod, do tistega časa. A v tistem času bo rešeno tvoje ljudstvo, vsak, kogar najdejo zapisanega v knjigi.” (Dan 12,1 CHR)

Ko bo tretje angelsko sporočilo oznanjeno vsem, se milost ne bo več potegovala za grešne Zemljane. Božje ljudstvo je opravilo svoje delo. Prejelo je pozni dež, poživitev od Gospodovega obličja, in je pripravljeno za uro prihodnje preizkušnje. Angeli v nebesih

hitijo sem in tja. Neki angel se je vrnil z zemlje in povedal, da je opravil svoje delo. Zadnja preizkušnja je prišla na svet, in vsi, ki so se pokazali zvesti Božjim predpisom, so dobili pečat živega Boga. Tedaj bo Jezus prenehal svojo posredniško službo v nebeškem svetišču. Dvignil bo svoje roke in glasno spregovoril: "Dopolnjeno je." Vse angelske čete so odložile svoje krone, medtem ko je Jezus slovesno oznanil: "Kdor dela krivico, naj še naprej ravna krivično, omadeževani naj se še naprej oma-dežuje, pravični naj še naprej vrši pravičnost in sveti naj se še naprej posvečuje." (Raz 22,11) Vsak primer je odločen ali za življenje ali za smrt.

Kristus je opravil spravo za svoje ljudstvo in izbrisal njegove grehe. Število njegovih podložnikov je dopolnjeno; kraljestvo in oblast in veličastvo pod vsemi nebesi bo izročeno dedičem zveličanja, Jezus pa bo vladal kot Kralj kraljev in Gospod gospodov.

Ko bo Jezus zapustil svetišče, bo Zemljane pokrila tema. V tem strašnem času morajo pravični živeti brez posrednika pred svetim Bogom. Moč, ki je doslej zadrževala hudobne, je odstranjena. Satan ima popolno oblast nad grešniki, ki se niso spokorili. Božja potrpežljivost, ki je tako dolgo trajala, se je končala. Svet je zavrgel njegovo

milost, prezrl njegovo ljubezen in poteptal njegove zapovedi. Hudobni so prestopili meje časa milosti, ki jim je bil dan. Božji Duh, kateremu so se tako vztrajno upirali, se je končno umaknil od njih. Božja milost jih ne bo več ščitila pred Hudobnim. Tedaj bo Satan pahnil Zemljane v zadnjo veliko stisko. Ko bodo Božji angeli prenehali zadrževati strašne viharje človeških strasti, bodo odvezane vse sile spopada. Ves svet bo pahnjen v pogubo, ki bo strašnejša od tiste, ki je nekoč doletela Jeruzalem.

En sam angel je pomoril vse egiptovske prvence in napolnil deželo z vpitjem. Ko se je David pregrešil pred Bogom s

preštevanjem ljudstva, je en angel povzročil strašno opustošenje, s katerim je bil kaznovan njegov greh. Enako razdiralno moč, ki so jo pokazali sveti angeli, ko jim je Bog to ukazal, bodo pokazali tudi hudobni angeli, ko jim bo to dovolil. Te moči so sedaj pripravljene in samo čakajo na Božje dovoljenje, ko bodo povsod širile opustošenje.

Ti, ki spoštujete Božje zapovedi bodo ob-dolženi kot povzročitelji kazni, ki so se izlile na svet. Krivi bodo za strašne spremembe v naravi, za prepire in umore, zaradi česar je zemlja napolnjena z gorjem. Moč, ki je spremljala zadnji opomin, je razsrdila hudobne. Njihova

jeza se je usmerila na vse, ki so sprejeli sporočilo. Satan bo še z večjo močjo razpihoval duha sovraštva in preganjanja.

Ne duhovniki ne ljudstvo niso vedeli, ko se je Božja navzočnost nazadnje umaknila od judovskega naroda. Čeprav so bili pod Satanovo oblastjo in prežeti z najstrašnejšimi in najhujšimi strastmi, so se še vedno imeli za Božje izvoljence. Služba v templju se je nadaljevala. Na oskrunjenih oltarjih so darovali daritve in klicali Božji blagoslov nad ljudstvo, ki je bilo krivo za kri Božjega dragega Sina in je poskušalo ubiti njegove služabnike ter

apostole. Tako niti Zemljani ne bodo vedeli, kdaj bo izrečena nepreklicna odločitev v nebeškem svetišču in bo usoda sveta za vedno zapečateni. Ljudstvo, ki ga je Božji Duh končno zapustil, bo dalje opravljalo verske formalnosti. Satanova gorečnost, s katero jih bo knez hudega navdušil za izvrševanje njegovih peklenških načrtov, bo podobna gorečnosti za Boga.

Sobota bo v vsem krščanstvu postala po-seben povod za spore. Posvetne in cerkvene oblasti se bodo združile, da bi prisilile ljudi praznovati nedeljo. Mala skupina zvestih bo vztrajno zavračala splošno sprejeto zahtevo, zato bo

postala predmet splošnega sovraštva. Poudarjalo se bo, da se ne sme trpeti maloštevilnega ljudstva, ki se upira cerkveni ustanovi in državnemu zakonu; da je boljše, da trpi samo to ljudstvo, kakor da bodo vsi narodi pahnjeni v zmedo in greh. Enako dokazovanje so pred skoraj dvajsetimi stoletji uporabili judovski starešine proti Kristusu. Zviti Kajfa je dejal: "Bolje je za vas, če eden človek umre za ljudstvo, nego da bi ves narod propadel." (Jn 11,50) Takšno dokazovanje bo odločilno. Nazadnje bo proti njim, ki posvečujejo soboto po četrti zapovedi, izdan odlok, s katerim bo objavljeno, da si zaslužijo najhujšo kazen. Ljudstvu bo dovoljeno,

da jih po določenem času pobije.
Katolicizem v Evropi in odpadli
protestantizem v Ameriki bosta proti
njim, ki spoštujejo vse Božje predpise,
ukrepala enako.

Tedaj bosta Božje ljudstvo doleteli žalost
in stiska, ki ju prerok opisuje kot čas
Jakobove stiske: “Zares, tako govori
GOSPOD: Krik strahu slišimo, trepeta in
ne miru. ... Zakaj so vsi obrazi
prebledeli? Gorje, ker je tako velik tisti
dan, da mu ni enakega. Čas stiske je za
Jakoba, vendar bo rešen iz nje.” (Jer
30,5-7)

Jakobova noč strahu, ko se je v molitvi bojeval za rešitev iz Ezavovih rok, (1 Mz 32,24-30) pomeni izkušnjo Božjega ljudstva v času stiske. Prestrašil se je smrtnih groženj svojega brata, katerega je prevaral, da bi dobil očetov blagoslov, določen za Ezava; zato je pobegnil, da bi si rešil življenje. Mnogo let je živel kot pregnanec. Potem se je po Božji zapovedi podal na pot, da bi se z ženami, otroki in čredami vrnil v rodni kraj. Ko je prišel na mejo dežele, se je grozno prestrašil. Slišal je namreč, da se mu Ezav približuje s četo vojakov, popolnoma gotovo z namenom, da bi se mu maščeval. Kazalo je, da bo Jakobovo neoboroženo in nezavarovano

spremstvo padlo kot nebogljen žrtev nasilja in pokola. Tem skrbem in strahu je bilo dodano tudi težko breme spoznanja o lastni krivdi, kajti to nevarnost je priklical njegov osebni greh. Njegovo edino upanje je bilo v Božji milosti. Njegova edina obramba je bila molitev. Po svojih najboljših močeh je poskrbel, da bi popravil storjeno krivičnost bratu in odvrnil nevarnost, ki mu je pretila. Tako morajo tudi Kristusovi sledilci med približevanjem k času stiske narediti vse, da bi se pred ljudstvom pokazali v pravi luči, odstranili predsodke in se izognili nevarnostim, ki ogrožajo svobodo vesti.

Jakob je najprej poslal svojo družino na drugo stran potoka, da ne bi videla njegove stiske. Potem je ostal sam. V molitvi se je obrnil na Boga. Izpovedal je svoje grehe in s hvaležnostjo priznal, da je Bog z njim milostljiv. V globoki ponižnosti se je skliceval na zavezo, ki je bila sklenjena z njegovimi očeti, in na obljubo, ki mu jo je dal tisto noč v prikazni pri Betelu in v deželi njegovega izgnanstva. V njegovem življenju je napočil čas stiske; vse je bilo na kocki. V temi in samoti je dalje molil in se ponižal pred Bogom. Na lepem je nekdo položil roko na njegovo ramo. Pomislil je, da mu kakšen sovražnik streže po življenju, zato se je s svojo brezupno

močjo začel boriti z napadalcem. Ko se je začelo svitati, je tujec uporabil svojo nadčloveško moč. Ob tem dotiku je bil močan mož videti kakor ohromel in se je jokaje kot nebogljen molivec oklenil vratu svojega skrivnostnega nasprotnika. Jakob je tedaj zvedel, da se je bojeval z angelom zaveze. Čeprav ni bil sposoben za boj in je trpel hude bolečine, ni opustil svojega načrta. Dolgo časa je prenašal nemir, pekočo vest in bolečino zaradi svojega greha. Sedaj je moral dobiti zagotovilo, da mu je odpuščeno. Kazalo je, da hoče nebeški obiskovalec oditi, toda Jakob ga je trdno držal in prosil za blagoslov. Angel je zahteval: "Pusti me, zarja že vstaja."

Očak pa je vzkliknil: “Ne pustim te, če me ne blagosloviš.” Kakšno zaupanje, kakšna odločnost in vztrajnost! Če bi bila to hvalisava in drzna zahteva, bi bil Jakob takoj uničen. Govoril je s takšno gotovostjo, kakršno lahko ima samo ta, ki prizna svojo slabost, svojo nevrednost in zaupa v milost Boga, ki drži svojo zavezo.

“Se je bojeval z Bogom ... in vzdržal.”
(Oz 12,4.5) Ta grešni smrtnik je premagal veličastvo nebes s ponižnostjo, spokorjenjem in izročitvijo. Trepetaje se je naslonil na Božje obljube. Srce neizmerljive ljubezni ni moglo odkloniti grešnikove prošnje. Odvzeto mu je bilo

ime, ki ga je opominjalo na storjeni greh, in dodeljeno novo, ki ga je spominjalo na njegovo zmago. To se je zgodilo za dokaz njegove zmage in za ohrabritev drugih, da se zgledujejo po njem.

Dejstvo, da se je Jakob bojeval z Bogom in zmagal, je zagotavljalo, da bo premagal tudi ljudi. Ni se več bal jeze svojega brata, ker je bil Gospod njegova zaščita.

Satan je obtožil Jakoba pred Božjimi angeli in poudarjal, da ga ima pravico uničiti zaradi njegovega greha. Vplival je na Ezava, da mu je šel nasproti.

Medtem ko se je očak vso noč bojeval, si je Satan v njem prizadeval okrepiti

občutek krivde, da bi ga spravil v malodušnost in strl njegovo zaupanje v Boga. Jakob je skoraj obupal. Vedel je, da bo brez nebeške pomoči pogubljen. Iskreno se je spokoril zaradi svojega velikega greha in zaupal v Božjo milost. Ni dovolil, da bi ga Satan odvrnil od cilja, temveč se je trdno oklenil Angela, in sicer z iskrenimi prošnjami in bridkim jokom, dokler ni zmagal.

Kakor je Satan vplival na Ezava, da se je podal nasproti Jakobu, tako bo tudi v času stiske spodbujal hudobne, da uničijo Božje ljudstvo. Kakor je obtožil Jakoba, tako bo obtožil tudi Božje ljudstvo. Prebivalce sveta si lasti kot

svoje pripadnike, toda majhna skupina, ki izpolnjuje Božje zapovedi, nasprotuje njegovi nadoblasti. Če bi jo lahko zbrisal s sveta, bi bila njegova zmaga popolna. On vidi, da zveste varujejo sveti angeli, zato sklepa, da so njihovi grehi odpuščeni. Vendar ne ve, da so zgoraj, v nebeškem svetišču, njihovi primeri že odločeni. Natančno pozna grehe, v katere jih je zapeljal. Prinaša jih na svetlo pred Boga in jih napihuje. Trdi, da si to ljudstvo kakor on ne zasluži Božje naklonjenosti. Izjavlja, da Gospod v svoji pravičnosti ne more odpustiti njihovih grehov, njega in njegove angele pa uničiti. Zahteva jih za svoj plen; da se izročijo v njegove roke za uničenje.

Medtem ko Satan obtožuje Božje ljudstvo zaradi njegovih grehov, mu Gospod dovoljuje, da jih skuša do skrajnosti. Njihovo zaupanje v Boga, njihova vera in odločnost bodo na veliki preizkušnji. Ko gledajo v preteklost, njihovo upanje pada, kajti v vsem svojem življenju lahko vidijo malo dobrega. Popolnoma se zavedajo svojih slabosti in nevrednosti. Satan si jih prizadeva prestrašiti z mislijo, da je njihov primer brezupen in da se madež njihove nečistosti nikoli ne more umiti. Upa, da jim bo tako uničil vero, da bodo popustili njegovim skušnjavam in se odpovedali svoji vdanosti Bogu.

Božij otroci bodo obdani s sovražniki, ki si jih bodo prizadevali pogubiti.

Tesnoba, ki jim povzroča trpljenje, ne izvira iz strahu pred preganjanjem zaradi resnice; ampak se bojijo, da se niso pokesali za vsak greh in da bodo zaradi svoje krivde zapravili izpolnitev Zveličarjeve obljube, ki se glasi: "... bom tudi jaz obvaroval tebe pred uro preizkušnje, ki bo prišla nad vesoljni svet". (Raz 3,10) Če bi zanesljivo vedeli, da so jim grehi odpuščeni, se ne bi bali mučenja in smrti; a če se izkažejo za nevredne in izgubijo svoje življenje zaradi lastnih pomanjkljivosti v značaju, potem bo osramočeno Božje sveto ime.

Iz vseh strani se sliši o zahrbtnih izdajah. Vidi se aktivno delovanje upora; zato se v Božjih otrocih dviga velika želja, iskreno hrepenenje duše, da se dokonča veliki odpad in stori konec hudobnosti brezbožnih. Medtem ko prosijo Boga, naj prepreči uporniško delo, se sramujejo, da nimajo moči za nasprotovanje in ustavitev mogočnega toka hudobnosti. Čutijo, da bi z neprestano uporabo vseh svojih sposobnosti za službo Kristusu okrepili svojo moč in tako preprečili Satanu, da jih nadvlada.

Pred Bogom mučijo svoje duše in se sklicujejo na prejšnje spokorjenje za mnoge svoje grehe in na Zveličarjevo obljubo: “Če pa hoče ostati v mojem varstvu, naj sklene mir z menoj, mir naj sklene z menoj!” (Iz 27,5) Njihova vera omahuje, ker njihove molitve niso takoj uslišane. Kljub prestajanju največjega strahu, groze in stiske ne prenehajo moliti. Oklepajo se Božje moči, kakor se je Jakob trdno oklepal Angela, in besede njihove duše se glasijo: “Ne pustim te, dokler me ne blagosloviš.”

Če se Jakob ne bi prej spokoril za svoj greh (s prevaro dobljeno prvenstvo), Bog ne bi uslišal njegove molitve in ne

bi milostno ohranil njegovega življenja. Tako bi bili tudi Božji otroci v času stiske premagani, če se ne bi spokorili za svoje grehe iz preteklosti. Ti nespokorjeni grehi bi namreč potrkali na njihovo vest v času strahu in trepeta. Tako bi obup zadušil njihovo vero. Izgubili bi zaupanje, da se z Bogom bojujejo za rešitev. Čeprav se globoko zavedajo svoje nevrednosti, ugotavljajo, da ne morejo najti nobene skrite napake. Njihovi grehi so bili že poprej podani pred sodbo in izbrisani, zato se jih niti ne spominjajo več.

Satan mnoge ljudi zapeljuje k veri, da Bog ne posveča pozornosti njihovi

nezvestobi v majhnih stvareh; toda Gospod kaže s svojim ravnanjem z Jakobom, da nikakor ne odobrava in ne trpi zla. Satan bo premagal vse, ki si prizadevajo opravičiti svoje grehe ali jih prikrivati, saj tako dovoljujejo, da ostanejo zapisani v nebeških knjigah kot nepriznani in neodpuščeni. Če se smatrajo za pobožne in so na visokem položaju, je njihov primer v Božjih očeh toliko težji, a zmaga njihovega velikega sovražnika toliko zanesljivejša. Kdor odlaša s svojo pripravo za Božji dan, je ne bo mogel doseči v času stiske niti v katerem koli poznejšem času. Njegov primer je brezupen.

Kristjani po imenu, ki bodo nepripravljeni stopili v tisti strašni zadnji boj, bodo v svojem obupu priznali grehe z besedami velikega strahu, hudobni pa se bodo veselili zaradi njihove stiske. Ta priznanja so podobna Ezavovemu in Judeževemu. Kdor se jih tako spoveduje, je žalosten zaradi posledic prestopka, ne pa zaradi svoje krivde.

Ne čutijo nikakršnega pravega spokorjenja niti odvratnosti do greha. Priznajo svoj greh iz strahu pred kaznijo, ko pa so kazni umaknjene, zopet nasprotujejo Bogu kakor nekoč faraon.

Jakobova zgodovina je tudi dokaz, da Bog ne bo zavrgel tistih, ki so bili prevarani, izkušani in zapeljani v greh, a so se spreobrnili k Bogu z iskrenim spokorjenjem. Medtem ko jih Satan poskuša uničiti, Bog pošilja svoje angele, da bi jih tolažili in zaščitili v času nevarnosti. Satanovi napadi so ostri in odločni, njegove zablode pa strašne. Toda Gospodovo oko bedi nad svojim ljudstvom in njegova ušesa poslušajo njihovo vpitje. Njihova stiska je velika; zdi se, da jih bodo pogoltnili zublji ognjenih peči; toda Topilec jih bo popeljal skozi ogenj, kajti tudi dragoceno zlato se čisti v ognju. Božja

ljubezen do njegovih otrok je v času njihove najhujše preizkušnje prav tako močna in nežna, kakor je bila v dnevih njihove največje blaginje; vendar je zaradi njih samih potrebno, da gredo skozi ognjeno peč. Vse, kar je v njih zemeljskega, mora zgoreti, da bi popolnoma odsevali Kristusovo podobo.

Čas stiske in strahu, ki je pred nami, bo zahteval vero, ki lahko zdrži muke, odpovedi in lakoto - vero, ki se ne bo omajala, četudi bo še tako hudo preizkušena. Čas milosti se daje vsem, da bi se pripravili za tisti čas. Jakob je zmagal, ker je bil vztrajen in odločen.

Njegova zmaga je dokaz moči vztrajne molitve. Vsi, ki se zanašajo na Božje obljube kakor on ter so resni in vztrajni kakor on, bodo uspešni, kakor je bil on. Kdor pa se ni pripravljen odpovedati samemu sebi, da bi se ponižal pred Bogom ter dolgo in resno prosil za njegov blagoslov, ga ne bo dobil. Bojevati se z Bogom - kako malo jih ve, kaj je to! Kako malo jih je stalo pred Bogom z gorečim hrepenenjem in se trudilo do skrajnih naporov svojega bitja. Kako malo se jih je z nepopustljivo vero držalo Božjih obljub, ko so valovi obupa, ki jih noben jezik ne more opisati, pridrli nad molivca!

Tisti, ki imajo sedaj samo malo vere, so v največji nevarnosti, da bodo podlegli moči Satanovih zablod in nasilja nad vestjo. Četudi zdržijo preizkušnje, bodo v času stiske trpeli globoko žalost in strah, ker se nikoli niso navadili zaupati v Boga. Zanemarjenih lekcij vere se bodo morali naučiti pod najstrašnejšim pritiskom malodušja.

Sedaj moramo spoznati Boga in preizkusiti njegove obljube. Angeli zapisujejo sleherno resno in iskreno molitev. Raje se odpovejmo sebičnim zadovoljstvom kakor da bi opustili občestvo z Bogom. Največja revščina in samoodpoved sta z njim boljša kakor

vse bogastvo, čast, udobnost in prijateljstvo brez njega. Najti si moramo čas za molitev. Če dovolimo, da posvetne koristi zasedejo našega duha, nam bo Bog morda priskrbel čas tako, da nam bo vzel naše malike, ki jih predstavljajo zlato, hiše in rodovitne njive.

Mladina ne bi bila zapeljana v greh, če ne bi hotela stopiti na nobeno drugo pot, razen na tisto, na kateri lahko prosi za Božji blagoslov. Če bi glasniki, ki svetu oznanjajo zadnji svečani opomin, prosili za Božji blagoslov - vendar ne hladno, ravnodušno in malomarno, temveč srčno in z vero kakor Jakob -

potem bi pogosteje imeli priložnost reči:
“Kajti videl sem Boga iz obličja v obličje
in kljub temu ostal živ.” (1 Mz 32,31)
Nebesa bi jih imela za kneze, ker bi
imeli moč za zmago v svojem boju z
Bogom in ljudmi.

“Čas stiske, kakršne ni bilo”, bo kmalu
nastopil, in tedaj nam bo potrebna
izkušnja, ki je sedaj nimamo in mnogi so
preveč brezбриžni, da bi jo dosegli.
Pogosto se zgodi, da pričakovano stisko
štejemo za večjo, kakor dejansko je,
vendar to ne velja za pravo krizo, ki je
pred nami. Najbolj živa domišljija si ne
more zamisliti, kako huda bo
preizkušnja. V tistem času preizkušnje

bo morala vsaka duša stati sama pred Bogom. "Pa bi bili Noe, Daniel in Job v njeni sredi - kakor jaz živim, govori Gospod BOG -, ne bi rešili ne sina ne hčere, le sebe bi rešili s svojo pravičnostjo." (Ezk 14,20)

Sedaj, ko naš veliki duhovnik opravlja spravo za nas, si moramo prizadevati biti popolni v Kristusu. Naš Zveličar niti z eno samo mislijo ni bil zapeljan k popuščanju moči skušnjave. Satan v človeškem srcu najde prostor, ki ga lahko uporabi za svoje oporišče. S pomočjo kakšnega grešnega nagnjenja, ki ga gojimo, njegove skušnjave uveljavljajo svojo moč. Toda Kristus je

rekel o sebi: “Prihaja namreč vojvoda tega sveta, a na meni nima ničesar.” (Jn 14,30 CHR) Satan na Božjem Sinu ni mogel najti ničesar, kar bi mu omogočilo izbojevati zmago nad njim. Jezus je izpolnjeval zapovedi svojega Očeta, in v njem ni bilo greha, katerega bi lahko Satan uporabil v svojo korist. To je pogoj, katerega morajo izpolnjevati vsi, ki želijo zdržati čas stiske.

Že v sedanjem življenju se moramo ločiti od greha, in sicer z vero v Kristusovo spravno kri. Naš dragoceni Zveličar nas vabi, naj se združimo z njim, zedinimo svoje slabosti z njegovo močjo, svoje neznanje z njegovo

modrostjo, svojo nevrednost z njegovimi zaslugami. Božja previdnost je šola, v kateri se moramo naučiti Kristusove poslušnosti in ponižnosti. Gospod vedno postavlja pred nas pravi življenjski cilj, ne pa pot, ki bi si jo hoteli izbrati, ker se nam zdi lažja in ugodnejša. Naša dolžnost je sodelovati z močmi, ki nam jih nebesa dajejo na voljo, da bi si izoblikovali značaj po Kristusovem zgledu. Kdor koli to delo opusti ali ga prelaga, postavlja svojo dušo v najbolj strašno nevarnost.

Apostol Janez je v prikazni slišal glas v nebesih, ki je vzkliknil: "Gorje zemlji in morju, ker dol je šel Hudič k vam z

veliko jezo, ker ve, da ima malo časa.”
(Raz 12,12) Prizori, ki so izzvali ta vzклик
nebeškega glasu, so strašni. Kolikor
krajši je Satanov čas, toliko večji je
njegov srd in njegovo delo zapeljevanja
in uničevanja bo svoj vrhunec doseglo v
času stiske.

Kmalu se bodo na nebu videli strašni
nadnaravni pojavi kot znak sile
demonov, ki delajo čudeže. Duhovi
hudičev bodo prišli k zemeljskim
kraljem in vsemu svetu, da bi jih
zapeljali in spodbudili k pridružitvi
Satanu v njegovem zadnjem spopadu
proti nebeški vladavini. Tako bodo s
temi močmi zapeljani vladarji in

podložniki. Pojavili se bodo ljudje, ki bodo trdili, da so Kristus, ter zahtevali čast in češčenje, ki pripada Odrešeniku sveta. Opravili bodo čudežne ozdravitve in pojasnjevali, da so iz nebes dobili razodetja, ki se ne ujemajo s pričevanji Svetega pisma.

V sklepnem dejanju velike goljufije se bo sam Satan izdajal za Kristusa. Cerkev je dolgo trdila, da čaka na Zveličarjev prihod kot na izpolnitev svojih upov. Vrhovni goljuf bo sedaj ustvaril vtis, kakor da je Kristus že prišel. V raznih krajih sveta se bo Satan pojavil med ljudmi kot veličastno bitje bleščečega sijaja, ki bo podobno opisu Božjega Sina

v Janezovem Razodetju. (Raz 1,13-15)
Slava, ki ga bo obdajala, bo prekašala vse, kar je sploh kdaj videlo smrtno oko. Zmagoslavni vzklik bo zadonel po zraku: "Kristus je prišel! Kristus je prišel!" Ljudstvo bo pokleknilo pred njim, ga častilo, on pa bo dvignil roke in jih blagoslovil, kakor je Kristus blagoslovil učence, ko je živel na zemlji. Njegov glas bo mehak in pritajen, a vendar melodičen. Blago in sočutno bo podajal nekatere čudovite nebeške resnice, o katerih je govoril Zveličar. Zdravil bo bolezni med ljudstvom in trdil, izdajajoč se za Kristusa, da je soboto spremenil v nedeljo in vsem ukazal praznovati dan, ki ga je on

blagoslovil. Povedal bo, da tisti, ki vztrajno posvečujejo sedmi dan, skrunijo njegovo ime, ker nočejo poslušati njegovih angelov, ki jih je poslal k njim z lučjo in resnico. To bo mogočna, skoraj nepremagljiva goljufija. Kakor Samarijani, ki jih je prevaral čarovnik Simon, bo ljudstvo od malega do velikega verovalo tej prevari in vpilo: "On je Božja moč, ki se imenuje velika!" (Apd 8,10 EKU)

Toda Božje ljudstvo ne bo zapeljano. Nauki tega lažnega kristusa se ne ujemajo s Svetim pismom. Njegov blagoslov bo izrečen nad častilci zveri in njene podobe; torej ravno nad ljudmi, na

katere bo, kakor pravi Sveto pismo, izlita čista Božja jeza.

Ampak Satanu ne bo dovoljeno posnemati načina Kristusovega prihoda. Zveličar je svoje ljudstvo opozoril glede tega in natančno opisal svoj prihod: "Vstali bodo namreč lažni kristusi in lažni preroki in bodo delali velika znamenja in čudeže, tako da bi zavedli celo izvoljene, če bo mogoče. Če vam torej porečejo: 'V puščavi je, ne hodíte tja; ali 'V hiši je,' ne verjemite. Kakor namreč pride blisk od vzhoda in posveti do zahoda, tako bo tudi s prihodom Sina človekovega." (Mt 24,24.26.27.31; 25,31; Raz 1,7; 1 Tes 4,16.17) Nemogoče

je posnemati ta prihod, saj bo
vsesplošno znan - vsi ga bodo videli.

Samo ti, ki marljivo proučujejo Sveto
pismo in ljubijo resnico, bodo
obvarovani velike prevare, ki bo
zaslužnjila ves svet. Po svetopisemskih
pričevanjih bodo prepoznali
našemljenega goljufa. Čas preizkušnje
bo prišel na vse. To rešetanje bo odkrilo
prave kristjane. Ali je Božje ljudstvo
danes tako trdno utemeljeno na njegovi
besedi, da se ne bo zanašalo na svoja
čutila? Ali se bo v tej stiski opiralo na
Sveto pismo in samo na Sveto pismo?
Če bo le mogoče, jim bo Satan poskušal
preprečiti pripravo, da ne bi zdržali

tistega dne. Vse bo naredil tako, da bo Božjim otrokom zaprl pot, jih zasušnil z zemeljskimi bogastvi, jim naložil težko in mučno breme, da bi si srce preobremenili s skrbmi tega življenja, samo da bi jih dan preizkušnje zalotil kakor tat.

Razni krščanski vladarji bodo izdali zakon proti izpolnjevalcem Božjih zapovedi. Tako bodo prikrajšani za zaščito oblasti in prepuščeni tistim, ki jim želijo pogubo. Takrat bo Božje ljudstvo zapustilo mesta in vasi, se zbralo po skupinah in stanovalo v najbolj pustih in osamljenih krajih. Mnogi bodo našli zavetje v utrdbah

gora. Visoko v gorah bodo kakor kristjani piemontskih dolin imeli svoje svetišče in se zahvaljevali Bogu za “skalni branik”. (Iz 33,16 CHR) Toda mnogi izmed vseh narodov in vseh slojev, veliki in mali, bogati in revni, črni in beli bodo vrženi v najbolj nepravično in najbolj surovo sužnost. Božji ljubljenci bodo preživeli hude dneve. Zvezali jih bodo z verigami in jih utišali za rešetkami zaporov. Nekateri bodo očitno pustili umreti zaradi lakote, in sicer v temnih in nagnusnih ječah. Ne bo ušesa, ki bi hotelo slišati njihovo vpitje, niti roke, ki jim bi bila pripravljena pomagati.

Ali bo Gospod v tem času preizkušnje pozabil na svoje ljudstvo ? Ali je pozabil zvestega Noeta, ko je kazen doletela pred-potopni svet? Ali je pozabil na Lota, ko je ogenj padel z nebes, da bi sežgal mesta v ravnini? Ali je pozabil Jožefa, ki je bil v Egiptu obdan s pogani? Ali je pozabil na Elija, ko mu je Jezabela grozila z usodo Baalovih prerokov? Ali je pozabil na Jeremija v temni in ogabni jami? Ali je pozabil na tri pogumne mladeniče v goreči peči ali na Daniela v levnjaku?

“Sion pa je rekel: »Gospod me je zapustil, Vsemogočni je name pozabil.«
Ali pozabi žena na svojega dojenčka, da

bi se ne usmilila sina svojega telesa? In ko bi ga tudi ona pozabila: jaz te ne pozabim! Glej, na obe dlani sem te napisal, tvoji zidovi so mi vedno pred očmi.” (Iz 49,14-16) Gospod nad vojskami je rekel: “Kdor se vas dotakne, se dotakne punčice njegovega očesa.” (Zah 2,12)

Četudi jih bodo sovražniki vrgli v ječe, zidovi ječ vendar ne bodo mogli pretrgati zveze med njihovimi dušami in Kristusom. Ta, ki pozna vsako njihovo slabost in je sez-nanjen z vsemi njihovimi preizkušnjami, je višji od vseh zemeljskih sil; angeli jih bodo obiskali v njihovih osamljenih celicah in jim

prinesli nebeško luč in mir. Zapor se jim bo zdel kakor palača, ker bodo tam prebivali tisti, ki so bogati z vero, in temni zidovi bodo razsvetljeni z nebeško lučjo kakor tedaj, ko sta Pavel in Sila molila in pela hvalnice sredi noči v filipski ječi.

Božje sodbe bodo prišle nad tiste, ki bodo poskušali zatreti in uničiti njegovo ljudstvo. Božja velika potrpežljivost do brezbožnih je ohrabila ljudi za hudobna dela, vendar njihova kazen ne bo nič manj zanesljiva in strašna, čeprav se je z njo tako dolgo odlašalo. "Da, kakor na gori Perazimu vstane Gospod, se razsrdi kakor v dolini pri Gabaonu,

da izvrši svoje dejanje - svoje čudno
dejanje - da opravi svoje delo - svoje
nenavadno delo." (Iz 28,21 EKV)

Našemu usmiljenemu Bogu je
kaznovanje nekaj tujega. "Kakor jaz
živim, govori Gospod BOG, nimam
veselja nad krivičneževo smrtjo." (Ezk
33,11) Gospod je "poln usmiljenja in
milostljiv, počasen za jezo in obilen v
milosti in resnici ... ki odpušča krivico in
prestopke in greh". (2 Mz 34,6.7 CHR) A
tistega, ki je kriv, ne pusti
nekaznovanega. "Gospod je počasen za
jezo in velik v moči, a krivca nikakor ne
šteje za nedolžnega." (Nah 1,3 CHR) S
strašno pravičnostjo bo obranil veljavo
svojih poteptanih zapovedi. Stroga

kazen, ki čaka prestopnike, se lahko vidi iz Gospodovega odlašanja pri izvršitvi kazni. Ljudstvo, s katerim je imel toliko potrpežljivosti in ga ni hotel udariti, dokler ne bo napolnilo mere krivičnosti pred Bogom, bo končno moralo izpiti čašo jeze, ki ne bo ublažena z milostjo.

Ko bo Kristus dokončal svojo posredniško službo v svetišču, se bo izlila čista jeza na tiste, ki molijo zver in njeno podobo ter so sprejeli njeno znamenje. (Raz 14,9.10) Šibe, ki so se izlile na Egipt, ko je Bog nameraval rešiti Izrael, so po značaju podobne tistim strašnim in večjim kaznim, ki bodo doletele svet pred končno

osvoboditvijo Božjega ljudstva. Pisec Razodetja opisuje te strašne kazni in pravi: “In pride ulje hudo in strupeno na ljudi, ki so imeli znamenje zveri in ki so molili njeno podobo.” Morje je postalo “kakor kri mrliča, in umrla je vsaka živa duša, kar jih je v morjih”. Reke in studenci voda so postali kri. Naj so te sodbe še tako strašne, je vendar Božja pravičnost popolnoma upravičena. Božji angel pravi: “Pravičen si, Gospod ... da si tako sodil: ker kri svetnikov in prerokov so prelivali, in krvi si jim dal piti; vredni so tega.” (Raz 16,2-6 CHR) Ko so obsodili Božje ljudstvo na smrt, so priklicali nase krivdo za njihovo kri, kakor da so jo

prelili s svojimi rokami. Enako je tudi Kristus razglasil Jude svojega časa krive za kri svetih, ki se je prelivala od Abelovih dni, ker so imeli istega duha kakor ubijalci teh prerokov in so hoteli opraviti isto delo.

V naslednji kazni bo soncu dana moč “da je žgalo ljudi z ognjem. In ljudi je žgala silna vročina.” (Raz 16,8.9) Preroki so opisali razmere na zemlji v tem strašnem času takole: “Polja so opustošena, zemlja žaluje; kajti žito je opustošeno. Vse drevje po polju je suho. Da, izginilo je veselje izmed ljudi. Posev se je posušil pod grudami; žitnice so razdejane. ... Kako toži živina! Blodijo

črede goveda, ker nimajo paše. ... Vodne struge so suhe in ogenj je požrl pašnike v puščavi. (Jl 1,10.12.17-20) Petje v palači se spremeni v jok tisti dan, govori Gospod: mnogo bo trupel, kamor koli jih zaženem." (Am 8,3 EKU)

Te šibe ne bodo vsesplošne, ker bi bili sicer iztrebljeni vsi Zemljani. Vendar bodo najstrašnejša nadloga, kar so jo smrtniki sploh kdaj poznali. Vse sodbe, ki so doletele ljudi pred koncem časa milosti, so bile ublažene z milostjo. Kristusova kri je ščitila grešnike, da za svojo krivdo ne bi dobili polne mere kazni. A pri zadnji Božji sodbi se bo izlila čist jeza, brez milosti.

Tisti dan si bodo zaželeli zaščite Božje milosti, ki so jo tako dolgo prezirali. “Glej, pridejo dnevi, govori Gospod, ko bom poslal v deželo glad, ne glad po kruhu in ne žejo po vodi, marveč glad, da bi slišali Božjo besedo. Tedaj bodo tavalili od morja do morja, begali bodo od severa do vzhoda in iskali bodo Božjo besedo, pa je ne bodo našli.” (Am 8,11.12)

Božjim otrokom trpljenje ne bo prizaneseno. Kljub preganjanju, grdemu ravnanju z njimi, trpljenju zaradi pomanjkanja in stradanju nihče ne bo umrl. Bog, ki je skrbel za Elija, se ne bo

izognil nobenemu svojemu
požrtvovalnemu otroku. On, ki je
preštel lase na njihovi glavi, bo skrbel
zanje; v času lakote ne bodo trpeli
pomanjkanja. Medtem ko bodo
brezbožni umirali zaradi lakote in kuge,
bodo angeli ščitili pravične in
zadovoljevali vse njihove potrebe.
Njemu, "ki hodi pravično", je dana
obljuba: "Njegov kruh se mu bo dajal,
vode mu ne bodo usahnile. Ubožce in
siromake, ki iščejo vode, pa je ni, ki se
jim jezik suši od žeje, jaz, Gospod, jih
uslišim, jaz, Izraelov Bog, jih ne
zapustim." (Iz 33,15.16; 41,17 CHR)
"Kajti smokva ne bo cvetela in pridelka
ne bo nič na trtah, oljkova rast bo varala

in žitno polje ne donese užitka, iz ograje izgine drobnica in govedi ne bo nič v hlevih;” a bogaboječi se bo “vendar radoval v Gospodu”, veselil se bo, da je Bog njegova rešitev. (Hab 3,17.18 CHR)

“Gospod te varuje, Gospod je tvoja bramba ob tvoji desnici. Ne bo ti škodilo sonce podnevi, ne luna ponoči. Gospod te bo varoval vsega hudega, varoval bo tvojo dušo. Da, on te osvobodi iz zanke ptičarjev, pogubne kuge reši. S svojimi perutmi te pokrije in pod njegova krila se zatečeš: njegova zvestoba je tarča in ščit. Ni se ti bati nočne strahote, ne puščice, ki prileti podnevi, ne kuge, ki se plazi v temi, ne pogube, ki razsaja

opoldne. Naj jih pade tisoč ob tvoji strani in deset tisoč na tvoji desni, tebi se ne približa. Samo oči ti je treba odpreti in boš videl plačilo grešnikov. Zakaj tvoje pribežališče je Gospod, izbral si Najvišjega za svojo obrambo. Zlo te ne zadene, nadloga se tvojemu šotoru ne približa." (Ps 121,5-7; 91,3-10 CHR)

Po človeškem pojmovanju pa bo vendar kazalo, da bo Božje ljudstvo skoraj moralo zapečatiti svoje pričevanje s krvjo, kakor so nekoč naredili mučenci. Božji otroci se bodo začeli bati, da jih je Bog zapustil in da bodo padli v roke svojih sovražnikov. To je čas groznega

duševnega strahu. Dan in noč bodo vpili k Bogu za rešitev. Hudobni bodo slavili zmago in jim zaničljivo govorili: “Kje je sedaj vaša vera? Zakaj vas sedaj Bog ne osvobodi iz naših rok, če ste resnično njegovo ljudstvo?” Toda tisti, ki čakajo rešitve, se bodo spomnili, da so veliki duhovnik in starešine posmehljivo govorili Jezusu, ko je umiral na golgotskem križu: “Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Če je Izraelov kralj, naj stopi zdaj s križa, in bomo vanj verovali.” (Mt 27,42) Vsi se bodo bojevali z Bogom kakor Jakob. Njihovi obrazi bodo odsevali notranji boj in bodo pobledeli. Toda ne bodo prenehali goreče moliti.

Ko bi ljudje lahko gledali z nebeškimi očmi, bi tiste, ki so ohranili besedo Kristusovega potrpljenja, videli obdane s četami mogočnih angelov. Ti z nežnostjo in sočutjem gledajo njihove stiske in poslušajo njihove molitve. Čakajo na besedo svojega Poveljnika, da jih rešijo nevarnosti. Vendar morajo še malo počakati. Božje ljudstvo mora izpiti kelih in biti krščeno s krstom trpljenja. Prav to mučno obotavljanje je najboljši odgovor na njihove molitve. S tem ko se trudijo z zaupa-njem čakati na Gospoda, da bi On deloval, krepijo svojo vero, upanje in potrpljenje, česar jim je v njihovem verskem življenju

primanjkovalo. Toda zaradi izvoljencev se bo čas stiske skrajšal. "Pa Bog ne bo pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki vpijejo k njemu noč in dan, in bo pri njih odlašal? Povem vam, da jim bo hitro pomagal do pravice." (Lk 18,7.8) Konec bo prišel hitreje, kakor ga ljudje pričakujejo. Pšenica bo povezana v snopke za Božjo žitnico, ljuljka pa v butare za ogenj uničevanja.

Nebeški stražarji, zvesti svoji dolžnosti, še dalje stražijo. Čeprav bo z vesplošnim odlokom določen datum, ko naj bi se pomorili izpolnjevalci Božjih zapovedi, jim bodo vendar poskušali njihovi sovražniki v nekaterih primerih

že prej odvzeti življenje. Toda nihče ne bo mogel priti mimo močnih stražarjev, ki stražijo vsakega zvestega človeka. Nekateri bodo pri svojem begu iz mest in vasi napadeni, toda meči, ki se bodo dvignili proti njim, se bodo zlomili in padli na tla kakor slama. Druge bodo ščitili angeli v podobi vojakov.

Bog je v vseh časih pomagal svojemu ljudstvu in ga reševal po svojih svetih angelih. Nebeška bitja so vedno živo sodelovala v življenju in delu ljudi. Pojavljala so se v oblekah, ki so se svetile kakor blisk, ali pa so prišla oblečena kakor popotniki. Angeli so se Božjim ljudem prikazali v človeški

podobi. Opoldne so počivali pod hrastom, kakor da so utrujeni. Sprejeli so gostoljubnost človeških domov. Ponoči so bili zapoznelim potnikom za vodnike. S svojimi rokami so prižgali ogenj na oltarju. Odpirali so vrata ječ in izpeljali Gospodove služabnike na svobodo. Ogrnjeni z nebeškim sijajem so prišli odvalit kamen z Zveličarjevega groba.

Angeli v obliki ljudi pogosto prihajajo na zbirališča pravičnih ali na sestanke brezbožnih, in sicer z enakim namenom kot takrat, ko so odšli v Sodomo napraviti poročilo o njihovih dejanjih in ugotoviti, ali so prestopili mejo Božje

potrpežljivosti. Gospod se veseli milosti. Zaradi nekaj tistih, ki mu dejansko služijo, umakne nesrečo in množici podaljšuje mir. Malo grešnikov, ki so se zoperstavili Bogu, ve, da se imajo za svoje življenje zahvaliti pičlemu številu zvestih, katere radi zasmehujejo in tlačijo.

Čeprav svetovni vladarji tega ne vedo, so bili vendar angeli pogosti govorniki na njihovih posvetovanjih. Človeške oči so gledale vanje; človeška ušesa so poslušala njihove prošnje; človeška usta so nasprotovala njihovim predlogom in se posmehovala njihovim nasvetom; človeške roke so jih žalile in mučile. V

zbornicah in sodnih palačah so ti nebeški poslanci kazali natančno poznavanje človeške zgodovine; bolje so zastopali zatirane kakor njihovi najsposobnejši in najzgovornejši zagovorniki. Preprečili so načrte in zadržali hudobije, ki bi zelo ovirale Božje delo in povzročile mnogo trpljenja njegovemu ljudstvu. V trenutku nevarnosti in stiske Gospodov angel šotori “okoli teh, ki se ga boje, da jih reši”. (Ps 34,7)

Božje ljudstvo z velikim hrepenenjem pričakuje znamenje prihoda svojega Kralja. Ko bodo stražarji vprašani: “Čuvaj, ali mine skoraj noč?” bo dan

jasen odgovor: "Pride jutro, pa tudi noč." (Iz 21,11.12) Na oblakih nad vrhovi gora sveti luč. Kmalu se bo tam odkrila njegova slava. Sonce pravičnosti bo skoraj zasvetilo. Jutro in noč sta že tukaj - svitanje neskončnega dneva za pravične in začetek večne noči za brezbožne.

Medtem ko borci pošiljajo svoje molitve k Bogu, se zdi, da je zavesa, ki jih ločuje od nevidnega sveta, skoraj odstranjena. Nebesa plamtijo od svitanja večnega dneva; kakor melodija angelskega zbora prihajajo do ušes tele besede: "Stojte trdno v svoji zvestobi. Pomoč prihaja." Kristus, vsemogočni Zmagovalec, daje

svojim ut-rujenim borcem krone
neminljive slave in njegov glas doni od
priprtih vrat: "Glejte, jaz sem z vami. Ne
bojte se. Poznam vaše bolečine; nosil
sem vaše skrbi. Ne borite se proti
nepremagljivemu sovražniku. Jaz sem
izbojeval zmago za vas in v mojem
imenu ste več kakor zmagovalci."

Dragoceni Zveličar nam bo poslal
pomoč prav tedaj, ko nam bo potrebna.
Pot v nebesa je posvečena z njegovimi
stopinjami. Vsak trn, ki rani naše noge,
je ranil tudi njegove. Vsak križ, ki smo
ga bili poklicani nositi, je nosil On pred
nami. Gospod dovoljuje boje, da bi dušo
pripravil za mir. Čas stiske je strašna

ognjena preizkušnja za Božje ljudstvo; toda to je za vsakega pravega vernika čas, da pogleda navzgor in z vero uzre nad seboj mavrico obljube.

“GOSPODOVI osvobodjenci se bodo vrnili in prišli s pesmijo na Sion. Nad njihovo glavo bo večno veselje, dosegli bodo radost in veselje, žalost in vzdihovanje bosta zbežala. Jaz sem, jaz, ki vas tolažim.

Kdo si ti, da se bojiš umrljivega človeka, sina človekovega, ki je kakor trava? Pozabil si GOSPODA, ki te je naredil, razprostrl nebo in utemeljil zemljo, in si vedno trepetal, vsak dan, pred jezo

zatiralca, ki se je pripravljaj, da te pogubi. In kje je zdaj zatiralčeva jeza? Zvezani bo kmalu oproščen, ne bo umrl in šel v jamo, ne bo pogrešal kruha. Jaz sem GOSPOD, tvoj Bog, ki burka morje, da hrumijo njegovi valovi, njegovo ime je GOSPOD nad vojskami. Svoje besede sem položil v tvoja usta, skrtil sem te v senco svoje roke. Zato poslušaj to, ubožica, omamljena, pa ne od vina: Tako govori tvoj Gospod BOG, tvoj Bog, ki brani pravico svojega ljudstva: Glej, vzel bom iz tvoje roke omamni kelih, čašo keliha svojega srda, ne boš ga več pila. Dal ga bom v roke tvojim zatiralcem, ki so ti pravili: "Vrzi se na tla, da gremo čezte!" in nastavljala si

svoj hrbet kakor tla, kakor cesto za popotnike.” (Iz 51,11-16.21-23)

Božje oko gleda skozi vse čase.

Usmerjeno je bilo na čas odločitve, ki ga mora Božje ljudstvo preživeti, ko se bodo zemeljske sile zbrale proti njemu.

Kakor pregnani ujetniki se bodo bali smrti zaradi lakote in nasilja. Sveti, ki je Izraelcem razdelil Rdeče morje, bo tudi sedaj pokazal svojo mogočno moč in ukinil njihovo suženjstvo. “Ti bodo ob dnevu, ki ga napravim, moja lastnina, govori GOSPOD nad vojskami. Imel bom z njimi usmiljenje, kakor je kdo usmiljen do svojega sina, ki mu služi.”

(Mal 3,17) Če bi Kristusove priče prelile

svojo kri v tem času, ne bi bila kot posejano seme, ki bi obrodilo žetev v Božjo slavo, kar je nekoč dosegla kri mučencev. Njihova zvestoba ne bi bila pričevanje, ki bi druge prepričalo o resnici, kajti vsi valovi milosti se bodo odbili od zakrknjenih src in se nikoli več ne bodo vrnili. Če bi pravični sedaj padli kot plen svojih sovražnikov, bi to pomenilo zmago za kneza teme. Psalmist pravi: "Zakaj on mi daje varstvo v svojem zavetišču na dan nesreče, skriva me v skrivališču svojega šotoru." (Ps 27,5) Kristus je rekel: "Pojdi, moje ljudstvo, stopi v svoje hrame in zakleni vrata za seboj, skrij se za kratek čas, dokler ne mine togota. Kajti glej,

GOSPOD prihaja s svojega mesta, da bo kaznoval krivdo prebivalcev na zemlji.”
(Iz 26,20.21) Slavna bo osvoboditev tistih, ki so potrpežljivo čakali njegov prihod in katerih imena so zapisana v knjigi življenja.

Poglavje 40—Osvoboditev Božjega ljudstva

Človeški zakoni bodo tistim, ki spoštujejo Božje zapovedi, odvzeli zaščito. Po raznih deželah se bo hkrati pojavilo gibanje za njihovo uničenje. Ko se bo približal z odlokom določeni čas, se bodo ljudje zarotili, da bodo iztrebili osovraženo sekto. Odločili se bodo čez noč opraviti odločni napad, ki bo za vedno pripravil k molku glas neujemanja in opomina.

Božji otroci - nekateri v celicah ječ, drugi skriti v osamljenih zavetjih po gozdovih in gorah - še vedno vpijejo po Božji

zaščiti. Medtem se povsod za smrtonosno delo pripravljajo skupine oboroženih mož, ki jih spodbujajo čete hudobnih angelov. Prav tedaj, v času skrajne nevarnosti, se bo vmešal Izraelov Bog, da bo rešil izvoljene. Gospod je rekel: "Tedaj boste peli pesem kakor v noči, ko slavite praznik. Iz srca se boste veselili kakor tisti, ki se odpravljajo s piščalmi, da gredo na goro GOSPODOVO, k Skali Izraelovi. GOSPOD pa bo dal slišati svoj veličastni glas in pokazal svoj lakot, ki se bo spuščal, s srdito pretnjo in s plamenom ognja, ki požira, z viharnim nalivom in s kameno točo." (Iz 30,29.30)

Čete zlikovcev z zmagoslavnimi vzkliki, s posmehovanjem in preklinjanjem hitijo na svoj plen. Toda, glej, na zemljo pada gosta tema, temnejša od najtemnejše noči. Tedaj se čez vse nebo pojavi mavrica in odseva slavo z Božjega prestola. Zdi se, da obdaja skupino molivcev. Razbesnela drhal se nenadoma ustavi. Njihovi posmehljivi vzkliki umolknejo. Pozabijo na cilj svojega morilskega dela. S strašno slutnjo gledajo na simbol Božje zaveze in si želijo čim prej zbežati od njegovega silnega sijaja.

Božje ljudstvo sliši jasen in zvočen glas, ki pravi: "Poglejte!" Ko povzdignejo oči

proti nebu, vidijo mavrico obljube. Črni in grozeči oblaki, ki so prekrivali nebeški svod, se razmaknejo, in kakor nekoč Štefan, ne da bi trenili z očmi, gledajo v nebo in vidijo Božjo slavo ter Sina človekovega, da sedi na svojem prestolu. Na njegovi božanski postavi opazijo sledove njegovega ponižanja, z njegovih ust pa slišijo prošnjo, ki jo pošilja k Očetu pred svetimi angeli: “Oče, hočem, naj bodo tudi ti, ki si mi jih dal, z menoj tam, kjer sem jaz.” (Jn 17,24) In znova se sliši melodičen, zmagoslaven glas, ki pravi: “Glej jih! Prihajajo! Nedolžni in čisti. Ohranili so besedo mojega trpljenja; živeli bodo med angeli,” a blede in drhteče ustnice

njih, ki so se trdno držali svoje vere, zmagoslavno vzklikajo.

Ravno polnoč bo, ko bo Bog razodel svojo moč za rešitev svojega ljudstva. Sonce se bo pojavilo in zasijalo v svoji popolni moči. Znamenja in čudeži se bodo hitro vrstili drug za drugim.

Grešniki bodo s strahom in osuplostjo gledali te prizore, pravični pa s svečanim veseljem opazovali znamenja svoje osvoboditve. V naravi se bo zdelo, da je vse zunaj reda. Reke bodo prenehale teči. Temni težki oblaki se bodo vzpenjali in treskali drug ob drugega. Sredi jeznega neba se bo videl prostor nepopisne slave, od koder

prihaja Božji glas kot glas mnogih voda,
govoreč: “Zgodilo se je!” (Raz 16,17)

Ta glas pretresa nebesa in zemljo.

Nastaja strašen potres, “kakršnega ni
bilo, odkar živi človek na zemlji; tako
neznanski je bil potres”. (Raz 16,18)

Kaže, kakor da se nebesa odpirajo in
zapirajo. Videti je, kakor da slava z
Božjega prestola odseva kakor blisk.

Gore se tresejo kakor trst na vetru,
odlomljene skale padajo na vse strani.

Sliši se bobnenje prihajajoče burje. Morje
grozno buta. Sliši se rjojenje viharja
kakor glas hudobnih duhov, ki se
podajajo uničevat. Vsa zemlja se dviga
in kipi kakor morski valovi. Njena

površina poka. Kaže, da njeni temelji popuščajo. Gorovje tone. Naseljeni otoki izginjajo. Morska pristanišča, ki so po hudobiji postala podobna Sodomi, izginjajo v razbesnelih valovih. "Bog se je spomnil velikega Babilona, in tako mu je dal čašo z vinom svoje strašne jeze." (Raz 16,19) Velika toča, "talent težka", opravlja svoje uničevalno delo. (Vr. 21) Najbolj ponosna mesta na zemlji postajajo kup ruševin. Razkošne palače, za katere so velikani tega sveta tratili svoje bogastvo, da bi se proslavili, razpadajo pred njihovimi očmi. Zidovi ječ se podirajo in Božje ljudstvo, ki je bilo v njih zaprto zaradi svoje vere, je osvobojeno.

Odprli se bodo grobovi, “Mnogi izmed teh, ki spijo v prahu zemlje, se bodo prebu-dili; nekateri za večno življenje, drugi pa za sramoto in večno gnusobo”. (Dan 12,2) Vsi, ki so umrli z vero v tretje angelsko sporočilo, prihajajo poveličani iz svojih grobov, da bi slišali zavezo miru skupaj s tistimi, ki so izpolnjevali njegove zapovedi. Vstali bodo tudi tisti, “ki so ga prebodli”; (Raz 1,7) prav tako tudi tisti, ki so se posmehovali in rogali Kristusovim smrtnim mukam. Poleg njih bodo vstali še najbolj ogorčeni nasprotniki njegove resnice in njegovega ljudstva, da bi ga videli v

njegovi slavi in opazovali časti, ki bodo dane zvestim in poslušnim.

Gosti oblaki še vedno prekrivajo nebo, toda tu in tam skozi prodre sonce kot Jahvejevo maščevalno oko. Razbesneli bliski parajo nebo in ovijajo zemljo v ognjeni plašč. Nad strašnim bobnenjem strel skrivnostni in grozni glasovi naznanjajo usodo grešnikov. Vsi ne bodo razumeli iz-govorjenih besed, toda lažnim učiteljem bodo popolnoma razumljive. Tisti, ki so bili še do pred kratkim tako brezбриžni, hvalisavi in kljubovalni ter so vzklikali zaradi svoje okrutnosti do ljudstva, ki izpolnjuje Božje zapovedi, so sedaj osupli,

premagani in drhtijo od strahu. Njihovo vpitje se sliši nad donenjem sil.

Hudobni duhovi priznavajo Kristusovo božanstvo in trepetajo pred njegovo močjo, ljudje pa rotijo za milost in se od strahu plazijo po prahu.

Preroki starega časa so vzkliknili, ko so v sveti prikazni opazovali Gospodov dan: "Tulite, kajti dan GOSPODOV je blizu, prihaja kakor opustošenje od Mogočnega. Zlezi v pečino, skrij se v zemljo, v strahu pred GOSPODOM in pred njegovim vzvišenim veličastvom. Prevzetne smrtnikove oči se bodo povesile, človekova ošabnost bo klonila, samo GOSPOD bo vzvišen tisti dan.

Kajti dan GOSPODA nad vojskami
pride nad vse ošabne in visoke in nad
vse mogočne, da bodo ponižani, Tisti
dan bodo ljudje vrgli krtom in
netopirjem svoje srebrne in zlate malike,
ki so si jih naredili, da bi jih molili, in
bodo šli v gorske votline in v skalne
razpoke, v strahu pred GOSPODOM in
pred njegovim vzvišenim veličastvom,
ko se bo vzdignil, da prestraši zemljo.”
(Iz 13,6; 2,10-12.20.21)

Skozi razpoko v oblakih sije zvezda,
katere sijaj je štirikrat močnejši zaradi
goste teme, ki jo obdaja. Zvestim
obljublja upanje in veselje,
prestopnikom Božjih zapovedi pa

neprizanesljivost in jezo. Tisti, ki so vse žrtvovali za Kristusa, so sedaj varni, skriti kakor v Gospodovi senci. So preizkušeni. Pred svetom in nasprotniki resnice so dokazali svojo zvestobo do njega, ki je umrl zanje. Ti, ki so svojo čistost ohranili do same smrti, bodo doživeli čudovito spremembo. Na lepem so osvobojeni temačne in strašne jeze ljudi, ki so se spremenili v hudobne duhove. Njihovi obrazi, ki so bili še do pred kratkim blede, zaskrbljeni in izčrpani, sedaj žarijo od občudovanja, vere in ljubezni. Njihovi glasovi se dvigajo v zmagoslavni pesmi: "Bog nam je zatočišče in moč, pomoč v stiskah, vedno navzoča. Zato se ne bojimo, ko se

zemlja spreminja in se gore majejo v
osrčju morja.” (Ps 46,1-3)

Medtem ko se te besede svetega
zaupanja dvigajo k Bogu, se oblaki
umikajo. Pokaže se zvezdno nebo v
neizmerni lepoti nasproti temačnemu in
jeznemu obloku na obeh straneh. Slava
nebeškega mesta sije skozi odprtino
vrat. Tedaj se v nebesih pojavi roka, ki
drži dve sestavljeni plošči. Prerok pravi:
“Nebesa oznanjajo njegovo pravičnost,
zakaj Bog sam je sodnik.” (Ps 50,6) Te
svete zapovedi, Božja pravičnost, ki so
bile sredi grmenja in ognja objavljene na
Sinaju za življenjskega vodnika, se sedaj
razodevajo ljudem kot merilo sodbe.

Roka odpre plošči, in vidi jo se predpisi desetih zapovedi, kakor da so bili vklesani z ognjenim peresom. Besede so tako jasne, da jih lahko berejo vsi. Spomin se prebuja, tema nevere in krivoverstva izginja iz vsakega srca in deset kratkih, razumljivih in pomembnih Božjih besed stoji pred očmi vseh Zemljanov.

Nemogoče je opisati strah in obup tistih, ki so teptali Božje svete zahteve. Bog jim je dal svoje zapovedi. Z njimi so lahko primerjali svoj značaj in spoznali svoje grehe, ko je bila še priložnost za spokorjenje in poboljšanje. Vendar so, da bi si pridobili naklonjenost sveta,

odklonili njegove predpise in celo učili druge, da so jih prestopali. Prizadevali so si prisiliti Božje ljudstvo oskruniti Njegovo soboto. Sedaj so obsojeni z zapovedmi, ki so jih prezirali. S strašno razločnostjo spoznavajo, da nimajo nikakršnega opravičila. Sami so si izbrali, komu bodo služili in koga bodo častili. “Tedaj se obrnete in boste videli razloček med pravičnim in brezbožnim, med njim, ki služi Bogu, in njim, ki mu ne služi.” (Mal 3,18 CHR)

Sedaj imajo sovražniki Božjih zapovedi, od duhovnikov do najmanjšega med njimi, drugo predstavo o resnici in dolžnostih. Prepozno spoznavajo, da je

sobota četrte zapovedi pečat živega Boga. Prepozno se začno zavedati prave narave svojega lažnega dne počitka in peščenega temelja, na katerem so zidali. Sedaj jim je jasno, da so se bojevali proti Bogu. Verski učitelji so vodili duše v pogubo, ko so trdili, da jih vodijo k rajskim vratom. Šele na dan končnega obračuna bodo lahko spoznali, kako veliko odgovornost imajo ljudje v sveti službi in kako strašne so posledice njihove nezvestobe. Samo v večnosti bomo lahko pravilno presodili izgubo ene same duše. Strašna bo usoda tistega, komur bo Bog rekel: "Pojdi od mene, hudobni hlapec."

Iz nebes se sliši Božji glas, ki naznanja dan in uro Kristusovega prihoda in razglaša večno zavezo vsem ljudstvom. Kot udarci najmočnejše strele donijo njegove besede po zemlji. Božji Izrael stoji in posluša z navzgor uprtimi očmi. Njihovi obrazi so razsvetljeni z njegovo slavo in se svetijo kakor Mojzesov obraz, ko je prišel s Sinaja. Grešniki ne morejo gledati vanje. In ko je izrečen blagoslov nad njimi, ki so častili Gospoda s posvečevanjem njegove sobote, se sliši močan zmagoslavni vzklik.

Kmalu se na vzhodu pojavi majhen črn oblak, velik kakor pol človeške dlani. To

je oblak, ki obdaja Zveličarja. Od daleč je videti, kakor da je zavit v temo. Božje ljudstvo ve, da je to znamenje Sina človekovega. V slovesni tišini, ne da bi trenili z očmi, gledajo vanj, ko se približuje zemlji in postaja vse jasnejši in slavnejši, dokler ne postane velik bel oblak, katerega podnožje je podobno požirajočemu ognju, nad njim pa lebdi mavrica zaveze. Jezus gre naprej kot mogočni zmagovalec. Sedaj ne prihaja kot mož bolečin spit grenek kelih sramote in muk, temveč kakor zmagovalec v nebesih in na zemlji sodit živim in mrtvim. "... Zvesti in Resnični. Ta pravično razsoja in se bojuje. Na belih konjih mu sledijo nebeške vojske."

(Raz 19,11.14) Sveti angeli, ogromna in nešteta množica, ga na njegovem potovanju spremljajo s himnami. Nebeški oblok je videti kakor prepoln bitij, ki svetijo, "deset tisoč po deset tisoč, in tisoči tisočev". Nobeno človeško pero ne more opisati tega prizora; noben um smrtnega človeka ni sposoben dojeti njegove slave."

Njegovo veličastvo pokriva nebo, in njegova hvala napolnjuje zemljo. Svit postaja kakor svetloba." (Hab 3,3.4) Ko pride živi oblak bliže, vsako oko vidi Kneza življenja. Trnova krona sedaj ne sramoti njegove posvečene glave; na njegovem svetem čelu počiva diadem

slave. Njegov obraz se sveti močnejše od opoldanskega sonca. “Na plašču in na boku pa ima napisano ime: Kralj kraljev in Gospod gospodov.” (Raz 19,16)

“Vsi obrazi so spremenjeni, prebledeli” pred njegovo navzočnostjo. Odklanjalce Božje milosti zajema strah večnega obupa. “Srce se taja, kolena se šibe ... obrazi vseh so blede.” (Jer 30,6; Nah 2,10 CHR) Pravični trepetaje vzklikajo: “Kdo more obstati?” Angeli prenehajo peti, in nastane čas slovesne tišine. Tedaj se sliši Jezusov glas, ki govori: “Dosti ti je moja milost.” Obličja pravičnih se ožarijo in veselje napolnjuje sleherno srce. Angeli

med približevanjem zemlji znova začnejo peti vse glasneje in glasneje.

Kralj kraljev se spušča na oblakih, obdan z ognjenim plamenom. Nebesa se zvijajo kakor zvitek, zemlja trepeta pred njim in vse gore in otoki se premikajo s svojih mest. “Naš Bog prihaja in ne bo molčal; ogenj pred njim vse požira, okrog njega divja neurje. Kliče k nebesom od zgoraj in k zemlji, da sodi svoje ljudstvo.” (Ps 50,3.4)

“Kralji zemlje in velikaši, vojaški po-veljniki in bogatini, mogočniki in sploh vsi, sužnji in svobodni, so se tedaj poskrili po votlinah in po gorskem

skalovju. In so rekli goram in skalovju:
»Padite na nas in skrijte nas pred
obličjem njega, ki sedi na prestolu, in
pred Jagnjetovo jezo! Kajti prišel je
veliki dan njune jeze in kdo bo mogel
obstati?“ (Raz 6,15-17)

Porogljivo posmehovanje je prenehalo.
Obmolknila so lažniva usta. Strahovite
bitke in oboroženi spopadi, ki so divjali
“v bojnem hrupu”, so obnemeli “in
ogrinjalo, ki je prepojeno s krvjo”, je
izginilo. (Iz 9,4) Sedaj se ne sliši ničesar
razen glasu molitve in vpitja, joka in
žalovanja. Iz ust tistih, ki so se malo prej
posmehovali, se izvija vzklik: “Prišel je
veliki dan njiju jeze, in kdo more

obstati?” Grešnikom je ljubše, da nanje padejo skale z gora, kakor da bi se srečali z obličjem tistega, kogar so prezirali in zavrgli.

Poznajo glas, ki prodira do ušes mrtvih. Kolikokrat jih je blago in nežno vabil k spokorjenju! Kolikokrat so slišali njegove ganljive prošnje, ki jih je izrekel kot prijatelj, brat in Odrešenik! Njim, ki so zavrgli njegovo milost, ne bo noben drug glas tako težak in poln obsodbe kakor ta, ki jih je tako dolgo rotil:

“Vrnite se, vrnite s svojih hudobnih poti! Zakaj hočete umreti?” (Ezk 33,11) O, ko bi to bil zanje glas tujca! Jezus kot poosebljena modrost pravi: “Ker sem

klicala, pa ste se branili, iztezala svojo roko, pa se nihče ni zmenil, in ste zavrgli vse moje nasvete in niste sprejeli mojega opomina.” (Prg 1,24.25) Ta glas prebuja spomine, ki bi jih tako radi izbrisali; to so prezrti opomini, odklonjena vabila in necenjene prednosti.

Tukaj so tisti, ki so se posmehovali Kristusu ob njegovem ponižanju. Z nepremagljivo močjo jim prihajajo v spomin besede Mučenca, ki je po prisegi velikega duhovnika slovesno izjavil: “Poslej boste videli Sina človekovega sedeti na desnici Moči in priti na oblakih neba.” (Mt 26,64) Sedaj ga

gledajo v njegovi slavi in še ga bodo videli sedeti na desnici veličastva.

Tisti, ki so se posmehovali njegovi izjavi, da je Božji Sin, so ostali brez besed. Tu je ošabni Herod, ki je zasmehoval njegovo kraljevsko ime in ga izročil vojakom, ki so se mu rogali, naj ga kronajo za kralja. To so isti ljudje, ki so z brezbožnimi rokami vrgli čezenj rdeče oblačilo, na njegovo sveto čelo dali trnov venec, v njegove roke pa posmehljivo palico. Nato so se pred njim klanjali in govorili bogokletne besede. Ljudje, ki so topli in pljuvali Kralja življenja, se sedaj skrivajo pred njegovim prodirajočim pogledom in želijo pobegniti pred veliko slavo

njegove navzočnosti. Ti, ki so njegove roke in noge prebili z žebli, in vojak, ki je prebodel njegove prsi, gledajo ta znamenja s strahom in očitajočo vestjo.

Duhovniki in starešine v svojih mislih nadvse natančno obujajo spomine na dogodke z Golgote. Z grozo in strahom se spominjajo, da so z vražjim veseljem zmajevali z glavami in mu govorili:

“Druge je rešil, sebe pa ne more rešiti! Izraelov kralj je, naj stopi zdaj s križa in bomo verovali vanj. Zaupal je v Boga, naj ga zdaj reši, če ga hoče.” (Mt 27,42.43)

Živo se spominjajo Zveličarjeve prilike o vinogradnikih, ki niso hoteli svojemu gos-podarju izročiti sadu, njegove hlapce pa so trpinčili in ubili njegovega sina. Spomnijo se tudi besed, ki so jih sami izgovorili: Gospodar vinograda "bo hudobneže kruto pokončal". (Mt 21,41) V grehu in kazni teh nezvestih ljudi duhovniki in starešine vidijo svoje jasno ravnanje in svojo osebno pravično obsodbo. Tedaj se sliši vzklik smrtnega strahu. Ta je glasnejši od vzklika: "Križaj ga! Križaj ga!" ki je odmeval po jeruzalemskih ulicah. Groza narašča in v obupu kričijo: "On je Božji Sin! On je pravi Mesija!" Gledajo, kako bi pobegnili pred navzočnostjo Kralja

kraljev. Zaman se poskušajo skriti v globokih zemeljskih votlinah, ki so se naredile zaradi delovanja naravnih sil.

V življenju vseh, ki zavračajo resnico, so trenutki, ko se vest zbudi. Takrat se v mislih prebudijo mučni spomini na življenje, polno hinavščine in dušo muči nekoristno kesanje. Toda kaj je vse to proti očitajoči vesti tistega dne, “ko pride vaš strah kakor ujma, in pridrvi vaša poguba kakor vihar”. (Prg 1,27)

Tisti, ki so se odločili umoriti Kristusa in njegovo zvesto ljudstvo, sedaj vidijo slavo, ki jo imajo Božji otroci. Sredi te strahote slišijo glasove svetih v veseli

hvalnici: “Glejte, to je naš Bog, čakali smo ga in nas je odrešil.” (Iz 25,9)

Zemlja se trese, strele udarjajo in grmenje odmeva. A sredi tega glas Božjega Sina vabi svete, ki spijo. Svoj pogled usmeri na grobove pravičnih, dvigne roke proti nebu in vzklikne:

“Zbudite se, zbudite se, zbudite se vi, ki spite v prahu zemlje, in vstanite!”

Povsod po zemlji bo do mrtvih prodrl ta glas, in kdor koli ga bo slišal, bo oživel.

Vsa zemlja doni od korakov ogromne množice iz vsakega plemena, rodu, jezika in ljudstva. Prihajajo iz ječe smrti, oblečeni v nesmrtno slavo in vzklikajo:

“Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je

tvoje želo?” (1 Kor 15,55) Živi pravični in obujeni sveti združujejo svoje glasove v dolg in vesel zmagoslavni vzklik.

Vsi prihajajo iz svojih grobov enako veliki kot takrat, ko so bili pokopani. Adam stoji sredi množice ljudi, ki so vstali od mrtvih. Je posebno visok in veličastnega videza, po rasti samo nekoliko nižji od Božjega Sina. Njegova postava je očitno nasprotje postavam ljudi poznejših rodov; tako se vidi, kako se je izrodil človeški rod. Ampak vsi vstanejo v svežini in moči večne mladosti. Na začetku je bil človek ustvarjen po Božji podobi, ne samo po značaju, temveč tudi po videzu in

postavi. Greh je popačil Božjo podobo v njem in jo skoraj izbrisal. Kristus je prišel znova vzpostaviti, kar se je bilo izgubilo. Spremenil bo naše ponižano telo, da bo podobno njegovemu povečanemu telesu. Smrtno in propadajoče telo, kateremu je bila prikrajšana lepota in je bilo nekoč oskrunjeno z grehom, bo postalo popolno, lepo in nesmrtno. Vse hibe in pomanjkljivosti so ostale v grobu. Ker bodo odrešeni v tako dolgo izgubljenem raji imeli dostop k drevesu življenja, bodo zrasli do popolne višine človeškega rodu v njegovi prvotni slavi. Zadnje sledi prekletstva greha bodo odstranjene in Kristusovi verniki se

bodo pojavili v slavi Gospoda našega Boga, v duhu, duši in telesu bodo odsevali popolno podobo svojega Gospoda. O, čudovito odrešenje! Kako velikokrat so ljudje govorili o njem, kako dolgo so ga pričakovali, kako zelo so hrepeneli po njem, toda nikoli ga niso popolnoma razumeli!

Živi pravičniki so spremenjeni, in sicer v “v hipu, v trenutku”. Na glas Boga so postali poveljčani; sedaj so neumrljivi. Z obujenimi svetimi so vzeti naproti Gospodu v višavo. Angeli zbirajo “izvoljene od štirih vetrov, od konca zemlje do konca neba”. (Mr 13,27)
Otročiče prinašajo v naročje njihovih

mater. Prijatelji, ki jih je smrt dolgo ločevala, so spet združeni in se ne bodo več ločili. S pesmijo veselja se skupaj vzpenjajo v Božje mesto.

Na vsaki strani oblačnega “voza” so peruti, pod njimi so živa kolesa, in brž ko se voz premakne, kolesa vzklikajo: “Svet,” in peruti, ko se premikajo, vzklikajo: “Svet,” in spremstvo angelov vzklika: “Svet, svet, svet je Gospod Bog Vsemogočni!” In medtem ko se voz premika proti novemu Jeruzalemu, odrešeni vzklikajo: “Aleluja!”

Pred vhodom v sveto mesto čaka Zveličar svoje sledilce z emblemom

zmage. Oblači jih v znamenja njihovega kraljevskega dostojanstva. Vse vrste so postavljene v obliki popolnega kvadrata okoli Kralja, čigar veličastna postava je mnogo višja od postave svetih angelov; njegov obraz žari z nedopovedljivo ljubeznijo. Vsak pogled te neštete množice rešenih je uprt vanj; vsako oko gleda slavo njega, čigar obraz je bil “nečloveško iznakažen in njegova postava ni bila več podobna človeški”. (Iz

52,14) Jezus na glave zmagovalcev z lastno desnico daje krone slave. Za vsakega je ena krona, ki ima na sebi napisano njegovo “novo ime” (Raz 2,17)

in napis "svetost Gospodu". V vsako roko je dana zmagoslavna palma in bleščeča harfa. Potem na znak angela, ki daje ton, vsaka roka spremo ubira po strunah harfe in izvablja iz njih sladko glasbo, bogate melodične zvoke. Vsako srce drhti od neizmerne miline in vsak glas se dviga v pesmi hvaležnosti: "Njemu, ki nas ljubi in nas je s svojo krvjo osvobodil naših grehov ter napravil iz nas kraljestvo in duhovnike za svojega Boga in Očeta, njemu slava in oblast na veke vekov." (Raz 1,5.6)

Pred množico stoji sveto mesto. Jezus na stežaj odpre biserna vrata, in ljudstvo, ki se je držalo resnice, stopa vanj. Tam

vidijo Božji raj, Adamovo domovino, preden se je pregrešil. Tedaj se sliši glas, bolj čudovit od sleherne glasbe, kar jo je kdaj slišalo smrtno uho: “Vaš boj je končan. Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, in podedujte kraljestvo, ki vam je pripravljeno od ustanovitve sveta.”

Sedaj se izpolnjuje Zveličarjeva molitev za učence: “Hočem, kjer sem jaz, da bodo tudi oni z menoj.” Kristus predstavlja Očetu odrešene s svojo krvjo “brez madeža in v veselju” (Jud 1,24) ter govori: “Glej, jaz in otroci, ki si mi jih dal. Katere si mi dal, sem ohranil.” O, čudovita odrešitvena ljubezen! O, kako vesela ura, ko bo večni Oče gledal na

odrešene in v njih videl svojo podobo, odstranjeno neskladnost, ki jo je povzročil greh, izbrisano prekletstvo greha in človeka, ki je zopet v popolni skladnosti z Bogom!

Jezus z neizmerno ljubeznijo pozdravlja svoje verne v veselju svojega Gospoda. Zveličarjevo veselje je v tem, ker v kraljestvu slave vidi ljudi, ki so rešeni zaradi njegovega trpljenja in ponižanja. Tudi odrešeni bodo sodelovali v njegovem veselju, ko bodo med zveličanimi zagledali nje, ki so jih s svojimi molitvami, delom in požrtvovalno ljubeznijo pripeljali h Kristusu. Ko se bodo zbrali okrog

velikega belega prestola, se bodo njihova srca napolnila z nepopisnim veseljem, saj bodo zagledali tiste, katere so pridobili za Kristusa. Videli bodo, da so ti pridobili druge, ti pa zopet druge, tako da so vsi pripeljani v pristanišče miru. Tam bodo položili svoje krone pred Jezusove noge in ga poveličevali skozi vso večnost.

Ko bodo zveličani v Božjem mestu pozdravljeni z dobrodošlico, bo skozi zrak zadonel navdušen vzklik čaščenja. Tedaj se bosta srečala prvi in drugi Adam. Božji Sin stoji z razširjenimi rokami, da bi sprejel očeta našega rodu - bitje, katero je ustvaril, a se je pregrešilo

proti svojemu Stvarniku. Zaradi njegovih grehov ima Zveličar znamenja križanja. Ko Adam zagleda sledi strašnih žebljev, ne pade na prsi svojega Gospoda, temveč se ponižno spusti pred njegove noge in vzklika: “Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano!” Zveličar ga nežno dvigne in ga povabi, naj pogleda edenski dom, iz katerega je bil tako dolgo nazaj izgnan.

Adamovo življenje je bilo po izgnanstvu iz raja napolnjeno z žalostjo. Vsak uveličan, vsaka darovana daritev, vsaka nepopolnost v nekoč tako lepi naravi, vsak madež v človekovem značaju ga je neprestano spominjal na njegov greh.

Strašna je bila bolečina spokorjenja, ko je videl, kako se množi krivičnost, in ko je na svoje opomine dobil v odgovor samo očitke, da je prav on povzročil greh. S potrpežljivo ponižnostjo je skoraj tisoč let prenašal kazen svojega prestopka. Iskreno se je spokoril za svoj greh in zaupal v zasluge obljubljenega Zveličarja ter tako umrl z upanjem v vstajenje. Božji Sin je odrešil človekov neuspeh in padec, Adam pa sedaj po spravnem delu znova dobiva svojo prvotno oblast.

Prevzet od veselja opazuje drevje, ki ga je nekoč razveseljevalo - isto drevje, s katerega je trgal sadove v dneh svoje

nedolžnosti in sreče. Vidi trte, ki so jih negovale njegove lastne roke, isto cvetje, za katero je nekoč z ljubeznijo skrbel. Njegov duh dojema vso resničnost prizora. Razume, da je to res obnovljeni raj, samo še mnogo lepši kakor pred izgnanstvom. Zveličar ga vodi k drevesu življenja, utrga čudoviti sadež in mu ga ponudi. Ozira se okoli sebe in vidi množico iz svoje zveličane družine v Božjem rajju. Tedaj položi svojo bleščečo krono pred Jezusove noge in pade na njegove prsi ter objame Odrešenika. V roke vzame zlato harfo in po nebeškem svodu odmeva zmagoslavna pesem: "Vredno, vredno, vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano in je

znova oživelo!” Člani Adamove družine prevzamejo melodijo. Nato odložijo svoje krone pred Zveličarjeve noge, se mu poklonijo in ga častijo.

Angeli, ki so se jokali, ko se je Adam pregrešil, in se veselili, ko se je Jezus po svojem vstajenju vrnil v nebesa, s čimer je omogočil izhod iz grobov vsem, ki verujejo v njegovo ime, opazujejo to ponovno združenje. Sedaj vidijo dokončano delo zveličanja in združujejo svoje glasove v pesmi hvaležnosti.

Na kristalnem morju pred prestolom - na tem steklenem morju, ki tako odseva Božjo slavo, da je videti, kakor da je

pomešano z ognjem - stoji zbrana množica zmagovalcev "nad zverjo in nad njeno podobo in nad številom njenega imena". Sto štiriinštirideset tisoči, ki so rešeni izmed ljudi, stoje na gori Sionu "z Božjimi harfami", in kakor glas mnogih voda in kakor glas velikega groma se sliši glas "harfistov, ki brenkajo na svoje harfe". In pojo "novo pesem" pred prestolom, pesem, ki se je ne more naučiti nihče razen sto štiriinštirideset tisoči. To je Mojzesova in Jagnjetova pesem - pesem osvoboditve. Nihče, razen ti sto štiriinštirideset tisoči, se ne more naučiti te pesmi, je namreč pesem njihove izkušnje - izkušnje, kakršne ni doživela nobena druga

skupina. "To so tisti, ki spremljajo Jagnje, kamor koli gre." Živi so vzeti s te zemlje, zato se računajo kot "prvenci za Boga in za Jagnje". (Raz 15,2.3; 14,1-5)

"To so tisti, ki so prišli iz velike stiske." (Raz 7,14) Preživeli so čas stiske, kakršne ni bilo, od kar je obstajalo ljudstvo; pretrpeli so tesnobo časa Jakobove stiske; bili so brez posrednika v času izlivanja zadnjih Božjih šib. So pa osvobojeni, ker "so oprali svoja oblačila ter jih pobelili z Jagnjetovo krvjo. Na njihovih ustih ni bilo najti laži: neomadeževani so" pred Bogom. (Raz 7,14; 14,5) "Zato so pred Božjim prestolom in noč in dan služijo Bogu v njegovem svetišču; in on, ki sedi na

prestolu, bo razpel svoj šotor nad njimi.” Videli so zemljo opustošeno z lakoto, kugo in soncem, ki je s silno vročino žgalo ljudi, a tudi sami so pretrpeli stiske, lakoto in žejo. Toda “ne bodo več lačni in ne bodo več žejni in nič več jih ne bo žgalo sonce ne kakršna koli pripeka. Kajti Jagnje, ki sedi na sredi prestola, jih bo paslo in jih vodilo k izvirkom živih voda; in Bog bo obrisal vse solze z njihovih oči”. (Raz 7,15-17)

Zveličarjevi izvoljenci so bili v vseh časih vzgajani in poučevani v šoli stisk. Po svetu so hodili po ozki stezi. Očistili so se v peči stiske. Zaradi Jezusa so prenašali napade, sovraštva in

obrekovanja. Šli so za njim skozi hude boje; trpeli so samoodpoved in doživljali grenka razočaranja. Iz svojega lastnega mučnega doživetja so spoznali hudobnost greha, njegovo moč, krivičnost in gorje ter z gnusom gledali nanj. Zaradi zavesti o neizmerni daritvi, ki je bila darovana za njihovo ozdravitev, so majhni v svojih očeh, polni hvaležnosti in hvale, ki ju ne morejo razumeti tisti, ki se nikoli niso pregrešili. Mnogo ljubijo, ker jim je bilo mnogo odpuščeno. Ker so postali soudeleženci Kristusovih muk, so sedaj sposobni sodelovati v njegovi slavi.

Božji dediči so prišli iz zapora, z grmad, iz barak, podzemih jam, z morišč, s planin, iz puščav in morskih globin. Po svetu so hodili v "sramoti in stiski na ogled postavljeni". Milijoni so odšli v grob osramočeni, ker v svoji odločnosti niso hoteli popustiti zaslepljujočim Satanovim zahtevam. Človeška sodišča so jih prištela med najhujše hudodelce. Toda sedaj je Bog sodnik. (Ps 50,6) Sedaj so zemeljski sklepi preklicani. "In z vse zemlje bo odstranil sramoto svojega ljudstva. Imenovali vas bodo Sveto ljudstvo, GOSPODOVI odkupljena." (Iz 25,8; 62,12) On je določil, da jim bo dal "venec namesto pepela, olje veselja namesto žalovanja, ogrinjalo za hvalnico

namesto potrtega duha". (Iz 61,3) Niso več slabotni, poniževani, razkropljeni in zatirani. Odslej bodo vedno z Gospodom. Sedaj stojijo pred prestolom, oblečeni v dragocena oblačila, kakršnih nikoli niso nosili niti najuglednejši ljudje tega sveta. Okrašeni so s čudovitimi kronami, kakršnih nikoli niso dali na čela pozemskih vladarjev. Dnevi bolečine in joka so za vedno minili. Kralj slave je obrisal solze z vseh obličij; odstranjen je sleherni vzrok bolečine. Med plapolajočimi palmovimi vejami donijo sedaj jasne, milozvočne, skladne hvalnice. Vsi glasovi prevzemajo melodijo in pod nebeškim svodom zadoni himna; "Zveličanje našemu

Bogu, sedečemu na prestolu, in Jagnjetu!” Vsi nebeški prebivalci odgovarjajo v zboru: “Amen. Hvala in slava, modrost in zahvala, čast in oblast in moč našemu Bogu na veke vekov!” (Raz 7,10.12)

V tem življenju samo začenjamo dojemati čudovito delo odrešenja. S svojim omejenim razumom lahko nadvse pozorno opazujemo sramoto in slavo, življenje in smrt, pravičnost in milost, ki so se srečale na križu, pa vendar niti z največjim naporom svojih duhovnih moči ne moremo dojeti njihovega popolnega pomena. Človek lahko dolžino in širino, višino in globino

odrešeniške ljubezni razume samo nekoliko. Načrt zveličanja ne bo nikoli popolnoma dojet; niti tedaj, ko bodo odrešeni spoznali, kako jih je Bog vodil po poti zveličanja. Toda skozi večne čase se bo njihovemu duhu občudovanja in veselja neprestano razodevala nova resnica. Čeprav je prišel konec zemeljskim skrbem, trpljenju in skušnjavam in čeprav so vsi vzroki zanje odstranjeni, bo Božje ljudstvo imelo vedno jasno in pravo spoznanje o visoki ceni, ki je bila plačana za njihovo odrešenje.

Kristusov križ bo glavni predmet proučevanja in pesem odrešenih skozi

vso večnost. V poveličanem Kristusu bodo gledali križanega Kristusa. Nikoli ne bodo pozabili, da je ta - čigar moč je ustvarila in vzdržuje neštete svetove v veselju, dragi Božji Sin, veličastvo nebes, On, ki so se mu klanjali kerubi in svetli serafi - ponižal samega sebe za dvig padlega človeštva; da je vzel nase krivdo in sramoto greha in pretrpel, da se je Očetovo obličje skrilo pred njim, dokler bolečina po izgubljenem svetu ni strla njegovega srca na golgotskem križu. Spoznanje, da je Stvarnik vseh svetov in Sodnik vseh ljudi zapustil svojo slavo in se ponižal iz ljubezni do človeka, bo vedno zbuvalo začudenje in občudovanje ve-solja. Ro bodo zveličani

opazovali svojega Odrešenika in na njegovem obličju zagledali večno Očetovo slavo; ko bodo gledali njegov prestol, ki je utemeljen od večnosti, in ko bodo pomislili na to, da njegovemu kraljestvu ne bo konca, bodo navdušeno zapeli: "Vredno, vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, ter nas je spravilo z Bogom s svojo dragoceno krvjo!"

Skrivnost križa razlaga vse druge skrivnosti. V luči, ki sveti z Golgote, bodo Božje vrline, ki so nas napolnjevale s strahom in spoštovanjem, videti lepe in privlačne. Milost, nežnost in očetovska ljubezen so združene s svetostjo, pravičnostjo in močjo. Med

opazovanjem veličastva njegovega
vzvišenega in visokega prestola vidimo
njegov značaj v njegovi najnežnejši
ljubezni in dojemamo kakor še nikoli
poprej pomen tega dragega odgovora:
“Oče naš!”

Videlo se bo, da ta, ki je neizmeren v
modrosti, ni mogel narediti drugačnega
načrta za naše zveličanje, razen da
daruje svojega Sina. Nagrada za to
daritev je veselje, da bodo zemljo
podedovala odrešena, sveta in
neumrljiva bitja. Rezultat boja našega
Zveličarja z močmi teme je veselje
odrešenih, ki doni Bogu na slavo skozi
vso večnost. Vrednost vsakega človeka

je tako velika, da je Oče dobil zadoščenje za plačano ceno, a tudi sam Kristus je zadovoljen, ko gleda sadove svoje velike daritve.

Poglavje 41—Opustošena zemlja

“Zakaj njegovi grehi so se nagrmadili do neba in Bog se je spomnil njegovih krivic. Dvojno mu nalijte v čašo, v katero je sam nalival. Kolikor si je privoščil sijaja in naslad, toliko muk in bridkosti mu prizadenite. Zakaj v svojem srcu pravi: ‘Sedim kakor kraljica, nisem vdova in ne bom okusila bridkosti.’ Zaradi tega bodo v enem samem dnevu prišle nadenj nadloge: smrt, žalost in lakota, in bo sežgan v ognju. Zakaj mogočen Gospod je Bog, ki ga je sodil. “Kralji zemlje, ki so se vlačugali in naslajali z njim, bodo jokali in žalovali za njim ... govoreč: gorje,

gorje, veliko mesto, Babilon, mogočno mesto, zakaj v eni uri je prišla tvoja obsodba!

Trgovci zemlje so obogateli od njegovega silnega razkošja. Trgovci, ki prekupčujejo s tem blagom in ki so obogateli od tega mesta, bodo iz strahu pred njegovimi mukami stali od daleč, jokali in žalovali ter govorili: “Gorje, gorje, veliko mesto, ki si bilo oblečeno v tančico, v bager in škrlat, bleščeče okrašeno z zlatom, z dragimi kamni in biseri, zakaj v eni uri je bilo opustošeno tolikšno bogastvo” (Raz 18,5-10.3.15-17)

Te sodbe bodo padle na Babilon na dan, ko bo prišla Božja jeza. Napolnil je mero svoje krivičnosti, njegov čas je prišel; dozorel je za uničenje.

Ko bo Božji glas osvobodil svoje ljudstvo iz sužnosti, bo nastalo veliko prebujenje pri tistih, ki so v velikem življenjskem spopadu izgubili vse. Ko je še trajal čas milosti, so bili zaslepljeni s Satanovimi prevarami in so opravičevali svoje grešno življenje. Bogati so se ponašali s svojim bogastvom pred tistimi, ki so bili manj priljubljeni, medtem ko so sami dosegli svoje bogastvo s prestopanjem Božjih zapovedi. Niso hoteli nasititi lačnih,

oblačiti nagih, ravnati pravično in ljubiti milosti. Neprestano so si prizadevali k poviševanju in doseganju posebnega spoštovanja pri svojih bližnjih. Sedaj so ostali brez vsega, kar jih je delalo velike; ostala sta jim uboštvo in nebogljenost. S strahom gledajo na uničenje svojih malikov, ki so jih cenili bolj kakor Stvarnika. Svoje duše so prodali zemeljskemu bogastvu in veselju in se niso trudili obogatiti v Bogu. Zaradi tega je njihovo življenje polomija; njihovi užitki so jim prinesli jezo, njihovo bogastvo pa izprijenost. Dobiček, ki so si ga kopičili skozi vse življenje, je v trenutku izginil. Bogati žalujejo, ker so podrte njihove razkošne

hiše in je raztreseno njihovo srebro in zlato. Toda njihovo žalovanje je obmolnilo zaradi strahu, da bodo tudi sami propadli s svojimi maliki.

Grešniki čutijo žalost, ampak ne zaradi zanemarjanja svojih dolžnosti do Boga in bližnjih, temveč zato, ker je Bog zmagal. Žalostni so zaradi posledic, ki so nastale, in se ne kesajo zaradi svoje brezbožnosti. Uporabili bi vsa sredstva, da bi zmagali, če bi le mogli.

Svet vidi, da ti, katerim se je posmehoval, se iz njih norčeval in jih hotel tudi uničiti, nepoškodovani preživljajo epidemije, viharje in potrese.

Ta, ki je za prestopnike svojih zapovedi požirajoč ogenj, je svojemu ljudstvu zanesljivo zavetišče.

Pridigar, ki se je odpovedal resnici, da bi dosegel naklonjenost pri ljudeh, sedaj spoznava značaj in vpliv svojega nauka. Sedaj mu je jasno, da ga je spremljalo oko Vsemogočnega, ko je stal na prižnici, hodil po ulicah in bil z ljudmi v raznih okoliščinah. Vsak gib duše, vsaka napisana vrsta, vsaka izgovorjena beseda in vsako ravnanje, ki je ljudi zazibalo v zavetje laži, je bilo posejano seme; sedaj v ubogih iz-gubljenih ljudeh okoli sebe vidi žetev.

Gospod pravi: “Zlom hčere mojega ljud-stva hočejo ozdraviti na lahko, s tem da govorijo: “Mir, mir”, ko vendar ni miru. Ker ste z lažjo užalostile srce pravičnega, ki ga jaz nisem hotel užalostiti, in okrepile roke krivičnega, da se ni spreobrnil od svoje hudobne poti, da bi se ohranil pri življenju.” (Jer 8,11; Ezk 13,22)

“Gorje pastirjem, ki pogubljajo in raz-ganjajo ovce moje paše, govori GOSPOD. ... Bom pa jaz skrbel, da kaznujem vaša hudobna dejanja, govori GOSPOD. Tulite, pastirji, kričite! Valjajte se po pepelu, vodje črede, kajti dopolnili so se vam dnevi pokola; razpršil vas

bom. ... Uničeno je zatočišče pastirjem,
za vodje črede ni več pribežališča." (Jer
23,1.2; Jer 25,34.35)

Pridigarji in ljudstvo vidijo, da niso
imeli pravilnega odnosa do Boga.
Spoznajajo, da so se upirali Stvarniku
vseh dobrih in pravičnih zakonov.
Razveljavitev božanskih predpisov je
povzročila veliko gorja: prepire,
sovraštvo, krivičnost, tako da je zemlja
postala ogromno žarišče spopadov in
pokvarjenosti. Ta podoba se sedaj
razprostira pred tistimi, ki so zavrgli
resnico in se odločili, da bodo v čast
postavljali laž. Noben jezik ne more
izraziti hrepenenja, ki ga neposlušni in

neverni čutijo po tem, kar so za vselej izgubili - večno življenje. Ljudje, ki jih je svet častil zaradi njihovih sposobnosti in zgovornosti, sedaj vse to vidiijo v pravi luči. Spoznavajo, kaj so izgubili s prestopanjem, in padajo pred noge tistih, katerih vrednost so prezirali in se jim posmehovali, ter priznavajo, da jih je Bog ljubil.

Ljudstvo spoznava, da je bilo preslepljeno. Obtožbe, kdo je koga vodil v pogubo, padajo vsepovprek. Toda vsi svoje najbolj ogorčeno preklinjanje usmerijo na pridigarje. Nezvesti pastirji so prerokovali samo mile stvari. Svoje poslušalce so spodbujali, naj zavržejo

Božje zapovedi in preganjajo tiste, ki so jih hoteli izpolnjevati. Sedaj ti učitelji v obupu priznavajo pred svetom svojo prevaro. Ljudstvo jezno vpije:

“Izgubljeni smo, in sicer zaradi vas!”

Tedaj vstanejo proti svojim lažnim pastirjem. Prav tisti, kateri so jih najbolj občudovali, bodo zoper njih izgovorili najstrašnejše kletvice. Iste roke, ki so jih nekoč kronale z lovorikami, se bodo dvignile, da jih uničijo. Meči, ki bi morali pobiti Božje ljudstvo, bodo sedaj uporabljeni za uničenje njegovih sovražnikov. Vsepovsod se vnemajo spopadi in se preлива kri.

“Do konca zemlje se razlega hrup, kajti Gospod ima tožbo zoper narode, sodil bo vse meso, krivične bo izročil meču.”
(Jer 25,31) Veliki spopad je trajal šest tisoč let. Božji Sin in njegovi nebeški poslanci so se spopadali z močmi hudega, da bi opozorili, razsvetlili in rešili človeške sinove. Zdaj so vsi sprejeli končno odločitev; grešniki so se popolnoma združili s Satanom v njegovem boju proti Bogu. Prišel je čas, da Bog opraviči veljavo svojih poteptanih zapovedi. Sedaj se boj ne vodi samo s Satanom, temveč tudi z ljudmi. “GOSPOD ima tožbo zoper narode, krivične bo izročil meču.”

Znamenje osvoboditve je dano nanje, "ki zdihujejo in žalujejo zavoljo vseh gnusob", ki se gode. Sedaj prihaja angel smrti, ki je v Ezekielovi prikazni predstavljen z tistimi, ki imajo v roki smrtno orožje. Ukazano jim je: "Pomorite jih do zadnjega, starce, mladeniče in device, otročiče in žene, a ne približajte se nikomur, ki ima znamenje na sebi; začnite pa pri mojem svetišču." Prerok dodaja: "Začno torej pri starih možeh, ki so bili pred hišo." (Ezk 9,1-6 CHR) Uničenje se začne pri tistih, ki so bili duhovni čuvaji ljudstva. Lažni čuvaji so prvi, ki bodo padli. Nikogar se ne bodo usmilili ali mu

prizanesli. Moški, ženske, dekleta in otroci bodo pokončani skupaj.

“Kajti glej, GOSPOD prihaja s svojega mesta, da bo kaznoval krivdo prebivalcev na zemlji. Zemlja bo odkrila svojo kri in ne bo več zakrivala svojih pobitih.

To pa bo nadloga, s katero bo Gospod udaril vsa ljudstva, ki so se bojevala proti Jeruzalemu: segnilo jim bo meso, ko bodo še stali na nogah, strohnele jim bodo oči v očesnih jamicah in posušil se jim bo jezik v ustih. Tisti dan se bo zgodilo: velika zmešnja od GOSPODA bo med njimi, da bodo drug

drugega popadali za roke in vzdignili svoje pesti drug proti drugemu." (Iz 26,21; Zah 14,12.13) V groznem spopadu, razvneti s svojimi strastmi in zaradi strašnega izlivanja Božje pravične jeze bodo padali hudobni Zemljani - duhovniki, starešine in ljudstvo, bogati in revni, veliki in mali. "Oni dan bodo tisti, ki jih je GOSPOD smrtno ranil, ležali od enega konca zemlje do drugega. Ne bodo objokovani ne pobrani ne pokopani: za gnoj bodo na površju zemlje." (Jer 25,33)

Grešniki bodo pri Kristusovem prihodu iztrebljeni s površja vse zemlje - ubiti bodo z dihom njegovih ust in uničeni s

slavo nje-govega prihoda. Kristus bo popeljal svoje ljudstvo v Božje mesto, zemlja pa bo ostala brez prebivalcev. “Glej, GOSPOD bo razoral zemljo in jo razril, spačil bo njeno površje in razkropil njene prebivalce. Zemlja bo razorana in razrita, oropana in oplenjena, kajti GOSPOD je izrekel to besedo. Zemlja je oskrunjena pod njenimi prebivalci, ker so prestopali postave, kršili predpise, razdrli večno zavezo. Zato prekletstvo žre zemljo, njeni prebivalci se morajo pokoriti, zato se prebivalci zemlje redčijo, le malo ljudi je ostalo.” (Iz 24,1.3.5.6)

Vsa zemlja postaja podobna opustošeni puščavi. Ruševine mest in vasi, podrtih zaradi potresov, izruvano drevje, skale, ki jih je izvrglo morje ali pa so se odvalile od gora - vse leži razmetano po površju zemlje. Kjer so včasih bile gore, zijajo ogromni prepadi.

Sedaj se bo začel dogodek, ki je bil sim-bolično predstavljen z zadnjo slovesno službo na spravni dan. Ko je bila služba v najsvetejšem dokončana in so bili grehi Izraela odstranjeni iz svetišča s krvjo daritve za greh, so pred Gospoda pripeljali živega kozla. V navzočnosti ljudstva je veliki duhovnik priznal nad njim "vse krivde in

hudodelstva Izraelovih sinov, vse njihove grehe" (3 Mz 16,21) ter jih tako prenesel nanj. Enako bodo tudi, ko bo dokončano spravno delo v nebeškem svetišču, v navzočnosti Boga, svetih angelov in množice odrešenih, grehi Božjega ljudstva preneseni na Satana. Razglašen bo za odgovornega za vse hudobije, h katerim jih je zapeljal. Kakor je bil živi kozel odpeljan v puščavo, bo tudi Satan pregnan na opustošeno zemljo - neposeljeno in golo puščavo.

Pisec Razodetja opisuje Satanovo preg-nanstvo in razmere nereda in pustošenja, v katerih bo zemlja. Pravi, da bodo takšne razmere trajale tisoč let.

Po opisu drugega Gospodovega prihoda in uničenja grešnikov se prerokovanje nadaljuje: "Nato sem videl angela, ki se je spuščal z neba. V roki je držal ključ k breznu in veliko verigo. Ugnal je zmaja, staro kačo, to je hudiča in satana, in ga zvezal za tisoč let. Nato ga je vrgel v brezno, ga tam zaklenil in zapečatil nad njim, da ne bi več zapeljeval narodov, dokler se ne dopolni tisoč let. Potem mora biti za nekaj časa odvezan." (Raz 20,1-3)

Izraz "brezno" označuje zemljo v razme-rah zmede in teme, kar potrjujejo tudi druga svetopisemska besedila. Svetopisemsko besedilo pravi, da je bila

zemlja na začetku “pusta in prazna, in tema je bila nad brez-nom”. (1 Mz 1,2 CHR) Prerokovanje nas uči, da se bo zemlja vsaj delno vrnila v takšne razmere. Ko je prerok Jeremija gledal naprej na veliki Božji dan, je rekel: “Gledam zemljo - in glej: pusta je in prazna; k nebu - njegove svetlobe ni. Gledam gore - in glej: tresejo se, vsi hribi drhtijo. Gledam - in glej: ni več človeka, vse ptice neba so odletele. Gledam - in glej: rodovitna dežela je puščava. Razdejana so vsa njena mesta pred GOSPODOM, pred njegovo srdito jezo.” (Jer 4,23-26)

Tukaj bo prebivališče Satana in njegovih hudobnih angelov za tisoč let. Omejen bo samo na to zemljo. Ne bo imel dostopa na druge svetove, da bi skušal in vznemirjal tiste, ki se nikoli niso pregrešili. To, da je zvezan, pomeni, da nima več koga, nad komer bi lahko uporabljal svojo moč. Ne more več zapeljevati in uničevati, kar je bilo stoletja njegovo edino veselje.

Izaija je gledal dan, ko bo Satan strmog-lavljen. Vzkliknil je: "Kako si padel z neba, o Lucifer, sin jutranje zarje! Kako si posekan na tla, ki si poraze napravljaj narodom! Ti si pač govoril v svojem srcu: v nebesa se

dvignem, nad zvezde mogočnega Boga povišam svoj prestol... enak bom Najvišjemu. A pahnjen boš v pekel, v najglobljo jamo. Kateri te vidiijo, te natanko ogledujejo in se ozirajo vate, govoreč: 'Ali je to tisti mož, ki je majal zemljo, ki je pretresal kraljestva; ki je delal iz naseljenega kraja puščavo in je podiral mesta na njem, ki svojih jetnikov ni izpuščal domov?'" (Iz 14,12-17 CHR)

Šest tisoč let se je naša zemlja tresla zaradi Satanovih uporov. On je bil ta, "ki je delal iz naseljenega sveta puščavo in je podiral mesta na njem" in "svojih jetnikov ni izpuščal domov". Šest tisoč let je njegova ječa sprejemala Božje ljudstvo. Če Kristus ne bi razbil okovov

sužnjev in jih osvobodil, bi jih Satan za vedno obdržal v svojem ujetništvu.

Celo grešniki so sedaj izven Satanove moči. Ostal je sam s svojimi hudobnimi angeli, da bi lahko spoznal posledice prekletstva, ki jih je prinesel greh. "Vsi kralji narodov počivajo v slavi, vsak v svoji grobnici. Ti pa si vržen stran od svojega groba, kakor ostuden izrodek, pokrit si s pobitimi, z mečem prebodenimi, ki se pogrezajo na kamnito dno jame, kakor poteptano truplo. Ne boš se jim pridružil s pogrebom, ker si uničil svojo deželo, pobil svoje ljudstvo." (Iz 14,18-20)

Tisoč let bo Satan taval sem ter tja po
pusti zemlji in opazoval posledice
svojega upora proti Božjim zapovedim.
V tem času bo zelo trpel. Od takrat, ko
je padel, mu njegovo življenje
neprestane dejavnosti ni ponujalo časa
za razmišljanje. Sedaj, ko je ostal brez
moči, je puščen, da razmišlja o vlogi, ki
jo je imel, odkar se je prvič uprl nebeški
vladavini. S strahom in trepetom gleda
v strašno prihodnost, ko bo moral trpeti
zaradi vsega, kar je naredil, in bo
kaznovan za grehe, ki jih je povzročil.

Božjemu ljudstvu bo Satanova sužnost
prinesla veselje in radost. Prerok pravi:
“Ko ti potem GOSPOD nakloni počitek

po tvoji muki, po tvojem trepetanju in po tvojem trdem suženjstvu, ki te je pritiskalo, tedaj zapoj to zbadljivko zoper babilonskega kralja (ki je tukaj prispodoba Satana) in reci: Kako je končal zatiralec, ... GOSPOD je zlomil palico krivičnikov, žezlo vladarjev, ki je togotno udarjalo ljudstva, udarjalo brez odnehanja, v jezi podjarmljalo narode, preganjalo brez postanka." (Iz 14,3-6)

V času tisoč let, med prvim in drugim vstajenjem, poteka sodba nad grešniki. Apostol Pavel opozarja na to sodbo kot na dogodek, ki se zgodi po ponovnem prihodu. "Ne sodite torej pred časom, preden pride Gospod, ki bo tudi

osvetlil, kar je skrito v temi, in razkril namene src." (1 Kor 4,5) Daniel pravi, da bo po prihodu Predvečnega sodba izročena svetnikom Najvišjega. (Dan 7,22 CHR) V tem času bodo pravični vladali kot Božji kralji in duhovniki. Janez je v Razodetju napisal: "Nato sem videl prestole: tistim, ki so sedli nanje, je bila dana oblast, da so sodili. ... Božji in Kristusovi duhovniki bodo postali ter bodo kraljevali z njim tisoč let." (Raz 20,4.6) Za ta čas je Pavel napovedal, "da bodo svetu sodili sveti". (1 Kor 6,2) Skupaj s Kristusom bodo sodili grešnikom. Primerjali bodo njihova dela s knjigo zapovedi, s Svetim pismom, in odločali za vsak primer človeka po

delih, ki jih je naredil. Tedaj bo kazen, ki jo bodo morali grešniki zdržati, odmerjena na podlagi del in pripisana poleg njihovega imena v knjigo smrti.

Kristus in njegovo ljudstvo bosta sodila tudi Satanu in njegovim hudobnim angelom. Pavel pravi: "Mar ne veste, da bomo sodili angelom?" (1 Kor 6,3)

Apostol Juda izjavlja: "Tudi angele, ki niso obvarovali svoje oblasti, ampak zapustili svoje bivališče, hrani večno vklenjene v temi za sodbo velikega dne." (Jud 1,6)

Na koncu tisoč let bo drugo vstajenje. Tedaj bodo grešniki vstali od mrtvih in

stopili pred Boga, da bi prejeli izrečeno obsodbo. Tako je pisec Razodetja najprej opisal vstajenje pravičnih, potem pa rekel: “Drugi mrtvi pa niso oživeli, dokler se ni dopolnilo tisoč let.” (Raz 20,5) Izaija glede grešnikov pravi: “Zbrani bodo kakor ujetniki v jami, zaprti bodo v ječi in po mnogih dneh kaznovani.” (Iz 24,22)

Poglavje 42—Spopad je končan

Ob koncu tisočletja se Jezus znova vrne na zemljo. Obdaja ga množica odrešenih in spremljajo ga angeli. Ko se spušča v čudovitem veličastvu, ukazuje mrtvim brezbožnikom, naj vstanejo, da prejmejo obsodbo. Vstaja ogromna množica, ki je ni mogoče prešteti, kakor je nemogoče prešteti morski pesek. Kako se razlikujejo od tistih, ki so vstali pri prvem vstajenju! Pravični so bili oblečeni v nesmrtno mladost in lepoto, na brezbožnih pa so sledi boleznih in smrti.

Sleherno oko v tej ogromni množici zre v slavo Božjega Sina. Brezbožni enoglasno vzklikajo: "Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu!" Vendar jih k temu ne spodbuja ljubezen do Jezusa. Moč resnice je ta, ki zahteva te besede iz nenaklonjenih ustnic.

Brezbožni prihajajo iz svojih grobov; njihovo sovražstvo do Kristusa in uporniški duh sta prav takšna kot takrat, ko so odšli vanje. Nimajo več nobenega časa milosti, v katerem bi odpravili slabosti svojega preteklega življenja. Sicer pa jim ponovna priložnost niti ne bi koristila. Celotno prestopniško življenje jim ni omehčalo srca. Četudi bi jim bil dan še en čas

milosti, bi ga potratili, kakor so prvega s teptanjem Božjih zahtev in odkritim uporom proti Njemu.

Kristus se spušča na Oljsko goro, odkoder je pri vstajenju odšel v nebesa in kjer sta angela ponovila obljubo o njegovi vrnitvi. Prerok pravi: "Tedaj bo prišel GOSPOD, moj Bog, in vsi sveti bodo s teboj. Njegove noge stopijo tisti dan na Oljsko goro, ki je nasproti Jeruzalemu na jutranji strani, in Oljska gora se bo razklala. ... Velikanska dolina bo. GOSPOD bo kralj nad vso zemljo, tisti dan bo en GOSPOD in njegovo ime bo edino." (Zah 14,5.4.9) Ko bo novi Jeruzalem v bleščečem sijaju prišel iz

nebes, se bo spustil na očiščen prostor, ki je pripravljen na njegov sprejem, a Kristus bo stopi v Sveto mesto s svojim ljudstvom in angeli.

Tedaj se bo Satan pripravil za zadnji mogočni spopad za nadoblast. Načelnik zla je ubog in potrpt, ker je ostal brez moči in ni mogel goljufati; ko je videl, da so brezbožni vstali od mrtvih in se postavili na njegovo stran, se mu je upanje povrnilo. Odločil se je, da se v velikem spopadu ne bo vdal. Vse vojske izgubljenih bo razvrstil pod svojo zastavo in si po njih prizadeval izpeljati svoj načrt. Brezbožni so Satanovi ujetniki. Ko so zatajili Kristusa, so

sprejeli oblast uporniškega voditelja. Pripravljene so sprejeti njegove predloge in izpeljati njegove zahteve. Sam ostaja zvest svoji prvotni zvijači, namreč tej, da se ne priznava za Satana. Trdi, da je knez, ki ima lastninsko pravico do sveta, a mu je bila ta dediščina protizakonito odvzeta. Preslepljenim podložnikom se predstavlja kot odrešenik in jim zagotavlja, da jih je njegova moč pripeljala iz grobov in da jih bo rešil najbolj surovega tiranstva. Kristusova navzočnost se je umaknila, Satanovi čudeži so potrdili njegove trditve. Slabotne je okrepčal in jih navdihnil s svojim duhom in močjo. Namerava jih popeljati v napad na

šotorišče svetih in zavzeti Božje mesto. S peklenško vznesenostjo kaže na neštete milijone od mrtvih obujenih in trdi, da je kot njihov vodja dovolj močan, da bo premagal mesto in dobil nazaj svoj prestol s kraljestvom vred.

V tej veliki množici je veliko ljudi iz predpotopnega rodu, ki so dolgo živeli. To so ljudje visoke rasti in z ustvarjalnim umom, ki so se prepustili vodstvu padlih angelov in s tem posvetili vse svoje spretnosti in znanje poviševanju samih sebe. Njihova čudovita umetniška dela so vodila ljudi k malikovanju njihovih nadarjenosti, toda njihova krutost in hudobni izumi

so oskrunili zemljo in popačili Božjo podobo ter povzročili, da se jih je Bog odločil zbrisati z obličja zemlje. Med množico so kralji in vojskovodje, ki so premagali narode, pogumni možje, ki nikoli niso zgubili boja, ošabni in stremuški vojaki, pred katerimi so trepetala kraljestva. Smrt ni spremenila teh doživljajev. Ko so prišli iz grobov, so se njihove misli nadaljevale prav tam, kjer so se pretrgale. Spodbujale so jih iste želje po zmagi, kakršne so vladale v njih, ko so padli v spopadu.

Satan se je posvetoval najprej s svojimi angeli, potem pa še s kralji, zmagovalci in mogočniki. Videli so, da je moč in

številnost na njihovi strani, ter izjavili, da je armada v mestu majhna, če se primerja z njihovo, zato jih ne bo težko premagati. Naredili so načrt za zavzetje bogastva in slave novega Jeruzalema. Vsi so se takoj začeli pripravljati na spopad. Sijajni umetniki so izdelali bojne pripomočke. Vojaški poveljniki so urejali skupine vojakov v čete in oddelke.

Končno je izdano povelje za premik in nepreštevna množica se požene naprej. Odkar se je začela vojna na zemlji, ni bilo takšne armade. Nihče od zemeljskih zmagovalcev ni imel priložnosti vpoklicati takšne vojske, ki bi bila

sestavljena iz moči vseh časov. Satan, najmogočnejši med vojaki, vodi sprednje čete in njegovi angeli združujejo svoje moči za končno bitko. Kralji in vojaki so v svojem spremstvu in množice hodijo za velikansko skupino; vsaka je pod svojim določenim vodjem. Z vojaško natančnostjo organizirane dolge vrste stopajo po razpokanem in hrapavem površju proti Božjemu mestu. Jezus ukaže zapreti vrata novega Jeruzalema, in Satanova vojska obkoli mesto ter se pripravi za napad.

Tedaj se Kristus znova pojavi pred sov-ražniki. Daleč nad mestom stoji

povišani sveti prestol na podnožju iz bleščečega zlata. Na njem sedi Božji Sin, obdan z državljani svojega kraljestva. Noben jezik ne more opisati, noben čopič narisati Kristusove moči in veličastva. Božjega Sina zastira slava večnega Očeta. Sijaj njegove navzočnosti napolnjuje Božje mesto, žari iznad vrat in odseva po vsej zemlji.

Najbliže prestolu so tisti, ki so bili nekdam najbolj vneti za Satanovo delo, in so se naenkrat, kakor iskra iz ognja, podali za Zveličarjem z globoko in vdano požrtvovalnostjo. Ob njih so tisti, ki so izpopolnili svoj značaj sredi hinavščine in nevere, in tisti, ki so

spoštovali Božje zapovedi, ko jih je krščanski svet poteptal. Tam so tudi milijoni iz vseh stoletij, ki so pretrpeli mučeniško smrt za svojo vero. Za njimi pa “velika množica, ki je nihče ne bi mogel prešteti, iz vseh narodov, rodov, ljudstev in jezikov ... pred prestolom in pred Jagnjetom, ogrnjeni v bela oblačila, v rokah pa so držali palmove veje”.

(Raz. 7,9) Njihov boj je končan in zmaga dobljena. Dokončali so tek in dosegli nagrado. Palmove veje v njihovih rokah simbolizirajo njihovo zmago, bela oblačila pa so znamenje neomadeževane Kristusove pravičnosti, ki je sedaj njihova.

Odrešeni pojo hvalnico, ki odmeva in doni skozi nebesni svod: “Odrešenje je v našem Bogu, ki sedi na prestolu, in v Jagnjetu!” (Raz 7,10) Angeli in serafi združujejo svoje glasove v češčenju. Ko so odrešenci zagledali Satanovo moč in škodoželjnost, so se zavedli bolj kakor kdaj prej, da poleg Kristusove moči ni nobene, po kateri lahko postanejo zmagovalci. V vsej tej sijajni množici ni nikogar, ki bi zveličanje pripisal sebi in razglašal, da ga je dosegel s svojo močjo in pobožnostjo. Nihče ne govori o tem, kaj je naredil ali pretrpel. Tema vsake pesmi in vsake himne je: Zveličanje našemu Bogu in Jagnjetu.

V navzočnosti zbranih prebivalcev zemlje in nebes je Božji Sin končno kronan. Sedaj, oblečen v največje veličastvo in moč, Kralj kraljev izreka obsodbo nad uporniki proti njegovi vladavini in pravično kaznuje vse, ki so prestopali njegove zapovedi in zatirali njegovo ljudstvo. Božji prerok pravi: "Zatem sem videl velik bel prestol in njega, ki je sedel na njem. Zemlja in nebo sta pobegnili izpred njegovega obličja in zanju ni bilo prostora. Nato sem videl umrle, velike in majhne, kako stojijo pred prestolom. In odprle so se knjige. Odprla pa se je tudi druga knjiga: knjiga življe-nja. Umrli so bili

sojeni po tem, kar je bilo napisano v knjigah, po svojih delih.” (Raz. 20,11.12)

Brž ko se odpro spominske knjige in Jezus pogleda v brezbožnike, se ti zavedo slehernega greha, ki so ga kdaj storili. Spoznajo trenutek, ob katerem so njihove noge stopile s steze čistosti in svetosti. Zavedo se, kako daleč sta jih pripeljala ošabnost in upor v teptanju Božjih zapovedi. Zapeljive skušnjave, ki so jih spodbujale k popuščanju grehu, popačeni blagoslovi, zavrženi Božji poslanci, odklonjeni opomini, vpliv milosti, ki so ga trdovratna, nespokorjena srca zavračala - vse se je

pokazalo kakor zapisano z ognjenimi črkami.

Nad prestolom se je prikazal križ; kakor v panoramskem pregledu so se videli prizori Adamove skušnjave in padca ter zaporedje dogodkov vzvišenega odrešitvenega načrta. Jasno so se upodobili sledeči prizori: skromno Zveličarjevo rojstvo, njegovo zemeljsko življenje ponižnosti in poslušnosti, njegov krst v Jordanu, njegov post, njegovo skušanje v puščavi in njegova javna služba, v kateri je razkrival ljudem najdragocenejše blagoslove. Nato njegovi dnevi, polni milostnih in sočutnih del ter neprespane noči zaradi

molitev v gorski samoti in izbruhi zavisti, sovraštva in zlobe, s katerimi je bila poplačana njegova dobrotta. A nazadnje grozne skrivnostne smrtne muke v Getsemaniju pod strašno težo grehov vsega sveta, njegova izdaja v roke morilske drhali, strašni dogodki noči groze, ko se ujetnik, ki so ga ljubljene učenci kljub obljubi zapustili in se razbežali po jeruzalemskih ulicah, ni upiral, in kriki množic, med tem ko Božji Sin stoji pred Anom v palači velikega duhovnika, pred Pilatom v sodni dvorani, pred strahopetnim in krutim Herodom, zasmehovan, psovan, mučen in obsojen na smrt.

Sedaj se pred trepetajočo množico odkrijejo zadnji prizori: potrpežljivi Trpin stopa proti Golgoti, nebeški Knez visi na križu, ošabni duhovniki in zasmehujoča drhal se rogajo njegovim smrtnim mukam, nadnaravna tema, potres, pokanje skal in odprti grobovi, kar je označilo trenutek, ko je Odrešenik sveta izročil življenje.

To je bil strašen, a resničen prizor. Satan, njegovi angeli in podložniki se niso mogli obrniti od prikaza svojih del. Vsak je znova gledal svoje storjeno delo. Herod, ki je po-moril nedolžne otročiče v Betlehemu, da bi uničil Izraelovega kralja; podla Herodiada, ki je bila kriva

za smrt Janeza Krstnika; slabič in hinavec Pilat; zasmehujoči vojaki in knezi ter pobesnena množica, ki vpije: “Njegova kri pridi na nas in na naše otroke!” - vsi ti gledajo grozoto svoje krivde. Zaman se poskušajo skriti pred božanskim veličastvom njegovega obličja, ki prekaša sončni sijaj, medtem ko odrešeni polagajo svoje krone pred Zveličarjeve noge in vzklikajo: “On je umrl zame!”

Med množico odkupljenih so Kristusovi apostoli, junaški Pavel, goreči Peter, ljubeči in ljubljeni Janez ter njihovi odkritosrčni bratje z množico mučencev vred. Zunaj obzidja so z vsemi

nizkotnimi in gnusnimi stvarmi tisti, kateri so jih preganjali, zapirali in morili. Tam je Neron, zlobna in krvoločna pošast, ki gleda veselje in povišanje tistih, ki jih je nekoč mučil in se v njihovih neznosnih mukah naslajal s satansko radostjo. Tam je njegova mati, priča posledic lastnega dela. Vidi, kako so se hudobni vtisi značaja prenesli na njenega sina, kako je s svojim vplivom in zgledom spodbujala in razvijala v njem slabosti. Obrodile so sadove hudodelstva, ki so osupnili svet.

Tam so papeževi duhovniki in cerkveni dostojanstveniki, ki so se izdajali za Kristusove predstavnike, a so kljub

temu uporabljali natezalnice, ječe in grmade, da bi nadzorovali vest Njegovega ljudstva. Tam so ošabni papeži, ki so se povišali na Božji prostor in si upali spremeniti zapovedi Najvišjega. Ti dozdevni cerkveni očetje morajo poravnati račun pred Bogom, vendar bi se temu prav radi izognili. Prepozno so spoznali, da je Mogočni ljubosumen na svoje zapovedi in nikakor ne bo izbrisal krivde. Šele sedaj so se naučili, da se Kristus enači s svojim trpečim ljudstvom; in dojemajo težo njegovih besed: "Kar koli ste storili enemu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili." (Mt 25,40)

Ves brezbožni svet stoji pred Božjim so-diščem, obtožen zaradi veleizdaje nebeške vladavine. Nima nikogar, da bi se zavzel za njegov primer; je brez izgovora; nad njim je izrečena kazen večne smrti.

Sedaj je jasno vsem, da plačilo za greh nista plemiška neodvisnost in večno življenje, temveč uničenje, poguba in smrt. Brezbožni spoznavajo, da so pogubljeni zaradi svojega uporniškega življenja. Neprimerljivo in večno vrednost slave so prezrli, ko jim je bila ponujena; a kako vredna se jim zdi sedaj. Mnogi od njih vpijejo: "Vse te stvari bi lahko imel, a sem jih zavrgel.

O, čudna norost! Mir, srečo in čast sem zamenjal za ničevost, sramoto in obup.” Vsi se zavedajo, da je njihova izključitev iz nebes pravična. S svojim življenjem so izjavljali: “Nočemo, da bi ta zavladal nad nami.” (Lk 19,14)

Brezbožni kakor očarani gledajo kronanje Božjega Sina. V njegovih rokah vidijo plošči Božjih zapovedi, pravilnik, ki so ga prezirali in prestopali. Vidijo občudovanje, navdušenje in češčenje zveličanih. Medtem ko zvoki melodije donijo do ogromne množice zunaj mesta, vsi v en glas vzklikajo: “Velika in čudovita so tvoja dela, Gospod, Bog, vladar vsega. Pravična in resnična so

tvoja pota, kralj narodov!” (Raz 15,3)in padajo na obraz, da bi se poklonili Knezu življenja.

Satan je videti kakor ohromel, ko gleda Kristusovo slavo in veličastvo. Nekdanji kerub, ki je nekoč zaslanjal Božjo slavo, se spominja, od kod je padel. Svetli seraf, “sin jutranje zarje”; kako je spremenjen, kako je padel! Za večno je izključen iz zbora, v katerem je nekoč užival čast. Sedaj vidi drugega angela v Očetovi bližini, oblečenega v Božjo slavo. Vidi, da je na Kristusovo glavo položil krono angel ljubke postave in veličastne drže. Vedel je, da bi lahko bil

prav on ta angel s tako vzvišenim položajem.

Spomin ga vrne v domovino njegove ne-dolžnosti in čistosti, miru in zadovoljstva. Vse to je imel, dokler si ni dovolil godrnjati proti Bogu in zavidati Kristusu. Spomnil se je svojih obtožb, upora in prevar zaradi pridobivanja naklonjenosti in podpore pri angelih, svojega trdovratnega odklanjanja in brezbržnosti za ponovno pridobivanje prvotnega položaja, ko mu je Bog ponujal odpuščanje. Vse je razločno stopalo predenj. Pregledal je svoje delovanje med ljudmi in njegove posledice: medsebojno sovraštvo ljudi,

strašno uničevanje življenja, nastanek in padec kraljestev, prevrate prestolov, dolge vrste uporov, bojov in revolucij. Spominja se svojega neprestanega prizadevanja, da bi nasprotoval Kristusovemu delu in potisnil človeka vse globlje v greh. Spoznal je, da njegovi peklenški nameni niso mogli uničiti nikogar, ki je zaupal v Jezusa. Ko je pogledal na svoje kraljestvo kot sad svojega dela, je videl samo neuspeh in pogubo. Napeljal je množice k veri, da bodo zlahka zavzeli Božje mesto; sam pa je vedel, da je to laž. V vsem velikem spopadu je bil vedno znova in znova premagan in prisiljen k vdaji. Zelo

dobro je poznal moč in veličastvo
Večnega.

Namen velikega upornika je bil vedno opravičiti samega sebe in dokazati, da je Božja vladavina kriva za upor. Za ta cilj je uporabljal vse moči svojega veleuma. Delal je preudarno in sistematično ter z velikim uspehom vodil velikanske množice, da so sprejele njegovo razlago velikega spopada, ki je tako dolgo trajal. Tisoče let je ta vodja zarote vsiljeval ponaredek za resnico. Sedaj je napočil čas, da bo upor končno zadušen ter bosta razkrita Satanova zgodovina in značaj. Ob zadnjem naporu, da bi vrgel Kristusa s prestola, uničil njegovo

ljudstvo in zavzel Božje mesto, bo velegoljuf popolnoma razkrinkan. Njegovi pristaši bodo videli popoln propad svojega dela. Kristusovi sledilci in zvesti angeli bodo docela spoznali velikost njegovih spletk zoper Božjo vladavino. Postal bo predmet splošnega gnusa.

Satan je spoznal, da ga je njegov prosto-voljni upor onesposobil za nebesa. Svoje moči je uril za spopad z Bogom. Nebeški mir, čistost in skladnost bi mu povzročali neznosne muke.

Njegove tožbe zoper Božjo milost in pravičnost so zdaj ovržene. Očitek, ki si ga je prizadeval vreči na Jahveja, se je

vrnil nanj. Zato sedaj Satan pada na tla in priznava, da je pravično obsojen.

“Kdo se ne bi bal, Gospod, in ne slavil tvojega imena? Zakaj ti edini si svet. Vsi narodi bodo prišli in se poklonili pred tabo, ker so se razodele tvoje sodbe.”

(Raz 15,4) Sleherno vprašanje o resnici in zmoti v dolgotrajnem spopadu je razčiščeno. Posledice upora in sadovi privrženosti Božjim zakonom so razločno vidni pred vsemi ustvarjenimi razumnimi bitji. Pred vsem vesoljem je pokazana razlika med Satanovim vplivom delovanja in Božjo vladavino. Satana je obsodilo njegovo lastno delo. Božja modrost, pravičnost in dobrot

stojijo popolnoma opravičene. Vidi se, da je bilo njegovo ravnanje v velikem spopadu opravljeno zaradi večne blaginje njegovega ljudstva in blaginje vseh svetov, ki jih je ustvaril. "Hvalijo te naj, Gospod, vsa tvoja dela, in slave te naj tisti, ki jim izkazuješ milost." (Ps 145,10 CHR) Zgodovina greha bo ostala vso večnost za pričo, da obstoj Božjih zapovedi zagotavlja srečo vseh ustvarjenih bitij. Vse vesolje, zvesti in nezvesti, imajo pred očmi vsa dejstva velikega spopada, zato enoglasno izjavljajo: "Pravična in resnična so tvoja pota, o Kralj narodov."

Pred vesoljem je bila jasno predstavljena velika daritev, ki sta jo darovala Oče in Sin v človekovo korist. Napočil je čas, da Kristus zasede svoj pravi položaj in prejme poveličanje nad vsako kraljestvo, moč in ime. Zaradi veselja, ki ga je čakalo - namreč da bo mnogo sinov pripeljal v slavo - je pretrpel križ in zdržal sramoto. Čeprav sta bili sramota in bolečina nedojemljivo veliki, sta bila veselje in slava vendar večja. Gledal je na odrešene, ki so obnovljeni v njegovo podobo; vsako srce nosi popoln izraz božanstva in vsako obličje odseva podobo svojega Kralja. V njih vidi sad trpljenja svoje duše, zato je zadovoljen. Z glasom, ki ga slišijo zbrane množice

pravičnih in brezbožnih, izjavlja: “Glejte očiščene z mojo krvjo! Za te sem trpel, zanje sem umrl, da bi lahko večno živeli v moji navzočnosti.” Ob prestolu so stali, oblečeni v bela oblačila in zapeli hvalnico: “Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, da prejme oblast in bogastvo, modrost in moč, čast, slavo in hvalo.” (Raz 5,12)

Čeprav je bil Satan prisiljen priznati Božjo pravičnost in se pokloniti Kristusovi vrhovni oblasti, je njegov značaj ostal nespremenjen. Njegov uporniški duh znova narašča kakor silna poplava. Napolnjen s srdom se odloča, da ne bo odstopil od velikega

spopada. Nastopil je trenutek zadnje obupne bitke proti nebeškemu Kralju. Hiti k svojim pristašem in si jih prizadeva navdihniti s svojim srdom in jih navdušiti za takojšnji napad. Toda v neštetih milijonih, ki jih je bil zapeljal k uporu, nihče ne priznava njegove oblasti. Njegove moči ni več. Brezbožni so sicer jezni tako na Boga kakor na Satana; vendar se zavedajo, da je njihov položaj brez izhoda in se ne morejo bojevati z Jahvejem. Svoj srd usmerijo na Satana in njegove pomočnike, ki so mu pomagali pri varanju; z demonsko razjarjenostjo se zakadijo vanje.

Gospod pravi: “Ker si enačil svojo modrost z modrostjo bogov, zato, glej, bom pripeljal nadte tujce, najhujše med narodi. Izdrli bodo meče zoper lepoto tvoje modrosti in oskrunili tvoj sijaj. Pahnili te bodo v jamo: doletela te bo smrt pobitih v osrčju morij. Zaradi svojega obilnega trgovanja si postal poln nasilja in si grešil. Oskrunjenega te pahnem z Božje gore in kerub varuh te izžene izmed ognjenih kamnov. Tvoje srce se je prevzelo spričo tvoje lepote, zaradi svojega sijaja si spridil svojo modrost. Vrgel sem te na tla in te postavil pred kralje, da pasejo oči po tebi. Z obilico svojih krivd, s krivičnostjo pri svojem trgovanju si

oskrunil svoja svetišča. Zato ukrešem ogenj iz tvoje srede, da te požre.

Sprememim te v pepel na zemlji v pričo vseh, ki te gledajo. Vsi, ki so te poznali med narodi, se zgrozijo nad teboj.

Grozota si postal in izginil za vselej!”
(Ezk 28,6-8.16-19)

“Kajti vsak vojaški škorenj, ki hrupno ko-raka, in ogrinjalo, ki je prepojeno s krvjo, bo sežgano, bo hrana za ogenj. Kajti GOSPOD se je razsrdil na vse narode, se razjezil na vso njihovo vojsko, zaklel jih je, dal jih je v klanje. Na krivične bo dal deževati zanke, ogenj, žveplo in hudo nevihto, to je delež njihove čaše.” (Iz 9,4; 34,2; Ps 11,6)

Ogenj pade z neba od Boga. Zemlja se odpre. V njeni globini skrito orožje pride na površino. Požirajoč plamen šviga iz vseh odprtih prepadov. Skale se vžgejo. Prišel je dan, ki gori kakor peč. Prvine se raztapljajo zaradi hude vročine, celo zemlja in dela na njej gore. (Mal 3,19; 2 Pt 3,10) Površje zemlje je videti kakor stopljena gmota - kakor da vre ogromno ognjeno jezero. Napočil je čas obsodbe in pogube brezbožnikov - "Kajti to je dan GOSPODOVEGA maščevanja, leto povračila za pravdo Siona." (Iz 34,8)

Brezbožni prejmejo plačilo na zemlji. (Prg 11,31 CHR) "Kajti glej, pride dan,

razžarjen kakor peč, in vsi predrzneži in vsi, ki delajo krivično, bodo strnje: dan, ki pride, jih bo sežgal, govori GOSPOD nad vojskami, ker ne bo pustil od njih ne koreninice ne vejice!” (Mal 3,19)

Nekateri so uničeni v trenutku, drugi bodo trpeli nekaj dni. Vsakdo je kaznovan “po svojih delih”. Priznani grehi pravičnih so bili preneseni na Satana, zato on ne bo trpel samo za svoj upor, temveč tudi za grehe, v katere je zapeljal Božje ljudstvo. Njegova kazen bo večja od vseh drugih, ki jih je prevaral. Ko bodo uničene vse žrtve njegovih prevar, bo moral še dalje živeti in trpeti. Slednjič bodo v uničujočem ognju uničeni vsi brezbožni, korenina in

mladike - Satan kot korenina, njegovi pristaši kot mladike. Opravljena je popolnoma zakonita kazen; zadoščeno je zahtevam pravičnosti; nebesa in zemlja gledajo vse to in priznavajo Jahvejevo pravičnost.

Satanovo uničevalno delo je za vedno končano. Šest tisoč let je izvrševal svojo voljo in napolnjeval zemljo z gorjem ter povzročal žalost vesolju. Vse stvarstvo je vzdihovalo in se mučilo. Sedaj so Božja stvarstva za vselej prosta njegove navzočnosti in skušnjav. "Vsa zemlja miruje in počiva, zagnala je vrisk." (Iz 14,7) Vzklik slave in zmage prihaja iz vseh strani zvestega vesolja. Glas velike

množice, glas mnogih voda in glas silnega grmenja se sliši in pravi:

“Aleluja! Zakaj Gospod, naš Bog, vladar vsega, je začel kraljevati” (Raz 19,6)

Medtem ko je zemlja zavita v uničevalni ogenj, pravični varno prebivajo v svetem mestu. Druga smrt nima moči nad njimi, ki so vstali v prvem vstajenju. Bog, ki je za brezbožne požirajoč ogenj, je hkrati sonce in ščit za svoje ljudstvo. (Raz 20,6; Ps 84,11)

“Nato sem videl novo nebo in novo zemljo. Kajti prvo nebo in prva zemlja sta izginila in morja ni bilo več.” (Raz 21,1) Ogenj, ki je požrl brezbožne, je

očistil zemljo. Odstranjena je vsaka sled prekletstva. Nikjer ne bo večnega pekla, ki bi odkupljene spominjal na strašne posledice greha.

Ostal bo samo en spomin. Naš Odrešenik bo za vselej nosil na sebi znamenja križanja. Na glavi, prsih, nogah in rokah bodo vidne samo brazgotine krutosti, ki jih je naredil greh. Prerok gleda Kristusovo slavo in pravi: "iz njegove roke mu izhajajo žarki, tam je skrivališče njegove moči." (Hab 3,4) Iz njih je tekla kri, ki je spravila ljudi z Bogom; v njih je Zveličarjeva slava. Ker je "premogočen za rešenje" z odrešeniško daritvijo, je

zmožen uporabiti pravičnost nad temi, ki so prezirali Božjo milost. Znamenja njegovega ponižanja so njegova najvišja čast. Brazgotine z Golgote bodo vso večnost kazale njegovo slavo in razglašale njegovo moč.

“In ti, stolp črede, grič hčere sionske, k tebi se bo vrnilo in prišlo prvotno vladarstvo, kraljestvo hčere jeruzalemske.” (Mih 4,8) Prišel je čas, po katerem so ljudje hre-peneli od tistega dne, ko je bil z ognjenim mečem izgnan iz raja prvi par - čas “odrešitve Božje lastnine”. (Ef 1,14 CHR) Vsa zemlja, ki je bila nekoč dana človeku za kraljestvo, pa mu jo je Satan odvzel s prevaro in jo

tako dolgo držal v svoji oblasti, je sedaj po velikem načrtu zveličanja vrnjena pravemu gospodarju. Vrnjeno je vse, kar je bilo nekoč izgubljeno zaradi greha. “Kajti tako govori GOSPOD ... ki je upodobil zemljo in jo naredil, on jo je utrdil. Ni je ustvaril kot zmešnjavo, za bivanje jo je oblikoval.” (Iz 45,18) Ko je Bog tako pripravil zemljo, da bo prebivališče odrešenih, se je izpolnil njegov prvotni namen, ki ga je imel z njo. “Pravični bodo deželo podedovali, za vedno bodo v njej prebivali.” (Ps 37,29)

Mnogi se boje, da bi bila prihodnja de-diščina videti preveč materialna, zato

simbolično tolmačijo prav tiste resnice, ki nas spodbujajo, da gledamo nanjo kot na svoj dom. Kristus je učencem zatrdil, da jim odhaja pripraviti prebivališča v Očetovi hiši. Kdor sprejme nauke Božje besede, ne bo v popolni nevednosti glede nebeškega bivališča. Kajti "oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo". (1 Kor 2,9) Človeški jezik ne ustreza za opisovanje nagrade pravičnih. Znana bo samo tistim, ki jo bodo videli. Noben omejen um ne more dojeti slave Božjega raja.

V Svetem pismu se dediščina svetih imenuje domovina. (Heb 11,14-16) Tam bo nebeški Pastir vodil svojo čredo k studencem žive vode. Drevo življenja rodi vsak mesec svoj sad, katerega listje je v ozdravljenje narodom. Tam so večni izviri, čisti kakor kristal, ob njih raste drevje, ki daje stezam, ki so pripravljene za Gospodove odrešence, senco. Tam so tudi prostrane ravnine, ki postopoma prehajajo v prelepe griče; Božje gore ponosno dvigajo svoje visoke vrhove. Na teh mirnih poljanah ob živih izvirih bo našlo svoje domove Božje ljudstvo, ki je bilo dolgo romar in tujec.

“Moje ljudstvo bo prebivalo v mirnem kraju, v varnih domovih in brezskrbnih počivališčih. V tvoji deželi ne bo več slišati o nasilju, ne o pustošenju in razdejanju v tvojih mejah. Svoja obzidja boš imenovala Odrešenje, svoja vrata Hvalnica. Zidali bodo hiše in v njih prebivali, zasajali vinograde in uživali njihov sad. Ne bodo zidali, drug pa prebival, ne bodo sadili, drug pa užival, kajti kakor so dnevi drevesa, bodo dnevi mojega ljudstva, moji izvoljenci bodo uživali delo svojih rok.” (Iz 32,18; 60,18; 65,21.22)

“Naj vriskata puščava in goljava, raduje naj se pustinja in naj cvete kakor narcisa.

Namesto trnja bodo rastle ciprese,
namesto kopriv bodo rastle mirte. Volk
bo prebival z jagnjetom in panter bo
ležal s kozličem ... in majhen deček ju bo
poganjal. Ne bodo škodovali ne
uničevali na vsej moji sveti gori." (Iz
35,1; 55,13; 11,6.9)

V nebeškem ozračju ne bo obstajala
bolečina. Tam ne bo solz, pogrebni
spre-vodov, niti sledi žalosti. "In smrti
ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja ...
Kajti prejšnje je minilo. In noben
prebivalec ne bo več rekel: Bolan sem!
Ljudstvo, ki bo tam prebivalo, bo
oproščeno krivde." (Raz 21,4; Iz 33,24)

Tam je novi Jeruzalem, prestolnica po-veličane nove zemlje, “Krasna krona boš v GOSPODOVI roki, kraljevski venec v roki svojega Boga. Njegov sijaj je bil podoben najdražjemu kamnu, kamnu, kakor je kristalni jaspis. Narodi bodo stopali v njegovi svetlobi in kralji zemlje bodo prinašali vanj svoj sijaj.” Gospod je rekel: “Radoval se bom z Jeruzalemom in se veselil nad svojim ljudstvom. In zaslišal sem močen glas, ki je prišel od prestola in rekel: “Glej, prebivališče Boga med ljudmi, prebival bo z njimi; in oni bodo njegovo ljudstvo in Bog sam bo med njimi, njihov Bog” (Iz 62,3; Raz 21,11.24; Iz 65,19; Raz 21,3 EKU)

V Božjem mestu ne bo noči. Nihče ne bo potreboval ali si želel počitka. Nihče se ne bo utrudil, ko bo izvrševal Božjo voljo in daroval hvalo njegovemu imenu. Vedno bomo čutili jutranjo svežino in dozdevalo se nam bo, da ne bo nikoli minila. “Ne bodo potrebovali ne luči svetilke ne sončne luči, kajti razsvetljeval jih bo Gospod Bog.” (Raz 22,5) Sončno luč bo nadomestila svetloba, ki ne bo slepila, a bo neprimerljivo svetlejša od današnjega opoldanskega sonca. Božja in Jagnjetova slava bo napolnjevala sveto mesto s svetlobo, ki ne bo nikoli obledela.

Odrešeni bodo hodili v slavi svetlobe večnega dne.

“A svetišča nisem videl v njem, kajti Gospod, Bog, Vsegamogočni, je njegovo svetišče in Jagnje.” (Raz 21,22) Božje ljudstvo ima prednost vzdrževati odprto zvezo z Očetom in Sinom. “Zdaj namreč gledamo v zrcalu, nejasno.” (1 Kor 13,12 EKU) Sedaj gledamo Božje obličje kakor v ogledalu, namreč v delih narave in v njegovem ravnanju z ljudmi; takrat pa ga bomo gledali iz obličja v obličje in nič nam ne bo zamračilo pogleda. Stali bomo v njegovi navzočnosti in gledali slavo njegovega obličja.

Tam bodo odkupljeni spoznali, kakor so bili spoznani. (1 Kor 13,12) Ljubezen in sočutje, ki ju je Bog vsadil v dušo, bosta tam prišla do najpopolnejšega in najslajšega izraza. Tam bo čista, sveta in skladna zveza med vsemi bitji, blaženimi angeli in zvestimi vseh časov, ki so oprali svoja oblačila v Jagnjetovi krvi, sveta vez, ki združuje celotno družino nebes in zemlje, (Ef 3,15) in ta bo pomagala ohranjati srečo odrešenih.

Tam bo nesmrtni um razmišljal z ne-minljivim navdušenjem o skrivnostih ustvarjalne moči in čudežih odrešeniške ljubezni. Tam ne bo krutega in

zapeljivega sovražnika, da bi nas skušal, naj pozabimo Boga. Razvile se bodo vse sposobnosti in povečale vse moči.

Pridobivanje znanja ne bo utrujalo ali slabilo moči. Lahko se bomo lotili največjega dela, uresničili svoje največje želje in dosegli največja hrepenenja.

Toda še vedno bodo nove višine, ki jih bomo želeli doseči; novi čudeži za občudovanje; nove resnice, ki jih bomo želeli razumeti, in nove stvari, ki bodo zahtevale, da napnemo vse sile svojega uma, srca in telesa.

Vsi vesoljski zakladi bodo odrešenim na voljo za proučevanje. Ker bodo osvobojeni umrljivosti, bodo lahko odšli

na oddaljene svetove - svetove, ki so drhteli, ko so opazovali človekovo trpljenje, a bodo radostno peli ob novici, da so ljudje odkupljeni. Otroci te zemlje bodo z nedo-povedljivim veseljem spoznavali radost in modrost brezgrešnih bitij. Lahko bodo uporabljali zakladnico znanja, ki so si ga ti pridobili skozi stoletja razmišljanja o Božjih mojstrovinah. Z neskajjenim pogledom bodo opazovali slavo stvarstva - sonc, zvezd in osončij, ki krožijo po svojem redu okrog prestola Božanstva. Na vsem stvarstvu, od najmanjšega do največjega, je napisano Stvarnikovo ime in v vseh se kaže bogastvo njegove moči.

Leta večnosti bodo vse bolj in bolj slavno razodevala Boga in Kristusa. Z izpopolnjevanjem znanja se bodo množile tudi ljubezen, spoštovanje in sreča. Bolj ko bo človek proučeval Boga, tem bolj bo občudoval njegov značaj. Ko bo Jezus odrešenim razkril bogastvo odrešitve in osupljive dosežke v velikem spopadu s Satanom, bo njihovo srce navdano s še gorečnejšo vdanostjo, in bodo še bolj prevzeti od veselja zaigrali na zlate harfe; in deset tisočkrat deset tisoč in tisočkrat tisoč novih glasov se bo združilo z njimi v mogočni hvalnici.

“In vse stvari, ki so na nebu, na zemlji, pod zemljo in na morju, in sploh vse, kar je v njih, sem slišal, kako so govorile: “Sedečemu na prestolu in Jagnjetu hvala in čast, slava in mogočnost na veke vekov!” (Raz 5,13)

Veliki spopad je končan. Greha in grešnikov ni več. Vse vesolje je čisto. Urav-novešeni so utripi srca v sreči in veselju v vsem vesolju. Od njega pa, ki je vse ustvaril, prihaja življenje, luč in veselje ter se razliva po neskončnem vesolju. Od najmanjšega atoma do največjega nebesnega telesa, vse živo in neživo stvarstvo v svoji neskaljeni lepoti

in popolni radosti govori, da je Bog
ljubezen.

